

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבחר
עלוני השבוע

שונה שישית
גיליון מספר 666

ראש השנה
תשפ"ז

שזיפה

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

אתווקים

לוננים ותוכן של הארץ אורחים

חפשו את
חוברת העלוני
לילדים
מבית דפוס
'ספיד'

זמן קיסת ויליאם השקר

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
08:06	07:26	06:15	ירושלים
08:04	07:28	06:30	בני ברק
08:06	07:28	06:22	חיפה
08:04	07:28	06:30	אשדוד
08:05	07:27	06:14	בית שמש
08:05	07:28	06:32	קרית גת
08:06	07:27	06:24	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

S025004569@Gmail.com

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר

ראש השנה תשפ"ז
גליון מס' 167

"עומקים" - פרק י"א | הגבול בין אמפתיה לדרישות | להאזנה בקו התוכן שלנו: 08-6679134 | לצפייה פנה למייל הרשום מטה

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על גליון נצבים וילך 'המאוכזב הנחלי'

מה שתיארת לגבי הביקורת התמידית, היא גם נוגעת למערכת יחסים. כי אם לא משנה מה אני עושה / מנסה / מתאמץ, ובצד השני לא נהנים מזה בכל מקרה, אז המוטיבציה שלי להשתפר נחלשת. בכל מערכת יחסים צריך להיות זמנים של תנועת 'רצוא ושוב'. כלומר, הרגשה של 'רצוא' להשתפר ולהתקדם, וגם זמנים של תנועת 'שוב'. כלומר, השמחה עם ההתקדמות. אי אפשר לחיות כל הזמן רק ברצוא ורצוא.

התאור של דרשת השבע ברכות ליווה אותי בשנים הראשונות בהם הייתי מתכבד לדבר בשמחות המשפחתיות. לאחר שנים הגעתי לתודעה החשובה, שהקהל אינו מודע כלל לתהליך אותו עברת עד שהדרשה היתה מוכנה, הוא אינו מודע לחלקים אותם רצית לומר לפני או אחרי או חלקים שבכלל שכחת לומר, הוא נתון תחת רושם הדרשה שהוא שמע, ותו לא. צריך מספיק אינטליגנציה בוגרת להתבונן על הדרשה מצד השומעים. ואז יש רוגע נפשי לאחר הדרשה, וגם המחמאות והתגובות יתקבלו בהכנה ושמחה.

אני אישית התחזקתי שב'שפת אמת' במאמר הראשון על ראש השנה זה מתחיל כך. **ב"ה. ערובי דברים. הסימנים...** מבחינתי יש פה מסר שזה בסדר לגמרי להגיע לראש השנה ב'ערובי דברים', קצת מכל אחד מה'ארבעה בנים' שתיארת במהלך הסיידרה. תגובות ניתן לשלוח למייל הרשום מטה

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: יש לי בעיה שמלווה אותי מאז שאני בחור צעיר. כשאני עומד זמן רב באותו מקום הרגליים כואבות לי מאוד. בתפילת מוסף בראש השנה, זה בשבילי סבל אמיתי. מיהו אמר לי שזה רגשי.

תשובה: באופן כללי, אף פעם לא כדאי למהר לתלות דברים בהשפעה רגשית. תמיד חשוב לבדוק אצל רופא. לעתים יש סיבות רפואיות מוצדקות, שאנו לא בודקים אפילו. בכאבים ומיחושים, יש אכן סיבה לבדוק גם זווית רגשית.

אתה מדבר על עמידה רצופה שגורמת לך כאבים, ואתה גם מציינ שזה מלווה אותך שנים רבות. יש בוודאי משהו בעמידה מסויימת, בזמן מסויים, שיכול להיות מלווה בהתניות. כלומר, כבר התרגלת לחוש משהו מסויים במצב מסויים, והתחושה הזאת חוזרת לך. אתה יכול לבדוק בפשטות אם כשאתה עומד במקום אחד בסיטואציה אחרת, כשאתה בהיסח הדעת מזה, האם גם אז אתה סובל מזה.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

הרגשות "האסורים" בראש השנה

אם אתה מרגיש הרגשה מרוממת ומופלאה במשך כל הראש-השנה, בלי הפסק, אז המאמר הבא לא מיועד עבורך. זה עלול לכוון את ליבך לשווא.

בשורות הבאות נעשה משהו שאסור לגמרי לעשות בראש-השנה, לקטרג על עם ישראל. ("הס קטיגור!")

אך כעת עדיין בערב ראש השנה, נרשה לעצמינו לפרט מדגם קצר של "עבירות" של עם ישראל בימי הדין.

מגיעים יומיים קריטיים הללו שבהם חותכים קיצבה לכל השנה, ואסור לעורר דינים חלילה, כידוע. ויש יהודים שהבטיחו לעצמם, להיות בשלווה, ולחיות במתיקות, מכניסת החג ועד צאתו. עד כאן ההבטחה, אך בתוצאה...

אלו יהודים שאיחלו והתברכו מאות פעמים, מבני המשפחה וידידים, לזכות "לשנה טובה ומתוקה" - "א זיס יאר". הם גם משתדלים להרבות בדבש בסעודות החג. בפועל, המתיקות מהם והלאה.

והנה המדגם:

הראשון - בראש השנה מתארח אצל השווער, יחד עם שלוש משפחות נוספות. במצב של תת-תנאים. מקבל בחילה קשה מהרגע שנכנס לשם.

השני - מקפיד שלא לאכול אגוזים, כדי לא להרבות כיחו ונעו. אך הגבאי בחר עבורו את המקום מתחת למזגן. כבר ביום הראשון הצטנן והצטרד. איבד את הקול לגמרי. **מרגיש מקופח וכועס.**

השלישי - בחור צעיר. היה רגיל לבית הכנסת מסויים בנוסח שנעם לאזינו. במשך כל השנה, התפילות מתנגנות לו באוזן. השנה - החליט אבא להתפלל במקום אחר, בלי לשאול לדעתו. התפילות משעממות אותו. הוא **מאוכזב ומריר.**

הרביעי - קשה לו עם הסיפור הזה כל השנה. חמישה בנים אחד אחרי השני. בראש השנה זה סיט. שלושה יושבים לידו, ועוד שניים על הברכיים. משתוללים ומתפרעים. הוא מחייך אליהם כל הזמן. אך בפנים - **אשד מתפרץ של זעם.**

החמישי - יושב בסעודה אצל ההורים. מבחינתו, רק דברי תורה ושירי התעלות. אח צעיר, קל דעת, עסוק בעולם הפוליטיקה והבלים. בראש-השנה הרי חמור ביותר לקטרג על יהודי. כלפי חוץ עוצר את עצמו בכל הכוח. אך בפנים **שופט אותו בחומרה.** מבקש לסלק אותו מהשולחן.

וכל הרגשות הללו, מביאים איתם יחד את **האכזבה והתיסכול מעצמינו.** והם מתווספים, כמובן, לרשימת הרגשות המרירים.

הנושא הוא קריטי לכל השנה, וקל וחומר בימי הדין כשאנחנו עושים הכול כדי להיזהר משמץ של חמיצות ומרירות.

המכנה המשותף לכל "העבירות" שהן מתרחשות בתוך הלב, בניגוד גמור לרצוננו. ולעתים, חוסר היכרות מספקת עם "המערכת הרגשית", מביא אותנו למלחמות קשות, אבודות מראש.

יש לנו בגוף שתי מחלקות שונות שפועלות באופן שונה לגמרי. **מחלקת המעשים והדיבורים.** באופן כללי הם נמצאים לגמרי בשליטת האדם ובבחירתו. יחליט האדם להזיז את היד, אז היא תזוז. יחליט האדם להשבית את היד, היא תהיה מושבתת. גם מבחינת ההלכה (או להבדיל חוקי הגויים), כל עוד האדם נחשב לאדם בראי ושוף, יש לו שליטה מלאה ובחירה מלאה על המעשים והדיבורים שלו. מי שחרג מכך ישלם את המחיר.

מחלקת הרגשות, שונה לגמרי במהותה. היא עובדת אחרת. כי יש לה תפקיד אחר לגמרי.

הרגשות הם המניעים של האדם. הם גורמים לו לעשות

אם אתה מרגיש הרגשה מרוממת ומופלאה במשך כל הראש-השנה, בלי הפסק, אז המאמר הבא לא מיועד עבורך. זה עלול לכוון את ליבך לשווא.

בשורות הבאות נעשה משהו שאסור לגמרי לעשות בראש-השנה, לקטרג על עם ישראל. ("הס קטיגור!")

אך כעת עדיין בערב ראש השנה, נרשה לעצמינו לפרט מדגם קצר של "עבירות" של עם ישראל בימי הדין.

מגיעים יומיים קריטיים הללו שבהם חותכים קיצבה לכל השנה, ואסור לעורר דינים חלילה, כידוע. ויש יהודים שהבטיחו לעצמם, להיות בשלווה, ולחיות במתיקות, מכניסת החג ועד צאתו. עד כאן ההבטחה, אך בתוצאה...

אלו יהודים שאיחלו והתברכו מאות פעמים, מבני המשפחה וידידים, לזכות "לשנה טובה ומתוקה" - "א זיס יאר". הם גם משתדלים להרבות בדבש בסעודות החג. בפועל, המתיקות מהם והלאה.

והנה המדגם:

הראשון - בראש השנה מתארח אצל השווער, יחד עם שלוש משפחות נוספות. במצב של תת-תנאים. מקבל בחילה קשה מהרגע שנכנס לשם.

השני - מקפיד שלא לאכול אגוזים, כדי לא להרבות כיחו ונעו. אך הגבאי בחר עבורו את המקום מתחת למזגן. כבר ביום הראשון הצטנן והצטרד. איבד את הקול לגמרי. **מרגיש מקופח וכועס.**

השלישי - בחור צעיר. היה רגיל לבית הכנסת מסויים בנוסח שנעם לאזינו. במשך כל השנה, התפילות מתנגנות לו באוזן. השנה - החליט אבא להתפלל במקום אחר, בלי לשאול לדעתו. התפילות משעממות אותו. הוא **מאוכזב ומריר.**

הרביעי - קשה לו עם הסיפור הזה כל השנה. חמישה בנים אחד אחרי השני. בראש השנה זה סיט. שלושה יושבים לידו, ועוד שניים על הברכיים. משתוללים ומתפרעים. הוא מחייך אליהם כל הזמן. אך בפנים - **אשד מתפרץ של זעם.**

החמישי - יושב בסעודה אצל ההורים. מבחינתו, רק דברי תורה ושירי התעלות. אח צעיר, קל דעת, עסוק בעולם הפוליטיקה והבלים. בראש-השנה הרי חמור ביותר לקטרג על יהודי. כלפי חוץ עוצר את עצמו בכל הכוח. אך בפנים **שופט אותו בחומרה.** מבקש לסלק אותו מהשולחן.

וכל הרגשות הללו, מביאים איתם יחד את **האכזבה והתיסכול מעצמינו.** והם מתווספים, כמובן, לרשימת הרגשות המרירים.

הנושא הוא קריטי לכל השנה, וקל וחומר בימי הדין כשאנחנו עושים הכול כדי להיזהר משמץ של חמיצות ומרירות.

המכנה המשותף לכל "העבירות" שהן מתרחשות בתוך הלב, בניגוד גמור לרצוננו. ולעתים, חוסר היכרות מספקת עם "המערכת הרגשית", מביא אותנו למלחמות קשות, אבודות מראש.

יש לנו בגוף שתי מחלקות שונות שפועלות באופן שונה לגמרי. **מחלקת המעשים והדיבורים.** באופן כללי הם נמצאים לגמרי בשליטת האדם ובבחירתו. יחליט האדם להזיז את היד, אז היא תזוז. יחליט האדם להשבית את היד, היא תהיה מושבתת. גם מבחינת ההלכה (או להבדיל חוקי הגויים), כל עוד האדם נחשב לאדם בראי ושוף, יש לו שליטה מלאה ובחירה מלאה על המעשים והדיבורים שלו. מי שחרג מכך ישלם את המחיר.

מחלקת הרגשות, שונה לגמרי במהותה. היא עובדת אחרת. כי יש לה תפקיד אחר לגמרי.

הרגשות הם המניעים של האדם. הם גורמים לו לעשות

לקוּטִים וספורים נפלאים

ראש השנה תשפ"ז

"זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים"

"העולם" - מפרש כך - "זכרנו לחיים", כי אתה הרי "מלך חפץ בחיים", אתה רבש"ע הרי רוצה שבני אדם יחיו. אולם - אמר החפץ חיים לתלמידי הישיבה - תכוונו בבקשה זאת את הביאור דלהלן: "זכרנו לחיים" - אנו מתפללים לקב"ה שהוא יזכרנו לחיים, ואיזה סוג של חיים אנו מבקשים? "מלך חפץ בחיים" - אנו מבקשים כזה סוג של חיים שהמלך החפץ בחיים חפץ ורוצה בהם! "וכתבנו בספר החיים - למענך אלוקים חיים" - כתבנו בספר החיים, חיים שיהיו "למענך", כדי שנוכל לתקן את מה שקלקלנו ולעשות משהו למען קידוש שמך... (חפץ חיים)

"אמרו לפני מלכויות כרי שתמליכוני עליכם" (ר"ה טז.)

אנו מצהירים על היותנו עבדים להקב"ה, "אם כבנים אם כעבדים". עבד אינו בוחר במה לעבוד את אדונו, עבד מהותו ביטול, עבד "לית ליה מגרמיה כלום" (- אין לו משלו כלום), ובשל כך מוכן הוא לכל תפקיד ולכל שליחות שיטיל עליו אדונו.

כך הוא יהודי הממליך את הקב"ה למלכו ואת עצמו לעבדו - הוא מצהיר בזאת על נכונותו

לשמש את הבורא בכל מצב שירצה הבורא.

מי שבחר במה ואיך לעבוד את ה' אינו עובד אלא את עצמו... הוא לא התבטל כלל!

הדברים חשובים ויסודיים. כשאין ידיעה בסיסית

"אני לדודי ודודי לי"

מישהו דופק בדלת, רוצה להכנס אלי הביתה. אבל למה שאפתח לו? אני מסתדר מצין לבד.

אני בטוח שאני מושלם, חזק ומצליח - שיש לי כוחות ואני צודק.

לפתח את הדלת פרושו להודות שאני לא מסתדר לבד, שאני צריך את בעל הכחות שיכנס ויעזור לי. ואני לא מוכן. הדמיונות שלי חזקים ממני, ואני חי במסכת שקרים שאני מספר לעצמי.

ודודי, הוא ממשיך לדפק.

הוא דופק ומפגיש אותי עם חלשות, כעסים, פחדים, קנאה וכשלונות. ואני ממחר להסתיר ולצבץ אותם בצבעים יפים.

לפעמים הנקישות תכופות ולפעמים יש רוח ביניהן, אבל הן לעולם לא נפסקות. דודי עקשן, ולא מותר עלי.

גם אני עקשן. ממשיך לאחז בדמיונות ולא מוכן להכיר בכך שאני צריך אותו.

"תחל שנה וברכותיה!"

למרן הגרש"ז אויערבאך זצוק"ל צרם שלקראת ראש השנה נצמדים אנשים לפתגם "תכלה שנה וקללותיה", והעיר: "יש להיזהר בזה שלא להיות חס ושלום כפויי טובתו של מקום".

ובאמת, כאשר מתבוננים בשנה החולפת, ישנה נטייה להתרכז יותר במה שהיה חסר - מתוך הכנה, תקווה ותפילה שבשנה הבאה החסר הזה יתמלא!

אך מה עם כל השפע שכן היה?! האם זה נכון לסכם ולתמצת את כל השנה החולפת - על כל שפעה ומתנותיה הטובים שבכל זאת היו - בתואר "שנה וקללותיה"?...

לפיכך המליץ מרן הגאון רבי שלמה זלמן "להודות באותה מידה על כל החסדים והטובות שהיו במשך השנה - ולייחל שימשיכו גם הלאה!"

בנוסף העיר שלא טוב מה שעושים חלק ממדפיסי הלוחות - שמדפיסים בסוף הלוח "תכלה שנה וקללותיה" - כי מה טעם

להתנבא מראש על שנה שלמה שהולכות להיות בה קללות, ואין זה אלא כפתיחת פה לשטן ח"ו...

(הליכות שלמה)

אמור מעתה: תחל שנה וברכותיה - כתיבה וחתימה טובה!

לשנה טובה תפתחו ותחתמו לאתגר לחיים טובים ולשלום. אמן.

בהצהרה: ה' מלך - הווה. ה' מלך - עבר. ה' ימלוך - עתיד.
לעולם ועד, אבל קודם כל תמליך את הקב"ה על עצמך
כעת, ובהמשך תזכיר עבר ועתיד.
הכל מתחיל בהמלכה כעת!

זאת, אין המלכה ואין עבדות. יכול יהודי לעמוד על רגליו
ולהצהיר בתפילה: "מלוך על כל העולם כולו..."
וידע כל פעול... ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלוכי
ישראל מלך... מוכן הוא להמליך את הקב"ה על כל
העולם, על כל היצורים מאריות עד נמלים - ורק על עצמו

"מלוך על כל העולם כולו"

מה פשר הכפילות "כל העולם כולו"?
מלך ומושל בשר ודם אינו מולך ומושל על כל ענייני האדם.
יש מלך ומושל הנוטל מיסים מאנשי מדינתו, ויש אף שמושל על גופם לשעבדם שעבוד הגוף, אך אינו מושל על חייהם ומותם.

אך הקדוש ברוך הוא מולך ומושל על כל הנבראים בכלל, ועל כל נברא ונברא בפרט, על כל חלק וחלק שבו, בגופו ובנשמתו, בחייו ובמותו, ובכל חיי הנצח שלו.

זהו שאנו אומרים: "מלוך על כל העולם" - היינו בכללות העולם, וגם "כולו" - על כל חלק וחלק שבו ובכל פרט ופרט מהנבראים.

(ישועות יעקב, תקפ"ב)

"אשרי העם יודעי תרועה"

הגיע הרה"ק רבי לוי יצחק זיע"א לעיר בארדיטשוב, וחזר אחר בעל תוקע לראש השנה הראוי לדבר.

התקבצו כל יודעי תקיעה בעיר, הרבה רצו לזכות בזכות גדולה זו, לתקוע

בבית מדרשו של הרב.

בחן רבי לוי יצחק את המעמדים, אך לצערו איש מהם לא מצא חן בעיניו, כל אחד התחרה בשני בכח ידיעת הכוונות והסתרים ורמזים.

יום אחד בא לפניו בעל תקיעה, שאלו רבי לוי יצחק לכוונותיו וידיעותיו, והלה נענה ואמר: "רבינו, יהודי פשוט אני שאין לי עסק בנסתרות, ארבע בנות לי

לאט לאט הדפיקות מערצרות אותי. הדמיון שאני מושלם - נסדק.

כדי להגן על התדמית שלי, אני יוצא למלחמה עקשת, ולכל דרך לחימה יש ספור משלה:

לפעמים אני מאשים את האחרים - "אני אדם רגוע, למה אתה חייב לעצבן אותי?! אני אדם טוב, ורק בגללך נכשלת!"

לפעמים אני מתמסכן - "אני בעצם אדם טוב, אבל כל כך סובל, שמתר לי קצת לוותר לעצמי".

לפעמים אני פשוט מנפה את המציאות ומשכנע את עצמי שזה לא בשלון או חלשה, אלא מצוה שהייתי חייב לעשות.

ולפעמים אני נסחף במסע שכנוע והסברה שלם: הכל מתחיל מחסכי הילדות שלי, ממשיך דרך ההורים שלא הביעו לי אהבה וצוות המחנכים שלא ראה את הילד שבי, וככלה ביקר המחנה ובלחץ של החיים כאן בארץ הקטנה.

העקר לשמר על התמונה היקרתית של עצמי ולהדחיק את הקאב הפנימי.

ודודי ממשיך לדפק.

כשהמציאות חזקה מכל תרועה ואני פוגש בחסרון שאי אפשר לטשטש, אני מבהל. כל המשענת שלי בסכנה!

מיד מתעוררים מנגנונים מתוחכמים: את המצפון אני מתרגם כ"הרהורי תשובה", וממהר "לתקן" את המדות, להתענות ולהסתגף - העקר שלא יהיה סדק, העקר שלא אאלץ לפתח את הדלת לדודי ולהודות בשבריריות שלי.

אני אפילו מעז לענות מעבר לדלת: "הנה, תקנתי! אני כבר צדיק, למה אתה ממשיך לדפק!?"

הוא לא מוכן להמליך את ה', כל מה שקשור לחיים האישיים שלו הוא רוצה להחליט לבד. זו אינה מלכות.

זה מזכיר סיפור ששמעתי מהגה"צ רבי עזריאל טאובר זצ"ל, על סטודנט שלמד באחת האוניברסיטאות

במוסקבה בתקופת הקומוניזם. באחת

ההרצאות, כשדיברו

בשבחה של השיטה

הקומוניסטית שדגלה

שהכל שייך לאומה, אין

עשירים ואין עניים, כולם

שווים, התלהב המרצה

ושאל את אחד

הסטודנטים: "נגיד

שהייתה לך אנייה, מה

היית עושה איתה?" "אני

- ענה הסטודנט - "הייתי

נותן חצי לרוסיה ורק

חצי הייתי משאיר

לעצמי".

"ואם הייתה לך פרה" -

המשיך המרצה ושאל.

"הייתי נותן חצי לרוסיה

וחצי משאיר לעצמי" -

השיב הסטודנט.

"ואם הייתה לך תרנגולת,

מה היית עושה איתה?"

המשיך המרצה ושאל.

"תרנגולת?", שאל

הסטודנט, "אותה הייתי

משאיר לעצמי!"...

"למה?", שאלו כולם.

"אתם מוכן להתחלק באנייה ובפרה ורק על תרנגולת מסכנה אתה לא מוכן לוותר?"!

ענה להם הסטודנט בפשטות: "תבינו חברים, תרנגולת יש לי, מה פתאום שאתחלק בה?"!

קל להמליך את הקב"ה על כולם, על כל העולם, על כל

הסובב - החוכמה היא להמליך אותו על מה שיש לנו...

אנו חוזרים אין ספור פעמים בימים אלו בתפילות

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

בעיר הבחין האורח באדם רץ ברחוב ותוקע בחצוצרה. לא הבין הכפרי על מה ולמה תוקעים בחצוצרה ושאל עובר אורח, אך הלה מיהר ולא הייתה לו סבלנות להסביר באריכות, רק אמר בקצרה כי יש שריפה בעיר. כוונתו הייתה שעל ידי תקיעת החצוצרה מתקבצים המתנדבים בכיבוי האש מכל קצוות העיר, יוצאים ביחד למוקד השרפה, ומשתדלים לכבותה במהירות טרם תתפשט בכל האמצעים שברשותם.

כל זאת לא הסביר לאיש מהעיירה, שחשב שזוהי המצאה חדשה - אם יש שריפה בעיר ותוקעים בחצוצרה, השריפה נכבית מאליה.

שמח התמים עם ההמצאה הגאונית וחשב להפתיע בה את בני עירו. ניגש לחנות וביקש לקנות חצוצרה בדיוק כמו שבידי האדם הרץ ברחוב ותוקע בה, ומכרו לו בחפץ לב.

מיהר לעיירתו עם החצוצרה המיוחדת, אסף את כל בני העיירה וסיפר להם את הסיפור.

תמהו האנשים איש אל רעהו, אך שמחו מאוד. בגודל ההתלהבות אמר: "הבה נעשה ניסיון, ונראה איך שאצליח".

לקח כמה גלונים בנזין עם גפרורים, רץ לבתי העיירה שכולם היו מעץ, תבן וקש, ושפך את הבנזין הנה והנה, הדליק גפרור אחד, והנה כל העיירה בערה לפניו כמדורת אש.

הוא נעמד לתקוע עם... החצוצרה, ותקע לעיני כל האנשים, אך כמובן שכעבור עשרה רגעים לא היה ניכר שפעם עמדה כאן עיירה.

אף אנו תמימים כמו האיש ההוא, אומרים לנו לתקוע בשופר באלול, ואנחנו חושבים שעל ידי התקיעה הזו כבר תבוא הגאולה.

אבל בינתיים מציתים מעט 'אש' מחלוקת מכאן, מעט 'אש' לשון הרע מכאן, מעט רכילות מכאן, עד שכל הגולה לפנינו כמדורת אש, ואנחנו עומדים תוקעים

שהגיעו לפרקן ואין בידי להשיאן. כשאתפלל אני עוסק בלבי: ריבונו של עולם, הריני עושה רצונך, מקיים מצוותך, ותוקע בשופר, אף אתה עשה רצוני, ותאפשר לי להשיא את בנותי."

אורו עיני רבי לוי יצחק, על אתר עמד ואמר: "אתה תתקע בבית מדרשי."

"אשרי העם יודעי תרועה"

אמר הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע לפני התקיעות: רבונו של עולם, הלא אתה ציווית לנו בתורתנו הקדושה רק איזה תיבות - "יום תרועה יהיה לכם", ועל אלו המילים הקצרות דרשו ולמדו חז"ל, והמציאו שזהו הכוונה על תקיעה, שברים, תרועה, ומפני הספק נהגו ישראל לתקוע מאה קולות, ונהגו שני ימי ראש השנה בכל מקום,

נמצא מאתיים קולות, באלפי אלפי שופרות, ואלפי אלפי בתי כנסיות, במשך אלפי אלפי שנים - סך הכל עולה לאלפי אלפים ורבעות תקיעות לאין שיעור וערך.

לעומת זה, מה אנו מבקשים ממך? שתתקע רק תקיעה אחת - "תקע בשופר גדול לחירותנו!" ודבר זה מבקשים ממך כל כלל ישראל, כל אחד בפני עצמו, שלוש פעמים בכל יום, זה קרוב לאלפיים שנה מעת חורבן בית המקדש, ומבקשים ממך שתתקע

רק תקיעה אחת - מדוע לא תמלא בקשתנו?

דרש רבי שריה דבליצקי זצ"ל: מעשים חיצוניים, אם כי ערכם רב מאוד להשפיע גם על הפנימיות, זה רק כשהם נעשים בכוונה זאת.

אם הם נעשים רק כמצוות אנשים מלומדה ואינם משפיעים על הפנימיות, הרינו משולים כאותו איש מעיירה קטנה שהזדמן לעיר גדולה.

יודי עומד מול הדלת הנעולה ולוחש: "למה אתה חושב שאני רוצה אותך מושלם? אני בראתי אותך יודע שאין לך סבוי לעמד מול החלשות שלך לבד. רק אני יכול לעזור לך.

אני לא מבקש שתתגבר לבד, רק שתפתח את הדלת. אבל החותם שלי הוא אמת. כל עוד תמשיך להלחם על הרצון להסתדר בכחות עצמך ולבסות על האמת - הדלת לא תוכל להפתח. הסכם להכיר בחלשות ובאנושיות הפגיעה שלך כפי שהן."

כל מה שנדרש ממני הוא קצת אומץ להטות אذن ללחישת הזו ולהפסיק לשקר לעצמי.

ובאמצע הלילה זה קורה. אחרי שנה של בריחה, אני קולט את המציאות הפשוטה: לך ה' הצדקה ולנו בשת הפנים. כל מה שיש לי באמת זו חלשה וחוסר אונים.

בחשש מהול בתקנה אני מסובב את המפתח, פותח את הדלת ומגלה שם את דודי - המלך בשדה, היחיד שיכול לעזור לי במסע החיים.

פתאום אני מבין איך ידונות הופכים לזכיות: אותה חלשה שהפילה אותי שוב ושוב, היא זו שגרמה לי להסכים לפתח את הדלת ולהכניס את דודי אלי!

הכעס מביא אותי לכמיהה שיציל אותי מעצמי; הפחדים גורמים לי להתרפק עליו; והנפילות מביאות אותי להתחנן שיגן עלי. החלשות שלי הן המפתח לדלת.

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

ותוקעים.

לא לזה הייתה כוונת רבותינו שהורו לנו לתקוע באלול, כוונתם הייתה שעל ידי התקיעה נתעורר כולנו ביחד לכבות את האשם האלה, אבל לא שנסתפק בתקיעה בעלמא כמו השוטה מהעיירה.

(דרוש דרש דרשה ל)

"לקונה עבדיו בדין - לרחם עמו ביום דין"

כאשר הגיע רבי אלימלך זי"ע לקטע זה נשא עיניו למרום ואמר: רבש"ע, הרי מוזכר (קידושין כ.) על הפסוק "כי טוב לו עמך" (דברים טו): עמך במאכל, עמך במשחה - שלא יהיה האדון אוכל פת נקיה ונותן לעבדו פת קיבר, או שותה יין ישן משובח ונותן לעבדו יין חדש וכו', ולכן כל הקונה עבד קונה אדון לעצמו.

רבש"ע, קנית אותנו לעבדים (ויקרא כה), אתה חייב לרחם על עמך ביום דין כדי לקיים "כי טוב לו עמך" - עם בני ישראל.

"כי שמע ה' אל קול"

הנער באשר הוא שם" פסוקים אלו אנו קוראים בראש השנה בתורה, ודרשו חז"ל (ר"ה טז): אין דנים את האדם אלא לפי מעשיו של אותה שעה, אם כן, בקשתנו אנו שנתאספנו בבית הכנסת להתפלל ולתקוע בשופר כמו שציוותה התורה - אם כן תדון אותנו לפי מעשינו, ואל תזכור לנו עוונות ראשונים, וכתוב אותנו בספר החיים וגזירות טובות, ישועות ונחמות.

(הרבי ר' אלימלך זי"ע)

מלך מתרצה בדמעות

הרה"ק מסאטמאר זי"ע המשיל את הענין, לבן המלך שהורחק מבית אביו לאחר שסרח והזהר רבות ע"י אביו המלך, ולא שת לבו לכל האזהרות...

כעבור שנים נתעוררה האם - המלכה - בגעגועים אחר בנה, ויצאה למסע ארוך לתור אחריו ולבקרו, עד שהגיעה לאותה מדינה מרוחקת, מקום אשר הבן כלוא תחת בית מגודר הנעול בשלשלאות ומנעול כבד.

מאחורי הגדר זעק הבן לאמו "זעקה גדולה ומרה", כי רע ומר גורלו, יסורים קשים ומרים נחלתו. כה הוסיף הבן להתחנן ולעורר רחמי אמו שתצילנו מבור הגלות הלזה...

ותען האם המלכה: הנה אזורך לך מבעד לחרכים את המפתח, בו תפתח את המנעול ותצא לחופשי...

נטל הבן את המפתח, הכניסו למנעול... ולא נפתח, שוב ניסה ולא נפתח...

זעק הבן אל אמו: אני אנה אני בא, הדלת והשער אינם נפתחים... אולי אין זה המפתח הנכון?

אמרה האם: בטוחה אני שזה המפתח הנכון... אלא שברבות השנים שלטה החלודה במנעול, ולכן אין המפתח פותח... עצה אחת לך בני היקר: שפוך נא דמעות כמים על גבי המנעול, ובזה תוסר כל החלודה, ויפתח המפתח את המנעול ויבוא הבן אל אמו...

אף אנו אין לנו אלא לשטוף את שערי הלב בדמעות רותחות, ובזה יסורו כל המחיצות והחציצות, ונזכה לצאת ממאסר הגלות והצרות, להתקרב אל אבינו שבשמים ולפעול שנה טובה ומתוקה.

הַעֲלִיּוֹת וְהַמּוֹרְדוֹת הֵן קוֹ הַחַיִּים עַל הַמוֹנִיטוֹר שְׁלִי: כָּל נְפִילָה מְגַלָּה לִי עוֹד מְקוֹם שָׁבוֹ אֲנִי זָקוֹק לְדוֹדִי, וְכָל עֲלִיָּה מְגַלָּה לִי עוֹד רֶגֶעַ שָׁבוֹ הוּא שְׁמֵר עָלַי.

כְּפִי שֶׁהָיָה אוֹמֵר רַבִּי אֲשֶׁר פְּרִינְד: "אַמֶּת" רֵאשֵׁי תְבוּת - אֲנִי מְשַׁקֵּר תָּמִיד. רַק כְּשֶׁאֲנִי קוֹלֵט אֶת הַשֶּׁקֶר הַתְּמִידִי שֶׁל עֲצָמִי, אֲנִי מְגִיעַ לְאַמֶּת.

כְּשֶׁאֶעֱמֵד בַּתְּפִלָּה וְאֶמַּר: "וַיֵּדַע כָּל פֶּעַל כִּי אֶתָּה פֹּעֶלֶת", כְּבָר לֹא אֶכּוֹן עַל אֲחֵרִים אוֹ עַל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, אֶלָּא עָלַי עֲצָמִי.

רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תִּמְשִׁיךְ לְדַפֵּק וּלְאַפֵּשֶׁר לִי לְרִאשׁוֹת שְׁאֲנִי בְּסֶךְ הַכָּל פֶּעַל וַיִּצוֹר, וְאֶתָּה הַפּוֹעֵל וְהַיּוֹצֵר. מֶלֶךְ עַל הָעוֹלָם הַקָּטָן שְׁבִי, וְכַמוֹכֵן - עַל כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ.

(נְקֻדּוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

"כבקרת רועה עדרו מעביר צאנו תחת שבטו כן"

תעביר ותספור נפש כל חי"

יש להבין מה הדמיון בין שניהם.

ויש לפרש כי יש הבדל בין אם הרועה רועה צאן של אחר, ולא צאן שלו - ואז כשיצאו מן השורה או ינסו ללכת או לברוח למקום אחר, יכה אותם במקלו, משא"כ אם רועה את "צאנו" - אז לא יכה אותם, רק ירים את שבטו מעליהם ואינו מכה אותם, לכן מבקשים מה' שרועה את בני ישראל - צאנו שלו - שלא יתן להכות אותם, אלא די אם יעביר תחת השבט מבלי להכותם.

(תהילתו בקהל חסידים)

"אם עוונות תשמר ק-ה' מי יעמוד"

הגה"ק בעל "קדושת לוי" המליץ פעם בראש השנה על אחב"י, ואמר בפה קדשו: אם עוונות תשמר ק-ה, אם כן מי יעמוד לפניך בתפילה? שהרי הקב"ה מתאוה ומשתוקק לתפילת ישראל, ובאם לא ימחול לנו הקב"ה עוונותינו, לא ימצא הקב"ה מי שיתפלל לפניו, כי "ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי".

זהו שכתוב (תהלים קיט) "למשפטיו עמדו היום כי הכל עבדיך" - ואין מלך בלא עם, ובאם לא תרצה למחול לנו, לא יהיה שום אדם בעולם שיתפלל לפניך, ועל כן "עשה ה' למען שמך" הגדול, כדי שיהיה נחת רוח לפניך.

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לכוונת "עין חמד" - מכללת ציון

שַׁבַּת ראש-השָׁנָה - עֲקָרוֹ שֶׁל יוֹם

**"כִּי עִמָּךְ הַפְּלִיחָה - לְמַעַן תִּזְרָא. קִוִּיתִי ה',
קִוִּיתָה בְּפָשִׁי, וְלִדְבָרוֹ הוֹחֵלְתִּי"** (תהילים ק"ל, ד'-ה')

התשובה, התפילה, הצדקה וההחלטה להתחזק בעבודת ה' מסוגלות לשנות את דינו של האדם ולהשפיע על כל השנה כולה.

השופר, המצווה המרכזית של היום, מבטא גם הוא רעיון זה. קול השופר הוא קול פשוט, ללא מילים, הפורץ מעומק הלב. הוא מעורר את האדם משנתו הרוחנית, כפי שכתב הרמב"ם (הלכות תשובה פרק ג', הלכה ד'): "עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם". קול השופר מזכיר לנו כי החיים חולפים במהירות, וכי עלינו לנצל כל יום לעבודת ה', ללימוד תורה, לקיום מצוות ולעשיית חסד.

כאשר האדם ממליך את הקב"ה באמת, הוא זוכה גם לשלוות נפש. הוא מבין שכל מה שעובר עליו הוא בהשגחה פרטית, שאין מקרה בעולם, ושכל מה שהקב"ה עושה - זה לטובה. אמונה זו מעניקה כוח ושמחה להתמודד עם הניסיונות ולקבל את כל המאורעות באהבה.

יהי רצון שמזכה ברה"ה להמליך את הקב"ה בלב שלם, לקבל על עצמו קבלות טובות ולהוסיף בלימוד תורה, תפילה, גמילות חסדים ואהבת ישראל. בזכות זאת נכתב וניחתם כולנו בספרי צדיקים לחיים טובים ולשלום, לשנת בריאות, פרנסה, ישועות ונחמות, ונזכה במהרה לגאולה השלימה בביאת משיח צדקנו, אמן.

בברכת שבת שלום וכתובה וחתימה טובה
הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
רב קהילת 'עין חמד'

שְׁמֵי שָׁבַת

שָׁבַת	כְּנִיסַת שָׁבַת	צֵאת שָׁבַת	יְבִינָה
י"ג	18:15	19:26	20:11
י"ד	18:31	19:28	20:08
ט"ו	18:24	19:28	20:09
ט"ז	18:32	19:27	20:09

הצלחה בגור

יצחק אריאל בן טובה
שמואל אימן בן אסתר זרי
מאיר ישראל בן רחל ברכה-
ליאור יהושע סומך וב"ב
יהודה אריה בן רחל ברכה
רון אברהם וב"ב
רחל ברכה בת פדילה דליה
נעם יצחק בן רחל ברכה
יוסף ליאור בן דליה אפרת-
שלמה ודנה דוד וב"ב
י.מ.ש. כדורי
שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב
עמית בן אהרון וב"ב
דני בן שושנה

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר
תרצה בתיה בת ימנה ניט
אילן בן ג'ולייט
אנאל חביבה בת שולמית
מיטל בת מלכה
טליה עדן אסתר בת שולמית
שירי ימנה בת שולמית
שושנה שירה בת סילביה
אברהם גורג' בן דליה אפרת
סיון רבקה בת אלן אסתר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי
שמואל אימן בן אסתר זרי
רחל מרים בת יהודית
דניאל בן שרה
נעמה בת יפה
אסף בן סופיה
דוד בן סופיה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה
ימנה ניזרי בת סטה-
מרדכי ניזרי בן פרחה-
סימני בת סוליקה
אורן בן אסתר
נעם יצחק בן רחל ברכה
שירה שילת בת אורלי
לביא ישראל בן תמר חיה
מוריה בת רחל ברכה
אביתר חיים בן אוריין
יפה בת שרה-הצלחה ורפואה
משה בן נדימה
רפאל משה בן רחל
רחל ברכה בת פדילה דליה
רונית בת סבירה
רפאל אבידן בן תקווה
בנימין בן ברכה
נעימה בת שרה
נעם אלימלך בן אושרית-
לימור בת פרידה
מאיה בת עדי
יהודית אסתר פראדל בת חיה-
ימני
יפה בת פדילה דליה

ראש השנה נתפס בעיני רבים כיום שבו האדם מתפלל על פרנסה, בריאות, ילדים, הצלחה ושפע. אולם כאשר מתבוננים בסדר התפילה, מגלים דבר מפתיע: כמעט אין בה בקשות אישיות. עיקר התפילות עוסק בדבר אחד- המלכת הקב"ה על העולם כולו.

אנחנו אומרים: "מלך על כל העולם כולו בכבודך, והינשא על כל הארץ ביקרך, והופע בהדר גאון עוזך על כל יושבי תבל ארצך". אנחנו לא מבקשים רק על עצמנו, אלא מתפללים שכל בני האדם יכירו במלכות ה'. זהו עיקר היום- להכריז שהקב"ה הוא מלך העולם, ושכל הבריאה כולה נתונה תחת הנהגתו.

חז"ל אומרים בגמרא: "אִמְרוּ לְפָנֶי מַלְאָכָיו כְּדִי שֶׁתִּמְלִיכוּנִי עֲלֵיכֶם" (ראש השנה ט"ז ע"א). ביום זה כל אדם נדרש לשאול את עצמו: מי באמת מנהל את חיי? האם הרצונות האישיים, הכבוד, הכסף והנוחות הם שמכוונים את מעשי או שאני משתדל לחיות לפי רצון ה'? זוהי משמעותה האמיתית של קבלת עול מלכות שמיים.

בספרי המוסר מובא, שכאשר אדם בא לפני מלך בשר ודם ומבקש ממנו בקשות פרטיות, עליו להכיר תחילה במלכותו ולכבדו. כך גם בראש השנה - לפני שאנו מבקשים על צרכינו, אנחנו ממליכים את הקב"ה ומכריזים שהוא מלך העולם. מתוך ההכרה הזאת נפתחים שערי הרחמים, ומתוך כך באות גם כל הברכות.

ראש השנה הוא גם יום הדין. כל באי עולם עוברים לפני הקב"ה כבני מרון, וכל מעשי האדם נבחנים. אך אין זה יום של פחד בלבד, אלא גם יום של תקווה גדולה. הקב"ה לא מחפש להעניש את בריותיו, אלא להעניק לכל אדם הזדמנות לפתוח דף חדש.

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר
זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאלהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
להצלחת אברהם גורג' בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה
לע"נ יוסף דהן בן רחמה ז"ל

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל
לעילוי נשמת תמר פורטונה בת מיסה ע"ה
לעילוי נשמת נחום בן כיריה ז"ל
לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר נועה בת אסתר ולילד אורי חיים בן שלי

שואל ומשיב בהלכה - ראש השנה - חלק ג'

מה דין של ראש השנה שחל להיות בשבת?

שאלה:

תשובה:

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו פנחסי שליט"א מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

כשחל ראש השנה בשבת, מקדימים לומר קבלת שבת ולא אומרים פרק 'במה מדליקין'. מקורות: הרמ"א סימן ע"ר. חזון עובדיה ימים נוראים עמוד ע"ז, וחזון עובדיה שבת ח"א עמוד שלב). למרות שיש מחלוקת הפוסקים בזה, מכל מקום המנהג פשוט בארץ ישראל שלא אומרים 'במה מדליקין' בליל שבת שהוא יום טוב. מקורות: הגאון רבי עמרם אבורביע זצ"ל בספרו 'נתיבי עם'.

במדינות שבהם אומרים במה מדליקין, ימשיכו במנהגם. מקורות: כך דעת הגאון הכנסת הגדולה (ה"ד בכף החיים).

בליל ר"ה שחל בשבת, אחר התפילה, השליח ציבור אומר ברכת 'מעין שבע' כפי שאומרים בכל ליל שבת. במקום 'הא-ל הקדוש שאין כמוהו' יאמר: 'המלך הקדוש שאין כמוהו'. אם טעה והזכירו לו באמצע הברכה, יחזור 'למגן אבות בדברו'. אם נזכר רק לאחר סיום הברכה, אינו חוזר. מקורות: שם עמוד פג.

בלילה השני של ראש השנה (במוצאי שבת) אומרים בתפילה (אחרי 'ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת'), 'ותודיענו'. אם שכח ולא אמר 'ותודיענו', אינו חוזר מכיוון שמקדש לאחר מכן על כוס יין בביתו.

מצווה מהתורה לשמוע קול שופר ביום ר"ה. רבותינו אמרו, שכל שנה שלא מריעים עליה (בתקיעת שופר) בתחילתה, מריעין עליה בסופה. כלומר, אם לא תוקעים בשופר, הדבר גורם סכנה שמא ח"ו באותה שנה יארע דבר שאינו טוב. עפ"י הסוד, יש טעמים נשגבים בעניין תקיעת שופר של ר"ה. למרות זאת בשנה שר"ה חל בשבת, רבותינו חששו שמא יבואו לטלטל את השופר ולהעביר אותו ברשות הרבים ולכן גזרו לבטל מצווה מהתורה ולא לתקוע בשופר בשנה ר"ה שחל בשבת. (יש חילוק בין ביטול מצווה, כמו אי תקיעת שופר, לבין עבירה על איסור ממש).

הגאון מהר"ם אלשיך (דרוש ליום י"ז אלול) אמר שרבותינו קבעו תקנה זו, כי ידעו שאם יתקנו כך לתועלת עם ישראל, יבוא יום הכיפורים ויגמור כפרתם של ישראל, באופן שלא יארע נזק מחמת אי תקיעת השופר. ואדרבה, ה' יתברך רואה שאנו מקיימים את מצוות רבותינו, ובזכות זה נזכה לשנה טובה ומבורכת.

מאחר ובשבת לא תוקעים בשופר ביו"ט הראשון של ר"ה, לכן אומרים 'זכרון תרועה' ולא 'יום תרועה'. בתפילה מזכירים הרבה את עניין תקיעת השופר, למרות שבפועל לא תוקעים. רבותינו (ראש השנה כט:) מצאו סימוכין לעניין זה, שבמקום אחד נכתב לגבי ר"ה 'יום תרועה', ובמקום אחר 'זכרון תרועה'. רבותינו מסבירים, שפסוק אחד מדבר על ר"ה שחל בשבת, והשני על ר"ה שחל ביום חול.

יש מחלוקת הפוסקים האם מותר לבקש בקשות פרטיות בסיום התפילות בימי ר"ה (אחרי 'היו לרצון אמרי פי'). המקל בזה, יש לו על מה שיסמוך. כך הורה הגאון ר' ישראל מסלאנט, שבזמננו שהעניינים הגשמיים חשובים מאוד בעינינו, ויש להם ערך כדי שנוכל לעבוד את ה', לכן יש להקל. מקורות: כוכבי אור עמוד רסב וכן משמע קצת בבית יוסף סימן תקפד.

כמה גדולי עולם לא נהגו בזה, ויעצו לתלמידיהם שלא יעשו כן, מכל מקום מי שנוהג כן, מפני שמרגיש צורך גדול בכך, יש לו על מה שיסמוך. מקורות: כך דעת הגאון ר' שלמה זלמן אוירבך זצ"ל (הליכות שלמה פ"א אות טו) וכן הורה מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל.

בשנה שחל ר"ה בשבת, הפוסקים נחלקו האם גם כן רשאים להקל בזה, שהרי בסתם יום שבת אסור לבקש בקשות פרטיות בתפילה, יש שמקלים ויש שמחמירים. מקורות: דעת הגאון ר' יוסף שלום אלישיב זצ"ל (אשרי האיש ח"ג פט"ו) לא להקל בזה. אבל לדעת הגאון ר' שלמה זלמן אוירבך ועוד, יש להקל אפילו בשנה שר"ה חל בשבת, וכן מורים ברוב הישיבות כיום, להקל למי שמרגיש צורך גדול בדבר.

ראש השנה שחל להיות בשבת, אומרים 'צדקתך' אחרי תפלת מנחה. מקורות: ש"ע סימן תקצח, חזון עובדיה עמוד קפה.

מדות מפלאות

הרה"ג רבי פייבל הולנדר זצ"ל סיפר כי לאחר שהגאון ר' יוסף ליס זצ"ל הגיע לבית חמיו לאחר האירוסין, נודע לחמיו שהוא בעל קורא מוצלח מאוד. בשבת הראשונה שהתארח אצלו ביקש חמיו מהבעל קורא הקבוע שיכבד את חתנו בקריאת התורה. ר' יוסף חשש שאם יקרא בצורה מוצלחת ייפגע הבעל קורא הקבוע וייתכן שיבקשו ממנו לקרוא בקביעות במקומו. סיפר ר' יוסף ליס: "קראתי את קריאת התורה בצורה כ"כ משובשת, עד שהקהל תיקן אותי פעמים רבות, וכך לא עלה על דעתם לבקש ממני לקרוא שוב". (מעובד מתוך הספר 'מסוד חכמים').

רפואה טבעית- הקשר בין מערכת העצבים, החסון והלימפית- חלק ב'

ברגע שמערכת העצבים נרגעת – החיסון והלימפה מתחילים לפעול טוב יותר. זו שרשרת שמתחילה ברוגע, וממשיכה לריפוי. איך מחזקים את שלוש המערכות? ❀ לאכול נכון– פחות סוכרים, פחות אוכל מעובד ❀ הליכה, יוגה, תנועה ❀ לשתות מים לאורך היום ❀ נשימה עמוקה ונכונה להשתמש בצמחי מרפא – כמו אכילצאה, כורכום, אסטרגלוס מומלץ להתייעץ עם איש מקצוע. (גב' אליס אוליל, נטרופתית ורפלקסולוגית)

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה.

בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

קו לעניית 'אמן' ו'אמן יהא שמיה רבה' לאחר שיעור תורה- בזמן אמת מספר פעמים ביום 02-313-7905

העלון נמצא בחובות גדולים. בעל בית-הדפוס העלה את מחיר ההדפסה בבת אחת ב-220 ₪ לכל הדפסה

מי שיוכל לעזור, תבוא עליו ברכת טוב. למעוניינים לעזור נא להתקשר 052-7652084 או לשלוח מייל PnineEH@gmail.com

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון,

חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי

בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הצדיק הרב נח גד וינטרוב זצ"ל

הצדיק רבי נח גד וינטרוב זצ"ל - נולד ביום ד' בתשרי ה'תרמ"ט [1888] בכפר פלאונו (מחוז ראדומסק) שבפולין. יום לידתו היה צום גדליה ואביו רצה לקרוא לבנו גדליהו, אולם התינוק חלה ולא יכלו לערוך ברית עד פרשת נח ולכן אביו קרא לו בשני השמות. עוד מימי ילדותו שקד על התורה יומם ולילה והיה בעל כשרונות מופלאים ויראה הקודמת לחכמתו. בגיל עשר כבר למד עם אביו ש"ס ופוסקים בעיון. לאחר נישואיו התגורר בראדומסק סמוך להוריו, עסק בהדפסת ספרים ופתח בית מסחר לספרי קודש. למרות סבל נורא ופטירת רוב ילדיו בצעירותם, עבד את ה' בשמחה עצומה ועודד נדכאים. נודע במעשי חסד מוצנעים – כשהיה שומע על משפחה רעבה, היה נכנס בהיחבא דרך החלון, מניח כסף על השולחן ובורח כדי למנוע מהמשפחה שקיבלה בושה.

בשנת ה'תרפ"ד (1924) עלה לארץ ישראל בהוראת אביו, שציווה עליו לפעול להעלאת כל בני המשפחה. הוא הפליג לאלכסנדריה ומשם הגיע ברכבת לירושלים. בירושלים לבש את בגדי המקום וחתם על כתביו בכינוי "הירושלמי". מעולם לא יצא עוד מגבולות הארץ. למרות העוני והמחסור, פעל ללא ליאות להעלות את בני משפחתו ויהודים רבים נוספים (אביו נפטר בפולין טרם זכה לעלות). רבינו היה גאון אדיר, בקי ברזי התורה, חסיד, חריף ובעל זיכרון נדיר. הוא חיבר עשרות שירים ופיוטים לשבת ולמועדים.

אהב את הבריות בעוז. התמדתו הייתה לשם דבר, והוא נהג לשבת בבתייהם של גדולי ישראל ולרשום מפיהם את שמועותיהם ודברי תורתם. בשנת ה'תרפ"ו (1926) היה ממייסדי חברת 'זיכרון דוד', שפעלה להקמת היישוב מגדל עדר שבגוש עציון. בשנותיו האחרונות התגורר ביפו ולאחר מכן בבני ברק. ספריו המרובים משקפים גאונות מופלגת והיקף תורני בלתי נתפס. נסתלק לבית עולמו ביום ז' בתשרי ה'תשט"ו (1954). חי כ-66 שנים. מנוחתו כבוד בבית הקברות 'זיכרון מאיר' בבני ברק.

אביו: ר' יעקב דוד (שם המשפחה המקורי היה רבינרזון. האדמו"ר הישמח ישראל מאלכסנדר הורה לחסידים שיפנו אליו לברכה ולרפואה). **אמו:** מרת פרימט (לבית קמינסקי). **נשותיו:** מרת יוכבד (זיווג ראשון – בת ר' שמואל צבי טייטלבוים, ממשפחת הישמח משה מסאטמר. נישאו בשנת ה'תרס"ו [1906]), מרת מלכה (זיווג שני – לבית ברזסקי). **ילדיו (מזיווג ראשון):** מרת אסתר (נישאה לר' אברהם מרדכי פלטר. שאר ילדיו נפטרו בצעירותם בפולין). **ילדיו (מזיווג שני):** ר' יעקב דוד (מראשי ארגון 'בני דוד' להפצת תורה ויהדות בתל אביב והמרכז). **מרבותיו:** הגאונים אביו ר' יעקב דוד, האדמו"ר רבי ירחמיאל ישראל יצחק דנציגר מאלכסנדר (בעל הישמח ישראל), האדמו"ר רבי אהרן צבי לנדא מביאלא, האדמו"ר רבי אלימלך מנחם מנדל לנדא מסטריקוב, רבי יוסף חיים זוננפלד, והמקובל רבי חיים שאול דווין הכהן. **מספריו:** למעלה מ-100 חיבורים. ביניהם: 44 ספרי 'חן' - סדרה ששמותיה בנויים מאותיות א'-ת' בצירוף המילה 'חן' • **18 קונטרסים** - על שבתות, מועדי השנה ועניינים שונים • **נחליאל** - על חג השבועות • **דביר הגן** - על התורה • **טוב עין** - על פרקי דרבי אליעזר • **רזי לי** - על שיר השירים • **ישער בועז** - על מגילת רות • **אלישיב** - על מגילת איכה • **אש המזבח** - על קהלת • **עורה כבודי** - על מגילת אסתר ועוד עשרות חיבורים.

תושבי שכונת 'נווה שלום' ביפו סיפרו סיפור שנחרט בליבם לנצח מהתקופה שבה רבינו גר בתל אביב: היה זה בעת שהמתפללים התאספו לתפילת 'כל נדרי' לביל יום הכיפורים. באותו בית כנסת היו שני יהודים שחיו בסכסוך במשך שנים. ניסיונותיו של רבינו לפשר ביניהם ולעשות שלום עלו בתוהו. כאשר התקדש החג הגיעו כולם לבית הכנסת עם ה'קיטל' הלבן כמלאכים. הכול הלך כמתוכנן, ספרי התורה הוצאו מהיכל, ההתרגשות הייתה בשיאה, וגם אלו שלא פוקדים במשך כל השנה את בית הכנסת הגיעו לתפילת 'כל נדרי'.

רגע לפני שהחזן התחיל את תפילת 'כל נדרי', רבינו עלה על הבימה והכריז בקול נרגש, שהלילה לא ייגשו להתפלל את תפילת 'כל נדרי' עד שאותם יהודים יתפייסו ביניהם. **"אם יהודים לא יכולים להתפייס ביניהם ולמחול אחד לשני, ואין יום הכיפורים מכפר עד שיתפייס אדם עם חברו, אין טעם להתפלל ביום הכיפורים"**, אמר. לא היה אחד שהעז לערער על קביעת הצדיק. אבל הניצים סירבו להתפייס. המריבה העזה והמטען הכבד שכל אחד נשא בליבו על חברו, גם בלילה הקדוש לא הצליחו לגרום להם לשוב ולהתפייס.

כך חלפה שעה ארוכה בדממה, לראות כיצד ייפול דבר. אחד הניצים היה לקראת 'שבירה' והסכים להתפייס, אבל חברו העקשן נותר בשלו. חלפה לה שעה ותפילת 'כל נדרי' לא התחילה. היהודי השני, שהיה עקשן במיוחד, החליט בצעד של רצון טוב לעזוב את בית הכנסת, תוך שהוא מפטיר שאינו מוכן להשלים. הקהל היה בטוח שבכך הגיעה לסיומה סאגת תפילת 'כל נדרי', אבל הצדיק חשב אחרת. רבינו קם ממקומו ויצא במהירות בעקבות אותו יהודי שכבר הספיק לעזוב את מפתן בית הכנסת, ואמר לו: **"אתה יכול לצאת וללכת, אבל תדע לך שאם לא תסכים לסיים היום את המחלוקת, אתה תישא באחריות לכך שיהודים לא יתפללו הלילה את תפילת 'כל נדרי'..."**

המילים שיצאו בקול נרגש, דברים היוצאים מן הלב, מפיו הקדוש של הצדיק, הצליחו להמיס את לב האבן של אותו יהודי, שרק דקות ספורות קודם לכן עזב את ביה"כ. לאחר מספר דקות היהודי יחד עם רבינו נכנסו לביה"כ. האיש הלך היישר למקומו של יריבו. לעיני כל הציבור הם התפייסו בהתרגשות רבה ובדמעות שליש. רק אז נחה דעת הצדיק, ואור גדול נראה על פניו. כולם חשו בדקות אלו שהצדיק הצליח לשבור את מחיצת הברזל גם בין עם ישראל לאביהם שבשמים, ולפעול שתפילות היום הקדוש יתקבלו ברצון. **"ויהי בישרון מלך בהתאסף ראשי עם"**. כפירוש רש"י: **"בהתאספם יחד באגודה אחת ושלום ביניהם הוא מלכם, ולא כשיש מחלוקת ביניהם"**.

בשעת לילה מאוחרת, כשבבתי הכנסת האחרים כבר סיימו מזמן את תפילת ליל יום הכיפורים, בשכונת 'נווה שלום' ביפו התחילה תפילת 'כל נדרי' זכה וטהורה. **"תפילת 'כל נדרי' כזאת"**, מתפללי בית הכנסת העידו, **"הייתה בהתעוררות מופלאה של תשובה ומעשים טובים, שכמותה לא חווינו מעולם"**. קרדיט תמונת הצדיק: CC BY-SA 4.0 | Wikimedia Commons - עבר עיבוד

מעלות זכוי הרבים

ממתק והפתעות. בנוסף לכך הודיעו גם על פתיחת חוג אמירת תהילים לילדים. משה ארגן את אמירת התהילים לבנים, ואילו יעל רעייתו ארגנה אמירת תהילים לבנות.

בשבועות הראשונים הגיעו רק מעט מילדי השכונה. אולם למרבה הפלא, בתוך כחודשיים התמלא המקום בעשרות רבות של ילדים וילדות, שאמרו תהילים במשך שעה שלמה, וזכו שהבל פיהם הטהור יעלה מעלה ויביא לעולם ברכה רבה.

לאחר כשלושה חודשים החליטו משה ויעל לערוך טיול גדול לכל משתתפי ה'תהילים' וה'אבות ובנים'. הם השקיעו סכום כסף גדול בהסעות ובארגון הטיול.

באותו היום ממש קיבלו בני הזוג בשורה מיוחדת במינה: לאחר שמונה שנים של ציפייה, הם עתידים היו, בעזרת ה', לזכות בעוד זמן קצר להיות הורים.

הם בכו מאושר ללא הרף והודו לבורא עולם בלי סוף. כעבור מספר חודשים נולד להם בן בריא ושלם, והסנדק בברית היה הצדיק רבי דוד אבוחצירא.

אחד מחבריו הקרובים של משה, שהכיר את בני הזוג במשך שנים וידע היטב את אשר עברו, התרגש מאוד לשמוע את הבשורה ושאל אותו כיצד זכה לישועה.

משה סיפר לו על ההוראה שקיבל מרבי דוד אבוחצירא שליט"א **לעסוק בזיכוי הרבים**, ועל הברכה הגדולה הטמונה בכך – הן לזכות בילדים והן לזכות לסייעתא דשמיא, כלומר לעזרה מיוחדת מבורא עולם.

אותו חבר היה מטופל בדיאליזה שלוש פעמים בשבוע. סבלו היה קשה מנשוא. כששמע את הדברים, החליט שאם זהו כוחו של זיכוי הרבים – גם הוא מצטרף לכך בכל כוחו.

הוא פנה למשה ואמר: "קשה לי במצבי לפתוח בעצמי מערך של זיכוי הרבים ולעשות מבצעים. האם אוכל להיות שותף עמכם ב'אבות ובנים' ובתהילים לבנים ולבנות? אתן לכם סכום יפה להשתתפות באחזקת המפעל הגדול, ההולך וגדל משבת לשבת".

משה ויעל שמחו מאוד על הרעיון, ומאותה שבת גדל התקציב של המפעלים הקדושים, והם יכלו להעניק הרבה יותר למשתתפים.

שבועיים בלבד לאחר שאותו יהודי חולה הצטרף למערכת זיכוי הרבים, חל שיפור משמעותי מאוד במצבו. "נס רפואי", אמרו הרופאים, כאשר ראו שמצבו השתפר באופן פלאי, עד שכמעט לא נזקק עוד לטיפול הדיאליזה. (מעובד מתוך הספר 'טוב לחסות בשם').

עד כמה גדולה מעלת זיכוי הרבים – זאת לא ניתן לתאר ולשער. יש בכוחה של מעלה זו לשנות ואף לקרוע את גזר הדין, גם אם חלילה נגזר על האדם בשל מעשיו.

המעשה המדהים הבא התפרסם בארגון 'הידברות', מתוך עדותם של בעלי המעשה עצמם: משה ויעל, זוג תושבי בני ברק, **המתינו שנים ארוכות לזרע בר-קיימא.**

רופאים, תפילות, קבלות טובות, ברכות – מה הם לא ניסו. הם התפללו אצל שוכני עפר, הלכו לצדיקים והמתינו זמן רב עד שקיבלו ברכה, אך בפועל הדבר לא הועיל. במשך שמונה שנים הם לא זכו לישועה הנכספת.

כאשר ראו שישועתם מתאחרת, החליטו בשנת ה'תש"פ לנסוע אל הצדיק רבי דוד אבוחצירא שליט"א מנהריה, כדי שיברך אותם ואולי גם יעץ להם מה לעשות כדי לזכות בפרי בטן.

הם נסעו עד לצפון. הבעל המתין בתור לקבלת הקהל, ואילו רעייתו נשארה בחוץ והתפללה מעומק ליבה לבורא עולם, שיכוון אותם כיצד יוכלו לקבל את ישועתם.

לאחר המתנה ארוכה הורה משמשו בקודש של הרב למשה כי הגיע תורו, וכי הוא יכול להיכנס אל החדרון הצדדי, שם קיבל הצדיק את הבאים.

בחדרון עמדו האנשים בזה אחר זה, וכל אחד זכה לשוחח עם הצדיק מספר רגעים בקצרה, לקבל עצה וברכה.

התור התקדם, ומשה כבר עמד ממש אחר היהודי ששוחח באותה עת עם רבי דוד. בעוד שניות ספורות היה אמור להיכנס. כשסיים רבי דוד עם היהודי שלפניו, עמד לצאת להפסקה קצרה.

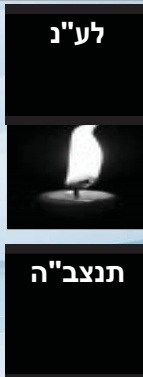
הרב קם ממקומו, אולם כאשר הרים את מבטו וראה את משה, פנה אליו ואמר, ללא כל היכרות מוקדמת: **"דעו לכם, מי שרוצה ילדים וסייעתא דשמיא – שיתעסק וירבה בזיכוי הרבים. זו מעלה עצומה שאין כמוה".**

משה קפא על מקומו. הוא עדיין לא פתח את פיו ולא אמר מאומה, והנה הצדיק פונה אליו ומגלה לו כיצד יוכל לזכות בישועה הנכספת.

אשתו יעל, ששמעה את דברי הצדיק, החלה להתרגש ולבכות. בני הזוג חשבו כיצד יוכלו לזכות את הרבים, ולאחר מחשבה החליטו לפתוח בבית הכנסת השכונתי מסגרת של 'אבות ובנים'.

לצורך כך הכינו מודעות גדולות, שבהן פורסם כי כל אבא שיבוא עם בנו ללמוד תורה בשבת לאחר תפילת מנחה, יקבל

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב יחיא בן יוסף ז"ל
פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברוך דב ז"ל
יצחק יעקב בן רחל ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	עמרים בן דבורה ז"ל	אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	דוד בר חסיבה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	חוה בת יעקב צבי ע"ה
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	יצחק בן מישא אסתר ז"ל
אביגדור בן ג'ולי ז"ל	יוסף בר סעדה ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
רחל רפאת בת השמת ע"ה	שלום בן אסתר ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל
מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	דוד יצחק בן פרחיה ע"ה
פיבי מלכה בת מזל ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	גורג'יה בת נעמי ע"ה
נעמי בת נתון ע"ה	אילנה (מחורזה) בת שרה ע"ה	אליאור בן פרידה ז"ל
משה בן רוזה ז"ל	מאיר בן נעמי ז"ל	שושנה בת נעמי ע"ה
סעדה בת בסה ע"ה	שפרה בת פסיה ע"ה	בנימין בן דב ז"ל
בתיה (מרדה) בת שמחה ע"ה	שרה גבריאלי בת נאוה ע"ה	גרוריו צבי בן מרים ז"ל
יוסף יחזקאל בן אסתר ז"ל	כל נשמות עם ישראל	

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל
רחמים בן רחל ז"ל	אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל	רחמים בן רחל ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	שמואל בן רבקה ז"ל	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
ר' עוליאלי ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	רפאל בן אסתר ז"ל	ר' עוליאלי ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
אביחי בן אסתר ז"ל	יצחק בן חביבה ז"ל	אביחי בן אסתר ז"ל
יצחק בן פנינה ז"ל	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	יצחק בן פנינה ז"ל
חי יזי בן קלרה ז"ל	קסאנש בת דג'ו ע"ה	חי יזי בן קלרה ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	סוליקה בת עישה ע"ה	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
אסתר בת נעמי ע"ה	שרה בת נרקיס ע"ה	אסתר בת נעמי ע"ה
ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל	יעקב בן סלימה ז"ל	ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל
אורה בת נעמה ע"ה	ספירנס תקווה בת נעמה ע"ה	אורה בת נעמה ע"ה
מישא אסתר בת הרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	מישא אסתר בת הרה ע"ה
מסעוד בן יקוט ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	מסעוד בן יקוט ז"ל
רחמה בת מסעודה ע"ה	חיים חמוטל בן רינה ז"ל	רחמה בת מסעודה ע"ה
סעידה בת תופחה ע"ה	ישראל בן חיים משה גרשון ז"ל	סעידה בת תופחה ע"ה
אליהו בן חיים משה גרשון ז"ל	נעימה בת שרה ע"ה	אליהו בן חיים משה גרשון ז"ל
נועה בת עישה ע"ה	דניאל בן מיה ז"ל	נועה בת עישה ע"ה

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

לזכות
רבי
מרדכי
ורעייתו
שירלי שיהי'
ולכל
משפחתם
הצלחה
רבה, פרנסה
בשפע ונחת
מכל הילדים

שבת קודש כג אלול תשפ"ו: ירושלים: 6:24 תל-אביב: 6:39 חיפה: 6:31 מוצאי שבת: ירושלים: 7:35 תל-אביב: 7:38 חיפה: 7:38 ר"ת יום: 8:15

פרשת נצבים – וילך

אחדות ושלום

מעלה טובה לכל אדם מישראל להיות קשור ומאוחד עם הרבים!

נלמד מהפסוק: "אתם נצבים היום כולכם" ... (פרק כט-ט)

והוא בדעת זקנים (לבעלי התוס'): [אמר משה רבינו לישראל] אימתי תהיה לכם הצבה והעמדה: היום כולכם, כשתהיו באגודה אחת כולכם. וכן אמרו חז"ל, אמר משה לישראל, אם אתם אגודה אחת, אתם נצבים היום. מה היום פעמים מאפיל, פעמים מאיר, אף אתם אעפ"י שאפילה לכם, הקב"ה עתיד להאיר לכם אור עולם... אימתי כשתהיו באגודה אחת (מדרש לקח טוב)

ידועה עצתו של הסבא מקלם – הגה"צ רבי שמחה זיסל זיו זצ"ל, כיצד להינצל ולזכות ביום הדין הנורא של ראש השנה ויום הכיפורים, ע"י התקשרות והתחברות היחיד אל הכלל ואל הרבים. וכל כך למה? משום שלרבים המאוחדים יש יותר כוח וזכות שיעשה להם נס.

ולכן מביא הטור (בהל' ר"ה) את דברי המדרש: מנהגו של עולם, אדם שיש לו דין לובש שחורים ומתעטף שחורים... לפי שאינו יודע איך יצא דינו. אבל ישראל אינו כן, אלא לובשים לבנים... ואוכלים ושותים ושמחים בראש השנה, לפי שיודעים שהקב"ה יעשה להם נס.

אמור מעתה: אם אחדות כלל ישראל "כאיש אחד בלב אחד" חיונית ליום הדין שיש בו כוח לעשות נס ולזכות, הרי שיש להשתדל ככל היותר להיות מתלמידיו של אהרן לרדוף אחר השלום ולהרבות שלום. ועל איזה שלום מדובר? על שלום כזה המקרב את הבריות לתורה והמביא אותם לעשות את רצון אבינו שבשמים.

אנו מוצאים שהאחדות מזרזת גם את הגאולה, כמובא בתנ"ך רבא (פרק כג) שבהיות עם ישראל בגלות מצרים, נתקבצו כולם באגודה אחת וכתרו ברית שיעשו גמילות חסדים זה עם זה, וזו הסיבה שהוציאם הקב"ה וגאלם קודם הזמן.

כ"ק האדמו"ר מאו"רוב – רבי משה יחיאל אפשטיין זצ"ל הוסיף על כך (בספרו **באר משה** – קרח) שזו כוונת התפילה שתיקנו בברכת החודש "מי שעשה ניסים לאבותינו וגאל אותם מעבדות לחירות הוא יגאל אותנו בקרוב". כלומר: כשם שגלות מצרים חישב הקב"ה את הקץ ולמרות שנגזר עליהם להיות ארבע מאות שנה בגלות, בגלל האחדות שהיתה ביניהם גאלם קודם הזמן, כך מבקשים אנו שנזכה כעת לגאולה בקרוב, שיחיש הקב"ה גאולתנו. ולכן מסיימים "חברים כל ישראל" שבזה מקבלים אנו עלינו לחיות באחדות וממילא להיות ראויים להחשת הגאולה.

על הפסוק "לחם אבירים אכל איש" (תהילים עח-כה) דרשו חז"ל (יומא עה:): זה יהושע שירד לו מן כנגד כל ישראל. ותמה הגאון **רבי חיים שמואלביץ** זצ"ל: לשם מה צריך יהושע כמות כה גדולה של מן כנגד כל ישראל?

אלא ביאר רבי חיים: אין הכוונה "כנגד כל ישראל" בכמות, אלא כך ביאורו של דברים: יהושע הרי ליווה את משה רבינו עד לתחתית ההר וכן גם בחזרתו. והיה זה לפרק זמן קצר של רגעים ספורים. שכן המרחק מתחתית ההר ועד למחנה של ישראל לא היה רב. והנה המן שירד לישראל ירד מכח זכות הרבים, והיינו שכל יחיד זכה למון מכח הכלל. זהו הפירוש "כנגד כל ישראל" שהרי בתחתית ההר לא היה מן. נמצא שכאשר מתרחקים, אפילו מעט, מן הכלל, צריך זכויות "כנגד כל ישראל" כדי שהמן ירד שם...

להיות נכלל בתוך כולם...

סיפר הרב אברהם רייסנר זצ"ל:

בבחרתי למדתי בישיבת פוניבז'. בתקופה זו הוקם בנין חדש שהיו בו חדרים פנימיה נוחים יותר, באופן טבעי היו חדרים אלה מיועדים לבחורים ה"מיוחסים" יותר. **הרב מפוניבז'** שהיה מיווד עם הורי הציע לי מקום באחד החדרים האלו. התלבטתי אם לעבור לשם.

שאלתי את **החזון איש**, מה עלי לעשות? והשיב לי: "אל תלך לשם! תישאר בחדרי הפנימיה הישנים עם כלל הבחורים". והוסיף לספר: "כשנחלה בעל ה"אור שמח", ביקש הגאון **רבי אלחנן וסרמן** זצ"ל לשלוח מברק לישיבת מיר כדי שיתפללו לרפואתו אך ה'אור שמח' התנגד בנימוק הבא:

אלישע שאל את האישה השונמית "היש לך לדבר אל המלך?" אותו יום היה ראש השנה וביקש להתפלל עליה. השיבה האישה: "בתוך עמי אנוכי יושבת" – רוצה להיות בתוך עמי ולא לצאת מהכלל איני חפצה שתתפלל עלי במיוחד. "למדנו מכאן" – הפטיר החזו"א – "שצריך ללכת עם כולם להכלל ברבים, ולא להיות שונה ונפרד מן הכלל".

מעשה איש

"רק באחדות הערובה להצלחה..."

בתשרי תרפ"ה נבחר הרכב חדש "לועד הקהילה" בפוניבז'. עם התכנס הוועד החדש לישיבתו הראשונה ביקש הגאב"ד **הגרי"ש כהנמן** זצ"ל לשמור על רוח האחדות ולהימנע מפירוד לבבות כי "יש בזה ערובה טובה להצלחה".

ואכן במהלך השנה החדשה נכחו אנשי הוועד לראות עד כמה צדק הרב כשביקש לשמור על האחדות. כי רק בכח המאוחד יכלו לעמוד כנגד כנופיה של בריונים מאנשי הצבא שהשתוללה בחוצות העיר והתכוונה לזרוע הרס בבתי המסחר של היהודים, וע"י האחדות ביניהם הצליחו לגבור עליהם. **הרב מפוניבז'**

לקוראי עלון "איש לרעהו" ולכל בית ישראל ברכת כתיבה וחתומה טובה

יעביר על מדותיו, יותר וימחול אף למי שהרבה להכעיסו!

נלמד מהפסוק: "אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלוהיכם" (פרק כט-ט)

וכתב רש"י (להלן יב): למה נסמכה פרשת "אתם נצבים" לקללות: לפי שעם ישראל הוריקו פניהם ואמרו מי יכול לעמוד באלו. התחיל משה מפיסס אתם נצבים היום, הרבה הכעסותם למקום ולא עשה אתכם כליה והרי אתם קיימים לפניו. עכ"ל. כי על כן, כך דרכו ומדותיו של הקב"ה, א-ל רחום וחנון, אך אפים ורב חסד, נושא עוון ופשע. וכמו שהאר"י בביאור ענין זה הרמ"ק בספרו תומר דבורה (פ"א) עיי"ש. א"כ, על האדם ללמוד מדרכיו ומדותיו של הקב"ה, כמו שדרשו חז"ל מהפסוקים "והלכת בדרכיו" ו"לדבקה בו" מה הוא רחום וכו' אף אתה. מה הוא טוב ומאריך אפו למכעיסיו, כן האדם יסבול רעותיו של חברו ויעביר על מדותיו היינו "שלא ידקדק למדוד מדה למצעים אותו, אלא מניח מדותיו והולך לו", (כלשון רש"י ר"ה יז).

ידועים דברי חז"ל בגמרא (ראש השנה יז). שהעברה על המידות מצילה מן המוות ומאריכה חיים. כפי שמסופר שם על רב הונא ברית דרב יהושע בן לוי, שחלה, וראה רב פפא שעמד להסתלק מן העולם, לכן ציווה להכין תכריכים. לבסוף נרפא רב הונא ושאלוהו מה ראית בשמים? והשיב: נכון שנגזרה עלי מיתה, אלא שאמר הקב"ה מכיוון שרב הונא מעביר על מידותיו אף אנו לא נדקדק אחריו.

בדברים אלו ניתן להבין את מה ששאלו התלמידים את רבם (מגילה כז): "במה הארכת ימים?" כוונתם בשאלה היתה, שהרי חיים לא בזכות תלויים אלא במזל (מו"ק כח). וא"כ, אלו דברים מסוגלים לשנות את קצבת שנות החיים ולהאריכם? ותשובתו, שאכן אין זה אלא בזכות הדברים שמעבר לחיובים הרגילים, כמו דברי חסידות ודברים שהם לפני משורת הדין התלויים בעיקרם בהעברה על המידות.

ובאמת כאשר יתבונן אדם בגודל חובותיו כלפי שמיא, יחפץ לכפר עוונותיו ולמעט מחובותיו ע"י העברה על המידות. וכפי שביאר החפץ חיים (בספרו עה"ת) את הפסוק "כי תשה ברעך משאת מאומה" (דברים כד-י) ופירש רש"י: "מאומה" - חוב של כלום. ותמה החפץ חיים: הלא ביותר היה צריך הכתוב לזרז על חוב גדול של כמה אלפים, ואילו כאן משמע שרק על "חוב של כלום" לא תבוא לעבוס עבוסו, אבל על חוב גדול, כלום אפשר לעבוס עבוסו?

אלא ביאר הח"ח בהקדם דברי רש"י (בפרשת משפטים) לענין השבת העבוס שאמר הקב"ה, כמה אתה חייב לי, והרי נפשך עולה אצלי כל לילה ולילה ונותנת דין וחשבון ומתחייבת לפני ואני מחזירה לך, אף אתה טול והשב. ע"כ.

וידועים דברי הרמב"ם (פ"ז מהלכות דעות ה"ז) לענין נקימה ונטירה שכתב שם: "ראוי לו לאדם להיות מעביר על מידותיו על כל דברי העולם, שהכל אצל המבינים דברי הבל והבאי, ואינן כדאין לנקום עליהם". ועל כן ציוותה התורה "לא תיקום ולא תיטור את בני עמך".

מענה - אומר הח"ח - בא הכתוב להורות שכל החובות אף הגדולים ביותר שהאדם נושה בחברו, הם בבחינת "חוב של כלום" לעומת החובות העצומים שאדם חייב להש"ת, כי העולם הזה כולו של הבל, והוא מה שאמר הכתוב "כי תשה ברעך משאת מאומה", היינו החוב שאתה נושה בו הוא "חוב של כלום" לעומת החוב הענק שאתה חייב לי, ואעפ"כ אני מתנהג עמך ברחמים, אף אתה לא תבוא אל ביתו של רעך לעבוס עבוסו. עכ"ד.

והיה הגאון רבי יעקב ניימן זצ"ל אומר (בדרכי מוסר) בשם החפץ חיים: איך אנחנו בדרגתנו השפלה נכין עצמנו לקראת ימי הדין המשמשים ובאים, והרי בימינו קשה מאוד לשוב בתשובה בלבב שלם. אלא העיצה היא שלכל הפחות ישתדל כל אחד להעביר על מידותיו. להתפייס עם חבריו ולאהוב כל אדם, ובזכות זה הקב"ה יעביר על כל פשעינו.

לוותר ולהרוויח...

סיפר הגרא"ל שטיינמן זצ"ל על מעלת הויתור: **הסבא מסלבודקה** הזמין את הגאון **רבי איסר זלמן מלצר** זצ"ל לבוא להיות ראש ישיבה בישיבתו. אך רא"ז חשש שחמותו תצטער שהוא הצעיר מקבל משרה לפני גיסו המבוגר יותר - הגאון **רבי משה מרדכי אפשטיין** זצ"ל. מה עשה? הציע שגם הוא יבוא עמו. ואכן שניהם הגיעו להרביץ תורה בישיבה.

ואולם אז ראו ששיטת הלימוד שלהם שונות זו מזו ואינם יכולים לתפקד יחד באותו מקום. קם רבי איסר זלמן ועזב והלך לסלוצק. ובסופו של דבר הרוויח מכך, כי הנה ספרו "אבן האזל" הוא ספר יסוד של כל עולם התורה, וכן זכה לחתן כמו הגאון **רבי אהרן קוטלר** זצ"ל שכל תורת לייקווד ממנו.

רבי אהרן לייב

"לראות איך אדם מסוגל לוותר..."

מעשה שהיה עם הגה"צ **רבי אייזיק שר** זצ"ל שהגיע לירושלים לישיבת חברון. כשראה אותו ראש הישיבה הגאון **רבי יחזקאל סרנא** זצ"ל פינה מיד את מקומו בכותל המזרח ונתנו לרבי אייזיק.

ישב רבי אייזיק על מקומו של הרב סרנא במשך ארבעה ימים. ולאחריהם עזב את המקום ועבר לשבת במקום אחר. שאל אותו הרב סרנא: "רבי אייזיק, כלום אין מקומי מוצא חן בעיניכם? מדוע הלכתם למקום אחר?"

השיב רבי אייזיק: וכי עלה על דעתכם שאתפוס את מקומכם? לא עלה על דעתי לעשות את הדבר הזה! כל מה שרציתי הוא לראות איך בן אדם מסוגל לוותר על המקום שלו (הנכבד) ולתתו לאחר. לאחר שראיתי בעיני, במשך ארבעה ימים, כיצד ויתרתם בלב שלם על מקומכם, למדתי את שרציתי ללמוד, ויכול אני כבר לשבת במקום אחר."

יחי ראובן

"שמחה וסיפוק שהגעתי למדה זו..."

הצדיק רבי עזרא רפול זצ"ל, היה מעביר על מידותיו בצורה נפלאה. פעם התריס אחד כנגדו בקללות ובחירופים, וכך עשה כל פעם שפגשו. ואילו רבי עזרא קיבל בדומיה את חירופיו ולא השיב לו.

לימים נקלע אותו מגדף לצרה גדולה, ומי שהיה יכול לחלצו היה רבי עזרא רפול. בלית ברירה הלך אותו האיש בלב כבד לבקש עזרה מהרב שאותו היה משפיל בגידופיו. הוא חשש מאוד איך יקבלו רבי עזרא אחרי כל מה שעולל לו. הכניסו רבי עזרה וקיבלו בשמחה ובסבר פנים יפות כאילו היה ידידו מנעוריו. הושיבו בחיבה על ידו וביקש מאשתו שתכין כוס קפה ומגדנות לאורח, וכך עשתה.

בינתיים תינה הלה את צרתו בפני רבי עזרא וביקש את עזרתו, והרב הגיש לו את מלוא העזרה. לאחר שיצא, הביעה אשתו פליאתה: הלא זה האיש לא פסק מלקלל ולגדף אותך, הרי כל אדם היה מגרשו מעל פניו?

השיב לה: "כבר כמה שנים שאני עובד על עצמי במידת הענווה, שישו אצלי השבח והגנות. היום שמחה וסיפוק לי שהגעתי למידה זו ולכן הצלחתי להשיב טובה תחת רעה". **מעשי חכמי הספרדים**

שומע חרפתו ואינו משיב...

פעם סבר הגה"צ **רבי חזקיהו דוב הכהן קוק** שליט"א (בן שושנה לרפו"ש) להקל בעניין הלכתי מסוים. והיה אדם שסבר אחרת ועורר על כך סערה ציבורית. להשקטת הסערה, התבקש רבי דוב להגיע לאחד מבתי ההוראה במרכז ולהסביר שיטתו והוא נענה לכך.

כשהגיע לבית ההוראה ניצבו לפניו שלושה אברכים צעירים והחלו להטיח בו טענותיהם, באופן לא מכובד, במשך שעה ארוכה, כשהם מביאים ראיות מש"ס ופוסקים להוכיח שהוא טועה בהלכה. כל אותה עת ישב רבי דוב כשהוא מבליג ושותק.

כשיצא משם אמר רבי דוב למלווה: את כל ראיותיהם מהש"ס ופוסקים כבר חישבתי, ואין בהם ממש. ואולם לראיה אחת שלכאורה היא נגד מה שהקלתי, דווקא אליה הם לא התייחסו כלל... **איתעלותא**

ללמד בטוב טעם ובסבלנות עד שיהיו הדברים ברורים ורהוטים בפי התלמידים!

נלמד מהפסוק: "ולמדה את בני ישראל שימה בפייהם" (פרק לא-ט)

ודרשו חז"ל: מנין שחייב אדם לשנות לתלמידו עד שילמדנו? שנאמר "ולמדה את בני ישראל" ומנין עד שתהא סדורה בפייהם? שנאמר "שימה בפייהם" (עירובין נד:) וכתב הרמב"ם (פ"ד מתלמוד תורה ה"ד): "הרב שלימד ולא הבינו התלמידים כראוי, מפני עומק הסוגיא, או מפני שהיתה דעתם קצרה, לא יכעוס עליהם ולא ירגז, אלא חוזר ושונה הדבר אפילו כמה פעמים עד שיבינו עומק ההלכה.

על גודל החיוב שיש ללמד תורה לתלמידים, כתב הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל (בתפארת יהונתן) את הדברים הבאים: "יש בנ"א אשר ישבו רק בדד, שילמד לעצמו ולא ללמד אחרים. באומרו, מי אנוכי תולעת איש נבער מדעת שלא קניתי לי בעצמי הטוב והשלמות עד אשר אמלא כפי נחת ואז אלמד לאחרים. ואם כה יאמר האדם, ימיו ושנותיו יצאו וישכח התורה, כי לא ילמד האדם לעולם לאחרים..."

"אך החיוב מוטל עליך ללמד תורה לאחרים כפי שלימותך, וכל מה שחנך ה' בכל מה שידעת. וראיה לכך, מזה שהוצרך הקב"ה להקהיל את העם אצל הר סיני, וזאת כדי ש"ילמדו אותי"... ולהורות להם שגם הם ואת בניהם ילמדו היינו התלמידים. עכ"ד.

והכתב החתם סופר (בהקדמה לשו"ת חתם סופר יו"ד) בזה"ל: "טוב לאדם למעט בהשלמת נפשו למען הרבות כבוד ה', למעט את מורדיו ולהרבות עבדיו ויודעיו... ואם יאמר, חשקה נפשי בה' וחפץ אני להתקרב אליו, ואין אעשה זאת למעט בלימודי, כדי להשלים נפש חברי?

התשובה על כך בדברי חז"ל: "הרבה למדתי מרבותי, ויותר מחברי, ומתלמידי יותר מכולם". היפלא מה' דבר למלאות לך שלמות נפשך, מה שהחסרת לכבוד שמו? אתה עושה את אשר צוית לעשות, ללמד דעת את העם וה' יעשה את שלו. עשה רצונו כרצונך והוא יעשה רצונך כרצונו למלא נפשך מידיעת השלמות, ויספיק לך זמן מועט להשיג השגות רבות ונשגבות עוד יותר מכפי יכולת שכלך..."

החפץ חיים הנחה פעם את תלמידו הגרי"ש כהנמן זצ"ל מה צריכה להיות דרכו עלי אדמות, וכך אמר לו: "עליכם לדעת, כי אם עומדים בפני השאלה הנוקבת: מה עדיף? האם לשקוד על עליה עצמית בתורה, לצאת גאון הדור, או שמא נכון יותר להעמיד תלמידים הרבה, אף שבה תקופה העליה העצמית?"

התשובה היא שצריכים לחשוב בעיקר כיצד יתרבה כבוד שמים: האם כשאגדל אני לבדי גאון עצום, או שיגדלו מאות מאות בני תורה מופלגים, למרות שזה יקפח אותי אישית ויגרום שלא אגדל כל כך בגאונות? הלא ברור שכבוד שמים מתרבה יותר כשהיו מאות ת"ח ולא רק אני לבדי. וצריך להקריב למען כבוד שמים, והגורם היחיד שמכתוב לנו בזה הוא אהבת השי"ת. עכ"ד הח"ח

נשאל הגראי"ל שטיינמן זצ"ל: היאך הצליח לנהוג עם התלמידים במשך כל שנותיו כראש ישיבה שלא העדיף תלמיד כישרוני על פני הבינוני והחלש, דבר שכמעט לא מצוי בישיבות שלא יתפעלו יותר מהכישורוני והמבריקי?

והשיב: "תמיד עמדו לנגד עיני דברי הגמרא שרבן יוחנן בן זכאי היה קטן תלמידיו של הלל הזקן וכל התורה שבידינו היא ממנו. ותמיד אני חושב על כל תלמיד, ולו החלש ביותר, אולי הוא יהיה רבן יוחנן בן זכאי של הדור הבא..."

"ללמד בחור חלש עדיף מגמ"ח של ממוז"...

יהודי בן תורה שאביו נסתלק לבית עולמו הגיע אל החזן איש להתייעץ עמו בנידון חשוב: רצינו להרבות זכויות עבור נשמת אביו, ועלה במחשבתנו רעיון להקים גמ"ח להלוואות לעילוי נשמתו, האם זה הדבר הנכון הטוב והמועיל לעשות?

השיב לו החזן איש: הן אמת שזו זכות גדולה לנשמת המת להקים קרן גמ"ח על שמו לעילוי נשמתו, אבל אם מחפש אתה להרבות כמה שיותר זכויות עבור נשמת אביו, הנה אציע לך רעיון טוב יותר:

"תיקח בחור חלש בלימוד התורה. תקבע איתו זמן ללמוד איתו, ובלימוד הזה שתלמד עמו תבנה אותו ותעמידו על רגליו, ועי"ז תעמיד את הבחור הזה ותעשה אותו בן תורה. וכאשר הוא ישא אישה, הרי גם בניו יהיו תלמידי חכמים ובני תורה, ובכך עד סוף כל הדורות.

והוסיף החזן איש: בעוד שבהקמת קרן גמ"ח תסייע למספר מסוים של בני אדם, הרי על ידי שתלמד עם בחור חלש ותבנה אותו להיות בן תורה, יתרבו הזכויות כפל כפליים לנצח, ובכך יתרבו הזכויות עבור נשמת אביכם יותר מגמ"ח.

מעשה איש

במסירות ובסבלנות אין קץ...

הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל העיד על עצמו כי מסוגל לסקור דף גמרא ברגע. ואכן מהירות תפיסתו, קליטתו, וחישוביו הדהימו גם גאונים ועילויים. ועם כל זאת בבואו ללמד תלמידים הנמך עצמו לרמתם וקליטתם של הנערים הצעירים אף של החלש והנחשל ביותר שביניהם. ואף הצטער על שאינו מלמד נערים צעירים יותר, כדי להניח בסיס איתן יותר ללימודם בשנים הבאות.

והיה רגיל לומר: "כשאעלה לגן עדן אבקש שכר על שהאטתי את הקצב עבור התלמידים". על כן לא היה נדיר לראות במשך שנים היאך יושב רבי בן ציון עם עשרה נערים, במשך ארבע שעות מדי יום ביומו, ומסביר להם בלא לאות ובסבלנות אין קץ.

הוא היה מוריד עצמו לרמת התלמידים בני חמש עשרה, והיה מתחיל עמם מהתחלה, כאילו רואה הוא את המלים לראשונה. מתרגם כל מילה. מסביר כל משפט. חוזר ומסביר את השאלה בכללותה. מוודא שכולם מבינים, ואם לאו, מתחיל מהתחלה. וכך חודשים על גבי חודשים, בלי להשמיע חידושים.

היה תלמיד שניסה את כוחו, השתדל והעלה חרס. ביקש לעבור לישיבה אחרת ברמה רוחנית פחותה בטענה שאינו מבין את השיעור. היה עמוק מדי בשבילו... עודד אותו רבי בן ציון: "השנה תבין רק קצת, בשנה הבאה תבין יותר!" וכך בסבלנות ובעקביות ישב עלה בשיעורו של רבי בן ציון שש שנים רצופות, עד שנעשה לתלמיד חכם מופלג...

יגילו במלכם

המכיר ברוממותה של תורה יכול לרומם אחרים...

אחד הארגונים ששם לו כמטרה לחזק לומדי תורה ביקש מהגר"א **גולדשמידט** זצ"ל שישפיע על הגרי"ש אלישיב זצ"ל לבוא לכינוס של האירגון לכבודו ולבססו בנוכחותו, כדי לחזק לומדי תורה.

הגיב הרב אלישיב: "אתם יודעים מה נקרא 'לחזק לומדי תורה'? זה לקחת בחור שקצת קשה לו הלימוד, ולהביא לו ת"ח שילמד איתו וירומם אותו, זהו חיזוק לימוד התורה!" ואכן הקים הרב גולדשמידט עם בנו קרן מיוחדת עבור אברכים שלומדים עם בחורים חלשים שנזקקים לרוממות זו.

כשנכנס בנו לרב אלישיב וסיפר לו שפנה לנדיבי עם להקמת הקרן הזו, אמר לו הרב אלישיב: "תפנה רק לנדיבים שהם בני תורה, כי הם שמכירים במעלת לומדי תורה כמה צריך לרוממם. שכן נדיבי עם שאינם בני תורה לא ישכילו להבין מה גודל החשיבות והרוממות של התורה".

הלמות עמלים

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

תיקון עולם / הרב נפתלי וינברג

אנחנו - והעולם.

לכאורה אין קשר בין שני המושגים. אנחנו משתדלים להיות חיים יהודיים טהורים, והעולם - שהשם ישמור!

אבל במציאות איננו יכולים להתעלם מהמצב בעולם, ומשתי סיבות. ראשית, אנו מושפעים ממנו אם לא ישירות אז בעקיפין (כפי שכבר האריכו בנושא חכמי המוסר). שנית, אנחנו לא מתעלמים מהמצב בעולם, אנחנו בהחלט חפצים בתיקון עולם - וככל שאנו מתקרבים ל'היום הרת עולם' השאיפה הזו הולכת ומתעצמת: 'ובכן תן פחדך על כל מעשיך... וידע כל פעול...'.

אז בעולם בו אנו חיים כיום, ישנם מיליונים שלא מתחננים. להתחנן? זה כרוך בעול, באחריות, בהשקעה של כסף, בהשגת מגורים, זמן, סבלנות - למי יש כח! לגדל ילדים? לדאוג להם? לחנך אותם? להשקיע בהם לילות כימים? מה פתאום! שהשם ישמור, אנשים מוותרים על הקמת בית, כדי להמשיך ולטפח את האנוכיות שלהם. אגואיסטיות לשמה. נו, ואלה שכן מתחננים - כמה זמן מחזיקה החתונה מעמד?

ואילו אצלנו הקמת בית הוא יסוד החיים. בית של נתינה לזולת, בית של קדושה שכל-כולו מושתת על "הרי את מקודשת" וממשיך ב"ושמח את אשתו" - שמתם לב שלא כתוב ושמח את עצמו?...

איננו מתעלמים מכל האתגרים הכרוכים בהקמת בית, אלא שאנו ניגשים אליהם עם אמונה ובטחון בבורא עולם. עם ידיעה שאם נלך בדרך התורה, יחולו עלינו גם כל ברכותיה!

אך הברכות אכן תלויות בתנאי של "והלכת בדרכיו", וככל שאנחנו מתרחקים יותר מהשקפות העולם הגדול כך אנחנו ראוים יותר שתשרה עלינו ברכה.

* * *

כבר לפני שנים כתבנו מעל במה זו, אודות שאלה שמגיעה לאוזנו מהציבור פעם אחר פעם. בזמנו השבנו עליה, אך היא ממשיכה להגיע...

וכך שואלים: אתם, מכון 'אהבת אמת', פועלים לחיזוק המידות הטובות בקרב הציבור. מדוע שלא תפעלו באותו תחום גם כלפי הבית פנימה?

האמת ניתנת להיאמר: לא אלמן ישראל. בדיוק לשם כך מועברים קורסים והדרכות שמטרתם להשרות אהבה ואחווה שלום ורעות בכל בית-ישראל. אך עדיין שומעים על מקרים הפוכים... לפיכך נציג סדרה של עצות-זהב שמי שיאחז בהם ירווה נחת בביתו. הדברים מובאים בתמציתיות וישמע חכם ויוסף לקח!

1) חובה לכל משפחה להיצמד לרב פוסק, שבנוסף לידיעותיו בהלכה גם מנוסה בחכמת החיים. כאשר מוסכם מראש שבשעת הצורך הסמכות בידיו להכריע בספקות וחילוקי דעות שהם מתקשים ליישב ביניהם.

2) אין "לערבב" קרובים או חברים בענייני המשפחה.

3) לפי ההשקפה המודרנית הפסולה כל נישואין הם בבחינת "קידושין על תנאי", אבל על פי השקפת התורה החל מהרגע בו נאמרו המילים "הרי את..." אין דרך חזור. מעתה ואילך יש להשקיע את כל הכוחות, האנרגיה, הזמן והמרץ בבניית השותפות.

4) למרות לחץ החיים הבלתי פוסק, ומיליוני המטלות הרובצות, חובה על בני הזוג לקבוע זמן שבועי בו הם יוצאים מהבית ומשוחחים ללא הפרעה. פעם בחודש יש להתנתק לגמרי מחיי השגרה, לצאת ולהחליף כוחות (זה לא חייב להיות כרוך בהוצאה גדולה).

5) יש להטמיע את סדר הקדימות: במקום הראשון הבעל ואשתו. במקום השני הילדים. כן. במקום השני ולא הראשון. במקום השלישי - ההורים. הרביעי - המשפחה המורחבת. חמישי - חברים.

6) חובה להיות אמיתיים אחד עם השני עד הסוף. גם כאשר ההלכה מתירה לשנות מפני השלום וכדו', יש לשקול בפלס כל מילה שלא לחרוג מן האמת מעבר לצורך.

7) היה חכם ולא צודק. ולא תפסיד כלום: כל ויתור בשלום בית, בסופו של דבר משתלם מאוד!

8) כדי להקל על הוויתור אין להמתין לרגע של חיכוך, אלא להחליט מראש באופן ברור: אני מבין שזה כדאי לי, ואני מחליט מראש לוותר בכל מקרה שיתפתח. בצורה זו הוויתור הופך לקל יחסית.

9) לא לשכוח את המצווה מן התורה לשמח את הזולת, חיוב שבעיקר מוטל על הבעל.

10) יש "ללמוד" את האופי והמנטליות של השני, ולא בפחות השקעה מאשר לימוד סוגיא חמורה בש"ס. כאשר מכירים את סגנון החשיבה ודרך פעילות רגשותיו של הזולת, מטמיעים את המידע ופועלים לפיו בחיי היום יום.

11) להתחבר עם אנשים שהשקיעו וזכו בשלום-בית, החברה עימם משפיעה מאוד לטובה!

12) אחד האמצעים לשמור על רוגע ושלווה, שכמובן מאליו מהוה אבן יסוד בשלום בית, הוא לשמור על חיים בריאים, שינה מספקת וכו'.

13) ליזום חיבור רוחני עם בן הזוג באמצעות לימוד משותף.

14) להתרגל להקשיב לכל מה שבן הזוג אומר, עד המילה האחרונה.

15) להתרגל להודות על האמת. להיות מסוגל להוציא מהפה את המילה "טעיתי".

16) להחליט מראש באופן ברור: אני מוכן לוותר בחיי היום יום! באופן זה הוויתור משתלב בטבעיות בחיים, ולא הופך לניסיון קשה בכל פעם מחדש.

17) הזולת איננו נביא, ולא בן נביא. הוא לא צריך לנחש שהחיים בלעדי אינם אפשריים - אלא עליו לשמוע זאת בפירוש.

18) לעולם מעמדה של האשה בבית איננה של "עוזרת", למרות שהיא עושה את העבודות הקשות של עוזרת...

19) לא משנה איזה מעמד חברתי יש לבעל, או מה המשרה שלו. חובה לעודד ולתמוך ולהאדיר את ביטחונו העצמי.

20) תמיד. אבל תמיד. לדבר בנחת - ללא הרמת קול.

שנזכה כולנו לכתובה וחתימה טובה, ברכה ושמחה אמון ואמן!

קוראים יקרים: אנא אפשרו לנו להמשיך ולהגביר את הפצת המידות הטובות

בעם ישראל, התקשרו בבקשה ל: 0542538581 02-5671812

או במכשירי 'נדרים פלוס' 'איש לרעהו מכון אהבת אמת'

1015

ראש השנה

כניסת השבת: 18:33

יציאת השבת: 19:22

רבנו תם: 20:08

ע"פ אופק ת"א

א' תשרי התשפ"ו

טוב העלון השבועי

להחסות

בה'

יומיים של שנה שלימה

הטוב והמטיב לכל, ובבטחון בך אנו מבקשים ומאמינים שתטיב לנו השנה.

לכן, כתב בספר 'שפתי חן': "וזו הסיבה שהרשעים החושבים בדרך כלל מחשבות על עבירות, הרי שהם נכתבים לאלתר לדבר לא טוב - **לפי שמכנים בליבו אימת מות ממצבו**. לא כן הצדיקים, הגם שהם רועדים מאימת ה', עם כל זה הם בוטחים בחסדו, ומתחזקים לשוב אליו. ומחשבה זו גורמת להם להתפלל בשמחה, ומזכה אותם בכתיבה לחיים טובים".

מביאה אותם להתפלל בשמחה וביטחון, ונכתבים לאלתר לחיים, לפי שחקוק במחשבת הכתיבה לטובה".

ממשיך ה'שפתי חן' ומספר: "ומובא מעשה נורא על האדמו"ר מקאמרנא זצ"ל (מגילת סתרים ח), וזה לשונו: "בשנת התר"ז (לפני 180 שנה בדיוק), ליל א' של ראש השנה, חלמתי חלום ארוך, וראיתי שיש עליי דינים (קיסטרוגים קשים), ואחר כך ראיתי בחלום שאני הולך על שערות ראשי, ואמרתי בליבי...

- המשך בעמוד 3 -

הנה הגיעו היומיים הגדולים והחשובים, אשר הם מחליטים וקובעים את כל אשר יארע עם האדם בכל משך השנה, ובפרט השנה בשנה מעוברת.

יהודי שהגיע אל מרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל במשך השנה וביקש ברכה לצאת מהחובות ולהצליח בעסקים, אמר לו הרב כי ישנם יומיים שבהם יש להשתדל בכל הכח בפרנסה, והם שני ימי ראש השנה. כל שאר השנה זה כבר התוצאה של היומיים הללו.

יש להתחנן לבורא עולם ולשכנע אותו: "למענך אלוקים חיים" - רבוננו של עולם, בבקשה, תן לי בריאות, כדי שאוכל לחנך את ילדי בדרכך, בדרך תורנית של תורה ומצוות... בבקשה, תן לי שפע פרנסה ובלי חובות, כדי שאוכל למעט בעבודה, ולהתחיל ללמוד דף היומי בגמרא / להצטרף לשיעור בהלכה. זו הזעקה של: "זוכרנו לחיים... למענך אלוקים חיים".

בורא עולם מבקש שנרצה להשתנות ונשכנע אותו. יהודי חייב להבין שכעת ה' מחלק לכולם חיים חדשים, ללא קשר לכל מה שהיה לך עד כה. כעת תבקש מחדש על הבריאות שלך, על אשתך והילדים, על הבית והעבודה - כי מה שהיה, נגמר בסוף השנה שעברה, וכעת ה' כותב הכל מחדש! עלינו לבוא בהכנעה כמו השופר הכפוף, ולבקש מתוך ביטחון בך שתזכה אותי לכל טוב, הגם שע"פ מעשיי איני ראוי.

אמר המגיד ממעזריט'ש: "העולם טועים לחשוב שעיקר המשפט נעשה בשמיים, אך באמת לא כן הוא. אלא, עיקר המשפט נעשה בראשו ומחשבתו של האדם בבטחון בבוראו, שאם חושב מחשבות טובות שיזכה לשנה טובה כיוון שבוטח בבוראו, כן יזכה שיהא לו". אין אדם בעולם שיכול לומר שע"פ דין מגיע לו משהו, אלא הכל זה רק המלכה של בורא עולם, שאתה המלך

העלון מוקדש לעילוי נשמת

מו"א ועט"ר מיכאל בן אורה

קלרה חתון בת סלחה

ולרי בן אירנה

גאולה בת בלור

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א צ.ב.מ. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. יאיר חיים בן ענבל שרה. רוויה בת ולרי.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. אליס בת פרידה. בת-חן בת גילה רוחמה. הדר בת נחמה. זיווג הגון: אביאל בן רויטל.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. גבריאל בן סמינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. אבלין עדינה בת פרח. ר' אברהם בן ר' סעדיה. עמרון אורי בן יוסף. סאן אמנון בן שרה הי"ד. משה כהן בן נוהת ויוסף. יעקב בן שמחה. טליה מרים בת דינה וחיים. חסיבה בת רינה. יוסף בן נג'יה. יחזקאל בן ג'ורג'יה. פרח בת טובה. אירית בת צדיקה. תקווה בת פנינה. אבי אמרה פקדו בן אבבה וצהייתו.

סגולות וישועות

חיזוק ליום הדין

(1) מספרים על 'בעל התניא' כי מיד אחר מנחה של ערב ראש השנה, עד אחר ערבית בליל ב' של ראש השנה, לא משה ידו מתוך ה'תהלים' בכל זמן פנוי.

(2) עוד אמר 'בעל התניא' לתלמידיו שיקפידו על דיבוריהם בראש השנה. שאם אדם שותק למטה בעולם הזה - גם המקטרגים בשמיים שותקים ולא מקטרגים.

(3) בעל ה'צמח צדק' היה אומר ש'קבלה טובה' שמקבל האדם על עצמו בימים הקדושים האלו הוא 'המלבוש החדש, לנפש החדשה, לשנה החדשה'. הוסיף ה'חידושי הרי"ם" כי "אם קובע עצמו לאיזה דבר מצווה- בקביעות איתנה שאפילו כל רוחות שבעולם לא יזיזוהו, כבר נחשב לו כמי שיש בידו רק מחצה עוונות ומחצה זכויות. נמצא שבעוד דבר טוב אחד כבר נעשה כרוב זכויות ומטה הכף לזכות".

(4) אמר רבי נחמן מברסלב: "וצריכין להיות שמח בראש השנה", וכן: "בראש השנה צריכין להיות חכם שיחשוב רק מחשבות טובות שייטיב השם יתברך עמנו" (שיחות הר"ן).

על כן העדיף לסבול ולהיות בבית הקברות, ובלבד שלא יפגע באשתו ויצא עליה שם רע.

בשמיים התפעלו מכך שלא השיב לאשתו ומנע מריבה בראש השנה, והחליטו לשלם לו שכר רב. בזמן שהותו בבית הקברות הוא שומע שתי נשמות שמגלות כי הם רואות בשמיים שכל מי שישקיע בתאריך מסוים בתבואה - ירוויח. באותה שנה כל העולם הפסיד, ורק הוא שעשה כעצת הנשמות - הרוויח והתעשר עושר רב. כך עשה כמה שנים.

מלמדת אותנו כאן הגמרא על מעלתו ומעשהו הנאצל של אותו חסיד שעשה הכל כדי שלא להיות בצער ובמריבה בראש השנה. הוא היה מוכן להקריב בשביל השלום, עד כדי שהייה של יומיים בבית הקברות! לא נעים כלל לשהות במקום שכזה, אך בשביל השלום בבית, ובעיקר ביום הגדול של ראש השנה - שווה הכל.

ומה משלם הקב"ה על כך?... שזכה להתעשר בעושר רב, לפי שכל המביא שלום לביתו - זוכה להתעשר, שנאמר: "השם גבולך שלום - חלב חטים ישיבעך".

הלכות והליכות

"אשרי האיש" ע"פ פסקי מרן הרב עובדיה זצ"ל

שאלה: מתי אוכל להתחיל להכין את השולחן ליום טוב השני של ראש השנה? והאם ניתן להתקלח בעיצומה של השבת לחג השני?

תשובה: אסור להכין משבת ליום טוב, ולכן אסור לסדר השולחנות בשבת לצורך סעודת יום טוב, כולל הכנת הצלחות, סכו"ם, חלות או לשטוף כלים, אלא יעשה הכל מערב שבת או לאחר אמירת 'ברוך המבדיל בין קודש לחול'. ובמקום צורך, שלא יספיקו להכין את השולחן מצאת הכוכבים, מותר להכין מבין השמשות.

יזהרו הנשים להדליק נר שבת יום טוב שני, אחר צאת הכוכבים בלבד, שהרי לפני כן הוא עדיין שבת (והנוהגת להחמיר כרבנו תם, אשריה ואשרי חלקה, ותחכה), ולפני שתדליק תאמר: "ברוך המבדיל בין קודש לחול", ואז תוכל לברך על הנר ולהדליק ע"י העברה מאש לאש.

מותר להתקלח במים צוננים בשבת, אף כשכוונתו להתקלח לצורך יום טוב, ואין בזה הכנה משום שנהנה מהמקלחת בעיצומה של השבת. אך יזהר שלא לסחוט המגבת והשערות וכן שלא להסתרק בשבת, ולכן טוב להתקלח עם סבון נוזלי ולהיזהר לא לחפוף או לסחוט שערות ראשו. ובמוצאי שבת השנה, שהוא ליל יום טוב, מותר להתקלח אף במים חמים שהוחמו בדוד שמש, אלא שיזהר שבסחיטה ובסירוק.

במוצאי שבת הקרוב, עושים יקנה"ז - ברכת היין, קידוש, נר, הבדלה ושהחיינו. ומנהג הספרדים לעשות זאת בעמידה.

ראש של כל השנה

אנו נמצאים ביומיים הכי גורלים וחשובים בשנה - ימי ראש השנה. חז"ל אומרים לנו (עירובין מג) כי **"גופא - בתר רישא גריר"** - כל הגוף כולו נגרר אחר הראש. אם הראש מרגיש טוב - כל הגוף מרגיש כך, ואם חלילה אדם סובל מכאבים ולחץ בראש - כל הגוף אינו יכול לתפקד. ומדוע? לפי שהראש הוא מלך המשפיע על כל האיברים.

על כן, כל התנהגות, תחושה ודיבור בראש השנה משפיעים מאד על כל ההתנהגות וההרגשה במשך השנה.

הגמרא בברכות (יח) מספרת על חסיד אחד שנתן לעני מטבע דינר, שעות ספורות לפני ראש השנה. הדבר לא מצא חן בעיני אשתו, שהחלה להקניט אותו. "אתה לא מתבייש?... מה אתה מפזר לי את כל הכספים בבית, הרי כעת תקופת החגים, ואני צריכה גם לערוך קניות", כך החלה לצעוק עליו והאווירה בבית נעשתה עכורה. הבעל שהרגיש כי המתח בבית גדל, החליט הוא לברוח מהמחלוקת ומהניסיון. הוא שתק ולא הגיב, ויצא מהבית אל... בית הקברות!.

המהרש"א הקדוש מגלה כי הוא בחר דוקא במקום זה שאין אנשים, כי אם ילך לבית של חברו, ישאלוהו מדוע הוא אינו בביתו, ובכך יצא שם רע על אשתו,

השלום, ובפרט בראש השנה, מביא ברכה לשנים רבות!

יומיים של שנה שלימה

יהיה בעניין רוחני - יזכה אותו אדם בישועה ברוחניות. ואם יספר סיפור שלי בעניין גשמיות - ישיג ישועה בגשמיות".

המשיך הבעש"ט הקדוש ואמר לתלמידיו: "והנה, כשהתפללתי ובכיתי לה' על כך, שאזכה גם אני לברכה כמו שזכה אליהו הנביא, שמעתי קול מהשמיים שמכריז ואומר: "רבנו ישראל התקבלה בקשתך, וכי כל יהודי או יהודיה שיאמין ש'ישראל בן שרה' (הבעש"ט הקדוש) כל מעשיו היו לתועלת עם ישראל ויספר מעשה בשמך: אם יספר זאת בתחילת השבוע - יזכה שכל אותו שבוע יהיה לישועה ולרווחה. ואם יספר זאת בתחילת החודש - יצליח כל אותו החודש. ואם יספר זאת בראשית השנה - ישיג שנה טובה ומבורכת". סיים הבעש"ט הקדוש וחתם: "לכן עצרתי את בכיי ונתמלאתי בשמחה רבה ועצומה, בראותי כי גם כאשר אהיה בעולם העליון, יושעו בני ישראל בזכותי".

לספר סיפור של הבעש"ט בראש השנה (ואף סיפור זה שהבאנו הינו מעשה), והצדיק ערב בשמיים שיזכו לשנה טובה ומבורכת ב"ה.

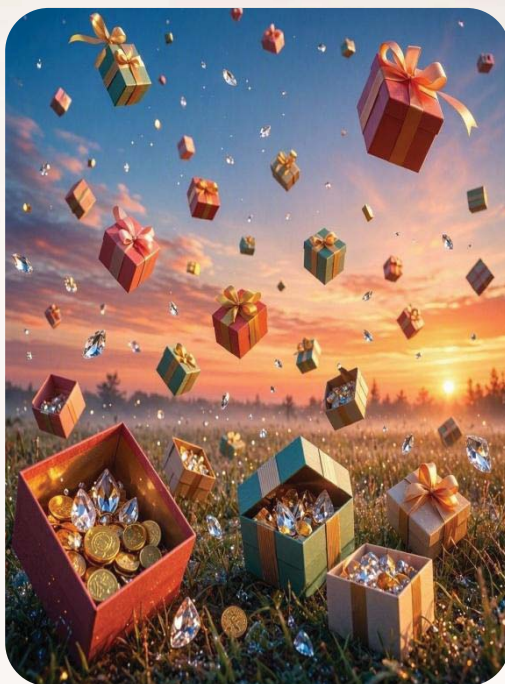
אמר הרה"ג, ר' בניהו שמואלי שליט"א, ראש ישיבת 'המקובלים' כי רבו, הרב יהודה צדקה זצ"ל אמר להם כי הערובה להצלחה במשפט של ראש השנה, הוא לחפש במה אתה לא בסדר, לעשות חשבון נפש ולקבל על עצמך להשתנות בדבר אחד קטן, ולא גדול מידי. ודבר זה יליץ עליו זכות רבה ביום הדין, ויזכהו לשכר אין קץ בעולם הבא.

את המעשה הבא סיפר מגיד המישרים הרב דוד קלצקין שליט"א: "היה זה בשנת התשע"ח (לפני 9 שנים), בלשכתו של יהודי נכבד, בורר מפורסם, העוסק בפתרון סכסוכים ומחלוקות בין בני משפחה ושותפים לעסק, על סכומים של מיליונים.

- המשך בעמוד 4 -

בה', שאנו מאמינים בו ובטחים בו שכך יהיה". ובכח האמונה והביטחון נזכה לרחמי ה'.

וכעת למתנה הבאה לכבוד החג (מובאת ב'ילקוט יוסף' ימים נוראים עמ' קפט): כתב בספר 'ישועות ישראל': "פעם אחת ראו תלמידיו של הבעל שם טוב הקדוש את רבם כשהוא בוכה בכי גדול. הם הביטו מהצד בחדרה, שכן מי יודע מה רואה הצדיק שהולך להתרחש בעולם. אלא, שלאחר כמה דקות, נרגע הצדיק מעצבו, והחל

לשמוח שמחה גדולה עד למאד. בחרדת קודש ניגשו התלמידים אל הצדיק ושאלוהו לפרש הדבר.

חיך הבעש"ט ואמר להם: "אגלה לכם סוד גדול: אליהו הנביא ואני זוכים בכל יום ללמוד אצל הנביא 'אחיה השילוני'. והנה, אליהו הנביא זכה שבכל פעם שמזכירים את שמו כאן בעולם, מיד מוסיפים ואומרים: "זכור לטוב" - "אליהו הנביא זכור לטוב". ואולם, פתחתי כעת בבכי גדול לה' יתברך שגם לי תהיה זכות שאשאיר כאן בעולם הזה, ולכן, התחננתי לפני ה' יתברך ואמרתי לו: "אנא ה', עשה כי כאשר יספר יהודי או יהודיה איזה מעשה שאירע עימי, שהרי כל המעשיות היו מעוררים לחיזוק ביראת שמיים: אם הסיפור

כי בוודאי אלו השערות מרמזים על דינים קשים" (חז"ל אמרו כי חלום של ראש השנה יש בו הרבה מן האמת). מה עושה יהודי אחר 'סימנים' כאלו?... הוא נלחץ, הוא חושש, הוא מפחד. ומה עשה האדמו"ר? שימו לב להמשך דבריו: "התעוררתי בבוקר ראש השנה, ומסרתי נפשי להתפלל בשמחה רבה ומתוך ביטחון בה', כשאני מתעלם מהחלום המנסה להבעית את ליבי.

והנה, כשהגיעה הקריאה בתורה ועשו הגבחה, הבטתי בספר, ועיני צדה את הפסוק (במדבר כז, יג): "וראית אותה ונאספת אל עמך" (פסוק האמור להטיל אימה בליבו של הרב), ולא השגחתי בזה כלל, אלא התפללתי אחר כך תפילת מוסף באור צח!". הצדיק לא נתן מחשבה רעה ליהכנס לליבו.

ומסיים הצדיק וכותב: "ובלילה השני של ראש השנה, ראיתי בחלומי כתר עליון המשרה עליי אורה כי נמתקו הדינים והוסרו המקטרגים". לא משנה מה יעבור עליי בראש השנה: יעמידו אותי בניסיונות בבית, בבית הכנסת יציקו לי עם המזגן - אני שמח ובטוח בה' שייטיב עימי, ה' הוא בטחוני, והוא יכתוב אותי לטובה, למרות מעשיי, בכח הבטחון.

ממשיך ה'שפתי חן' ואומר: "ומטעם זה, יהא אדם רגיל לומר בראש השנה אחר תפילת שחרית כמה פעמים: "כל מה דעביד רחמנא לטב עביד" (כל מה שעושה ה' הוא, לטובה הוא עושה). וכן: "גם זו לטובה". וכוונת העניין, שעל ידי אמירות אלו יהא ליבו בטוח בוודאי שיזכה ה' ברחמי לכתובה טובה. ובה אף יגרום שאם חס ושלום נגזר להיפך - יתהפך דינו ע"י אמירה זו בחזרה לטובה ולברכה".

כתב הרב הצדיק, ר' שלמה קלוגר זצ"ל ('חכמת שלמה') שזה הטעם שהורונו חז"ל לאכול סימנים בראש השנה ולומר 'יהי רצון', שאין זה כדי להתפלל שנזכה לשנה טובה, אלא הטעם לכך שנזכה לביטחון ואמונה

יומיים של שנה שלימה

דין שייצג את המיליונר שהפסיד 10 מיליון בבוררות. הבורר מיד התנצל והסביר כי אירעה לו תקלה ביום שישי, וכי כעת הוא ידפיס את הפסק וישלח לשני הצדדים. אולם, עורך הדין ניסה לעצור את שטף דיבורו ואמר לו: **"התקשרתי לספר לך שהמיליונר הזה נפטר בשבת האחרונה מדום לב!"**. הוא היה יהודי צעיר שלא סבל מדברים מסוימים.

באותו רגע הרגיש הבורר רעד בכל גופו, והבין את הנס העצם שאירע לו. אם היה מתעכב במשרד ומוציא את הפסק ביום שישי ושולח אותו לצדדים, ואח"כ היה מקבל הנתבע את הדום לב, ברור וידוע כי בני משפחתו של הנפטר היו תובעים את הבורר ומאשימים אותו שהמקרה הזה אירע בעקבות הפסק שלו, שחייבו לשלם סכום רב, וליבו לא עמד בכך. ובמצב כזה, הגם אם היה זוכה במשפט שכזה, הרי ששמו הטוב היה נמחק לחלוטין, והוא היה מאבד את מקור פרנסתו. בזכות הקבלה 'הקטנה' שלא לעבוד אחר חצות יום שישי - זכה להמשיך להרוויח במקור הכנסתו המבורך. שעת ניסיון היא דבר גדול שמשלמים עליה הרבה בשמיים.

(הרב אשר קולבסקי שליט"א, קונטרס 'הביטחון שלך')

"דרשו ה' בהמצאו, קראוהו בהיותו קרוב" - אלו עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים. שגם אם לא זכית לנצל את חודש אלול כראוי, ולא הספקת לעשות חשבון נפש ולהתחזק בדבר אחד שאתה נופל לו, **כעת ה' קרוב יותר מכל השנה, והתשובה והצעקה יפה ומתקבלת מיד!** כל החיים שלנו תלויים בדבר, וה' ברחמינו נותן לנו עוד הארכה לתקן ולשוב בתשובה, רגע לפני שהפתקים נשלחים!

סימן ברכה. ולכן, הוא קיבל על עצמו בקבלה לעשות רצון ה', ולא לעבוד בשום פנים ואופן אחר חצות יום ביום שישי. כבר כמה פעמים שהיה לו ניסיון בכך, אך ניסיון כמו זה, שלא לפרסם פסק - זה ניסיון באמת גדול, ודבר שיכול לפגוע מאד בשמו הטוב. הרי הוא יכול להביא איש מקצוע לטפל במדפסת תוך כמה דקות, או לקנות חדשה, אך שעת חצות כבר הגיעה וקבלה זו קבלה.

התחוללה בו מלחמה פנימית: האם להיות נאמן לקבלה לכבוד ה' ולהסתכן בפגיעה בשמו, או 'לעגל' פינות ולא לעמוד בקבלה הפעם, ולהמשיך להיות בעל שם מכובד.

עד שלבסוף החליט - אני עם ה'! לא אדפיס את הפסק היום. אדחה אותו לראשונה, ליום ראשון, ויהי מה. הוא יצא מהמשרד בהרגשת סיפוק, שהלך עם בורא עולם, המנהל את הכל לבדו.

והנה, ביום ראשון בבוקר קיבל הבורר טלפון בהול. היה זה העורך-

במקצוע כזה, שמו הטוב של הבורר, הוא הערך החשוב ביותר, וכל טענה עליו, יכולה לסכן לו את כל הקריירה.

והנה, בים בהיר, הגיעו אליו למשרד שני אנשי עסקים, מיליונרים ידועים, כאשר כל אחד מהם מלווה בעורך דין בכיר עקב ויכוח ממוני שיש ביניהם. הסכום עליו הם רבים הינו 10 מיליון דולר! הם הגיעו לדיונים ארוכים, ולאחר שעבר הבורר על כל החומר בדקדוק רב, הוא הורה כי עד יום שישי הקרוב הוא יפסוק את הדין. אצל אנשי עסקים, ובפרט במצבים של בוררות, עמידה בזמנים היא הוכחה מספר אחת על רצינות ומקצוענות, ולכן הבורר עשה הכל בכדי לעמוד ביעד.

והנה, באותו יום שישי בבוקר, ישב הבורר במשרדו, ועבר על הפסק שוב ושוב, כשהוא מלטש אותו בצורה מקצועית ויפה. הוא הרגיש סיפוק ושמחה כי הצליח להכריע בצורה מוצלחת ומקצועית, וכל שנותר כעת הוא רק לשלוח את מסמך הפסיקה להדפסה בכמה עותקים, ומכאן יהפוך הפסק להכרעה ממשית שתחייב את המיליונר הנתבע בסכום של 10 מיליון דולרים.

אלא, שלפתע, אירעה תקלה במדפסת, והיא לא הדפיסה. הוא ניסה לפתוח את המדפסת ולסדר אותה לבד, אך ללא הצלחה. הוא הבטיח להדפיס ולפרסם היום את הפסק, אך יש לו בעיה אחת: השעה היתה עוד רגע חצות יום, והוא למד לאחרונה את דברי השו"ע (רנ"א) **כי אסור לעשות מלאכה ביום שישי מזמן המנחה ולמעלה, וכל העושה מלאכה מזמן זה - אינו רואה**

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: בנימין בן אלחנן יחיאל, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, רימה בת רינה. **זיווג הבון:** רות לאה בת עליזה, מאירה ועדי בני ברוריה. **לע"נ:** מברוקה בת בובה, ניסים בן סניורה.

העלון להצלחת התורם בעילוי שם

לרפואת הרב דב חזקיהו בן שושנה שליט"א

הקדשה לשנה שלימה!

כעת זו ההדמנות לזכות לזכות בזיכוי הרבים בעלון לשנה שלימה. תורמים חד פעמית לזיכוי הרבים, וכל עשרות אלפי העלונים השנה, **נזקפים לזכותכם! 0506-425-002**

תרומה לעלון לזיכוי הרבים

בנק פאני (52) סניף 188. חשבון 58-58-74
לכתוב עבור עלון טוב לחסות בה". ישנו החזר מס

החידה ?!

אדם יוצא י"ח תקיעת שופר דוקא אם השופר לא שלו, אך אם השופר שלו - לא יצא י"ח?

(אז טעמו) - אלו דברים - וזוהי גמול גמול
למחשבות אדם לא יחשבו שיש להם יאור - אף - גמולו, אף
זוהי גמול אדם, אף - גמולו אדם (עליו) אף, אף

קו חיזוק בין אדם לחברו 4 דקות ביום.

להתחברות: 054-8566802. מספר הקו: 073-3473356

daniel777achiel@gmail.com

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

ראש השנה - א' תשרי תשפ"ז - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

גליון מס' 1282

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת שכל אחד נידון לפי מעשיו, הן לטוב והן למוטב, ותמיד האדם וכל העולם כולו עומדים בכף מאזניים, כמ"ש רז"ל (קדושין מ' ע"א): "לעולם יראה אדם עצמו כאילו חציו חיוב וחציו זכאי... עשה מצוה אחת - אשוריו שהכריע עצמו ואת כל העולם לכף זכות, עבירה אחת - אוי לו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף חובה". (זה לשון הרמב"ן) שמות י"ג מ"ז) בענין זה: "אין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דבריו ומקרינו שכולם נסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם, בין ברבים

בין ביחיד, ואולם אם יעשה המצוה - יצליחו שכרו ואם יעבור עליהם - יכריתנו ענשו, הכל בגזירת עליון"

המקור בפרשה: "ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב". פירש רש"י (איכה ג' ל"ח): "אמר ר' יוחנן, מיום שאמר הקב"ה "ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב" לא יצאה רעה וטובה מפיו, אלא הרעה באה ממאליה לעושה רע והטוב לעושה טוב".

הוראה למעשה

כל אהבה שאין עמה תוכחה, אינה אהבה.

המקור בפרשה: "והוכיח אברהם את אבימלך". "אמר רבי יוסי ברבי חנינא: התוכחה מביאה לידי אהבה שנאמר: "הוכח לחכם ויאהבך", הוא דעתיה דרבי יוסי בר חנינא, דאמר: "כל אהבה שאין עמה תוכחה, אינה אהבה. אמר ריש לקיש: תוכחה מביאה לידי שלום, והוכיח אברהם את אבימלך. היא דעתיה דריש לקיש דאמר: כל שלום שאין עמו תוכחה, אינה שלום". על כן, אם יש לאדם שנאה בלב על חבירו שחשב שעבר עליו הדרך, לא ישטום אותו בלבד, אלא יוכיח את חבירו ויקבל התנצלות, ותהיה אהבה ושלום ביניהם". (מתוך קריאת התורה לראש השנה)

נקי הדעת שכיור שלמים

כיובל שנים - מייצר תפילין

העיקר הוא המעשה

"אקום באשמורת לשפוך שיח"

הנהגותיו של הגה"צ רבי משה וובר זיע"א
בראש השנה

- היה מתפלל את תפילת ערבית של ראש השנה באריכות רבה ומתוך כביה חרישית.
- במשך שעה ארוכה היה מברך אנשים לאחר תפילת ערבית - לכתובה ולחתימה טובה.
- בשעת סעודת החג, היה מקפיד ללמוד פרקי משניות של ראש השנה.
- הקפיד לקום לפני אשמורת הבוקר בכדי שלא לישון בשעות היום של החג.
- היה מקפיד שלא לערוך קידוש לפני תקיעת השופר.
- היה נוהג לומר דברי כבושין בבית הכנסת בדמעות לפני תקיעת השופר.
- לאחר סעודת החג ביום, היה חוזר לבית הכנסת על מנת לסיים את אמירת ספר התהילים.
- לקראת סיום החג, היה עורך התועדות חסידים בבית הכנסת ושם היה מעורר את הקהל בעניני עשרת ימי תשובה.
- במשך כל החג היה לובש לבוש ירושלמי לבן.

מערכת שמעו ותחי נפשכם מאחלת לקוראי העלון ולכל עם ישראל כתיבה וחתימה טובה

הרה"ח ר' שבתאי וינברגר שליט"א בבית המלאכה

השניה. בסייעתא דשמיא נולדו לו עשרה ילדים בארץ הקודש והוא זכה להקים משפחה לתפארת. ממול השטיבלאך של "מאה שערים" הוא פתח חנות קטנה וממנה הפיץ והחדיר את התודעה שצריך להזכיר את שמו של ה' בכבוד וברצינות הראויה לבורא עולם ומנהיגו. שלטים גדולים היו מוצבים מחוץ לחנות ובתוכה, שעליהם נכתב כיצד אמורים להגות את שמו של ה' יתברך. המסר שאותו הוא השתדל להעביר היה, שלפני שמזכירים את שם ה' בתפילה או בברכה, צריך לעצור לרגע ורק אז לבטא בפה את שם ה' בהדגשה מיוחדת באימה וביראה".

ובנקודה זו פסק ר' שבתאי את שטף דיבורו. הוא נעץ את עיניו בחלל האויר ושקע בהרהורים. ואז לאחר רגע הפטיר ואמר: "אכן אבי היה יחיד ומיוחד בכל הנוגע לעורר יהודים להגות את שמו של מלך מלכי המלכים בכבוד הראוי לו".

בשוק "מאה-שערים" יושב לו בתוך חדר מלאכה זעיר הרה"ח ר' שבתאי וינברגר שליט"א ומכין "בתים" של תפילין לעם ישראל. כיובל שנים הוא עוסק במלאכת קודש זו. במהלך השבוע ניתן לפגוש אותו בשטיבלאך של "מאה-שערים" ובבית כנסת "סטמר" ברח' יואל שבירושלים. בכל מקום שנמצא, הוא מפיח רוח חיים בקרב המתפללים. בפנים מאירות ר' שבתאי מארגן מניינים ואף משמש פעמים רבות כשליח ציבור. אנשים נהנים לשהות במחיצתו.

במהלך "הימים הנוראים" בין כסה לעשור, ביקרתי אותו בבית המלאכה שלו שדחוס בכלי עבודה לייצור תפילין. בקשתי לשוחח איתו בין השאר על מפעל חייו של אביו הרה"צ רבי אליהו וינברגר זצ"ל להחדרת התודעה של אמירת שם ה' בכבוד הראוי והרצוי.

"אבי ז"ל היה במלחמת העולם השניה בצבא ההונגרי" החל ר' שבתאי לספר "ופעם אחת הוא שמע כיצד הכריזו את השם של המפקד בקרב החיילים. כולם היו צריכים לקום כשהכריזו את שמו של אותו הצורך. או אז פנה אבי לחבר שעמד לידו ואמר לו: "כנראה שבגלל שאנו לא מזכירים את שם ה' בכבוד הראוי, נאלצים אנו לקום לשמע שמו של הרשע הזה"... ומאותו הרגע גמלה בליבו ההחלטה להשריש בעם ישראל את הערך העליון של אמירת שם ה' בכבוד הראוי.

בשואה איבד אבי את אשתו ושני ילדיו. כשנסתיימה המלחמה הוא עלה לארץ והתיישב בשכונת "מאה-שערים" ושם נשא אשה בפעם

הציבור מתבקש להתפלל לרפואתו השלמה של האברך החשוב הרב יוסף מאיר בן שרה שיחי' לרפואה שלמה בתוך שאר חולי עמו ישראל

לעילוי נשמת מורנו המשפיע הגה"צ הרב חיים משה בן הגה"ח פנחס לייבוש וובר זיע"א, מייסד העלון ואשתו הרבנית הצדיקה מרת מרים רחל בת ר' מרדכי ז"ל

"ורוחצין ומסתפרין ... לפי שיודעים שהקב"ה יעשה להם נס"

"ורוחצין ומסתפרין" על פי המדרש - כי מי גוי גדול וכו', איזו אומה כאומה זו שידועת אופיה של אלקיה, פירוש, מנהגיו ודיניו, שמנהגו של עולם אדם שיש לו דין לובש שחורים וכו', אבל ישראל אינם כן, לובשים לבנים וכו' ואוכלין ושותים ושומחים בראש השנה, לפי שיודעים שהקב"ה יעשה להם נס". (טור אורח חיים סימן תקפ"א)

דברי הטור הללו לכאורה מעוררים תמיהה: מה שייך ענין של "נס" בראש השנה. וגם אם נגיד שצריכים ישראל בעת הזאת נס, עדיין לא מובן מהיכן הם יודעים כל כך בבירור שיעשה להם נס, (וכפי שהדבר נלמד מכך שנאמר על ישראל שהם יודעים אופיו של אלקיהם) והלא ידוע שאין סומכין על הנס.

אפשר לבאר תמיהה זו על פי דברי הזהו"ק (ח"ג צ"ט ע"א) וזה לשונו: "רשו אתייהיב להווא ממונה בית דין לאנעלה על בי דינא פיתחא וכו' ולית רשו לבי"ד לדחייא ליה בגין כי אני ה' אוהב משפט וכו', ואע"ג דקוב"ה רחים ליה לדינא וכו', נצח רחימו דבנוי לרחימו דדינא ובשעתא דסנטירא קם למטען מלין עלייהו פקיד למתקע בשופר בגין לאתערא רחמי". (ותרגומו: רשות ניתנת לממונה בית הדין להכנס לבית הדין ואין רשות לדחות אותו, כי אני ה' אוהב משפט, ואף על גב שהקב"ה אוהב משפט, מנצחת לבסוף אהבתו לבניו את אהבתו למשפט ובשעה שהממונה קם לדבר על עם ישראל מצוה הקב"ה לתקוע בשופר בכדי לעורר רחמים). רואים מכאן שהנהגה של הקב"ה עם ישראל, היא הנהגה ניסית, כי מנצחת אהבתו לישראל את האהבה שלו למשפט. וזהו שאמרו במדרש: "עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים" על ידי תקיעת שופר. וניתן גם לומר שענין הנס שבראש השנה הוא על דרך מה שכתוב: "והאלקים נסה את אברהם", ומפרש המדרש רבה שהוא כמו שכתוב: "נתת ליראיך נס להתנוסס" בשביל לנסותם בעולם בכדי לגדלם בעולם, כנס הזה של הספינה המתנוסס על הספינה.

תקיעות של ראש השנה

כמה תקיעות חייב אדם לשמוע בראש השנה תש, תר"ת תר"ת תר"ת לפי ששלוש פעמים תרועה נאמר בתורה, שתים בראש השנה ואחד ביום הכיפורים של יובל, ומפי השמועה למדו שהן למדים זה מזה (שלחן ערוך אדמו"ר הזקן סימן תקצ סעיף א, לפי הרמב"ם הלכות שופר פרק ג הלכה א).

אפשר לומר שהתורה מרמזת לנו בזה שענין השופר בראש השנה הוא ענין התשובה, כמו שאיתא ברמב"ם הלכות תשובה (פרק א הלכה ד): "אף על פי שתקיעת השופר בראש השנה

גזרת הכתוב, רמז יש בו, כלומר עורר ישנים משנתכם וכו' וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן", שענין התשובה הוא להתעורר מהשנה ולזכור מי בראנו לכבודו. ועיין בשערי תשובה לרבנו יונה בתחילתו בשם המדרש, משל על ענין התשובה כמו שיוצא מבית האסורים עיין שם, וכמו שעל ידי תקיעת שופר ביום הכפורים של יובל נפטרו עבדים לבתיהן (ראש השנה ח, ב), כמו כן על ידי תקיעת שופר בראש השנה נפטרו מלהיות עבדים ליצר הרע, וכמו שאיתא בספר התניא (פרק לא) שענין התשובה הוא כמשל בן המלך שהיה בשביה וכו' ויצא לחופשי אל בית אביו המלך, עיין שם. ועיין במסכת יומא (דף פו, ב): "אמר רבי יוחנן גדולה תשובה במקרבת את הגאולה, שנאמר ובה לציון גואל ולשבי פשע ביעקב, מה טעם ובה לציון גואל, משום דשבי פשע ליעקב", ואפשר לומר דכמו שעל ידי תשובה יוצא מבית האסורים והשבי כנ"ל שהוא גאולתו הפרטית, כך במידה כנגד מידה מתקרבת על ידי זה הגאולה הכללית לצאת מהגלות.

ולפי הנ"ל יובנו דברי התוספות (ראש השנה לג, ב) בשם הערות שתוקעין מאה קולות בראש השנה כנגד מאה פעיות דפעיא (צוחות שצוחה) אמא דסיסרא, לכאורה איזה שייכות פעיותיה דאם סיסרא לתקיעות דראש השנה. ואפשר שרמזו בכאן כמו שנאמר מאויב תחכמני, דכמו שאמא של סיסרא צעקה מאה קולות על שבנה נשבה לבית ישראל כמו כן אנו תוקעים מאה קולות על שנשבינו בבית האסורים של היצר הרע על ידי העונות כנ"ל: "דענין התקיעה היא צעקה מעומק הלב שאין כלי הדיבור יכולים להגבילה מפני שהיא קול בלבד" (לשון לקוטי תורה האדמו"ר הזקן נ"ע פרשת אתם נצבים), ולהבדיל אלף הבדלות בין טומאה לטהרה, כמו שאם סיסרא צעקה על בנה שנשבה בין ישראל, כמו כן "קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה וגו' כי איננו", ועל ידי התשובה נזכה לסיפא דקרא "כה אמר ה' מנעי קולך מבכי וגו' ושובו מארץ אויב וגו' ושובו בנים לגבולם".

פסוקי מלכויות זכרונות שופרות

זה לשון התוספות במסכת ראש השנה (לב, ב) דבור המתחיל מתורה ומסיים בנביא: "ואם תאמר דבכל דוכתא משמע דנביאי עדיף מכתובים וכו', ויש לומר משום קראי דתהלים משלי ואיוב קדמו לנביאי" עד כאן לשונו. (כלומר תוספות שואלים מדוע בתפילת המוסף מקדימים פסוקים של הכתובים לפני הפסוקים של הנביאים כי הרי פסוקי הנביאים חשובים יותר. והם מתרצים שפסוקי התהלים משלי ואיוב קדמו לפסוקי הנביאים)

לולא דברי התוספות, אפשר לומר שאנשי כנסת הגדולה סדרו לפי הסדר של הפסוקים שפסוקי תורה ופסוקי כתובים שמזכירים כאן על פי רוב

מדברים מהעבר או מההווה, מה שאין פסוקי נביאים מדברים על העתיד לבוא, וכל ברכה מהשלוש ברכות מסתיימת בסופה בתפילה ובקשה על הגאולה העתידה, בשביל זה סמכו פסוקי נביאים בסיום הברכה כדי שיהיה מעין החתימה סמוך לחתימה.

היום הרת עולם וגו' אם כבנים אם כעבדים (תפילת מוסף)

אפשר לפרש תפילה זאת על פי מה שכתבו התוס' (קידושין ט"ז ע"ב) בדיבור המתחיל "מה לסימנים" וזה לשונו: "דגבי אדון שייך שינוי הגוף - גורם הוצאה, דאין זה הגוף שקנה. אבל גבי אב לא שייך טעם דשינוי הגוף, דלעולם הוא אביה, אחר השינוי כמו קודם השינוי". וזהו שאנו אומרים איפוא - "אם כבנים", כלומר, גם אם נפגמו נפשותינו על ידי עבירות של לא תעשה, ונעשה שינוי הגוף, אנו מבקשים שירחמנו כרחם "אב על הבנים" כי נשאר אב אף לאחר השינוי.

ואת המילים "ואם כעבדים", יש לפרש על פי דברי התוס' שם (י"ז ע"א) דיבור המתחיל "חלה" וזה לשונו: "דאין לדמותם (שכירים מלמדי תנוקות) כלל לעבד עברי, דעבד עברי גופו קנוי לאדונו, הלכך חלה שלש שנים - אינו חייב להשלים וכו', אבל מלמד אין גופו קנוי אלא שכר עצמו ללמוד עד הזמן, וכשאינו יכול להשלים לא יטול אלא מה שהרוויח". ולכן אנו מבקשים בנוגע למצות עשה שלא קיימנו, שיהא נחשב כאילו עשינו, כלומר, שיחשיב אותנו כעבדים שנטולים שכר אף אם לא השלימו מלאכתם.

טור אורח חיים סימן תקפ"א

וז"ל: ורוחצין ומסתפרים על פי המדרש כי מי גוי גדול וכו' איזו אומה כאומה זו שידועת אופיה של אלוהיה שמנהגו של עולם אדם שיש לו דין לובש שחורים, אבל ישראל אינם כן, אלא לובשים לבנים ואוכלין ושותים ושומחים בראש השנה לפי שיודעים שהקב"ה יעשה להם נס וכו'.

ויש לשאול לכאורה מה שייך לכאן נס, ואם צריכים נס איך יודעים כל כך בבירור שיעשה להם נס, שאומר על זה שישאל יודעים אופיו של אלוהיהם הלא ידוע שאין סומכין על הנס.

ניתן לבאר את זה על פי דברי הזהו"ק הקדוש "רשו אתייהיב להווא ממונה בית דין לאנעלה על בי דינא פיתחא וכו' ולית רשו לבי"ד לדחייא ליה בגין כי אני ה' אוהב משפט וכו' ואע"ג דקוב"ה רחים להו דינא וכו' נצח רחימו דבנוי לרחימו דדינא ובשעה דסנטירא קם למטען מלין עלייהו פקיד למתקע בשופר בגין לאתערא רחמי"

רואין מכאן שהנהגה הקב"ה עם ישראל היא הנהגה ניסית אשר אהבת הקב"ה את עם ישראל גוברת על אהבת המשפט, וזהו שאמרו במדרש עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים על ידי תקיעת השופר.

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

חוט של חן

נול, החייט הפשיסחאי, ישב רכון על גבי הבגד; תקע את המחט ושלח, סימן בגיר וחיבר בסיכות, ישר גזו הכפוף ונאנח, עיניו סקרו את ערמת הבדים המונחת בכעין בלילה על השולחן. בדים אלו לאחר שיבקעו יגזרו, יחוברו בסיכות וידקרו במחט, יהפכו לבגדי כבוד ותפארת.

כי על כן ידוע ענזל בידיו העושות נפלאות. כל חתיכת אריג פשוט, יוצאת מבין אצבעותיו בדמות בגד משמח לב אנשים. ומחמת ששמו של אומן מיומן מתפרסם לטובה, נתדפקו על דלתותיו בני פשיסחא לכבד את החגים והמועדים במלבוש המכבד בעליו, היוצא מתחת ידיו של החייט האומן.

וכיון ששמו הטוב של החייט היהודי הגיע לאזניו, ראה לנכון למסור את העבודה בידיו

ויהי היום ועל בית ענזל החייט התדפק שליח מן השררה. מגפיים מצוחצחים לרגליו, כובע שעיר לראשו וחרב בנדנה תלויה על מתניו. נבהל ענזל למראה האורח ולבו האיץ פעימותיו עד שזה פתח פיו והרגיעו: בא הוא בשליחות הפריץ, אדונו, ששב זה עתה מארץ צרפת, שם ביקר בבתי יוצר משוכללים ומפוארים וקנה לעצמו אריג צמר משובח שופרא דשופרא. דמים הרבה פיזר הפריץ על חתיכת האריג, ומוכן הוא אף לשלם בעין יפה עבור תפירת המעיל. וכיון ששמו הטוב של החייט היהודי הגיע לאזניו, ראה לנכון למסור את העבודה בידיו, אך יזדרז ויתקין את הבגד טרם "חגא".

סיים שליחו של השררה דבריו, והניח על השולחן את האריג הארוז יפה. רטטו ידיו של ענזל מחמת התרגשות והנאה. בחלומותיו הוורודים לא ראה עצמו ממש אריג יקר כל כך, כל שכן, תופר ממנו בגד, על אחת כמה וכמה עבור הפריץ הנכבד, מושל העירה - השררה שכל בני המקום מתייראים הימנו. נטל ענזל את האריג, הטמינו בארון במקום של כבוד וכבר מנה בראשו אותם חפצים נצרכים שיוכל לקנות מן הפדיון הנאה.

ימים אלו שענזל גזר, איחה, חיבר, העמיד והשלים את המעיל, ימים טובים היו לו כמוהם לא ראה מימיו. ביום השלישי בהיות הבוקר, כאשר עמד להשלים את מלאכתו, נכנס שכנו הסנדלר לשאול הימנו מעט דבק. ראה הסנדלר כי פני ענזל צהובות שלא כתמול שלשום, תהה על כך בלבו ושאלו לפרש דבר. חיץ ענזל כמי שזכה בזכיה גדולה והפטיר דרך גדלות:

שמעני - אור לבסוף הסנדלר - אני במקומך, ירא הייתי מעט..

"מזוז שלא שמעת עד הנה... הפריץ מסר בידיו אריג אותו רכש במו ידיו בפריז שבצרפת, אריג זה בידיו נתן כדי שאתקין לו בגד ליום אידם". לטש הסנדלר עיניו בענזל שכנו, ומבט מבוהל זה העביר למעיל התלוי על קולב, מגוהץ ומצוחצח, הוד והדר. "שמעני - אמר לבסוף הסנדלר - אני במקומך, ירא הייתי מעט.. כלומר, אין בלבך שום יראה נוכח אחריות שכזו?" צמצם ענזל ראשו כנעלב, סובב באצבעו כנגד שכנו והפטיר:

הצריך אני להעיד עלי מה שהבריות יודעות? אומן במלאכתי אני ולא לחינם פנה אלי הפריץ". יצא

ואינו משיב. פוצרת בו אשתו: "הנה שכנינו ומכרנו, בהיות חלילה הצרה בביתם, הולכים הם אל הצדיק רבי ירחמיאל, בנו של 'היהודי הקדוש'. התאזר אף אתה עוז, ולך אליו, ספר לו דבר צרתנו אולי יש תקוה". דברים אלו נכנסו ללב החייט השבור. הוא נטל ידיו, הציג רגליו על הרצפה, התלבש והכין עצמו ללכת לצדיק.

בעמדו לפניו סיפר לפי בקשת הרבי כל אשר קרהו, למן היום אשר הובא האריג מבית הפריץ לידיו. הרבי שמע את דבריו פיו עד תומם אחר הורה: "שוב לביתך, ובבואך, טול את המעיל, פרום את תפריו ושוב לחבר את התפרים כפי שהיו, אחר קחהו ושאהו אל הפריץ". יצא ענזל את חדר הרבי, שב אל ביתו ופיו חתום.

ראתה אשתו כי פניו קדורניות ושפתיו קפוצות והחלה חוקרת אותו על אודות קורותיו בבית הרבי. בתחלה התחמק ענזל ממתן תשובה אך בהרבותה להפציר בו, אמר לה, כי אין בדעתו לקיים דברי הרבי. עצה משונה יעץ, לא מתקבלת על הדעת.. אך האשה אמונה יותר היתה על אמונת חכמים ובשמעה דבריו נתמלאה עברה על בעלה: "פתי יאמר כך - אמרה - כלום מבין אתה מחשבתו של הרבי? קום מהר ועשה כפי שצוה אותך!"

"יפה, יפה תקנת את המעיל!" - שמע ענזל קולו

לא היתה לו לענזל ברירה. ושוב אנו רואים אותו צועד אל עבר האחוזה והמעיל המיועד לפריץ בידיו. אך שונה היתה הליכה זו מהליכה ראשונה. אז פסע שמח וטוב לב, לבו מלא בהכרת ערך עצמו ועבודתו. עתה הלך בפיך ברכיים, בלב כנוע ומושפל ועיניו נשואות השמימה, בתחינה. נכנס ענזל אצל הפריץ כמי שעומד לפני שופט מחמיר, מצפה לגזר דין נורא. אך ראה זה פלא. "השררה" קיבלו בחביבות, נטל מידיו את המעיל, החליקו בהתפעלות ומדדו לפני המראה. "יפה, יפה תקנת את המעיל!" - שמע ענזל קולו. הפריץ לא הסתפק בהתפעלותו, אף שלח לקרוא לגרפית שתראה את המעיל המהודר שתפר האומן היהודי.

כאשר יצא ענזל מבית הפריץ, לא ידע נפשו מרוב תדהמה, ברכיו עדיין רעדו אבל מהתרגשות ושמחה. בארנקו מנויים וצוורים כמה שטרות מבריקים, שכר מלאכה שאין בו לבייש אפילו את החייט הגדול בפטרבורג. כאשר נכנס לביתו, הכירה האשה מיד כי פני בעלה אורו. כאשר ספר לה את המאורע המפלא, האיצה בו ללכת לרבי ירחמיאל, להודות לו על העצה המופלאה ולהתברך מפיו הקדוש. ענזל עשה מבוקשה בשמחה רבה. עוד באותו יום הלך אל הרבי וסיפר לו את השתלשלות המאורעות.

"רבי - סיים ענזל והוא כולו פליאה - איך יתכן כי אותו בגד שלא מצא חן בעיני הפריץ בתחלה, כל כך ישר בעיניו בפעם השנייה? והלא שום שנינו לא עשיתי כלל..." חיץ אליו הרבי והסביר: **"כאשר הגשתי לפריץ את המעיל בראשונה, היה לבך מלא ביהירות והכרת ערך עבודתך.. גאווה אין לה חן, על כן לא הוטבה בעיני הפריץ... אך כאשר נשבר לבך בקרבך, בקשתי ממך לפרוץ את הבגד שנתפר בגאות ולחברו מחדש בלב שבור וכנוע. ולזאת מצא הבגד חן בעיניו..."**

הסנדלר מביתו וענזל פנה לסיים את מלאכת התפירה. כאשר שלמה המלאכה, לבש החייט בגדי יום טוב, ארז יפה את המעיל ויצא לדרך לעבר בית הפריץ. ענזל נתקבל באחוזה על ידי משרת לבוש בגדי שרד. הוא הורה לו להמתין עד שהוד כבוד השררה יואיל לצאת אליו. ישב ענזל על כסא מפואר והביט בעינים פקוחות לרוחה במיני פאר אשר בבית הפריץ. עודו לוטש עינים בתימהון והוילון הוסט הצידה. הפריץ נכנס החדרה ונטל את הבגד מידי החייט.

"המתן נא - אמר הפריץ - ואלבש את המעיל כדי להוכיח אם עכן ענית על ציפיותי". ענזל רשם בלבו כל פרט ופרט מה ששמע ומה שראה באחוזה, ובפרט דיבוריו של הפריץ שדיבר אליו ממש, כדי שיוכל לשחזרם באזני קרוביו ומכריו.

בזהירות גלל ענזל ראשו מן הבגד הסותם עיניו, צררו בידים רועדות, נגב את דמעותיו המלוחות בכפתו

אך הנה מדד הפריץ את המעיל, עמד מול המראה המזהבת ופניו אדמו מכעס ומחרון. לבו של ענזל החל לטלטל בקרבו כמטוטלת השעון. פניו חורו כפני בר מינו ושיניו דא לדא נקשן, כאשר הפריץ השליך מעליו את הבגד, ירק פעמיים והצטווח: "ביש גדא עלוב! איכה נטלת את האריג היקר להשחית!! הבגד הוא זה!! כסות נמבזה לכלב חוצות... ענזל לא זכר מי השליכו החוצה ומי סתם ראותו. כאשר שב לעשתונותיו ראה עצמו עומד מחוץ לשערי האחוזה והמעיל היקר מלפף ראשו כמין סחבה מחניקה. בזהירות גלל ענזל ראשו מן הבגד הסותם עיניו, צררו בידים רועדות, נגב את דמעותיו המלוחות בכפתו וכאבל אשר אפר מקלה על ראשו, פסע פסיעות של עליבות אל עבר ביתו.

זה שבועות מספר אשר ענזל החייט, רתוק, לא עלינו, למטתו. יש אומרים כי הצינה אחזתו ויש אומרים כי מרוב עבודה עיף והוכרע. אך הוא ואשתו יודעים את האמת. חיותו נטלה, רחמנא לצלן, ממנו, בשל אותו מאורע ביש גדא בבית השררה. מחמת שברון לב, שוכב הוא במטה. קשה לו להניע איבריו ורק גונח הוא וגונח. ובינתיים, כאשר המפרנס בבית שובת, מתרוקנות אט אט הממגורות ומזונות חדשים לא נכנסים פנימה. יום בא ויום יוצא, הלחם אוזל, אך תאבון התינוקות אינו פוחת.

רואה זוגתו של החייט כי צרתה צרה, עומדת היא אצל מיטת בעלה ובוכה: "אסור לו לאדם להשבר ולשבור מטה לחם בני ביתו, בגין מאורע של מרעין בישין. צא ממיטתך ועמוד על רגליך". גונח ענזל

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

ניסים מופלאים היו פה

של הקדוש ברוך הוא ואת חסדיו בכל פרט בחייהם.

והנה אנחנו עומדים בפתחה של שנה חדשה. אני חושב שעם התובנה הזאת אפשר להסתכל על כל האירועים שהתרחשו לנו בשנה החולפת, ולהבין שגם באותם אירועים שנראו לכאורה לא טובים - תמיד היה בהם טוב, תמיד הייתה בהם השגחה, ותמיד היו בהם חסדים שאולי לא ראינו באותו רגע. ולכן אנחנו צריכים להודות לה' על כל הטוב שעשה איתנו בשנה החולפת, ולבקש ממנו שבשנה הבאה נזכה לשנה טובה, מתוקה ושמחה. אבל לא רק שתהיה שנה של דברים טובים - אלא שנזכה לכך שהטוב יהיה גלוי, לא מכוסה ולא נסתר, אלא גלוי לעיני כל.

והדבר החשוב ביותר: שנזכה כבר לראות בעינינו את הדבר הגדול ביותר - את משיח צדקנו, את גילוי כבוד שמיים, ואת הטוב הגדול שהקדוש ברוך הוא מכין לנו. שנזכה כולנו לשנה טובה ומתוקה, שנה של ניסים גלויים, חסדים גלויים, בריאות, שמחה, ישועות, ובעיקר - שנזכה לראות את הגאולה השלמה במהרה בימינו. אמן.

הנחת תפילין בתא הטייס

אלעד לוי הקברניט מניח השבוע תפילין בתא הטייס

סיסה בקולומביה הסתיימה ברגע יהודי מרגש במיוחד

במהלך הטיסה, שליח חב"ד הרב לוי וענונו שמע את הקברניט מציג את עצמו בשם אלעד לוי. בסיום הטיסה התברר לו כי הקברניט יהודי.

הרב וענונו ניגש אליו, והשניים החלו לשוחח. ומהר מאוד הפך המפגש המפתיע לרגע של חיבור יהודי - עם הנחת תפילין בתוך תא הטייס.

אלפי קילומטרים מהארץ, בין שמיים לארץ, שני יהודים נפגשים - ונקודה יהודית אחת נדלקת.

כי לא משנה באיזו מדינה נמצאים, באיזה גובה טסים או לאן הדרך מובילה - הנשמה היהודית תמיד יודעת למצוא את הדרך הביתה.

138 זכר-אלוף

ביום שישי האחרון, ימים ספורים בלבד לפני האירוע הזה, חזרתי מהעיר טבריה, שעות ספורות לפני כניסת השבת, ונסעתי בכביש הבקעה. מי שמכיר את כביש הבקעה יודע שמדובר בכביש שבחלקים רבים ממנו יש מעט מאוד יישובים יהודיים, ובאזורים מסוימים יש נוכחות ערבית חזקה מאוד. חשבתי לעצמי: איזה נס גדול עשה איתי הקדוש ברוך הוא בכך שדווקא ביום שישי ההוא לא התפוצץ לי גלגל. בסך הכול עברו שלושה או ארבעה ימים מאז. אם חלילה זה היה קורה שם, קודם כול לא הייתי יודע את מי להזעיק, וגם אם הייתי מזעיק משהו - מי היה יכול להגיע אליי? אבל מעבר לבעיה הביטחונית, הייתה כאן גם בעיה מעשית גדולה מאוד: איך הייתי מגיע לשבת בזמן למחוז חפצי? הרי נשארו רק כשעתיים, אולי שעתיים וחצי, עד כניסת השבת. הייתי עלול להישאר תקוע שם, כמו אדם שנמצא בין השמיים לארץ. איזה נס גדול עשה איתי ה' שזה לא קרה דווקא באותו יום שישי.

ונס נוסף: בהשגחה פרטית מופלאה, הגלגל שהתפוצץ היה הגלגל הקדמי הימני.

הדבר הזה היה משמעותי מאוד, משום שבבוקר, כשהתנועה בכביש הראשי כבר הייתה סואנת מאוד, היה הרבה יותר קל ובטוח להוריד את הגלגל הימני שפונה לשולי הכביש ולהחליף אותו בגלגל אחר. אילו היה זה חלילה הגלגל השמאלי, היה כמעט בלתי אפשרי לטפל בו בצורה בטוחה, משום שהמכוניות דוהרות בכביש ונוסעות קרוב מאוד לצד השמאלי של הרכב. ואז הבנתי עד כמה הקדוש ברוך הוא סובב את כל הדברים הללו בהשגחה פרטית.

ובענייני יש כאן תובנה גדולה לחיים. גם כאשר קורה לנו דבר בלתי צפוי, דבר שלכאורה על פניו נראה לא טוב - אנחנו יודעים בעצם ש"אין רע יורד מלמעלה". אבל לא רק שצריך לדעת שאין רע יורד מלמעלה, צריך גם לחפש ולמצוא את הטוב שנמצא בתוך מה שנראה לנו כרע. תמיד אפשר למצוא את הטוב. במקרה שלי זה היה אולי קל לראות את זה, אבל גם במקרים אחרים - ובעזרת השם שלא יהיו, ושיהיו לכולנו רק דברים טובים - עדיין זו המשימה שלנו: תמיד להסתכל ולחפש את הטוב.

נלמד מיוסף הצדיק. כך מלמדים אותנו חז"ל, וכך מבואר בזוהר הקדוש - ללמוד מיוסף ומאחיו כיצד גם לאחר כל מה שעבר עליו, הוא הכיר בכך שמתוך כל אותם אירועים יצאה לבסוף הישועה, והוא נעשה למלך. גם אנחנו יכולים ללמוד מכך: אם תמיד נודה לה' על הטוב, ונראה את החסדים שהוא עושה איתנו, נזכה בעזרת השם להיות בבחינת "מלכים" - אנשים שמרגישים את מלכותו

בשבוע שעבר זכיתי להעביר שיעור ולהתוועד בעיר אשקלון. היה זה לרגל יום חי באלול - יום ההולדת של שני המאורות הגדולים: מרן אור שבעת הימים, הבעל שם טוב הקדוש, ונכדו הרוחני, האדמו"ר הזקן, בעל התניא והשולחן ערוך, רבי שניאור זלמן מליאדי.

באחד מבתי חב"ד בעיר ביקשו ממני להתוועד עם המקורבים, והייתה זו באמת התוועדות מרוממת ועילאית, בסיעתא דשמיא. ההתוועדות הסתיימה בשעה מאוחרת מאוד. בסביבות ארבע לפנות בוקר. הייתי בדרך חזרה לירושלים, כשאשתי יושבת לצדי, ופתאום אני שומע "בום". כמובן שלרגע נבהלנו מאוד, אבל מיד הבנתי שהתפוצץ לי גלגל. מדובר היה בגלגל הקדמי הימני. נאלצתי לסטות הצידה ולמצוא מקום בשולי הכביש, עד כמה שניתן במקום בטוח, ואז ניסיתי להזעיק את ארגון "ידידים" שיבואו לעזור לי, משום שלא היה לי גלגל רזרבי. כשניסיתי באמצעים הפשוטים לנפח את הגלגל המפוצץ, הבנתי שאין שום אפשרות לנפח אותו - הוא כבר היה קרוע לגמרי.

למרבה צער, למרות הרצון הטוב של אנשי הארגון - ואני חייב לציין לזכותם שהם בדרך כלל עושים עבודת קדש ומסייעים במסירות נפלאה - במקרה שלי לא זכיתי שהם יגיעו. זה היה באזור שבין כביש תל אביב לירושלים, ובפועל, למרות כל הרצון הטוב שהיה להם, נתקעתי שם עד השעה שמונה וחצי בבוקר. בסופו של דבר הגיע נהג אחד שסייע לי להוציא את הגלגל המפוצץ, נסע איתו לפנצ'ריה שהייתה בקרבת מקום, ובינתיים, כמובן, היא כבר נפתחה, כי היה זה בסביבות תשע בבוקר. לאחר מכן הוא חזר והרכיב לי את הגלגל מחדש. ברוך השם, עברנו את כל האירוע הזה בשלום.

בתוך כל האירוע הזה נזכרתי בדבר חשוב מאוד - כיצד צריך תמיד להסתכל על החסדים שהקדוש ברוך הוא עושה איתנו, גם בתוך מצב שלכאורה נראה לא טוב.

כשישבתי שם על המעקה שבצד הכביש ולא ידעתי מה לעשות, לחלתי להתבונן ולראות כמה חסדים גדולים ה' עשה איתי באותם רגעים. ואני חייב לשתף את הקוראים באותם חסדים גדולים, ולהודות לשמו יתברך לעד על כל מה שעשה, ואני מתפלל שימשיך לעשות לי ולכל עם ישראל רק ניסים וחסדים.

ראשית: כשמתפוצץ גלגל, הדבר עלול לגרום לכך שהרכב יאבד שליטה ואפילו יתהפך. הדבר מסוכן במיוחד בכביש סואן, כפי שהיה בכביש שבו נסעתי. אמנם בארבע לפנות בוקר התנועה יחסית דלילה, אבל עדיין מדובר בסכנה גדולה.

ועוד דבר: נזכרתי במשהו שממש החסיר פעימה מליבי.

המעוניינים להתפלל על ציונו של המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א - אוהבם של ישראל בכדי לזכות בישועה (ובמיוחד בנוגע לזיווגים וילדים) יגיעו לחלקת הרבנים שבהר המנוחות ובשביל שמוליק לציונו של מרן החיד"א זיע"א ימשיכו להלך עד שימצאו שלט מצד ימין שמציין את מיקום הציון. רבים זכו שם בסיעתא דשמיא לישועה

הודעה משמחת: העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חנים במיילים. ניתן להצטרף במייל mt25004569@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגני מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

בס"ד. לבקשת הצטרפות, שליחת סיפורים ותעבות:

מרדכי הכהן מלאכי, ביתר עילית

5834817@gmail.com * תא קולי 073-2490589 * לפניות בפקס 02-5003608 * לקבלת הגיליון בפקס 02-3132641 קוד גיליון 0026

לאווירה החדשה שמנהלת את הבית. כמוכן שהענקתי לה אישור בחפץ לב, מתוך בטחון שגם המעצב - חתני המוכשר ר' שמשון שיחי - בוודאי לא מתנגד להוסיף לעצמו עוד זכויות של חיזוק יהודים בימים אלו.

אלא שאז חלפה בי כמו מכת חשמל פתאומית: ערכתי חישוב זריז: את פנים החוברת קיבלתי מהמעמד ושלחתי לדפוס. את הכריכה קיבלתי מהגרפיקאי ר' מוטי נאה שיחי, ואף אותה העברתי לדפוס. אבל העמודים הפנימיים המיוחדים - שעליהם בדיוק דיברה הגברת כרגע - נפלו בין הכיסאות! הם לא נכללו לא בקבצי הפנים ולא בקבצי הכריכה! יש להם חשיבות רבה, והטלפון האחרון יוכיח... השקעתי מאמץ כדי שהם יוכלו לקבל את המקום הראוי להם בחוברת, ועכשיו הם בחוץ, כבר יום ראשון בבוקר - וסביר מאוד שהחוברת כבר מוכנות.

טלפון בהול לידידי ר' יוסל'ה מ"גלובל פרינט" הבהיר עד כמה המצב הוא בהגדרה של "כהרף עין". התשובה היתה חדה: "זהו רגע האפס. החוברת עצמה כבר מודפסת, והכריכה עומדת ברגעים אלו ממש להיכנס להדפסה!".

לא נזקקתי למילה אחת נוספת. יוסל'ה, במסירות אופיינית למי שספרים הם בשבילו לא רק "ביצועס", עצר את מערך ההדפסה ברגע האחרון, והצליח להשחיל את העמודים האבודים פנימה בדיוק במקום, בחלקה הפנימי של הכריכה.

רק קטני אמונה מאד מאד - יכולים לתלות דבר כזה במקריות גרידא. מאז שהחוברת הופצה עם העיצוב הזה לפני כשלוש שנים, קיבלתי למעלה מאלף טלפונים, לא גוזמא: אבל --- איש מעולם לא פנה אלי בבקשות סביב הפסוק הזה שבמהדורה הקודמת הופיע בעמוד האחרון. בדיוק עכשיו, בדקה ה-90 - בין ההדפסה של גוף החוברת - להדפסה של הכריכה, נשלחה מישהי מהיכנסו להתקשר ולהתעניין בזה!

לדפוס. עוד שעתיים כבר היה מאוחר מדי. מיהרתי לחזור אל המעמד, ואחרי בקשת מחילה ביקשתי ממנו לשבץ את הדברים במקומם הראוי. בהערה למטה [הערה מס' 660] רשמתי: "שמעתי בהשגחה פרטית מופלאה בעת הורדת המהדורה לדפוס, מהרב חיים מאיר הגר, ששמע מפי הגאון רב שמשון פינקוס זצ"ל".

אלא שבכך עדיין לא תם האירוע. חוברת שעוסקת בהשגחה פרטית חייבת שכל צעד וצעד בדרך, יהיה חתום בחותם של השגחה פרטית גלויה ומתוקה...

כשהדפוס עצר מלכת

כשמדפיסים חוברת, קיימות מגבלות טכניות נוקשות לגבי מספר העמודים. החוברת במהדורה הקודמת כללה 72 עמודים, וכדי לשמור על המסגרת מבלי להפוך אותה לעבה מידי, השתמשתי בפתרונות יצירתיים כדי להכניס את כל ההוספות והתיקונים הנדרשים. ניצלתי לשם כך את שני העמודים הפנימיים של הכריכה, בתחילתה של החוברת ובסופה. בעמוד הראשון הכנסתי תחת עיצוב נאה את הפסוק בירמיהו המכריז בעוצמה: "כה אמר ה'... ברוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו, והיה כשתול על מים ועל יובל ישלח שרשיו" ובעמוד האחרון שיבצתי את "שיר האמונה והביטחון" המרטיט והספוג יראת שמים טהורה מהרה"ח ר' אהרון יוסף לוריא זצ"ל. בדרך זו התגברתי על מצוקת המקום.

ביום חמישי תמה המלאכה, ושלחתי את החומר להדפסה, בהדגשה על כך שהרבה ממתנים לזה, ואני מבקש לקבל את החוברת בהקדם האפשרי.

ואז הגיע יום ראשון בבוקר. בשעה 10:00 מצלצל הטלפון. על הקו גברת מדרום הארץ. היא פתחה את השיחה בתודות על ההשפעה העצומה שנודעה לה ולמשפחתה מהלימוד בחוברת, ואז היא מבקשת רשות לצלם ולהגדיל את העמוד המעוצב שבו מופיע הפסוק "ברוך הגבר אשר יבטח בד'" כדי לתלות אותו במרכז הבית, כתזכורת קבועה

הערה 660 - עם תיוך מהשמים

הבטחתי שבוע שעבר שכאשר החוברות "בטחון מהו" יגיעו מבית הדפוס, אספר סיפור השגחה שקרה לי בדרך להדפסה. ובכן, הרגע קיבלתי הודעה מדפוס "גלובל פרינט" שהחוברות מוכנות, והגיע הזמן לקיים את ההבטחה.

עבדתי מול המעמד על תיקונים אחרונים לקראת סגירת המהדורה החדשה שכוללת כמה הוספות חשובות, ואחרי עמל רב קיבלתי לידי את הגירסה האחרונה המיועדת לשליחה לדפוס. בשעה מאוחרת בלילה עייף ומותש אך מונע על ידי סיפוק וחדוות עשייה, יצאתי לתפילת ערבית בשטיבלאך "קארו" בביתר. מיד כשסיימתי, ניגש אלי ידיד ותיק: "אני חייב לך חוב ישן. לפני זמן רב נטלתי ממך בהקפה חוברת "בטחון מהו" ולא שילמתי עליה. ברצוני לפרוע את החוב כעת".

קיבלתי ממנו את התשלום ואמרתי לו כבדרך אגב: "הגעת בדיוק בזמן, בשעות הקרובות אני עומד לשלוח את המהדורה החדשה לדפוס, וכל שקל חשוב כרגע".

בן שיחי נדרך: "רגע, אתה מדפיס מהדורה חדשה? עלי להזכירך, כי באחת השבתות נפגשנו והשמעתי בפניך הערה בשם הגאון ר' שמשון פינקוס זצ"ל, ואמרת לי שההערה היא בעלת משמעות, ותשמח לשלב את ההערה הזו בחוברת".

ואז הוא חזר בפני על הדברים, את השאלה שהוא הפנה להרב פינקוס זצ"ל בקשר לשיטת מרן החזון איש בביטחון, והתשובה המאלפת שקיבל. לבי החסיר פעימה. ההערה הנפלאה הזו חשובה בעיני מאוד, ומפליא ביותר לראות כיצד הקב"ה שולח אותו אלי בתזמון מושלם, בדקה ה-90, כשהקובץ כבר מוכן להדפסה ורגע לפני שאני שולח אותו

לחלוטין מגלוטן, ולכן חשוב שיצא כשהוא שבע ולא יזדקק לדאוג לאוכל באמצע הדרך. רעיתי נאלצה אז לצאת מהבית, והיא השאירה פתק לבת שלי שתכין ארוחת צהרים, דבר שהיא רגילה בו.

אלא שהיא שכחה לציין בפתק שהאוכל צריך להיות מוכן בשעה 12. הגיע הזמן שבני היה צריך לצאת, וראה שאין ארוחת צהרים מוכנה. בלית ברירה הוא נטל עמו שקית במבה ויצא לדרך. בדרך לתחנה מרכזית הוא דיבר עם בת אחרת שלי וסיפר לה שיצא עם במבה בלבד. היא מיד אמרה "אתה חייב לקנות משהו לאכול! אתה בזמן של ערב חתונה וחייב לשמור על בריאותך. אסור שתיסע ככה!" הוא קיבל את הדברים והבטיח להתאמץ למצוא משהו לאכול. הוא הגיע לתחנה מרכזית ונותרו כחמש דקות עד להגעת האוטובוס. הוא החל לרוץ בין החנויות לחפש דבר מה לאכול, אלא שכל החנויות היו עם הכשרים שלא מקובלים עלינו. הוא חיפש וחיפש כמעט התייאש ופתאום! הוא מצא מקום אחד עם הכשר מעולה. חנות של עוגות ומאפים. אוי ווי! זה הכל גלוטן שאסור לו! מתוך יאוש הוא שאל את המוכר "אולי יש לכם איזו עוגה ללא גלוטן?" ומיד המוכר הגיש לידו עוגה ריחנית ארוזה יפה ואמר לו: "בשמחה, הנה קח! עוגה חמה וטרייה, קח בחינם!" "מה?! שאל בני. ענו לו - מישוה הזמין במיוחד את העוגה הזו, והתוצאה לא מצאה חן בעיניו. אין לי מה לעשות בזה, שיהיה לך בתאבון!".

בני רץ לאוטובוס שלו עם העוגה החמה ובקושי הספיק להכנס, בעצירה הראשונה הוא אכל את העוגה הטרייה, מתוך שמחה והודאה לה!

הציפור ניקרה את הקוגל

מנהגי מדי יום ישי, סמוך לכניסת השבת, לחלק למשפחות את עודפי המאכלים שנותרו בחנויות. בערב שבת פרשת "כי תצא", זמן קצר לפני היכנס השבת, התקשר אלי

כשהגעתי לבר מצווה, ניגש אלי ידידי רבי אפרים ואמר: "אני עורך היום שמחת שבע ברכות במשפחה. אני יודע שאתה מוכשר לשמח בחריזת חרוזים גראמען, ואשמח מאוד אם תוכל להקדיש חצי שעה כדי לשדרג את השמחה שלי".

הבטתי חפוזות בשעון ואמרתי לו: "העניין לא בא בחשבון. אני מלמד תשב", ובשעה 22:15 אני אמור להיות במיטה".

הוא הפציר בי מאוד. ונזכרתי ב-500 השקלים של הגננת. אמנם לא מקובל לשלם עבור חריזת חרוזים אירוע כזה יותר מ-200 שקלים, אבל גם זה משהו, והשתדלות כלשהי צריך לעשות כדי לעמוד במחויבות לגננת מחר בבוקר. כיוון שכך, נענית והתלוויתי אליו לשמחת השבע ברכות.

במשך חצי שעה שימחתי את הציבור כאשר חנן אותי השם יתברך, ופניתי לצאת. בעל השמחה ניגש אלי והחליק לידי מספר שטרות. היו שם אלף ש"ח טבין ותקילין!

ניסיתי להתנגד, שכן זה אינו סכום מקובל עבור טרחה כזו, אך הוא פסק את פסוקו בחדות: "זה מה שעלה במחשבתי לתת, קח ולך!".

יצאתי משם בצעדי ריקוד, מתקשה להאמין למה שקרה הרגע.

זה עתה רוקנתי את ארנקי, נתתי מעשר בסך 500 ש"ח מתוך אמונת אומן איתנה ש"כל השומע לי אינו מפסיד", ואין אדם מעני מן הצדקה - אלא להיפך - המעשר מתעשר, והנה אני חוזר הביתה באופן לגמרי בלתי צפוי עם אלף שקלים ביד, ממון כשר שהרווחתי ביושר.

משביע לכל חי, גם ללא גלוטן

סיפור שאירע עם בני שיחי' החתן, כשבועיים לפני החתונה. הוא נזקק לנסוע מחוץ לעיר למשך היום, ולכן, לילה קודם ביקש ממני להכין ארוחת צהרים שתהיה מוכנה כבר ב-12 בצהרים לכל המאוחר. עליו להימנע

כמה עגמות נפש אבינו שבשמים מנע ממני ברוב חמלתו ואהבתו!

נקודות המכירה בהם ניתן להשיג את הקונטרס "בטחון מהו" ששינה את חייהם של אלפים.
ירושלים - רמת שלמה - 02-5710468
"ספרים וינקל", רח' עלי הכהן 15, פתוח רצוף.
"גריסא" רח' חפץ חיים מול ביהכ"ס זכרון משה.
קרית בעלזא - בית מסחר ספרים שבביהמ"ד הגדול
"ספרי הישיבה" ליד מיר - החל מר"ח חשון בע"ה
ביתר - רח' קדושת לוי 100/5 טל 02-5834817
ביתר - "קודש" רח' מהרי"ץ.
בית שמש - 05331-66336
בני ברק - רח' בעש"ט 13 ק"ב בארון חשמל
מודיעין עילית - 0527624484
אשדוד - רח' ר' ינאי 58/1 088668630
חיפה - 0548463391
קרית גת 0534142709
עמנואל - 0556727655
לונדון - 447983418827
מחיר החוברת - 20 ש"ח

עשר כדי שתעשר

כתוצאה מהקריאה הקבועה בגיליון "בטחוני בצורה" בשנים האחרונות - הדברים חלחלו אל לבי, ולמרות הקושי הכלכלי התחלתי להקפיד על מעשר

כספים בדקדוק. אני נוהג שכשצריך להפריש מעשר אני אפילו לווה כסף ונותן לנזקקים, שכן הלוואה שלויתי אני בוודאות אחזיר בס"ד, ואילו יצירת "חוב" בחשבון המעשר היא ענין שעלול להצטבר לסכום גדול, שיש חשש שלא אוכל לעמוד בו למעשה.

השבוע חישבתי את חשבון המעשרות, ובשורת הסיכום היה עלי להפריש 500 ש"ח. בארנקי היו באותה שעה בדיוק 500 ש"ח. אולם רעיתי ביקשה 500 ש"ח כדי לשלם לגננת למחרת בבוקר. "עם סיפורים אי אפשר לשלם לגננת..."

אני עמדתי על כך שתשלום המעשר חייב להתבצע מיד, ועד מחר בבוקר השם יעזור. הבטחתי לרעיתי שאשתדל להשיג 500 שקלים נוספים.

יצאתי מהבית לשמחת בר מצווה. בדרך הענקתי את כספי המעשר למי שהיה אמור לקבל אותם, וכיסי נותר ריק.

השותפים שמחו מאוד על ההצעה שאמורה לחסוך להם 400,000 דולר, לא עניין של מה בכך.

אבל באותה שעה ממש, היה להם משהו "חשוב הרבה יותר"! אחד השותפים, נקרא לו ראובן, ישב אז באסיפה מכרעת עם בעלי יכולת, כדי לרתום אותם להפוך ל"זבולונים" ולטויל על שכמם החזקת בן תורה.

בינתיים, השותף השני, נקרא לו שמעון, ישב עם עורך הדין שלהם והסדיר את פרטי העסקה. הוא מתקשר לראובן - שבאותו זמן ישב עם הזבולונים - ומבשר לו את הבשורה המשמחת, שהצליחו לקבל הנחה מופלגת עד ל-3.1 מיליון, אבל חייבים לשלוח את הכסף עכשיו לאלתר!

אומר לו ראובן: "תן לי בדיוק עשר דקות, כי אני חייב לסיים כאן עם האנשים בנוגע לענייני "יששכר וזבולון"..."

שמעון נחרד, שכן עורך הדין שלהם כבר נחפז לצאת מהמשרד, והוא חשש להפסיד את הפשרה הנוצצת... חייבים להעביר את הכסף לפלורידה בהעברה בנקאית עכשיו - והעסקה סגורה! זה דרש העברה בנקאית מיידית לפלורידה כדי לסגור את העניין סופית, וכל עיכוב עלול היה לבטל את ההצעה, אבל שמעון התגבר ואמר: "ראובן, הצדק עימך! התורה הקדושה חשובה יותר! סיים קודם את האסיפה עם ה"זבולונים", ונסדיר את העניין מיד לאחר מכן..."

בינתיים סיכם שמעון את כל פרטי העסקה עם עורך הדין והכין את ההעברה הבנקאית. הכל כבר היה מוכן לביצוע, רק המתינו שהשותף יתפנה לעבור על זה ויחתום...

בינתיים הרהר שמעון לעצמו: "כל עוד אני יושב וממתין שראובן יסיים עם האברכים, אני יכול להספיק לפעול משהו בינתיים" וכבר היה מעשה במשולח פלוני ששאל את מארחו האמריקאי בעיצומה של ארוחה חלבית עשירה, "האם גם אצלכם המנהג להמתין 6 שעות אחרי גבינה קשה", והמארח עונה לו בחיוך: "הת, לא דווקא, מיר טוען געווענליך עפעס צווישן - און נאָהגים לעשות משהו בינתיים..."

שמעון עשה חשבון של סוחר ממולח: אם המלווה כל כך נואש לכסף עד שהוא מוכן להפחית 400 אלף דולר,

שניהם מוקירי תורה אמיתיים, הרוחשים רגש חם ועמוק כלפי בני התורה הממיתים עצמם באהלה של תורה. לפני זמן מה, כאשר נדיבי עם נטלו יוזמה והכפילו את המלגות של לומדי התורה ב"בית מדרש גבוה" בלייקווד, החליטו השנים שאל להם לבני התורה החסידיים להשתרך מאחור...

שני השותפים הללו נרתמו למיזם כביר במלוא מובן המילה, ודאגו להכפיל את המילגות עבור קרוב לאלף יושבי אוהל בשיכון סקווירא כ"י. מובן מאליו שאין לאל ידם של שני השותפים לשאת בתקציב עתק כזה על כתפיהם הצרות, והם הרימו קמפיין לצרף בעלי יכולת נוספים שיסייעו בדבר. וכך, בעצם ימים אלו שבהם התרחש סיפורנו, שניהם היו בעיצומו של ניהול פרויקט ענק של "יששכר וזבולון", במטרה להסדיר שכל בן תורה בעיירה יקבל "זבולון" אישי שישלם לו משכורת כפולה, וכך המיזם יוכל בעזרת השם להחזיק מעמד לאורך שנים רבות.

עקבתי וראיתי מקרוב כיצד שני היהודים הללו הפקירו את מטה העסקים הפרטי שלהם, מקום בו עובדים מדי יום עשרות עובדים בלעה"ר, וכל המטה סובב כעת כמעט אך ורק סביב מיזם ה"יששכר וזבולון" לכבוד התורה.

אבל הקב"ה לא נשאר חייב... בשבוע של פרשת כי תבוא, השניים היו נתונים במקביל גם בעיצומה של עסקת ענק שהצריכה הסדרה. היה להם מלווה מסוים למימון עסקאות, יהודי לא-חרדי מפלורידה שבארה"ב, שהם חבו לו סכומי כסף גדולים, ובאותו שבוע הגיע מועד הפירעון של הלוואה ע"ס 3.5 מיליון דולר. הם ניהלו עמו מו"מ על גובה הריביות, וביקשו להפחית את הסכום ל-3.4 מיליון דולר. בבוקרו של יום שישי, הגיעה במייל הודעה מאותו מלווה בה הוא מודיע כי הוא מוכן להתפשר על סכום נמוך במיוחד של 3.1 מיליון דולר בלבד! אך זאת בתנאי קודם למעשה, שהסכום כולו יועבר אליו באופן מיידי בתשלום אחד, ללא פריסת תשלומים מתמשכת...

אברך ושאל אם יש באפשרותי להעביר לו סלטים לשבת, מאחר שמתארחים בביתו אורחים. השיבותי לו כי יש ברשותי מאכלים עבירו, ותיאמנו להיפגש בסמוך למקווה.

כשהגעתי למקום מסרתי לו את הסלטים שביקש, והוספתי כי יש בידי גם חצי סיר של קוגל תפוחי אדמה. האברך סירב בנימוס וציין כי רעייתו כבר הכינה קוגל ואין לו צורך בכך, אולם אני התעקשתי שיקח את המאכל עמו, שכן השעה היתה מאוחרת, ולא חפצתי לטרוח בחיפוש נמענים נוספים. "אצלך מתארחים אורחים, ובוודאי ימצא לזה דורש", אמרתי לו.

חלפו דקות אחדות בלבד, והנה האברך התקשר אלי שוב כשהוא נרגש כולו:

"שמע נא מה אירע עתה", סיפר לי. "מיד לאחר שלקחתי ממך את המאכלים ואת הקוגל, התקשרה אלי רעייתי וסיפרה בדמעות כי ציפור חדרה לביתנו ונגסה בקוגל שהכינה, עד שנאלצה להשליכו לאשפה. בסיעתא דשמיא מופלאה, יכולתי לבשר לה בו במקום כי אבינו שבשמים דאג לנו מראש והקדים רפואה למכה, הענין כבר מסודר על הצד הטוב ביותר".

3.1 מיליון דולר בזכות התורה

לכבוד הרה"ג וחסיד ר' מרדכי מלאכי שליט"א מו"ל גליונות הנפלאים "בטחוני בצורה" ששמעו הולך בכל קצויו תבל ורבים נהנים ממנו חיזוק ותושיה בכל תחומי החיים.

שמי צבי אייזנברג נכדו של המחנך והמלחין החסידי האמריקאי הידוע, הרה"ח ר' ברוך אייזנברג ז"ל, וברצוני לשתף את קוראי הגליון בסיפור פלאי שזכיתי להיות עד לו בעצמי

בערב שבת פרשת כי תבוא: כיצד ניצלו 3.1 מיליון דולר כמעט לאחר הרגע האחרון, בזכות התורה הקדושה.

ימחלו נא לי הקוראים הנכבדים על שפתי העילגת, שכן אני בן חו"ל. ואני מקווה שהדברים יהיו ראויים לעלות על שולחן מלאכיים.

יש לי הזכות להיות מקורב מאוד לשני "בעלי בתים חשובים", שותפים עסקיים משיכון סקווירא בארה"ב.

הדובדבן שבקצפת הגיע בהמשך, הגעתי לאשדוד סימתי לטפל בענייני, והיה עלי להמתין להמשך כשעה.

נכנסתי לבית ועד לחכמים של הרה"צ ר' יצחק משה ארלנר נגשתי לשתות משהו, והנה לפני שוב שלט המעיד כי פינת הקפה נתרמה לעי"נ אביכם, ר' יעקב ב"ר אהרן דוד הכהן! מאז - חזרת הש"ץ יש לה משמעות אחרת! אני נעמד שמו"ע מיד עם החזן ולא יכול להתחיל באמצע, כי עלי להספיק חזרת הש"ץ, זה נהיה ממש חלק מהתפילה, מוירעדיג מוירעדיג מוירעדיג! זכותכם מאוד גדולה, ייש"כ גדול על הכל, היה ברכה וכו"ט

יוס'ל יעקבזון ירושלים

ברוך שכינות

יש לך זכות שהעלון שלך הוא בבחינת "דבר בעיתו מה טוב" כתוב באמרי פנחס שר' פנחס מקארץ ביקש לתקן את הטלית שלו דווקא לפני ר"ה

קער

בשם הרב ז"ל, שאמר לו כשאדם הולך במלבוש קרוע אין תפלתו עולה למעלה, כי צריך מקיפין. ושאל לו היכן קרוע המלבוש שלו, והראה לו נקב קטן בקאפטן יד. ולכן צייה הוא ז"ל לתקן נקב קטן בטלית שלו קודם ראש השנה.

מו"ח מוהרה"צ ר' מתתיהו טווערסקי שליט"א קנה לביהמ"ד טלית חדשה לחזן, באומרו: מי מביא טלית לבית הכנסת? על הרוב, מי שיש לו חור בטליתו והוא חס עליה לזרוק לגניזה... הוא תורם אותה לביהמ"ד עבור החזן והכהנים...

ונמצא דבר שכיח שהחזן שהוא השליח של הציבור להעלות את תפילתם, דווקא הוא הולך עם טלית קרועה, הייתכן?! לכן, הוא קנה עבור ביהמ"ד טלית חדשה עם נתיק המיוחד לה בדרך כבוד, אשרי לו.

יוחנן רבינוביץ - ביתר

הסיפור עם היהודי שבא להודות ב"קבר רחל" הזכיר לי מעשה ששאלו לו לאגון רבי נח חפץ ז"ל מדמויות ההוד של עיה"ק צפת שעסק הרבה בקירוב רחוקים לאבינו שבשמים, מה ה"פְּלָצוֹת של אלול" אצלו... והשיב "אצלי ה'פְּלָצוֹת' הוא 'הכרת הטוב', להודות לאבא שבשמים"... וכשעלה להתפלל בערב ראש השנה על ציון הרשב"י במירון, עמד שם יהודי סקרן שהיטה אוזניו לדיבוריו של ר' נח אצל הציון, ושמע אותו לוחש פעמים הרבה:

"טאטע! ס'גוועהן אַ זיס יאהר!..."

אבא היתה זו שנה מתוקה!

וכבר התפרסמה בשנים האחרונות סגולה, לומר בערב ר"ה את פרשת הביכורים שבפרשת כי תבוא, וכוונה של סגולה זו יפה לעוררנו, שמלבד אמירת "תכלה שנה וקללותיה", נודה לה על כל הטוב שהנחילנו בשנה שעברה! ונתקי אַחֲרֵי־יָהּ חַיִּים וְשָׁבַע וְשָׁלוֹם פְּשָׁנִים הַטּוֹבוֹת לְבָרְכָהּ, אכ"ר.

לְשָׁנָה טוֹבָה תַּפְתָּבוּ וְתַתְּמִנוּ!

הרביעי והחמישי - ללא גזומה - התקשרו לספר על השפעות גלויות של פרנסה שראו בעינם, כבר היה לי קצת יותר קשה להחזיק מעמד עם ה"שיטה" שלי, שאני לא מאמין בשום סיפורים של היום...

עד יום שישי האחרון, כשהדברים טפחו לי על הפנים!!! כשזכיתי לראות במו עיני כיצד משמים שמרו עלי מנוק כה נורא בזכות התורה, נאלצתי להודות ולהכיר בכך: כן, אפשר לראות זאת גם בעיני בשר... כשהאוח"ק אומר "בוודאי שתצליח", אין הכוונה רק שצריך להאמין בכך, אלא שלפעמים אפשר גם לראות זאת... אינני יודע אם תמיד רואים זאת מיד - אבל זאת הפעם זכינו לכך!

הכותב והחותם בברכת כתיבה וחתימה טובה, צבי אייזנברג, עד ראייה!

28 קצות הנכתב, - תוצאות n682:

אין די מילים להודות על ה"בטחוני בצור", זה באמת באמת עזר לי המון בחיים, בהרבה נקודות ופינות שאני מוצא את עצמי. הייתי עם בן בבי"ח כחצי שנה והיה שם אוסף גליונות בשם "מאוחדים" וביניהם הגליון המדדים הזה. מאוד התחברתי לזה ועם הזמן הבנתי שאינני יחיד ושיש רבים רבים שהתחזקו מזה, וע"כ ישר כח גדול.

לפני כמה שבועות הייתי צריך להיות במשרד מסויים בשעות הצהריים. היה שם פקס, ומיד ניצלתי את ההזדמנות להדפיס את הגליון, וכבכל עת לא יכולתי להתאפק, ועל המקום קראתי את הגליון מתחילתו ועד סופו, בעודו בכפף יבלענה. היה כתוב שם בעניין חזרת הש"ץ וזה הזכיר לי תקופה מסוימת בחיים.

הייתי פעם בבי"ח מסויים, וראיתי בחזרת הש"ץ במנחה יהודי מבוגר בעלעבאטישער מתיישב ומאזין לחזרת הש"ץ עם האצבע בסידור מילה במילה, זה הדחים אותי ותפס אותי מאוד, והתחזקתי למשך תקופה בעניין, וזה באמת האיר לי.

הרגשתי שאני מתפלל שמונה עשרה שוב, ולפעמים הרבה יותר טוב ויותר נעים מבראשונה. אין באפשרותי לבטא במילים את ההרגשים וההתעלות שחווייתי בתקופה זו: להאזין היטב לחזן, לענות אמן בכוונה, מויראדיק, כל מילה. זה תרם לי הרבה יותר מהתפילה. זה הרבה יותר נעים מאשר להתפלל שמו"ע יותר ארוך! ומאז היה לי ממש תענוג להאזין ולכוון בחזרת הש"ץ. הרגשתי שזה ממש חלק מהתפילה וזה נתן לי הרגשה נפלאה של השראה בקשר עם הבורא ית'.

במשך הזמן זה נחלש ונפסק כדרכו של עולם, וכשקראתי את הגליון הנ"ל התעוררתי ותפסתי את עצמי שעלי לשוב ולהתחזק בכך.

באותו יום היה עלי לנסוע מירושלים לאשדוד. רציתי להתפלל לפני הנסיעה, ולכן התפללתי באזור תחנת האוטובוס שם יש ביכנ"ס בית ישראל. כשסיימתי מנחה נגשתי לשולחן לידי ופתחתי סידור כדי להאזין לחזרת הש"ץ ובדף הראשון אני רואה שהסידור נתנם לעי"נ ר' יעקב ב"ר אהרן דוד מלאכי ע"ה וזה הבריק לי כבר... זה עתה קראתי מאמר של ר' מרדכי מלאכי על חיזוק בחזרת הש"ץ, ואני בא לקיים את הדברים פעם ראשונה ולהתחזק - ומיד עולה לעילוי נשמתו של אבי יפה כח הבן, והכל מכח האב...

אולי ניתן ללחוץ עליו עוד קצת... אולם, הוא התבייש לספר לעורך הדין שלהם "חסידישע מעשה" שכזה - שדווקא עכשיו, כשההעברה כבר הוכנה כדי להפקיד את כל הסכום, הוא מנסה להוריד עוד במחיר, לכן, הוא חייג בעצמו לפלורידה ושאל את המלווה אם אפשר להתפשר על סכום נמוך עוד יותר.

אלא שפליאתו הרבה, המלווה שמעבר לקו כלל לא הבין על איזו פשרה הוא מדבר... בקיצור, התברר שמדובר בעוקץ, הונאה (Scam) איזומה ונוראה!

נוכלים אפלים פרצו לאימייל של אותו מלווה, עקבו אחרי מהלך השיחה, והם אלו שכתבו את הודעת הפשרה המזוייפת. הם רצו שהכסף יישלח במהירות לחשבון הבנק של הנוכלים, בעוד שהמלווה עצמו לא ידע דבר וחצי דבר על הסדר הפשרה. ההעברה הבנקאית שהם הכינו - היתה מוכנה להישלח ישירות לחשבונם של הנוכלים, ללא יכולת להשיבה!

אילו ראובן השותף היה מפסיק את האסיפה עם הזבולונים, כדי לבוא ולאשר את ההעברה, בדרך הטבע 3.1 מיליון דולר היו אובדים בתהום הנשייה!

אין אנו יודעים חשבונות שמים, אך במציאות הפשוטה והנראית לעינים ראו כולם איך שהעיכוב למען התורה הקדושה באותן עשר דקות גורליות, הוא שהציל להם 3.1 מיליון דולר מאובדן וודאי!

כאן מגיעה תוספת חשובה, שראובן אמר לי אז:

כבר שנים ארוכות ש"משולחים" מכל הסוגים דופקים על דלת... כל גבאי הצדקה מבטיחים סגולות שונות עם "סיפורים מוחשיים" ו"שיועות גלויות"... אבל אני לא כל כך מתפעל מזה... אני תמיד אומר: "די היינטיגע מעשיות - לא מדברים אלי! " אני לא מתפעל מכל הסיפורים הללו.

בוודאי שיהודי יר"ש צריך להאמין בכוח התורה ובכוח הצדקה, אבל אין לזה קשר לסיפורים של ימינו. איני יודע אם אפשר להאמין לסיפורים של היום... עכשיו, כשאנחנו כבר כמה שבועות בתוך הפרויקט של "יששכר וזבולון", התחלתי לשמוע בעצמי מכמה "זבולונים" שהם ראו במו עינם ישועות מופלאות. כפי שכותב האור החיים הקדוש (וזאת הברכה): "שמח וזבולון - כי בודאי שתצליח". כשהזבולון הראשון התקשר אלי לשתף בישיעה, עוד חייתי לעצמי... אבל כשהשני, השלישי,

מתיקות שלמה

מדרשותיו של מגיד המישרים רבי שלמה ברורמן שליט"א

• ג'ליון מס' 35 •

השותפות המתחדשת

סיפורו של מסירות נפש

סיפר לי ידיד שהוא כיום עו"ד גדול אשה גדולה היתה ושמה הרבנית מלכה שיינן. התפקיד שלה היה להוציא נשים יהודיות מסכנות שהתחתנו עם ערבים מהכפרים הערביים. היא הייתה חודרת לכפרים, מתחפשת לאישה ערבייה מדברת מילים בערבית וכך היתה יוצרת קשר עם אותן נשים את המשוכנעות היתה מוציאה בדרכים לא דרכים ואת אלה שעדיין לא הסכימו לעזוב את בעליהם הערבי היתה משכנעת אותן לעזוב ואכן היתה רואה הצלחות עצומות

גילוי האמת המטלטל: הילדה הערבייה מגלה את שורשיה היהודיים

עכשיו תשמע סיפור מדהים שהתרחש בחיפה אדם חרדי הולך ברחוב. נגשת אליו ילדה בגיל תיכון ואומרת לה "תשמע, אמא שלי יהודיה, אבא שלי ערבי, הוא ומשפחתו מתעללים בי אני רוצה לברוח ואני מבקשת, תגיד, למי אני יכולה ללכת?" כמובן שהוא הפנה אותה לארגון הפעילים יד לאחים שהיה אז הארגון היחיד שמטפל במקרים כאלו הארגון שוחח עם הילדה ואז התברר הסיפור לאשורו כמה שנים טובות קודם התחתנה יהודיה תמימה מבית קשי יום מבית ים עם בחור ערבי הוא. כמובן הוא הבטיח לה אם תבואי לכפר שלי את תחיי כמו מלכה היא בתמימותה האמינה לו אך שם לא רק שלא חייתה כמו מלכה אלא כמו שפחה חרופה אך לעזוב היא לא היתה מסוגלת אחרי שנה נולדה לה בת היא חשבה שאולי זה ירצה אותו אבל לא הוא נעשה אכזרי מיום ליום כשילדתה הגיעה לגיל שנתיים קבלה אומץ והחליטה לברוח בכוחות עצמה היא הצליחה לחלץ את עצמה מהכפר אבל למרבה הצער את ילדתה לא הצליחה לחלץ היא פתחה דף חדש, והתחתנה עם יהודי, מבלי שהוא ידע שהיא היתה פעם נשואה לערבי הערבי מכל מיני סיבות לא רצה לגדל את הילדה והוא הביא אותה לאמא שלו שהיתה מתגוררת בחיפה הילדה שלא הכירה את אמא היהודיה גדלה כערבייה לכל דבר למדה בתיכון ערבי ולא

חלמה שהיא בעצם יהודיה אהך יום אחד זה נודע לה כל פעם שמשוהו לא היה הולך לסבתה אם זה אוכל שלא הצליח וכדו' היתה פורקת את תסכוליה עליה והיתה צועקת בגללכם היהודים זה קרה אתם אשמים וכו' הדבר הזה מאוד הציק לה בכלל היא גם שמחה לב שהיא במעמד נחות יותר מכל הילדות במשפחה בני המשפחה היו מנצלים אותה וללה היה אסור להגיד מילה יום אחד היא שואלת את הסבתה למה אני שונה מכולן וגם למה את אומרת שאני יהודיה מה לי וליהודים סבתה עונה לה שתי הקושיות מתורצות כאחת והיא מספרת לה על אמא שלה היהודיה שברחה ומאחר ואמא יהודיה לכן היא במעמד נמוך ולכן היא קוראת לה יהודיה הילדה שמעה ואמרה לא רוצה לחיות בחיים כאלה ואם אני יהודיה אני רוצה לחיות כיהודיה ולכן היא פנתה לאותו חרדי שיעזור לה הוא הפנה את הסיפור לארגון הפעילים יד לאחים הרב שטיגליץ מפעילי הארגון מיד העביר אותה למשפחה חרדית שבנתיים שמרה עליה עד שימצאו לה פתרון קבוע אביה הערבי שמע מהעלמותה ישר רץ להגיש תלונה במשטרה בטוענו חטפו לי את הבת המשטרה התחילה לחפש במקביל בארגון הפעילים טענו שאין מנוס אלא מלהטיס אותה לאמריקה הם מצאו לה משפחה בחסידי סאטמאר באמריקה שהסכימו לאמץ אותה אך היתה בעיה גדולה כל אחד שהוא מתחת לגיל שמונה עשרה במעבר הגבולות לא נותנים לעבור בלי חתימה של ההורים שמאפשרים לילד לצאת לחוץ לארץ ווכאן אף אחד לא יודע מי זאת האמא ובלי החתימה שלה לא נוכל לעשות דבר הם אמרו וכאן

מבצע ההברחה לאמריקה

הרבנית מלכה שיינן נכנסה לתמונה ובתושיה עצומה הצליחה לשחד את אחת העובדות במשרד הפנים והיא גילתה לה את שם משפחתה של האמא לפני שנשאה לערבי ואמרה לה את מקום מגוריה והוא בת ים בעצם אין במידע הזה כלום כי הרי כיום האמא של הילדה כבר התחתנה בשנית ויש לה שם משפחה

הפנים המשטרה ישר חשדה בארגון הפעילים וברבנית שיינין ואכן המשטרה הגיע וכלאה את הרבנית מלכה שיינין וכמה מהפעילים בבית הסוהר ומאחר שהייתי רשום כמאמת החתימה של האמא המשטרה זמנה אותי לחקירה אני מסתכל בכתב ההזמנה

החקירה המתישה שנקבעה במכוון בצום י"ז בתמוז
ואנני נחרד תאריך החקירה הוא לא אחר מאשר י"ז בתמוז נחרדתי בצום אני יהיה בחקירות אני אתיישב לגמרי ולא יהיה לי כח לכלום ואז כשיראו שאני חלש הם ילחצו אותי ויוציאו ממני מילים שאני לא רוצה להגיד וכך אני ישבר ואכן היה איזה עו"ד שאמר לי אין מצב שאתה צם הם ישברו אותך שם אבל אני החלטתי שאני ממשיך לצום אך אני יעבוד עליהם בתחום יבאתי באתי לחקירה עם אוכל ואמרתי אני ישחק משחק כאלו אני אוכל

הם לא חלמו שעשיתי להם תרגיל. הבאתי סנדוויץ', הבאתי שתייה שמתי את זה בתיק. כשבאתי, חקרו אותי שעה-שעתיים, ואז אמרתי לחוקר אני רוצה לאכול הוא היה בהלם אתה דתי ואתה לא אוכל בי"ז בתמוז אמרתי לו לי הרב התיר לאכול וכך אני יושב עם הגב שלי אליהם חותך מהכריך כביכול מכניס לפה וזורק הצידה כמו כן בשתייה לוגם כמה לגימות ויורד

הבינו שהם לא יצליחו להחליש אותי התחילו להפסיק את החקירות, והסתפקו ב חמש שעות חקירה בחקירה עצמה הם באו אלי בתואנה שאף אני זייפתי והשבתי להם, אני לא מבין מה אתם רוצים. אני עורך דין של "יד לאחים" לדברים מסוימים, זה נכון, ובשל כך האמא של הילדה שאתם מדברים עליה התייצבה בפניי וחתמה. והם התחילו להגי אז תגיד לנו, איפה היא? איפה היא גרה? מה שמה היום?

אז אמרתי להם ראשית כל אני לא יודע, אני לא מכיר אותה וגם הייתי מכיר אותה על פי חוק בתור עורך דין, יש ללקוחות שלי חיסיון ואין לי רשות לגלות עליהם כלום כשהם הבינו שעל פי חוק הם לא יכולים להוציא ממני מידע הפסיקו לטרטר אותי.

המפגש הדרמטי עם החוקר שנעשה מפקד כלא בבית המשפט הצבאי בעזה

עברו שנתיים שירתתי במילואים ובתפקידי בצבא הייתי קצין היה זה בעיצומם של ימי האינתיפאדה הראשונה - בית המשפט הצבאי בעזה היה עמוס בעבודת שפיטת המחבלים הרבים שהתחילו אז להתקומם בהמוניהם המקום היה מאוד סוער ומסוכן משפחות המחבלים היו ממתנות להם וכשהגיעו האוטובוסים עם המחבלים המשפחות היו מנסות להשתולל ולהתפרע היה צריך שמירה חזקה ביותר כדי שהם לא יתקרבו לגדר ואני ההיתי הקצין שאחראי על השמירה כל אחד שרצה להכנס לבנין בית המשפט אפילו השוטר שליווה את המחבל וכן נהג האוטובוס

אחר ואין תדע מי היא וגם שם משפחתה הוא כל כך נפוץ למצוא את אותה אחת זה בדיק ה כמו מחט בערימת שחת אבל הרבנית שיינין לא התייאשה בתושייתה היא היתה מתחילה להתקשר למשפחות בעלי אותו שם ובטלפון היתה שואלת אותן יש לכם בת שהיתה נשואה לערבי האסטרטגיה שלה היתה פשוטה היא אמרה למי שזה לא התרחש אצלו במשפחה והוא שומע כזאת שאלה הוא לא מתרגש מידי וממשיך הלאה אבל אם יענו לה המשפחה שאצלם היתה הפרשיה מאחר שזהו כתם שחור בחייהם בטח תגובתם לא תהיה כל כך רגועה במקרה הטוב ובמקרה הפחות טוב בטח הם יאמרו לה מה הקשר מה את מבלבלת את המח ונדברי החכם על ראש הגנב בוער הכובע הרבנית מתקשרת והופ בטלפון השלישי עונה אשה מבוגרת כשהיא שומעת את הששאלה לגבי ביתה היא עונה בכזה רוגז זה לא אנחנו וכי' אומרת הרבנית לעצמה זאת היא ואז היא נסעה אליה ואמרה לה כך תקשיבי אני לא אשת חקירות וזה גם לא מעניין אותי מה מעשי ביתך תקשיבי יש כאן ילדה שסובלת מהמשפחה הערבית חייבים להציל אותה אם תהיה לנו חתימה של אמא נוכל להבריא אותה לאמריקה יש אנשים טובים שמסכימים לאמץ אותה דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב אותה אשה השתכנעה ואמרה לה תקשיבי אני מאוד רוצה לעזור אבל יש לי בעיה הבת שלי רועדת מפחד שמשהו ידע על עברה היא מאוד חוששת מתגובת בעלה הנוכחי אם הוא יודע לו מכך אין מצב בעולם שהיא תבוא לחתום את יודעת מה אני ישוחח איתה אמה דברה איתה והעמידה אותה על חומרת המצב ואז הבת הציעה הצעה ככזאת כדי שאף אחד לא יעלה עליה בבואה לחתום היא לא אומרת מתי היא באה היא תבוא יום אחד בפתאומיות למשרד היא תחתום במהירות ותברח מהמקום אומר לי ידידי העו"ד אני הייתי מתנדב כעו"ד אצל הפעילים באה אלי הרבנית מלכה עכשיו אתה תהיה מרותק למשרד שבועיים מעשר בבוקר עד ארבע אחר הצהרים מאחר והאשה הזאת אמורה להגיע בפתע בשל כך אתה צריך להיות מוכן כמובן הסכמתי מה לא עושים בשביל להציל נפש מישראל הייתי מחכה לה במשרד כל יום מהבוקר עד הערב באחד הימים אכן היא הופיעה לא הסתכלה עלי לא דברה מילה חתמה ומיד ברח מהמקום עם המסמך הזה הטיסו את הילדה לחוץ לארץ האמת שעל פי חוק לא מספיק החתימה של האמא צריך גם את החתימה של האבא אז לא ידעתי שהרבנית מלכה חתמה את החתימה של האבא הערבי על המסמך וחתמה בשם עו"ד שלא היה קיים בכלל על כך שהוא אימת את החתימה והחתימה שלי היתה על החתימה של האמא וכך עם המסמך הזה הצליחו להטיס אותה לחוץ לארץ בנתיים המשטרה חוקרת היכן הילדה והיא מגלה שחתמת האבא זוייפה על המסמך של משרד

שהסיע את המחבלים היה צריך את אישורי הייתי מסתכל עליהם רושם את שמותיהם ומאשר להם להכנס יום אחד הסיעו מחבל מכלא באר שבע. המחבל הגיע עם ליווי של שוטר ולידו הלך הנהג ידי המחבל היו קשורות אחרונות וכך גררו אותו מהציאה מהרכב המשטרה עד הכניסה לבית המשפט אני כדרכי מסתכל על השוטר ואני אומר לעצמי הבחור הזה מוכר לי, ואני לא זוכר מהיכן השוטר דיבר כמה מילים הקול שלו שוב היה מאוד מוכר לי ולא זכרתי מהיכן ומעניין הקול הזה עשה לי פרפורים בלב ולא הבנתי למה פתאום נפל לי האסימון השוטר הזה הוא החוקר שאז חקר אותי והנה מחוקר הוא הועלה בדרגה להיות מפקד כלא באר שבע והיות והמחבל היה מחבל מאוד בכיר בשל כך המשטרה לא הסתפקה בליווי של שוטר זוטר אלא בליווי של המפקד ואז הבנתי את פשר פרפורי הבטן פשוט נזכרתי בחקירות המתישות שהוא חקר אותי בשביל האינטרסים של אותו ערבי נזכרתי שהזמנתי לחקירות דווקא בצום בשביל להכניע אותי נזכרתי בהתעללות המשטרה ברבנית שיינן ע"ה ובפעילים שמסרו את נפשם על הצלת כלל ישראל אמנם אין דרכי לחנך אנשים ובתורה כתוב לא תיקום ולא תיטור אבל דמם של הצדיקים אינו הפקר הגיע הזמן לקיים את הפסוק משנאיך ה' אשנא ובמתקוממך אתקוטט הרגשתי שאני חייב ללמד אותו לקח ולו אם בגלל זה הוא לא יעשה זאת שוב אמרתי לו

אתה לא יכול להיכנס.

הוא אומר לי: מה זאת אומרת? למה?

אמרתי לו : נראה לי שיש איזה משהו בעייתי אתך הוא התחיל להתרגז איזה בעיה אני מפקד בית הכלא בבאר שבע ואני עונה לו בציניות מאחר שיש אתך בעיה לא מעניין אותי שאתה מפקד אתה תצטרך להמתין כאן עד שנבדוק את כל הפרטים והוא מתרגז אני לא מבין איזה פרטים תגיד אתה נורמלי אתה מעכב כאן מפקד והאמת שחוץ מה שדרכתי בדריכה גסה על כבודו לו עצמו לא היה נעים להשאר בחוץ מאחר שמסביב לבנין בית המשפט היו מלא משפחות מחבלים וכו'. הוא ממשיך להתרגז ולי כביכול יש את כל הסבלנות העולם אני מגלה כלפיו חשדות ועוד חשדות בודק לאיטי במסמכים מרים טלפונים זורק לו משפטים מרגיזים והוא פשוט מתפוצץ ואני עונה לו באדישות אחרי רבע שעה שהתעללתי בו הצעקות שלו הגיעו עד לב השמים וכמה מהקצינים שלידי שאלו אותי מה הסיפור למה אתה לא נותן לו להכנס להם באמת לא היה לי שום סיבה אז אמרתי טוב שיכנס הוא נכנס ובכעס עצום הוא אומר לי מה הסיפור שלך מה פשר החשדות שלך בי אמרתי לו תסתכל עלי חזק אתה נזכר בי אמר לי לא מהיכן אני אמור להכיר אותך אמרתי לו אתה היית החוקר בסיפור של הילדה בת הערבי שנלקחה מאביה הוא הבין שאני נוקם בו על כך

לחקור אותך
אמרתי לו: בתוקף תפקידך השתמשת לעזור בכל כוחך לערבי ולהציק ליהודי שבא להציל נשמה מישראל מידי הערבים ועל כן אם נצלת את תפקידך בשביל לעזור לערבים נגד יהודים זאת אומרת שהאינטרס הערבי יותר חשוב לך מהאינטרס היהודי אז איך אני יוכל לסמוך עליך שתשרת את האינטרס של היהודים ולא של המחבלים סיימתי בצחוק מתרחב לכן לא נתתי לך להכנס כדי שתבין ותלמד לקח יהודי לא מתעלל באחיו בשביל האינטרס של הערבי ובפרט לא בצדיקים וצדקניות שמוסרים נפש בכל מאומם בשביל יהודים תבטיח לי שיותר לא תעשה כאלה דברים הוא הנהן בראשו אני מקווה שאכן הוא הפנים את המסר רבותי אני לא דן אם הוא עשה כראוי האם זה היה רצון ה' אבל מה שברור דבר אחד הוא ייסר את מפקד הכלא בשביל להעביר לו את המסר הברור לא פועלים בשביל האינטרס של הערבים ונלחמים בעובדי ה'

מי יחיה ומי ימות

הקב"ה דן את העולם מי יחיה ומי ימות מי ברעש ובמי במגפה בי בחניקה ומי בסקילה. ראינו הקיץ הזה כל מיני דוגמאות מחירדות מעין אלו, וכל זה נקבע בראש השנה. אין אנו יודעים חשבונות שמים, אבל כבר אמר לנו הרמב"ן אין לו לאדם חלק בתורת משה עד שנאמין בכל דבריו ומקרינו שכולם ניסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם, אשר יעשה המצוה יצליחו שכרו ואם לאו יכריחנו עונשו.

שטחיות הדברים: אדם מגיע לראש השנה, רובו חובות. אומרים לו למה עברת על הציווי האלוקי, על כן תיענש. ולזאת בימים אלו אנו עסוקים בתשובה תפילה וצעקה, שיסיר ה' מעלינו כל רעה וכל פגע, וגם אם רובינו חובות ידון אותנו במידת הרחמים. השקפה זו היא מאוד חיצונית.

עיומק הדין ומשמעות היסורים

הנה אומרים לנו רבותינו: משה רבינו ראה על פניהם איך שפרשת הקללות החלישה את דעתם עד כדי כך שהם אמרו מי יוכל לעמוד בזה. אמר להם משה, ההבנה שלכם היא טעותית. הקב"ה אינו נותן יסורין לאדם כעונש או כנקמה או בשביל שילמד את הלקח, לא! הקב"ה כל כך רוצה שילדיו אהוביו יהיו קרובים אליו וימליכו אותו, הרי הוא שוכן איתנו בתוך טומאותינו, אלא שאם יש לאדם חובות אינו יכול לחוש את אור ה' ולהתדבק בו. בשל כך מעניש אותו הקב"ה, ועל ידי העונש האדם מתנקה ושוב יכול להדבק בבורא. אומר להם משה, אתם נצבים היום וכו' לעברך בברית. כל פרשת הקללות לא באה בתור עונש – עשית כך מגיע לך כך וממילא תחזור כך מהר כדי שלא יקרה לך כך. לא! תחזור כך כדי שתוכל להתחבר אליו

יותר, ובכך תתקשר ברית שהוא כרת איתנו ותדבק בו, ואז לא תצטרך עונש ויסורין.

ההמלכה כחיוזק הברית והשותפות עם הקב"ה

כידוע כל מקום שכתוב היום הכוונה לראש השנה. אומר להם משה, בראש השנה כל הבריאה כולה נידונה. פירוש הדברים הוא שהיא פשוט מפסיקה מתנועתה וכביכול מתבטלת מקיומה, היא מחכה להכרעת הקב"ה עבור המשך תפקודה, ותבין מה המשמעות שלך. אומר הקב"ה אמרו לפני מלכויות כדי שתמליכוני עליכם.

כשאתה ממליך אותי בראש השנה אתה מממש את הברית שכרתי אתך. כשאתה מקבל אותי ללא תנאים אז כל הבריאה כולה מקבלת אנרגיה וכח והיא מתחילה לתפקד שוב, ולפי ההתעלות שלך כך תהיה איכות ורמה תפקודה כי הכל תלוי בך. וכשאתה מממש את החלק שלך, בזכותך אני משפיע לנבראים ואף אני מממש את החלק שלי בברית, אני מקבל אותך ללא תנאים, מוחק לך את חובות העבר, אני פותח לך את הלב ואת הראש, מנקה אותך מכל פגמך, אתה נדבק בי ובתורתך והנך פשוט חי בכל מובן המילה.

לכן אל תהיה עצוב בראש השנה, אל תתעסק עם חטאים, תתעסק בדבר אחד – איך אתה ממליך אותי יותר. תזכור, אני מתחיל את הכל מחדש, אני זקוק לך כי אתך ורק אתך כרתי ברית אהבה. אתה תגרום לי להשפיע יותר, הבריאה כולה תתפקד יותר, כל זכות קיום העולם על ידך. ועל ידי כך אכתוב אותך בספר החיים בספרן של צדיקים גמורים, חיות וקירבת ה' בלי סוף כל השנה. אבל אם אתה אדיש, אין לך מרץ להשקיע, תזכור "מי ברעב ומי בצמא מי בחרב ומי בסקילה", תזכור "ובריות בו יפקדו להזכירם לחיים ולמות ומי יצדק לפני בדין" כדי לקדם אותך ובשביל שתקדם את הבריאה. אז למה שלא תעשה אתה לבד?

קנאה טפשית ומגוחכת

רבותי, אני רוצה לסיים בסיפור מדהים שסיפר לי אברך מכולל חשוב בבני ברק. כך אמר: הייתי לומד יחד עם אברך צעיר שהיה נוהג ברכב יוקרה. חיצונית הוא היה נראה מהעשירון העליון, הולך לאט כמו גביר גדול וכל המסתעף. האמת שקנאתי בו מאוד, אמרתי לעצמי אם בגיל צעיר יש לו כזה רכב בוודאי שגם דירה מרווחת יש לו הרי בכלל מאתיים ומנה, בטח אשתו מקבלת משכורת עתק מידי חודש. ואני מסכן, נכון

דירה יש לי אבל כסף אין לי ועתיד כלכלי אין לי.

מידי פעם הוא היה לוקח אותי טרמפ לכולל, וכל פעם הנשמה היתה יוצאת לי. יום אחד רצתי שיקח אותי, והוא אומר לי לא אוכל היום אני נוסע באוטובוס. איפה הרכב? לא אצלי. מה קרה? ואז הוא אומר: אתה יודע, הרכב לא שלי. הייתי בהלם, מה פירוש? הוא אומר לי הוא של דוד שלי, הוא קנה לי אותו. שאלתי, ממתי הדוד קונה לאחיין רכב?

ואז הוא אומר לי: על העיניים שלך ראיתי תמיד שאתה מתפלל איך יש לי כזה רכב, אז אני רוצה לספר לך את כל הסיפור מה שלא ספרתי לאף אחד. אני חולה במחלה, אף אחד לא יודע כי אני עובר עכשיו טיפול ביולוגי ולכן אין לי נשירה, אבל תדע לך כולי מיוסר לכן אני לא מסוגל ללכת מהר. רכב לא היה לי משלי כמו שדירה אין לי עדיין. הייתי נוסע לטיפולים בכוחות עצמי עד שדוד שלי שהוא אדם אמיד ריחם עלי, קנה לי אוטו לשימוש בלבד, והיום משהו אחר לקח אותו.

סיפר לי האברך, חשבתי שקורה לי משהו, אני מדמיון מי יודע מה, ההוא עשיר ואני המסכן, ומה מתברר? בדיוק הפוך! התביישתי כל כך מעצמי באיזה סרט מדומין ומטופש חייתי לרצות להיות כמוהו ח"ו. כיום האברך הזה כבר אינו בין החיים, לפני שנה הוא נפטר מהמחלה, אבל את המסר לקחתי ממנו – אל תקנא באף אחד ואל תרצה להתחלף עם אף אחד, כי אתה לא יודע מה מתרחש אצל השני.

עבודת המלכויות אני רוצה מה ש'ה רוצה

רבותי, מהסיפור הזה אנו רוצים ללמוד מסר נוסף: "אמרו לפני מלכויות כדי שתמליכוני עליכם". אומר הקב"ה, אתה יודע מה זה עבודת המלכויות במשך ראש השנה? תגיד לעצמך, גם אם הדשא של השכן באמת ירוק יותר, הוא לא חולה, הוא בריא לחלוטין ויש לו דירה ויש לו אוטו ולי אין – היות וכך ה' רצה אז גם אני רוצה. ואם כעת הוא לא הביא לי, אז עכשיו אני לא רוצה את מה שהוא לא הביא לי, כי אני מאמין שהוא מכיר אותי ורוצה את טובתי, ומה שלא קבלתי זהו סימן שאינו לטובתי.

מחשבות מתוקות על המציאות שהיא באמת הכי מתוקה, על הקב"ה שהוא כל כולו מתוק לנו, הוא פן חשוב בעבודת ההמלכה. אני מתבטל כליל לניהול האלוקי, ובעזרתו יתברך תהיה לנו שנה טובה ומתוקה.

לע"נ ידידינו

הרב שמואל נחום בן מרדכי יקותיאל זצ"ל

תנצב"ה

בענין שיעורי הרב שליט"א ולהנצחות ניתן לפנות לטל: 0504168717
להערות והארות, ולקבלת העלון במייל, בכתובת: B41687@gmail.com
ניתן לשמוע את השיעורים והדרשות בקול הלשון: 0733718820

כלנו יודעי שמך

טוב להודות לה'

מאמרים, רעיונות, פרפראות וסיפורים, לחיזוק באמונה ובטחון בכורא יתברך שכל הנהגתו לטובה
- הרב שכנא וונגר -

ראש השנה - ה'תשפ"ז

ר' יחיאל שפרינצלס בעיצומה של תפילת שמונה-עשרה של ערב ראש השנה. אינו דומה ה'סלח לנו' של כל ימות השנה ל'סלח לנו' שאחרי הסליחות של ערב ראש-השנה, בבחינת תפילה זכה בזעיר אנפין. זה לא מכבר סיים בתחושות רוממות את אמירת הסליחות, שהתחילה עוד באמצע הלילה. "אזכרה נגינתי בלילה... אה, מה תפילה זכה היא השחרית שאחרי הסליחות.

ובסליחות, מחשבות רבות על השנה שחלפה לה. "תכלה שנה וקללותיה תחל שנה וברכותיה - - - חיים ארוכים תכתבנו מלטנו מכל רעות בזאת השנה"... ר' יחיאל חושב בנפשו על תלאות השנה שחלפה. כמה תלאות! אוי, הידע איש דרכי ה' איזו שנה נוראה חלפה עליו ועל הקרובים לו. כל מיני גזירות מימין ומשמאל. ואנו אנה עיינינו? על בוראנו סלה, שלא יבוא במשפט עימנו. מרובים צרכי עמך ודעתם קצרה, שיראה בעינינו ויכתוב את שנתנו לשנה טובה ומתוקה, תחל שנה וברכותיה.

עכשיו עומד הוא ומתייחד עם קונו בתפילת שמ"ע. "סלח לנו - - - רפאנו - - - אוי, שיגמרו ויכלו כל המחלות..." "ברך עלינו את השנה הזאת..." הרהור פתע חלף מהר בליבו: השנה הזאת? תכלה שנה. אנו כבר מתפללים על השנה הבאה. מה כבר נשאר להשנה? הרהר בלא משים. כלום. זהו. מה שהיה היה. ברך עלינו את השנה הבאה... בהינף יד הסיר את טרדת הרהוריו והתפלל לשנה הבאה לקידוש שם שמים. תקע בשופר גדול...

ערב ראש השנה 11:34

עשרה ילדים כ"י לר' יחיאל בביתו שבחיפה, בניו כשתילי זיתים סביב לשולחנו, וההכנות לחג בקדחתנות רבה. סירים על האש, ריחות מבושמים. הכרתי כבר מוכן? רימון חתוך יפה במרכז השולחן, תר"ג גרעינים פזורים לו כנגד תר"ג מצוות. שירבו זכויותינו כרימון. בצק מתוק תופח אצל החלון, ראש הדג נחתך מאצל זנבו, מחתיך רישא, שנהיה לראש. הילדים סביב רצים הלך ושוב, ספק עוזרים ספק חוזרים. חלוקת התפקידים סדורה אצל ר' יחיאל מימים וימימה, והוא עם אשת החיל אשר לו, עומדים ומפקדים על כל העניינים למען יכנס החג ברוגע ובשלוה.

לפתע דפיקות נמרצות אצל הדלת. דפיקות חזקות היו, יש שיאמרו שהיתה בהן תקיפות רבה. ר' יחיאל התמהמה מלפתוח, חשש. מה זה הדפיקות הללו? ופנה לקיים בנפשו מציץ מן החרקים, לראות מי הבא. האיש שמאחורי הדלת מנע ממנו את הטרחה וקרא בקול: "משטרה!" ודפק. הפעם כולם הודו, היו אלו דפיקות תקיפות ממש. לר' יחיאל רווח משהו. נו, זה לא מחבל, והתקיפות על שום מה? כנראה חלה טעות. פתח אפוא את הדלת לרווחה בקריאת 'ברוכים הבאים', ובחיוך רחב שנהג דרך קבע להעניק לבאים בצל קורתו.

העומדים מולו לא נתנו לו להחליט מה האוירה. השוטר שאל בקור: "אתה יחיאל שפרינצלס?" הנהן בראשו. מזמן לא קרא לו איש זר ככה, יחיאל. אין דרך ארץ, הרהר ולא יסף. "זהו רחוב הדב 12 א?" שמע אותם מאשרים בעצמם, ואומרים לו: "אם כן הושט שתי ידיך". ר' יחיאל לא מן הנמחרים היה. "מה אתם רוצים?" שאל, הפעם ביבושת. "את שתי ידיך", אמרו ברורות, והוסיפו הסבר קצר: "אתה עצור". במהירות אף הוציאו מחיקם כתב מעצר בחתימת בית המשפט. ר' יחיאל הסתכל נכחו ביעף. כן, שמו מופיע מפורש - יחיאל שפרינצלס. מה זה?

האנשים מולו, כך מסתבר, היו כמדורזים במלאכתם. עוד לפני שהספיק לדעת מי ומה, אם לומר שלום או לברך בשנה טובה, מצא את עצמו ישוב בתוך תא קטן, כנראה בגבו של רכב כל שהוא, והתא סגור מכל אבריו, חשך משהו, והרכב נוסע. אין פקקים, חשב במרירות. הרכב נסע מהר, בשתיקה מתמשכת. הנסיעה ממשיכה, נטלו ממנו את חפציו. מה השעה? חשב לעצמו, בטח כבר חצות. אפשר לטעום דבר מה. לא היה שם מה לטעום זולת עטיפות קטנות של סוכריות בטעם מנטה שמצץ ברעש השוטר שלצידו. אי אפשר אפילו לבקש קצת שקט.

הרבה זמן נסעו, מי יודע כמה. פתאום האוטו נעצר בלי חריקה, בנחת, והדלתות נפתחו. ר' יחיאל מצא עצמו עם חבריו החדשים בתוך חניה גדולה. הביט סביב, המקום גדול, רק רואים חניה ועוד חניה. מן החניה הוכנס לבנין המיושן, ומשם אל חדר קטן ושלט לו - תא מעצר מספר 312. נאמר לו אתה עכשיו מספר 713312 זהו, עכשיו הוא כבר גם לא יחיאל, הוא 'עצור מספר'. שלא יקראו לי ר', חשב במרירות, שיקראו לי יחיאל, אבל שיקראו לי. אבל כלום. הוא הוכנס בשקט תקין לתא. כולם שותקים, לא אומרים מילה. התא מחניק, ועוד גרוע מכך. למי יאמר? הביט סביב, הרצפה לבנה, הקירות גם הם. גם התקרה. הדלת לבנה. מה השעה? עוד מעט יכנס היום הקדוש, מה לו פה? מה יעשה כאן? מה מעשיו כאן?

ערב ראש השנה 13:24

שקשוק מפתחות קטע את ההרהורים המרים. הדלת נפתחה. "בא", צוה הצעיר. הוא יכול להיות הנכד שלי, חשב בתוהו, ללא הועיל. הוא יכול להיות נכדו, אבל עכשיו הוא הממונה עליו, וכוס המים לה הוא כל כך יחל תלויה במצב רוחו של זה. הצעיר נראה קצת גבוה, אבל גילו, כך נראה, מאד צעיר, ועכשיו הוא הולך אחריו. המסדרון ארוך, מלא חדרים וכפתורים. "כאן", החווה בידו על דלת אחת והכניסו שם. על הדלת רשום: חדר חקירות 128 רב פקד שיליו שמשוני.

'אין עוד מלבדו' חשב מהר מהר, ואימץ לעצמו סיסמה יפה וקליטה: "רב פקד? יש רק אחד..."

"שב", אמר הצעיר. ר' יחיאל התיישב. כסא עץ פשוט. פשוטי כלי עץ היו שם, אם לא נביא בחשבון את הקלסר עב הכרס שעמו נכנס עכשיו משהו, חוקר או רב פקד או שניהם גם יחד. האיש שנכנס פנה לענין בלי הקדמות. "איפה זה שוכב עכשיו?"

ר' יחיאל חשב שהוא בחלום בלהות. מה? הוא מואשם ברצח? "מי שוכב?" שאל. האיש כעס, דפק על השולחן. "הכסף", צעק. "אל תהיה תמים! אתה מעלת ב-35 מיליון שקלים ועכשיו פתאום אתה עושה פנים תמימות ושואל 'מה?' תגיד איפה זה?"

ר' יחיאל לא התאפק ופרץ בצחוק. הצחיקה אותו המחשבה כי אי מי יסבור אי פעם שייתכן שיש לו מיליון, לא אחד – אלא שלושים וחמישה כאלו. הוא, שהנכס היחיד שיש לו אלו הערבים ששילמו עליו כבר ארבע פעמים לגמ"ח, יש לו מיליון? ועוד שלושים וחמישה?

מצחיק, אז צוחקים. אם זה לא היה ערב יום הדין זו היתה ממש בדיחה מוצלחת. אבל עכשיו ערב ראש השנה, הוא מייחל לביתו, והוורידים של ההדור היושב מולו מאיימים להתפקע ולהטביע אותו. האיש דפק שוב על השולחן, הפעם יותר חזק. "תשמע, אם זה מצחיק אותך אני אלמד אותך מי אני. אתה משקר, יש לנו את כל הנתונים, כל ההוכחות הנדרשות. אתה עוד צוחק? חכה, חכה", אמר, וקם בזעף. דפק שוב והורה: "זרוק אותו חזרה לחור לכמה ימים, שיישבר".

זה באמת שובר. למה הרגזתי אותו, חשב לעצמו עודדו נזרק אל ה'חור', שזהו תא המעצר הקטן. עכשיו כמה ימים פה? נו, נו, חברה טובה. אולי יש לי כאן מנין של יצורי עולם, ה' ישמור. ר' יחיאל נתיישב ביאוש על הרצפה, נזכר בילדיו, במשפחתו, שבטח דואגים. לא מבינים מה אירע. עיניו החלו זולגות דמעות. מה זה? על מה זה ומי זה? לב נשבר ונדכה אלו' לא תבזה. החל ר' יחיאל מחשב דרכיו. את החג נעשה כאן, עכשיו אני צריך לבקש מהם להכניס לי מחזור, מעט מיץ ענבים וחלה, ואולי אפילו בגדי שבת. איך אבקש. איזה יאוש מר. ומיד חשב: א-ל אמונה ואין עוול. אתפלל תפילת המנחה בה נענה אליהו, ונחשב דרכי, ומה' מצעדי גבר כווננו.

לאט לאט התחיל מנחה, קרבנות קודם, אח"כ קטורת וגם אשרי. פותח את ידיך. לתפילת העמידה נעמד אצל אחד הקירות הלבנים. "מתיר אסורים..." ליבו רתח. "סלח לנו... ברוך עלינו את השנה הזאת".

"הזאת..." הרהור פתע פתאום חלף מהר בליבו. עוד לא כלתה שנה. עוד 'השנה הזאת'. לא נכנס החג. יברך ה' אלוקינו עלינו את 'השנה הזאת' בדבר ישועה ורחמים, טרם תכלה שנה וקללותיה. יברך ה' את סופה בברכת רחמים. ברוך הנותן תשועה. נזכר פתאום במחשבות הבל שחישובו לתפוס מקום בליבו אך זה לפני מספר שעות. כן, אמר לעצמו. 'השנה הזאת'... גם בשעה האחרונה השנה יכולה להתהפך לגמרי. בדמעות מלב רותח ביקש "ברך עלינו ה' אלוקינו את השנה הזאת".

ערב ראש השנה 14:34

הדלת נפתחה, המנעול סב על צירו בנחת. ממול איש הדור. "שלום, אני עורך דין יואב גלגל. ברוכים הבאים בצל קורתנו", ניסה להיות נחמד לרגע. "תפקידי להגן על זכויותיך", אמר באדיבות. חיוך מעושה ועייף חשף לובן שיניים מחלב.

טוב חיוך מעושה מכעסנות אמיתית, חשב ר' יחיאל בליאות. "בא נאמת נתונים דבר ראשון", אמר עורך הדין. "אתה יחיאל שפרינצלס?" כן, הודה. וחשב שהאחרון שהגה כך את שמו בלי ר', זה נגמר כאן. ומה עכשיו? "אתה גר במספר 12 כניסה א'?"

"כן", אישר ר' יחיאל. "פה", אמר העורך דין. "אני מכיר שם שכנים שלך", אמר, ניסה להתחבר קצת. "משפחת גלגל, בני דודים שלי. מכיר?" ר' יחיאל נסחף איתו מבלי משים. "אין אצלנו משפחת גלגל", אמר בבטחון גמור. "ינקלביץ, אבוטבול, מסאיוף ופנצ'ר, אבל אין גלגל. לא אצלנו". העורך דין החליט להתווכח, ללא הועיל. היהודי מתעקש. אין גלגל, אין. והעורך דין ציין לעצמו שמדובר בעקשן ושקרן ששווה בדיקה.

"הנוף אצלכם יפה במיוחד. הים. אדי הים ממש משכרים..."

"הים??" התפלא ר' יחיאל. "אצלנו לא רואים את הים, ודאי שלא מרגישים את אדיו. הוא בכלל בצד השני לגמרי. אתה לא באמת מכיר את האיזור", חרץ את גורלו של עורך הדין, ובליבו סימן לעצמו: זה שקרן.

לעורך הדין הממולח והמנוסה נדלקה נורה אדומה. "תגיד איפה הינך מתגורר?" שאל בחשד ובבהלת פתע. "ברחוב הדב 12 א'", ענה ר' יחיאל ישירות. לעורך הדין היה מבט של סימן שאלה, הוא הביט בדפים שבידו ובר' יחיאל חליפות, ראשו עולה ויורד. "רחוב הדב..." אמר לעצמו, וזינק החוצה מותר את הדלת פתוחה למחצה.

כעבור ח"י רגעים קטנים חזר ועימו פמליא של שוטרים, גם רב פקד אחד ואולי הוא סתם חוקר, מסתכלים עליו ועל הדפים וגם הם שואלים: "היכן אתה מתגורר?" והוא עונה עוד פעם מונוטונית "רחוב הדב 12 א'" וכולם שותקים בפנים שואלות, ורק אחד לא נכלם שאל בקול: "לא ברחוב ה'ל'ב 12 א'?"...

ערב ראש השנה 15:34

ר' יחיאל ישב בתוך ניידת שיטור הדורה, חלונות ווילונות לה, היא שטה במהירות. על הכביש היו פקקים, הם הגיעו בזמן טרם החג, אף הספיק להתארגן ולאסוף את ילדיו ולומר להם שיר שבח והודיה למברך השנים שברך לי את השעות האחרונות של השנה וסובב לי כה הרבה בכה קצת זמן. ואם זה מה שיכול לקרות בארבע שעות, מי יודע מהו דין של שנה. לא-ל עורך דין...

(הפוחת בכל יום – כ"ט אלול ה'תשע"ט) (ממשנתה של תורה ראש השנה תשע"ו)

"הסימנים"

סיפור ב': "שנה טובה ומתוקה" נשמע קולו של הצדיק יהודה פתיה זצוק"ל זיע"א, כשנכנס לביתו בערב ראש השנה אחר תפילת ערבית. פניו היו מאירות, וניכרה על פניו הרצינות של היום הקדוש. אך כל זה לא מנע ממנו לחייך ולאחל בשמחה לרבנית החשובה ולבני ביתו ברכת "שנה טובה ומתוקה".

הגלימה אותה לבש הבהיקה למול הנרות שעמדו על השולחן ושיקפו לו הוד מלכותי לדמותו המאירה. ר' יהודה התקרב אל השולחן כדי לקדש על היין, בדרכו אל השולחן נתקלה רגלו בלא כוונה בשידה שעליה מונחת היתה מנורת הנפט שהאירה את החדר.

בדרך כלל היתה המנורה תלויה על הקיר, אך משום מה העבירה הרבנית את המנורה והעמידה אותה על השידה, השידה שהיתה רעועה התנועעה ויחד עימה מנורת הנפט, ועד שר' יהודה ניסה להבין מה קרה ומנורת הנפט נטתה על צידה, האור כבה מיד והמנורה התגלגלה ארצה והתנפצה למרגלותיו של ר' יהודה.

חשיכה נפלה על החדר. רק שני נרות קטנים שהדליקה הרבנית לכבוד החג, האירו באור קלוש. שלולית נפט התפשטה על הרצפה והכתימה את גלימתו הצחורה של ר' יהודה בכתם צהוב מכוער.

ר' יהודה לא כעס, לא העיר ולא התאונן מדוע העבירו את המנורה למקום אחר...

הוא רק חיך חיך גדול ואמר "לא קרה כלום... נסתדר ככה. יש מספיק אור. וביום טוב מותר גם להדליק נרות נוספים..."

"והבגד?" "יש לי עוד בגד..."

בקול שמחה והתלהבות פנימית קידש ר' יהודה על היין.

לאחר נטילת ידיים יצאה הרבנית אל המטבח להביא את ה"סימנים" שהכינה ברוב עמל לראש השנה: הכרתי, והסילקא, הרוביא, והקרא, ובמיוחד ראש של דג גדול – שהם סימנים לשנה טובה.

בכל שנה ושנה היה ר' יהודה מתפלל על הסימנים בכוונות גדולות כשדמעות זולגות מעיניו, לשנה שירבו זכויותינו ושיסתלקו שונאינו... ושנהיה לראש ולא לזנב..."

והנה נכנסה הרבנית אל החדר נושאת בידה מגש גדול שעליו מסודרים הסימנים והדג במרכז... בזהירות צעדה הרבנית בחדר האפל למחצה לעבר מקומו של ר' יהודה להניח לפניו את המגש...

אך לפתע, מעדה הרבנית... היא החליקה על שלולית הנפט שנשפכה מהמנורה המנופצת על הרצפה. הרבנית מיהרה לקום, אבל... אויה, חשכו עיניה... הדג וכל הסימנים שימים רבים עמלה על בישולם ועל הכנתם, גלשו מהמגש שאחזה לתוך... שלולית הנפט. הרבנית פכרה את ידיה, כל עמלה הלך לטמיון...

אבל לא זו היתה דאגתה העיקרית... "בעלי היקר" פנתה אל ר' יהודה, "מה יהיה? איזו שנה תהיה לנו? בבית יש חושך ואפלה, הבגד הלבן שלך התלכלך, אין לנו "סימנים" לאכול, לא קרא, ולא כרתי, ולא ראש של דג... מי יודע אחרי "סימנים" שראינו היום, איזו שנה שחורה תהיה לנו?"

מיהר ר' יהודה להרגיע את אשתו ואמר לה "אל תדאגי אשתי היקרה, אדרבה, ה"סימן" הכי חשוב הוא שלמרות כל אשר אירע לנו אנחנו לא כועסים, לא עצובים, ואדרבה, מתאמצים לשמוח ולבטוח ב"רבון כל המעשים" שהכל לטובה, הקב"ה שלח לנו נסיון כה גדול הלילה, ואנו הצלחנו לעמוד בו! אין ספק שזה הסימן החשוב ביותר מכל הסימנים שהיו לנו בראש השנה הזה."

מתוך שמחה עילאית נטל חתיכת חלה, ובכוונה גדולה אמר "יהי רצון שירבו זכויותינו... יהי רצון... שנהיה לראש ולא לזנב..."

לימים סיפר ר' יהודה את שאירע לו בראש השנה ההוא, וכך אמר:

"מעולם לא היתה לי שנה כה טובה ומבורכת כאותה שנה!"

"אתה יודע רזי עולם"

בתפלות ימים נוראים או אומרים:

"אתה יודע רזי עולם, ותעלומוט סתרי כל חי"

סיפור ג': "פִּינִיָּע העגלון", כך כינוהו אנשי העיירה, יהודי חסיד ותמים, בעל משפחה עם ילדים ועוללים רכים, שעל צווארו מוטלת החובה לדאוג יום יום לכלכלם ולזונם, ובנוסף ביגוד, נעליים, ועוד הוצאות למיניהם. קשה היא עבודתו של פִּינִיָּע, כל בוקר מוקדם פוקד הוא את מנין "הותיקין", בגמר התפילה מוסיף הוא מספר פרקי תהילים, ניגש אל ארון הקודש, ומתחת לפרוכת מתפלל הוא תפילה קצרה לבורא העולם, שימציא לו פרנסתו ברווח ובהיתר, ושלא יחזור בערב לביתו בידים ריקות ח"ו, מתוך דרך ארץ וכבוד הוא מנשק לפרוכת ויוצא החוצה אל סוסו הכחוש, עולה על עגלתו הרעועה ומסתובב כ"פנוי להובלה", אם להעברת משאות קלים גם כבדים, או להסעת אנשים מהכא להתם, או כל דבר שיש ביכולתו לעשות כדי שיכנסו כמה מטבעות לכיסו, הריהו מוכן ומזומן.

מספר פעמים בשנה בתקופת ה"יריד" היה פִּינִיָּע רווה נחת. אמנם העבודה היתה קשה ומרובה, כשעליו לקחת סחורות שנקנו ביריד ולהובילם לעיירה שהיתה מרחק של יום נסיעה, אך בסופו של יום הרי שהשתלשלו לידיו... עשרים רובלים, את המסלול הזה היה עושה יום יום כימי היריד, או אז יכול היה אף לחסוך מעט כסף בצד ליום פקודה, ואם ביום רגיל הרוויח כשלשה רובלים, הרי שעתה בימי היריד השתכר הרבה יותר.

והנה הגיע ה"יריד". ידיו של פִּינִיָּע עמוסות עבודה, הוא כבר העמיס וקשר היטב את כל הסחורה לעגלה, והחל לצאת לכוון העיירה. רוחו היתה טובה עליו, ובראשו חלפו מחשבתו, מה יעשה בכסף שירוויח... זוג נעליים לילדה, שכר לימוד לרבי של הילד, ואולי אף חבית זפת למשוך בה את גלגלי העגלה החלודים...

לפתע בעודו מהרהר שמע קול חריקה משונה, קול לא מוכר, הוא כעגלון מיומן קפץ מיד מהעגלה, ונפל הישר לתוך הבוץ. ליבו הלם בחוזקה, פניו החוירו, הוא הבין מיד את אשר אירע, הסוס והעגלה נכנסו לביצה, בקושי רב הצליח לחלץ את רגליו מתוך הבוץ, והביט מהצד בעינים קמות בעגלה השקועה, ובסוס, שכמעט עד ארכבותיו טובעים בבוץ. חסר אונים עמד פִּינִיָּע, מה לעשות? הוא ניסה שנית ונכנס לתוך הביצה. לפת בחוזקה את אופני העגלה, ובכל כוחו ניסה למושכה ולחלצה מהבוץ, אך זו היתה ברכה לבטלה, הוא ניסה מזווית אחרת אך כל מאמציו עלו בתוהו. זיעה קרה שטפה את כל גופו, בגדיו דבקו לבשרו. המתח והפחד ניכרו על פניו, מה יהיה על הסחורה היקרה? חשב בליבו, כיצד יחלצה מתוך הביצה? והרי חייבים הם להגיע אל יעד. הוא קיווה להרוויח מעט רובלים על ההובלה והנה עתה שוד ושבר, עוד יהיה עליו לשלם מי יודע איזה סכום עבור הנזק שיתחולל עוד רגע קט...

הוא הרים עיניו לשמים ובכה: "רבש"ע, שלח לי עזרה מהר בטרם יהיה מאוחר..." רגעים ספורים שהיו נראים כנצח חלפו, והנה מרחוק בקצה השביל סמוך לאופק נראתה עגלה רתומה דוהרת. ליבו פרפר משמחה, אולי מפה תצמח הישועה, הוא נעמד בצד השביל וסימן בתחנונים לעגלון המתקרב כי יעצור. העגלה נעצרה, ובעל המרכבה הדור בגדים פנה אליו ושאלו: "מה קרה לך, ר' יהודי?" עוד בטרם הספיק פִּינְיָע לפתוח פיו, המשיך בעל המרכבה וסיפר לפִּינְיָע כי שלח את עגלונו לנפוש מספר ימים בביתו, והנה עתה עליו לסגור עיסקא ביריד, ובליט ברירה "נטלתי את המושבות והרסן ויצאתי לבדי לדרך".

פִּינְיָע התאושש מעט והצביע אל עבר עגלתו השוקעת. "אני זקוק לעזרה דחופה" התחנן, "יש פה סחורה יקרה מהיריד שעלי להובילה, חייב אני לחלץ את העגלה מהבוץ, לפני שתשקע. אנא! עזור לי!" הגביר ירד מהעגלה וניגש אל עגלתו של פִּינְיָע, נכנס לתוך הבוץ עם נעליו המבריקות ובגדיו המגוהצים, פִּינְיָע הראה לו היכן להחזיק. הוא תפס מהצד השני ויחדיו ניסו לדחוף ולחלץ את העגלה מהבוץ, אך כל המאמצים עלו בתוהו, העשיר בעל המרכבה לא היה רגיל כלל וכלל לעבודות מעין אלו, והוא אמר לפִּינְיָע: "הבט, עשיתי מאמצים גדולים לנסות לעזור לך, גם בגדי נעלי נרטבו והתלכלכו מהבוץ, רואה הינך שאין זו עבודתי, ולא זה ה'מקצוע' שלי, לו היה בשתי ידי כח רב, הייתי עוזר לך בשמחה, אבל אין כוחי בידי. יודע אני לסגור עסקאות, לחתום על חוזים, יש ביכולתי לתת לך כסף לו היית נזקק, אבל לחלץ ולשחרר עגלה עם סוס מתוך הבוץ זה אינני יודע...". הוא צעד בהליכה איטית אל מרכבתו, הצליף בסוסים, והמשיך לדרוכו. ופִּינְיָע האומלל נותר בודד במקומו, מביט על עגלת העשיר המתרחקת ועל עגלתו השוקעת והמתבוססת, חסר אונים ושביר לחלוטין עמד וראה בעיניים כלות את חורבנו האישי והעצום, כשאין ביכולתו להושיע ולעזור לעצמו במאומה.

* * *

באותם רגעים בהם עמד פִּינְיָע לפני עגלתו השוקעת, אירע במרחק פרסאות ספורות לא הרחק משם סיפור עצוב. באחת העיירות עמד לו בית מרזח אליו באו הערלים בתום יום עבודה מפרך לשותות ולהשתכר. כך היו נוהגים בערבו של יום, שותים ומשקיעים את צרותיהם ויגונם בכוס המשקה החריף, אותו היה מוזג להם "מושקה" היהודי אשר שכר את בית המרזח מהפריץ. מהבוקר עד הערב היה מושקה משרת את לקוחותיו, קשה מאד היתה העבודה, כל הזמן היה עליו למוזג ולהגיש לנגב ולנקות, ולהתמודד עם שיכורים... ועם כל זה, כסף רב לא הגיע אל כיסו. הערלים היו מבטיחים לשלם, אך לך תאמין לגוי שיכור, וכך תפחו ועלו החובות שהיו חייבים לו, וככל שעלו הוצאות בית המרזח, כך ירדו ופחתו ההכנסות. בסופו של חודש נשאר למושקה בקושי רב כספים לכלכלת משפחתו, אך להניח בצד כסף על מנת לשלם לפריץ דמי חכירה "מאן דכר שמייה"?

בשנתיים הראשונות כשפיגר בתשלומים, עוד הסכים הפריץ להמתין, וזאת לאחר תחנוניו הרבים של מוקשה לפריץ שיחוס עליו וירחם על ילדיו הרבים. אך בשנה השלישית כבר עלתה חמתו של הפריץ על היהודון שלו המהתל בו, "יהודי חוצפן ונבזה" צרח בזעם על מושקה המסכן, שעמד מולו חירור כסיד ורועד ומתחנן על נפשו, "שלוש שנים אני ממתין לכסף שעליך לשלם לי, ואתה לועג עלי, משטה בי ומנצל את טוב ליבי! שנה שעברה התריתי בכ שזו הארכה האחרונה...", כך זעק וזעם הפריץ כשקצף לבן על שפתיו. הוא קרא למשרתיו והורה להם לעצור מיד את מושקה ואשתו ולהוליכם לבית הסוהר אל הבור - בפקודתו! "עד שתשלם את חובך ועד לפרוטה האחרונה לא תראה אור יום" חתם הפריץ. ועל בית המרזח נתן הוראה לאוטמו ולסוגרו על מנעול ובריח.

ר' משה - מושקה צועד לאיטו, עיניו זולגות דמעות ופיו ממלמל פרקי תהילים. הוא צעד לצד אשתו אשר כל עולמה חרב עליה, ויללותיה נשמעו היטב בכל הסביבה, היא זעקה: "מה יהיה עם ילדינו הפעוטים והרכים?" וכל אוזן ששמעה את זעקותיה ויבבותיה לא יכלה להישאר אדישה, ולא להזיל דמעה, אפילו ראשי העצים שבצידי הדרכים נדו בחמלה בראשיהם לאומללים המובלים, אך עזרה לא יכלו להגיש. לא הרחק ממקום הליכתם של שומרי הפריץ המלווים את האומללים אל הבור, עבר "יחזקאל הגברתן". הזעקות והיללות חדרו אל אוזניו. הוא הבין שלא הרחק ממנו נמצאים יהודים בצרה. ליבו נחמץ בקרבו, והוא החליט ללכת לעזור ולהושיט יד לאומללים.

רגליו המוצקות פסעו במהירות אל עבר מקור הזעקות, השיירה התקרבה אל המקום בו עמד, ר' משה הבחין ביחזקאל הגברתן העומד בצד הדרך, קומתו היתה מוצקה, רגליו עומדות בבטחה על הקרקע, מתניו וכתפיו שיוו לו מראה נפילים אימתני, אף שומרי הפריץ נבהלו ממראהו והביטו בהשתאות בגברתן העומד בצד הדרך. "רבי יהודי!" קרא יחזקאל לר' משה בלשון הקודש, שלא יבינו השומרים הערלים את דבריו, "מבין אני שמובל הינך אל הבור, לא ידועה לי הסיבה, אך ליבי לא נותן לי לראות יהודי בצרה ולעמוד בחיבוק ידיים, האם רצונך שאשתמש בכוחי, אניס את השומרים ואשחרר אותך ברגע...?"

"יהודי ואח אוהב" השיב ר' משה לעומתו בקול חנוק, "מעריך אני את כוחך הגדול והחזק ואת רוחב ליבך, אך מה אעשה אחר שתגבר על משרתי הפריץ, לאן אמלט עם אשתי, כשילדי הפעוטים נתונים לזעמו של הפריץ?", קולו השתנק מדמעות שחנקו את גרונו. השומרים הביטו בשניהם בתימהון, הם לא הבינו מאומה את אשר דיבר, הם פחדו מהגברתן האלמוני וקיוו לא להיתקל בו חזיתית, במראהו בלבד הפיל עליהם את אימתו, ואז קרא ר' משה לעברו: "אילו היה בידך מספיק כסף כדי לפדות אותי, היית יכול לחלצני ממצוקתי הקשה". יחזקאל נבון היה למשמע דבריו המוצדקים והנבונים, הוא הבין שלא יוכל לעזור להם בכוחו הפלאי, נשך שפתיו בכאב, מתאפק מלבכות על צרת חבריו היהודי, וקרא לעברו: "לו היו בידי מספיק מצלצלים הייתי פודה אותך בכל ליבי, אך מה אעשה ורק כח רב בידי ולא ממון..." ושניהם, האסיר והגברתן פרצו בבכי מרטיט וקורע לב שהתמזג עם יללותיה הנוראות של אשת ר' משה שלא פסקו.

* * *

ישב האדמו"ר הזקן בעל התניא בראש השולחן, כולו להבת אש, החבריא קדישא סביבו, גומעים בצמא כל הגה, "דברי אלוקים חיים". והנה התלהטו פניו והאירו באור יקרות, עיניו נעצמו בדבקות עילאית, ומצחו הרם נחרש קמטים עמוקים, מתוך הדממה הוא פתח פיו והחל לספר לחסידיו את הסיפור עם "פִּינְיָעֵה העגלון", על סוסו ועגלתו שטבעו בבון, ועל חורבנו האיש. לאחר אתנחתא קלה המשיך בסיפור על "יחזקאל הגברתן", ועל אי יכולתו להושיט עזרה כספית לר' משה המסכן, ואז שקע בהרהורים, זה היה מעמד של "חרדת קודש". בקשב רב שמעו החסידים את שני הסיפורים, והנה הרים רבינו הזקן את עיניו הדומעות ואמר: "ריבוננו של עולם, הרי שני המקרים הללו אירעו במרחק של מספר פרסאות ספורות זה מזה, ובאותה שעה. לו שלחת את "יחזקאל הגברתן" אל "פִּינְיָעֵה העגלון" שיעזור לו, הרי שהיה מחלץ את עגלתו מהבון. ולא רק את עגלתו, אלא גם הסחורות היקרות שהוביל היו מגיעות ליעדם, והוא היה שב לביתו שמח וטוב לב כשבידיו עשרים רובלים כדי להביא טרף לילדיו הרכים. ואילו ריבוננו של עולם, המשיך האדמו"ר הזקן, "היית שולח את הגביר העשיר בדרכו של ר' משה השבוי האומלל, היה יכול בכספו הרב לפדותו משביו, והיה עושה זאת בשמחה, וכך שני יהודים יקרים ותמימים היו נושעים מצרתם, אך לא כך עשית...". ואז פרץ האדמו"ר הזקן בבכי קורע לב, "את רזי התורה וסודותיה נתת בידינו, ואף רשות לגלותם וללמדם לאחרים, אך את רזי סדרי עולם והנהגתו רק הינך בלבד יודע...".

"אתה יודע רזי עולם ותעלומות סתרי כל חי", רק אתה לבדך יודע, אנו מוגבלים בדעתנו להשכיל ולהבין, את מי לזמן למקום בו צריך זימון... רזי עולם לפניך גלויים... כמה עלומה ועמוקה היא האמונה...", בכה ובכה ולא הוסיף.

רמז: המלים "אתה יודע רזי עולם"¹ (עם ד' המלים) = בגימטריא "בראש השנה", לרמז שבראש השנה האלקים יושב על כסא הדין, והוא לבדו יודע את כל רזי העולם ותעלומות סתרי כל חי, למה העגלון שקע בבון, ולמה מושקה נלקח לבית הסוהר, ולמה לא יכלו לעזור להם, ואנחנו מאמינים בבורא יתברך שכל מעשיו הם לטובת הבריות.

"מה פתח את שערי בית המדרש"

סיפור ד': המשגיח דליקוד הגאון הצדיק רבי נתן ווכטפויגל זצ"ל היה נוהג בכל שנה בימי האלול לספר את הסיפור המפעים הבא: הסבא מקלם בשיחה באחד מימי האלול, סיפר על חלום נורא אותו הוא חלם כמה לילות קודם לכן. המשפט הזה לכשעצמו מעורר סקרנות גדולה לדעת מה היו הגיוני ליבו הטהור של הסבא מקלם, ובפרט בימי האלול, שהרי אין אדם חולם בלילה אלא מהרהורי ליבו ביום, ניתן לעמוד כאן על הצצה למה שהעסיק את הסבא בימים קדושים אלו.

בחלומו רואה הסבא את עצמו מסתובב ברחובות העיירה קלם בעיצומם של ימי האלול, והכרוז עובר ומכריז לכל בני העיירה להתאסף בבית המדרש לשמוע את דרשתו של האורח הדגול, שהוא לא אחר מאשר רבנו יונה גירונדי בעל השערי תשובה, שבא לשאת מאמריו לקראת ימי הרחמים והסליחות. תוך דקות ספורות התמלאו רחובותיה של העיירה בכל מי שרק היה יכול, שאצו רצו לנצל את ההזדמנות הנדירה לבוא ולשמוע עוד פרק שכנראה לא נכתב בשערי תשובה.

זיהיתי כמה מהמהמרים, מספר הסבא בהתרגשות, וכיוונתי אף אני את רגלי לבית המדרש, לתפוס גם אני זיקוקין דינור מפיו הקדוש של אחד מגדולי הראשונים ש'צנח' לדור אחרון לאלפינו דעת ומוסר. ככל שמתקרב אני להיכל בית המדרש גברה הצפיפות בדרכים המובילות אליו, וכשסוף סוף הגעתי אל פתח ההיכל נכונה לי אכזבה מרה, עמד שם שומר גדול ממדים וחכם את דרכי מלהיכנס פנימה.

עמדתי שם כמה דקות וניסיתי להיות שם בפנים ולהאזין, והתחלתי לחלות את פניו של השומר שייתן לי להיכנס, הזכרתי לו את זכויותי הגדולות בהעמדת התלמוד תורה המפורסם ובהרבצת התורה, אך הוא לא התרגש מכך והמשיך לחסום את דרכי, המשכתי להעלות ולהזכיר את זכות אבותי הקדושים ואת מעשיהם הטובים וגם זה לא עזר, עמדתי שם כשאני מנסה לטכס עצה איך לגרום לשומר להניח לי להיכנס ולשמוע.

לפתע עלה רעיון במוחי, פניתי אל השומר ואמרתי לו: "הלא אביו של ר' נחום ועלוול הנני, וכאביו בוודאי מגיעה לי הזכות להיכנס אל הקודש". כאילו רק אל המילים האלו חיכה השומר, הוא פינה בזריזות את המקום ונתן לי להיכנס אל בית המדרש. בשלב זה הקצתי והנה חלום! אולי אם החלום היה ממשיך היום היו לנו עוד כמה פרקים בשערי תשובה, אבל כיון שהוא נגמר בזה, נשאר לסבא רק לברר אצל בנו מהי הזכות העצומה שגברה על זכויותיו של הסבא עצמו ועל זכות אבותיו, מהו הדבר בו מחזיק ר' נחום ועלוול שבוקע כל מחסום.

ר' נחום ועלוול נקרא אל הקודש, הסבא סיפר לו את דבר החלום ופנה אליו: "אמור נא לי בני רחמיא, מהי לדעתך הזכות הגדולה שלך שגוברת על זכויות אבותי, מהו הדבר שבגללו זכיתי להיכנס בשערי התשובה?" ר' נחום ועלוול חך בדעתו מספר רגעים, ואחר פנה אל אביו הצדיק וכה סיפר לו. "בחרף האחרון בעיצומם של השלגים הליטאים הסוערים נקרעו המגפיים היחידים שהיו לרגלי, לא שייך כמובן ללכת בשלג שנערם לגובה של מטר ויותר בלי מגפיים ראויים לשמם, ניגשתי לסנדלר היחיד שיש כאן בעיירה קלם, וביקשתי ממנו שיתקן את מגפי בעד כמה פרוטות אותם מצאתי בבית. בעודי ממתין שמגפי יוחזרו לי, הבחנתי שעל המדף מולי מונחות מגפיים חדשות ומפוארות עם פרווה פנימית מחממת, תאווה לעיניים, נפשי חשקה מאד במגפיים הללו שיכולים לתת לי לעבור את החורף הקשה ביתר קלות, אבל המכשול בין הרצון למציאות היה כמובן הכסף, ממנו יש בביתי בצמצום גדול בלאו הכי.

קיבלתי את מגפי הישנים מתוקנים, ובדרך לביתי חישבתי לעצמי שאם אחסוך כמה פרוטות כל שבוע הרי שתוך שבועות ספורים אוכל להגיע אל הסכום שעולים המגפיים החדשים, ולממש את רצוני לקנות את אשר חשקה נפשי. שבועות ארוכים שחשכתי מפת לחמי ועשיתי מאמץ גדול מאד כדי להגיע אל היעד, ואכן בסייעתא דשמיא גדולה אחרי חודשיים היה בידי הסכום המיוחל, צררתי אותו במטפחת בד וצעדתי אל הסנדלר, בתקווה שהמגפיים הנחשקים עדיין עומדים שם על המדף. לשמחתי כבר בכניסתי אל הסנדלר ראיתי את המגפיים, ורכשתי אותם בכל המעות שהיו בידי, חזרתי הביתה שמח, והודיתי להש"ת על שברחמי נתן לי את האפשרות לקנות מצרך שבשבילי הוא יקר המציאות, אבל נצרך מאד.

¹ תתס"ג = אתה יודע רזי עולם = תתנ"ט, אתה יודע רזי עולם, ד' = בראש השנה = 863

לא יצאו ימים מועטים, ועל דלת ביתי דופק הלך עני בלבוש מרופט, ומבקש כוס חמין ודבר מאכל להחיות את נפשו, כמובן שהכנסתי אותו תחת קורת ביתי, האכלתי והשקתי אותו במעט שהיה לי בבית, וכשביקשתי להציע לו מיטה למנוחה התעקש ההלך לצאת ולהמשיך בדרכו, בטענה שמשפחתו המתגוררת במרחק רב מחכה לו כבר תקופה ארוכה. כשהבטתי על רגליו נדהמתי לראותם יחפות לחלוטין, ונתונות בזוג גרבים קרועות בלבד, רגליו היו פצועות ומלאות כתמי דם וסימנים כחולים של קור, לא יכולתי לדמיין אותו הולך כך יחף דרך ארוכה כל כך בשלג ובקור.

נכנסתי לחדרי כשבדעתי לתת לו את המגפיים הישנות שאני כבר לא משתמש בהם. מחשבה מהירה כבזק חלפה במוחי, כשהבנתי שמצווה נדירה הזדמנה לידי, ואם זו מצווה נדירה הרי שראוי להדר בה עד קצה גבול היכולת, בהחלטה של רגע נטלתי את המגפיים החדשים ומסרתי אותם במהירות להלך העני. את הסיפור הזה סיפר הסבא בעצמו בשיחתו בת"ת דקלם, ובסופו הוא האריך לבאר את העניין של בחסד ואמת יכופר עוון, אולי זה מסביר גם את סוד ההערה הנוראה שהייתה תלויה על דלת הת"ת בקלם בימי האלול, בכתב ידו הקדוש של מרן הסבא זצוק"ל, ועסקה בנושא זה בדיוק, כידוע.

הרי לנו שלהכנס ל'שערי התשובה' צריך זכויות מיוחדות, ואין לנו זכות גדולה יותר מלהיטיב עם בן המלך, אין דרך יותר טובה להמשיך עלינו את השפע ממלכו של עולם יותר מלהתחסד עם בניו אוהביו, זו העצה הגדולה ביותר לזכות בדיון.

"בחסד ואמת יכופר עוון"

סיפור ה': השב תשיבם לאחיק (כב, א). רבי אברהם ועקנין, מיקירי בני ירושלים, היה נוהג לקבץ תינוקות של בית רבן בשבת קודש אחר הצהריים, אל בית הכנסת, והיה אומר עמם פרקי תהלים, מחלק להם מיני מתיקה ומספר באזניהם סיפורי צדיקים ומדות נאצלות. פעם סיפר לילדי החסד על איש עני אחד בן טובים, שמצא שרשרת זהב יקרה בבית הכנסת. ביקש האיש לקיים מצות השבת אבידה, ותלה מודעות על דבר המציאה, אך במשך שנה תמימה לא הופיע אף אחד לדרוש אותה. יום אחד, קרא אדם אחד את המודעה הישנה, ובא לדרוש את האבידה על פי סימניה. שמע המוצא את הסימנים, וביקש ממנו להמתין מעט, עד שיבדוק אם הסימנים נכונים. לאחר זמן קצר יצא ואישר כי אמנם הסימנים נכונים, אבל במקום להשיב לו את השרשרת מיד, ביקש מהמאבד להמתין מעט עד שובו.

לאחר זמן מה שב לביתו עם מאכלים שונים, ואחריו השתרכו שמונה אנשים, אותם ליקט מרחובות העיר וביקש מהם להשתתף בסעודת מצוה. אף אחד לא הבין לאיזו סעודה כוונתו, אולם כולם נטלו את ידיהם והסבו לסעודה, בלי להבין על מה ולמה. לפתע קם בעל הבית, שלף מכיסו את שרשרת הזהב, ושאל שוב את המאבד על הסימנים שלו, והראה לכל המסובים כי הסימנים נכונים. לאחר מכן עצם את עיניו, ואמר בהתרגשות לשם יחוד, "הריני מוכן ומזומן לקיים מצות עשה מן התורה של השבת אבידה", ומתוך שמחה עצומה של מצוה, נתן את האבידה בידיו של האורח.

בסיפור נפלא זה, ביקש רבי אברהם ועקנין להשריש בקרב צעירי הצאן, את השמחה הגדולה שיש לחוש כאשר מקימים כל מצוה, ולא לעשותה בלי כוונה כמצות אנשים מלומדה.

סיפור ו': השם תשיבם לאחיק (כב, א). סיפר הגאון רבי חיים קרייזווירט זצ"ל מעשה שאירע עמו בתוקפת השואה. באחד הימים ראה יהודי עשיר שנשלח עם המוני בית ישראל להישרך על קידוש ה' בכבשונות. בראותו כי כלתה אליו הרעה פנה אל רבי חיים וגילה לו כי חסך סכום גדול בבנק שבמדינת שווייץ, ומסר לו סימנים ומספרים שצריך לדעת כדי להוציא את הכסף מהחשבון בבנק. הוא הוסיף וביקש ממנו שאם ינצל מצפוני הרשעים ויפגוש באחד מבניו או מיוצאי חלציו, ימסור להם פרטים אלו כדי שיקחו את שלהם ויתפרנסו בכבוד. ואכן נטל רבי חיים קרייזווירט את הפרטים, אך שנים רבות לאחר המלחמה לא הצליח למצוא שם ושארית לאותו יהודי, ואף לאחר חיפושים שונים לא עלה בידו למצוא אחד מיורשיו.

עברו יותר מעשרים שנה. רבי חיים יושב בבית המדרש ועמל בתורה, והנה ביום מן הימים נכנס אורח עני מרוד, לבוש בבגדים קרועים ובלויים, והתיישב בקצה בית המדרש ושהה שם בעיר במשך כמה ימים. במשך ימים אלו שמע רבי חיים את שמו ושם משפחתו, ולאחר בירור קצר נודע לו שהוא בנו של אותו יהודי שמסר לו את מספר חשבון הבנק שלו בשווייץ. הבין רבי חיים שנזדמנה עתה לידו מצוה גדולה של השבת אבידה בשלימות. הוא ניגש אל האיש וחקר אותו היטב בבדיקות שונות להיות בטוח שאכן הוא באמת בנו של אותו יהודי, ומשמצא כי אמת בפיו, מסר לו את הסימנים והמספרים שהיה צריך לדעת, והלה הצליח להוציא מהחשבון בבנק סכום כסף אדיר שהפקיד אביו שם שנים רבות קודם לכן.

הוסיף רבי חיים שיש ללמוד מכאן מוסר השכל, שיכול אדם להסתובב עשרים שנה עני מרוד ואינו יודע עד כמה עשיר הוא, כך כל אדם מסתובב בעולם הזה כעני בדעת ומבזבז זמנו, ואינו מודע לאוצר הגדול הטמון בו, הכוחות, הכשרונות והיכולות שמסוגל להעפיל בהם לפסגות אם רק ינצלם כראוי.

סיכום: אנחנו כולנו שייכים לבורא העולם, ואנחנו כן מאמינים בו ועובדים אותו בכל לבבנו, ואפילו שיש זמנים שאנחנו לא מרגישים את העבודת ה' בכל חוזקה, גם אז אנחנו קשורים לבורא העולם בקשר כל נוחת, ולכן כולנו כן נקראים 'עובדי ה' – עבדי ה' באמת'. לכן בס"ד אנחנו קוראים לרפים הללו בשם "כלנו יודעי שמך", כדי להודיע לכל באי עולם, על הטעות והשקר הנורא שהיצר מנסה לפתותנו שנחשוב שאנחנו לא "יודעי שמך", ואילו אנחנו נצטעק ונאמר לעצמינו ולסביבותינו שאנחנו שייכים לקבוצת "כלנו כן יודעי שמך", אנחנו כלנו עבדי ה', כל אחד בדרגא וברמה שלו, אבל המכנה המשותף לכלנו הוא, ש"כלנו יודעי שמך".

והיינו צריכים לכתוב את שם החוברת ככה: "כלנו יודעי שמך!!!" עם סימני קריאה מרובים, כדי להרגיש את הוודאות והבהירות אשר השם הזה מסמל עבורנו, ושאיך פה שום ספקות או אי וודאות ויאושים, ורק מפני שבכוונות ושמות של ספרים לא כתבים סימני קריאה, לכן לא נכתוב את זה, אבל לעצמנו אנו נשנן ונחזור ונשנן את האמת היחידה והבלעדית, בעוז בשמחה ובנאוה דקדושה, שאנו כמובן שייכים לקבוצה הנבחרת של בורא העולם הנקראת "אנחנו – כלנו יודעי שמך!!!"

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ועינכם תחזינה בנים ובני כשתילי זיתים סביב לשולחנכם
בתים מלאים כל טוב גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם"

"כליות שומרות שבת"

שיעור מס' 290 | ראש השנה תשפ"ז

חלילה כוח למזיקים), עכ"פ לא יוסיף כוח בחיצונים ובזכות עונג השבת לא תהיה רשות למידת הדין לעכב ולמנוע את השפע הגדול ורוב הטובה.

גברת פ' המתגוררת בשכונת בית וגן הירושלמית. נוהגת מזה שנים להאיר את אור השבת גם בסביבתה, היא מדליקה נרות מוקדם. ומיוזמתה מוסיפה נר אחד נוסף עבור הנשמות הטועות, "רבש"ע היא מתפללת, כמה תינוקות שנשבו יש לך בעולמך. לו היית מאיר להם מעט, לו היית מטעימם מעונג השבת, וטעמה הקסום בוודאי הם יישבו בקסמה וישבו אליך במהרה, אני מדליקה נר נוסף לזכותם בכדי שתאיר את אור השבת בנשמתם כך נוהגת פ' זה שנים רבות מיוזמתה האישית, לכן היא התרגשה עד דמעות כשמשמים שלחו לה הוכחה כי רוצה ה' את מעשיה כדלהלן:

בשאיפתה להאיר את אור השבת על סביבתה נוהגת פ' לצאת לקראת שבת לביה"ח "שערי צדק" הסמוך למקום מגוריה, לעבור בין המחלקות ולהציע לנשים המעוניינות נרות שבת. באותה הזדמנות היא מציעה להן לבחור ממיטב עלוני השבת. לפני כשבועיים פ' פוגשת באחת המחלקות גברת חרדית, כששני נרות דולקים ליד מיטתה. גב פ' הציעה לה ממיטב העלונים. אך אותה הגב' מבקשת נר נוסף, שכן כחסידת בעלזא חפצה היא לקיים את בקשתו של האדמו"ר מבעלזא שליט"א שביקש השבוע מכל מי שמתאפשר לה - להדליק נר נוסף. עבור הנשמות הטועות,

בקשת הרבי מבוססת על הסיפור דלהלן: המנהג בבעלזא היה שבים י"ג מידות הכינו את הנרות ליום הקדוש, יהודי אמיד נכנס לחנות בעבודת הקודש יחד עם ילדו הקט מאיר'ל, הם הביטו בהתפעלות כיצד כ"ק מרן מהר"ד זיע"א קוצץ את הפתילות ומכין את הנרות, וכשסיים אמר: "נר זה אני מכין עבור אחב"י הנמצאים בצבא ואינם יכולים לערוך את היום הקדוש כראוי!". אחר כך לקח הרבי עוד פתילה ואמר: "הנר הזה אני מכין עבור היהודים הנידחים בכל קצווי תבל - פון בעהמען ביז סאן פרנסיסקו (מבוהמיה ועד סן פרנסיסקו), שאינם יודעים בכלל שעכשיו בא היום הקדוש!". פרצה לה מלחמת העולם מאיר'ל, הילד איבד את כל משפחתו והגיע לאמריקה, החליף את שמו ונתרחק מאוד ל"ע. פעם נסע לעסקיו לטן פרנסיסקו וראה שם מבנה שכתוב עליו "בית הכנסת", כשנכנס ראה יהודים עטופים בקיטלאך וסליתות. כששאל: מה זה? השיבו לו: הלא עכשיו יום הכיפורים, לובשים בגדי לבן ומבקשים סליחה מהש"ת. או אז נזכר מאיר'ל במעמד ההירואי עת היה ילד קטן עם פאות מסולסלות ושמע מפי קדשו של הרבי שמדליק נרות עבור היהודים הטועים מבוהמיה ועד סן פרנסיסקו! גילוי הקודש עורר את נשמתו של מאיר'ל לחזור בתשובה שלימה.

וואס וועט זיין מיט'ן לעכטל פונעם זיידן?!" (מה יהיה עם הנר של הסבא?!), שאל כ"ק האדמו"ר מבעלזא שליט"א את עסקני מוסדות התשובה בהוסיפו בקשה כי הנשים הצדקניות ידליקו כל ערב שבת נר נוסף בעבור הנשמות הטועות,

מעשה טוב של יחיד בכוחו שכל העולם ייזכר לטובה, מבאר רבנו ה"זרע שמשון" זצוק"ל את עניין הזיכרונות. צ"ל שעניין זכירה זו ע"פ הכתוב "לזכר עולם יהיה צדיק", שהצדיק הוא מועיל לזכר העולם, שאף אם כל הציבור לא יעשו תשובה מספקת, אי אפשר שלא יהיה ביניהם איזה יחיד שעשה תשובה שלמה, ובזכותו אנו מתפללים שיהיה הקב"ה זוכר לטובה את כל הציבור. כדאמרין ביומא: "גדולה תשובה שאפילו יחיד שעשה תשובה מוחלין לו ולכל העולם". מטעים רבנו זיע"א: זהו סוד הערבות של הנשמות, וא"כ בערבות שיש לו על כל ישראל כבר פרע בתשובתו השלמה שעשה, וכשפרע הערב בעד הלווה - נפטר חובו של לוה עם המלווה.

ע"פ דברי רבנו הנ"ל, שעונג השבת משפיע שפע ללא גבולות ובכחו של כל יחיד להזכיר את כל העולם לטובה, אולי דווקא בשנה כזאת שר"ה חל בשבת ולעת כזאת כשעם ישראל כה זקוק לכוח השבת להמתקת הדינים אולי זו צו השעה, בשנה כזו לענג את השבת, לכבדה, להוסיף בכבודה וקדושתה, לשם כל ישראל אולי השנה חובתנו לצאת מהגבולות והמגבלות להתפלל שעונג, טעם ומתיקות השבת ימתיקו את הדינים עבור כל עם ישראל.

יחיד נזכה שיתחדשו כליותיו לעבודתו יתברך לטעום ולחוש את נועם הנשמות, עונג הרוחות ועדן הנפשות, השבת הקדושה בוודאי תשפיע מזיו אורה, קדושתה וברכתה. שנה טובה ומתוקה שנת גאולה וישועה לכל בית ישראל אכ"ר

חזונו הוכיחה שעדיין אינה שומרת תורה ומצוות. היא שיתפה את בנות המשפחה שישבו שבעה על אביהם זצ"ל בפרטים המדהימים: "לפני למעלה מעשרים שנה סבלתי ממחלה נדירה בכליות, הדרך היחידה להצילי הייתה מציאת תורם לכלייה. פניתי לארגון 'מתנת חיים' של הרב הבר זצ"ל, לנסות למצוא תורם מתאים. שעון החול הלך ואזל, חיי היו בסכנה. כמה הייתה גדולה השמחה כשהגיעה ההודעה שככל הנראה נמצא עובדי תורם מתאים. מדובר באדם משכמו ומעלה שרצה להיטיב עם הזולת, לעשות חסד בגופו ומעוניין לתורם כליה,

בדיקת ההתאמה הראשונית נראתה תואמת להפליא. כה התאכזבנו כשלמחרת התורם האלמוני משך את הסכמתו מסיבות השמורות עימו. ידעתי שזו ההזדמנות היחידה שלי לחיות, ביקשתי להעביר, לתורם האנונימי את בקשתי שיאיל לשקול את מחדש את החלטתו שכן מדובר במתנת חיים כפשוטו. התורם נענה לבקשתי והסכים לשקול שנית. את המתח והחרדה של אותם ימים, לעולם לא אשכח, לעומת השמחה שאפפה אותי כאשר התבררתי שהתורם החליט לתרום, אותה אין לתאר במילים. כשנפגשנו בעלי ואני עם התורם, גילינו לפנינו את אביכם וזכרוננו לברכה - אישיות משכמו ומעלה שחיפש פשוט לעשות טוב ליהודים. התרומה אכן הצילה את חיי, באתי לנחם ושוב להודות אך בעיקר כדי לשתף אתכן בשני פרקים מדהימים בסיפור, משתף בתשואות חן הרב מאיר בינק בשם הרב אליעזר שרייבר הי"ו סיפור שפורסם ברבים ע"י "מתנת חיים".

בשבת הראשונה שלאחר התרומה לא חשתי טוב. רופא המשפחה בדק אותי היטב, אך לא נמצא שום ממצא חריג. שבוע נוסף חלף ושוב מגיע יום שבת. אצלנו בבית, היה זה עוד יום חול בשרשרת ימות השבוע, והנה שוב הרגשתי גורא ואיום, ביום א' כשפניתי לרופא המשפחה, הופנתי בדחיפות לבדיקות עומק בחדר המיון, אך כל המדדים חזרו תקינים לחלוטין. בשבת הבאה, כשחזרו ההרגשות הללו בשלישית, התחלנו להפנים שיש דברים בגו. החלטנו לנסות לבדוק עם התורם, כך התוודענו לסיפור מדהים, כפי ששיתף בשעתו אביכם התורם ז"ל.

נזכור לכם, אמר אבא ז"ל, לבעלי ולי, כשהחלטתי לתרום כליה היה איזה עיכוב בהחלטתי, ולקח לי שבוע נוסף לקבל את ההחלטה הסופית. אגלה לכם את שאירע באותו שבוע: כשנודע לי בשעתו שהנתרמים עדיין אינם שומרי תורה ומצוות, קיבלתי פיק ברכיים. היה לי קשה עם המחשבה שהכליה שלי תחלל שבת. אך מצד שני מדובר בהצלה נפשות, והתורה מצווה להציל כל נפש מישראל, וגם ישראל שחטא - ישראל הוא.

הלכתי לשאול דעת תורה, ונפסק לי שעלי להמשיך בתהליך התרומה. הודעתי ל"מתנת חיים" שאני מוכן לתרום. לאחר שהודעתי לכם, בני משפחתי, שהתנגדו נחרצות להחלטתי, הביאו מקורות וציטוטים מדברי חז"ל והפעילו עלי מכש לחצים כי עלי לחזור מהחלטתי.

חזרתי שוב לרב הפוסק ושיתפתי אותו בקונפליקט שנוצר עם בני משפחתי. הרב פסק לי שעל פי התורה זו מצוותך להציל נפש מישראל, ואין להם כל זכות להתערב בנושא. הרב גם הציע לי, אין זה מחובתך לשתף אותם בפרטים ומנגד תתפלל שהנתרמת תשוב בתשובה, והכליה שלך תמשיך לשמור שבת. נראה שהתפילות שלי התקבלו, אמר לי אביכם התורם ז"ל. אביכם ז"ל תיאר במתיקות לשונו כיצד הכליות שלו רגילות זה שנים רבות להתענג בשבת, לחוש בטעמו המתוק של יום המנוחה, להתענג על מאכלי השבת הערבים, להסב עם כל בני המשפחה לסעודות מפנקות, לצלילי שירה ומירות, שירות ותשבחות.

הכליות שלי שהתרגלו לחוש פעם בשבוע טעם של עולם הבא, כנראה שהן לא מסוגלות לוותר על העונג הזה. הנתרמת מעידה שהמסר חלחל היטב בליבה ובלב בעלה, ומאז ועד היום הם שומרים שבת ומתענגים על צוף טעמה.

כל המענג את השבת נותנים לו נחלה בלי מצרים", שנאמר: "נחלת יעקב אביך" - לא כאברהם ולא כיצחק, אלא כיעקב, דכתיב ביה: "ופרצת ימה וקדמה" (שבת קיח). מקשה רבנו ה"זרע שמשון" זיע"א: איך ייתכן שיהיה לאחד נחלה בלי מצרים, דהיינו בלי תחומין וגבולין, שאפילו ייתנו לו כל העולם יהיו לו מצרים וגבולין? ועוד, אם יהיו הרבה שיענגו את השבת, איך יכול ליתן בעולם הזה נחלה בלי מצרים לכל אחד? אלא העניין הוא, שמידת החסד של הקב"ה רצונה להתפשט לטובת הבריות, אמנם מידת הדין מעכבת ואינה רוצה שתתפשט כרצונה. אך ביום השבת מתחבאות הקליפות, כדאיתא בזהר (ויקהל גג), וזהו "מזמור שיר ליום השבת" - ליום ששבתו המזיקים מן העולם. ולכן דייק לומר "כל המענג את השבת" ולא אמר "כל המשמר את השבת", אע"פ שבעונג הזה נמשך אחר הנאת גופו (המסוגל לתת

ראש השנה תשפ"ד | שנה ג' 142

הורינו

הורים מן הכ

הורינו דברות קדשך

כיבוד אב ואם בפרשת השבוע

אם כבנים אם כעבדים, אם כבנים רחמנו כרחם אב על בנים וגו' (היום הרת עולם, תפילת ר"ה)

אנחנו אומרים בפיוט ברה"ה: 'היום הרת עולם, היום יעמיד במשפט. **אם כבנים, אם כעבדים**'. מהו עומק העניין של הבקשה, כבנים או כעבדים. הגאון רבי יהונתן אייבשיץ בספרו 'אהבת יהונתן', מסביר זאת ששניהם עוסקים במורא שמים, אבל זו יראת הרוממות שמגיעה מאהבת ה' וזו יראת העונש. וכך כותב: העניין הוא מפני **שמורא הבן מן האב** הוא כל ימי היותו על האדמה, וזהו מצות השכל והוא **מאיכות אהבת אביו**. וכן ענין יראת האדם מן הבורא אשר ברא יש מאין **וזה הנקרא יראה מאהבה**. ולעומת זאת יראת העבד מן האדון הוא שלא יענישוהו אם יסור מדבריו של האדון, ועובד על מנת לקבל פרס מרבו.

ולפי מה שהתבאר על ההבדל בין יראת הרוממות מאהבה, ליראת העונש, מסביר הגאון רבי יהונתן אייבשיץ את הפסוק בספר מלכים העוסק בסיפור האישה השונמית, ומביא את דברי אלישע לגיחזי אודות אותה אישה: **וַיֹּאמֶר לוֹ אָמַר נָא אֵלַיָּה הֲנֵה חֲרָדָתִי אֵלַיִךְ אֶת כָּל הַחֲרָדָה הַזֹּאת מֵהַ לַעֲשׂוֹת לָךְ הִישׁ לְדַבֵּר לָךְ אֶל הַמֶּלֶךְ אוֹ אֶל שָׂר הַצָּבָא (מלכים ב' פ"ד י"ג)** ומבאר רבי יהונתן אייבשיץ את כפילות שאלת אלישע, שהרי למה שתפנה גם אל המלך וגם אל שר הצבא? כוונת שאלת אלישע **הִישׁ לְדַבֵּר לָךְ אֶל הַמֶּלֶךְ אוֹ אֶל שָׂר הַצָּבָא**,

- האם היא יראת מאהבה או יראת מעונש. ויראה מעונש הפירוש שיראה שמא יענישנה הקדוש ברוך הוא ע"י גרמי השמים ושאר צבאות שלוחיו של הקב"ה. והירא מאהבה בטוח בהא-ל יתברך שישיגיו עליו משמי מרומים שלא יקבל הפסד. (דהיינו שניהם מצב של מורא, אבל שונה מורא מאב, שמגיע מאהבה, שבטוח בו שישמור עליו, ממורא העונש של עבד).

ובזהר מובא שאותו יום היה ראש השנה, וזה מה שאמר אלישע 'הנה חרדת אלינו את כל החרדת הזאת', שהיא חרדת הדין, ושאלתו - מאיזו סיבה את מתיראת, היש לך לדבר **אל המלך** - מלכו של עולם, היינו אם **היראה אצלך היא מאהבה** כנ"ל, או **לשר הצבא** - הכוונה צבאות השמים, שהם צבאותיו של הקב"ה, וזה **יראת העונש**. והיא השיבה במתק שפתיה: בתוך עמי אנכי יושבת. הכוונה בתוך ישראל החביבים שנקראו בנים למקום, **ומורא הבן מן האב הוא מאהבה** ואמרה שגם היא יראה מאהבה, וע"ז אמר אלישע כפי שמופיע הלאה בפסוקים, מה היא צריכה לעשות כדי לזכות לברכת ה'. וזהו יסוד גדול להבנה של הגאון רבי יהונתן אייבשיץ, שכל מורא אב ואם, הוא מורא מאהבה. לא מורא של פחד וחרדה, אלא מורא של רוממות, כמו שאנחנו מרגישים כלפי רב או אדם גדול שאנחנו מאוד אוהבים ומחוברים אליו, ובכל זאת יש לנו יראת כבוד אליו. וזהו מורא אב, וזה הכוונה בפיוט - אם כבנים, אם כעבדים. אם כבנים, אנו סומכים עליך שנזכה בדין, כרחם אב על בנים. ואם כעבדים, הרי אנו שלך עד שתחננו.

כשם שחובה על כל אחד ואחד מיישראל ללמוד את ההלכות המצויות, כהלכות ברכות, שבת, שמירת הלשון ועוד, כך חובה על כל אדם ללמוד ולשנן את הלכות כיבוד אב ואם ומוראם, שמצווה זו היא תמידית בכל זמן, וחמורה היא עד מאוד, ואם לא ילמד את הלכותיה, מאין ידע היאך לקיימן, ויכשל בדברים רבים, מבלי לדעת שהוא נכשל.

הורינו דרך חיים

כיבוד אב ואם בהלכה ומנהג

עפ"י קונטרס הלכות כיבוד אב ואם בשבתות ומועדי השנה, להגאון רבי שמשון קורלנרסקי מח"ס 'המאורות הגדולים'

הלכות הנוגעות לימי ראש השנה בכיבוד אב ואם

אב שלא מצליח לתקוע האם יתקע בנו במקומו: אב המשמש כבעל תוקע בבית הכנסת ומנסה זמן מה לתקוע בשופר והדבר לא עולה בידו ואילו הבן יודע היטב לתקוע, אך הוא מתלבט האם לתקוע במקום אביו, שמא אביו יתבייש בזה, בכל זאת נראה שיעלה לתקוע כי האב שמח שיש לו בן שממשיך את דרכו. (הגר"י זילברשטיין)

אמא שרוצה לשמוע תקיעת שופר ולצורך כך היא מבקשת מאחת מבנותיה שתתעכב בבית לשמור על הילדים, צריכה הבת להישאר לשמור על הילדים אפילו שהיא מפסידה בזה לשמוע תקיעת שופר, כי אין לבת חיוב מעיקר הדין לשמוע שופר.

אולם כאשר יש לאדם מצד אחד את חברו המחויב בדין בתקיעת שופר, ומצד שני את אימו, שאינה מחויבת מעיקר הדין, והוא יכול לתקוע רק לאחד מהם, ההלכה היא כזאת: אם חברו ביקש ממנו ראשון, הרי כבר התחייב לו מדין "ערבות" שעריבים כל ישראל זה לקיום מצוותיו של זה, ולכן לא יכול לחזור בו מהתחייבותו. אבל במקרה שאמו בקשה ראשונה והוא אמר לה שיתקע לה בשופר,

1. מובא בספר "לקט יושר" לתלמידו, חלק יו"ד עניני מילה 2. שו"ע יו"ד סי' ר"מ סעיף כ"ד

אז למרות שמעיקר הדין אינה חייבת, ובא חברו המחויב וביקש ממנו לתקוע - חייב הוא לתקוע לאמו, כי יש עליו חיוב דאורייתא של כיבוד אב ואם. (הגר"י זילברשטיין)

מעשה באחד שהיה צריך למול את בנו בראש השנה ושאל, האם לקרוא לבן על שם אביו או על שם יצחק אביו (לכאורה הסיבה המיוחדת להזכיר את שמו של יצחק אביו היה בגלל הזכרת עקדת יצחק בראש השנה, שאם לא כן, מה שונה יצחק משאר האבות ומשאר ימות השנה) והשיב על זה "תרומת הדשן" שיקרא על שם יצחק אביו שהרי הוא ואביו חייבים בכבוד יצחק אביו עכ"ל. והעיר באיילת השחר שלפי דברי הרמ"א² שאדם חייב **יותר בכבוד אביו** מאשר כבוד אבי אביו. לכאורה היה צריך לקרוא לבנו ע"ש אביו כיון שמחויב יותר בכבודו.

"ואם על הכופר בטובתו של חברו אמרו כאלו כופר בטובתו של מקום, כ"ש באביו ואימו, שהרי שלשה שותפים יש באדם, ולכן השווה כבודם ומוראם לו יתברך". (מהר"ם חגיז, אלה המצוות, מצווה ל"ג)

מעשה אבות

סיפור מהחיים

שוחרר מהצבא זכות כיבוד אב

פרק מיוחד בחייו הקדיש רבי דוד בורנשטיין בעל ה'חסדי דוד', עבור שחרור הבחורים הצעירים אשר נלקחו לצבא הפולני. אותם ימים היו ידועים כימים קשים עבור הצעירים, ראשי הצבא הפולני לא פסחו על שום נפש שהיא, את כולם גייסו באכזריות לצבא. ניתקו בנים מחיק אימותיהן, אברכים מבתיהם, המצב היה קשה ממש עד שכולם הוכרחו לשרת בצבא. באותה עת נתגלה בעל ה'חסדי דוד' כמלאך מושיע. רבים מהבחורים אשר עמדו באותה עת ובשנים שלאחר מכן בפרק הגיוס נכנסו לקודש פנימה, ביקשו את ברכתו והוא פסק לכל אחד מי לחסד ומי לשבט ח"ו, להתגייס לצבא הפולני ולהשתחרר.

בראש השנה לפני תקיעת שופר עברו כל הבחורים אשר היו צריכים להתייצב לגיוס הצבא באותה שנה בסך לפניו בבית המדרש, לבקש ולהיזכר לפניו, והוא בירך את כולם. ומעשה בבחור אשר היה מודרני במקצת, הוא כשלעצמו לא היה חסיד סוכטשוב ואולם אביו היה מהחסידים המובהקים. בראש השנה לפני תקיעת שופר כנהוג עבר אף הוא בין הבחורים להזכיר את עצמו על כי הוא עומד לגיוס הצבא בשנה זו, אלא שהרבי לא הביט אליו כלל ולא השיבו מאומה. הבחור ירא לנפשו ובעשרת ימי תשובה נכנס ביחידות אל הקודש פנימה עם אביו, ושוב הזכיר את עצמו בעניין גיוס הצבא. הרבי הרים את עיניו והשיב: והרי עובד אתה בבית חרושת, מוטב כי תעבוד בצבא, מישוהו הרי חייב ללכת אל הצבא שכן לאחר מכן יאמרו כי היהודים לא רוצים ללכת כלל לצבא.

האב והבן נותרו לעמוד כנדהמים לפני הרבי עד שלא יכלו כלל להירגע מן התשובה. כעבור מספר דקות הזכיר הבחור שוב את עצמו, אבל שוב לא קיבל כל תשובה. אז פנה האב אל הרבי והתחיל לומר בפניו את כל מעלותיו של בנו, אלא שבעל ה'חסדי דוד' לא הניד עפעף.

לבסוף הזכיר האב כי בנו מקיים ביותר מצות כיבוד אב ואם, ואף נזהר בה מאד, את כל כספו אומר האב אל הרבי, הריהו נותן להורים, ועבורו אינו משאיר כי אם כדי נסיעה בסך של עשרים אגורות בלבד. אז התבטא הרבי באידיש: **אזא כיבוד אב איז אזוי ווי לערנען תורה הער דארף יא באפרייט ווערען!** (כזה כיבוד אב הוא כמו לימוד תורה, הוא צריך כן להשתחרר מן הצבא) ואמנם בבוא הבחור אל המגייסים הועמד האחרון בתור ועד שכבר הגיעו אליו המנהלים היה להם די והותר מגויסים, והוא השתחרר מהצבא ולא גויס כלל. (מלכות בית דוד עמוד 164)

לא היה אצל אביו בר"ה, בגזירת כיבוד אב

בספר 'משנת הכיבוד' מביא שפעם אחת היה האדמו"ר רבי מרדכי טברסקי מקאזמיר בחו"ל במעיינות הרפואה בימי הקיץ סמוך לימי ראש השנה, והרופאים אמרו לו כי נחוץ עבורו שיהיה שם גם בימים הנוראים, והוא לא רצה לשמוע להם שלא יוכל להיות אצל אביו בעיירה טריסק. אבל משמשו שהיה עימו במרחץ הנ"ל, כתב מכתב לאביו המגיד מטריסק' שהרופאים אמרו לו שהוא מוכרח להישאר לימים הנוראים. ואז כתב לו המגיד' הקדוש מכתב בגזירת כיבוד אב שלא לשנות מצוייו הרופאים, אלא להישאר במקום גם לראש השנה ויום כיפור. וכך עשה, וחזר להיות במחיצת אביו בטריסק רק לימי הסוכות. (גדולת מרדכי כ"ו)

ניתן לקבל את גיליונות הורינו במייל גם באנגלית ובאידיש

כתבו לנו הצטרפות - אנגלית / אידיש
וקבלו את הגיליון מדי שבוע לתיבת המייל שלכם

הצטרפו עכשיו: horeinuorg@gmail.com

רב הנסתר

מאמר חז"ל או מעשה רב בנושאי מצוות כיבוד הורים נטמנו בתמונה, גלו ושלחו לנו, ואולי תזכו בפרסים!

horeinuorg@gmail.com

או בפקס: 077-6021640

פתרון חידת 'רב הנסתר' לגיליון פרשת נצבים וילך

נראה שאם אביו בעל תפלה בימים נוראים ומבקש מבנו שיבוא להתפלל עמו כדי לסייעו עם הניגונים, שהוא חייב לעשות כן שהוא בכלל שימוש. (ויברך דוד כיבוד או"א פ"ד אות ס')

(ויל"ע מהו אם הבן רוצה להתפלל אצל אדמו"ר שלו, ועי' בס' 'בקדושתו של אהרן' ח"א שציווה לאחד מחסידיו לעזוב חצה"ק ולנסוע לאביו לסייעו בתפלותיו).

הודעה תשלח לפותרים נכונה שעלו בגורל.

והשיב לב

שאלות ותשובות משולחנם של יועצים רבניים ומטפלים

ניתן להפנות שאלות ליועצי 'הורינו' עבור מדור זה בכתובת דוא"ל המופיעה בגב הגיליון. סודיות מובטחת.

שהרי 'חייך קודמים'. אולם, בענייננו מעיקר הדין הבת הרי אינה חייבת במצוות שופר, ככל מצוות עשה שהזמן גרמא, שנשים פטורות מהן, ולעומת זאת במצוות כיבוד אם, בוודאי חייבת, והגם שהאם לא ביקשה ממנה שתוותר עבורה, מכל מקום הרי ברור שזהו רצונה, ואם הבת תמלא רצונה, יהיה בכך קיום למצוות כיבוד אם, ועדיף לוותר על מצוה שמעיקר הדין פטורים ממנה, כדי לזכות במצווה שבעקרון היא 'חיובית' [שהאדם מצווה בה].

ואמנם שיטת הרשב"א שעיקר מצוות כיבוד אם ואם אינה אלא בדבר שיש בו הנאה להוריו, כגון מאכילו ומשקהו מלבישו ומנעילו, אבל אם אמרו לו הוריו לעשות דבר שאין להם בו הנאה של כלום, אין זה כבוד שנצטווה עליו הבן. והיה מקום לומר שלפי שיטה זו אין כאן מצוות כיבוד אם.

אולם, יש לדחות מחמת שדווקא בדבר שאין להוריו תועלת והנאה, סובר הרשב"א שאין הבן חייב, אך בענייננו יש לאם תועלת גדולה בשמיעת השופר, ובוודאי שהבת תמלא את רצונה אם תדאג שתוכל לקיים את המצווה, ולכן יש בכך קיום של כיבוד אם. לסיכום: הבת תעדיף לשמור על אחיה כדי שאימה תלך לשמוע שופר.

? בספר 'אהל יעקב' על הלכות כיבוד אב ואם (עמוד תי"ד) מביא שאלה:

מעשה בבחורה [שהגיעה לגיל מצוות], שמחבת מאוד את המצוות, ומידי ראש השנה משתדלת לקיים את מצוות שמיעת תקיעת שופר. באחד הימים שמעה את אימה אומרת לחברתה, שמאוד הייתה רוצה להגיע לבית הכנסת ולשמוע את קול השופר, אלא שנאלצת להישאר בבית כדי לשמור על ילדיה הקטנים.

אף על פי שהבת הגדולה שומרת פעמים רבות על אחיה ואחיותיה הקטנים, בכל זאת האם לא פנתה אליה וביקשה [אף לא ברמז] שתשמור עליהם בראש השנה, משום שככל הנראה מודעת לכך שהפסד המצווה יצער את הבת. ומכל מקום האם גילתה דעתה שחפצה לשמוע שופר.

וכאן הבת שואלת: כיצד ראוי שאנהג, האם אלך בעצמי לבית הכנסת כדי לזכות במצווה היקרה, או שמא אוותר לטובת אימי ואשאר בבית לשמור על אחיי ואחיותיי?

ומשיב שם:

מצינו שאדם צריך לדאוג לשלימות נפשו בענייני המצוות,

ספר החיים

התעוררות בימי הרחמים,

לזכות "למען יאריכון ימיך ולמעט ייטב לך".

כאילו עקדתם עצמכם לפני

שנינו בגמ'¹ תקעו לפני בשופר של איל כדי שאזכור לכם עקידת יצחק בן אברהם ומעלה אני עליכם כאילו

עקדתם עצמכם לפני. ויש להתבונן בדברי הגמ', שלכאורה די היה לומר שהקב"ה יזכור לנו את העקידה עצמה אשר מעשה זה של מסירות נפש בכוחו לעורר זכות אבות ביום הדין, ומדוע צריכים ג"כ לזה **שמעלה אני עליכם כאילו עקדתם עצמכם לפני?** ויתר על כן יש להבין מהות ענין זה 'כאילו עקדתם עצמכם' והלא לא נתבקשנו לעקוד עצמינו ולא עלה על דעתנו לעשות כן, וא"כ איזה לימוד זכות יש בזה שכאילו עקדנו עצמנו מה שלכאורה אינו נכון ולמה צריך להמציא זכות זו שכביכול אינה שייכת אלינו?

כתב הגר"י בלאזר בכוכבי אור² ז"ל אמרו חז"ל הסתכל הקב"ה באבות וברא העולם. כי כאשר נתבונן נמצא כי לולי זכות אבות היה העולם חרב. כשחטאו ישראל בעגל עמד משה רבינו ע"ה ואמר זכור לאברהם וכו' וכן כל פעם שאנו מזכירים בר"ה את העקידה, ולולי היה העקידה אזי ח"ו הי' חרב בעולם ורק על ידי האבות הקדושים יש קיום לעולם.

ובעיקר דבריו שרק זכות העקידה היא העוברת בכל דור, וביום הדין הנורא לולי היה העקידה אזי ח"ו הי' חרב העולם היה נראה להוסיף נופך בזה מדוע בכוחה של העקידה להגן על עם ישראל בכל הדורות, בהקדם דברי המשך חכמה שבישראל מחשבה

טובה מצטרפת למעשה מחשבה רעה אינה מצטרפת למעשה, ובאומות העולם אינו כן. כיון שיש רצון הקיים באומה הישראלית להימשך אחרי רצון השי"ת מעומק הלב ולמסור נפשו רוחם ומאודם על קדושת שמו ית' כאשר עשו אבותינו וכו' ועד כדי כך הושרש רצון זה בנפש עם ישראל עד כי כעת קשה לאדם בן דורנו להבין מה כ"כ גדול הניסיון של אברהם ויצחק למסור את נפשם ומה ההתפעלות כ"כ ממעשה העקידה אחרי שזה כבר מושרש בטבע של כל יהודי למסור את הנפש לעשות רצונו יתברך. ואת כל הכח הזה של עם ישראל למסור נפשם בכל הדורות קיבלו עם ישראל ממעשה העקידה אשר מאז נשתרש בליבם פנימה לעשות רצון אבינו שבשמים כדבר מוכרח מאלינו, כי זהו רצונם הטבעי והאמיתי. והמבואר מדבריו שמסירות הנפש של אברהם ויצחק במעשה העקידה נשתרש בטבע של כל איש ישראל לעשות רצון ה' בלבד, וכל יהודי באשר הוא שם רצונו האמיתי והפנימי הוא אך ורק לעשות רצון ה' באמת. וכעין זה כתב הגר"ח מוואלוז'ין³ שכוחו של עם ישראל למסור נפשם על קדושת שמו ית' במשך כל הדורות הכל נובע מכוחו של אברהם במסירות נפשו במעשה העקידה.

חז"ל אומרים שמצינו אצל יצחק בזמן העקידה את מעשה 'כיבוד אב' נורא. בפרקי דרבי אליעזר: אמר יצחק לאביו אבא קשור לי שתי ידי ושתי רגלי שלא אבעט אותך ונמצאתי מחלל כבוד אב. וקשר שתי ידיו ושתי רגליו ועקדו על גבי המזבח וכו' נמצא א"כ שבנפשו של כל יהודי מונח היסוד גם לכיבוד אב במסירות נפש ממש, מה שירושה היא לנו מאבותנו, שאותה זכות אנו מזכירים בראש השנה כחלק ממעשה מסירות הנפש של העקידה, ובזכותה אנו מבקשים זכות אבות, להיכתב בספר החיים.

⇒ פעם בראש השנה לפני התקיעות אמר הרה"ק רבי שמואל אבא מזיכלין: כתוב בתהילים "והוא יפדה את ישראל מכל עוונותיו". לכאורה היה צריך לומר 'עוונותיהם'?

אך הענין הוא שבעת שישראל עושים תשובה הקב"ה מתחרט על מה שברא את יצר הרע, ותולה את עוונות ישראל בו בעצמו, כביכול שהוא הגורם להם, לכן נאמר "מכל עוונותיו!"

("להב אש" הובא במדור "יתרון דעת" בעלון "עלים לתרופה")

קבלת שבת ראש השנה שחל בשבת - הגאון רבי שריה דבליצקי:
בקדיש יתום שאומרים אחרי "מזמור שיר ליום השבת" אומרים כבר "לעילא ולעילא", אף שעדיין לא אמרו "ברכו" של ערבית, אפילו שלא שקעה חמה, מכל מקום קבלת שבת היא גם קבלת חג ראש השנה.

מרב הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן הורה לבנו הגאון רבי שרגא, כשהיה אבל על אמו, הרבנית תמר, שלא יהיה שליח ציבור בראש השנה ויום כיפור בשום אופן, ולא יועיל בזה מחילת הציבור, כיון שיש על האבל 'דינים' ואין זה טוב לציבור, ואפילו עד "ישתבח" אמר לו שלא יגש לפני העמוד. ("כאיל תערוג" מועדים)

בהרבה מקומות נהגו שאין האבל עובר לפני התיבה כל היום בעשרת ימי תשובה. (מס"א תקפ"א, כ"ג) לפי שעל האבל ... וחלילה לעורר דינים בימים אלו. (שו"ת "דברי מלכיה" ה' פ"ט ועיין משנ"ב תקפ"א ז') החת"ס הנהיג בקהילת מטרסדורף שאבל לא יעבור לפני התיבה מימי הסליחות עד אחר שמחת תורה. (פסקי חת"ס)

רבינו ה"שפע חיים" הורה והקפיד שאבל לא יגש לפני העמוד בערב ראש השנה, עשרת ימי תשובה ובין יום כיפור לסוכות. ("הליכות חיים" ימי הסליחות - הגרא"ש שמואל, חדב"ג האדמו"ר מזויעהל ועוד עיי"ש בארוכה)

אמר מרב הרב שטיינמן, שבזמננו שהרבה מעם ישראל אינם שומרי תורה ומצוות, כל יחיד ויחיד שמתפלל הרי הוא כשליח ציבור שמתפלל עבורם - עבור רבים, על אלו שלא מתפללים ואחריותו גדולה יותר, שעל ידי תפילתו משפיע טובה לכלל ישראל אף לרחוקים!

סיפר הגאון ר' ישראל ברגר: באחת הפעמים, ביושבי כזנב לאריות בבית הדין עם הגאונים רבי נסים קרליץ ורבי יעקב אדלשטיין, היה זה בעשרת ימי תשובה, על אף שבדרך כלל הנהגתו של רבינו נסים היתה מאד ניינוחה, כשהגיעו ימים אלו היה מתח גדול באויר, הרגישו הנה מגיע יום המשפט. אולם בית הדין המשיך לתפקד, הרי עולם כמנהגו נוהג.

בסוף היום עסקנו בענין קבלת אישה לגיור, שכבר הופיעה כמה פעמים לפנינו. לאחר שהוכחה רצינותה ועמדה היטב במבחנים ובדרישות בית הדין הוחלט לגיירה.

אחרי שראיתי את המתח בו שרוי רבינו, שאלתיו, אכן החלטנו לקבלה, אבל ניתן לדחות את ביצוע הגיור אחר יום הכיפורים.

פנה אלי רבי נסים ואמר: "ישראל וואס זאגסטו?" "כמתמיה, מה עלה בדעתך דבר שכזה, הלא הגמרא אומרת (קידושין מ:) העולם נידון אחר רובו, עשה מצוה אחת אשריו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות.

מי יודע אם הגיורת הזו שיש לה דין של תינוק שנולד לא תטה את העולם לכף זכות, אם כן אין לדחות זאת!" ("יזמת עבד ה")

ציונו ה' לתקוע בשופר בראש השנה, כדי להמשיך עלינו ההנהגה ברחמים ולא בתוקף הדין, ולערבב הקטיגור שלא יקטרג. (דרכי' עיי"ש)

כאשר חל ראש השנה בשבת, גזרו חז"ל שלא יתקעו בשופר, שמא יהיה מי שיעביר אותו ברשות הרבים. (ר"ה כט: או"ח תקפ"ח)

תמיהה גדולה יש בגזירה זו, סכנת חיים. לכאורה אנו מפסידים את התועלת העצומה של השופר בגלל חשש רחוק זה?!

"משך חכמה" כתב ביאור עצום ליישב זאת: תקיעת שופר מזכירה את עקדת יצחק, מכניסה לפני הקב"ה את זכות ישראל, מה שנחלו מיצחק למסור עצמו למכה ולחרפה עבור שמו. זו היא זכות העקדה, שבניו עוקדים כל תאוותיהם והרגשותיהם והנאות החיים על מוקד אהבת ה' ותורתו.

לכן, אחרי שידוע לנו תועלת מצות השופר, שאם יתבטל אף באונס הסכנה גדולה, ובכל זאת, עם כל זה אמרו ישראל 'פן יבולע חלילה למצות שבת, המעידה על קדושת שמו יתברך, יעבור עלינו מה שיעבור, יקטרג עלינו שטן ולא יכנס זכרונו לטובה, העיקר שלא יבולע לשבת קודש!' כיון שכן, זה עצמו מה שאין אנו תוקעים בראש השנה, זה גופו עקדה רוחנית עצומה ומועילה לרצות ה' אותנו, כמו שמרצה זכרון השופר! זה עצמו הזכות הגדולה העומדת לנו ליום הדין! (פר' אמור)

להתעורר מהנהגת ה' יתברך וממאורעות השנה החולפת

אחד מתלמידיו של הגאון רבי פסח אליהו פאלק סיפר כי בכל השנים בהם התארח בסעודת ראש השנה אצל רבו, היה רבי פסח אליהו מעורר את בני הבית בהזכרת מאורעות שונים וקשים שחוו במשך השנה האחרונה וכן היה מזכיר צדיקים שנפטרו בשנה זו.

הוא עורר את בני הבית כי הכל נגזר בראש השנה בשנה שעברה... "אילו היינו יודעים מה גוזרים עלינו באותה שעה היינו נוהגים אחרת בתפילתנו, ויפה שעה אחת קודם! כעת התפילה שלנו יכולה להכריע מה יעבור עלינו בשנה הקרובה". (תוכו רצוף אהבה)

אדמו"ר רבי ירוחם ממיר

ראש השנה הוא יום הזכרון. כל הסוד של ראש השנה הוא "שיעלה זכרונו לפני לטובה", כל הזכרה לרעה היא סכנה, לכן מצינו בהלכה שאסור להזכיר בראש השנה את המילה "חטא".

לכן אין אומרים וידוי בראש השנה, אף שהוידוי הוא מעיקרי התשובה, כדי לא להזכיר חטאים.

סוד גדול טמון בהזכרת עוון, וסובב הקב"ה שלא תהיה חלילה הזכרת עוון, כי הזכרת עוון היא סכנה גדולה.

מובא במדרש: כתוב "ולא יהיה עוד לבית ישראל למבטח מזכיר עוון". וכתוב "שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים ... ובשתים יכסה רגליו", שלא יראו פני השכינה, שהרי "כף רגליהם ככף רגל עגל" והם ישראל "עשו להם עגל מסכה".

כל השופרות כשרים חוץ משל פרה ... מפני שהוא קרן עגל". (אמור כ"ז ג' עיי"ש) כל כך מסתעף היסוד של הזכרת עוון עד שמסוכן להזכיר שם עגל, להעיק מבט על רגליהם ככף רגל עגל - סכנה. אין אוכלים אגוז בראש השנה, מפני שאגוז בגימטריא חטא.

מזה יוצאת הערה נוראה: אחרי שהסוד של הזכרת עוון הוא כה מקיף עד שאין להזכיר אפילו גימטריא של חטא מחמת הסכנה הכרוכה בזה - מי יוכל להתבונן איזו הזכרת עוון הוא עוון עצמו! כמה חייב אדם לחגור שארית כוחו, שלכל הפחות בראש השנה לא יהיה לו שום מכשול עוון, לא במעשים ולא במידות, עד כמה שאפשר להטמין ולכסות כאילו אין אצלו שום חטא, שום מידה רעה. המבין יבין עד כמה ענין זה בנפשו ממש!

(מאמרי המשגיח מועדים ק"א) ⇐

"היום הרת עולם אם כבנים אם כעבדים" - זה הענין צריך לומר אותו בכבוד ראש והכנעה, שיכמרו רחמי ה' עליו ויהפך בזכותו. ונהגו לומר אותו בנחת ובזמרה, כדי שיתמתקו הדברים בפיו ויכוון בהם. ("סדר היום")

אנו אומרים בלשון זו לא בגלל שאנו מסתפקים כיצד אנו נקראים - בנים או עבדים. אלא נקראו ישראל 'בנים' למקום מצד הנשמה, חלק אלוך ממעל, ונקראו 'עבדים' מצד הגוף. זהו מה שאנו אומרים: "אם כבנים" - לגבי מה שהנשמה נידונית, אנו מבקשים "רחמנו כרחם אב על בנים". ו"אם כעבדים" - כלפי מה שהגוף נידון אנו מבקשים שתחון אותנו, כדרך אדון לעבדו.

(הגאון רבי זליג ראובן בנגיס - "לפלגות ראובן")

חסיד אחד בקוצק התלהב בתפילתו וקרא "אוי טאטע-אבי אבי". חסיד שני שעמד לידו הפליט מפיו "ודלמא לאו אביו הוא..." שבזמן שאינם עושים רצונו של מקום נקראים עבדים... חלשה דעתו של אותו חסיד ונכנס אל השרף מקוצק וסיפר לו הדברים. אמר לו הרבי: "צועקים הרבה 'אבי, אבי' עד שנעשה ממש אבי!"

מעט מתוך הספר יקר המציאות "שער המלך" על הימים הנוראים, פותח שער לדופקי בתשובה, ממוהר"ר רבי מרדכי אב"ד וילקאטש, ספר מוסרי כתוב בסגנון מיוחד, נדפס לראשונה בשנת תקכ"ב

כל אחד מהקהל יחשוב בלבו ויתפלל בעד התוקע שיהא קול ה' בכח, שיתן לו ה' כח ולא יפסיק קולו, ובשומעו שאין הקול פשוט ובעל התוקע מתאמץ ואינו מצליח וקולי קולות יחדלון, שהוא סימן שהשטן עומד ומשטין והחיצונים עומדים... וסותם את קול השופר, לכן ידאגו ויבכו כל העם על זה ויאמרו "ויהי נועם" עד סופו שהיא סגולה נפלאה.

לא כמו רבים מבני עמינו שאינם מרגישים בזה, וכשבעל התוקע מוציא איזה קול משונה, עושים חוכא ואיטלולא, נוהגים קלות ראש... וכל העם רואים את הקולות אשר הם מקילים ואין מוחים בהם, ועל ידי זה השטן מרקד ביניהם ועושה מהחוכא תוכחה ומקטרג עליהם לעשות בהם כרצונו, ואומר אין זה 'שופר' כי אם 'קרן', כי קרן אור פניהם מגודל השפע שהשפיע עליהם ה' ונרפים הם, ומתעורר עליהם הדין, שיהא משונה קרן בחצר המזיק והם מועדים ולא תמימים.

חיוב להזהיר את העם מעוון זה, כי מצוי הוא שאין בעל התוקע תוקע בקול, לפעמים מאימת הציבור, שופר שאינו מתוקן, לפעמים מחמת שאינו הגון, לפעמים אין הקהל זכאי, לכן יתנו קולם בבכי ואז קול ה' על המים, קול הבכי, בזה יתקנו השופר. ואם יגערו בהם שלא יעשו שחוק מבעל התוקע, בכל זאת הם לא יביטו ולא יראו, יקצו בעיניהם זה לזה, אזי ידעו שבזמנא ילקו השנה ואלו הם הלוקים, כי נשתנה ונעשה מן 'קול' 'לקו', כי על כך לקו... מי חכם יתבונן כי עת לבכות ולא לשחוק... (ריה)

סיפר הרה"ח רבי שאול כהנא, שהיה שו"ב מומחה וירא אלוקים ובעל תפילה מיוחד: היה זה בעת מלחמת העולם השניה, רבבות פליטים מילאו את רומניה ובירתה בוקרשט, ביניהם ה"אמרי חיים" מוויז'ניץ והרבי מפאשקאן. ביום א' של ראש השנה, לאחר שסיימו את התפילה אצל רבו, הרבי מפאשקאן, הלך ר' שאול לביתו. בדרכו עבר דרך בית מדרשו של ה"אמרי חיים", נכנס להתברך, אך מיד ראה שהעבודה עדיין בעיצומה... ה"אמרי חיים" עבר לפני התיבה בתפילת מוסף. התפילה נסתיימה כמעט עם רדת היום...

כשניגש ר' שאול לומר "גוט יום טוב" אמר לרבי ה"אמרי חיים": "הנה אצל מורי ורבי מפאשקאן שייך היה ללכת הביתה לקדש ולאכול סעודת היום ולחזור לבית המדרש ולומר תהלים, ואילו כאן בקושי נשאר זמן ללכת במהירות ולקדש, לאכול דבר מה ולחזור תיכף לתפילת ערבית של ליל שני של ראש השנה..."

השיבו ה"אמרי חיים": "וכי מה רציתם ר' שאול שאשים מחשבותי ורעיוני ב"על חטא", הלא בוודאי צריכים להכניס ולהשקיע כל זה בעבודה של "מלכויות זכרונות ושופרות!"

ר' שאול יצא, הלך במהירות לביתו, ערך את סעודתו בחפזון וחזר לבית המדרש של רבו. אחרי ערבית, באמירת "גוט יום טוב" לאדמו"ר סיפר לו את מה ששוחח עם ה"אמרי חיים".

אמר הרבי מפאשקאן: "האם כך הוא אומר?! האם ב"על חטא" אין מה לחשוב?!" סתם דבריו ולא פירש.

בלכתו הביתה נכנס ר' שאול שוב לבית המדרש של ה"אמרי חיים" ומסר לו את דברי הרבי מפאשקאן. אמר לו ה"אמרי חיים" לר' שאול בחביבות: "עתה גרמת לי עבודה קשה, כעת הנני מוכרח לפגוש את הרבי ולברר ממנו מה נתכוון".

אכן באחד מימי עשרת ימי תשובה נפגשו שניהם. פנה ה"אמרי חיים" לרבי מפאשקאן ושאלו לפשר דבריו.

השיבו הרבי: "כוונתי היתה פשוטה מאד. לפעמים נכנס אלי יהודי עם "קוֹיטל" והוא מצרף "פדיון נפש" בסכום הגון. אני מתבונן שאין באפשרותו לתת נתינה כל כך גדולה והאמת שאסור היה לי לקחת ממנו את כספו, אבל מה אעשה ואיני יכול לומר זאת מפורשות כי אז הוא ידמה שסירובי לקחת את כספו הוא בגלל שהרבי מתייאש ממני ואינו רואה תקווה טובה של מצבי... לכן מוכרח אני לקחת ממנו את נתינתו והכסף מתערב בכספי הבית ומוציאים אותו לצורכי מזון וכלכלת הבית. לאחר מכן גם אני אוכל מהמאכלים הללו. כאן אני עומד ושואל, וכי האמת אין מה להתעכב ולהרהר "על חטא שחטאנו לפניך במאכל ובמשתנה?!"...!"

(באר בשדה" גלין פקודי תשפ"ה)

מעשה היה אצל ה"אמרי ברוך" מוויז'ניץ, בראש השנה שחל להיות בימים חמישי ושישי, בליל שבת קודש הורגשה עליו חולשה מעבודת הימים הקדושים, ביקשו ממנו אנשי שלומו שיקדש על היין בביתו.

אמר להם: "רבי שיש אצלו חילוק והבדל אם הוא מקדש על היין בפני שלשה אנשים או בפני שלשת אלפים איש, חבל להוציא הוצאות לנסוע אליו!"

("זכרון יהודה")

פניני ביה"לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח" יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

נערך מספרו החדש של הרב שליט"א פניני בית לוי - חלק ג' < לרכישת הספר חייגו 058666447 | 0585664447

הכנה ליום הדין

בנו ורוצה שיהודי יעמד לפניו ביום הדין ויגיד: אני מוחק את העבר, אני אתה, אני עומד לפניך, רוצה להכיר בך, להמליך אותך עלי ולהתחיל דרך חדשה. בראש השנה הקב"ה רוצה שכל יהודי יגלה את מלכותו של הקב"ה ואת האור של הקב"ה. זה כל הענין של להיות נצבים לפני הקב"ה, לעמד לפניו ולהגיד הנה אנחנו זוכים עכשו לקבל את האור, את השפע, את גלוי מלכותו יתברך בעולם, וזה כל אחד יכול לעשות! גם החוטא הגדול יכול לבוא ביום הדין, לעמד לפני הקב"ה ולהגיד בורא עולם, שכחתי מהעבר, עשיתי עוונות ואני רוצה לזכר אותם.

לכן התורה מדגישה ומפרטת: "אתם נצבים היום כלכם לפני ה' א-לקיכם, ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם, כל איש ישראל באשר הוא, לא משנה באיזה מצב. מספיק לו עצם זה שיהודי מוכן לעמד מול הקב"ה וממליך אותו. כמובן שכל אחד צריך לבוא עם משהו ביד, להוכיח לקב"ה אני אתה עם קבלה טובה, להגיד לבורא עולם אני לא סתם מדבר, אני רוצה לעשות.

לפעמים אנשים חושבים שהם נפלו לבור עמק והם כבר לא יכולים לצאת ממנו. אומר רבי צדוק הכהן מלובלין דבר פשוט: מי שחושב שנפל למקום שאין ממנו תקומה, אומר לו הקב"ה תדע לך ששטייהדי נופל, הוא נופל לחיקי. הוא לא נופל סתם למטה, גם אז נופלים לידים של הקב"ה. שימו לב ללשון: "ידע אדם שאפלו הגדיל עברות עד אין קץ, מכל מקום לא נתק מנקדת האמת ושרש ישראל, לפי כן אין לך דבר שעומד בפני התשובה".

יש גמרא ידועה במסכת ברכות שנספרת על חזקיהו המלך שלא רצה לשאת אשה, כי ראה ברוח קדשו שעתיד לצאת ממנו בן רשע שיעבד עבודה זרה, ויכשיל את עם ישראל, בן שיקלקל את יצירת הבריאה ויעשה דברים חמורים ביותר. לבסוף הוא התחתן והביא ילד לעולם, מנשה, שעליו אומרת הגמרא בסנהדרין שהיה בן אדם שקלקל את כל העולם ואת כל הבריאה כלה. לא היתה עבודה זרה אחת שהוא לא עבד.

הגיע היום שהקב"ה החליט להעניש אותו. הקב"ה גרם שהוא יבוא לבבל, שם הכניסו אותו לתוף סיר, והדליקו תחתיו אש. האש חממה את הסיר והוא הרגיש זאת. תחלה צעק: 'עבודה זרה פלונית תצילי אותי', אך אף אחד לא שמע ולא הציל אותו. הוא קרא לכל העבדות זרות שעבד, ללא הועיל. כשהבין שפלתה אליו הרעה, הוא נזכר בפסוק שלמד בבית אביו, שאמר לו שיציל אותו אם יקלע לצרה, "בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה, ושבת עד ה' א-לקיך ושמעת בקלו".

כשימצאו אותו הצרות תשוב לקב"ה. הוא החליט ליטש את זה ופנה לה, למרות שהוא לא מכיר אותו בכלל, ואמר לו שהוא רוצה לעשות אותו עסק, אם הקב"ה מציל אותו, הוא יעבד אותו וימין רק בו ואם לא, הוא בעצם עפרא לפומיה.

אש השנה, היום הגדול והנורא. כמובן שכל אחד השתדל במשך ימי הרחמים והסליחות להכין את עצמו, להתקדם ולהיות קרוב לקב"ה. צריך לזכר דבר אחד, כמה שאנחנו מרגישים את עצמנו גדולים וראויים, כנגד זה יש היצר הרע, שהוא גם כן גדול, וינסה עד הרגע האחרון לעצר אותנו, ולא לתת לנו להכנס ליום הדין, ליום הגדול, בהרגשה שאנחנו ראויים לעמד לפני ה'. בדרך כלל היצר הרע מגיע בתור חבר יועץ שכביכול רוצה לעזור. מה הוא יכול ליעץ לאדם? הוא אומר לו בוא נעשה ביחד חשבון נפש, נראה אם באמת אתה ראוי לעמד לפני הקב"ה ביום הדין הגדול והנורא. זה לא יום פשוט, נגזרת בו על האדם כל השנה כלה. הם מתחילים לעשות חשבון נפש. האדם מאמין שהיצר הרע באמת לטובתו, וברגע שהם מוצאים כמה נקודות תופה שיתכן שהאדם נכשל בהן במשך השנה, אומר לו היצר הרע שהחטאים הללו חמורים מאוד, אי אפשר לחזור עליהם בתשובה סתם כן, צריך לעבר חדשים של סגופים וכל מיני סוגי כפרה. איך אתה יכול לעמד ביום הדין? היצר הרע מיאש את האדם. אתה לא ראוי, לא תהיה זכאי. זאת דרכו של היצר הרע.

האויב הגדול ביותר של האדם הוא היצר הרע. "כי תצא למלחמה על איבך". איבך ראשי תבות: אין יאוש בעולם כלל. היצר הרע לא ינוח ולא ישקט עד שיפיל את האדם. אנחנו צריכים לדעת שכמה שהקב"ה חפץ בתשובתו של רשעים ובקרבנה שלהם, הוא חפץ בקרבנה של הצדיקים לא פחות.

אדם שבורח ה' עבד במשך ימות השנה, מגיע ליום הדין עם מעשים טובים וקבלות ומרגיש בצדק, שהוא לא מגיע ריק, יש לו עם מה לעמד לפני בורא עולם. הקב"ה ודאי רוצה לדון אותו לטובה. לא פחות מכך, הקב"ה מחפש את האנשים הרחוקים ומחכה להם שיבואו ביום הדין ויבקשו שנה טובה. הקב"ה רוצה להעניק להם את השנה הטובה ביותר, והוא רוצה שהאדם יגיע עם הרגשה שהוא קרוב לבורא עולם, שהוא מגיע חדש ורוצה לשכח את מה שהיה בשנה האחרונה. זה מה שהקב"ה רוצה לשמע, וברגע שאדם מכיר את גדלות הבורא ורוצה לשכח מהעבר, הקב"ה כבר לא רוצה לשמע על העברות שלו.

נשאלת השאלה, האם ראש השנה הוא ההריון של העולם? הרי העולם נברא בכ"ה באלול. מדוע מפרשים שא' בתשרי הוא יום בריאת העולם? מי שנברא בא' בתשרי הוא האדם. לכן התשובה היא שהעולם נברא בשביל האדם. לא בשביל החיות ולא בשביל המלאכים, אלא כדי שהאדם יישם את התפקיד שלו, שהאדם יכיר את עצמו. בלי אדם לא שווה העולם. כל הבריאה המפלאה הזאת של העולם היא רק כדי שהאדם ירגיש שהוא מרום, שהוא שנה, שהוא נזר הבריאה והקב"ה חפץ בו. לכן אומרים "היום הרת עולם". אם האדם יודע מה התכלית שלו, ממילא יש ענין ביצירת העולם.

לכן אנחנו יכולים לעמד בפני הקב"ה בראש השנה, כי הוא חפץ

העלון מוקדש לעילוי נשמתו של המקובל הקדוש והטהור רבי רחמים עטייה בן גמילה צוק"ל וכן לע"נ אשת חבר הרבנית שושנה בת פרחא ע"ה תנצב"ה

המשך

בעמוד 3 >>

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
18:15	19:24	20:11

מנגינה עתיקה שחיברה לבבות

בדקת אותי עשרות פעמים בחיי, ואתה מכיר היטב כל נמש וכל יבלת, כל שומא וכל כתם לידה. אני לא קונה את ההצגה הזאת! - קבע הנער.

אך עבור הרופא, היה הדבר ברור ונהיר. הוא חייב למצוא מסילות ללב בנו יקירו, וניסה להבין באלו כלים יצליח לכבוש את לבו של הבן, שמתכחש בתוקף לעובדה שאביו נותר חי. לא ניתן לתאר את הצער והיגיון שעבר האב באותם ימים קשים. שנים של פרידה מהבן נסגרו במפגש מטלטל, אך הבן פשוט מתכחש לזה, מסרב להכיר בעובדה שאביו עמו! איך יצליח האב לשוב לחוש כי בנו מחמדו חזר אליו, איך יצליח הבן לשוב ולחדש אהבת אב קדמם?

**דווקא הנער הזה
תפס את תשומת לבו
במיוחד. אולי בשל
סיפורו האישי כמי
ששרד בתנאים לא
תנאים, אולי בגין
גילו התואם להפליא
לגילו של בנו שנשלח
למשרפות, אולי בגלל
שהוא בן אותו מחוז -
מחוז וורשא**

ואז, ברגע של הברקה, החליט הרופא כי יזמין את הנער לביתו בערב שבת, ואז יוציא לפועל תוכנית מרגשת במיוחד, שלבטח תמיס את לב בנו. ואכן, בערב השבת הקרובה הגיע הנער לבית אביו, ולאחר שכיבדו במאכל ובמשקה, הושיבו לצידו, ופתח בנעימה עתיקה בקול נרגש: 'שיר השירים אשר לשלמה...'. כשמוע הנער את ארבע המילים הללו, באותה נעימה שהרטיטה את ליבו בימי קדם, זע לבו. הלא הוא זוכר היטב כי כשהיה ילד היה אביו משורר את השיר הזה, הוא זוכר היטב את המילים, את המנגינה, את התווים, את הטונים, הם נחרטו בזכרונו ועתה צפו ועלו!

דמעות עולות בזוויות עיניו של הבן והאב, ראשיהם מתנועעים ברעד, והם ממשיכים באותה נעימה כובשת, שזכורה לשניהם משנים קדמוניות, וקולם הולך וגובר, המנגינה הולכת ומהדקת את הקשר ביניהם. ליותר מזה הם לא היו זקוקים, ההוכחה היתה ברורה, חדה, חותכת. האב והבן מתנפלים זה על זה בחיבוק, ליבם גואה בהתרגשות וכל גופם רוטט בהמיה. בעזרתה של נעימה אחת, שב לב האב על בנו ולב הבן על אביו. מאותו רגע הנער הבריא לחלוטין. לא עוד מחלות, לא עוד בעיות. הנער פשוט הפך בריא כאחד האדם. משעה שמצא את אביו באמצעות הנעימה המרגשת - שבו אליו כוחותיו והוא הבריא לחלוטין!

הרגע הזה, בו נעימה מרגשת כובשת ומבריאה את כל הבעיות, הוא הרגע העובר על כולנו בהישמע קול השופר. הן במשך כל ימות השנה, אנו עוברים התמודדויות רבות ונסיונות קשים, תחושות לא טובות, דברים שלא הולכים כמו שרצינו. המתח גואה עם כל בדיקה רפואית, שיחה מהמלמד של הבן, טלפון ממנהל הבנק, והריחוק מאבא שבשמים מוביל לכך שאנו מתקשים להילחם עם היצר העומד עלינו, עלולים להיכשל שוב ושוב, טרודים בלי שימת לב אל הנשמה הפועמת בקרבנו.

ואז מגיע רגע אחד, רגע של תקיעת שופר, הנושאת בחובה את הקשר העוצמתי שבין בני ישראל לאביהם שבשמים, המשילה מעלינו ברגע אחד את כל הכיסויים המעבים על ליבנו. זוהי אותה נעימה המאפשרת לנו לשנות את דרכנו, לחטא את ליבנו, לזכך את נפשנו. זהו כוחו של השופר - יש בו את אותו כח עוצמתי המציף את עינינו בדמעות, ואת ליבנו ברצון טוב וכיסופים להתקרב לקב"ה באמת. ככל שנצל את הרגעים הללו לשוב בתשובה, כך נזכה לחולל באמת מהפך רצוי, שיביא אותנו לחיקו של אבא שבשמים מתוך קירבת אלוקים מורגשת, שתלווה אותנו לכל השנה הבעל"ט! והשנה שחל ראש השנה בשבת, יכולה השבת היא שתרחה, וקול השופר שיעלה למרומים ביום ב' דראש השנה ודאי יטהר את ליבנו להתקרב לקב"ה. (הרב אשר קובלסקי שליט"א)

היה זה עת נדמו תופי המלחמה, עת השתרר השקט לאחר השואה האיומה. אחד מהניצולים היה יהודי מוורשא בירת פולין, שהמלחמה החלה כשהיה סטודנט לרפואת הנפש באוניברסיטה פלזנית נחשבת, וכעת החליט לנסות ולהשלים את חוק לימודיו כדי להפוך לרופא מן המניין. אך הפסקת לימודי הרפואה שלו עקב המלחמה, היתה רק הזעירה שבכאביו. הוא היה אב צעיר, שהופרד מרעייתו ובנו יחידו. הואיל וכוחותיו היו במוותו נבחר לעבודה מייגעת במחנות העבודה, ואילו רעייתו ובנו שולחו למשרפות ברכבות המוות. היטב זכר את בני משפחתו, הוריו, רעייתו, בנו היחיד והיקר - ממנו נפרד כשהיה בן 10 בסך הכל, באותו רגע נפרדו דרכיהם, הם נעקדו על קדושת ה', והוא נותר בעולם...

כעת, משהחל לשקם את חייו, שאף תחילה לשוב ללימודי הרפואה. הוא התקבל ללימודים באוניברסיטה יוקרתית, ועד מהרה נשלח לבית חולים פסיכיאטרי קרוב להתמחות במקצוע. עם הגיעו לבית החולים, גילה כי המקום הומה בניצולי המלחמה המנסים לשקם את חייהם ההרוסים, והוא ראה שליחות לסייע להם להתמודד עם אימי המלחמה ולהשתקם.

יוצא דופן במיוחד היה נער צעיר כבן 15, ששבה את לבו. הוא היה נער פולני, שלפי המופיע בתיק הרפואי שלו - התגורר בסביבת וורשא, ובמשך שנים נדד מכאן לשם, וניצל בנס מאימי המלחמה. כעת הוא אושפז בבית החולים בעקבות מצבו הנפשי הקשה, ולמרבה הצער לא נראה כי יש בו רצון להתרפא, הוא כה שבור, נפשו מרוסקת, הוא שב וממלמל כל העת כי לא נותר לו איש בעולם, ולכן אין לו תקווה לשוב לחיים נורמליים...

ודווקא הנער הזה תפס את תשומת לבו במיוחד. אולי בשל סיפורו האישי כמי ששרד בתנאים לא תנאים, אולי בגין גילו התואם להפליא לגילו של בנו שנשלח למשרפות, אולי בגלל שהוא בן אותו מחוז - מחוז וורשא. כך או כך, הרופא החליט בלבו לאמץ את הצלת בריאותו של הנער הזה, לעשות הכל על מנת להושיעו. 'ומי יודע', הררה, 'אולי באמת לכשיבריאה הנער, אאמץ אותו לבן תחת בני שנעקד על קידוש השם'. בהבזק של רגע, חש כי הוא מסתחרר ממש. המחשבה לאמץ בן שהוא בן גילו של בנו ומאותו

איזור, החלה להלוט בראשו כמכות קורנס. 'אולי...', ואולי זה באמת בני! - חשב לרגע, ומיד הדף את המחשבה המזווה הזו: 'הלא בני נרצח בידי הנאצים, נשלח ממני היישר למשרפות. מה הסיכוי שנותר בחיים? - אפס מאופס!'

ובכל זאת, המחשבה הזו לא נתנה לו מנוח. באותו לילה התהפך על משכבו, מנסה לחשוב אולי יש גרעין של אמת בהרהור שלפת והחריד אותו כל כך. כשקרני שמש ראשונות נראו בשמים, נזכר כי לבנו היה כתם לידה קטן מתחת זרועו השמאלית. 'אם רצוני להיות רגוע' - הררה, 'מה יותר פשוט מלבוא לבית החולים, ולבדוק. אם יש לנער כתם - סימן שהוא בני. ואם לאו - אוכל להירגע ולהשיב את המנוחה לנפשי!'. בהחלטה נחושה זו הצליח לעצום עיניו לכמה שעות בודדות, ובשעת בוקר מוקדמת כבר התייצב בבית החולים. הוא קרא לנער לבדיקה, וביקש ממנו להניף את זרועו השמאלית אל על. הרופא התעלף! הכתם היה שם. עגול, ברור, בהיר. אין עוד מקום לספק, אין מקום לדיונים. מסתבר שבנו שרד את אימי המלחמה, והנה הוא כאן - ניצב לפניו!

דקות ארוכות חלפו עד שהתאושש האב - הרופא מעלפוננו, כשכל צוות בית החולים מנסה להבין מה גרם לו למערבולת רגשית כה חזקה. הוא התקשה לדבר, וככל שכוחותיו שבו אליו - יצאו מפיו שברירי משפטים ורסיסי מידע, שהצוות הרפואי השלימים לכדי יריעה וידיעה אחת: הנער המטופל כאן כל כך הרבה זמן, הנער שלא ברור למה הוא חולה בכל כך הרבה מחלות, הנער שאיש לא ידע מי הם בני משפחתו - הוא הוא בנו של הרופא שטיפל בו במסירותו!

כשהרופא החל להתאושש, קרב אל הנער וחייב אותו בחום, 'הלא אתה בני יקירי, מחמד עיני! - קרא בהתרגשות אין קץ, מתרפק על הנער באהבת אב טבעית. אך דווקא עכשיו - הקשה הנער את עורפו, הדף מעליו את הרופא, וצעק בקול: 'אל תספר לי סיפורים' - צווח, 'כל בני משפחתי נכחדו בשואה. אין זאת אלא שהחלטתם להתפטר ממני בכל מחיר! הוריי ובני משפחתי נפטרו כולם, השם יקום דמם. אתה כבר

לע"נ
רפאל פואה
בן רוזה
ז"ל

לע"נ
הרבנית חסיה
ליליאן בת
סוליקה ע"ה

לע"נ
ישראל
בן חביבה
ז"ל

לע"נ
רחל בת שושנה
ע"ה

לע"נ
יצחק שם טוב
בן שרה
ז"ל

לע"נ
שאול חי
בן מרים
ז"ל

לע"נ
הרב אשר
בן מרים
ז"ל

שֶׁסִּים לְקַרְא אֶת הַתְּשִׁלָּה, נִגַּשׁ אֵלָיו אָדָם עִם זָקֵן שֶׁלְבוּשׁ לָבָן וְשָׁאֵל אוֹתוֹ אִם הוּא שֹׁמֵעַ תְּקִיעוֹת הַיּוֹם. אָמַר לוֹ הַיְּהוּדִי מִה זֶה תְּקִיעוֹת? הוּא הִסְבִּיר לוֹ וְאָמַר שֶׁזֶה לֹא לִקְחַת הַרְבֵּה זָמָן. הַיְּהוּדִי הִסְכִּים וְהוּא תָקַע לוֹ שְׁלֹשִׁים תְּקִיעוֹת וְאָמַר לוֹ: "אֲנִי מִשָּׁה כָּךְ, בְּאֵתִי לְזָכוֹת אוֹתָךְ בְּתִקְעוֹת". וְנִפְרַד מִמֶּנּוּ.

הַיְּהוּדִי חָזַר לְבֵיתוֹ וְסִפֵּר לְאִשְׁתּוֹ אֶת כָּל מַה שֶּׁהָיָה. אִשְׁתּוֹ שָׁמְעָה זֹאת וְהִתְעַלְפָה. מִיֵּד שָׁפַךְ עָלֶיהָ מַיִם וְהַעִיר אוֹתָהּ. הוּא שָׁאֵל אוֹתָהּ מִה קָרָה לָהּ, וְהָיָה אָמְרָה לוֹ: "תִּסְפֹּר לִי עוֹד מִה הָיָה". הוּא סִפֵּר שֶׁכֵּן וְהָיָה הַחֲזִירָה וְאָמְרָה: "אֵתָה לֹא מִבֵּין אֶת מִי רָאִיתִי. אֲנִי נוֹלֶדְתִּי בְּפֶרֶשְׁבוֹרָג. הָיָה לִי אָבָא צָדִיק יְסוֹד עוֹלָם שֶׁקָּרָאוּ לוֹ מִשָּׁה כָּךְ. הוּא הָיָה חֶלֶק מִהֶקְהָלָה שֶׁל הַחֲתָם סוֹפֵר, וְהָיָה בְּעַל הַתּוֹקֵעַ בְּבֵית הַכִּנְסָת הַמְּרֻכָּזִי בְּמִשְׁךְ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה. אֵתָה רֹצֶה לְהַגִּיד לִי שְׂאָבָא שְׁלִי יֵרֵד אֵלַיךְ מִגֶּן עֵדֶן? אֲנִי סִטִּיתִי מִהֶדְרֵךְ, ה' יִרְחַם, וְאָבָא שְׁלִי נִפְטָר לִפְנֵי עֶשֶׂר שָׁנִים". הָיָה הַבִּיָּאָה לוֹ תְּמֻנָּה: יְשֻׁנָּה שֶׁל אֲבִיָּה, וְהוּא אָמַר שֶׁאֵין זֶה הָיָה הַיְּהוּדִי שֶׁתָּקַע לוֹ. אִשְׁתּוֹ הִתְרַגְּשָׁה מְאֹד, אָבָל הוּא קָבַל אֶת הַדְּבָרִים בְּצִוְרָה קָשָׁה. לָמָּה הוּא יֵרֵד בְּשִׁבְלֵי מִהַשְׁמִים? הוּא הִתְחִיל לַעֲשׂוֹת חֲשֻׁבוֹת וְנִפְשׁ וּלְבַסּוֹף חָזַר בְּתִשְׁבּוּבָה יָחַד עִם אִשְׁתּוֹ וּלְדִּיר.

הַבִּיָּאָה אֶת הַמִּקְרָה הַזֶּה לִפְנֵי רַבִּי חַיִּים קִנְיָבְסְקִי, אֵיךְ יִתְכַּן? יְהוּדִי שָׁאֵין לוֹ שׁוֹם קֶשֶׁר לְדַת זִנְכָה שִׁבְדָּאוֹ אֵלָיו מִן הַשְּׁמִים? אָמַר רַבִּי חַיִּים קִנְיָבְסְקִי שֶׁהוּא הֵלֵךְ לְהַגִּיד תְּשִׁלָּה, הוּא עָשָׂה מַצָּה וּבִזְכּוֹתָהּ הִתְקַרֵּב לִקְב"ה. אָמַר הַקְּב"ה אֵתָה הִתְקַרַּבְתְּ אֵלַי, אֲנִי מִתְקַרֵּב אֵלַיךְ וְאֶשְׁלַח לָךְ מִיִּשְׁהוֹ שִׁיחֲזִיר אוֹתָךְ בְּתִשְׁבּוּבָה. זֹאת הִמָּהוּת שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה. אֲנַחְנוּ נִתְקַרֵּב לִקְב"ה וְהַקְּב"ה וְדָא יִקְבַּל אוֹתָנוּ וְיֵאִיר לָנוּ אֶת כָּל הַמָּהוּת שֶׁלָּנוּ, וְזֶה נִזְכָּה בְּעַז"ה לְשָׁנָה טוֹבָה וּמְבֹרָכָה, מְלָאָה בְּבִשּׁוּרוֹת טוֹבוֹת וְשִׁהְקָב"ה בְּעֶזְרַת ה' יִגָּאֵל אוֹתָנוּ וְגָאֵל עוֹלָמֵנוּ אָמֵן וְאָמֵן.

בברכת שבת שלום ושנה טובה ומבורכת, הרב אברהם עטיה

הָיָה אֲסוּר לוֹ לומר אֶת זֶה לִקְב"ה, אֵלָה דְּבָרִים חֲמוּרִים. הַקְּב"ה שָׁמְעָה זֹאת, וְלִמְרוֹת הַכֹּל כֵּן רָצָה לִפְתּוֹחַ לוֹ פֶּתַח שֶׁל תְּשִׁבּוּבָה. בָּאוּ הַמַּלְאָכִים וְאָמְרוּ שֶׁאֲסוּר לָתֵת לוֹ לְחֹזֶר בְּתִשְׁבּוּבָה, מִי שֶׁמְדַבֵּר דְּבָרִים כָּאֵלוּ לִקְב"ה לֹא מִגִּיעַ לוֹ לְחֹזֶר, מִגִּיעַ לוֹ לְהַעֲנִשׁ. הֵם חִסְמוּ אֶת הַפֶּתַח שֶׁהַקְּב"ה הִשְׁאִיר לוֹ לְתִשְׁבּוּבָה. רָאָה זֹאת הַקְּב"ה וְחָתַר לוֹ חֲתִירָה תַּחַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד, שֶׁדָּרְכָה יָכוֹל הָיָה לְחֹזֶר בְּתִשְׁבּוּבָה, וּבְכַמָּה שָׁנִית הַקְּב"ה הִבִּיא אוֹתוֹ עַד יְרוּשָׁלַיִם, אֲלֵפִי קִילּוּמֶטֶר מִשָּׁם. הוּא נִצַּל וְאָמַר: יֵשׁ דִּין וְיֵשׁ דִּין. יֵשׁ הַקְּב"ה בְּעוֹלָם, מִנְּשָׁה חֹזֶר בְּתִשְׁבּוּבָה, הִרָס אֶת כָּל הָעֲבוּדָה זָרָה, וְהִחֲזִיר אֶת עַם יִשְׂרָאֵל בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁלָמָה. הוּא יָצָא מִהַעוֹלָם בְּעַל תְּשׁוּבָה טָהוֹר.

שׁוֹאֵל רַבִּי יְהוֹנָתָן אֵיבְשִׁיץ, חֲזַקְיָהוּ הַמֶּלֶךְ הָיָה בְּעַל רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, אִם הוּא רָאָה אֶת מַה שֶּׁקָּרָה עִם הַבֵּן שְׁלֹו, לָמָּה לֹא הָרָאוּ לוֹ אֶת סוֹף הַסִּפּוּר? עוֹנֶה רַבִּי יְהוֹנָתָן אֵיבְשִׁיץ בְּיַעֲרֹת דְּבִשׁ רַעִיּוֹן מְבָהִיל, שֶׁחֲזַקְיָהוּ הַמֶּלֶךְ יָכוֹל לִרְאוֹת אִם מְנֻשָּׁה יְהִיָּה צָדִיק אוֹ רָשָׁע, אָבָל לֹא יָכוֹל לִרְאוֹת אִם הוּא יְהִיָּה בְּעַל תְּשׁוּבָה, לָמָּה? כִּי הַמַּעֲלָה שֶׁל בְּעַל תְּשׁוּבָה גְּדוּלָה הַרְבֵּה יוֹתֵר מִהַצְדִּיק, וְהַצְדִּיק לֹא יָכוֹל לִרְאוֹת אוֹתוֹ, הוּא נִמְצָא בְּגֶן עֵדֶן, בְּמָקוֹם שֶׁאֲפִלּוּ צָדִיקִים לֹא זֹכִים לְהִכְנֵס לָשָׁם. אִם כֵּן, הַיָּצֵר הָרַע בְּכָלֵל לֹא יָכוֹל לִפְתּוֹחַ אֶת הַפֶּה וְלְהַגִּיד לָנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא רְאוּיִים לְתִשְׁבּוּבָה. מִי פָתִי לְשִׁמְעַת בְּקוֹל הַיָּצֵר הָרַע? אָדָם יָכוֹל לְהִתְקַרֵּב בְּרִגְעַת אֶחָד לְחִיקוֹ שֶׁל הַקְּב"ה אַחֲרֵי כָּל מַה שֶּׁהוּא עָשָׂה. אָף אֶחָד לֹא גְרוּעַ יוֹתֵר מִמְּנֻשָּׁה, וְהוּא הִפָּךְ לְבְּעַל תְּשׁוּבָה וְזָכָה לְהִכְנֵס לְהִיכָל הַחַמִּישִׁי. זֶה הַיּוֹם הַגָּדוֹל, רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שָׁבוּ אָדָם יָכוֹל לְהַגִּיעַ לַפִּסְגּוֹת.

מְסַפֵּר עַל יְהוּדִי שָׁחִי בְּפִלּוֹרִיָּה וְהָיָה מְנַתֵּק לְגַמְרֵי מִתּוֹרָה וּמִצְוּוֹת. פַּעַם אֲחַת בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא יָצָא לְמִרְפֶּסֶת לַעֲשׂוֹת וְהִתְבּוֹנֵן עַל חוֹף הַיָּם, שָׁם רָאָה עֲשָׂרוֹת יְהוּדִים. הוּא תָּהָה מִה הֵם עוֹשִׂים שָׁם בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְיֵרֵד לְמַטָּה. הוּא הִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם, מִיִּשְׁהוֹ רָאָה אוֹתוֹ, נָתַן לוֹ כֶּפֶה וּמַחְזוֹר וְאָמַר לוֹ שֶׁהֵם עוֹשִׂים תְּשִׁלָּה, שִׁינְטָרְף. הוּא הִסְכִּים. אַחֲרֵי

אחרית הימים

המלחמה האחרונה (נ"ו) – וְנִקְרְבוּ יְשִׁים אֲרֵנוּ

הַחֲדוֹת וּבִאפֶס מֵאֵמָּה. אֲבָל יֵשׁ דֶּרֶךְ נוֹסֶפֶת בִּה פַעֲלוֹ הַיּוֹנוּם, וְהָיָה, אוֹמֵר הַמַּדְרֵשׁ (ש"ס): "אָמַר רַב הוֹנָא: בְּשִׁלּוּשָׁה דְּבָרִים קִדְמָה מַלְכוּת יוֹן לְמַלְכוּת הַרְשָׁעָה: בְּנִימוּסִין (חוֹקִים וְסוֹדְרֵי מַדִּינָה), וּבִפְנִיקִסִין (רִישׁוּמִים וְאִרְכִּינּוּסִים), וּבִלְשׁוֹן (שִׁפְהָ מְפּוֹתַחַת מֵאֹד). מַדִּינָה מִשְׁגִּשְׁגַת, תְּרַבּוּתִית, סִפּוּרֹת, מַדַּע וְהַשְׁכָּלָה עֲשִׂירָה, אֲמִנְצִיפִיצִיָּה – שִׁיוּוִין זְכוּיוֹת! אֵין יוֹתֵר "יוֹנוּת" ו"יְהוּדִי" בְּנִפְרַד, מִהַיּוֹם יִשְׁנֵה תְּרַבּוּת "הַלִּנְסִיטִית"! כִּלּוֹנוֹ עִם אֶחָד, שִׁפְהָ אֲחַת, אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה, חֲבֵרִים!

כְּשִׁיחֲזִיר הָיָה הוֹלֵךְ בְּרַחוּבוֹת בְּבִל וְהוֹגִי צוּעֵק לוֹ "יְהוּדִי מְלוּכָלִי!", שׁוֹנָאִים אוֹתוֹ, אִם יַעֲמִיד אוֹתוֹ בְּנוֹכְדִנְצֵר לְהַשְׁתַּחֲוּוֹת לְצֶלֶם – הוּא יִקְפֹּץ לֹאשׁ! אֲמֵנָה, כֹּאשֶׁר הוֹגִי הוּא לֹא שׁוֹנָא, אֲלֵא אֲדִרְבָּה, הוּא "חֲבֵר" שֶׁל הַיְּהוּדִי, מַחְבֵּק אוֹתוֹ, מִשְׁתָּף אוֹתוֹ – הַדֶּרֶךְ לְמַטָּה סִלּוּלָה לְעֵבֶר הַשְּׂמֵד, יַעֲבֹר עֲבִירוֹת מִבְּחִירָה. צֹא וּלְמַד מִה קוֹרָה בְּאִמְרִיקָה – 80 שָׁנָה אַחֲרֵי וּמִסְפֵּר הַיְּהוּדִים לֹא גָדַל. לְמַה? "שׁוּאָה שְׁקִטָּה".

וְעַל זֶה הַתְּפִלָּה יַעֲקֹב אֲבִינוּ (בְּרַאשִׁית ל"ב, י"ב): "הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אַחִי, מִיַּד עֶשָׂו". קוֹדֵם "מִיַּד אַחִי", כִּי בְּהַתְּבַלּוּלוֹת עַל יַד אַחֲוָה הַתּוֹצֵאָה קֶשֶׁה יוֹתֵר בְּאִיבּוֹד הַנִּשְׁמָה, יוֹתֵר מֵאִשֶּׁר "מִיַּד עֶשָׂו" בְּאִיבּוֹד הַגּוֹף הַגִּשְׁמִי, שְׂגִדּוֹל הַמַּחֲסִיאוֹ יוֹתֵר מִן הַהוֹרָגוֹ! (בְּמַדְרֵשׁ רַבָּה, כ"א, ד')

מַגְלוֹת יוֹן נִלְמַד, שֶׁחֹבָה עַל כָּל אֶחָד מֵאִיתָנוּ לְשִׁמּוֹר עַל טוֹהַר הָעֵינַיִם שֶׁל הַיֵּלֶד, יִשְׁנֵה אַחֲרִיתוֹת רַבָּה עַל הַהוֹרִים בְּלִקְחַת הַיֵּלֶדִים לְקִנְיֹן, לְחוּף הַיָּם, לָתֵת לָהֶם לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּמַכְשִׁירִים לֹא מוֹגִיִּים, עֲדִיק לְהִימָנוֹעַ מִלְּהַכְנִיסִים לְמַקְוֹמוֹת בְּעִיִּיתִים מֵאִשֶּׁר לְהַכְנִיס לְרֹאשֶׁם נַחֲשִׁים וְעַקְרָבִים! שְׁלֹא נִיתֵן אֶת הַדִּין! וְכַמוֹכָן, הַנִּקְוָדָה הַשְּׁנִיָּה, לְהִיזָהֵר מִהַחֲבֵרָה מִקְרַבָּת וְהַאֲוֵהֶבֶת אֶךְ בְּפָנִים הָיָה אוֹרְבָתָ! "נִיתָאִי הָאֲרַבִּלִי אוֹמֵר, הָרַחֵק מִשְׁכָּן רַע, וְאֵל תִּתְחַבֵּר לְרַשָּׁע" (אֲבוֹתוֹת ז', ט').

הַרְבֵּה עֲמִירִים טוֹבֵי הַיִּזְיוֹ שִׁלְאוֹת וּבִקְשָׁת מֵאִמְרִים קוֹדְמִים נִיתֵן לְשִׁלּוֹחַ מִיֵּלֶד: otubon1@gmail.com לְשִׁמְעִית הַשִּׁיעּוּרִים בְּקוֹל הַלְשׁוֹן – חִיגּוֹ 03-6171111, הַקִּישׁוֹ 7 וְזֹא 956363

"זו יון, שהיתה קלה וחדה בגזירותיה, שהיתה אומרת לישראל: כתבו על קרן השור שאין לכם חלק בא-להי ישראל"

הַמַּסְלּוֹל בּוֹ אֲנִי הוֹלְכִים כְּכֹר כְּמֵה מֵאִמְרִים, מִתְאַר אֶת דְּפּוֹס פַּעּוֹלַת הַמַּלְכוּיוֹת לֹאֲבֹד אֶת יִשְׂרָאֵל. דִּיבְרֵנוּ אוֹדוֹת בְּבִל הַבְּרִיָּת, פֶּרֶס וּמִדִּי בַחֲלֻקָּתוֹת הַלְשׁוֹן שֶׁל הַמֶּן, וְהַיּוֹם בְּעַז"ה נִדְבֵר אוֹדוֹת הַתַּחֲכוּם הַיּוֹנִי לֹאֲבֹד אֶת עַם יִשְׂרָאֵל. אֲחַת הַשְּׁאֵלוֹת שֶׁנִּשְׁאָלוּ רַבּוֹת, הַכִּיצַד יִיתֵכֵן שְׁבַכֵּל הַגְּלוּיוֹת נִשְׁאָרוּ מִלִּיּוּנִים שֶׁל יְהוּדִים הַחֲרָדִים לְדַבֵּר ה', בַּחֲיוֹתָם הֵיוּ יִרְאֵי שָׁמַיִם, וּבְמָוֶתָם עַל קִידוּשׁ הַשֵּׁם נִשְׁאָרוּ יִרְאֵי שָׁמַיִם, וְאִילוּ בְּגִלוֹת הַנּוֹרָאָה שֶׁל יוֹן, כְּמַעֲט עִם יִשְׂרָאֵל כֹּלּוֹ הַשְׁתַּמֵּד, וְלֹאֵל מִתְּתִיָּה בַּחֲרִיר עֵמֶד בְּפֶרֶךְ, לֹא הָיָה נִשְׁאָר מִשְׁוֹנָאִיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שִׁרִיד וּפְלִיט?

הַתְּשׁוּבָה נְעוּצָה בְּנוֹהַר הַשְּׁלִישִׁי, כְּשִׁמּוֹ 'חֲדָקֵל'. אוֹמֵר הַמַּדְרֵשׁ (בְּרַאשִׁית רַבָּה, ט"ז, ד'): "זו יון, שהיתה קלה וחדה בגזירותיה, שהיתה אומרת לישראל: כתבו על קרן השור שאין לכם חלק בא-לקי ישראל."

מִה הַפִּירוּשׁ חֲדָה וְקִלָּה? אֲתָם יוֹדְעִים וְדָא, שֶׁהַמוֹשֵׁג "טֶכְנֻלּוּגִיָּה" מִהוּוֹת לְהַבִּיא אֶת הָאָדָם לְמַקְסִימוֹם יַעֲלִיתוּ בְּמִינִימוֹם מֵאֵמָּה. לְמַשֵּׁל, בְּעֵבֶר הֵיוּ צָרִיכִים לְהַשְׁקוֹת אֶת הַשְּׂדוֹת בְּעֹזֶרֶת שְׂאִיבָת מַיִם מִהַנּוֹהַר, כְּפוֹת הַיְּדִידִים לֹא הֵיוּ מַכִּילוֹת הַרְבֵּה, וְגַם הַמַּיִם הֵיוּ בּוֹרְחִים דֶּרֶךְ נִקְבֵי הָאֲצָבָעוֹת – אִזּוּ הַמַּצִּיאוֹ תְּגִלִּית שֶׁנִּקְרָאת "דִּלִּי". לִימִים רָאוּ שֶׁאֲפִשֶׁר לְשַׁדְּרַג אֶת הַדִּלִּי, בְּכַךְ שִׁיקְחוּ מוֹט, וְעַלִּיו שְׁנֵי דִלִּים, וְכַכָּה יִכְפִּילוּ אֶת אֲסַפְקַת הַמַּיִם. אֲבָל עַדִּיין הִיתָה זֹו טִרְחָה גְּדוּלָה וְכַמּוֹת לֹא מִסְפָּקַת. חֲלָפוּ יָמִים וְאֵת הַדִּלִּים הַחֲלִיף הַרְבֵּה דְּלוּיָהּ, וְאוֹתוֹ הַחֲלִיפוּ מִשְׁאֲבוֹת יַדְנִוִּת, וְאוֹתָן הַחֲלִיפוּ מִשְׁאֲבוֹת אוֹטוֹמַטִיטוֹ. הַתּוֹצֵאָה: מַקְסִימוֹם יַעֲלִיתוּ בְּמִינִימוֹם מֵאֵמָּה.

הַיּוֹנוּם הֵיוּ חֲכָמִים, קִיבְּלוּ שִׁפְעָה שֶׁל חֲכָמָה מִנְּהַר הַיּוֹצֵא מַעֲדָן, וְעַמּוֹ הַשְׁתַּמְשׁוּ לְרַעְיָה. אֲמַרְוּ, תִּינוּק מִגִּיל קֹטָן כָּל מַה שֶּׁהוּא רֹאֵה נִקְלַט בְּמַצְלָמוֹת הָעֵינַיִם, כְּכֹר מִגִּיל אֶפֶס גִּזְרָה מַלְכוּת יוֹן בְּיַעֲלִיתוֹ וְהַפְעִילָה אֶת נִשְׁקָה יוֹם הַדִּין: כּוֹתֵבִים עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר שֶׁאֵין לָהֶם חֶלֶק בְּאֶלֶּי יִשְׂרָאֵל. כְּמֵה זָמָן לִקְחַת לְחֻקּוֹק עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר? דְּקוֹת בּוֹדְדוֹת. מִה הַתּוֹעֲלָה? אוֹמֵר ר' יַחֲזַקְאֵל אֲבַרְמַסְקִי, הַתִּינוּק שׁוֹתָה מִהַקֶּרֶן, מִסְתַּכֵּל בְּמִשְׁפֵּט שֶׁנִּחְקַק בְּלָבוֹ, גָּדַל כְּכֹן סוֹרֵר וּמוֹרָה, בְּגִיל 14 מַקְטִין אֶת הַכִּיפָה בְּגִיל 16 מַגְדִּיל אֶת הַמִּשְׁקָף, וּבְגִיל 18 כְּכֹר מַצְבִּיעַ מִרְצָה. הִרִי לָכֵם הַטֶּכְנֻלּוּגִיָּה נּוֹסַח יוֹן – גִּזְרָה בְּשִׁיא

כך מקובל אני מרבותי
ישמרם א-ל שכל הזהיר בברכת
המזון מזונותיו מצויין לו כבוד
כל ימיו

(ספר החינוך מצוה ת"ל)

כותב העטרת זקנים אדם
המברך ברכת המזון מתוך הכתב
בדקדוק ובכוונה מסלק מעצמו
צרות רבות ואסונות ל"ע.

וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ

גליל על המזון

מטרתו לעורר את גודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה

"מצאתי למה אין אות פ"א
סופית (ף) בברכת המזון לפי שכל
מי שבירך ברכת המזון בכוונה, אין
שולט בו לא חרון אף ולא שצף ולא
קצף, ולא אנה ולא אנה ומזונותיו
מצויין לו ברוח ובכבוד על ימיו".

(י"בא ה"טב" או"ח הלכות ברכת
המזון סימן קפ"ה אות א' -
ספר הרוקח סימן של"ז)

הקבלה לשנה החדשה שעושה רעש בשמים!

רעיון חשוב ונחוץ שהמציא לנו אחד מהקוראים החשובים שיח' **לקראת ימי הרחמים והרצון**

המזון מתוך סידור! **אני מבטיח לכם שאם נקבל זאת על עצמנו זה יעשה רעש גדול בשמים!** יכריזו עלינו בשמים 'פלוני עשה תשובה!' 'פלונית עשתה תשובה!' אם נבוא לראש השנה עם קבלה קטנה זו – זוהי 'תשובה!'

"הנביא אומר: "קחו עמכם דברים ושוב אל ה'" – סיים מרן זצ"ל את דבריו – "עלינו לקחת עמנו דבר אחד קטן וללכת אתו הביתה... וללכת אתו "עד הסוף..." ולבוא אתו לראש השנה... תשמעו ממני עצה: "קחו עמכם דברים", קחו עמכם את הקבלה הזו, ואיתה תלכו הביתה..."

יש שהמליצו על כך את הפסוק במגילת אסתר (ט' כה): "אמר עם הספר ישוב מחשבתו הרעה" – כאשר מתפללים "עם הספר" מתוך הסידור, הדבר מועיל ל"ישוב מחשבתו הרעה" – לבטל את כל המחשבות הטורדות את הכוונה הראויה.

[מתוך ספר "דורש טוב"]

אני רגיל לספר את מה ששמעתי ממרן בעל ה"אבי עזרי" זצ"ל בהיותי אברך צעיר לימים.

היה זה בתאריך כ"ז באלול תשמ"ט, ימים ספורים לפני ראש השנה, וכך הוא אמר:

"הנה קרב ובא יום ראש השנה, יום הדין, שבודאי זה מחייב אותנו, ביתר שאת וביתר עוז להתעורר ולעשות תשובה.

"אבל איך עושים תשובה?", שאג מרן, "תשמעו ממנו! תשמעו עצה מאדם זקן! לאדם זקן יש ניסיון!"

היינו בטוחים שהוא הולך להגדיל משהו כמו: שכל אחד יקבל על עצמו שמשעה תשע בבוקר עוד אחת בצהרים הוא לומד בלי לדבר דברים בטלים...

אבל הצדיק הפתיע: **"נקבל על עצמנו לברך ברכת המזון בכוונה!** ואיך נעשה את זה? הרי לפעמים, בעת הברכה, אנחנו עייפים, הראש לא מרוכז, המח לא צלול... מה נעשה?

"נברך ברכת המזון מתוך סידור!", אמר מרן, "זה יעזור מאוד לכוונה! לכו הביתה, תגידו לנשים וילדים שלכם שמהיום והלאה מברכים ברכת

למי שיש סיפורים, עובדות, מאמרים ודברי תורה בגודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה
או להערות והארות אפשר לפנות למייל: AlHamuzoin@gmail.com

נתנדב לעילוי נשמת כ"ק מרנא ורנבא

הרבי ר' ברוך ב"ר יחיאל מיכל ז"ע ממעזבוש - הרבי ר' מנחם מענדל ב"ר יוסף ז"ע מרימנוב - הרבי רבי אלימלך ב"ר אלעזר ליפמאן ז"ע מליזענסק
רבי לוי יצחק בן שרה סאשא ז"ע מבארדיטשוב - רבי ישראל דוב בער ב"ר יוסף ז"ע מוועלעדניק - רבי ישכר בער בן ר' יצחק ז"ע מראדאשיץ
רבי נחמן בן שמחה בן פייגא ז"ע מברסלב - רבי ישראל מאיר בן ר' אריה זאב ז"ע בעל ה'חפץ חיים' - רבי משולם פייש בן רבי מרדכי בן צירל ז"ע מטאשה
הרבי ר' ישעי' ב"ר משה ז"ע מקערעסטיט - רבי שלום ב"ר מרדכי יוסף משה ז"ע משאץ - רבי אליעזר שלמה ב"ר מנחם זאב זצ"ל
רבי יעקב חיים ישראל רפאל בן רבי יצחק ושרה אלפיה זצ"ל

כשלג ילבינו

ראש השנה מגיע ואני נזכר בטיב ההשגחה שהיה לי לפני שנה:

כחסידי ברסלב, אני נוסע מדי שנה לאומן לראש השנה, ערב ראש השנה הגיע. כל הלחץ של ההכנות מסתיים ומגיע הרגע המיוחד. אני מוציא את הקיטל הלבן שהכינו לי ולובש אותו בהרגשה עילאית. הנה אני שוב 'דומה למלאכים'. אחרי רגע אומר לי מישהו 'יש לך כתם צהוב על השרוול'. אני מתפלא, מניין צץ לו הכתם? הרי הקיטל עבר כביסה? אני מסתכל ולא רואה כלום וממשיך, לפתע עוד אחד מהאחים שלי מעיר לי 'יש לך כתם על כל השרוול', כבר לא יכולתי להישאר אדיש, הורדתי מהר את הקיטל ונחרדתי לראות על הצד האחורי של הקיטל כתם צהוב ענק!

מה עושים עכשיו? אם רק הייתי יודע לפני כמה שעות אולי הייתי מספיק לכבס את הקיטל, אבל עכשיו? אנחנו משפחה מאוד מלוכדת וגם באומן כולנו נמצאים יחד באותה דירה. כולם משתתפים בדאגתי אבל לאף אחד אין רעיון מה אפשר לעשות ברגע זה. לפתע אני שומע קול בלתי מוכר 'יש לי בשבילך קיטל חדש', אני מתפלא מיהו הדובר?

אחד מהאחים הביא אתו את גיסו הבחור לאומן. הבחור רצה לשמח את אביו שנשאר בארץ ולקנות לו מתנה מיוחדת מאומן. הוא זכר שהקיטל של אבא שלו נראה זקן ובלוי, אז הוא קנה לו 'קיטל' חדש! ועכשיו הוא הציע להביא לי את הקיטל שיהיה לי קיטל נקי וצח לראש השנה. סיכמנו שאחרי החג אקנה עבורו אחד חדש. לקחתי בשמחה את הקיטל.

מאת: אריאל שניידר

המעוניין לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזמן לשלוח אל ר' שמחה סמאולס
פקס: 15326517922
או: o.y.wines@gmail.com

גדול, וידאגו לו לכל צרכיו מהחל ועד כלה.

שמח האיש נוסע לקרעסטיר, ובהיות ששמע שבקרעסטיר נהוג להביא לרבי מתנת בקבוק יי"ש [בראנפנעץ] קנה לו האיש בקבוק יי"ש, ובהגיעו לקרעסטיר נכנס אצל הרבי הקדוש רבי ישעיה'לי והגיש לפניו את בקבוק היי"ש שהביא עימו.

הרבי קיבלו בשמחה ובסבר פנים יפות, ואת הבקבוק שהביא לו נטל בידו, וקם ממקומו בהדרת קודש, ניגש אל פינת הבית שם עמדה חבית גדולה מלאה ביי"ש חריף וטוב, ושפך את כל תכולת הבקבוק אל תוך החבית.

והנה ביום טוב של ראש השנה בהפסקה שלפני קריאת התורה, הסתובב לו בבית המדרש הגדול שבקרעסטיר בחור שלא היה כל כך בריא בנפשו, וביקש לשתות מעט מן היי"ש הטוב של הרבי...

הגבאים כמובן לא הסכימו לו, וגערו בו שעתה באמצע התפילה אין שותים יי"ש! אך הבחור מתעקש הוא רצה לשתות את היי"ש דווקא עתה באמצע תפילות יום הדין! וכראותו שמסרבים לו פעם אחר פעם,

התגנב לו בלאט אל תוך הבית, והחליט שאם לא מגישים לו מן המשקה, הרי יטול הוא בכוחות עצמו בשליחות יד...

אולם לצערי כשהגיע למוזג לעצמו 'כוסית' טובה מתוך החבית, הסתכך בתנועותיו המסורבלות עד שנפלה כל החבית הגדולה על הארץ בקול חבטה עזה ונשברה, תבריה ולא שתייה... יי"ש רב החל להישפך לכל עבר, והמשמשים המסורים שרצו מהרה לקול החבטה החזקה נדהמו למראה עיניהם.

עד מהרה תפסו את הבחור הסורר שעמד נכלם מן הצד, והחלו להכות בו מכות נמרצות על שהעז להתגנב ללא רשות אל תוך ביתו של הרבי, ולעולל בו את תעלוליו.

אחד המשמשים שהיטב חרה לו על כל הבלגן וההפסד הגדול, היכה בו חזק וצעק עליו: **בראנפנעץ! האסטו גיוואלד? פעטש וועסטו אפגען!** [יי"ש רצית? מכות תחטוף!]

הרבי הקדוש שהרגיש בהמולה הגדולה יצא החוצה לראות מה קרה שם, והנה הגיעו לאוזניו גערוותיהם של המשמשים, וכששמע במה המדובר, ציווה לקרוא לפניו תיכף את הבחור המסכן. נטלו הרבי בידו, ונכנס עימו יחדיו אל הבית פנימה ושאלו לרצונו, ענה הבחור והתנצל שבסך הכל 'רק' רצה לשתות מעט יי"ש, ועתה לרוע מזלו לא רק שאין לו יי"ש הוא, החבית כולה שבורה ושפוכה, והוא עוד חוטף מכות נאמנות!

וואס איז ד'פראבלעם? [מה הבעיה?], אמר הרבי, אתן לך לשתות יי"ש!

בכה הבחור במר נפשו, הלא כבר אין לנו שום יי"ש, הכל נשפך וניגר על הארץ!

מדוע תאמר כך? אמר הרבי ברוב חיבה, **פאר דיר איז אלץ דא!** [בשבילך יש הכל!]. וכדברו ניגש אל ארון צדדי, שם בפניה עמד מוחבא בקבוק קטן של יי"ש, כנראה בדיוק לנסיבות שכאלו... הרבי פתח את הבקבוק הוציא כוסית ומוג לו לבחור שישתה להנאתו.

הבחור התמים שמח מאוד לכוסית שכה השתוקק לה, הוא לגם אותה כולה בבת אחת, ותיכף הושיט לרבי את הכוס הריקה, ובחיוך מבוש אמר: **נאך איינז!** [עוד אחת!].

הביט בו הרבי היטב, ואמר: הלא עומדים אנו כעת עדיין לפני התקיעות, הבה ניכנס פנימה לבית המדרש לשופר-בלאזען ולתפילת המוספים, ולאחר מכן אמוזג לך עוד מן המשקה הנכסף. יצאו אפוא הרבי ביחד עם הבחור, הרבי העמידו על ידו במשך כל התפילה.

ובכך הפך הצדיק הקדוש את לבבו לטובה, כשבמשך כל עת התפילה עמד הבחור בכובד ראש בתפילות הנוראות.

כשמע הצאנזער רב את כל השתלשלות המעשה מפי האיש, התפעל מכך מאוד, ופנה לבניו שישבו אצלו, שעדיין לא הכירו כראוי את ר' ישעיה'לי ולא הבינו מדוע מקרבו אביהם כל כך. זעהט איר! [ראוים אתם] אמר הרבי, זהו צדיק מושלם וראוי הוא להנהיג את ישראל. וגילה לפנייהם מעט מכבשונו של עולם, שבאותה 'עבודה' שהתעסק הרבי עם אותו בחור, התכוון בכוונותיו הטמירות לבטל קטרוג קשה שריחף בבית דין של מעלה, ובאתערותא דלתתא שעורר את רחמיו על אותו בחור מסכן, התעוררו למעלה רחמים מרובים, ותיכף התבטל אותו קטרוג קשה, ובאה הישועה לישראל.

וזה גם הסיבה שמערב את כל בקבוקי היי"ש

גרסינן בריש פרק האומנין (בבא מציעא עה:): "השוכר את האמנין והטעו זה את זה, אין להם זה על זה אלא תרעמת וכו'. השוכר את האמנין וחקרו בן דין על המתקנה, אם בעל הבית חוזר בו ידו על המתקנה".

ומוקמינן לה בגמרא (עו.) דין חזור פועלים, באופן דאייקר עבדתא וחזרו בהם הפועלים, ואזל בעל הבית ופייסינהו עד שנתרצו לשוב למלאכתם. מהו דתימא מצו אמרי ליה הפועלים לבעל הבית: כי מפייסין, על דעת שתוסיף לנו על שכרנו, קא משמע לן דאמר להו: **אדעתא דטרחנא לכו באכילה ושתיה וכו'.**

ודין חזרת בעל הבית מוקמינן לה התם באופן דול עבדתא, וחזר בו בעל הבית, ואזול פועלים ופייסוהו. מהו דתימא מצי אמר להו: נתרציתו אדעתא דבצירתו לי מאגרייכו, כדי שתפחתו משכר עבודתכם, קא משמע לן דאמרי ליה: **אדעתא דעבדינן לך עבדתא שפירתא** עיין שם היתב הסוגיא.

ופירש רש"י ז"ל: "פייסינהו - הרבה תחנונים".

מכאן רמזו בספרים על האי יומא דדינא רבא דראש השנה, כאשר בעל הבית מלכו של עולם השוכר אותנו הפועלים בעבודתו יתברך, לעריכת חשבון שכר המלאכה, ומעמידים את הכל על המשקל.

והנה כשמתבוננים בעבודת הפועלים אצל בעל הבית במשך השנה חולפת, מתברר שלפעמים חזרו בהם פועלים ולא עשו את עבודתם כדין, או מצד שני שחזר בו בעל הבית ואינו חפץ ח"ו בעבודת הפועלים.

ועל כך למדין אנו מסוגיא זו, שניתן שפיר לפייס זה את זה, על ידי שמרבים בפיוס ובתחנונים, כד"א 'השתדלו והרבו תחנה ובקשה לפני מלך א"ל רם ונשא'. והפיוס הוא משני הצדדים, הן אנו הפועלים מפייסים את בעל הבית שנושב אליו לעבודתו, והן בעל הבית מפייס אותנו כביכול כדי שנושב אצלו יתברך שמו.

ואהא קא משמע לן, שעל דעת כן מתפייסים שני הצדדים, שהבעל הבית יהיב להו לפועלים ויטרח עבורם במאכל ובמשתה, ובהמצאת פרנסתם ומוזנותיהם ברייוח. ואילו הפועלים על דעת שיעבדו עבדתא שפירתא, ובשנה הבאה עלינו לטובה נעבוד עבודה טובה ומשובחת יותר. - ובכך מתרצים יחדיו שני הצדדים, הן בעל הבית והן הפועלים, בריצוי טוב ובפיוסים.

"בספר חיים ברכה ושלום, ופרנסה טובה, וגזרות טובות ישועות ונחמות, נזכר ונקתב לפניך, אֲנַחְנו וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וְלְשָׁלוֹם" - אמן.

* * *

שתיית היי"ש שביטלה את הקטרוג הקשה בר"ה

כאשר עלה ונתעלה הרה"ק רבי ישעיה מקרעסטיר צוק"ל על כס ההנהגה, היו כמה וכמה מגדולי צדיקי הדור שחיוקו מאוד את שבת הנהגתו.

אחד מהם היה מרן בעל ה"דברי חיים" **מצאנו צוק"ל**, מגדולי צדיקי ומאורי הדור, אשר תמך בו מאוד ועודדו וחיוקו לקבל עליו את ההנהגה.

פעם הגיע יהודי מאחת מערי הונגריה בבקשת ישועה אצל הצאנזער רב, המדובר היה בקוויטעל קשה עם צרה סבוכה מאוד, לאחר שהתבונן הדברי חיים בפתקא זמן ממושך, אמר שלישועה שכזו צריכים את כוח ראש השנה!

היכן היית בראש השנה האחרון? - שאל הרבי.

התנצל האיש, שאף כי בכל שנה משתדל הוא להגיע אכן לראש השנה לצאנו, השנה התארכה דרכו מחמת כמה קשיים, ולא הספיק להגיע עד צאנו.

היכן אם כן היית בראש השנה? - שאל הרבי.

- בקרעסטיר!

ספר נא לי בפרוטרוט כל מה שראית שם, ביקש הרבי.

פתח האיש וסיפר, שבהיותו בדרכים בימים שלפני ראש השנה, וכראותו שכבר לא יוכל להספיק להגיע עד צאנו שבגליציה, כשהוא עדיין מתעקל בדרכים עמוק בתוככי הונגריה ביקש לברר היכן יוכל להיות בראש השנה.

לאחר ששאל בכמה קהילות, אמרו לו שלאחרונה הגיע 'רבי קטן' לעיירה קרעסטיר הקרובה, ושם מקבלים את כל האורחים בכבוד

טיב התורה

עם טיב חדשי

ממשנתו של הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב': 0733-22-76-09

מחשבים • מחשבים • מקבלים ללא עלות דמי משלוח!

03-6194114

718-871-8652

ניתן להשיג גם בחנויות הספרים

מפעם לפעם היה צריך גם לנסוע עם 'סטוקים' ענקיים של רבבות עצים על גבי רפסודות בנהר הוויסל הידוע, כדי להובילם אל עיר הסחר המפורסמת 'דאנציג' [כיום 'גדיינסק'], שבהיותה עיר נמל גדולה התקיים שם אחד היירידים הגדולים ביותר של העצים.

[וראה בספר 'קול מבשר' (תהלים ע"ח) כמה עניינים שפעל בסתר עליון, בהיותו אז בדנציג עי"ש].

בהמשך השנה כאשר שב הרבי ר' בונם למעון קדשו של רבו החוזה, אחרי שכבר נודעו עסקיו הגדולים אצל הגבירה מרת 'תמרל', ושחזר והתעשר מאוד. אמר לו רבו הגדול תיכף בבואו: **בונם לעבני!** תדע נאמנה, כי כשגזרת הגזירה למעלה הרי היא מציאות היותר חזקה מכל העולם כולו, ואין שום כח עומד בפני הרצאת גזירת עליון אל הפועל. - ברם בכוח תפילה אמיתית מקרב לב ונפש בדמעות ובכיות נאמנות, להתעלות מעל כל אותה מציאות, ולקרוע את הגזירה לגזרי גזרים, ולהפוך את כל הקערה על פיה!

וזה סוד אומרים ו"ל בפרק הבא על יבמות (יבמות סד). "אמר רבי יצחק, מפני מה היו אבותינו עוקרים - מפני שהקב"ה מתאוה לתפלות של צדיקים. אמר רבי יצחק, למה נמשלה תפלתו של צדיקים כ'עתר' - מה 'עתר' זה מהפך התבואה ממקום למקום, כך תפלתו של צדיקים מהפכת מידותיו של הקדוש ברוך הוא ממידת רגנות למדת רחמנות".

לפיכך, סיים החוזה, כל אשר אמרתי לך היה לפי מה שראיתי בקוויטעל דראש השנה שלך במציאות שהיתה בך באותה שעה בלא הדמעות שלך, אבל על תפילות ותחנונים בדמעות שכאלה לא היתה דברתי...

וכאשר כבר הוכיחו זאת בספרים, ממה שנצרך הכהן גדול ביום הכיפורים לפני ולפנים, לערוך תפילה מיוחדת כנגד תפילת עובדי דרכים על עצירת הגשם בשעה שהעולם צריך לו (יומא נג). - והיינו טעמא משום שכל תפילה ישירה הבוקעת בצעקת זעקה פנימית מתוך צער וכאב לב, בוקעת ועולה עד כסא הכבוד! ואפילו כשאותה תפילה מנוגדת למה שהעולם צריך באותה עת לגשמים.

ולפיכך מן ההכרח להעמיד כנגדה תפילה עצומה יותר של הכהן גדול ביום הכיפורים.

עם התחלפות השנים, בפרוס עלינו השנה החדשה הבאה לקראתנו לשלום, נבואה נא בחדרת קודש לקדם בזה בברכת השנים, את כ"ק רבינו הגה"צ שליט"א, מורה דרכנו ומאיר נתיבותינו בכל ימות השנה כולה, ונושא בעול עם כל אחד ואחד בפרטות ובכללות, ובפרט בליווי אישי במדור נהדר זה מדי שבת בשבתו. ואתו עימו מחברתו בקורש הרבנית הצדקנית תליט"א, ובניו הרבנים החשובים הי"ו, המסייעים בידו במשא הקודש, ולכל אשר על המלאכה מלאכת הקודש, ולכלל הקוראים הנאמנים, ולכל בית ישראל, ה' עליהם יחיו:

"לְשָׁנָה טוֹבָה תִּתְּנוּ וְתִתְּנוּ לְאַחֶיךָ לְחַיִּים טוֹבִים"

תשפ"ז - בגימטריא:

'אֶנְכִי מַעֲזֶה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה' (דברים יא, יג)
'כִּן אֶמְרָה שְׁמֶךָ לְעַד' (תהלים סא, ט)

שמקבל משלומי אמוני ישראל מכל מקומות שהם, שבכך מתכוון לאחד ולקרב לבבות ישראל יחדיו, כדי להרבות אהבת ישראל בעולם. סע נא שוב אל רבי ישעיה'לי לקרעסטיר, ציווה הצאנוער רב על האיש, ותאמר לו בשליחותי שבהיות שזכית להיות עימו במחיצתו ביום הדין דראש השנה, הרי צריך הוא לפעול עבורך את ישועתך.

ואכן נענה האיש ונסע תיכף אל הרבי בקרעסטיר, הגיש את הפתקא ואמר את שליחותו של הדברי חיים מצאנו. - נטל ממנו הרבי את הקוויטעל, ואמר שאם זו שליחות של הרב מצאנו הרי זה פסק ברור מפי הדיין אב בית דין, ותורה לא בשמים היא! ובוודאי כששלח אליו שליחות זו החזיר בו את הכוח לפעול עבורו את ישועתו, וביכרו בשמחה בכל הנצרך לו, ועד מהרה באה ישועתו הגדולה משלם.

ללמדך, כמה גדול כוחה של מידת הרחמנות, וכאשר מבקשים אנו 'עצות טובות' לזכות ביום הדין, הרי זו היא עצה יעוצה לרחם ולהטיב עם ישראל, כמ"ש בפרק שואל (שבת קנא): "רבן גמליאל ברבי אומר, 'ונתן לך רחמים ורחמך והרבך' (דברים יג, יח) - כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים, וכל שאינו מרחם על הבריות אין מרחמין עליו מן השמים".

ובכך נזכה בוודאי ביום הדין, להפוך לנו דין לרחמים, אמן.

תפילה מעומקא דליבא שהפכה וביטלה את כל הגזירה מעשה נורא מסופר על הרה"ק הרבי ר' בונם מפשיסחא זצוק"ל, שבצעירותו היה עולה ובא יחד עם אלפי ישראל רבנים ומנהיגים, לחסות בימים הנוראים בצל הקודש אצל הרבי הקדוש ה'חוזה מלובלין' זצוק"ל. - שהיה נקרא בפולין של מעלה 'הרבי' של הרעבי"ס, כידוע שחסו בצילו כארבע מאות לובשי לבן בעלי רוח הקודש, מלבד אלפי גולת פולין וגלילותיה.

במוצאי ראש השנה עבר הר"ר בונם בין כל הקהל הגדול עם הפתקא והפ"ן [פדיין נפש] בידו, לקבל ברכת הקודש לקראת השנה החדשה.

החוזה בירכו ככל בקשתו בקוויטעל, אך להפתעתו הוסיף ואמר לו כמה מילים, כידוע שהיה אומר ומגלה לפעמים מה שגזר בשמים בראש השנה, כמנהג כמה צדיקים [כדי שיתפללו על כך], וכה אמר לו: תדע נאמנה, שהשנה תהיה לך שנה קשה בענין הפרנסה! כפי שרואה אני כאן בקוויטעל שלך, בשלב מסוים כנראה תפסיד את כל כספך ולא יישאר בידך מאומה. והנני מכין אותך בזה סוף מעשה במחשבה תחילה, כדי שתהיה מוכן ועומד בחוץ ביטחון איתן בצור עולמים ברוך הוא, ואל תיפול ברוחך! - כידוע שגנלו לפניו כל תעלומות שצפה וחזה ברוח קדשו, בגילוי שכינה הקדושה השוכנת תדיר נר לראשו.

ואכן כאשר אמר הרבי - כך בדיוק היה, שעה אחת מדבריו קדשו לא נפלה ארצה! כעבור חודש ימים החלו עסקי מסחרו נופלים ונסוגים אחרו, הוא עסק באותה עת בענייני מסחר שונים, ולאחר חודש נוסף צנחו כל עסקיו בנפילה דראסטית, אט-אט אול כל כספו עד פרוטה אחרונה ממש! בדיוק כפי שהכינו רבו הקדוש בתחילת השנה, והוא כמובן לא נפל ברוחו ולא התייאש חלילה, רק פקודת רבו שמרה רוחו, וחיוק עצמו ובני ביתו כל העת, שבוודאי זהו רצון שמים, וכנראה כך היא המידה הטובה עבורם כעת.

ויהי בצר לו, כאשר לא נותר בידו טרף להאכיל את בני

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב'

מחשבים • מחשבים • מקבלים ללא עלות דמי משלוח!

0733-22-76-09 מחשבים • מחשבים • מקבלים ללא עלות דמי משלוח!

shivti11@gmail.com

ישיבת ע"י קהילת שבעי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109

יהודי יקרא! את תחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור מגוריך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. המעוניינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zeligk@gmail.com or text 718-249-7173

בברכת השנים
הטובות לברכה
תכתבו ותחתמו
לאלתר לחיים
טובים ארוכים
ולשלום

ראש השנה
תשפ"ז
גליון 972

מתקנים מדבש זכרון אברהם

התשובה מזכה גם לזרעו אחריו

ומל'ה' אלוֹקִיךָ את לבבך ואת לבב זרעך: כתב ה'שפת אמת' פי' כי השב בתשובה יזכה גם לזרעו אחריו להסיר ערלת לבבם, והקדמונים (ע"י בעה"ט) נתנו רמז בפסוק זה את לבבך ואת לבב ר"ת אלול הוא כנ"ל, כי בזמן זה היו בני ישראל בעלי תשובה בעת שקיבל משה רבינו ע"ה לוחות שניות ומצד זכות זה יכולין ג"כ להשיג התורה וזה אלו הימים הם ימי רצון גם לנו זרעם אחריהם בזכות התשובה שעשו אבותינו כנ"ל. (יגדיל תורה)

השופר מראה שאין אנו יודעים מה נאמר ומה נדבר

ענין תקיעת שופר: הוא להורות שאין אומר ואין דברים אלא קול הברה בעלמא ומראים אנו להקב"ה שבעוונותינו הרבים אין אנו יודעים על מה לבקש והאיך לבקש, והימים חולפים ואוזלים ואין אנו יודעים כדת מה לעשות וככל שהזמנים נוקפים אנו נופלים מתדרדרים מדחי אל דחי הי תורה והי מצוות, ללא יראת השם וללא אמונת השם ומי יודע מה יעלה בסופנו, ועל כן אנו מבקשים מהשם יתברך ומתחננים מלפניו הלא אין אנו יודעים את הדרך בה נבקש ובה נדרוש את טובתנו ורק זאת אנו יודעים להוציא קול בעלמא ללא שום טעם ופירוש ואתה ברחמיך הרבים ובחסדיך הגדולים תדאג לכל מחסורנו להרחבת הדעת ולתענוג דקדושה כדי שנוכל לעבדך באמת ובלבב שלם. (כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א מצאנו)

ע"י האמת דן בחסד

ויכון בחסד כסאך ותשב עליו באמת: כי כשהקב"ה דן את עולמו בחסד אזי יש קיום וזה 'באמת' כי אמת היא דבר הקיום אבל ח"ו כשהקב"ה דן את וכו' אז הצדיקים שבדור יש להם כח לבטל זה, מי שמושל בי צדיק ונמצא כביכול אינו מתקיים וכו' אבל כשהקב"ה דן את עולמו בחסד אזי יש לו קיום ואין מי שיבטל וזהו 'ויכון בחסד כסאך ותשב עליו באמת', כיון שכונן בחסד כסאך, אז הוא 'באמת'.

א' דר"ה יתפלל על הנשמה ובב' על צרכי הגוף

הדרך הנכון לקבל לכל אדם, להתפלל ביום ראשון דר"ה עיקר על תיקון הנשמה ועל עסקי עבודת השם יתברך שזה פנימיות העולמות, וביום השני להתפלל על צרכי בני חיי ומזוני ולהשפיע לכל ישראל.

עיקר תפילתו בראש השנה על השכינה ועל בנין הבית

אף שבאמת צריך האדם להתפלל בדר"ה ויוה"כ על בני חיי ומזוני וכו' אבל כל זה צריך להיות בבחינת סוף וטפל ועיקר התפילה צריך להיות בדר"ה ויוה"כ דווקא על בנין ביהמ"ק שיבנה ב"ב ועל גלות השכינה ובל יהיה מחשבתו על עצמו ח"ו, ואם יאמר האדם מה לי ולבנין ביהמ"ק, דע מה שאמרו חז"ל כל דור שלא נבנה בימיו כאילו נחרב בימיו והרי אנו כאילו המחריבים את ביהמ"ק, לכן צריך אדם לשים עיקר מחשבתו ותפילתו על בנין ביהמ"ד שיבנה ב"ב ואז יתגלה מלכותו בעולם. (אוהב ישראל)

סגולה לקבלת התפילה לבקש על כבוד השי"ת

אם כוונת האדם הוא לצאת בדימוס בדר"ה בשביל כבוד שמים וכו' הכל עבדיך מוכרחים להסכים על כבודו יתברך ולא יקטרגו כאילו רוצים לגרום שלא כרצונו ח"ו, וזה שמו את שמי על בני ישראל, שיברכו אותם ויבקשו רחמים בשביל כבוד שמו יתברך, ואני הוא אפילו מידת דין יסכים עם מידת הרחמים וכו' שלא יקטרגו כלל. (ספה"ק פר' נשא)

שופר מעקר את כל הכיעור

שופר ראשי תיבות: ש'ורש פ'ורה ר'אש ו'לענה (עפ"י דברים כ"ט י"ז), שופר נעמט ארויס אללע געמיינע שרשים (-שופר מוציא כל השרשים המכוערים), שעל ידי השופר של ר"ה נעקרים כל השרשים הרעים שבישראל. (שיח שרפי קודש)

אנו רוצים שאב הרחמן היא לבדו ידיו אותנו

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי: יבואר על דרך משל, בעבד המלך אשר חטא נגד המלך ויבקש המלך להעביר את חטאתו ויצו המלך אותו לאמר אתה בעצמך תשפוט ותדין אותך ואיך שיהיה משפטך על פי הדין כן יקום ויתמרמר העבד על נפשו ויצעק צעקה גדולה ומרה שלא יעשה לו כן, כי ידע בנפשו שבודאי יתחייב ע"פ הדין שידין את עצמו והוא אינו יכול לעשות לפניו משורת הדין, ויבקש את המלך ויתחנן לו שהוא ידין אותו כי מלך חנון ורחום הוא וכל יכול ובידו למחול את חטאתו לעשות לפניו משורת הדין, כמו"כ אנחנו מבקשים 'אל תבוא במשפט עמנו', ר"ל שגם אנחנו נהיה ג"כ שופטים אותנו 'כי לא יצדק וכו', פירוש כי ידענו שע"פ הדין אנחנו חייבים ואין בידנו לעשות לפניו משורת הדין, רק אתה בעצמך תשפוט ותדין אותנו, כי רחום וחנון אתה ומרבה לסלוח וכל יכול לעשות עמנו חסד לפניו משורת הדין ולמחול על חטאתינו ופשעינו ברחמיך המרובים. (קדושת לוי)

במוצאי ר"ה סיפר הבעש"ט הק' איך מתנהג בשמים

פעם אחת עמדתי לפניו במוצאי ר"ה, וסיפר האיך מתנהג שם, וסיפר שעומדים שם לפני המלך המשפט אבות העולם, ומסופק אני אם אמר כל השבעה רועים עם אברהם יצחק ויעקב, ומגשים הזכויות של ישראל, וגם משה רבינו ע"ה עומד שם, והוא כמו סרסור פונה אנה ואנה ומכניס הזכויות, ורואה בחכמה ובמחוג שלא יבואו המקטרגים והעוונות ח"ו, זה תוכן דבריו, אע"פ שהוא בשינוי לשונו הטהור מעט, ואח"כ שאל אותי אם מעשה יפה הוא מה שספרתי.

(דגל מחנה אפרים-ליקוטים)

בער"ה בעת רד היום היה אצלו חסיד מופלג אחד, א"ל בזה"ל דע כי ברגע זו עדיין יכולין לתקן את כל השנה ע"י תשובה אמיתית מתוך עומק הלב כי יום אחד בשנה חשוב שנה (מס' ר"ה דף ב:), ומקצת היום ככולו. (לקוטי יהודה)

העלון נדבתי הר"ר נתן וימר הי"ו לזכות לאלתר לחיים טובים ולשלום	העלון נדבתי הר"ר שמואל וימר הי"ו לזכות להיכתב לאלתר לחיים טובים ולשלום	העלון נדבתי הר"ר שלמה טרייטל הי"ו לזכות להיכתב לאלתר לחיים טובים ולשלום	העלון נדבתי הר"ר שלמה זלמן בלומנטל הי"ו לזכות להיכתב לאלתר לחיים טובים ולשלום	לע"נ איש החסד משמח אלוקים ואנשים הר"ר מנחם מענדל ז"ל בן יבלחט"א הר"ר בן ציון גבריאל הי"ו לוק	העלון מוקדש לזכות רבי אריה חיים בן סלימה שולמית שיחי' ובני ביתו להצלחה וסיעתא דשמיא בכל העניינים ולרפואת אורי בן אפרת
--	--	--	---	--	---

קוראים נכבדים נהנתם, החכמתם?
לחוי ידוע כי הוצאות ההדפסה
עולים ממון רב, נא טלו חלק
בהפצת העלון הנכבד הזה, קחו
חלק בהפצת תורה ויראת שמים,
ותתברכו בכל הברכות האמורות
בתורה, לתרומות וכל ענייני הגליון
ניתן לפנות בטל' 054-8559959

לי להבין, מה זאת הבקשה הזאת? תזכור אותנו לחיים, מלך חפץ בחיים... למענך! לא בשבילי. כביכול, אם היית שואל אותי, הייתי אומר רבון העולמים, תחת המצבה יותר נחמד. תן לי שקט, ציפורים מציצות מעל הראש... אבל מה, ריבוננו של עולם, אשאיר אותך לבד? אז בשבילך, תשאיר אותי בחיים! שמעתם פעם נוסח כזה? איזה מין בקשה זאת? אמר ר' ישראל סלנטר: רבותי, אני רוצה לומר לכם דבר אחד... הייתי בפרזי ופגשתי מלצר... (סיפר להם את מה שארע במסעדה...) ואמר, למדתי מהמלצר הזה שני יסודות, שבשבילם היה שווה לנסוע עד פרזי בשביל לשמוע את הרעיון! לימד אותי המלצר, שעשר פרנק של כוס תה כוללים שכירות, וילונות, תזמורת ורצפת פרקט. יצאתי מהמסעדה והלכתי הביתה... לקחתי כוס מים וברכתי 'שהכול נהיה בדברו'. ריבוננו של עולם, מהמלצר למדתי, כשאני מברך 'שהכול נהיה בדברו', אני לא מברך רק על המים שבכוס. המים שנמצאים בכוס, זה רק אחוז קטן מהברכה, כי על הכוס תה במסעדה שילמתי פחות מפרנק אחד. שילמתי עשר פרנק על הווילונות, על הפרקט, על הנוף, על התזמורת... יצאתי למרפסת ואמרתי – ריבוננו של עולם, אני לוקח כוס מים, אני עומד לברך עליה 'שהכול נהיה בדברו'. אתה יודע למה? כי בחוץ יש מנגנים, קוראים להם 'ציפורים'. הן מנגנים כל היום וכל הלילה. הסתכלתי איזה נוף יפה עשית בעולם. (השמים נקראו בשם 'וילון'), איזה וילון יפה יש בשמים! ריבוננו של עולם, אני יושב על כיסא. יש לו שתי ידידות. יש רצפה מתחת ולא חול. כשאני מברך 'שהכול נהיה בדברו' הכול נמצא בברכה הזאת! אמר ר' ישראל סלנטר – אבל למדתי עוד דבר, שמלצר בעולם הזה לא משלם! אם ככה, זאת הבקשה שלנו לראש השנה – זכרנו לחיים...תן לנו חיים! העולם הזה, אמר ר' ישראל סלנטר, הוא מלון מאוד יקר. על כל הנאה בעולם הזה משלמים, כי העולם הזה הוא יותר מחמישה כוכבים. כל הנאה שנהנה האדם בעולם הזה, ללא צורך, יורד לו משכרו לעולם הבא. נשאלת השאלה: אם ככה, מה הטעם? אתה נהנה כאן בעולם הזה, ומאבד זכויות? התשובה פשוטה: יש רק דרך אחת להצלת הזכויות שלך – מלצר, לא משלם! אדם שמשרת את הקב"ה, כאן בעולם הזה, הוא לא משלם. ומי זה 'מלצר'? 'מלצר' הוא אדם שעושה 'זיכוי הרבים'. אדם שלא דואג רק למצוות שלו. הוא דואג לזכות את הרבים! אדם כזה נקרא 'מלצר'! אם כל אחד יקבל עליו לזכות את הרבים, כל אחד כמה שהוא יכול... אזי יוכל הוא להנאות חינוס מכל מנעמי העולם הזה. כי מלצר לא משלם!...

מסופר על ר' ישראל סלנטר: שעזב את הישיבה, והלך לאסוף נשמות לה' ולתורתו. הוא נסע לשליחות בצרפת, בתקופת ההשכלה הנוראה, כדי לנסות ולמנוע מסטודנטים יהודים מלהתבולל... באחד המקומות בצרפת, כתוב שהוא נכנס למסעדה כדי להיפגש עם מישהו. המסעדה הייתה כשרה... ניגש אליו המלצר ושאל אותו מה הוא יהיה מעוניין להזמין... בשבילי כוס תה בבקשה. המלצר חוזר אחרי כמה דקות עם כוס תה וסוכר. ור' ישראל סלנטר ביקש חשבון... חזר המלצר לאחר כמה דקות עם החשבון "10 פרנק...". עשר פרנק? זו לא טעות?! לא, זה החשבון! קבע המלצר. אפשר לשאול אותך שאלה? כן מה עולה כאן עשר פרנק? הכוס מים אולי 10 אג'. השקיק תה אולי 0.10 אג'. כוס חדש אולי פרנק אחד עולה... כל זה בקושי שתי פרנק. מה עולה כאן עוד 8 פרנק? כבוד הרב, כאן אתה לא משלם רק על התה... כבוד הרב אולי יודע כמה עולה שכירות במרכז פריז? 10,000 פרנק! יוצא שכל כוס תה שאתה שותה, יש עוד 2 פרנק שכירות... בסדר עוד 2 פרנק שכירות... הבנתי... מה עוד? כבוד הרב, אתה יושב כאן כבר חצי שעה... בסוף המסעדה יושב בן אדם ומנגן על פסנתר. הוא מתחיל מעשר בבוקר ועד עשר בלילה. אתה שותה, והוא משמיע שירים ברקע... אתה חושב שזה לא עולה כסף? כל כוס תה שאתה שותה, זה פרנק אחד מוזיקה! ועוד, אתה לא חיממת את המים לבד... אני גם, עולה כסף. לקחתי את המים, הרתחתי אותם, והגשתי לך. על כל שקית תה, פרנק אחד משכורת בשבילי! בסדר גמור. מה עם עוד 5 פרנק הנותרים? שבוע שעבר החליפו כאן את הווילונות. אתה יודע כמה עולים הווילונות האלה? כל שנה-שנתיים מחליפים אותם... כל כוס תה, זה יוצא חצי פרנק וילונות! בקיצור, המלצר אמר מה שאמר... (כמעט יצא שהוא הפסיד)... אמר לו ר' ישראל סלנטר יש לי לשאול אותך שאלה. כמה כוסות תה אתה שותה כאן ביום? אמממ... בערך עשר כוסות. ואתה משלם על זה? שום דבר לא. אני יכול לשתות כמה שאני רוצה! ולאכול? גם כן, כמה שאני רוצה! שאל אותו ר' ישראל סלנטר ולמה אתה לא משלם? בגלל שאני מלצר, ומלצרים לא משלמים פה! אמר לו ר' ישראל סלנטר יוצא, שבעשר פרנק אני משלם גם את האוכל שלך...! לאחר הפגישה, חזר ר' ישראל סלנטר לביתו, זה היה ערב הימים הנוראים. כינס ר' ישראל סלנטר את תלמידי הישיבה, ואמר להם: רבותי, הבקשה הראשונה שנבקש בליל ראש השנה תהיה: 'זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים וכתבנו בספר החיים למענך אלוקים חיים'. שאל ר' ישראל סלנטר את התלמידים: רבותי, תרשו

העלון נדבת הר"ר צבי בלומנברג הי"ו לזכות להיכתב לאלתר לחיים טובים ולשלום	העלון נדבת הרב דוד זלמנוביץ שליט"א לזכות להיכתב לאלתר לחיים טובים ולשלום	העלון נדבת הר"ר מנחם מנדל ליפשיץ הי"ו מ"ב לזכות להיכתב לאלתר לחיים טובים ולשלום	העלון נדבת הר"ר שלמה דוד דייטש הי"ו לזכות להיכתב לאלתר לחיים טובים ולשלום	העלון נדבת הר"ר ישראל גולדשטיין הי"ו לזכות להיכתב לאלתר לחיים טובים ולשלום	העלון נדבת חיים מרדכי פולק הי"ו לזכות אביו הרב ישראל לרפ"ש ולהיכתב לאלתר לחיים טובים ולשלום	העלון נדבת החתן יצחק פרנקל הי"ו לזכות להיכתב לאלתר לחיים טובים ולשלום	העלון נדבת הר"ר יחזקאל רייך הי"ו לזכות להיכתב לאלתר לחיים טובים ולשלום
לע"נ איש החסד והחינוך הבלתי נשכח הר"ר ח' חיים שרגא פאוויץ ב"ר מיכאל שר צ"ל נלב"ע ז' אייר תשע"ב ת.נ.צ.ב.ה.	העלון מוקדש לע"נ האישה החשובה בעלת החסד הדגולה מרת חיה קראוזה בת אלקה ע"ה ת.נ.צ.ב.ה.	קו הגעשמאק חיוזק, ואמונה מתעדיכן בתדירות גבוהה עם דרשות, סיפורים, וניגונים 077-3249316	העלון מוקדש לזכות רפאל בן הדר להצלחה בכל העניינים ולע"נ אברהם דוד חי ז"ל בן יבלחט"א יקותיאל יהודה נלב"ע י"ב תמוז תשפ"ד ת.נ.צ.ב.ה.	העלון מוקדש לזכות אורן בן פרח ודליה בת פרח להצלחה בכל העניינים ברוחניות וגשמיות	נא להתפלל לרפואת זקני הרה"ג יצחק בן צילה שליט"א לרפואה שלימה בתוך שאר חולי ישראל		

משפיע ישועה

דרושים יקרים ורעיונות נפלאים בפרשת השבוע ובענייני דיומא
מגנזי אוצרותיו הברוכים של בש"ת מורנו הגה"צ
רבי יהושע נתן פייפער שליט"א
אב"ד קהל ברבית מנחם - קראקא

ראש השנה תשפ"ז - גיליון מ"ו - שנה ב'

עת רצון היום לנו

בהאי שתא יש לנו את הזמן המסוגל של ראש השנה שחל להיות בשבת, כפי שמחדש מרן ה'חתם סופר' זי"ע בדרשותיו (דף ש"ט ע"ב ד"ה אמנם) שהזמן המסוגל ביותר לתפילת אבות על בנים הוא בראש השנה שחל להיות בשבת בשעת תפילת המנחה, שעת רעווא דרעווין, שאז מתעורר רצון העליון (זוה"ק ח"ב דף פ"ח ע"ב), ולכן אז הוא זמן נכון לתפילה על בנים, כי בקשת בנים צריך התעוררות רצון העליון, דבני חיים ומזוני במזל עליון תליא.

בכך מוסיף ומחדש החת"ס שתפילתה של חנה להיפקד בזרע של קיימא היתה בשעה סגולית זו של תפילת המנחה בראש השנה שחל בשבת, כפי שאכן זכתה להיפקד בבן זכר ונולד לה שמואל הנביא, "כי אפשר שהיה זה בראש השנה שחל בשבת, וידעה כי אז הוא העת רצון".

ידועים דברי חז"ל (ברכות ו:): "לעולם יהא אדם זהיר בתפילת המנחה שהרי אליהו לא נענה אלא בתפילת המנחה", ומעתה נוכל לומר לפי דברי החת"ס, "לעולם יהא אדם זהיר בתפילת המנחה של ראש השנה שחל להיות בשבת, שהרי חנה לא נענתה אלא בתפילת המנחה של ראש השנה בשבת".

צדקנו במשפט המלך המשפט

על הפסוק (שמואל א א, יג) "וחנה היא מדברת על לבה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע ויחשבה עלי לשיכורה", מסביר החת"ס חידוש נפלא למה חשב אותה דווקא לשיכורה?

כי עלי הכהן ראה שחנה נעמדת להתפלל בתוך ארבע אמותיו וזה משום שביקשה להוסיף זכות לקבלת תפילתה על ידי זכותו של

הצדיק הכהן, אבל מאידך תמה עלי על כך שלא באה להזכיר את עצמה לפניו להיפקד בדבר ישועה ורחמים, שהרי אם היא רוצה לעמוד בקרבתו כדי שזכותו תעמוד לה, היתה צריכה לבוא אליו ולבקש ממנו שיתפלל עליה לזכות בפרי בטן.

על כך אומר החת"ס דברים שאי אפשר לאומרם מבלי להאמין שהוא הקדוש אמרם:

היות ולעלי הכהן היו בנים שאינם מהוגנים כידוע על חפני ופנחס שלא עשו רצונו של מקום, לכן חשבה חנה לעצמה שאי אפשר לבקש מעלי הכהן שיתפלל עליה שתזכה לבנים טובים, כי אמנם הוא צדיק גדול וקדוש עליון שזכות תפילתה בקרבתו תעמוד לה, אבל אין לו מזל והצלחה לגבי בנים טובים ומהוגנים כפי שהיא רצתה להיפקד.

והנה לדרכו של החת"ס על גודל סגולת הזמן הנערב של ראש השנה שחל להיות בשבת, נוכל להוסיף ולומר שלכן לא באה חנה להזכיר את עצמה לפני עלי הכהן, כי היה זה אחרי שכבר סיימו להעמיד במשפט בשמים כל יצורי עולמים, כפי שאנו מבקשים בתפילה "וצדקנו במשפט המלך המשפט", שיוציאו צדיקים במשפט וניכתב וניחתם בספרם של צדיקים גמורים לאלתר לחיים טובים ולשלום.

ממילא הבינה חנה שאינה צריכה את הברכה של הצדיק כדי להיוושע, שהרי בשעה זו כל אחד מישראל עולה ומתעלה לדרגת צדיק גמור, לכן בראש השנה שחל להיות בשבת בתפילת המנחה יכול כל אחד לדבר עם השי"ת ולפעול אצלו כל משאלות לבו לטובה גם בלי אמצעות הצדיקים.

שִׁבַּת ב'ו' ת'שׁוּב

העיקרית של השבת. לכן כשחל ראש השנה בשבת אין צריך את תקיעת השופר כדי לעורר את האדם לתשובה שתכליתה לבוא לקרבת אלוקים, כי השבת עצמה מקרבת אותו לבורא כל עולמים.

שב ואל תעשה

יתירה מכך נוכל לומר לדברי הרמב"ם שהשופר בא לעורר את האדם משנתו "עורר ישינים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם", כי השינה אינה טובה לאדם ועליו להתעורר, אבל בשבת קודש מצינו שהשינה משובחת ושינה בשבת תענוג, כי גם כשהאדם ישן בשבת הוא מקיים מצוה ואין צורך לעוררו מן השינה, וזה משום שבשבת הוא קרוב להשי"ת גם כשהוא ישן.

על כן באו חז"ל וקבעו שאין תוקעים בשופר בראש השנה שחל בשבת, לא משום איסורא, אלא עקרוהו ב'שב ואל תעשה'. שב - תחזור להשי"ת, ואל תעשה - עבירות, ובוזה די כי זהו עיקרו של שופר לעורר את האדם לתשובה, אבל בשבת קודש יש את הכח לכל יהודי להתקרב להשי"ת.

והנה לדברי הגרש"ז אויערבאך שעיקר התשובה הוא החזרה וההתקרבות להשי"ת, נוסף כפתור ופרח בלשון התפילה "והחזירנו בתשובה שלימה לפניך", שאנו מבקשים לחזור לפניו יתברך דווקא, ולא להיכן שהיינו לפני כן, וזה העיקר.

חז"ל הקדושים עקרו את מצוות תקיעת שופר בראש השנה שחל בשבת גזירה שמא יעבירונו. הגזירה לא נובעת מכך שהתקיעה עצמה היא מלאכה אסורה, אלא מהחשש שמא אדם שאינו יודע לתקוע כהלכה יקח את השופר וילך אצל בקי לבקש שילמד אותו, ותוך כדי כך יעביר את השופר ברשות הרבים, על כן קבעו חז"ל 'שב ואל תעשה עדיף'.

והנה ידוע גודל מעלת תקיעת שופר שמעורר את האדם להרהורי תשובה, כדברי הרמב"ם (הל' תשובה פ"ג ה"ד) "אע"פ שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב, רמז יש בו, כלומר עורר ישינים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם", א"כ איך ישוב האדם ויתעורר בתשובה בראש השנה שחל בשבת בלי תקיעת השופר? הלא היו צריכים ליתן לנו דבר אחר לעורר אותנו לתשובה אם ביטלו את תקיעת השופר בשבת.

אמנם כבר נודע מספרים הקדושים כי שב"ת ראשי תיבות ש'בת ב'ו' ת'שוב, שבשבת קודש כל איש ישראל מתקרב יותר להשי"ת וזוהי התשובה האמיתית, כי תשובה היא מלשון השבה וחזרה, ולאן חוזרים? בוודאי לא כמו שיש חושבים שהכוונה לחזור לאן שהיו לפני כן, כי על כך כבר אמר הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל שזה לא יתכן, כי מה יעשה רשע מעיקרא שנולד רשע בבית רשעים ונעשה בעל תשובה, וכי חוזר הוא למקומו הראשון שאז לא עשה ולא כלום? אלא תשובה הכוונה ששבים ומתקרבים להשי"ת, וזה עיקר התשובה.

מעתה נבין ונשכיל את כוחה הסגולי של שבת קודש, שבת בו תשוב, ביני ובין ישראל אות היא לעולם, שבשבת קודש כל אחד מתקרב לבוראו כי זוהי המטרה

יְשׁוּעָה מִלֵּב

גִּצִּי אֵשׁ קוֹדֵשׁ מִשׁוֹלְחָנָם הַגָּבוֹה שֶׁל גְּדוּלֵי הַדּוֹר וְצִדִּיקֵי אֲמַת לְרַגְלֵ יוֹמֵי דִּהְיוּלָא רַבָּה

חריפותו ושנינותו, והתחילו לרודפו ולרדת לחייו. לחיבת הדברים נעתיק כאן משו"ת 'בית שערים' (ח"ג בתולדות המחבר):

הגה"ק רבי עמרם בלום זי"ע בעל 'בית שערים' נתמנה לרב בעיר חוסט, אמנם מעת שעלה לשם סבל הרבה מעמי הארץ ועזי פנים שבעיר, עד שכללות שנתיים ימים הוצרך לעזוב את העיר, ועבר לכהן בעיר אויפאלו.

עד היכן גדלה חוצפתם ועזות רוחם, תלמד העובדא הבאה.

ה'בית שערים' היתה דרכו לשקוד על לימודו בלילות כבימים, ורק לפנות אור הבוקר עלה על

ה'כוכב מיעקב'.

נענה ואמר הרב מטשעבין, שיוסיף לו פרט חשוב אודות התשובה הארוכה הזאת, שהוא זוכר כי בעת שהתשובה הגיעה מה'בית שערים' אל אביו ה'כוכב מיעקב', התחיל אביו לעיין בה במשך שבועיים וכל אותו הזמן עיין ולמד רק את התשובה הזאת, ומרוב עמקות העיון שנכתבה התשובה, נתקף ה'כוכב מיעקב' בכאבי ראש עזים, עד שהיה מוכרח לקשור את ראשו במטפחת על מנת להקל מכאביו.

זִדִּים הַלִּיצוּי עַד מָאָד

עקב חריפותו הגדולה של רבי עמרם בלום, היו כמה אינשי דלא מעלי שלא יכלו לסבול את

בעומקה של הלכה

הגה"ק רבי עמרם בלום זי"ע בעל 'בית שערים' (יא"צ כ"ו אלול) היה גאון חריף ומחודד מאד, כפי שאפשר לראות בספריו שהוא מלא וגדוש בחריפות ובקיאיות.

בספרו שו"ת 'בית שערים' (או"ח סי' ש"ז) ישנה תשובה המופנית להגה"ק רבי יעקב מהרמילוב זי"ע בעל 'כוכב מיעקב' בענין ציץ מרצה, ורבי עמרם כותב לו תשובה ארוכה שאורכה ארבע עשרה עמודים גדולים. מסופר שאחד מנכדי ה'בית שערים' הגיע פעם לבקר במעון קדשו של הגה"ק גאב"ד טשעבין זי"ע, ובין הדברים הזכירו את התשובה הזאת שכתב ה'בית שערים' אל

יצועי מיטתו. באחד הלילות קמו עזי נפש מתושבי העיר ודפקו על חלונות ביתו וקראו בקול בחוצפה: "עמוד ללמוד תורה! רבינו הקודם המהר"ם שיק למד כל הלילה וכבודו עסוק בשינה..."

כשמוע ה'בית' שער' את אשר הם דוברים, הרע לו מאוד ואמר: "עכשיו נודע לי הכוונה מדוע קראו לפלך זה 'מארמארא'ש', לפי שהוא מר במאוד מאוד, ולכן נשנית תיבת מ"ר פעמיים, כמו ירקרק אדמדם..."

מסופר שבאותם ימים היה אב"ד בכפר אויפאלו הגה"ק רבי יואל צבי ראטה זי"ע בעל 'בית היוצר'. פעם, כשנפגש ה'בית' שער' מחוסט עם ה'בית' היוצר' מאויפאלו, סיפר לו ה'בית' שער' על הרדיפות הרבות שהוא עובר בעירו וביקש ממנו שיאיל בטובו להחליף אתו את הרבנות בעירו, כי ה'בית' שער' חפץ מאד לילך להתגורר באויפאלו שהוא יישוב קטן מאד ושם יוכל לשבת על התורה ועל העבודה בהרחבת הדעת בהשקט ובטח.

ואכן, ה'בית' היוצר' הסכים להתחלף עם ה'בית' שער', וכעבור תקופה הגיע ה'בית' היוצר' לדור בחוסט, ואילו ה'בית' שער' עבר לאויפאלו שבאונגארין.

דבר שאינו נשמע

גם אחרי שעבר לעיירה הקטנה והנידחת אויפאלו, המשיך לנהוג בתקיפותו ובחריפותו בלי לשאת פנים לאיש, כפי שהיה נודע בשערים כמנהיג תקיף המעמיד את הדת על תילה בלי שום פשרות, ומשום כך גם שם היו לו כמה מתנגדים מבני הקהילה ומראשיה.

בעיקר היה מפורסם כמוכיח בשער ולא חת מפני איש. בדרשותיו הארוכות היה מרבה לייסר את שומעיו בשבט מוסר, אבל למרבה הצער לא הועילו דבריו להדריכם בדרך הישרה, ויוסיפו עוד שנוא אותו על דבריו.

ידועה אימרתו שאמר בכאב על דרשתו ב'שבת שובה', כי לכאורה היא מיותרת וללא צורך, שהרי בשלמא בשבת הגדול צריך הרב לדרוש לפני הקהל בענייניי והלכות חג הפסח הממשמש ובא, אבל בשבת שובה הלא אין נוהגים לדרוש בהלכות יום הכיפורים וחג הסוכות, א"כ למה צריך המרא דאתרא לדרוש ברבים בשבת שובה?

אין זה אלא שהרבנים אין להם על מה לחזור בתשובה ביום הכיפורים, שהרי הם עסוקים בתלמודם בכל ימות השנה, לפיכך המה דורשים ברבים בשבת שובה, "און יעדער ווארט איז דאך א עבירה" [בשפת האידיש יש התבטאות כזו, שהמדבר דברים מיותרים עובר עבירה, כי חבל על דיבוריו היוצאים לבטלה ונופלים על אזנים ערלות], ממילא יש לו על מה לחזור בתשובה...

לב אבן

בדרך צחות אמר פעם הגה"ק בעל 'בית שער' זי"ע:

מעודי הסתפקתי ונצטערתי מדוע דבריי אינם נכנסים באוזן שומעת, ורבים מבני הקהילה

אינם מיטיבים דרכם. אני מהרהר שוב ושוב ביני לבין עצמי, הרי כלל גדול נקוט בידינו שדברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב, ואם הדברים שאני משמיע כאן באזני הרבים אינם עושים רושם, משמע שאינם יוצאים מן הלב ולכן אינם נכנסים אל הלב, או שמא מוחמת שאין לשומעים שלי לב כלל ועיקר.

לימים כאשר ביקשתי מראשי הקהילה שיוסיפו לי על משכורתי החודשית מכיון שאינה מספקת את צרכי, ולא נענו לי ודחו את בקשתי, פשטתי את ספיקותי, כי הלא זהו ודאי שדבריי אלה יצאו מן הלב, ואם גם זה לא נכנס ללבם, על כרחך שחסר להם לב בשר, ויש להם לב אבן.

אם אין להשומע לב ער ומרגיש, אז אפילו הדברים היוצאים מן הלב הם רק כקול קורא במדבר ואינם עושים עליו שום רושם, וכמו שאמר ישעיה הנביא (ה' י) "השמך לב העם הזה" ואין לבם שומע ומרגיש, ולכן אך למותר הוא לדבר אליהם.

ויחד לבבינו

על פי דבריו הכואבים אמרתי לפרש בדרך צחות את דברי המדרש (תנא דבי אליהו פ"ז) "כיון שאמר ישראל נעשה ונשמע מיד אמר להם הקב"ה ויקחו לי תרומה", ונלאו כל חכמי לב מלהבין את השייכות לאותו מעמד של קבלת התורה.

אמנם, באמת כלל ישראל קיבלו את התורה, אבל צריך לזה תנאי שיהיו מתקבלים על הלב ושיהיו דברי התורה נכנסים אל הלב, שיהיה לבני ישראל לב שומע, לב מאזין, לב מבין, לב פתוח כאולם, ודבק לבינו במצותיך ויחד לבבינו לאהבה וליראה את שמך.

לכן ציווה הקב"ה לבני ישראל שיבנו משכן להשראת השכינה ויצטרכו לתרום מזהב וכסף שבידם, ומכל איש אשר ידבנו "לבו" תקחו את תרומתי, ועל ידי זה יתברר אם אכן יש להם לב בשר או לב אבן...

כל זמן שמזקינים

מסופר על ה'בית' שער', שהיה מוסר דרשות שבת הגדול ושבת שובה משך ארבע שעות, תחילה בדברי פלפול ודרוש, ואחר-כך סיים בדברי מוסר ותוכחה. בעלותו על הדוכן למסור את הדרשה, התעטף בטליתו וכיסה בה את פניו, וכך היה דורש שעות ארוכות.

הציבור שלא שמעו לקולו כאמור וגם היו רעבים, כי הדרשה נמסרה לפני קריאת התורה ביום השבת, הלכו החוצה ועשו קידוש, אכלו לביתם לאכול סעודת שבת ואפילו הספיקו לישון, ואז חזרו לבית המדרש לקראת סיום הדרשה, בלי שהמרא דאתרא יבחין בצאתם ובבואם...

כששאלו אותו פעם למה הוא אומר את הדרשה דווקא לפני קריאת התורה כשכולם רעבים, ולמה לא ידרוש בשבת אחרי הצהרים בשעה שכולם כבר אכלו וישנו לשובע, וכך ישמעו לקולו ויקשיבו לדבריו, השיב בדרך צחות על פי מאמר חז"ל הידוע (קנים ג, י) "זקני עם הארץ כל זמן שמזקינים - דעתן מיטרפת עליהן, אבל זקני תורה אינן כן,

אלא כל זמן שמזקינים - דעתן מתישבת עליהן".

בזה אמר לשואליו:

"אם עכשיו בשעת הדרשה הנאמרת השכם בבוקר, כשאני עוד לא כל-כך חכם ואתם עוד לא כאלו טפשים, עם כל זה אף אחד לא מבין ואינו שומע לי, מה יהיה אם אגיד את הדרשה אחרי הצרים, שאז אני אהיה הרבה יותר חכם מאז הבוקר כי דעתי מתיישבת יותר, ואילו אתם עמי-ארצות תהיו יותר טפשים, כך שאין שום מציאות שהציבור יבין את הדרשה..."

'זאכן וואס שטייט'

כך היה דורש ומוכיח בשער בתקיפות, עד שבא אליו פעם ראש הקהל ואמר לו שאינו יכול יותר לדבר נגד אנשים ולנקוב בשמם על פשעים שעשו. שאל אותו ה'בית' שער': אם כן, מה אני יכול לדבר? הרי זהו תפקידו של הרב להוכיח ולייסר את העם לילך בדרכי טובים? אמר לו ראש הקהל: "דער רב זאל זאגן נאר זאכן וואס שטייט אין ספרים" [כלומר, שיגיד רק מה שכתוב בספרים הקודמים בדרך דרוש ואגדה].

בדרשה הבאה פתח ואמר אחרי הפלפול, כשבא לומר את חלק התוכחה והמוסר:

"ראשי הקהילה ביקשו ממני לומר 'נאר זאכן וואס שטייט, נו, דא שטייט א איד וואס זיין געשעפט איז אופן שבת, דא שטייט א איד וואס האט געמאכט א חתונה מיט תערובות אין קיין מחיצות' [בשפת האידיש תרגום המילה 'שטייט' היא גם לדבר שכתוב בספרים וגם לדבר שעומד, על זה אמר: כאן עומד יהודי שפותח את חנותו בשבת וכאן עומד יהודי שערך חתונה בלי מחיצות]..."

באש, במים, במדבר

אפשר לראות בספרו שו"ת 'בית שער' (או"ח סי' שט"ז) שנשאל על ידי רב אחד, שיש בעירו אינשי דלא מעלי שהוא מוכיח אותם ואומר להם דברי מוסר כדרבנות, אך הרשעים הללו אינם שומעים לו, ונפשו בשאלתו מה יעשה עמהם. כותב לו ה'בית' שער', כי הנה איתא במדרש (במדבר רבה פ"א ס"ז) "שנו חכמים בשלשה דברים ניתנה התורה, באש, במים, ובמדבר".

והכוונה בזה: "באש", תחילה צריכים לומר דברי מוסר ותוכחה בהתלהבות ובאש קודש נגד עוברי עבירה, אך אם רואים שעדיין עומדים הם בסורם, צריכים לנהוג בהם בבחינת "מים" שמניחים מקום גבוה והולכים למקום נמוך (תענית ז,). והרב צריך לדבר אתם בבחינת 'תחנונים ידבר רש'.

אבל אם גם ההנהגה בדרך המים אינה עוזרת להם, ינהג הרב בעצמו בחינת "מדבר" שהוא הפקר לכל (סנהדרין מט,). ויניח להם לעשות כאוות נפשם הקלוקלת, וכשם שקיבלתי שכר על הדרישה כך אני מקבל שכר על הפרישה (פסחים כב,). עכ"ל"ד הנחמדים.

אבינו מלכינו

הרה"ק רבי שר שלום מבעלזא זי"ע (יא"צ כ"ז אלול) אמר פעם לבאר הכתוב (תהלים כ, י) "ה' הושיעה

כידוע היה הרה"ק מבעלזא פועל ישועות בקרב הארץ, והמוני יהודים נהרו לחצר קדשו מכל קצווי תבל להתברך מפיו ולהיושע מברכות פיהו.

פעם שאלו אותו מהו סודו של הרבי? כיצד הוא זוכה לעשות נפלאות גדולות כאלו? והשיב: "פשוט מאד! בא אלי יהודי ושוּפך לפני את מצוקתו, אני מקשיב לדיבוריו הכואבים ומתחיל לרחם עליו מעומק הלב; אני מרחם עליו עד כדי כך שבשמים אומרים: אם בשר ודם, ילוד אשה, כל-כך מרחם על היהודי הזה, לא קל וחומר שהקב"ה - שהוא א'ל מלא רחמים - ירחם עליו!?"...

על פי הסברו הנפלא אמרתי לפרש דברי חז"ל (שבת קנא): "כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים", שבפשטות הכוונה לכך שכל מי שמרחם על הבריות זוכה שמרחמים עליו מן השמים, אבל לדרכו של הרה"ק מבעלזא יתבאר, שכל מי שרוצה לעורר רחמים על איש מִישראל, צריך קודם לרחם עליו בעצמו ואז יתעוררו מן השמים במידת הרחמים על פי קל וחומר, שאם ילוד אשה בשר ודם מרחם עליו, על אחת כמה וכמה שהקב"ה צריך לרחם עליו מן השמים.

מענה נפרש:

"כל המרחם על הבריות" גורם בכך ש"מרחמים עליו מן השמים" - עליו היינו על האיש שצריך רחמים, כי אם אנחנו מרחמים אליו, אזי גם מן השמים מתעוררים עליו רחמים במידת קל וחומר. זוהי אפוא סגולה מיוחדת שיש לכל אחד ואחד מאיתנו להושיע את חבריו ומכיריו על ידי שיתעורר הוא בעצמו במידת הרחמים עליהם, שאז גם מן השמים יתעוררו עליהם במידת הרחמים.

עושים ואין בכך רבותא לכלל ישראל.

הולך המלאך מיכאל ומביא שקים גדולים של לבבות נשברים של בני ישראל, אשר מאלו לא מצא השטן אצל אומות העולם, כי להם אין לב נשבר והם תמיד מרוצים ממעשיהם, וכך יוצאים בני ישראל זכאים בדין.

בזאת חיזק אותם בדברי נוחם שרואים מכך עד כמה חביב וחשוב אצל הקב"ה לב נשבר ביום הדין, לכן עצם הדבר שאתם יושבים כאן ואומרים תהלים עם לב נשבר, הוא גופא עומד לכם לזכות גדולה לפני בוחן לבבות ביום דין.

תחנונים ידבר רש

עוד על חשיבותו וסגולתו של לב נשבר אמר פעם הרה"ק מבעלזא משל לגביר גדול שעשה סעודת נישואין מפוארת לבנו החתן, ואחד מקרובי העניים הגיע לחתונה כשהוא לבוש בבגדים קרועים ומלוכלכים.

כששאלו את העני מדוע לא התלבש יפה לכבוד השמחה? ענה בחכמה: "אם הייתי לבוש יפה, היו חושבים שאני סתם אורח עשיר ולא היו משגיחים בי להביא לי אוכל ומקום. עכשיו, כשראה המחנות את הבגדים הקרועים שלי, מיד ניגש אלי ומרחם עלי, וגם פוטר אותי עם מתנה יפה כמנהג בעלי בתים חשובים..."

על זה אמר הרה"ק מבעלזא שכך הם הדברים אצל הקב"ה ששומע ומקרב דווקא את בעלי ה'לב נשבר' המגיעים אליו עם צרותיהם, כי אחד שמגיע עם לפניו יתברך עם הרגשה של גאווה וגדולה, 'מיט א ברייטקייט', אומר לו הקב"ה: 'אני רואה שאתה מסתדר לבדך, א"כ אינך צריך אותי בדווקא'...

אבל מי שבא בתפילה ובתחנונים עם לב נשבר, 'מיט זיין פעקל צרות', אומר השי"ת: 'עליו אני צריך לרחם, כי אם אני לא אדאג לו, לא יהיה מי שידאג לו'...

מושיע אותנו, א"כ למה צריך עוד ש"המלך יעננו ביום קראנו?"

גם זאת ביאר בקדשו על פי משל לחסיד אחד שנוסע אל רבו כדי לבקש ממנו להיפקד בדבר ישועה ורחמים, שלפני בואו אל הרבי הוא פונה ומבקש מהשי"ת, שאכן תבוא ישועתו במהרה, כדי שבשעה שהרבי יברכו בישועה אכן תתקיים ברכתו, ולא יתבייש הרבי חלילה מכך שתפילתו לא התקבלה.

זהו שאומר החסיד להשי"ת: "ה' הושיעה" - אנא ה', תביא לי את הישועה בעצמך, כדי ש"המלך יעננו ביום קראנו" - כדי שהרבי (המלך) יוכל לענות לי בביטחון שאזכה להיושע כשאני מבקש ממנו, ולא יתבייש חלילה מכך שתפילתו לא התקבלה.

לב נשבר ונדכה

בעמדינו בפתחם של הימים הנוראים ולב כל אחד נשבר בקרבו בידעו כי אין בידיו מעשים לבוא ליום הדין, כפי שאנו אומרים בנוסחאות התפילות של ימי הסליחות, "כדלים וכרשים דפקנו דלתיך", "אתיתי לחננך בלב קרוע ומורתח בקש רחמים כעני בפתח", הרי לכל אחד אשר נשמה באפו יש לב נשבר ונדכה בימים אלו, וכידוע הקב"ה מחשיב מאד לבבות נשברים לצדקם במשפט.

בצעירותו היה הרה"ק מבעלזא בראש השנה אצל רבו החוזה הק' מלובלין זי"ע, ושמע שם אנשים מדברים בינם לבין עצמם במרירות על מה שטרחו והגיעו ללובלין על ראש השנה, אבל הם יודעים בעצמם שאין להם שום זכויות ומעשים טובים, כי כל השנה היו עסוקים על המחיה ועל הכלכלה בלי שיהיה להם זמן לעסוק בתורה ובתפילה כראוי, א"כ מה הועילה נסיעתם לכאן ליום הדין, כשהם יושבים כאן ואומרים קצת פרקי תהלים בלי שום תכלית ותועלת.

פנה אליהם הרה"ק מבעלזא ושיבר את אוזנם באמרו: אספר לכם מה קורה עכשיו בשמים ממעל... המלאך מיכאל מביא לפני כסא הכבוד שקים של מעשים טובים, ולעומתו בא השטן ומביא מעשים טובים של אומות העולם שגם הם

המלך יעננו ביום קראנו", שהרי יש כאן סתירה בפסוק, כי אנו פונים אל הקב"ה בשם הוי"ה שהוא מידת הרחמים והחסד, וממשיכים בתואר 'המלך' שעליו נאמר (משלי כט, ד) "מלך במשפט יעמיד ארץ", ואי אפשר לו לדון ולשפוט ברחמים ובחסד?

הסביר פה קדוש על פי משל, לאב שהיה מלמד את בנו, יחד למדו מקרא משנה ותלמוד. בכל אותם שעות אשר היה לומד עם בנו, התנהג עמו האב כמלמד לכל דבר, שאם הבן לא למד או לא התנהג כראוי, היה מענישו ומכהו כדי שילמד בחשק רב ובהתמדה גדולה. משסיימו ללמוד והלכו לביתם, חזר האב להתנהג אליו כאב באהבה ובחביבה, כרחם אב על בנים.

כך נשנה הדבר דבר יום ביומו, עד שכעבור כמה ימים פנה הבן אל האב בהיותם בביתם ואמר לו: "אבא, בבקשה ממך, השתדל נא אצל המלמד שלי שיפסיק להכות בי כל-כך..." [מקובל שמעשה זה היה אצל הרה"ק מהר"ש מבעלזא זי"ע עצמו עם אביו].

והנה בימי הרחמים והרצון מתנהג עמנו אבינו שבשמים בחסידות ומוחל עוונות עמו, ואז אנו מפצירים בו ומבקשים ממנו: "השם" - בעת הנהגת הרחמים הגלויים הרמוזים בשם הוי"ה הקדוש, שאלתינו ובקשתינו, "הושיעה", הושיענו נא בזאת שתדבר עם "המלך", שבעת הדין כאשר יהיה בבחינת 'המלך המשפט', גם אז נזכה ש"יעננו ביום קראנו", יתנהג עמנו כאב ויענה לנו לכל בקשותינו ומשאלותינו, כרחם אב על בנים.

בזה הסביר הרה"ק מבעלזא גם את הטעם שאנו מבקשים בימי הרחמים והרצון את כל בקשותינו בהקדמת "אבינו מלכינו", וכי למה אנו פונים להשי"ת דווקא בתואר זה? אלא על פי האמור, אנו מבקשים מאבינו שבשמים, שאתה הרי גם אבינו וגם מלכינו, אם כן אנא תדבר עם מלכינו שיקרע רוע גזר דיננו, שישלח רפואה שלימה לכל חולי עמך, כתבנו בספר סליחה ומחילה, וכן הלאה.

המלך יעננו

פעם אחרת שאל הרה"ק מהר"ש מבעלזא זי"ע על הפסוק הנזכר, שאם אנו מבקשים "ה' הושיעה" וד'

ראש השנה

ואני תפילתי לך ה' - שפתי צדיק יביעון רצון

רבותינו ז"ל תקנו בעשרת ימי תשובה להוסיף בתפילה כמה בקשות, ואלו הן: "זכרנו לחיים..." כתבנו בספר חיים, "וכתוב לחיים טובים...". "ובספר חיים ברכה ושלוש ופרנסה טובה וישועה ונחמה וגזרות טובות, נזכר ונכתב לפניך אנחנו וכל עמך ישראל לחיים טובים ולשלום".

רבנו מאיר מרוטנבורג (אחד מראשוני רבו של הרא"ש) מבאר למה תקנו חז"ל ארבע בקשות, הלוא היה מספיק לתקן את הבקשה האחרונה שבה כלולים כל הבקשות וההטבות? אלא **משל למה הדבר דומה?**

סוחר יהלומים אחד היה צריך לנסוע לצורך עבודתו לחוץ לארץ, והיה לו בן קטן פיקח שרצה להצטרף עמו. אמר לו אביו: לא תוכל להצטרף אלי, אולם אם אשמע מאמא שהתנהגת יפה, אביא לך שעון זהב במתנה. שמח הבן על ההבטחה ונפרד מאביו לשלוש. אכן בימים הראשונים התנהג הבן למופת, אך לאחר כמה ימים חזר לסורו והיה מפרע לאמו, לא מכין שעורי בית, לא אוכל בזמן וכו'. כשחזר האב מחו"ל היה הבן עדיין בבית הספר, וספרה האם לאב על התנהגותו של הילד. אמר האב, בודאי שלא יקבל הילד את השעון. והנה כשהגיע הבן, היה האב באמצע סעודתו והחל לספר את כל מסעותיו היכן בקר והיכן טייל, והאם מקשיבה, נהנית ומתפעלת. תוך כדי הדברים אמר הבן לאביו: אבא, האם זוכר אותה שלפני נסיעתך הבטחת לי שתביא לי שעון זהב? יודע אני שבדאי לא מגיע לי לקבלו, אך אני רוצה לבקש ממך רק לראות את השעון, כי מעולם לא ראיתי שעון זהב. הסתכל האב על אשתו, חיך והראה לבן את השעון. אמר הבן: אבא, כמה יפה השעון. אני רוצה למדוד אותו לראות אם הוא מתאים לי. הסכים האב גם לזאת, והילד ענד את השעון על ידו. כראות הבן כי טוב לב אביו, אזר אומץ ואמר: אבי היקר, קנית שעון כל כך יפה, והוא ממש ממש מתאים לי, בדיוק בשבילי. אנא ממך, תן לי אותו במתנה. חיך האב ונתן לו.

ובדאי, אם מתחלה היה הבן מבקש מאביו את השעון, פשוט שלא היה נותן לו. אך ידע הבן לפייס את אביו לאט לאט, בתחילה בקש מאביו רק להראות לו, ולבסוף בקש גם שיתן לו. זה שאומר דוד המלך ע"ה בספר התהלים: "הראנו ה' חסדך, וישעך נתן לנו". תחילה ביקש "הראנו" אבל אחר כך הוסיף "יתן לנו". ולפי זה מובנת השאלה אודות ההוספות בתפילה, שעם ישראל יודעים לפייס את בוראם. בתחילה אין אנו מעיזים לבקש הרבה, כי יודעים אנו שלא מגיע לנו כלום. מבקשים אנו: "זכרנו לחיים", רבונו של עולם רק 'תזכור' אותנו לחיים. לאחר מכן מוסיפים 'כתבנו' בספר חיים, אחר שכבר זכרת אותנו לחיים, תכתוב זאת. ואחר שכבר כתבת, אנו אומרים: רבונו של עולם, מה שווים חיים לבד, אם אינם חיים טובים, לכך מבקשים וכתוב 'לחיים טובים'. ועל זה מודים אנו ומברכים 'הטוב שמך ולך נאה להודות', תודה רבה שכתבתנו לחיים טובים, כי אנו בטוחים שבורא עולם שומע ומקבל תפילת עמו ישראל. ולבסוף אנו אוזרים אומץ ומבקשים: רבון העולמים, ברחמך המרובים כבר כתבתנו לחיים טובים, אנא ממך תוסיף עוד כמה מילים, תגמור את השורה: "ובספר חיים ברכה ושלוש ופרנסה טובה וישועה ונחמה וגזרות טובות, נזכר ונכתב לפניך אנחנו וכל עמך ישראל לחיים טובים ולשלום!"

שגיאות מי יבין

כיוצא בזה ביקש דוד המלך מהקב"ה: "שגיאות מי יבין, מנסתרות נקני, גם מזדים חשוד עבדך... ונקתי מפשע רב". בתחלה ביקש מה' שימחל לו רק על השגיאות, שאלו הם העברות שנעשו בטעות בשוגג, אמר לו הקב"ה מחלתי לך. אח"כ הוסיף 'מנסתרות נקני' - עברות שלא בשוגג, אך אמנם התביישתי ועשיתם בסתר, גם עליהם תמחל לי, אמר לו ה' מחלתי. לאחר מכן ביקש, 'גם מזדים חשוד עבדך', עברות שבמזיד שלא עשיתם בסתר אלא בגלוי גם עליהם תמחל לי. ובאחרונה אמר 'ונקתי מפשע רב', דהיינו אפילו עברות שעשיתי במזיד להכעיס, גם עליהם תמחל לי, ואמר לו הקב"ה לדוד, מחלתי לך. ואומר המדרש, משל לעני שהיה רעב מאוד וניגש

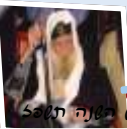
לאחד הבתים וביקש לאכול. אמר להם: לא אכלתי שלושה ימים, אנא הביאו לי פרוסת לחם. מיד הביאו לו. התחיל לאכול מעט ואמר: הלחם יבש מידי, אם אפשר הביאו לי איזו עגבניה להרטיב את הלחם, שלא אחנק בגרוני. נענו בני הבית לבקשתו והביאו לו גם עגבניה. לאחר מכן אמר: שלושה ימים לא שתיתי, אולי תוכלו להביא לי בבקשה כוס קפה. ריחמו עליו ונתנו לו את מבוקשו. נמצא שאכל, שתה ושבע אבל אם מתחלה היה מבקש לשתות קפה, היו אומרים לו: חפש מקום אחר כך מרצים עם ישראל את הקב"ה, ובקשותיהם עולות לרצון לפני ה', כפי שאמר הקב"ה לישראל: "השמיעני את קולך כי קולך ערב ומראיך נאוה" - חושקני בכס לשמוע את קולכם בבקשותיכם ותחיתכם אלי.

לדבר עם בורא עולם

מכאן נלמד אנו לעצמנו, כמה חשובה ומקובלת ורצויה תפילתנו ושיח פתוחותינו לפני ה' יתברך. ולא רק בשעת התפלה ממש, אלא בכל זמן שאנו נדבר עם בורא עולם, תמיד הקו פתוח, ובורא עולם מאזין לנו. ואדרבה כמה שנבקש ממנו יותר, הוא ישמח בנו יותר. משה רבנו התפלל כמנין ואתחנן, יש בקשות ומשאלות שקוצב להן הקב"ה מספר תפילות מסוים, אשר על ידן תתמלא אותה משאלה. ופעמים שהאדם מבקש פעם ופעמיים ורואה כי לא נענה ומתייאש, ואינו יודע שאילו היה מבקש עוד פעם אחת היה נענה. ומי לנו גדול ממשה רבנו שהתפלל לבורא עולם חמש מאות וחמש עשרה תפלות, כדי שיכנס לארץ ישראל, עד שאמר לו הקב"ה 'רב לך, אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה'. אמר לו: אילו היית מתפלל עוד תפלה אחת, היית נענה, אך אין רצוני שתכנס לארץ ישראל, לכן 'רב לך'.

כוחה של תפילה - קרוב ה'... לכל אשר יקראוהו באמת במיוחד בדברים רוחניים כתב ה'ספר חסידים: "אם שואל אדם דבר שהוא שבח לבוראו, כגון: על לימוד תורה, או דבר אחר מחפצי שמים, ושוף את נפשו עליו, הקב"ה שומע תפילתו אע"פ שאין בידו מעשים טובים, וכ"ש אם הוא גדול

מסופר על הרב דסלר בגיל צעיר במיוחד, התקבל רבי אליהו אליעזר דסלר לשיבתו של רבי שמחה זיסל זיו מקלם. במשך שעות רבות ישב הנער הצעיר בפאתי בית המדרש ועסק בתורה ברציפות ובהתמדה. לימים סיפר לתלמידיו כי במשך ארבעה עשר שנות לימודיו בקלם סיים את הש"ס 14 פעמים, ואת "שולחן ערוך" יורה דעה 28 פעמים. לאחר נישואיו עבר הרב דסלר להתגורר באנגליה, שם יסד "כולל", בו שקדו על תלמודם חבורת תלמידי חכמים. את ההוצאות הכספיות הכרוכות בהחזקת ה"כולל", נטל הרב דסלר על עצמו, למרות שמלאכת הכספים היתה רחוקה ממנו כרחוק מזרח ממערב. ביישן ושקט היה מטבעו, ודיבורו שקט ומדוד, אך למרות זאת, מן השמים סייעו בידו במלאכה זו, ולעיתים אף בדרכים מופלאות. וכפי שקרה פעם אחת בה קופת ה"כולל" היתה ריקה לחלוטין, והתעורר הצורך לגייס בדחיפות סכום כסף גדול במיוחד. אך דא עקא, כל מאמצי הרב דסלר להשיג את אותו סכום לא עלו יפה. הנדיבים הקבועים התחמקו באמתלאות שונות, וממון איך. עמד הרב דסלר מחוץ לביתו, והתפלל לה' שישלח לו ישועה. לפתע נצנץ בראשו שמו של עשיר יהודי שטרם שוחח עימו. אולי אותו עשיר יחלצו מהמיצר וישלים לו את החסר בקופה? הוא מיהר לתא הציבורי הקרוב וטילפן אל ביתו של הנדיב. מה רבה היתה אכזבתו כשנוכח לדעת כי בני שיחו מעבר לקו הינם ילדיו הצעירים של העשיר. "אבא אינו בבית כעת", כך אמר, "איננו יודעים אליי הלק ומתי ישוב". השיחה נותקה. הרב דסלר עמד בתא הטלפון כשהוא אובד עצות וחסר אונים. מאין יבוא עזרו? למי יפנה, למי ילך? לפתע פרץ הרב בבכי מר וכואב. בדמעות שליש הרים את עיניו כלפי מעלה ונשא תפילה מעומק ליבו לבורא עולם: אנא ה' הושיעה נא, אנא ה' הצליחה נא, עשה למען מקום תורה שלא יימוט חלילה. עוד הוא מסיים את תפילתו ויוצא מתא הטלפון, רואה הוא למרבה הפתעתו את אותו נדיב שניסה זה עתה להשיגו בטלפון, צועד מעדנות ברחובה של עיר. מששמע אותו עשיר את המצב הקשה אליו נקלע ה"כולל", שלף על אתא את ארנקו מכיסו, הוציא ממנו את מלוא הסכום הנדרש והעניקו לרב דסלר. מעשה מופלא זה נהג לספר הרב דסלר לתלמידיו כשרצה להמחיש להם עד כמה צדקו דברי סב אמו, הלא הוא רבי ישראל סלנטר, שהתבטא כי יהודי המתפלל ומבקש עזרה מן השמים בעניינים רוחניים ודברים שבקדושה, מובטח לו כי תפילתו לא תשוב ריקם.

סיפורה הרבנית רוז: "פגשתי אשה בנתיבות - דיברתי איתה בעצמי - היא סיפרה לי שהיא חזרה בתשובה ביחד עם בעלה והילדים, אבל כיסוי ראש היא לא שמה. כל הבגדים צנועים אבל כיסוי ראש לא היה לה אומץ: "היא תראה זקניה..." "יצחקו ממנה..." הילדים בקשו ממנה: "אמא, תשימי כיסוי ראש". "לא, אין לי חשק..." יאולי כשהיה בר מצוה לילד אני אשים כיסוי ראש לכבוד הבר מצוה ואני אשאר עם זה". בעלה קנה לה, מטפחות, כיסויים, בריטים... היא לא מוכנה לנסות, קשה לה. יום אחד הייתה לה הזדמנות. בעלה עם שתי הילדים נסעו נסיעה ארוכה לחפש שם בצפון איזושהי דירה. היא חשבה לעצמה: 'אני לבד בבית, אין מי שילחץ אותי... בואי ננסה אולי יש כיסויים כן יפים'. היא נעמדה ליד הראי וניסתה; בריטים, קסקטים, מטפחות, צעיפים, קישורים... פה ושם עד שמצאה כיסוי שהייתה נראית בו נחמדה וצעירה. "יופי מצאתי!". אחר כך היא חשבה: 'רגע, אולי זה מפרע, מנרד, מעצבן... אני אשאר עם זה קצת זמן, אעשה כלים... אשטוף את הרצפה ואם זה יפריע לי אני אוריד את זה'. היא עשתה את עבודות הבית ושכחה את הכיסוי ראש, כך המשיכה עם זה עד הצהריים; ואז... נפרצה הדלת, בעלה חוזר עם הילדים כשהם מבוהלים, רועדים וחיוורים... הילדים אמרו בהתלהבות: "אמא, מה את עם מטפחת...!! הצלת אותנו! הכל בזכותך! הכל בזכותך!..." "מה קרה?" -

היא נלחצה. בעלה סיפר: "אל תשאלי מה קרה לנו, בדרך שנשענו עברה לצידינו משאית שהייתה ריקה, היא נסעה במהירות עצומה מעל למותר ונצמדה אלינו, מהדהד של כוח המשאית הרכב עף לצדדים והתהפך לגמרי... פתאום אנחנו מוצאים שהרכב עם הגלגלים למעלה והתקרה למטה ואנחנו מהופכים בתוכו. בדקנו שהכל בסדר איתנו, אנחנו נושמים, נוגעים בידיים וברגליים... ראינו שהכל בסדר, לא נפגענו פיזית! הצצנו מהחלונות לראות היכן אנחנו נמצאים ולחזרתינו גילינו שאנו נמצאים ממש קרוב לכפר ערבי מסוכן! - רק חסר לנו שיבואו לכאן ערבים... הם יכולים לבצע בנו לינץ' ולהרוג אותנו.

תוך כדי קלפת מגיחים 4 ערבים, שתיים מצד אחד של האוטו ושתיים מהצד השני והם מתקרבים אלינו... התחלתי לומר 'שמע ישראל' זהו הגיע הסוף... הערבים הגיעו אלינו ולפתע הם פונים אלינו ואומרים: "הלו, אתם רוצים שנהפוך אתכם?" "כן תהפכו". - ארבעת הערבים תפסו ברכב בשני הצדדים והפכו אותו, והכל. טוב, מה עושים עכשיו? אנחנו תקועים רציני, מי יודע מה מצב הרכב...? ניסיתי להתנניע את הרכב ולהפעיל את ההגה והברקסים, ו... הכל עובד! אחורה פנה קדימה צעד... חוזרים הביתה! במהירות האפשרית! בדרך אנו מדברים בינינו, איך ה' אותה אותנו, כמה ניסים גלויים; הרי כשהרכב התהפך כבר אז יכולנו למות... וגם בפעם שניה כשבאו הערבים, יכלו לרצוח אותנו! וגם הרכב - בחסדי ה' - פועל אחרי כל ההתהפכות הזאת... איך זה יתכן!!! מה עשינו שכל כך ה' שמר עלינו...? -

אך שנכנסנו ואיתנו אותך עם המטפחת - הבנו הכל! את הצלת אותנו!!!... זה סיפור אמיתי שסיפרה לי אותה אשה בעצמה. אמרתי לה: "זה נכון, באמת את זאת שהצלת אותם! - כך כתוב בחז"ל: **שכשהאשה צנועה היא מכפרת על כל בני ביתה מכל מיני צרות וסכנות...!!!**"

בזה כלולים כל הברכות

אבא אחד, ניגש עם בתו הקטנה אל הרבי הקדוש מקרעטשניץ, וביקש שיברך את בתו הקטנה. הרבי נענה ואמר: "יהי רצון שלא תלך בפה נוכרית!". האבא נדהם ואמר: "רבי! רק זו הברכה...!! ענה לו הרבי: **"בזה כלולים כל הברכות...!!!"**. לקבל קבלה כמה שפחות זמן לשים פאה

להפסיד \$2000 כדי להנך לשמור את העיניים

כדי להבין מה כוחו של ראייה אחת לא כשרה, נספר כאן מעשה מופלא על הגאון רבי שמואל וואזנר זצ"ל, בעל 'שבט הלוי', כפי שמסופר בפרק 'ברכי נפשי'. יהודי חשוב באמריקה, ששלל הגיע למצוות, רצה להעניק לילדו מתנה גדולה ויקרה לכבוד הבר מצוה, והודיע לו שלקראת יום ה'בר מצוה' שלו הם ייסעו לארץ ישראל, לבית מדרשו של הרב וואזנר, ושם יניח לו הגאון את התפילין בפעם הראשונה בחייו. הילד התרגש מאד מהמתנה הרוחנית שיועדה לו, והכין את עצמו היטב לקראת הטיסה הארצה. האבא סיפר לילדו שהרב וואזנר ביקש ממנו, שמספר ימים לפני שהם מתכוונים לצאת מאמריקה, שיתקשר אליו שנית כדי לוודא שהכל בסדר, ושלא יגיעו לחינם. האבא רכש כבר את הכרטיסים שעלו לו כ- 2000 דולרים טבין ותקילין. והנה כשבוע ימים לפני הטיסה המדוברת, מתקשר האבא אל הרב וואזנר, ולתדהמתו הוא שומע את הגאון האדיר בעל 'שבט הלוי' אומר לו: 'החלטתי שלא כדאי לכם לבוא אלי לבני ברק!'. 'מה קרה לפתע?' - שאל האבא ההמום: 'הי הילד כבר מתכוון לך נפשות זמן רב? והגר'ש וואזנר מסביר וממנק את החלטתו: נכון אמנם שיש עניין שבפעם הראשונה שהילד מניח תפילין, הוא יעשה זאת על ידי רב, אבל האם חשבת - אבא יקר - כמה דברים לא טובים עלול הילד שלך לראות במהלך הנסיעה הארוכה שתעשה איתו מאמריקה עד לארץ ישראל? וכי הצר שווה בנזק המלך...? האבא ההמום ניסה להסביר, שהילד בר המצוה עלול להתאכזב מכך בצורה קשה, וכי, אבל כמובן שכל התינוקות והאמטלאות לה וועילו וואזנר במאומה. 'שום דבר שבעולם אינו שווה שיקריבו עליו את הנזק שעלול להיות לילד מראיית דברים אסורים', פסק הגאון. והאב המשיך לשאול: 'ימה אעשה עם שני הכרטיסים שכבר קניתי במחיר של 2000 דולרים? עכשיו צריכים לשים אוזניים כאפרכסת, לא לשמוע מה השיב לו הגאון בעל 'שבט הלוי': "לך ותקנה מסגרת גדולה ויפה, אשר הרב, ותשים בתוכה את שני הכרטיסים, ובראש המסגרת תכתוב באותיות קידוש לבנה - הקרבנו את שני הכרטיסים הללו שמחירם היה 2000 דולרים, על מנת שהבן לא יראה דברים אסורים!"

השומר עיניו זוכה ליכור את התורה הקדושה בבקיות עצומה

הרב שמעון שקאף כותב סגולה ליכירה היא שמירת העיניים ורמז לדבר שאנו אומרים בקריאת שמע לא תתרו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אזי זוכה להמשך הפיקוק האב אחרינו וזכרתם את כל מצוות ה', בספר בפרקודין אשיחה (ח"ב עמוד ת"ל) ושנו אברך בארה"ב שזוכר הרבה גופי תורה בעל פה כיון שהוא שומר מאד מאד על עליו והולך ברחוב כמו סומא - סוגר את עיניו ויש מישור שמוליכו כשהולך ברחוב משום שמירת העיניים כל הולמד תורה ירצה לזכרה שיקפיד מאד בשמירת העיניים

האטובוס עצר במקום שאף פעם אינו עוצר כיון שנוסעת התפללה להקב"ה
מספר יהודי ת"ח: הסיפור המובא כאן. הוא אירע לפני כעשרים שנה באוטובוס קו מס' 922 היוצא פעם ביום ב 8:00 בבוקר מאשקלון דרך אשדוד לחיפה. הייתי מהנוסעים הקבועים כשיעד הנסיעה שלי היה בר אילן ברמת גן, ומשם המשכתי לבני ברק. איך שהוא התיידדתי עם הנגה, שמו, שהיה מסיע קבוע את האוטובוס בקו זה. יום אחד, לאחר שעליתי, איחלתי לנגה בוקר טוב ידידותי, ושאלתי לשלומה. תוך כדי שיחה הגיע מירכתי האוטובוס חייל, ניגש אל הנגה ובפיו בעיה: הוא היה צריך לרדת בתחנה מרכזית של אשדוד, בכדי להמשיך לירושלים, אך מרוב עייפות נרדם. וכשהתעורר הבחין שהאוטובוס כבר ביציאה מאשדוד. "אני נוסע הרבה בקו זה, אך דבר כזה עוד לא קרה לי מעולם", אמר, ושאל מה עליו לעשות? "נו, מה רצית? שאחזיר את האוטובוס בחזרה? או שאקח אותך עם כולם לירושלים?" שאל הנגה בחיוך.

אמרתי להם שישנה אפשרות לעצור בתחנה הקרובה "ניר גלים". אמנם אין שם עצירה לאיסוף נוסעים, אך אם ירד שם, האוטובוס לירושלים אמור להגיע תוך זמן קצר, ואיתו הוא יוכל להמשיך לירושלים. הרעיון מצא חן בעיני הנגה, ובניר גלים עצר את האוטובוס בכדי להוריד את החייל. והנה מיד כשירד החייל, נגשה אישה מבוגרת מעדות המזרח שעמדה שם בתחנה, ופנתה אל הנגה בשאלה תמימה: האם הוא מגיע לחיפה? "כן" השיב הנגה. היא החלה לנשק אצבעותיה, הרימה עיניה למרומים, ושיבחה לבורא עולם על החסד ששלח לה אוטובוס לחיפה. הנגה שקצרה רוחו אמר לה: "גברתי, כאן זה לא בית כנסת". הוא ביקש שתעלה כי הוא רוצה להמשיך בנסיעה. היא עלתה על גרם המדרגות האוטובוס, בידה החזקה בשני סלים כבדים. האוטובוס החל לנסוע, וכך היא סיפרה: לפניך עברו שלושה אוטובוסים. כולם אמרו לי שאין פה שום אוטובוס לחיפה. עלי לנסוע לתל אביב, ומשם להמשיך עם אוטובוס אחר לחיפה. עניתי להם שאין לי כח להיסחב עם הסלים לתל אביב ואח"כ לתחנה לחיפה. שלחתי אותם ונסעו, ואני התפללתי לבורא עולם "אנא שלח לי אוטובוס לחיפה!". והנה אתה הגעת לפה ישר לחיפה, ישתבח שמו לעד. שאלתי את הנגה אם הוא עצר פעם בתחנה זו של "ניר גלים"? הוא ענה לי: "לא, מזה 13 שנה אני נוסע על קו זה, וזו פעם ראשונה שעצרת פה!"

באחת ההזדמנויות כשיסיפתי מעשה זה לפני ראש הישיבה הגאון ר' דב צבי קרלינשטיין שליט"א, תפס בידי ואמר לי "מצוה לפרסם!" ובהעלותי סיפור זה על הכתב קיימתי בעצמי מצווה לשמוע בקול חכמים!

לכות לחיים לכונו בזכרנו לחיים

באחד משעורי המוסר המלהיבים בחודש אלול, פתח ר' חיים שמואלביץ זי"ע את פיו בזעקה וקרא "עולם השקר, עולם השקר!", אני חייב להסיר את הלוט ולגלות את האמת. הסכיתו ושמעו את אשר אירע לי: אמש השתתפתי לצערי בהלווית אברך צעיר לימים שהותיר אחריו אלמנה ויתומים, מאחורי צעדו שני אברכים, לפתע קלטו אזני כיצד שואל האברך אחד את רעהו, "הידוע לך ממה הסתלק אותו נפטר שהיה צעיר לימים? האם לקה במחלה חשוכה מרפא ל"ע?" "לא" השיב השני, "הוא לקה בדלקת ריאות חזקה וזלזל בטיפול הרפואי, כתוצאה מזה העניין הסתבך, מצבו הדרדר עד שהגיע לקריסת מערכות, הגוף לא עמד בזה והוא נפטר". **כאן הרים ר' חיים את קולו "שקר וכזב, הבל בבלים! האמת היא שהיה חסר קצת יותר כוונה, בקשה, והכנעה ב"זכרנו לחיים" ב"ה של שנה שעברה, הכול תלוי ביום הדין רק שנגזרים החיים, לא בזלזול בטיפול הרפואי!" כך זעק ר' חיים מעמקי ליבו, "כמה נורא ואיום הוא יום הדין!"**

כחה של תפילה

מעשה שאירע בילדה בת שלש שנסגר על אצבעות ידה הימנית דלת ברזל, מיד הריצו אותה להדסה עין כרם, שם נאמרו להם שהצוות מעולם לא נתקל במצב כ"כ קשה. הוד התנפחה כבלון, הצלילים הראו על כמה שברים, חייבים לנתח, בעיה נוספת שהעצבים נקרעו, ואז כבר אין מה לעשות, בכל אופן לנתח צריך כדי שהאצבעות ישארו על הידים, אך הילדה לא תוכל להשתמש עם שלוש אצבעותיה האמצעיות שביד ימין לעולם. אין סיכוי! ההורים קיבלו המלצה ללוש על ניתוח מסובך שניתן לעשות, אך בשלב זה שהיד כה נפוחה לא ניתן לעשות במאומה. בוקר אחד כמה האמא והכריזה שהיא נוסעת למירון, נסעה האם למירון ושם בכתה שלוש שעות כמו שאמא בוכה על ילדה בת שלוש שזה המצב שלה, היא חזרה הביתה בשעה 23:00 בלילה, כשנכנסה הביתה והנה היא רואה את הבת הקטנה עומדת ומחזיקה בידה הימנית את בקבוק השתייה שלה. מרוב תדהה הקימה עקבות וקראה לבעלה שיבוא מהר לראות שהילדה מתפקדת עם היד הפגועה, בעלה ניסה להרגיעה ואמר לה שזה אולי הוד השניה, ומרוב עיפות היא לא הבחינה טוב, אך לא! האמא לא טעתה, הילדה עשתה עם היד שלום, וההורים עמדו מסביבה ובכו כמו שני ילדים קטנים. כך זה כשהקב"ה מראה שהתפילה מתקבלת. למחרת היה לילדה תור אצל רופא מנתח, לאחר שעבר על כל המסמכים ובדק את הילדה, טען חד משמעית שזייופה מה מסמכים, זה לא צילומה של הילדה הזו...

כעבור כשנה נשאלה הילדה באיזה יד נסגר עליה דלת הברזל והיא הרימה את שתי הידיים ואמרה "אני לא זוכרת באיזה יד כי לא נשאר לי שום סימן..." עומדים אנו לפני ימים נוראים, התפילה היא אחד המרכיבים החשובים ביותר, ו"יה כולו תפילה, עשיית מרבים בתפילות י"כ כולו תפילה,

הרשב"א מתגלה בחלום

סיפר מרן הר"ג יצחק זלברשטיין שליט"א יהודי אחד היה מגיע לשיעור בדף היומי בחורף ובקיץ, השרב לא הניאו והגשמים לא עיכבוהו, יום יום היה מופיע בתמידות שאין דומה לה. ויהי היום, ולא היה באפשרותו להגיע לשיעור, על כן ישב ולמד לבד בביתו, עד שהגיע לרש"י מוקשה, חשב לתרצו ולמצוא פתרון... עד שנרדם וישן. והנה בחלומה, נגלה אליו איש נשוא פנים, מראהו כמלאך אלוקים, ויאמר לו: נכון, שהיה קשה לך ברש"י מסויים? בוא נשב בצוותא ונלמד את הרש"י הזה. ישבו ולמדו עד שהבין, בטרם נפרד האיש מעמו, שאלו היהודי בחלום: "מה שמך?" ויאמר לו: רשב"א! למחרת בבוקר ניגש היהודי לפי תומו למגיד השיעור ויספר לו את כל המעשה, ויאמר לו את הפירוש על רש"י שמסרו לו בחלום. הרב נתרגש ותפעם רוחו, ניגש לארון הספרים, לקח את ספר חידושי הרשב"א ומצא את אותו פירוש בדיוק כפי שהסביר הזקן נשוא הפנים ליהודי.

[ח] מן ראש השנה עד יום הכיפורים אומרים המלך הקדוש, ואם אמר האל הקדוש או שהוא מסופק חוזר לראש התפלה, ואם אמר האל הקדוש ותכף, נזכר וסיים המלך הקדוש וכך היתה אמירתו האל הקדוש המלך הקדוש יצא, ואם השליח ציבור טעה בחזרה גם כן חוזר לראש וחוזר ואומר קדושה[ה"ע] שליח ציבור שטעה ואמר האל הקדוש חוזר רק לתחילת ברכת אתה קדוש, וכן בברכה מעין שבע נמי הדין כן ואף על פי שיש חולקין בברכה מעין שבע לא אמרין סב"ל נגד סברת רבינו האר"י ז"ל דסבר ברכה מעין שבע היא במקום חזרה: [ה"ע] אם טעה וסיים הברכה אינו חוזר ואם לא סיים חוזר ומתקן טעותו]

[יט] בברכת השיבה אומר המלך המשפט, ואם טעה ואמר מלך אוהב צדקה ומשפט כיון דזכר מלך אינו חוזר, ואף על גב דמר"ן סבירא ליה חוזר קיימא לן סב"ל אפילו כנגד סברת מר"ן ז"ל: [ה"ע] טעה ולא אמר המלך המשפט חוזר אפילו הגיע לא-לוקי נצור ואם סיים תפילתו יחזור על התפילה ויתנה שאם אני חייב זה לחובה ואם לו התפילה תהא נדבה וראוי שגם האשכנזים יעשו כן]

[ך] אם סיים הברכה ולא אמר זכרנו ומי כמוך אינו חוזר, ואפילו אמר ברוך אתה ה' ונזכר אינו רשאי לסיים למדני חוקין כדי לומר זכרנו ומי כמוך, דזכרנו כיון שהיא בקשת רחמים אם לא אמרה במקומה יאמר אותה בשומע תפלה ובשבת ובראש השנה יאמר אותה קודם שיעקור רגליו, משאין כן מי כמוך אין לה תשלומין בשומע תפילה או לאחר אלוקי נצור דאינה בקשת רחמים, וכן באמירת וכתוב וכו' ובספר וכו' דאם שכח אינו חוזר, אך יאמר אותה קודם שיעקור רגליו דהם בקשת רחמים

[כא] במוסף של ראש השנה ושבט שובה ויום הכיפורים יאמרו מי כמוך אב הרחמים, וכן הוא הדין במנחה של שבת שובה, וגם אם חלו ראש השנה ויום הכיפורים בשבת יאמר במנחה אב הרחמים, וכשאומר במוסף ראש השנה פסוק ה' צבאות יגן עליהם, יעשה תנועה של סוף פסוק כי זהו פסוק בזכירה וסיומו זה, אבל מה שכתב אחרי זה ה' צבאות יגן עליכם וכו' זהו בקשה, וכשאומר ואתם הדבקים וכו' כשיגיע לאות תי"ו של תכתביני ידלג תיבת היום דאין להחזיק עצמו כצדיקים גמורים שנכתבים בראש השנה, ויזהר לומר תכתביני ברחמיך לחיים טובים בשביל הר"ת שלא תהיה תל"ט, וכן באות פ"ה יאמר היום תפקדני ברחמיך לחיים טובים:

[כב] כשאומר זכרנו לחיים יכוין להמשיך חיים לנשמה, וכשאומר כתביני בספר חיים יכוין להמשיך חיים לגוף, ויכוין ראש זכרנו ז' והסוף מ' מספר הו"יה אה"יה שהם חו"י, וכשאומר זכר יצוריו ברחמים לחיים יכוין זה על הנשמות שזכר אותם רחמיו להחזירם לחיים להחיותם בעולם הזה בסוד חזרתם בגלגול ומזה יתאמת אצלנו ענין תחית המתים, וכשאומר היום הרת עולם אם כבנים אם כעבדים כתב רבינו הרש"י ז"ל כשאומר כן כל עצמותיו יאחזמו רעד לכה יפקוד הקב"ה אם אב אני איה כבודי ואם אדונים אני איה מוראי, ולכן יאמרו לו במתן וצבורן לב, ולכן המנהג שגם בחזרה אומרים זה בציבור בקול רם מלבד השליח ציבור:

[כג] בנוסח יו"ה של תהלים כתוב ונוכה ונחיה ע' שנה ואם בגבורות שמונים שנה ואין יאמר כן הדין ששנו יותר משמונים ועוד אפי' שלא הגיע עדיין לשבעים למה ישראל דבר קצוב ושמא הקב"ה נתן לו חיים יותר על כן לא יאמר זה הנוסח, אלא יאמר כך ונוכה לחיים ארוכים טובים ומתוקנים ובנוסח זה ודאי יש סוד שבו מברכים כהן גדול במוצאי כפור בצאתו לשלום מן הקודש:

[כד] בעשרת ימי תשובה אין עושין הפסקה של תענית דאין נכון להתענות בלילה גם כן, מפני שבימים אלו עיקר התקון נע ולולי שאנחנו מוכרחים להתענות ביום בעבור תקון עוונותינו לא היינו מתענים גם ביום, ועתה שאנחנו מתענים ביום אנחנו סומכים להשלים התיקון על ידי אכילה ושתייה שבלילה, ולכן כתוב בספר תורה לשמה שצריך לאכול פת בכל לילה בעשרת ימי תורה כדי לברך ברכת המזון:

[כה] כלה שהיא ובעלה סומכים על שלחן חמיה וחמותה, ולכן בכל השנה כולה חמותה תוציא חלה מן העיסה ותברך, הנה בעשרת ימי תשובה תשתדל ליקח הכלה חלה מבעלה ותקנה בו קמח שיעור חלה, כדי שתקיים היא בעצמה הפרשת חלה בברכה לפחות פעם אחת בשנה:

פרשת וילך [א] מצוה לאכול בערב יום הכיפורים ולהרבות בסעודה, [ה"ע] גם הנשים חייבות] וכתבו המקובלים ז"ל שצריך לאכול שיעור שני ימים אם יוכל האדם לאכול כל כך, כדי לתקן באכילה מה שצריך ליום זה וליום הכיפורים הקדוש, והאדם יעשה כל מעשיו לשם שמים והשי"ת לא ימנע טוב להולכים בתמים, מצוה לאכול דגים בערב יום הכיפורים בשחרית דוקא

[ב] בסיבוב תרגול לכפרות יכוין לשם חת"ך בר"ת זה חליפתך תמורת כפרתך, והוא יוצא מס"ת פותח את ידיך, ולנקבה יאמר חליפתך תמורתך כפרתך בציר"י תחת תי"ו, ועושין בהם כנגד ד' מיתות בית דין לכפר על האדם, ולכן צריך האדם להרהר בתשובה באותה שעה, וכפי הסוד ענין שחיטה זו היא מתקן הגבורה על זמן הראוי יותר לדבר זה הוא באשמות סמוך לעלות השחר שהוא עת רצון, ובגדד נוהגים מחמת ריבוי הכפרות לשחוט מתחילת הלילה עד ד' שעות מהבוקר ובטוחים בה' שהכל יקובל ויעלה לרצון לפניו כאלו נעשה הכל כראוי: [ה"ע] היום מחמת המכשולות שקרו הורו מגדולי האחרונים להקדים את שחיטת הכפרות מספר ימים לפני יום הכיפורים] [ג] כל בעל הבית שיבא השוחט לביתו לשחוט לא יניחנו לשחוט עד שיבדוק

לשוחט לא יניחנו לשחוט עד שיבדוק הסכין תחלה כראוי, ויחזור ויבדוק אותה אחר שחיטה, ויזמין בעל הבית אפר כירה בידו כדי שישחוט לתוכו והנחת העפר תחלה היא התחלת המצוה של כסוי הדם, לכן טוב שיניח בעל הבית את העפר בידו, ונהגו שבעל הבית מברך על כסוי הדם, והברכה היא על כסוי הדם בעפר, ומאחר שיש הרבה עופות לשחוט יברך בעל הבית על הראשונה ואחד מבני הבית על השניה והשלישית וכן על דרך זה, וכן השוחט יכסה גם הוא לבסוף, ואין כאן מרבים בברכות כיון שכל אחד מברך על שחיטה בפני עצמו ודם חדש וצריך שתהיה תאורה טובה לשחיטה:

[ה] עבירות שבין אדם לחבירו אין יום הכיפורים מכפר עד שיפייסנו, ועל כן כל אדם צריך לבקש מחילה מחבירו בערב יום הכיפורים או קודם בעי"ת, וטוב שהחחון יכריז קודם כל נדרי לומר רבותי תמחלו זה לזה ויאמרו הקהל מחלנו, כדי שיתעורר אותה שעה סנגוריא למעלה על ישראל דבר בעתו מה טוב, וכן הנהגתי בבגד

[ו] כל אדם ינשק ידי אביו ואמו בערב יום הכיפורים לעת ערב קודם שילך לבית הכנסת ויבקש מהם מחילה, ודבר זה הוא חיוב גדול על כל אדם, ומי שאינו עושה כן נקרא חוטא ומזלזל בכבוד אביו ואמו, דאם בין אדם לחבירו חייבו חז"ל לבקש מחילה קודם יום הכיפורים כל שכן מאביו ואמו שאין אדם ניצול מחטא זה בכל יום, ואם הבן שוטה ולא ביקש הם יתנו לו מחילה, שיאמרו בפיהם אנכי מוחל לבני פ' על כל מה שחטא לי מחילה גמורה, וכן הבעל יתן מחילה לאשתו על אשר בזוזה מן הבית שלא כרצונו, וכן כל תלמיד שיש לו רב בעיר ילך אצלו קודם יום הכיפורים ויבקש ממנו מחילה:

[ז, ח] יזהרו בטבילה בערב יום הכיפורים, ומי שאנוס ואינו יכול לטבול במקוה יעשה תשעה קבין כמו שכתבנו לעיל פרשת נצבים, וגם הנשים יטבילו בערב יום הכיפורים בשביל טהרה, וכן יעשו בערב יום הכיפורים האנשים והנשים, ועיין מטה אפרים שכתב אפילו נערים ובתולות שהם בני מצוה יש להם לטבול, וידקדקו בחציצה, ויעשו הטבילה אחר קציצת צפרנים וסריקת שער

[ט] הנשים מדליקין נרות כמו ליל שבת, ומברכים להדליק נר של יום הכפורים, ומנהג בגדד שהנשים מברכים שהחיינו בנרות יום טוב ויום הכיפורים, [ה"ע] לא יברכו שהחיינו בהדלקה אלא יכונו לצאת בבית הכנסת מהשליח ציבור ואם רוצות לברך יש להם על מה לסמוך ואם ברכו בהדלקה נאסרות בחמש העניינים מיד] ואם חל בשבת מברכים להדליק נר של שבת ויום הכיפורים, וכיון שהדליקו [ה"ע] וברכו שהחיינו] חל עליהם קדושת יום הכיפורים ואסורים במלאכה ובכל חמש עניינים: [ה"ע] יש להדליק ואחר כך לברך והיוצאים ביד רמ"א ישארו במנהגם]

[יא] תוסיף מחול על הקודש, ובליל שבת הקבלה היא באמירת בואי כלה ומזמור שיר ליום השבת, אך בליל כפור חל התוספת בברכת שהחיינו, ואם קבל התוספת בפירוש בפיו חל מעת קבלתו, והמנהג שזה האוחז ספר כל נדרי הוא יברך שהחיינו בקול רם ויכוין להוציא הציבור ידי הציבור ידי חותם בברכתו והשומעין יכונו גם כן לצאת בברכתו, ואם יש אדם שאינו שומע הברכה הציב יברך לעצמו בשעה שזה מברך, והמברך יאמר תחלה שני פעמים אחר זרוע לצדיק בקול רם, והציבור יאמרו עמו בלחש, ואחר כך יאמר ברשות מורי ורבותי והקהל משיבים שמים, כלומר ברשות שמים ופרשתי דרך רמז בר"ת שמים, שומע משמיע יחדיו מכוונים:

זוהר הקדוש - מעלת התשובה

שְׁנִינִי, אֵין דְּבָר בְּעוֹלָם שְׁעוֹמֵד לִפְנֵי הַתְּשׁוּבָה, וְאֵת הַכֹּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל וְדָאִי. וְאֵם שֶׁבַּתְּשׁוּבָה, הָרִי מְזַמֵּן כְּנֶגְדּוֹ אֲרַח חַיִּים. וְאֵף עַל גַּב שְׁפָנִים מִה שְׁפָנִים - הַכֹּל נִתְקַן וְהַכֹּל חוֹזֵר עַל תְּקוּנָה, וְשִׁהְרִי אֶפְלוּ כְּמֹה שֵׁשׁ בּו שְׁבוּעָה, (לפני הקדוש ברוך הוא נקרא בו כי ה' צבאות יעץ ומי יפר. זהו סוד סתום. ועוד, כאשר הקדושברוך הוא נשבע שבועה, לא נשבע אלא אם לא יעשה תשובה, שהרי אין דבר שעומד בפני התשובה, ועל הכל מכפר הקדוש ברוך הוא כאשר עושים תשובה שלמה) הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל, שְׁכָתוֹב חֵי אֲנִי נְאֻם ה' כִּי אִם יִהְיֶה כְּנֶגְהוּ גּוֹי. וְכָתוֹב כְּתָבוּ אֵת הָאִשׁ הַזֶּה עֲרִירִי גּוֹי. וְאַחֵר שֵׁשֶׁבַּתְּשׁוּבָה כְּתוֹב, וְגַנְי כְּנֶגְהָ אֶסֶר בְּנֵי גּוֹי. מִכָּאֵן שֶׁתְּשׁוּבָה מְשַׁבֵּרַת כְּמֹה גְזֵרַת וְדִינִים וְכְמֹה שֶׁלְשָׁלוֹת בְּרָזֵל, וְאֵין מִי שְׁעוֹמֵד לִפְנֵי הַתְּשׁוּבָה. וְעַל זֶה כְּתוֹב, (ישעיהוס) וְיִצְאֻ וְרָאוּ בְּפָגְרִי הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בִּי. אֲשֶׁר פָּשְׁעוּ בִּי לֹא כְתוֹב, אֶלָּא הַפְּשָׁעִים בִּי. שֶׁלֹּא רוֹצִים לְשׁוֹב וּלְהִתְנַחֵם עַל מַה שֶּׁפָּשְׁעוּ. אֲבָל כִּיּוֹן שֶׁהִתְנַחֲמוּ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל אוֹתָם. לָכֵן הָאֲדָם הַזֶּה, אֵף עַל גַּב שְׁפָשַׁע בּוּ וַיִּפָּסֶם בְּמִקְדָּם שֶׁלֹּא צָרִיךְ וְשֶׁבַּת לִפְנֵיו - מְקַבֵּל אוֹתוֹ וְחָסֵד עָלָיו, שֶׁהָרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא מְלֵא רַחֲמִים, וּמִתְמַלֵּא רַחֲמִים עַל כָּל מַעֲשִׂיו, כְּמֹה שֶׁנֶּאֱמָר (תהלים קמה) וְרַחֲמִיו עַל כָּל מַעֲשִׂיו. אֶפְלוּ עַל בְּהֵמוֹת וְעוֹפוֹת מְגִיעִים רַחֲמָיו. אִם עָלִיהֶם מְגִיעִים רַחֲמָיו, כָּל שֶׁכֵּן עַל בְּנֵי אָדָם שְׂוֹדֵעִים וּמִכְרִים לְשִׁבְחָ רְבֹנָם שֶׁרַחֲמָיו מְגִיעִים עָלֵיהֶם וְשׁוֹרִים עָלֵיהֶם. וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד, (שם קיט) רַחֲמִיךָ רַבִּים הֵם כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חֲנִי. אִם עַל רַשָּׁעִים מְגִיעִים רַחֲמָיו, כָּל שֶׁכֵּן עַל צַדִּיקִים

אמרי חז"ל: כתב הבעל שם טוב דברים לראש השנה ויום כיפור אות כד , אף על גב דאמר בזהר (תיקוני זוהר תיקון ו') צווחין הב פרנסה, זה היה בשנים ההם שפרנסה היה בשופי, מה שאין כן עתה, שעל ידי מניעת פרנסה אי אפשר לעבוד אותו יתברך שמו, ולהחזיק בנינו לתלמוד תורה, על כן תינוקות של בית רבן, התפללו עבור אבותיכם ואמותיכם שיוזכו לגדל אתכם לתורה ולחופה ולמעשים טובים: (כתר שם טוב ח"ב דף י"ב ע"א) ****וכן אמר הקב"ה למשה, משה, אין אתה יכול לעמוד על כל מידותי, אלא הריני אודיעך מקצת מידותי, כשאני רואה בני אדם, אף על פי שאין בהם תהילה ושבח של תורה ומעשים טובים, אלא בשביל שהן עומדין וודין ומשבחין "ומרבים תחנונים לפני" אני נזקק להם וכופל להם מזונותיהן... (תנא דבי אליהו).***בתנחומא מובא "אמר להם הקב"ה לישראל הוּו זהירין בתפילה שאין מידה אחרת יפה הימנה, והיא גדולה מכל הקורבנות, ואפילו אין אדם כדאי להענות בתפילות ולעשות חסד עמו, כיון שמתפלל ומרבה בתחנונים אני עושה חסד עמו. ***כתוב במדרש תהלים מזמור קכ דבר אחר פנה אל תפלה הערער. אמר ר' יצחק כלפי האדורות אמרו, שיש להם לא נביא ולא כהן מורה צדק, ולא בית המקדש שיכפר עליהם אלא תפלה אחת נשתיירה להן שהם מתפללין בראש השנה וביום הכפורים, אל תבזה אותה מהם, שנאמר (כז) ולא בזה את תפלתם

בעל הפלא יועץ כתב (בספרו חסד לאלפים על שו"ע או"ח סי"ג ד) כמעט כל שחר האשה וכל עונשה לעולם-הבא תלוי בצניעות. ם נְשָׁמוֹת שֶׁל תַּנְאִים, וְאָמַר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב שֶׁלְנִשְׁמוֹת אֵלוֹ זָכוֹ אֲמוּתֵיהֶן בְּגִלְל הַצְּנִיעוּת שֶׁבָּהֶן. וּכְשֶׁרָאָה זֹאת הִסְבָּא קִדְּשָׁא מִהֶרָשׁ״א אֶלְפִנְדֵּר יַעֲנֶע בְּרֵאשׁוֹ וְאָמַר: הֵן הֵן, לֹא אוֹכַל לְתַאֲרַ לָךְ גִּלְל הַצְּנִיעוּת אֲשֶׁר אֲנִי זֹכֵר שֶׁהָיָה שָׁם בְּאִסְטִמְבוּל, יְעוּ״שׁ. לְזַכֵּן צָמּוּחַ שֵׁם אֲדִירִי הַלְבָּנוֹן שֶׁמֶר ר' חַיִּים פִּזְלָגִי וּבְנֵי ר' אַבְרָהָם זצ"ל. וְרֹאאִים לֵאמֹר יִלְדֵּם זֹכִים בְּזֻכּוֹת צִנִּיעוּת וְהַתִּיקָר אֱלוֹ לִדְנוֹ כִּפִּי שֶׁאֲנוּ אוֹמְרִים בַּהֲגָדָה ״אֵת עַמְלֹנוֹ אֱלוֹ הַבְּנִים״ לֵאשׁ- הַקְּבֵלָה הַטּוֹבָה בְּיוֹתֵר הִיא לִימוּד תּוֹרָה שֶׁנֶּאֱמַר כֹּל חֲפֶצֶךָ לֹא יִשׁוּ בָּהּ אֲפִילוֹ חֲפָצֵי שָׁמַיִם שׁוּם מִצְוָה לֹא מִשְׁתַּוּוֹה לְלִימוּד תּוֹרָה מִצְוָה מִשׁוּלָּה לֵכַר וְאִילוֹ תּוֹרָה לֵאמֹר וּכְפִי שֶׁאֲנוּ אוֹמְרִים בַּתְּפִילָּה וּתְלַמּוּד תּוֹרָה כִּגַּד כּוֹלֵם וּלְכֹן הַקְּבֵלָה הַטּוֹבָה הִיא לִקְבֹּעַ עֵיתִים לַתּוֹרָה אוֹ לְהוֹסִיף בְּלִימוּד הַתּוֹרָה בְּפֶרֶט לְלַמּוּד שֶׁתִּי הַלְכוֹת בְּיוֹם הַלְכוֹת לִשְׁנוֹן הָרַע שֶׁאֲמַר הֵרֵב סֵגַל שֶׁאֵין אֶחָד שֶׁלֹּא רָאָה יְשׁוּעָה בְּלִימוּד שֶׁתִּי הַלְכוֹת לִשְׁנוֹן הָרַע לִיּוֹם [יש לומר לפני כן בלי דר ולא לקבל בנדר שלא יכשל בעוון נדרים]

כפי שמסופר מעשה בזמנינו בחייל ששירת בשטחים, והנה ביום שישי אחר הצהריים ניסה לעצור טרמפים כדי לנסוע הביתה לקראת השבת. עצר לידו רכב, יצא ממנו יהודי ירא שמים שגר באזור, ואמר לו 'אל תעמוד פה. עוד מעט חושך וזה מסוכן, בוא אליי לביתי לשבת'. 'אבל אני לא שומר שבת', אמר הבחור. 'זה בסדר!', ענה, 'אין בעיה. קודם כל תמנע עצמך מהסכנה, ובוא אליי. אני לא אכפה עליך שום דבר, תעשה מה שאתה רוצה'. וכך החייל בא אליהם לשבת, נתנו לו חדר, ואכל ושתה עמם, וגם שמע קצת שירה ודברי תורה מבני הבית. ביום ראשון בא החייל להיפרד מבעל הבית והודה לו על השבת הנפלאה. אמר לו בעל הבית 'תשמע, אתה משרת באזור מסוכן, וכדאי שתקבל עליך איזון מצווה שתגן עליך. אני אציע לך מצווה קלה מאוד: כשאתה נועל נעלים תנעל קודם כל את נעל ימין ותקשור את של שמאל, ואחר כך של ימין'. וכשאתה מוריד את הנעלים תוריד את נעל שמאל ואחר כך של ימין'. החייל אמר לו שהוא מקבל עליו את הדבר, וזה לא נראה לו קשה בכלל, שהרי גם ככה הוא נועל נעלים, אזי מה אכפת לי לנעול ימין קודם וכו'. וכך החל החייל לעשות.

58

אומ שניח

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור ולכל דורש ברבים
לאורו ולזכרו של מרן קדוש ישראל ותפארתו שר התורה זיע"א

גליון מס' 251

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

ד"ר מוקדשים לעילוי נשמת מו"ר ר' יפת בן יצחק ז"ל הכ"מ.

שבת ראש השנה תשפ"ז

עניין של חינוך

אני ערב!

ראש השנה – הוא הראש של השנה והכל נגזר אחריו, ובו ה' פוקד את כל בריותיו מחדש. הגמרא (ר"ה יא) מגלה לנו כי יומים אלו הנם זמני מפתח עצומים: "בראש השנה נפקדו שרה, רחל וחסה (אחרי עשרות שנים של עקרות). בראש השנה יצא יוסף מבית האסורים (אחר 21 שנה ללא תקווה). בראש השנה בטלה עבודה מאבותינו במצרים (אחר 122 שנה של שעבוד קשה ויסורים מרים). ראו כמה רווח וישיעה זכו ביום הגדול הזה, ומדוע? שמו לב לדברי רש"י הקדוש: "בא זכרונם לטובה, ונגזר עליהן (שרה, רחל וחסה) הריון". כלומר, ראש השנה נקרא יום הזכרון, לפי שעולה זכרונם של כל אחד לפני הבורא יתברך, ואם עולה זכרונם של האדם לטובה – הוא יכול להושע ולקבל חיים חדשים, אחר עשרות ומאות שנים שהיה שרוי בסבל כמו ישראל במצרים, האמהות העקרות ויוסף בבור. כיצד זוכים להעלות את זכרונם לטובה לפני ה'? כיצד גורמים לה' לרחמים גדולים עלינו בזמן המשפט? כותב הגאון הצדיק, בעל ה'מאור ושמש' (רמזי ר"ה ד"ה אמרו לפני): "ואשרי האדם הזוכה לקדש ולטהר עצמו ומחשבותיו בכל מח' (48) שעות של ראש השנה – שבה ימשך קדשה ודבקות ה' לכל השנה". אדם שישתדל להיות מחובר ודבוק לה' בכל הימים של ראש השנה: בתפלות, בהארת פנים לשני, בנצול הזמן ובעקר בלהמליך את ה' עליו ע"י שמירה בתשובה לעשות רצונו יתברך (בעקר בזמן תקיעת שופר) – זוכה שה' יהיה דבוק בו כל השנה, ויצליח בכל מעשה ידיו! לא לחנם כתב רבנו הר"ש"ש (הקדמה לספר 'נהר שלום'): "אדם שיקבל עליו ביום הדין אפלו קבלה אחת קטנה, אני ערב לו, שהקבלה הזאת תהיה לו למליץ ישר". אני ערב! ולאי ונזכה! (טוב לחסות בה!)

פנינים משלחן מלכים

"סגלות יקרות לראש השנה"

1. בעל "הצמח צדק" אומר שקבלה טובה שאדם מקבל על עצמו בימים קדושים אלו זוכה לסגור עצום ליום הדין.
2. בשם האר"י מובא בשער הפונות שמי שבא לו בראש השנה מחשבה מדאגה ודמיון שתי אותיות ע, ב, שכתוב: "ומהייתי כ עב פשעיד וקענו חטאותיד" וכשם שהענו חולף כך יסתלקו ממנו המחשבות הדאגות.
3. קריאת הפסוק חנה בראש השנה סגלה אדירה לפקידת עקרות (ידוע כי חנה ושרה נפקדו בראש השנה).
4. סגלה לפרנסה טובה לקנות סכין חדה ולחזק אותו בערב ראש השנה (סגלות ישראל) ולכונן חת"ד (מדבר על סכין חדה בלי שנים ולקנות במחיר הראשון שאומרים לך – מהאר"י).
5. ברפת המזון הראשונה של השנה החדשה לומר בכונה ובשמחה ותמשך שפע לכל השנה.
6. לא לישן עד חצות יום שכתוב: שמי שישן בראש השנה (הכונה לחצי יום הראשון) ישן מזל חס ושלום.
7. לערך שלחן מקדש ולומר "תעריך לפני שלחן נגד צריך". וה' ישמרנו מצרינו וירחיב גבולנו בשפע.
8. סגלה נפלאה בשם רבי חיים פלאגי – דבר גדול למחילת עוונות, לקרא בערב ראש השנה בפרשת "כי תבוא" מתחלת הפרשה עד פסוק י"ב (עלית שני) בלי פסוק י"ב (11 פסוקים).
9. ביום השני של ראש השנה לקרא פרשת "העקידה" פעמים לעורר עלינו זכות אבות.
10. לטבל במקוה בערב ראש השנה.
11. לקרא ספר תהלים פעמים בגימטריא "כפר" (נתן לחלק לכמה אנשים את הקריאה).
12. סגלה מהרב מוצפי – לקנות פמוטים מכסף טהור ולהדליק בהם את נרות החג.
13. לעשות הפרשת חלה בבקר מקדש, מפני שחנה אמנו קלקלה עשתה של עולם (הכונה לאדם הראשון שהיה חלוש של עולם) ובה את מכפרת על חטא חנה ועל החטאים שלך (החלה של ראש השנה סגלה שתהיה עגלה ולא קלועה לרמז שתהיה שנה חלקה).
14. להקניס לראש השנה מפניסים עם החברים ובני המשפחה, לכתב אגרות ברכה לאלה שרבתם אתם, ככל שזה נתן. לא לבוא לראש השנה מפלגים ומסכסכים עם בני המשפחה.
15. לדון את מי שרבונו אתו לך זכות וכך ידונו אותנו בשמים לך זכות.
16. לא לכתוב בראש השנה בשום פנים ואופן, אדרבא להיות בשמחה, סגלה אדירה שתעלה לנו שנה מברכת ביותר.
17. כמוכן, לקיים את מצוות "הסימנים" סגלה לשנה מברכת.
18. חשוב לתת צדקה בערב ראש השנה ולתמוך בעניים באזור מגורכם בכדי שגם להם יהיה חג שמח. מי שדואג לשמח את העניים, גם ה' יתברך ידאג לשמח אותו ואת בני ביתו.
19. על פי המקבילים ממלך שיהיה על השלחן 2 תפוחים אדמים ולכונן פסוק "פוחת את ידיך", ולומר תפוח, פתוח, כך יתפח ממנינו ויפתח מזלנו, אמן.
20. סגלה לזוג – מובא בשם מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל: החתן מגדל כ'תפוח: "כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים". "דבש" בגימטריא אשה. טובלים את התפוח בדבש ומכניסים למציאת הזיווג.
21. וכן סגלה לזרע של קינמון: האשה לוקחת תפוח אחד, חוצה אותו לשניים, חצי לה וחצי לבעלה ומכוננת על ילדים וזה הסוד: "תפוח" – גימטריא "פרו ורבו", "אשה" בגימטריא "דבש". האשה טובלת את "הפרו ורבו" (תפוח) בדבש ומזל טוב, ויהי רצון שתפקידה כל העקרות, אמן.
22. בשם החת"ס סופר, שמי שיכול לקנות את עלית המפטיר של ראש השנה תשרה עליו השכינה כל השנה.

בברכת שבת שלום מערכת לב ארי

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד וזהבה הי"ו

מערכת שיעורי לב ארי – שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

מעשה שהיה...

הבכי הנפלא ספור על מרן רבי רפאל יעקב דוד וילובסקי (הרידב"ז) זצ"ל זיע"א. (מלוקט בשינוי לשון קלים מתוך

הילולא דצדיקייא

הילולת מרן
רבי רפאל יעקב
דוד וילובסקי
זצ"ל זיע"א
(א' תשרי תרע"ד)

הרב רפאל יעקב דוד וילובסקי זצ"ל הידוע בפניו רידב"ז ו'הרב מסלוצק': נולד ב-ל' שבט ה'תר"ה לאביו: ר' זאב זצ"ל. בקורבין (מחוז גרדנה).

עוד בצעירותו נודע כעלוי. בהיותו בגיל עשרים ושלש נבחר לשמש כרב באזבלין. בשנת ה'תרל"א שמש פדרשון ורב בוילנה. בשנת ה'תרמ"ג שמש כרב בפולוצק. בשנת ה'תרמ"ז החל לשמש כרב בוילקוביסק. בשנת ה'תרנ"א החל לשמש כרב בסלוצק ויסד שם ישיבה. משנת ה'תרנ"ט ועד לשנת ה'תרס"ב ערך את פרושו על התלמוד הירושלמי. בשנת ה'תרס"ג עבר לארקה"ב במטרה לחזק את היהדות והתמנה לרב בשיקגו. בשנת ה'תרס"ה עלה לארץ ישראל ומנה לרבה של צפת. יסד את ישיבת 'תורת ארץ ישראל'. זכרונו היה נפלא, וידע כמה מסכתות בש"ס בעל פה. בקי בתלמוד בבלי וירושלמי ורב הפוסקים. התמדתו היתה עצומה. הקדיש רב זמיו לתלמוד ירושלמי- בשל אהבתו העזה לארץ ישראל. רבנו נלב"ע ב-א' תשרי ה'תרע"ד ציונו בצפת. רבנו חי ופעל כ- 68 שנים.

ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן עלינו
אמן!

רבנו התגורר בשנותיו האחרונות בעיר צפת. באחד הימים היה יום הזכרון לאביו. בבואו לביה"כ לתפלת מנחה, ראה כי עדין הקדים ויש לו להמתין עד זמן התפלה. עמד, אפוא, והמתין והרהר לעצמו, כשהוא נשען על הסטנדר, אבל תוך כדי הרהור- החל לפתע לבכות חרישית. היה שם אחד המתפללים שהבחין בדבר. הוא נגש לרידב"ז ושאל אותו, כדרך אנשי צפת החריפים והממלחים: "מבין אני את הבכי שבכיתם, כי היום הוא יום הזכרון לפטירת אביכם. אבל הלא הוא נפטר כשכבר היה בן שמונים ומעלה, וגם עברו כבר למעלה מחמשים שנה מאז הלך לעולמו, מה אפוא, נזכרתם דוקא עכשו לבכות?". השיב הרידב"ז ואמר: "אתה צודק, אבל אספר לך כמה נזכרתי, כדי שתבין מדוע בכיתי. כאשר הייתי ילד, שלח אותי אבי ללמוד אצל המלמדים המעלים ביותר, כי הוא תמיד אמר: 'יעקב דוד נתברך בראש טוב ובהרבה כשרון', ופעם אחת אף שמעתי שאמר לאמא: 'יעקב דוד יצאח ויהיה למדן גדול, ולכן אנחנו מכרחים לקחת לו את המלמד הטוב ביותר'. ואמנם היה בעיר מלמד מכשר מאוד, אלא שהוא בקש את שכרו: רובל שלם לכל חדש, וזה היה הרבה כסף". "אב"י, המשיך הרידב"ז לספר, "היה במקצועו בונה תנורים, מזה התפרנס, אבל בדחק גדול ובענייני רבה, אבל למרות זאת, כאשר נגע הדבר בשכר למוד למלמד- לא היתה אצלו שום שאלה, מכרחים לשלם למלד, שהוא הטוב ביותר, כמה שהוא דורש. כך התחלתי ללמוד אצלו בתחלת הזמן וסקדתי על למודי בהצלחה. חלפו שלושה חדשים מאז התחילו הלמודים, אבל אבי לא שלם למלמד כל אותו הזמן, כי לא מצא מנון לקחת המלמד המתין עד אז בסבלנות, אבל כאשר עבר זמן כה ארוך, שלח אותי הביתה עם פתק: 'המתנתי שלושה חדשים, ולא קיבלתי שום תשלום, יותר אינני יכול להמתין. הואילו בטובכם לשלם לי את המגיע לי, אחרת לא אוכל להחזיק עוד את הילד'. כאשר הבאתי את הפתק, פרצה בכיה בבית, אין כסף לשלם למלמד, אבל יעקב דוד הלא צריך ללמוד אצל מלמד טוב! מה בכל זאת עשה אב"י הנה, בדיוק באותו בוקר שהמלמד שלח אותי עם הפתק הביתה, הוא שמע בבית-הכנסת שגביר אחד הקים בית חתנות לבנו, והיה צריך לבנות לו תנור, אלא שבית-החרשת ללבנים הפסיקו מסבה כלשהי לפעל ולא נמצאו לבנים עבור התנור. הגביר, שלמרות זאת רצה לבנות את התנור בבית-בנו, הודיע כך אותו בעל-מלאכה שביא לו לבנים- הוא ישלם לו גם בשביל הלבנים וגם הקמת התנור סך של ששה רובלים, טבין ויתקלין. אם כן, אמר אבי לאמי: 'יודעת את מה? אם אין אפשרות להשיג לבנים, נפרק את התנור שלנו ויהיו לי מזה לבנים, ואז אלף לאותו גביר ואבנה לו את התנור בשביל בנו, כך יהיו לנו ששה רובלים, ומזה נוכל לשלם למלמד. אמר ועשה. הוא פרק את התנור בבית, הלך אל הגביר ובנה מן הלבנים תנור חדש בבית-בנו וקבל את ששת הרובלים. בשמחה רבה חזר הביתה, קרא ואמר לי: 'יעקב דוד, קח לך ששה רובלים ותן אותם למלמד שלך, שלושה בשביל שלשת החדשים שעברו, ועוד שלושה- לשלשת החדשים הבאים של הזמן. לך נא אליו ותתאמץ ללמוד היטב. 'אנחנו בבית', הוסיף הרידב"ז, 'כל בני המשפחה, האבא, והאמא וכל הילדים- כלנו קפאנו מקור במשך כל אותו החורף, בקשי הצלחנו להתפרקל בתוך סמרטוטים, בקשי רב וכלנו לישון מרב קור, אבל הכל בשביל שיעקב דוד יוכל ללכת ללמוד אצל המלמד הטוב ביותר. כזאת היתה מסירות-ההפך כדי להנחיל תורה לילד בישראל". "למה, אפוא, בכיתי?", סיים הרידב"ז את ספורו, "כי הנה עכשו, בטרם צאתי מן הבית לתפלה, חשתי קצת קור בגופי, וכבר מהרתי לחשב לעצמי, שאולי כדאי להמנע מלצאת החוצה ולהתפלל בבית. והנה, אז הרי יכלו הורי וכל הילדים לסבל קור אימים כל תקופת החורף בשביל תלמוד תורה שלי, ועכשו היאך עלתה בי מחשבה להשאיר בבית בגלל מעט קור. על זה היה הבכי שלי".

גִּלְהַ כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ

מַעֲשֵׂה בְּקִיסָר הַצִּרְפָּתִי שֶׁנִּצְחָוּהוּ הָרוֹסִים, וּבִקְשׁוּ לְתוֹפְשׁוֹ, וּמִשׁוּם כֵּךְ בָּרַח לְאֵן שֶׁהוֹלִיכוּהוּ רִגְלָיו, בְּאֻמָּצֵעַ הַדֶּרֶךְ, נִכְנָס לְבֵיתוֹ שֶׁל חֵיט יְהוּדִי, וּבִקְשׁ הַיִּמְנוֹ לְהַחֲבִיאוֹ, עָשָׂה כֵּן הַיְּהוּדִי, וְהַחֲבִיֵּא אֶת הַקִּיסָר בְּמִטָּתוֹ, וּבִשְׂמִיכוֹת כִּסֵּהוּ בְּשִׁכְבָּה עַל גִּבִּי שִׁכְבָּה, נִכְנָסוּ הָרוֹדְפִים לְבֵית הַחֵיט עָרְכוּ חֲפוּשׁ אֶךְ לֹא מִצְאוּהוּ. מִשְׁנִסְתַּלְקוּ הָרוֹסִים, יָצָא הַקִּיסָר מִמִּחְבְּאוֹ, וְגִלְהַ לַיְּהוּדִי כִּי הוּא לֹא אַחֵר מֵאֲשֶׁר הַקִּיסָר עֲצָמוֹ, וְאִפְשָׁר לוֹ לְבַקֵּשׁ הַיִּמְנוֹ שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים בְּזָכוֹת שֶׁהֲצִיל אֶת חַיָּיו, חָשַׁב הַחֵיט לְתַמּוֹ, וּלְפִי עֲנִי דַעְתּוֹ מָה יִבְקֹשׁ, וְהַחֲלִיט לְבַקֵּשׁ תַּחֲלָה שִׁיתְקַנּוּ לוֹ אֶת גֵּג בֵּיתוֹ הַדּוֹלֵף בַּחוּרְף בִּימּוֹת הַגִּשְׁמִים כִּי הָרִי זֶה עָקֹר הַהִפְרָעָה אֲצִלּוֹ... "וְכִי זֶה מִבְּקָשִׁים מְקִיסָר?! " נִשְׁמָעָה צַעֲקַת הַקִּיסָר "בְּקֹשֶׁה פְּעוּטָה וְחִסְרַת עֶרֶךְ כִּזּוֹ?! " הִרְהִר הַחֵיט בְּדַעְתּוֹ מָה יִבְקֹשׁ, עַד שֶׁהַחֲלִיט לְבַקֵּשׁ בְּקֹשֶׁה שְׁנִיָּה: לְסַלֵּק אֶת שְׁכֵנוֹ הַחֵיט הַמִּתְחַרְהֵ בּוֹ וּמִקְפָּח אֶת פְּרִנְסָתוֹ... שׁוּב הָרִים הַקִּיסָר אֶת קוֹלוֹ עָלָיו וְהִתְפַּעֵס עַל שֶׁהִתְחַצֵּף לְבַקֵּשׁ מִלְתָּא זֹטְרֵתָא כִּזּוֹ. בְּקִשְׁתּוֹ הַשְּׁלִישִׁית שֶׁל הַחֵיט לֹא הִיָּתָה אַחֲרַת מִזֹּא שְׂיוֹאִיל הַקִּיסָר לְתֹאֵר לוֹ אֵיךְ הִרְגִּישׁ בְּשַׁעָה שֶׁעָרְכוּ הָרוֹסִים חֲפוּשׁ לִיד הַמִּטָּה בָּהּ הַסִּתְתָּר...

עֲכָשׁוּ כָּבֵר פִּקְעָה סְבֻלָּנוֹתוֹ שֶׁל הַקִּיסָר, וְהִחֵל נוֹזֵף בּוֹ "מִחֲצָף שְׂכָמוֹךְ! מִזְלִזֵּל אֶתְּהָ בְּכַבּוֹד הַמֶּלֶךְ, וְהָרִי בֶן מוֹת אֶתְּהָ!" וּפִקֵּד הַקִּיסָר לְתַלּוֹתוֹ וּכְבֹּר עֲמַד עַל הַכִּסֵּא וְהַחֲבֵל תַּלְיָה נִכְרָךְ בְּצוּאָרוֹ וְעוֹד רָגַע קֵט נִשְׁמַט הַכִּסֵּא וּלְפָתַע עֲצֹר הַמֶּלֶךְ אֶת טַקְס הַתַּלְיָה וּפִקֵּד הַקִּיסָר לְשַׁחֲרוֹ, וְאִזּוּ פָּנָה אֶל הַחֵיט בְּאִמְרוֹ "מַעֲתָה תִּבִּין מָה הִיָּתָה הִרְגָּשְׁתִּי בְּשַׁעָה שֶׁעֲמַדוֹ הָרוֹדְפִים לִידִי וְסַכְּנַת מוֹת רַחֲפָה עָלַי – בְּקִשְׁתְּךָ מִלָּאָה לְשִׁבְעִיעוֹת רְצוֹנְךָ כִּי לֹא יִכְלָתִי לְתֹאֵר בְּמַלִּים אֶת הִרְגָּשְׁתִּי וְהַכְּרַחֲתִי לְנִסּוֹתְךָ בְּתַחוּשָׁה זֹ"ל..."

הִרְבֵּה מִן הַמוֹסָר טָמוּן בְּסִפּוֹר זֶה אוֹמֵר הַגָּאוֹן רַבִּי יַעֲקֹב נִימָאן זצ"ל רֹאשׁ יִשִּׁיבַת לִידָא פֶּלֶךְ וִילָנָא, נִצָּבִים אָנוּ לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיָמִים אֵלֶּה, יָמֵי הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת, לְאִיזָה בְּקִשּׁוֹת נוֹתְנִים אָנוּ דִּין קְדִימָה? פְּרִנְסָה, חַיִּים טוֹבִים, דְּבָרִים קְטָנִים פְּחוּתִי עֶרֶךְ מִבְּקָשִׁים אָנוּ מִהַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל, מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, וְכִי זֶה הַדֶּרֶךְ? עָקֹר שֶׁאִיִּפְתָּנוּ צְרִיכָה לִהְיוֹת מְתִי נִזְכָּה לְהַתְגַּלּוֹת כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ "גִּלְהַ כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ מִהֲרָה וְהוֹפֵעַ וְהַנֶּשֶׂא עָלֵינוּ לְעִינֵי כָּל חַי"

אֵלֶּה הַיָּיִנוּ מִבְּקָשִׁים אֶת הַבְּקֹשָׁה הָעֲקָרִית מִמִּילָא הַיָּיִנוּ זֻכִּים גַּם בְּשָׂאֵר הַהֲצֻרָּכוֹת הַגִּשְׁמִיִּים, כְּדָמוֹת רֹאִיָּה אִפְשָׁר לְהַבִּיא מִן הַהֲלָכָה הַנִּפְסָקֶת בְּאֵם שְׂכַח "זְכַרְנוּ לַחַיִּים" אֵינּוּ חוֹזֵר לְרֹאשׁ הַתַּפְּלָה וְאֵלֶּה אִם שְׂכַח "וּבִכְן תֵּן פַּחַדְךָ" עָלָיו לְחֹזֵר לְרֹאשׁ הַתַּפְּלָה, מִשׁוּם שֶׁזֹּהִי עָקֹר הַתַּפְּלָה בְּיָמִים הַנוֹרָאִים.

ד"ר מוקדשים לעילוי נשמת מו"ר ר' יפת בן יצחק ז"ל הכ"מ.

סגולותי

מגזין הבטאון **המשנה**

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

גליון מס' 71

ראש השנה - תשפ"ז

דברי התורה מוקדשים לעילוי נשמת מו"א ר' יפת בן יצחק ז"ל הכ"מ.

סגולות חודש אלול

נבהיר כי הסגולות נלקטו ממקורות שונים
והדברים מוגשים למעיניכם הנכבדים ואין
המערכת אחראית על תוכנם ו/או אמיתותם כלל
(טל"ח)

סגולת נפלאות לראש השנה

1. אמירת עליית ראשון בפרשת כי תבא בערב ראש השנה
יזהר האדם לקרוא בערב ראש השנה בחומש מפסוק: 'והיה כי תבוא' עד 'והגר אשר בקרבך'
[דברים כו, א-יא]. וכל הקורא פרשה זו הקב"ה מעביר כרוז ברקיע ואומר גביתי מאדם זה כל
החובות, ומוחל על חטאתיו. ע"כ. (כך כתב הגאון רבנו חיים פלאג"י ז"ל בספרו מועד לכל חי
(יב, ב) בשבח לימוד התורה בליל ערב ר"ה וכן ביום, ואח"כ העתיק דברי המקובל הרב יוסף
מורדוך משאלוניקי ז"ל בספרו נפש יוסף (מועדי רגל ד"ג ע"ב) שהביא דברי המקובל החסיד
רבנו דוד שירירו ז"ל שכתב הנ"ל)

2. קניית סכין בערב ראש השנה סגולה לפרנסה
כתב בספר סגולות ישראל (אות ד') שכתב ששמע מפי אנשים נאמנים ששמעו מפיו הקדוש
של הרה"ק מהרי"א מזידיטשוב זי"ע, שאמר שיקנה לו כל אחד בערב ראש השנה סכין חדש
וישחזנו, והוא מסוגל לפרנסה על כל השנה. וכן הובא בספר מעשה יחיאל (פר' בשלח) יש
קבלה מהרה"ק מלובלין להיות ראש השנה בכיסו סכין חד וחלק שאין בו פגומות, והובא כל
זה, בספר מנהג ישראל תורה (סימן תקפ"א אות כ').

3. פדיון נפש בערב ראש השנה
מורנו הרב חיים ויטאל זלה"ה היה נוהג בכל ערב ראש השנה לעשות פדיון באופן זה, בערב
ראש השנה היה מונה הק"ס פרוטות מנין לבד והיה שומרם, ובערב יום הכפורים היה עושה
הפדיון ושומרם, ובערב סוכות מחלקם, והעושה פדיון זה באופן זה בודאי שמשלים שנתו. כן

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד וזהבה הי"ו

מערכת שיעורי לב ארי – שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

הביא וכתב הרב המקובל רבי ששון בן משה פרסיאדו ז"ל בספרו שמן ששון (ח"ג דרוש סכות, דקל"ג ע"ד)

4. כוונות הטבילה בערב ראש השנה

כתב הרב בן איש חי (ש"א נצבים אות ג') וזה לשונו "לכן טבילה ראשונה, יכוין בה בשביל טהרה. ושניה יכוין בה לתיקון הכעס. ושלישית למתק הדין והגבורה בחסדים. ורביעית לפשוט מעליו בגדי החול, ויכוין בזה גם כן תכלה שנה וקללותיה. וחמישית לקבל עליו הארת קדושת יום הזכרון, ויכוין בזה תחל שנה וברכותיה. בערב ראש השנה". ובחמדת ימים אלול (פרק ה') כתב כי עיקר טבילה זו צריכה להיות אחר שעה חמישית שאז מתחיל להתנוצץ קדושת היום ויתוסף הארת קדושה בנפש רוח ונשמה.

5. אכילת מצה ביום ראש השנה

הגאון רבי חיים פאלאגי זצ"ל בספר חיים לראש על הגדה של פסח אות י' כתב לאכול בר"ה מהמצה שנאפה לפסח וכתב ודבר זה למדתי ממה שכתב בזה"ק תצוה (קפ"ג ע"ב ע"ש) שבזכות המצה ניצולים מן הדין ויוצאים זכאין בדימוס בימי ראש השנה ולכן ראוי ונכון לאכול מצת מצוה בתוך הסעודה לזכרון לפני ה' כדי שיהיה למגן וצינה בעדינו להושיע משופטי נפשינו ולהוציא לאור משפטינו ע"ש.

6. סגולת אכילת הריאה בראש השנה

כתב הגאון רבי חיים פאלג"י בספרו מועד לכל חי (סימן י"ב אות כ"ה) וזה לשונו: ואני נוהג לאכול ריאה אחר כל ה'יהי רצון, ואני אומר: ראה נא בענייני, וריבה ריבנו ומהר לגאלינו גאולה שלימה וקרובה למען שמך, והאר עינינו במאור תורתך, אמן. (ולכוין נמי בראשי תיבות ראה נא בענייני, בשם הקדוש רנ"ב). והכלבו כתב דנוהגים לאכול ריאה משום דמאירה את העינים, ובספר משחא דרבותא דף ריז ע"ג פירש שתהיה שנתו קלה ולא תהיה עליו כמשא כבד מרוב הצרות.

7. אמירת פיוט אדון עולם

כתב בספר מטה משה (עמוד העבודה בית הכנסת, ברכות ופסוקי דזמרה סימן ל"א) וזה לשונו: "ואחר כך מתחיל השליח ציבור אדון עולם, והוא שיר נאה ומעולה. ומצאתי כתוב כל מי שמכוון בעת התחלת אדון עולם, כתב רבי יודא החסיד ורב האי גאון ורב שרירא גאון, ערב אני בדבר שתפלתו נשמעת, ואין שטן מקטרג על תפלתו, ואין לו שטן ופגע רע בראש השנה וביום הכפורים בתפלתו, ואויביו נופלים לפניו, ויש אומרים אף יצר הרע משלים אתו. ועליו אמר שלמה המלך ע"ה (משלי טז, ז) ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים איתו" עד כאן לשונו.

8. כוונה באמירת "איה' מקום כבודו" במוסף של ראש השנה ויוה"כ

אמר המעתיק: ישנה סגולה ששמעתי והיא כשמגיע בקדושת כתר במוסף של ראש השנה ויוה"כ למילה "איה' מקום כבודו" – לבקש אחת משלושת הבקשות: לזכות לרוח הקודש, בנים צדיקים או עשירות מופלגת. וזהו מאוצרות מתנת חינוך [אמנם לא להוציא בשפתיו, וראה בספר פרי עץ חיים (שער תפלות ר"ה פ"ז) שכתב "מצאתי כתוב בסידור של מורי ז"ל (האר"י) שישאל אדם בראש השנה ויום הכפורים במוסף "באיה' מקום כבודו, כשיאמר השליח ציבור, לבקש אחד משלשה דברים, או עושר מופלג לעבודתך, או בנים צדיקים וחכמים, או השגת רוח הקודש. וראה מה שכתב בספר שופר בציון (ע"מ שי"ג ואילך) להגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א שהביא הדברים הנ"ל ועוד, וכתב בסוף דבריו ומכל האמור תראה שאין זה נכון לומר התפלה שם ולעשות הפסק בבקשות שונות, ושמעתי ממור אבי ז"ל (המקובל חכם סלמן מוצפי זצ"ל) שאין לבקש בפירוש אלא במחשבה (ועין שם עוד בדבריו הנפלאים).

9. מחילת הלואה לחברו בערב ראש השנה ויוה"כ

אמר המקובל רבי סלמן מוצפי זצ"ל: הרוצה לקרוע את גזר דינו הרע ואת שטרי חובותיו כלפי מעלה, בערב ראש השנה ובערב יום הכיפורים ילווה לחברו סכום כסף (אפילו כמה פרוטות) בשטר, ולאחר מכן יטול את השטר, יקרענו לשנים עשר קרעים ויאמר כך: "יהי רצון מלפניך ה' אלוקי ואלוקי אבותי כשם שאני מחלתי לחברי את חובו וקרעתי את שטר החוב, כן אתה ברחמיך הרבים תקרע את שטרי חובותי ואת רוע גזר דינך מעליי ומעל כל עמך בית ישראל, אמן כן יהי רצון". (מתוך העלון משכן שילה).

10. ב' קבלות שיש בכוחן לזכות ליום הדין:

מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל (רבנו אהרון יהודה לייב בן ר' נח צבי זצ"ל) נתן עיצה נפלאה כיצד ניתן לזכות בדין והוא ע"י שהאדם יקבל על עצמו ללא נדר בימים אלו ולפחות עד מוצאי יום הכיפור כדלהלן:

"הננו לקבל על עצמנו ללא נדר מיום זה עד מוצאי יום הכיפור: (א) להשתדל להתרחק מכל איסורי לשון הרע, ואם יבוא לפנינו צורך של דיבור או שמיעת דבר שיש בו חשש איסור לשון הרע – לא נכריע לבד להקל עד שנבדוק את הדבר היטב בספר חפץ חיים או נשאל רב פוסק בהלכות לשוה"ר (בית ההוראה: 089155088)

(ב) נשתדל שהנהגותינו ביחס לעמיתינו מבני ישראל תהיה לפנים משורת הדין מתוך ויתור והעברה על המידות

ועל כך באנו על החתום:...

(ומרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל אמר "כי חתימה על קבלות אלו – זו עצה נפלאה לזכות ליום הדין – ושכדאי שכולם יחתמו")

"סגלות יקרות לראש השנה"

1. בעל "הצמח צדק" אומר שקבלה טובה שאדם מקבל על עצמו בימים קדושים אלו זוכה לסגור עצום ליום הדין.
2. בשם האר"י מובא בשער הפונות שמי שבא לו בראש השנה מחשבה מדאיגה ידמין שתי אותיות ע, ב, שבתוב: "ומחיתי כ עב פשעיד וכענן חטאותיד" וכשם שהענן חולף כך יסתלקו ממנו המחשבות הדאוגות.
3. קריאת הפטרת חנה בראש השנה סגלה אדירה לפקידת עקרות (ידוע כי חנה ושרה נפקדו בראש השנה).
4. סגלה לפרנסה טובה לקנות ספין חדה ולחדד אותו בערב ראש השנה (סגלות ישראל) ולבון חת"ך (מדבר על ספין חדה בלי שנים ולקנות במחיר הראשון שאומרים לך – מהאר"י).
5. ברבת המזון הראשונה של השנה החדשה לומר בכונה ובשמחה ותמשך שפע לכל השנה.
6. לא לישן עד חצות יום שבתוב: שמי שישן בראש השנה (הכונה לחצי יום הראשון) ישן מזלו חס ושלום.
7. לערף שלחן מקדם ולומר "תערף לפני שלחן נגד צררי". וה' ישמרנו מצרינו וירחיב גבולנו בשפע.
8. סגלה נפלאה בשם רבי חיים פלאגי – דבר גדול למחילת עוונות, לקרא בערב ראש השנה בפרשת "כי תבוא" מתחלת הפרשה עד פסוק י"ב (עלית שני) בלי פסוק י"ב (11 פסוקים).
9. ביום השני של ראש השנה לקרא פרשת "העקידה" פעמים לעורר עלינו זכות אבות.
10. לטבל במקוה בערב ראש השנה.
11. לקרא ספר תהלים פעמים בגימטריא "כפר" (נתן לחלק לכמה אנשים את הקריאה).
12. סגלה מהרב מוצפי – לקנות פמוטים מכסף טהור ולהדליק בהם את נרות החג.
13. לעשות הפרשת חלה בבקר מקדם, מפני שחנה אמנו קלקלה עסתו של עולם (הכונה לאדם הראשון שהיה חלת ו של עולם) ובזה את מכפרת על חטא חוה ועל

הַחֲטָאִים שֶׁלָּךְ (הַחֲלָה שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה סִגְלָה שֶׁתִּהְיֶה עֲגָלָה וְלֹא קְלוּעָה לְרִמּוֹ שֶׁתִּהְיֶה שָׁנָה חֲלָקָה) .

14 . לְהַכְנִס לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה מִפִּיִּסִּים עִם הַחֲבֵרִים וּבְנֵי הַמִּשְׁפָּחָה, לְכַתֵּב אֲגֵרוֹת בְּרָכָה לְאַלֶּה שֶׁרִבֵּתָם אִתָּם, כָּכֵל שָׁזָה נָתַן. לֹא לָבוֹא לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה מִפְּלָגִים וּמִסִּכְסָכִים עִם בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה .

15 . לְדוֹן אֶת מִי שֶׁרִבֵּנוּ אִתּוֹ לְכַף זְכוּת וְכֵךְ יְדוּנוּ אוֹתָנוּ בְּשָׂמִים לְכַף זְכוּת .

16 . לֹא לִכְעֹס בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּשׁוּם פָּנִים וְאַפֵּן, אֲדַרְבָּא לֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, סִגְלָה אֲדִירָה שֶׁתַּעֲלֶה לָנוּ שָׁנָה מְבֹרָכָה בְּיוֹתֵר.

17 . כַּמּוּבָן, לְקַיֵּם אֶת מִצְוֹת "הַסִּימָנִים" סִגְלָה לְשָׁנָה מְבֹרָכָה.

18 . חָשׁוּב לְתֵת צִדְקָה בְּעֶרֶב רֹאשׁ הַשָּׁנָה וּלְתַמֵּךְ בְּעֲנִיִּים בְּאִזְוֹר מְגֻרָכִים בְּכַדֵּי שָׁגִם לָהֶם יִהְיֶה חֵג שִׂמְחָה . מִי שֶׁדּוֹאֵג לְשִׂמְחָה אֶת הָעֲנִיִּים, גַּם ה' יִתְבָּרֵךְ יִדְאֵג לְשִׂמְחָה אוֹתוֹ וְאֶת בְּנֵי בֵיתוֹ.

19 . עַל פִּי הַמַּקְבָּלִים מִמֶּלֶךְ שִׁיחִיָּה עַל הַשְּׁלַחַן 2 תַּפּוּחִים אֲדָמִים וּלְכוֹן פֶּסוּק "פּוֹתַח אֶת יָדָיִךְ", וְלוֹמֵר תַּפּוּחַ, פְּתוּחַ, כֵּךְ יִתַּפַּח מִמֶּנִּינוּ וַיִּפְתַּח מִזְלָנוּ, אָמֵן.

20 . סִגְלָה לְזוּג – מוּבָא בְּשֵׁם מֶרֶן הָרֵב עוֹבְדֵיָה יוֹסֵף זצ"ל: הַחֲתָן מְגִדֵּר כְּתַפּוּחִים: "כְּתַפּוּחַ בְּעֵצִי הֵיעַר בֶּן דּוּדֵי בֵּין הַבָּנִים". 'דְּבִשׁ' בְּגִימָטְרִיָּא אִשָּׁה. טוֹבִלִים אֶת הַתַּפּוּחַ בְּדִבְשׁ וּמְכוֹנִים לְמִצִּיאַת הַזּוּג.

21 . וְכֵן סִגְלָה לְזֶרַע שֶׁל קִימָא: הָאִשָּׁה לוֹקַחַת תַּפּוּחַ אֶחָד, חוֹצָה אוֹתוֹ לְשָׁנִים, חֲצִי לָהּ וְחֲצִי לְבַעֲלָהּ וּמְכוֹנָתָה עַל יְלָדִים וְזֶה הַסּוּד: "תַּפּוּחַ" – גִּימָטְרִיָּא "פָּרוּ וּרְבוּ", "אִשָּׁה" בְּגִימָטְרִיָּא "דְּבִשׁ". הָאִשָּׁה טוֹבֵלָתָה אֶת "הַפָּרוּ וּרְבוּ" (תַּפּוּחַ) בְּדִבְשׁ וּמִזֵּל טוֹב, וַיְהִי רָצוֹן שֶׁתִּפְקַדְנָה כָּל הָעֲקָרוֹת, אָמֵן.

22 . בְּשֵׁם הַחֲתָ"ם סוּפֵר, שְׁמִי שֶׁיְכוּל לְקַנּוֹת אֶת עַלִּית הַמַּפְטִיר שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה תִּשְׁרָה עָלָיו הַשְּׂכִינָה כָּל הַשָּׁנָה.

גליון

655

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

ראש השנה תשפ"ז

אצלנו קוראים לזה 'בר מצוה' כי בגיל הזה הוא מתחייב במצוות, ועושים לו לכבוד זה מסיבה גדולה. שכרנו אולם, הזמנו אורחים, אבל העיקר שהבן נעשה בן שלוש-עשרה."

אומר לו המלך: "אני מבין שהמסיבה הזאת שתעשו לו בגיל שלוש-עשרה איננה מסיבת יום הולדת רגילה, זה מין טקס דתי, לא?".

"נכון", משיב היהודי, "זו אינה מסיבת יום הולדת".

"אם כך", אומר לו המלך, "השאלה היא האם מותר לי לתת לך מתנה למסיבה הזו, או כיון שזה משהו דתי ואני לא יהודי אולי אסור לך לקבל ממני?".

אמר היהודי: "לא, זה בסדר, אדרבה ואדרבה..."

המלך כתב צ'ק ונתן לו.

נטל היהודי את הצ'ק בידו וכשהביט בו החלה ידו לרעוד: הצ'ק היה על סך 40 אלף יורו - 200 אלף שקלים מתנה לבר מצוה!!!

המלך רואה שידו רועדת. נענה ואמר בחיור: "אני יודע שזה הרבה כסף, וגם אם הייתי נותן לך ארבעת אלפים יורו היית מרוצה מאוד. אך ראה נא, אני מלך מרוקו. אני נותן מתנות בכל יום, אבל אם אני נותן - אני נותן מתנה שלא תבייש את מלך מרוקו, לא שתשמח את המקבל. מלך לא יכול לתת פחות מזה, אחרת זהו בזיון למלוכה שלו!".

"לפי זה", סיים היהודי ואמר למרן הגראי"ל, "הבנתי מהי התוספת 'מלפניך מלכנו ריקם אל תשיבנו כי אתה שומע תפילה' - מבקשים אנו: ריבוננו של עולם, 'דלתיך דפקנו רחום וחנון, נא אל תשיבנו ריקם מלפניך'. אבל לא 'ריקם' במושגים שלנו, אלא 'מלפניך מלכנו ריקם אל תשיבנו'. אתה אינך מלך מרוקו אלא המלך של כל העולם, תן לנו אפוא לפי המושגים שלך!".

[מתוך 'דורש טוב' אלול-ר"ה]

...שתתן דש עלינו שנה טובה ובתוקה

ליל התקדש החג בביתו נאווה קודש של הצדיק המקובל רבי **סלמאן מוצפי** זצוק"ל. הכל מוכן ומזומן לקבלת יום הדין בחרדת קודש, הבית נקי ומצוחצח, המפות הלבנות

..נא אל תשיבנו ריקם מלפניך. מלפניך מלכנו ריקם אל תשיבנו... (סליחות)

לכאורה קשה, הלוא כבר ביקשנו 'דלתיך דפקנו רחום וחנון נא אל תשיבנו ריקם מלפניך', אם כן למה חוזרים ואומרים 'מלפניך מלכנו ריקם אל תשיבנו'?

היה יהודי אחד בשם הרב לוי, יהודי מרוקאי שגר בצרפת. כל שנה הוא היה נוסע למרוקו וקוטף אתרוגים, מגיע לארץ ומחלקם לגדולי הדור. לפני כמה שנים הגיע למרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, הביא לו אתרוג ואמר: "ברצוני לספר לרב סיפור", וכך סיפר: "יש לי חבר בצרפת, עשיר גדול. היהודי הזה מתגורר בבנין של עשירים, ואחד הדיירים באותו בנין הינו גוי מבוגר, עשיר גדול, אריסטוקרט מכובד.

יום אחד התברר ליהודי הזה שהגוי הוא חמיו של מלך מרוקו - בתו התחתנה עם מלך מרוקו, לא פחות ולא יותר! אותו יהודי התרגש מאוד. הוא פנה אל שכנו ושאל: "הם באים לכאן לפעמים?", והלה השיבו: "כן".

- "וכשהם באים הם מתארחים כאן בבנין?".

- "כן".

- "במטותא ממך, כשהיו המלך ורעייתו בביתך אוכל לשבת ולדבר עמו מעט? בחיים לא ראיתי מלך, מאוד הייתי רוצה לראות מלך ולשוחח עמו!".

"בסדר", הסכים השכן.

ואכן, בפעם הבאה שהגיעו הבת ובעלה, מלך מרוקו, קרא אביה לשכנו היהודי.

התיישב איתם השכן היהודי. מלך מרוקו אינו עושה צרות ליהודים, זו מלכות של חסד. שואל אותו המלך: "כמה ילדים יש לך? בני כמה הם?", והיהודי מתחיל לספר לו: "הגדול בן שבע-עשרה, הקטן עוד חודש בר-מצוה..."

המלך עוצר אותו ושואל: "עוד חודש מה?..."

היהודי קלט שהוא מדבר עם גוי שאינו יודע מה זה בר-מצוה, ואמר: "הקטן יהיה בעוד חודש בן שלוש-עשרה,

והצחורות בזהירות ביופיין, בני הבית כולם לובשים לבן לכבוד יום טוב, והבית כולו אומר מקודש מקודש!

הנה חוזר הצדיק מבית התפילה, פניו הקדושות מאירות וזרחות בנוגה אור עליון. הוא מברך בנחת את בני הבית בברכת 'שנה טובה' לכל אחד ואחת בפרטות. לאחר מכן הוא מורה בנינוחות לזוגות הרבנית הצדקנית לגשת להדליק את הנרות לכבודו של יום.

אך אוי! אך סיימה הרבנית את מצוות ההדלקה, פתאום כבו להם לפתע כל הנרות בבת אחת! כאילו יד נעלמת סטרה להם לכבותם בכוונה! הרבנית נבהלה על נפשה, כמו כל שאר בני הבית; מעולם לא קרה להם כזאת! אך משהביטו בפני הרב הוא לא נראה מודאג כלל, רק חייך קלות באומרו: "ובכן, אם כבה הנר מדליקים שוב..."

לאחר שסיימה הרבנית את סדר ההדלקה השני שנעשה ברוב תפילות ותחינות בדמעות רותחות, נפנה הרב הצדיק לקדש על היין. הוא נטל את בקבוק היין לידו ויצק אל תוך הגביע, עד שעלה בו היין על גדותיו. לאחר מכן מזג היין במים בשלוש פעמים כידוע ליודעי ח".

המשפחה כולה עמדה סביב השולחן בהשקט וביראת כבוד, מוכנים ומזומנים לצאת ידי חובת קידוש היום. הרב הקדוש נטל לידיו את הגביע המלא, ולרגע קט עצם את עיניו בהכנה רבה לקראת מצות הקידוש.

אך אבוי! לפתע פתאום נשטט הגביע מידו, התהפך על השולחן החגיגי, והיין כולו נשפך על המפה הלבנה והבוהקת! כאילו יד נעלמת דחפה את הגביע והפכה אותו בכוונה!

בני המשפחה נבהלו מאוד, לבם נמס ונמוג: מעולם לא קרה בביתם מקרה שכזה! אך בהביטם בפני הרב הוא שוב נראה נינוח ומרוצה, כמי שלא קרה כאן זה עתה ולא כלום... בחיור צופן סוד פנה לבני הבית באומרו: "ובכן, אם התלכלכה המפה מחליפים אותה במפה אחרת..."

לאחר שהוחלפה המפה ונערך השולחן החגיגי מחדש, קידש הרב על היין בדחילו ורחימו, בצע על הפת ונפנה לקיים את מנהג ישראל קודש בטיבול תפוח מתוק בדבש. הוא נטל בידו את התפוח היפה והעסיסי והטבילו בדבש.

אך אויה! אך נגע קצה התפוח בדבש התהפכה פתאום קערית הדבש על פיה וכל תכולתה נשפכה ונגרה ארצה! כאילו יד נעלמת העיפה את הקערית בכוונה תחילה...

בני הבית נחרדו לנוכח התקלה השלישית הרצופה שבילילה הקדוש והנורא. לבם פרפר מפחד, מה קורה כאן? אך שוב – הרב עצמו לא נראה מודאג כלל, שלוותו הקבועה לא סרה ממנו, ובקול רגוע ומרגיע אמר: "ובכן, אם התרוקנה קערית הדבש יש לחזור ולמלאה שוב..."

סעודת החג של אותו ליל ראש השנה התנהלה מכאן ואילך בפחד גדול מצד בני הבית. המאכלים הוגשו בזהירות רבה, והכל התלחשו שמשוה לא טוב קורה כאן... האווירה היתה דאגה ומתוחה; הסימנים ה'שחורים' הללו היו תכופים וברורים יותר מדי. והרי על זה הלילה, ליל ראש השנה, אמרו להדיא בגמרא (כריתות ו. הוריות יב.) ש'סימנא מילתא', ואם כן "מי יודע איזו שנה מחכה לנו, ירחם ה'... יש להרבות בתפילות ובתחינות!", שחו כולם בדאגה רבה.

כולם חוץ מן הרב הצדיק עצמו. הוא נותר שלו ורגוע, ולא שת לבו כלל למקרים המשונים שהתרחשו בביתו. נראה היה כמי שהעניין אינו נוגע ללבו כלום! כשנשאל על-ידי בני הבית על כך, ביטל הכל במחי יד ואמר: "מה כבר קרה כאן? לא קרה כלום! ברוך ה' יש עוד יין ותפוח ודבש! וניתן להדליק שוב את הנר..."

חלפה עברה לה שנה שלמה לחיים ולשלום, ברוך ה' ללא שום תקלה ודופי, ושוב חג ראש השנה בפתח! בסעודת החג של ליל ראש השנה הבא הפתיע הרב את בניו ובני ביתו בשאלתו: "האם זוכרים אתם את סעודת ליל ראש השנה של השנה שעברה?"

עננה של עצב ותוגה עברה על פני המסובים: "אוי, אל תזכיר לנו אותה", ביקשו, "זו הייתה פשוט סעודה שחורה!"

אך הרב לא נתן להעביר את הנושא; בפקחותו היתמם ושאל: "למה שחור? הבה נא נתבונן כיצד עברה עלינו השנה החולפת - הנה, ברוך ה' כולנו היינו בקו הבריאות, פרנסתנו היתה מצויה בשפע, תודה לה' יתברך, ואף הצלחנו לשלם את כל משכורות האברכים שבישיבה מדי חודש בחודשו ללא שום מניעות! מה אם כן היה שחור בשנה זו?"

"דעו נא, בני יקרים", המשיך הרב, "כל אלה החסדים הגדולים נעשו עמנו בעקבות מה שקיבלתי הכל באמונה ובתמימות! לא נתתי בשום אופן לדאגה ולעצבות לחדור ולכרסם בלבי ולקלקל את בטחוני האיתן בצור עולמים ברוך הוא; בכל תקרית שהתרחשה, אמרתי בלב שלם שבוודאי מכון הדבר! זה גופא היה פה הנסיון! השטן רצה להכניס אותנו לעצבות ולכעס ולעורר ספקות באמונה ובבטחון, חלילה. אך מאחר שבחסדי ה' יתברך התגברתי נגדו וקיבלתי הכל באהבה ובתמימות ולא הרהרתי אחר מידותיו יתברך שמו, ללא שום תלונה ומענה כלפי מעלה - בזכות זה התהפך עלינו הכל לטובה!" [מתוך 'טיב המעשיות']

הַיּוֹם יִעָמִיד בְּמִשְׁפָּחָא...

סח הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: צריך לדעת שאסור להתמלא חרדה ומתח בימים הנוראים. תשובה עושים רק מתוך שמחה. אמנם אנחנו יודעים שבר"ה אנחנו

חותמים חוזה לשנה החדשה, אבל הכל מתוך שמחה וטוב לבב.

ולמרות שכשרואים את כל הצרות שהיו בשנה האחרונה, הן לכלל והן לפרט, ההרגשה הטבעית היא פחד גדול מהבאות.... אבל איך אנו אומרים? "אבינו מלכנו". אסור לנו לשכוח את זה. המלך הרם והנישא, השופט, שיושב על כס המשפט - הוא אבא שלנו. איתו אנו הולכים לחתום על חוזה לשנה החדשה. צריך לשוב בתשובה, אבל לדעת שמדובר באבא שלנו, לעשות זאת מתוך שמחה ולקבל קבלות טובות, וכשיש שמחה, הלב פתוח ומקבל יותר.

חלילה לאבד את התקווה. נזכור את דברי הצ"ח בפסחים, האומר על הפסוק 'שמע ישראל, ה' אלוהינו ה' אחד', שיש פעמים שאדם רואה את מידת הרחמים - ה', ויש שאדם נפגש דווקא במידת הדין - 'אלוקינו', אבל אחרי הכול - ה' אחד!.

זה אותו אבא, שפעם מלטף ומחבק את בנו, ופעם - בראותו שהילד זקוק לחינוך יסודי יותר - מכה אותו. אבל זה אותו אבא, העושה בנו כחומר ביד היוצר. הוא זה המעלה עינויינו מערב, והוא גם יביא סליחתנו מבוקר. הוא יעלה ארוכה ללב שבור, והוא יתבע את האדם על כל מעשה ומעשה.

אם מדובר באבא, ואבא טוב כל כך, הרי ברור שכוונתו לטובה, ורק לטובה. אם כך דבר אחד צריך לסלק מאתנו בכל מחיר: את העצב המיותר. מי שמגיע בהרגשה של מתח אל הימים הנוראים - לא עשה ולא כלום. לא לכך התכוונו גדולי המוסר בעוררם על סגולות הימים הנוראים, ולא זו הדרך בחר ה', הרוצה בתשובת רשעים ומושיט ידו לכל מי שרוצה להתקרב.

כשמספרים על גדולי המוסר, שבהיכנסם לימי חודש אלול היו לובשים ארשת של חרדה, אין בכך אפילו קורטוב של השוואה ל'מתח' המקובל במחזותינו. החרדה של גדולי המוסר, רבי ישראל סלנטר ורבי איצ'לה פטרבורגר, העלתה אותם לדרגות עליונות ונישאות. לעומת זאת, המתח שלנו בימים הנוראים - לא רק אינו מעלה, אלא עוד מוריד את האדם לשאול תחתיות. לכן ברור שלא זו הדרך. גם בבית דין של מטה, אם אדם ייכנע למתח שלו, הוא לא יוכל לפעול בשיקול דעת להשיג לעצמו פרקליטים טובים, שכן בהיעדר יישוב הדעת הוא איננו אדם.

הבה נשאל את עצמנו: וכי הקדוש ברוך הוא רוצה שהאדם יאבד את עשתונותיו, וייכנס למתח ולחרדה, שבדורנו אין בהם כל תועלת? הקב"ה דורש מאתנו כוח רצון ותשוקה להתקרב אליו, לא יותר מזה.

גם מי שמסוגל לעבוד את בוראו היום באימה וביראה, אין הכוונה שהוא לחוץ ומתוח. מי שלחוץ איננו אדם, ולפני שעושים תשובה, צריך קודם כל להיות בגדר 'אדם'...

המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל כתב פעם לבחור בסוף ימי בין הזמנים של אב: "הנה הימים המאושרים ממשמשים ובאים"...

הנביא אומר: "דרשו ה' בהימצאו, קראוהו בהיותו קרוב", הקב"ה קרוב אלינו, הוא נמצא כאן ועכשיו, הפסוק הזה מכיל בקרבו אושר עצום. לחץ לא-חיובי מקשה על בן תורה להבין את השמחה הזו. חבל, חבל שאין הם מרגישים את התחושה הנפלאה הזו, שהמלך הגדול, מלך מלכי המלכים, שבידו כל המפתחות לכל הבקשות והרצונות, המלך הזה שהוא גם אבא שלנו - נמצא עתה הרבה יותר קרוב אלינו, ויש בידנו אפשרות לבקש כל מה שנרצה. בשל קרבתו היקרה בימים אלה הוא גם ימלא בקלות רבה יותר את בקשותינו. היש לנו ימים מאושרים ושמחים יותר מאלה שאנו עומדים עתה בעיצומם?!

בעבר, החרדה שפיעמה בלבבות לא גזלה את השמחה והאושר על עצם היותם של ימים אלו ימי רחמים וסליחה. המוח של היהודי ידע לעשות את ההפרדה בין השמחה ובין היראה. אולם בדורותינו החלושים איבדנו את ההבחנה הזו. אנחנו לא מסוגלים להגיע בקלות לדרגת האלול של קלם או נבהרדוק...

השלב הראשון בימי התשובה הוא השמחה על הזכות שניתנה לנו. רק מי שכבר איתן בשמחה פנימית זו, הוא זה שיכול להתחיל לחשוב על הצד השני - של החרדה מאימת הדין - בלי שמחשבות אלו תפגענה באושר הפנימי ובשמחה הגדולה של הימים הנוראים. [מתוך 'מרוה לצמא'-אלול ע"ה]

וְתִשְׁכַּח... מֵעֲבִירֶיךָ אֶת רֵעֶ הַגָּדֹל

מִן הַחֹפֶץ חַיִּים' המשיל משל נפלא על ענין התשובה בימים הקדושים הללו: בכפר קטן חי לו חנווני שהתפרנס מחנותו הקטנה שסיפקה את צרכיהם של בני כפרו. בכדי לקנות את סחורתו היה הולך החנווני לעיירה הסמוכה אל חנותו של הסיטונאי ולוקח ממנו את הסחורה הדרושה. ובעניין התשלום, לעיתים היה משלם מיד ולעיתים בהקפה.

חלפו הימים ונתמעטו עסקיו של החנווני וחוב גדול נותר לו לסיטונאי. בבושת פניו חדל החנווני לבקר בחנותו של הסיטונאי ואם קרה ופגשו ברחוב היה בורח מפניו והולך לכיוון אחר. פעם אחת לא הספיק החנווני לנוס מפני הסיטונאי ברחוב ופגשו פנים אל פנים. מיד קרא לעברו הסיטונאי ושאלו: "מדוע לך לברוח מפני כמפני אויב? איזו רעה גרמתי לך?!"

ענה לו החנווני: "בושתי וגם נכלמתי מפניך, חובות גדולים לי אליך ואין בידי לפורעם".

אמר לו הסיטונאי: "אדרבה, דווקא משום כך עלינו להיפגש זה עם זה ולשוחח על חובותיך אלי ונתייעץ יחדיו כיצד לסדר את העניין בכדי שתוכל להתחיל שוב מחדש לקחת

...וְצִדְקָה מַעֲבִירִין אֶת רֵעַ הַגִּזְרָה

כשאדם נותן צדקה או גומל חסד הרגשתו היא שהוא הוא הנותן, אבל האמת היא שהוא בעיקר המקבל, כי הצדקה בכוחה להעביר את רוע הגזירה ולהיטיב עם הנותן. פעמים שניתן לראות זאת בחוש, וכדלהלן.

מספר בעל המעשה: "היה זה לפני כשמונה שנים. בערב סוכות (תש"פ) החלטתי שזהו הזמן המתאים ביותר לשלוח מתנה לרב הקהילה שלנו. לאחרונה היה איזה עניין מורכב שהרב השקיע בו שעות רבות והתמסר בכל כוחו ומוחו לעניין, לכן רציתי להביע הכרת הטוב בשם הקהילה. קיבלתי לכך רשות מהגבאי שהסכים לרעיון בחפץ לב מתוך הנחה שחברי הקהילה ישמחו בוודאי להשתתף במתנה.

ברור שבזמן לחוץ זה אין זמן לאיסוף כספים, ולכן הצעתי שיקנו את המתנה באמצעות כרטיס אשראי שלי. נוות ביתי לקחה על עצמה לקנות את המתנה, ואני יצאתי לתור אחר ארבעה מינים מהודרים.

בהיותי בשוק ארבעת המינים התקשרו אליי מהבית לומר שהמתנה נמצאה בחנות ממש ברגע האחרון וביקשו ממני למסור את פרטי כרטיס האשראי. זה לא היה לי קל - בדיוק מצאתי אתרוג מהודר כלבבי וחששתי שמא הוא יחמוק ממני. אבל כיון שהזמן היה לחוץ, יצאתי מהשוק והקראתי את כל פרטיו של הכרטיס. המתנה נקנתה ונשלחה ליעדה.

בתחילת החורף החלטתי להתפטר מכרטיס האשראי שמתגהץ פעם אחר פעם ללא חשבון ומגדיל לי את המינוס בבנק... השלכתי לפח, ובבית הודעתי שמהיום קונים רק במזומן. עד ז' בניסן באותה שנה הסתדרתי מצוין בלי הכרטיס, אבל באותו יום הוכרחתי להשתמש בו. באין חנויות פתוחות - בעקבות המצב (קורונה) - האמצעי היחיד לתשלום הוא כרטיס אשראי, ואני - אנה אני בא? את הכרטיס השלכתי, המספר נשכח, ואין לי דרך לשלם על מוצרים נחוצים ביותר לפסח. ביקשתי מפקיד הבנק לשחזר את מספר הכרטיס, אך ללא הועיל. גם בדרכים נוספות נחלתי כישלון, וחיכיתי לישועת ה'.

בינתיים המשיכו לנקות את הבית. הגיעו למטבח, והנה, בארון הכלים, בין המתכונים, מופיע דף נייר ועליו מספר הכרטיס, 4580... מתברר שהיה זה הדף שאשתי כתבה לפני חצי שנה, בשעה שעזבתי את האתרוג בשוק ויצאתי להקריא לה את המספר עבור מתנה לרב...

אני חשבתי שאני קונה מתנה לרב, ולבסוף, בפעולה זו קניתי לעצמי בשר לחג הפסח... בשעתו תהיתי מדוע עליי למסור מספר באמצע חיפוש אתרוגים, ולא ידעתי כי בזה שולח לי בורא עולם את לחמי חצי שנה אחר כך..."

[מתוך 'השגחה פרטית']

סחורה בהקפה, למוכרה ולהרויח, וכך תוכל קמעא קמעא לשלם על חובותיך גם מהעבר. לברוח ממני - זו בוודאי לא הדרך!"

וזהו גם הנמשל: הקב"ה כביכול פונה אל עם ישראל ואומר להם, לברוח מפני זו לא הדרך, אדרבה, "שובו אלי ואשובה אליכם", עסקו בתשובה ובתורה ומצוות וכך אמחל לכם על כל עוונותיכם...

...וְתַפְלָה... מַעֲבִירִין אֶת רֵעַ הַגִּזְרָה

בספר 'ערבי נחל' הביא מעשה על אחד מתלמידי האר"י הקדוש ז"ל [בספר 'היכל הברכה' הביא מעשה זה והזכיר שמו של אותו תלמיד - רבי יוסף מערבי זצ"ל] שביום ראש השנה בא אליו אליהו הנביא ז"ל ואמר לו: "למען השם, תתחזק להרבות בתפילה ותחנונים, כי גברו מאד המקטרגים עד שמיכאל השר הגדול המזכיר זכותן של ישראל נשתתק ותש כוחו ואין בפיו מה לדבר".

שאלו התלמיד: "הרי באותה שנה למדו תורה הרבה, ואיה זכות התורה?"

השיב לו אליהו: "על זה בעצמו הקטרוג כיון שלמדו שלא כהוגן [עיי"ש].

חזר ושאלו: "ומה אברהם אומר על דבר זה, הלא הוא אבי ישראל ולמה אינו בא לשם, הלא לא ישיבוהו ריקם".

השיב לו: "אברהם אומר שהוא בוש ונכלם ללכת ולבקש על נפשמם..."

כששמע הרב את דבריו נכנס לפחד ורעדה, וצעק בקול מר: "עם ה' חזקו ונתחזקה בעד עמנו ובעד ערי אלוקינו, שובו והשיבו מכל פשעיכם, מי יודע ישוב וניחם ה' על הרעה, כי יצא הקצף מלפניו כי רבו וגם חזקו ידי המקטרגים ולא נשאר עוד מענה בפי המליץ שלנו".

כיון שכל כך צעק בדברי כיבושים שיקבלו תשובה על עצמם, הגיעו הדברים לידי כך שבא אליו אליהו ז"ל ואמר לו שנתלבש אברהם אבינו ע"ה בכוח התשובה של אותו בית הכנסת, ובא לפני הקב"ה להרחיק דינם של ישראל עד יום הכיפורים כדי שבתוך כך ישובו מדרכם הרעה. מיד אחר ר"ה כתב הרב ההוא לכל מקומות הקרובים שיעמדו על נפשם לשוב בכל מה שאפשר, וסיפר להם את כל הדברים.

והדברים מרעידים כל לב עד היכן גדול כוחה של תפילה, שבאותה שעה קשה לישראל, שמיכאל שר ישראל כבר לא היה בכוחו להמליץ טוב, אברהם אבינו אבי ישראל מתבייש ללכת לבקש על בניו, אך עדיין תפילה יכולה לבטל כל הדינים ולהשבית כל מקטרגים וכמו שאמר אליהו הנביא 'למען השם, התחזקו להרבות בתפילה ותחנונים'.

[מתוך 'באר הפרשה']

ראש השנה

עלון מס' 796
שנה ט"ז

הזרעים בדמעה
בריתה יקצור
בא יבא בריתה

כ"ט אלול
תשפ"ו

המשך דבר העורך

השנה חל ראש השנה ביום השבת, ההכנות הם רבות, אין תוקעים בשופר ביום א' של ראש השנה (תוקעים ביום השני של ראש השנה), ואומרים בתפלות "זכרון תרועה" במקום "יום תרועה", ומוסיפים בכל התפלות את כל התוספות שקשורים לשבת, וכן חותם: "מקדש השבת וישראל ויום הזכרון". מערכת "ברית יקצור" מאחלים שנה טובה ומתוקה, כתיבה וחתימה טובה. תודה מיוחדת לכל מפיצי העלון בכל רחבי הארץ שהנחות הוא של זכוי הרבים תעמד לכם ולבני משפחותיכם.

הכנות לראש השנה שחל בשבת

- א. להכין גר של 48 שעות על מנת להדליק ממנו אש לצורך אכל נפש ביום טוב שני, ולהדליק גרות החג.
- ב. קבלת שבת: בשנה שחל ראש השנה בשבת, קדם תפלת ערבית פותחים ב"קבלת שבת" ואין אומרים "במה מדליקין" ומנהג הספרדים לומר לאחר מכן הפיוט "אחות קטנה" ואחר כך אומרים מזמור "למנצח על הגתית לאסף", ואחר כך מתפללים "תפלת ערבית" בכונה ובהכנעה בתחנונים (תורת המועדים).
- ג. "שלום עליכם": כשחל ראש השנה בשבת קדם הקדוש יאמר תחלה "שלום עליכם", "אשת חיל" ואחר כך יגש לקדוש, כנזכר ב'בן איש חי'.
- ד. אכילת דגים: יש נוהגים לאכל דגים לפרות ולרבות כדגים, ויש נמנעים, והשנה שחל בשבת לא יבטל מנהגו כבכל שבת לאכל דגים (רבי חיים פלאגי בספר רוח חיים).
- ה. אמירת "צדקתך": כשחל ראש השנה בשבת, מנהג הספרדים לומר "צדקתך" במנחה, ומנהג אחינו האשכנזים שלא לאמרו, וכן מנהג כמה מעדות הספרדים וכל מקום יעשו כמנהגם (מרו שלחן ערוך תקצ"ח).
- ו. גר הבדלה: ממלץ להשתמש בגרות החג לברכת "מאורי האש", אף על פי שזה לא אבוקה (הגאון מו"ר הרב אברהם יוסף שליט"א).
- ז. כשיצאת השבת תגיד האשה בבית "ברוך המבדיל בין קדש לקדש" ואז מתרים בעשית מלאכת אכל נפש ביום טוב לצורך הקדוש וכן הדלקת הנר (מנר לנר) ועוד.
- ח. בשבת אין להכין ליום טוב, גם לא לסדר את השלחן, ואין לשטף את הכלים אחרי סעודה שלישית, יש להשתדל להקדים אכילת סעודה שלישית ולסיים מקדם ככל האפשר. ויש מקדימים להתפלל מנחה של שבת (מנחה גדולה).
- ט. הברכה על הנר ביום ששי "להדליק גר של שבת ויום טוב", בליל שני (מוצאי שבת) הברכה "להדליק גר של יום טוב".
- י. סדר "התשליך": נכון יותר לנהג לומר סדר התשליך תמיד ביום הראשון של ראש השנה אף שחל בשבת (למנהג הספרדים), ומי שלא אמר סדר התשליך ביום הראשון יאמרנו ביום השני לאחר תפלת מוסף, אם אין ערוב אסור לסטלט את הסדורים (תורת המועדים).
- יא. אמירת "ותודיענו": בליל שני של ראש השנה (שהוא מוצאי שבת) בתפלת ערבית אומרים "ותודיענו" בתפלת העמידה (מרו שלחן ערוך סימן תקצ"ט).
- יב. יקנה"ז: בליל שני של ראש השנה שהוא מוצאי שבת סדר הקדוש הוא לפי ראשי תבות - יקנה"ז, דהינו, ז', קדוש, גר, הבדלה, זמן. (ללא בשמים). (שלחן ערוך סימן תע"ג סעיף א').

דבר העורך

לראש השנה כמה שמות: יום תרועה, זכרון תרועה (כשחל בשבת), יום הדין, ראש השנה, יום הזכרון. ומכל השמות הוא נקרא בתורה "יום הזכרון". שנאמר: "ועקדת יצחק לזרעו היום ברחמים תזכר". מובא בגמרא (ראש השנה ט"ז): אמר רבי אבהו, למה תוקעין בשופר של איל, אמר הקדוש ברוך הוא: תקעו לפני בשופר של איל, כדי שאזכר לכם עקדת יצחק בן אברהם, ומעלה אני עליכם כאלו עקדתם עצמכם לפני.

יש להבין: מדוע בחרה התורה דוק את השם הזה, ולא את השמות שאנו מרגלים בהם - 'ראש השנה' או 'יום הדין'? כדי להבין את עמק הענין, יש לתן דעת על פרט אחד החוזר שוב ושוב והוא פרשת העקידה - שש פעמים עקדת יצחק מזכרת בראש השנה, הראשונה, בקריאת התורה של יום ב' של ראש השנה, שהיא פרשת העקידה. השנייה, אמרו בגמרא (מסכת ראש השנה כ"ו): לתקע בשופר של איל, כדי להזכיר עקדת יצחק. ואף על פי שכל השופרות כשרים (מלבד של פרה), מעלה לתקע בשופר של איל. השלישית, שבקלות בני ספרד נהגו לומר קדם התקיעות את הפיוט 'עת שגרי רצון', שסובב סביב עקדת יצחק. והרביעית, נהגו לאכל ראש של כבש, כדברי השלחן ערוך (ארח חיים תקפ"ג) לסימן 'שנהיה לראש ולא לזנב', ולהזכיר אילו של יצחק. החמישית, כתב הרמ"א (שם): נהגו ללכת אל הנהר ולומר 'ותשליך במצלות ים כל חטאתם'. והקשה המ'שנה ברורה' מדוע הולכים אל הנהר ולא אל הים? אלא שבשעת העקידה התיסר אברהם אבינו מהיצר הרע, שנדמה לו כנהר, כמובא במדרש, שהלך אברהם בנהר והגיעו המים עד צוארו, ואמר 'הושיעה כי באו מים עד נפש! ולזכר אותו נהר עושים תשליך בנהר. והתזכרת האחרונה לעקידה נמצאת בשיאה של תפלת מוסף - במלכויות, זכרונות ושופרות. שכן 'מלכויות' הוא עקר מהות היום - להמליך את הקדוש ברוך הוא בשופר, וזכרונות באו לחתימת הברכה: 'ועקדת יצחק היום לזרעו תזכר'. ומעתה יובן הטב מדוע כל מהות ראש השנה סובבת סביב פרשת העקידה. חז"ל מספרים לנו על דו-שיח מפעים שהיה בין הקדוש ברוך הוא לאברהם אבינו לאחר מעשה העקידה, בפסיקתא רבתי (פ"מ) אמרו, אמר אברהם אבינו להקדוש ברוך הוא: גלוי וידוע לפניך שהיה לי מה לומר לך בשעת צווי העקידה, שכן אתמול אמרת לי 'כי ביצחק יקרא לך זרע', ועכשו אתה אומר לי 'והעלהו לעולה' - ולא היה לך מה להשיב! והוסיף אברהם אבינו לומר עוד משפט מפלא: ואף על פי כן, לא דברתי מאומה, אלא עשיתי את עצמי כחרש ואלם, שנאמר 'ואני כחרש לא אשמע וכאלם לא אפתח פי', ולכן מבקש אני שפשתדון את בני ביום הזה, למרות שהמקטרג יטען בחרון אף טענות קשות על בני - אל תשמע לדבריו! וזהו שנאמר: 'אשר יאמר היום בהר ה' יראה', והעמק במלה 'היום' הוא - 'היום תרת עולם' - הוא ראש השנה. ואכן הקדוש ברוך הוא הסכים לכך שלא ישמע לקטרגי השטן. אמר לו אברהם: השבע לי! ונשבע לו הקדוש ברוך הוא שלא ישמע את המקטרג בראש השנה בכל הדורות כלם. ולכן יום הדין הוא בתחלת החדש השביעי, וזאת כדי לסמל ולהזכיר את השבועה. וזו אף הסבה שבכל ראש השנה מזכירים שוב ושוב את השבועה המפלאה לה זכנו עם ישראל לאחר הנסיון הגדול - עקדת יצחק.

מכאן, יהי רצון שבזכות מסירות הנפש יזכו ישראל להכתב בראש השנה בספרן של צדיקים.

ב'עבור הרעימה' - זה שאומרים בתחנון 'שבנו אליך בבשת פנים לשחרך אל- בעת צרותינו', כיון שאין מי שיתפלל עלינו, אין לנו ברירה אחרת ואנחנו נשחר פניך מעמך נפשנו. וכשחנה הפנימה זאת, קמה וטעמה טעם תפלה. 'ב'עבור הרעימה' - אמר לה הקדוש ברוך הוא: חיד, אין רעמים שאין אחריהם מטר, מיד אני פוקדה". הרעמים הם תוצאה של נגיעת ענן בענן, ולא נגיעה גרידא, אלא חכוך והתנגשות חזקה. זו היתה כונת פנינה, שתהיה תפלת חנה באה כרעם, עם כל הטעם, ולכן עשתה הכל כדי שתהיה התלאה בקירות הנפש נוגעת.

וב'ספר העקרים' (מאמר ד' פ"ח) כתוב: 'תועיל התפלה להיות המתפלל משתנה ממדרגתו כאלו נהפך לאיש אחר, שלא נגזרה עליו אותה הגזירה'. כדי שבאמת יתהפך להיות איש אחר, צריך שתהיה התפלה מתוך פנימיות האדם, כי לולא זאת - אולי הוא מתפלל, אבל נשאר אותו איש כפי שהיה עד עכשו.

כעת, יש מקום להבין למה צריך להביא את הטף אל בית ה' כדי שיוכלו להתפלל 'חמל עלינו ועל טפנו'. כי כשעומדים האב והאם ומתפללים על חיי עצמם, ועומדים לידם לדיהם הקטנים בני שבוע, בני חדש או בני שנה - או אז הם מרגישים בחוש כמה 'התלאה בקירות הנפש נוגעת'! נלמד מכאן שבעת התפלות בימי ראש השנה יש להתפלל מעמך הלב ובתחנונים.

באשר הוא שם

מובא בגמרא (מסכת ראש השנה ט"ז): אמר רבי אין דנין את האדם אלא לפי מעשיו של אותה שעה, שנאמר 'כי שמע אלקים אל קול הנער באשר הוא שם'.

וברבנו חננאל (שם) מביא מתלמוד ירושלמי: רבי יהושע בן לוי אמר, מהפסוק (איוב ח) 'אם זך וישר היית' אין כתיב כאן, אלא 'אם זך וישר אתה' עכשו.

באור הדברים שהגמרא שם מחדשת, כי בדין בראש השנה אין מתחשבים במה שהאדם עתיד להיות, אלא מסתכלים לפי שעת הדין אם הוא בבחינת צדיק, דנים אותו כצדיק. אך הירושלמי מוסיף חדוש, אפילו אם בעבר היה רשע, ורק בשעת הדין צדיק, גם כן דנים אותו כצדיק, וזהו הדין של ראש השנה האדם נבחן בראש השנה עד כמה הוא כלי לקבלת השכינה...

הירושלמי פותח לנו פתח של תקווה ונפלאה, שבראש השנה בל נגדר במחשבתנו אחרי העבר, ובל נשוטט במאוי העתיד של החיים עשר וכבוד, אלא נמלא את ההוה להיות אדם זך עכשו, בהתעוררות אמתית של קבלת על (עלי שור ח"ב).

כשאדם מתעורר הכונה ללבו לקבלת על מלכותו יתברך על זה נאמר (מדרש שיר השירים רבה, פרשה ה', סימן ב'): "אמר הקדוש ברוך הוא לישראל, פתחו לי פתח כחודה של מחט, ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם".

אמירת תהלים בראש השנה

בפניני רבנו הגרי"ז - הגאון רבי יצחק זאב סלוביצ'יק (עמוד מ"ה) הביא שפעם שאל הגאון מחרקוב זצ"ל (בעל "נתיבות הקדש") את הרב מברסק זצ"ל: למה אומר הוא תהלים בכל הזמן הפנוי בראש השנה האם לא עדיף ללמד גמרא? והשיב: בראש השנה מרגיש כל יהודי כמו סוחר שהיה לו הון רב ופשט רגל, ונשאר בלי כלום, וכמובן העצה הראשונה להעמידו על רגליו היא לחדש את הקפיטל (ההון), והקפיטל הכי טוב זה גמרא, ולכן בצעירותי הייתי לומד גמרא בזמן הפנוי בראש השנה, אך באמצע הלמוד מתעוררת קושיא, וצריך לגשת לארון ספרים לעין בספר, ובדרך נהיה איזה בטול, וזה מאוד לא טוב שיהיו בטולים בראש השנה, ומאז התחלתי לומר תהלים, שזה אומרים בלי הפסקות ובלי בטולים.

טעמה טעם התפלה - לומדים מחנה

בגמרא (ברכות ל"א): מובאים הלכות תפלה שלמדו מחנה, אמו של שמואל הנביא: מכאן למתפלל שצריך שיכוון לבו, מכאן למתפלל שיחיד בשפתיו, מכאן שאסור להגביה קולו בתפלתו, מכאן ששכור אסור להתפלל.

מחנה לומדים איך לשאת התפלה, ולכן רבות מהלכות תפלה אפשר ללמד ממנה. עוד גלו לנו חז"ל הגדרה מיוחדת בענין תפלת חנה (מדרש משלי ל"א): 'טעמה כי טוב סחרה' - זו חנה שטעמה טעם תפלה, לפיכך זכתה ויצא ממנה בן שהיה זוג למשה ואהרן, שהיו מאירין לישראל.

אפשר להתפלל, ואפשר לטעם טעם של תפלה. 'טעם' זה, מהי המשמעות? כי יש תפלה שהיא ללא הרגשה ובלי לחוש את המלה ואת התלאה, ויש תפלה שהאדם מרגיש אותה באפן בלתי אמצעי, כאדם הטועם דבר-מה, והוא ממשש אותו בפיו ובלשונו, בגורנו ובכל מעיו. הנה, לא די שהיתה חנה מתפללת - אלא טעמה טעם של תפלה. והיכן מצינו בתפלתה של חנה ענין זה של טעם? בראש השנה נקרא בהפטר (שמואל א'; א): 'ויהי לפניך ילדים ולחנה אין ילדים'. כמה צער וכאב נוסף לזו שאין לה בנים - ולצרתה אשר עמה בבית יש ילדים למכביר.

והנה נאמר שם עוד, 'וכעססתה צרתה גם כעס בעבור הרעימה, וכן יעשה שנה בשנה כן תכעסנה. ויאמר לה אלקנה: למה תבכי, הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים... ותקם חנה והיא מרת נפש ותתפלל על ה'... וישכימו בבקר וידע אלקנה את חנה אשתו'. צריך להבין, הלא כל שנה היתה פנינה מכעסת אותה, ומה קרה שדוקא בשנה ההיא היתה תפלת חנה שונה מכל השנים הקודמות? פנינה לשם שמים נתפונה - אמרו חז"ל.

היתה אומרת לה: כלום קנית היום חתול לבנך גדול או חלוק לבנך קטן? היתה פנינה משכמת ואומרת לחנה: אין את עומדת ומרחצת פניהם של בנך, כדי שילכו לבית הספר? ובשש שעות היתה אומרת לה: חנה, אין את עומדת ומקבלת בנך שבאו מבית הספר? היו יושבים לאכל, והיה אלקנה נותן לכל אחד ואחד מבניו חלקו, היתה פנינה אומרת לאלקנה: הן לזה בני חלקו ולזה בני חלקו ולא נתת חלקו.

כמה מחשבה עמקה יש בכל חלק מדבריה של פנינה. כי לא די לה שחנה מרגשת בצורה כוללנית את מצוקתה שאין לה בנים, אלא שפנינה היתה פורטת על גימיו נפשה של חנה נימה אחרי נימה, שתחוש ותרגיש כמה שיותר את חסרון הבנים. לקנות בנדים לילדים, להכין אותם לפני לכתם לבית הספר, לקבל את פניהם בשובם מבית הספר. והעולה על כלם, דרישתה של פנינה מאלקנה שיתן הוא בידו שלו דרך חבה לכל אחד ואחד מהילדים את מנתו. כך חוזר ונשנה מחזה 'טפטוף הדם' הזה של חנה כל הזמן. וכי יש לה אכזריות גדולה מזו? רש"י פרש שם: 'דבוחינו אמרו - לשם שמים נתפונה'. כל כונתה של פנינה היה לשם שמים, כדי שחנה תתפלל. בודאי שחנה התפללה גם בלי הכעסותה של צרתה, שהרי מי שאין לו בנים חשוב כמת וביותר מתגבר הצער כשמצרצרה יש עשרה ילדים, אלא שעדין חסר היה משהו בתפלה. 'אימתי התפלה נשמעת, בעת שהנפש נכונת והעין דומעת והתלאה (קשי גדול או סבל) לקירות הנפש נוגעת', צריך שתהיה התלאה לא רק כואבת, אלא נוגעת בקירות הנפש. זוהי הגדרת חז"ל ש'טעמה טעם תפלה'.

טעימה היא נגיעה ממש בקירות הנפש. תפלתה של חנה היתה תלויה במשך כל אותן שנים, שאלקנה יתפלל בעדה, וממילא לא סמכה כל פלה על תפלתה. ובשעה שאמר לה אלקנה: 'הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים', הבינה חנה שאלקנה התנאש מבקשת הילדים, ועכשו עוסק הוא בנחום ובהרגעת רוחה, ואז קמה מתוך ידיעה שאין הדבר תלוי אלא בה, רק אז הגיעה התלאה אל כל קירות נפשה.

שני אנשי ההצלה שעסקו בעסוי לב לאמא שלו המשיכו בעבודתה, הגם שזה היה נראה לריק. לא היה שום סימן להתאוששות, ולכלנו היה ברור שרופא שיגיע למקום יקבע את מותה. חלפו תשע דקות של צרחות כאלו, ואז אמר הילד: 'אמא, תעשי לי טובה, אם את חיה - תפתחי את העינים להראות לי את זה'. ואז, לנגד עינינו, התרחש נס בלתי יאמן: האשה, שכבר כמעט עטפנו אותה בסדין, פתחה זוג עינים ענקיות, הסתכלה ואחר כך עצמה אותן שוב. 'למותר לציין שהמשכנו לעבד עליה במלוא המרץ, עד שפנו אותה לבית חולים. לא תמיד אני מתעניין בשלום המטפלים שלי, אבל הפעם מכרח הייתי לדעת את ההמשך. ביום ראשון בצעהרים נודע לי שהיא מאשפזת בבית החולים סורוקה בבאר שבע במצב בינוני. בינוני, שומע אתה?! לא אנוש, לא קשה אלא בינוני!'

צא וראה מה כוחן של דמעותיו של ילד יהודי! [אוהילה לא-ל]

כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה

את הספור הבא ספר המגיד הירושלמי רבי בן ציון ידלר זצ"ל בספרו 'בטוב ירושלים': בשנות נעוריו, הקדוש ברוך הוא זכה אותו בחבר וידיד נפש, הלה הוא רבי אברהם חנוך הופמן זצ"ל, ממנו קבל הבנה אמיתית בתורת המוסר.

וכתב עליו: 'ודע אני בעצמי שמעט יראת השמים שיש לי, קבלתי ממנו'. ומספר שרבי אברהם חנוך הופמן התגורר בעבר בחו"ל, ובבחרותו עלה לארץ. ומרב תשוקתו לעלות לארץ ישראל לא רצה לשאת אשה בחו"ל, שמא לא תסכים לעלות לארץ. ובהיותו עני מדכא, ואין בידו הסכום הנדרש להוצאות הדרך, וגם תעודת הפספורט לא היתה לו, החליט לעשות את הדרך רגלי, וכן עשה. כתת את רגליו מעיר לעיר ומכפר לכפר, מוילנא עד אודיסא וכו', וכאשר שאלוהו כיצד אינו חושש לעבר את הדרך, ללא פספורט, היה פותח את הסדור ומראה על 'תפלת הדרך', ואומר: 'זהו הפספורט שלי! כשהגיע לעיר הנמל אודיסא, עלה על אניה המתעתדת להפליג לארץ ישראל, כשחבילתו בידו. והנה, הגיע בודק האשורים על תשלום דמי הנסיעה ובקש ממנו את תעודותיו, וכיון שלא היו בידו גרשו בחזרה אל החוף, ואף חבילתו נשארה בספינה... למזלו, התעכבה האנייה, שכבר עמדה להפליג, כשאחד הנוסעים הביא עמו עדר גדול של כבשים ועזים כדי להטעינם על האנייה. נדחק ר' אברהם חנוך בין הצאן ועלה אתם על האנייה מבלי שירגישו בו כלל, ורק כשזזה הספינה ממקומה, חזר אל חבילתו. וכך יצא בדרכו אל ארץ ישראל. לאחר שעברו כמה ימים והנוסעים החלו להפיר האחד את חברו, שאלוהו אם יש לו בארץ איזה קרוב משפחה או ידיד, ומשענה בשלילה, החלו להציק לו בשאלות: כיצד נוסע אתה לארץ שאינך מכירה ללא פרוטה בכיסך? והשיב להם: 'יש לי צ'ק בנקאי על סכום ענק, הוא רשום על הבנק הכי גדול בעולם שמכבדים אותם בכל מקום בעולם'. בשמעם כך, החלו הנוסעים לכבדו ובקשו מפעם לפעם שיראה להם את הצ'ק. לבסוף, גאות ר' אברהם חנוך להראות להם את הצ'ק: הוציא גיר מכיסו שהיה כתוב עליו 'תני רב תחליפא אחוה דרבנאי חוזהא, כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד יום הכפורים', והוסיף ואמר: 'נאמן עלי בעל ההבטחה שיקים דבריו! וכתב רבי בן ציון ידלר זצ"ל: 'זכורני שגיר זה היה מונח בכיסו כל ימי חייו'. וממשיך לתאר את הסייעתא דשמיא שהיתה לו כשהגיע לארץ, ואת הנהגותיו הנפלאות שנהג בהם, וקדש שם שמים בכל מעשיו ודרכיו. ורבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל היה אומר עליו: 'טוב יצר כבוד לשמו' בגימטריה 'רבי אברהם חנוך הופמן'.

'אם קבנים, רחמנו ברחם אב על בנים! ספור מדהים'
תפלה היא קשר לבורא עולם, הקדוש ברוך הוא מחפה לקשר הזה, ממתיך שנתפתח לו את הפתח.

בזהר הקדוש (חלק א', פרשת ויחי) מספר מעשה נורא: רבי אלעזר, בנו של רבי שמעון, אמר לחבריו: בואו ונגמל חסד עם הרמון שהיה מלא אכל - רבי יוסי דפקיעין נפטר ויש לעשות לו טהרה ותכריכים ולקבר אותו.

הלכו התנאים הקדושים לביתו של רבי יוסי, ובדלת עמדה ילדה קטנה ולא נתנה להם להכנס, שמעו התנאים קול בכי נורא של ילד ובקשו להכנס פנימה, אך הילדה אמרה כי אחיה אינו מסכים לזה בשום פנים ואופן. הציצו וראו את אחיה, ילד קטן, יתום טרי, שוכב על אביו המת - פיו על פיו, גופו על גופו - והוא בוכה ומצוץ ואומר: רבונו של עולם, כתבת בתורתך 'שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך' - את אמנו כבר לקחת מאתנו לפני כמה שנים, איך לקחת את האבא לפני הילדים?! איך השארת אותי ואת אחותי לבד בעולם, בלי אבא שהיה לנו גם אב וגם אם? באותה שעה אמר רבי אלעזר לחבריו: איני יודע מה יהיה פה, אבל ודאי לי שיהיו כאן אותות ומופתים. אין דבר שיכול לעמד בפני דמעות כאלו! הילד המשיך לבכות, ולפתע הם שומעים את רבי יוסי קורא להם מתוך החדר!

כשנכנסו, מצאו אותו מלטף את בנו כשעיניו זולגות דמעות. פנה ואמר להם: דעו לכם, כבר הייתי בבית דין של מעלה, והכיניו שם שלוש מאות פסאות, אך דמעותיו של בני העיפו את הכסאות ממקומם והורידו את נשתי למטה.

לא יאמן! לא היה כאן אליהו או אלישע שהחיו מתים - כי אם דמעות של ילד קטן! זה כוחו של יהודי בתפלותיו!

את הספור הזה ספרתי בליל ראש השנה בבית כנסת. לאחר התפלה נגש אלי אחד המתפללים, איש הצלה, ואמר לי: 'אתה מספר ספור מלפני אלפים וחמש מאות שנה, אספר לך ספור מיום חמישי האחרון: קבלנו בקשר הודעה שיש רכב הפוך בין באר שבע לירחם. אני לא הייתי באזור ולא יכולתי לעשות דבר, אך חבר שלי שהיה ברקבו בקרבת מקום יחד עם ובנותיו, 'טס' לעזר. כשהגיע לשם מצאו רכב הפוך ובתוכו אשה, נראית במצב קשה מאוד. מבט קצר הבהיר לו שלא שיד אפלו לנסות להציל אותה... לידה ישב ילד כבן עשר, בריא ושלם, איש ההצלה תפס בילד בכוח והוציאו משם.

הילד נסה להתנגד, אך הוא הכניס אותו אל הרכב השני, בו שהו הבנות, והורה להן לשמר עליו שלא יזוז. 'אין שום טעם שהילד יראה את אמו הולכת מן העולם' אמר לבנותיו - 'זה ספור של עשר דקות בערך עד שהכל יסתים'...

'חזרתי אל הרכב השני כדי לראות אם בכל אופן אפשר לטפל בה', המשיך לספר. ראינו את מצבה ולא שיד היה לנסות אפלו. הסתפלנו עליה באין אונים, אלא שלפתע, ברכב השני, קלט הילד ההמום את משמעות הענין. הוא זנק החוצה, נגש אלי ובקש כפה. הוא עשה רשם של ילד רוסי מנתק לגמרי מיהדות, ומעט התבלבלתי מהבקשה

הבלתי-צפויה. לא היתה לי כפה מיתרת, אך הבנות מצאו ברכב חתול של תינוק, וקשרו אותו לראשו... ואז הילד רץ, נעמד מול אמו הגוססת ופרץ בצרחות נוראיות: 'אמאאאאאאא!!!! אין לי אבא, אני בן יחיד. אל תלכי לי מהעולם!!!'

עצות וסגולות לראש השנה

- * השבוע האחרון של ראש השנה מסגל לתקן את כל השנה כלה - יום ראשון כנגד יום ראשון וכן על זו הדרך (מכתב מאליהו אלול - ראש השנה אות ס"ט), ובעשורת ימי תשובה מסגל לתקן את כל ימי חייו (לב אליהו בשם הגר"א).
- * היום האחרון של השנה שקול כנגד כל השנה כלה ומסגל לתקן את כל השנה (ח"י אדם קל"ח ה').
- * יזהר שלא יכעס בערב ראש השנה, וקל וחומר בראש השנה עצמו (הבן איש חי שנה א' נצבים ה"ו).
- * ראוי שיתן כפר נפשו - כפרות - עלות תרנגול בערב ראש השנה ואו בערב יום כפור, ויש שנותנים פעמים עלות של כ-20 ש"ח ויבדק שיגיע לעני לפני חג סוכות וזה סגלה לסיום שנתו (רבנו חיים ויטאל).
- * יקרא בערב ראש השנה בפרשת כי תבוא 11 פסוקים, מ'והיה כי תבא' עד 'והגר אשר בקרבך', וכל הקורא פרשה זו הקדוש ברוך הוא מעביר כרוז בקרקע, ואומר גביתי חובי מאדם זה, ומוחל על כל חטאותיו (רבנו חיים פלאג' מועד לכל חי' סימן י"ב אות ב', והבן איש חי).
- * לא ידבר לשון הרע, ואז הקדוש ברוך הוא אומר למקטרגים שלא ידברו עליו גם כן (עין פלא יועץ, ערך סגולות).
- * יזכה את הרבים, ואז יהיה בגדר של 'רבים צריכים לו' (פתבי הסבא מקלם צ"ל עמ' ס"א).
- * טוב להגיד (מזמור כ"ד בתהלים): 'לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה' בתפלות בראש השנה ופוחחים את ההיכל, וזו סגלה בדוקה לפרנסה, וטוב לומר בכל עשורת ימי התשובה ('יסוד ושרש העבודה' שער האיתון פ"א).
- * כתב רב האי גאון: יאמר בנחת ובמתינות את הפיוט 'אדון עולם', והוא ערב שתפלתו נשמעת! (מטה משה ח"א אות ל"א).

בתורה

"לאדם מערכי לב ומה מענה לשון" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת

מור"ר אבי: יעקב בן רחל זצוק: מרן הראש"ל הרב עובדיה יוסף זצ"ל מרת אמי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף: הרב מאיר נסים בן כמסאנה מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל נפתי בן רחל: אברהם בן שמחה: גורג'י בן שמחה: יעקב ישראל בן גלית רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: בן ציון קליין שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל: אפרים בן מדלן אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (חג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן יוני שמחה בת סרח: יפה נדרה בת נעמה: רחל בת שמעון: דליה בת חיים הגר בת אהרן והרטה: כותון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמסיה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן שושנה נוואל בת שדרה: רבקה בת רחל

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה גילי בלומנר, אלעזר בן שמחה, יצחק בן גיטי

זיווג הגון: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה: רחלי בת זהבה עדינה בת שמחה: בתי בת אסתר: הדר ברטה ורוני איילת בנות כרמית נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה: אריק בן חיה: שלי בת חיה

לרפואה:

אהרון בן רחל: משה בן רחל: אהרון בן מרים מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עדי בן גר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה אוטל בת גלית: ויקטוריה בת שירה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: אסתר בת שלומית רחל בת נטרה: חות בת ליה: נורית בת רחל לימור הודיה: ושרונה בנות תורן יפה

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: לאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: לאה רחל בת איריס: טריק בת למלם ויקטוריה תקוה בת רינה: דניאלה בת עופרה מאיר יעקב בן רחל: הילה בת ישראלה מירי בת סוזן: חיים יוסף בן איריס: סרה בת שהאין

להזמנות, להקדשות ולתרומות במייל:

Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

סימנים לראש השנה - סדר ליל ראש השנה

* נקדים ונאמר שרבו המנהגים בסדר ליל ראש השנה, וינהג האדם לפי מנהגי אבותיו.

המוציא

טובלים את פרוסת החלה בדבש או בסוכר ויש אומרים לטבל עם מעט מלח, לפני שמברכים המוציא לחם מן הארץ.

תמר

לוקחים תמר, מברכים עליו: ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם בורא פרי העץ. טועמים ובולעים מעט ואומרים: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שיתמו אויבינו ושונאינו וכל מבקשי רעתנו".

לובי

לוקחים לובי ואומרים: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שירבו זכיותינו ותלבבנו".

פרתי

לוקחים כרתי ואומרים: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שיכרתו אויבינו ושונאינו וכל מבקשי רעתנו".

סלקא

לוקחים סלקא ואומרים: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שישתלקו אויבינו ושונאינו וכל מבקשי רעתנו".

קרא

לוקחים קרא (דלעת) ואומרים: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתקרע רע גזר דיננו, ויקרא לפניך זכיותינו".

רמון

לוקחים רמון (מתוק) ואומרים: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שנהיה מלאים מצות כרמון".

תפוח בדבש

לוקחים פרוסת תפוח טובלים בדבש או תפוח מבשל בסוכר ואומרים: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה".

ראש של כבש

לוקחים ראש של כבש ואומרים: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שנהיה לראש ולא לזנב. ותזכר לנו אילו של יצחק אבינו ע"ה, בן אברהם אבינו ע"ה".

והנהגים לקחת דג ואומרים גם: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שנפרה ונרבה כדגים ותשגים עלינו בעיני פקידא".

תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה

הרב שלמה לוונשטיין שליט"א

לקט פירושים מתוך שיעור פרשת שבוע

בביהכנ"ס "דברי שיר" רח' זכריה 4 ב"ב יום חמישי בשעה 22:00

גליון מס' 980

ראש השנה תשפ"ז

נחפשה דרכינו ונחקרה ונשובה

הסבא מנובהרדוק נהג לספר את המעשה הבא, דרכו היה ממחיש את ענין התשובה.

ברוסיה של לפני עשורים, נכנס לתקף חוק אשר אוסר ליבא סחורות מסוימות. כמובן שבפעלי החנויות היו יראים שפא יתפשו, ונקטו בתחבולות שונות כדי להסוות את היבוא האסור.

באחד מן הימים, הגיע פקח מטעם הממשלה לבקרת באחת החנויות. בעל הבית יצא לקראתו וחלק לו כבוד גדול. הוא חבק אותו, והתענין בשלומו, ולפני שבקש, כבר מעצמו הראה לו את כל הסחורות הפזורות וטמונות במרחבי החנות. בעל החנות לא דלג על אף מקום וסיר עם הפקח בחדרי המפעל ובכל המבואות.

כך השתקנע הפקח באמינות האדם אשר לפניו, הסיר כל חשד מלבו והבין כי בעל החנות הוא הישר באדם.

כאשר הגיעו תוך כדי סיור, למקום בו הייתה חבוייה הסחורה האסורה, עברו עליו ברפרוף ומהרו לעזוב את השטח, כיון שלא נצרכה בדיקה מדקדקת מאחר והפקח גלה בבעל הבית אמון מלא...

לכך נתן להשוות את חדש אלול. יצר הרע מגיע לאדם ונוקט אופני פעלה מתחכמים... תחלה אומר היצר, שצריך לעשות משהו... חדש אלול הגיע! ויחד עם היהודי, עורר היצר בידק ביתו ומחפש אצלו מה פשוטה... האם אתה טוב בתפלה? אם כן נבדוק מזוה זו... בלמוד התורה? נראה האם אתה מקפיד להופיע לסדרים בזמן... וכך עובר היצר עם האדם בצורתא, על רשימות הדברים בהם הוא באמת משתדל להיות טוב, ובוחן תחומים בהם הוא מקפיד במעשיו, והוא כלל אינו מעלה בדעתו, שהיצר הרע בודק יחד עמו!!!

ומה נדרש מאתנו?

תחלה, עלינו לחקור ולדעת מה התורה תובעת מאתנו, לכן, בחדש אלול פדאי מאד ללמוד את השער השלישי ב"שערי תשובה" לרבנו יונה. שם מבאר בפרוט, את דרישות התורה. רק אז נוכל להתחיל בתהליך חזרה בתשובה, לחפש ולהשוות בין הרצוי מאתנו ובין המצוי אצלנו.

ודרך תשובה הורית

כשמשה רבנו מבקש מהקב"ה שישלח לעמו ישראל אמר: "למה ה' יחרה אפד בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים בלח גדול וביד חזקה" (שמות לב, יא). והנה, בפסוק זה יש דבר תימה.

מדוע נצרך משה להוסיף ולהזכיר "אשר הוצאת מארץ מצרים", וכי צריך לתן בהם סימן? בבבבבב יש שני 'עם ישראל'? אחד שצא ממצרים, ועם נוסף שלא יצא ממצרים? על מנת להשיב על תמימה זו, נלמד מאמר חז"ל בענין חטא העגל (עבודה זרה ד, ב):

"אמר רבי יהושע בן לוי: לא עשו ישראל את העגל", כלומר לא היה ראוי יצרם להתגבר עליהן. "שנאמר (דברים ה, כו):

'מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי ולשמור את כל מצותי כל הימים', כי גבורים ואמיצי לבב ביראתם היו. אלא, גזרת מלך היתה לשלוט [היצר הרע] בם".

וכל כך למה?

"כדי לתן פתחון פה לבעלי תשובה". שאם יאמר החוטא: 'לא אשוב, שלא קבלתי איד אפשר שאתקן מעשי הרעים, אינני ראוי שיקבלוני חזרה - אומרים לו: צא ולמד ממעשה העגל, שפכרו ונתקבלו בתשובה.

"והיינו דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי: לא דוד ראוי לאותו מעשה [של בת שבע], ולא ישראל ראוי לאותו מעשה [של העגל]; לא דוד ראוי לאותו מעשה, דכתיב: 'ולבי חלל בקרבי'; ולא ישראל ראוי לאותו מעשה, דכתיב: 'מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי כל הימים'.

"אלא למה עשו? לומר כך, שאם חטא יחיד - אומרים לו: כלך אצל יחיד, ואם חטאו צבור - אומרים להם: לכו אצל צבור.

לכן, אל יחשוב הנכשל, החוטא, שמשעשה שחטא, דחוי ומנדה הוא, ננעלו השערים בפניו, אלא יתבונן בתולדות העם, לפיק את הלקחים, ידע כי שערי תשובה פתוחים לפניו, יש בידו האפשרות לשוב, להתקבל באהבה.

וכאן בא משה רבנו וטוען: כשהיה עם ישראל במצרים, שלחתיני בחיפיות להוציאם משם, לשלח אותם במהירות מטומאת מצרים שלא יטמעו בשער החמשים. ובציאה עצמה - כל המהלך של ערב פסח היה בחפזו:

הבשר נאכל בהיותו צלי אש, שכן הוא קל להתבשל מהרה [אבן עזרא].

צורת האכילה - "וככה תאכלו אותו, מתיכם חגרים נעליכם בגליכם, ומקלכם בידכם" - מזמנים לדרך. "ואכלתם אותו בחפזו" - בבקלה ובמהירות, "פסח הוא לה" (שמות יב, יא).

הזמן שהקצב לאכילה גם הוא קצר - הפסח אינו נאכל אלא עד חצות. וגם סוג הלחם הוא תוצאה של 'חפזו' - "שבעת זמנים תאכל עליו מצות לחם עני, כי בחפזו יצאת מארץ מצרים" (דברים טז, ג), ומה קרה אז? לא הספיק בצקם להחמיץ.

שואל משה רבנו: רבנו של עולם, הרי כשהוצאתנו מארץ מצרים היית בבבבבב עם 'יד על הדפק' שלא נתמהמה, שפא חס ושלום תשתקענה נשמותינו בבצת טמאת מצרים. מדוע פצת כשהייתי אצלך, לא האצת בי לרדת להתגלות לעם ישראל? הרי אם היית שולח אותי לפני כמה שעות, לא היה העגל הזה!

על כרחך שהיה בזה מהלך - "להודיע דרך תשובה לרבים". אם כן, "למה יחרה אפד בעמך? סלח נא לעוון העם הזה!"

"וישב משה אל ה' ויאמר אנא חטא העם הזה חטאה גדלה ויעשו להם אלהי זהב" (שמות לב, לא)

נתאר לעצמנו, אדם נתפס בחשד למעשה פשע חמור. הוא עושה כל מאמץ כדי לשכור את עורך הדין הותיק והמנסה במדינה. הפרקליט עולה אל דוכן הסגור. מה יש לו להליץ?

הוא פותח ואומר כך: מכבדי השופטים, באתי היום ליצג את הנאשם. דעו לכם, מה שכתוב לפניכם בכתב התביעה, אלו הם רק מדגם ממעשיו הקטנים של מרשי...

סביר בהחלט שזה יהיה המשפט האחרון בקריירה שלו כעורך דין. אולי התביעה תשמח לאמץ אותו לשורותיה.

וכאן אנחנו משתוממים: היא? משה רבנו, בבואו לבקש על נפשו של ישראל, פותח ואומר: "אנא", בבקשה, "חטא העם הזה", ולא רק "חטא" אלא - "חטאה גדלה"! היכן למוד הזכות?!

אבל אחרי הכל כנראה שטעינו. הנה משה ממשיך מיד- 'ועתה אם תשא חטאתם' (שם, לב).

מה פשרם של דברים? כדי להסביר את המהלך של משה רבנו נקדים ונעשה הפרות עם מר יצר הרע, וכך אמרו חז"ל (שבת קה, ב):

"ותנא, רבי שמעון בן אלעזר אומר משום חילפא בר אגרא, שאמר משום רבי יוחנן בן נורי: המקרע בגדיו בחמתו, והמשבר כליו בחמתו, והמפזר מעותיו בחמתו, יהא בעיניו עובד עבודה זרה".

מדוע?!

"שכן אמנותו של יצר הרע. היום אומר לו, עשה כך. ולמחר אומר לו, עשה כך. עד שאומר לו: עבוד עבודה זרה, והולך ועובד"!

היצר הרע מתחכם הוא, פועל בשלבים. אף פעם אינו בא בהתקפה חזיתית. היום רק תשכור מחשב להקלדת חדושי תורה, מחר תבדק אותו קצת אולי יש בו איזה 'קליפי' מענין, וכך לאט לאט ידבקו בד כל הקליפות של הסטרא אחרא.

אם ראינו מאן דהו שהדרדר ב'פתאומיות', דע לך כי כבר זמן רב שנוצרו בקרבו זרעי הרוע, חלחלו בו כארס של עכנאי, עד שביום בהיר פרצו החוצה.

בא משה רבנו, הרועה הנאמן, וטוען: בני ישראל חנו בתחתית הקר "כאיש אחד בלב אחד", השיבו יעשה ונשמע, בטלו כל אישיותם ומאגניהם כלפי רצונך. תתברך. זכו לשמוע דברות מפי הגבורה, קבלו את התורה.

ופתאום, התרסקות שפז: "שחת העם, סרו מהר מן הדרך אשר צויתם, עשו להם עגל מסכה. וישתחוו לו, ויזבחו לו, ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלוד מארץ מצרים".

דבר לא צפוי התחולל כאן, זה לא המהלך המוכר של היצר הרע! לבטח הייתה כאן התערבות של כח שממי. 'גזרת מלך' הייתה זו.

לשם מה?

כנראה שהכשילו הזה שמש מטרה גדולה, חיונית מאד בחיי האמה - להורות דרך לשבים, לסלול להם נתיבי התשובה. לא היו ראויין ישראל לאותו מעשה, אלא כדי לתן פתחון פה לשבים.

כך?!

הנה בניד שבו בתשובה - "סלח נא לעם הזה"!

אם יהיו חטאיכם פשנים פשגל ולבינו

"אמר רבי יצחק: אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל, אם יהיו חטאיכם פשנים הללו שסדורות ובאות מששת ימי בראשית ועד עכשיו - פשגל ולבינו" (שבת פט, ב).

וב"ע יוסף" פרש את דברי רבי יצחק באופן זה:

אומרת הגמרא (ראש השנה יז, א): "ותנא דבי רבי ישמעאל: מעביר ראשון ראשון, וכן היא המדה". דרכו של הקדוש ברוך הוא שאף העוון הראשון שומטו ואינו מניחו על כך המאזנים. וממילא כשהאדם מוסיף על מחצה, חציו זכיות וחסדיו עונות - כיון שנתקשר העוון הראשון ממנו העונות, הרי מכריעות הזכיות את הכף. ומוסיף שם רבא: "ועון עצמו אינו נחקק, דאי איכא רובא עונות - מחשיב בהדיהו". דהינו,

אם עונותיו מרבים מזכיותיו, אזי נחשב לו אותו עוון ראשון והוא מצטרף למקסת העונות שלו.

ומעתה לפי זה, אם האדם צדיק, שרבו זכיות, או אפלו הוא בינוני, הרי עונותיו המנחים בכף המאזנים מנחים כסדרם, אלא שהראשון נחסר לגמרי ולא העלה כלל על כף המאזנים, שכן התחילו להניח על הכף רק מן העוון השני והלאה, ועליו מניחים העוון השלישי ועל השלישי העוון הרביעי וכו' הלאה. ואם האדם יצא חיב למרות חסדו של הקדוש ברוך הוא שהסכים לשים בצד את העוון הראשון, אז מוסיפים מעל כל העונות את העוון הראשון. יוצא שהעונות לא מסדרים לפי סדר עשייתם, וזהו שאמר רבי יצחק: "אם יהיו חטאיכם פשנים הללו שסדורות ובאות מששת ימי בראשית" - אם כן הרי אז רבו זכיות, וממילא - "פשגל ולבינו".

בן אדם, מה לך נרדם? קום...

דרכו של אדם היא להיות שבויה בתרדמת ההרגל ומתודך כך הוא שוכח מי הוא ומה הוא, ומה תפקידו בעולם. אך בחדש אלו, לקראת ימי הדין המתרגשים ובאים, מטלטלים אותו משנתו, וזועקים לו: קום! זכר את סבת היותך בעולם!

הרב ראובן קרלנשטיין זצ"ל ספר ששמע מן הסטיפלר, שבהיותו ילד שלחה אותו אמו לשמור את דרשותו של אחד המגידים שהגיע לעגרתם.

המגיד שדרש מעניני הפרשה אמר: בפרשת השבוע, פרשת שלח נאמר (במדבר יג, יא) "**למטה יוסף למטה מנשה נדי בן סוסי**".

לשם מה ירדה נשמתנו למטה? מדוע נלקחה ממקומה תחת פסא הכבוד והנחה בעולם השקר הלז?

למטה יוסף - על מנת להוסיף תורה ומצוות ולהרבות את זכיותינו לעולם הבא.

אולם לבסוף ארע הגרוע מכל - הנשמה הקדושה שכתה את מסרתה, ובמקום למטה יוסף, היא הפכה **למטה מנשה**, (כמו "כי נשני אלוקים") ומסרתה האמתית נשכחה מלבה.

ואם כן, אפוא, נדי, תגיד אהה, האם אינך **סוסי**...

הרב בנצח מ"זכרון יעקב דרש פעם על דין הנזיר, שצריך להביא בסוף ימי נזירותו קרבן חטאת. אחד מן הטעמים על כך הוא שהואיל והוא התעלה בימי נזירותו, התקרב לקדוש ברוך הוא, וטעם את הטעם הטוב של קרבתו, והלאה מכך הוא שב וחזר למהלך השגותי של בני אדם, עליו לכפר על כך בקרבן חטאת.

והוא הסביר זאת באמצעות משל:

גנב אחד נתן את עיניו בסוס טוב שהיה בארנותו של אי מי, והחליט כי הטוב ביותר יהיה להעביר את הסוס הגזעי הלזה לרשותו.

עוד באותו לילה, הוא מהר לארנה, נטל את הסוס ויצא לדרך. כאשר הגיע למקום מבטחים וקשר את הסוס כהלכה, נזכר כי לצדו של סוס זה עמד סוס נוסף, שגם הוא נראה משבח לא פחות ממנו, ואם כה בקלות הצליח להעביר לרשותו סוס אחד, אין סבה שלא ינסה לעשות זאת גם עם הסוס השני.

מבלי להסס, הוא מהר אל הארנה, אולם הפעם לא נזהר דיו והכה בבלת. פעבר שניות אחדות נדלק האור, ובעל הבית נכנס בצעדים מהירים אל תוך הארנה והבחין בו.

"מה מעשיך כאן?", שאל בעל הבית ונתן בו את עיניו המפחידות, "והיכן הסוס הנוסף שעמד כאן?", המשיך וחקר, כשאינו גורע ממנו את עיניו.

פתח הגנב את פיו ואמר: "אדוני, רוצה אני לומר לך דבר מה, אקמם חיב אני לציין שדבר סוד זה אינני אומר לכל אחד, אולם אותך מצאתי ראוי, כדי לגלות לפניך את צפונות לבי".

שם בעל הבית את אָזְנוֹ בַּאֲפִרְכָּסֶת, וְהִגְבִּי הַמְּשִׁיךְ: "וּבְכֹן, דַּע לָךְ, שֶׁבִּגְלֻלֵי הַקּוֹדֶם הֵייתִי אִדָּם עֲשִׂיר, וְהִעֲסַקְתִּי אוֹתָךְ כְּעוֹבֵד. אוֹלָם מֵאֲחֵר שֶׁהֻעַבְדְּתִי אוֹתָךְ בְּקִשְׁי רַב, וְאַף אֵת מִשְׁכַּרְתָּךְ לֹא שְׁלַמְתִּי בְּזִמּוֹ, בְּאֲשֶׁר כָּלוּ יָמִי וְנִשְׁמַתִּי עֲלֵתָה לְמִרְוּמִים, נִפְסַק לִי שְׁעָלִי לְשׁוּב חֲזָרָה לְעוֹלָם הַזֶּה, לְהִתְגַּלְגֵּל בְּגוֹף סוּס שֶׁיַּעֲבֹד אֶצְלָךְ, עַד שֶׁאֲשַׁלֵּם לָךְ אֵת כָּל מַה שֶׁלַּקְחָתִי מִמֶּךָ שְׁלֹא כְּדִין".

"בְּמִשְׁשׁ שָׁנִים עֲבַדְתִּי אוֹתָךְ בְּנֶאֱמֻנוֹת רַבָּה, אוֹלָם בְּלִילָה זֶה נִגְמַר הַתִּקּוֹן, וְאַנְכִי הַפְּכָתִי חֲזָרָה לְאִדָּם. זֶה פֶּשֶׁר הַסּוּס שֶׁנִּעְלַם וְהִמָּצְאִי כִּאֲךָ".

עֵינָיו שָׁל בַּעַל הַבֵּית נִקְרְעוּ לְרוּחָה, וְהוּא הִתְבּוֹנֵן בְּאִישׁ מִכָּף רָגַל וְעַד רֹאשׁ: "מַה בְּפִיד? סֶפֶק אֵת כְּפִיו זֶה לָזוֹ, "בְּחִנִּי לֹא שִׁמְעִיתִי וְלֹא רִאִיתִי סִפּוֹר מִפְּלֶא כְּמוֹ זֶה!".

"אָמַר לִי, הוֹסִיף לִזְמַר לְגַבֵּל לְאַחֵר הַרְהוּר קֶצֶר, "הָאֵם בְּרִשְׁוֹתָךְ כָּלִי מִטָּה, שְׁמִיכָה אוֹ כְּרִית?".

"מַה פְּתָאוֹס?", הִשִּׁיב הַגָּבֵל, "רַק בְּרָגַע זֶה נִהְיִיתִי".

"אָבִיָּא לָךְ מִשְׁלִי", הִצִּיעַ בְּנִדְיבוֹת, "וַיִּמָּה בְּדָבָר אֶכֶל וְשִׁתִּיה?". הַמְּשִׁיךְ לְהִתְעַנֵּן.

"אֵין לִי כְּלוּם", הִשְׁפִּיל הַגָּבֵל אֶת עֵינָיו, וְקִבֵּל בְּתוֹדָה אֵת כָּל מַה שֶׁהִבִּיא לוֹ, וְאַף אֵת הַבְּגָדִים הַנוֹסְפִים שֶׁבִּהֶם צִיד אוֹתוֹ בַּעַל הַבֵּית.

הוּא צָעַד לְעֵבֶר הַפֶּתַח כְּשֶׁמִּזְוָדָה גְּדוֹלָה מְלֵאָה בְּכָל טוֹב עַל גִּבּוֹ, כְּשֶׁבַע הַבֵּית נִזְכַּר בְּמִשְׁהוֹ, הוּא טָפַח עַל מִצְחוֹ וְקָרָא: "אֵיד קוֹרְאִים לָךְ?".

"בִּגְלֻלֵי הַקּוֹדֶם", הִשִּׁיב הַגָּבֵל, "קָרָא לִי מִשָּׁה".

"שְׁמַע, מִשָּׁה", נִפְרַד מִמֶּנּוּ בַּעַל הַבֵּית וְהִנִּיחַ אֶת יָדוֹ בִּידֵיָּדוֹת עַל כְּתָפוֹ, "אֵנִי כֹה אוֹהֵב אוֹתָךְ, וְלָכֵן אֵנִי מִבְּקֵשׁ בְּלֵב כּוֹאֵב לִזְמַר לָךְ אֵת הַדְּבָרִים הַבְּאִים: רֵאָה מַה קָרָה לָךְ בִּגְלֻלֵי הַקּוֹדֶם, בְּגִלְגַּל הַתְּהוֹמָתָךְ, לָכֵן לַפְּחוֹת כָּעַת שְׁמַר עַל עֲצָמְךָ, שְׁלֹא יַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ לְהִגַּב בְּאִפּוֹ כֹה מִבִּישׁ".

הִנֵּה הַגָּבֵל בְּרֹאשׁוֹ, וְיִמְהַר לִלְכֵת לְדִרְכּוֹ.

כְּעֵבֶר שְׁלֹשָׁה יָמִים, צָעַד בַּעַל הַבֵּית הַתַּמִּים בְּשׁוֹק, וְהִנֵּה לְתַדְהֻמָּתוֹ הוּא רוֹאָה אֶת הַסּוּס שֶׁלֹּו עוֹמֵד לְמִכְיָרָה! נִרְעַשׁ וְנִפְתָּח הוּא מֵהָר לְגִשְׁתִּי אֵלָיו, וְלַצֶּלֶק אֶל תוֹךְ אָזְנוֹ: "מִשָּׁה, מִשָּׁה! הָאֵם כָּבֵר שְׁכַחְתָּ? כֹּה מֵהָר נִהְיִיתָ שׁוֹב סוּס?!"...

כִּי אָכֵן כֵּן, הִגְעִנוּ כָּל זֹאת, אֵין אֲנוּ אֶלָּא סוּס פְּשׁוּט... אִסּוּף מַצּוּוֹת, וְאֵם שְׁכַחְנוּ כָּל זֹאת, אֵין אֲנוּ אֶלָּא סוּס פְּשׁוּט... רַעִיוֹן דּוֹמָה מוֹפִיעַ בְּדָבָרֵי הַמִּפְרָשִׁים בְּפִרְשַׁת נִשְׂא עַל הַמִּלִּים (בְּמִדְבָּר ד, כד): "זֹאת עֲבוֹדַת מִשְׁפָּחוֹת הַגֵּרָשִׁי לַעֲבָד וּלְמִשָּׁא". אֲנוּ בְּנֵי אִדָּם, וְכֹאשֶׁר נִגָּר עַל הַנִּשְׁמָה לְדַת לְמִטָּה, הִיא מִסְרִיבַת לְדַת, בְּאִמְרָה שְׁאֵין לָהּ כָּל טַעַם בְּעוֹלָם הַשִּׁקָּר, שְׁאֵלָיו הִיא נִשְׁלַחַת.

לְבִסּוֹף מִגְרָשִׁים אוֹתָהּ מִן הַשָּׂמִים אֶל הַגּוֹף הַמִּיַּעַד עֲבוּרָה, וְאֵם כֵּן יוֹצֵא אֶפְרָא שֶׁכָּלְנוּ בְּנֵי הַגֵּרָשִׁי. וְהַמִּטָּה שֶׁלְשָׁמָה הִגְעִנוּ לָזֶה הָעוֹלָם, הִיא לַעֲבָד, כְּלוּמַר כְּדִי לַעֲבֹד אֵת ה', וּלְמִשָּׁא – עַל מְנַת לְשִׁמֵּשׁ כְּמִרְכָּבָה לְשִׁכְיָהּ.

אֵךְ לְמַעֲשָׂה, מַצִּיאֹת חֲיִינוּ מְלַמֶּדֶת, כִּי אִדָּם מַצְלִיחַ לַעֲמֹד בְּכָבוֹד בְּכָל הַמְּשִׁימוֹת וְהַדְּרִישׁוֹת הַגְּשָׁמִיּוֹת שֶׁהוּא מַצִּיב לַעֲצָמוֹ, הוּא מְסַגֵּל לַעֲבָד כְּעֶשֶׂר שְׁעוֹת בְּיָמָה, וְלַעֲתִים אֵף יוֹתֵר מִכָּךְ, אוֹלָם כְּאֲשֶׁר הוּא מְגִיעַ לְתַפְלָה אוֹ לְשַׁעוּר הַיּוֹמִי, הוּא חֵשׁ בְּעִצְמוֹתָהּ גְּדוֹלָה, וְתוֹךְ דַּקּוֹת סְפּוּרוֹת נִשְׁמַט רֹאשׁוֹ וְהוּא נִרְדָּם.

וְלָכֵן מִדְּגִישָׁה הַתּוֹרָה אֵת מַה שֶׁעֲלִינוּ לְזַכֵּר הֵיטֵב: "זֹאת עֲבוֹדַת מִשְׁפָּחוֹת הַגֵּרָשִׁי לַעֲבָד וּלְמִשָּׁא", יֵשׁ לָנוּ מִטָּרָה בְּרוּרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּעֲבוֹדַת ה' וּבְמִשָּׁא הַמִּרְכָּבָה. וְחִלְלִילָה לָנוּ מִהִפְכֵיכֶת הַיּוֹצְרוֹת כֶּךָ שֶׁנִּדְמָה כִּי מְשִׁימַת חֲיִינוּ הִיא לַעֲבָד, וְאֵלֶּה הַרוֹחֲנִיּוֹת – הַתַּפְלָה וְהַלְמוּד – תַּעֲלִיק עֲלִינוּ כְּמִשָּׁא. בְּאִפּוֹ זֶה נִצְלִיחַ לְשַׁמֵּר אֵת צֶלֶם הָאֱלֹקִים שֶׁבָּנוּ, וְלֹא לְהַפִּיךְ לְגִדִּי, שֶׁהוּא בְּעֵצֶם סוּסִי...

צִדִּיקִים גְּמוּרִים נִכְתָּבִין וְנִחְתָּמִין לְאַלְתֵּר לְחַיִּים

הַגְּמָרָא אוֹמְרַת (רֹאשׁ הַשָּׁנָה טז, ב): "ג' סְפָרִים נִפְתָּחִים בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה... צִדִּיקִים גְּמוּרִים נִכְתָּבִין וְנִחְתָּמִין לְאַלְתֵּר לְחַיִּים. רְשָׁעִים גְּמוּרִים נִכְתָּבִין וְנִחְתָּמִין לְאַלְתֵּר לְמִיתָה. בִּינוּנִים תְּלוּוִין וְעוֹמְדִין...". וּפְרָשׁוֹ בְּתוֹסְפוֹת, שֶׁפָּעִמִּים אֲנוּ מוֹצֵאִים שֶׁצִּדִּיקִים נִכְתָּבִים לְמִיתָה וְאֵלֶּיךָ רְשָׁעִים גְּמוּרִים נִחְתָּמִים לְחַיִּים, וּמִכָּאֵן אֲנוּ לְמִידִם שֶׁבְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה נִדּוֹן הָאִדָּם עַל חֲטֵי הָעוֹלָם הַבָּא שְׁלֹו.

וְהַקְשָׁה עַל דְּבָרֵיהֶם הַמְּשִׁיגִים רַבִּי אֲלִיהוּ לופִּינָאן זצ"ל: אֵיד אֶפְשָׁר לְקַבּוֹעַ עַל אִדָּם בְּעוֹדוֹ חַי, אִם יִהְיֶה לוֹ עוֹלָם הַבָּא אוֹ לֹא? הֲלֹא אֶפְלוּ רְשָׁע גְּמוּר שֶׁעָשָׂה בְּסוּף יָמָיו תְּשׁוּבָה – אֵין מִזְכְּרִין לוֹ אֵת רְשָׁעוֹ, וְכֵן לְהַפֶּךְ – צִדִּיק שֶׁבְּסוּף יָמָיו חָטָא נִדּוֹן לְגַהֲנִים, וְכִיצַד נִתּוּ לְקַבּוֹעַ דְּבָר זֶה מִרֹאשׁ?

אֶלָּא שְׁנֵי לִישָׁב אֵת הַדְּבָרִים עַל פִּי מֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרָכָה עַל הַפְּסוּק (וִיקָרָא יא, מג): "וְלֹא תִטְמָאוּ בָהֶם וְנִטְמָתֶם בָּם" – "אִדָּם מִטְמָא אֵת עַצְמוֹ מַעַט – מִטְמָאִין אוֹתוֹ הַרְבֵּה (רְשָׁי: מִנִּיחוּן אוֹתוֹ לִיטְמָא הַרְבֵּה), מִלְמַטָּה – מִטְמָאִין אוֹתוֹ מִלְמַעְלָה, בְּעוֹלָם הַזֶּה – מִטְמָאִין אוֹתוֹ לְעוֹלָם הַבָּא..."

וְכֵן לְהַפֶּךְ עַל הַכְּתוּב (שָׁם כ, ז): "וְהִתְקַדְּשְׁתָּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים", פֶּרֶשׁ רְשָׁי: "וְהִתְקַדְּשְׁתָּם מַעַט וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים הַרְבֵּה, הַבָּא לְטָהָר – מִסְּעִינֵן אוֹתוֹ", וְעַל כֶּךָ אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרָכָה: "אִדָּם מִקְדָּשׁ עַצְמוֹ מַעַט – מִקְדָּשִׁין אוֹתוֹ הַרְבֵּה, מִלְמַטָּה – מִקְדָּשִׁין אוֹתוֹ מִלְמַעְלָה, בְּעוֹלָם הַזֶּה – מִקְדָּשִׁין אוֹתוֹ לְעוֹלָם הַבָּא..."

וְאֵם כֶּךָ מוּבָן אֶפְרָא הַדִּין שֶׁנֶּעֱשָׂה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד:

צִדִּיקִים גְּמוּרִים, אֲשֶׁר מִקְדָּשִׁים אֵת עַצְמָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, נִכְתָּבִים לְאַלְתֵּר לְחַיִּי הָעוֹלָם הַבָּא, כְּלוּמַר מִשְׁפִּיעִים עֲלֵיהֶם מִן הַשָּׂמִים שֶׁפַּע רוּחָנִי וְתוֹסַפֶּת קְדוּשָׁה עַל קְדוּשָׁתָם, כְּדִי שִׁינְחֻלוּ וְיִבְאוּ בְּטוֹחַ לְחַיִּי הָעוֹלָם הַבָּא.

וְלְהַפֶּךְ – רְשָׁעִים גְּמוּרִים נִכְתָּבִים וְנִחְתָּמִים לְאַלְתֵּר לְמִיתָה בְּעוֹלָם הַבָּא, כְּלוּמַר מַעֲמִידִים לָהֶם מְכַשּׁוֹלוֹת וְאֵין מִסְפִּיקִין בִּידָם לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, עַד שֶׁהֵם אֵינֶם נוֹתְנִים לֵב לְאַחֲרִיתָם וְנִאָּבְדִים מִן הָעוֹלָם הַבָּא, אֵךְ גַּם אֵז, בִּידָם לְהִתְאַמֵּץ וּלְשׁוּב וְאֵז יִנְצְלוּ מִרַע גִּזְרֵי דִינָם.

הַמִּלָּךְ

לֵב מִי לֹא יִירָא בְּעַמְדוֹ לְמִשְׁפָּט לִפְנֵי מִלָּךְ מַלְכֵי הַמִּלְכִּים הַקְּבָרָה, הַמִּלָּךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רֵם וְנִשְׂא, אֲשֶׁר קוֹצֵב לוֹ אֵת חֲיָיו וּפּוֹסֵק אֵת כָּל שִׁינְאָרַע עִמּוֹ בְּשָׁנָה הַבָּאָה! מִי אֵינוֹ חֵשׁ בְּרִטּוֹת הַחוֹלֶף בּוֹ בְּעַת אֲמִירַת "הַמִּלָּךְ?!"

וּבְכָל זֹאת, לוֹ הֵיִינוּ מַצְלִיחִים לְהַרְגִּישׁ אֵת הַפֶּחַד וְהַמּוֹרָא, כְּפִי שֶׁמְרַגֵּשׁ אִדָּם בְּשָׁעָה שֶׁהוּא עוֹמֵד לְדִין לִפְנֵי מִלָּךְ בְּשׁוֹר וְדָם לְמִשְׁפָּט – הֵיִינוּ נִרְאִים אַחֲרָת...

ה' חִפְץ חַיִּים" סֵפֶר כִּי בְּעַתּוֹ נִכְתָּבָה יְדִיעָה עַל כָּן יִשְׁיבָה שְׁתַּפְּסַע עַל יְדֵי הַרוֹסִים בְּרוּחוֹב, וְכִהְרָגֵלם בְּקִשׁוֹ לְהָרְגוֹ לֹא כָּל מִשְׁפָּט.

הֵם שֶׁלְפּוֹ רוֹבָה וְכִנּוּ אוֹתוֹ לְעֵבֶר שֶׁל הַבְּחוּר, אֵךְ בְּדֶרֶךְ גֵּס לֹא הִצְלִיחוּ לִירוֹת. הֵם הוֹסִיפוּ לְנִסּוֹת בָּכָה וּבְכָח, אֵךְ בְּאַרְחַ פֶּלֶא לֹא נִפְלְטָה אֵף יְרִיָּה מִן הַרוֹבָה.

לְבִסּוֹף, הוֹדוּ אֵף רְשָׁעִים אֵלֶּיךָ, כִּי כָח עֲלִיוֹן מַעֲכָב בְּעִדָּם, וְהֵם הִבִּיאוּ אֵת הַבְּחוּר לְמִשְׁטָרָה, שֶׁם שֶׁחֲרָרוּ אוֹתוֹ לֹלָא כָּל פֶּגַע. כְּאֲשֶׁר נִצָּא הַבְּחוּר לְחַפְשִׁי, נִדְּהֵמוּ כָּל מִכְרֵיו בְּרֹאשׁוֹתָם אוֹתוֹ – בְּאוֹתָהּ רִבְעֵי שָׁעָה שָׁבָה נְסוּ הַרוֹצְחִים לִירוֹת בּוֹ, הַלְבִּינוּ כָּל שְׁעוֹרוֹת רֹאשׁוֹ...

זֹאת הִיא הַתְּבִיעָה אֲלֵינוּ – סִים ה' חִפְץ חַיִּים" – פֶּחַד מְנַת מוֹחֲשִׁי נִכֵּר הֵיטֵב עַל הָאִדָּם, וְאֵם כֵּן – מִדּוּעַ בְּיוֹם הַדִּין הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא לֹא מְלַבִּינוֹת כָּל שְׁעוֹרוֹת רֹאשְׁנוּ מִרּוֹב פֶּחַד

תקיעת שופר

קולי שמעת, אל תעלם אָזנד.

בספר "אור המאיר" הביא משל נאה על מצות תקיעת שופר: מלך אחד שבניו חטאו לו, פָּעַס עליהם מאד ושלחם מעל פָּנָיו. הם יצאו מארצו, ועברו להתגורר בארץ נכריה. כָּעֵבֶר מספר שנים החלו הבנים להתמלא גֵּעוּגִים לאביהם, וטָכְסוּ עצות כיצד לעורר את רחמיו על מנת שיואיל להשיבם לארמונו.

לאחר מחשבה הם נִמְנוּ וְנִמְרוּ, כי הטוב ביותר יהיה לבוא לפניו ולבקש את רחמיו. וכך אכן עשו: הם נָסְעוּ לארמון המלוכה, וכשראו את המלך פָּרְצוּ בִּבְכִי, והבטיחו נִרְגָּשׁוֹת שלא ישובו על מעשיהם הרעים, ושמחים והלאה כל הנהגתם תהיה ראויה לבני מלך. למרבה ההפתעה, המלך כָּלַל לא התייחס לדברים, וגרוע מִכֵּן: נִדְמָה הָיָה כִּי עָצַם בקשת המחילה רק מעלה את חמתו יותר ויותר!

אחד מיועצי המלך ראה את צערם, וגלה להם את סבת הדבר: "ראו נא", אמר. "אתם הלא הייתם שנים מספר בין אנשים פשוטים, הרחק מגונוי ונמוסי המלכות הנהוגים בארמון. מבלי משים, גם כאשר באתם לפני המלך השתמשתם בבוטויים המונוניים ונָסִים, ודבר זה צָרָם למלך עד מאד! אם לעצתי תשמעו, אל תנסו שוב לדבר עמו, אלא פשוט השמיעו את קולכם מתחת לחלונו, ואז ודאי הוא יתמלא רחמים עליכם!"

כאשר אָנְחָנו מגיעים לפני הקדוש ברוך הוא בראש השנה, קִים חֶשֶׁשׁ שֶׁדְּבָרֵינוּ עֲלוּלִים רק להזיק לעצמנו, שכן כל השנה חיינו הרחק מארמון המלוכה, ואין אנו זוכרים כיצד יש לדבר עם המלך! על כן צוּתָה עלינו התורה לתקוע בשופר ולהשמיע קול תרועה, וכשקולות אלו מגיעים לפני פסא הכבוד, הקדוש ברוך הוא נזכר בנו ומזכר אותנו בדיון.

בראש השנה יתבונן

בספרים קדמונים הובא מעשה בחולה אחד, אשר לדעת הרמ"א נחשב בגין מחלתו ל"טריפה", וידעת הבית יוסף היה דינו כחי. אחד מגדולי אותו הדור נָעַץ לחולה שיעבור לגור בעירו של הבית יוסף, משום שָׁמֵן השמים נוהגים כִּלְפִי כל מקום כפי הפסק הנהוג שם. החולה שמע לדבריו, ונותר בחיים!

הנהגה זו של בית דין של מעלה לפסוק בכל מקום כפי הנהוג בו, מבארת כבר בגמרא בשבת (קל, א), שבעיר אחת בארץ ישראל היו פורתים עצים בשבת לצורך הבית, ואף על פי כן היו מתים בזמנם, משום שנהגו בזה כרבי אליעזר שהתיר לעשות כן, ורבי אליעזר היה המרא דאתרא באותו מקום.

מִרְן הַגִּר"ח קִינִיבֶסקי זצוק"ל הביא על פי זה באור נפלא, ששמע מאביו מִרְן ה"קהלות יעקב" זצ"ל. במסכת ראש השנה (טז, א) נאמר שבפסח העולם נדון על התבואה. והקשו התוספות שם מהמספר בגמרא בברכות (יח, ב), על חסיד אחד שאשתו צערה אותו בערב ראש השנה, והלך ולן בבית הקברות. בשמותו שם הוא שמע שתי רוחות המשוחרחות על כך שהשנה נגזר בשמים, כי כל היורע ברביעה ראשונה ביד

מלקה אותו. אותו חסיד אכן נהג כדבריהו וזרע ברביעה השנייה, ויתבואתו היתה היחידה שהצליחה. אם כך נמצא, שהזמן בו דנים על התבואה הוא ראש השנה, וכיצד אומרת המשנה שהעולם נדון על התבואה בפסח? בתרועה השני כותבים התוספות כי הסגיא בברכות היא לשיטת רבי יהודה, הסובר שהכל נדונים בראש השנה, אולם גזר הדין הסופי על התבואה נחתם בפסח.

והקשה הגר"ח קיניבסקי זצוק"ל, מה יענה על העבדה באותו חסיד, רבי יוסי הסובר (בראש השנה שם) שהאדם נדון בכל יום ויום, וכי כיצד נתן לחלוק על מעשה שהיה? והשיבו אביו זצ"ל, כי פגנת התוספות היא שאותו "חסיד אחד" היה נוהג תמיד בפסקיו של רבי יהודה, ועל כן בשמים נהגו לגביו כמותו שהכל נדונים בראש השנה. כלומר, אילו היה מאורע זה מתרחש אצל התנא הסובר שהעולם נדון על התבואה בפסח, והוא היה לו בבית הקברות בפסח, הוא היה שומע כיצד הרוחות משוחחות אז על דין התבואה - משום שפך הוא סובר, ולגביו זהו הזמן שבו העולם נדון על כך! (ועין "ערוך לנר" ראש השנה שם, שכתב: ש'אותו חסיד' היה רבי יהודה בעצמו - ולשיטתו אצל).

הוסיף על כך הגר"ח קיניבסקי זצוק"ל דבר נפלא עד מאד. במסכת עבודה זרה (כח:): נאמר שרב יהודה התיר לכוהל בשבת עין חולה, משום שהדבר הוא בגדר פקוח נפש. רב שמואל בר יהודה נחלק עליו, ואמר שהשומע לדברי רב יהודה - מחלל שבת! לבסוף, רב שמואל בר יהודה עצמו חלה בעינו, והוא שלח לשאול את רב יהודה אם מותר לו לכוהל בשבת את עינו החולה. השיבו רב יהודה: לכלם מתר, ולך אסור! ופרש רש"י: "שאתה אסרת וערערת על דבריי".

והקשה בספר "עבודת עבודה", מה בכך שרב שמואל בר יהודה אסר את הדבר, הרי לשיטת רב יהודה הדבר מתר! ובאר מִרְן הַגִּר"ח זצוק"ל על פי היסוד הנזכר, שלגבי רב שמואל בר יהודה אי אפשר היה להתיר את הרפואה משום פקוח נפש, כיון שהוא עצמו פסק והכריע שאין ספק נפשות בעין שמרדה - ובנוגע אליו כך ינהגו מן השמים, ובנדאי הוא לא נזק!

וצדקה מעבירין את רע הגזירה

בפרק "אשת חיל" משבח שלמה את האשה באמרו (משלי לא, כ-כא): "כפה פרשה לפני... לא תירא לביתה משלג כי כל ביתה לבש שנים", ומפרש רש"י בסוף משלי, שזכות מצות הצדקה תצמד לו, למי שיפתח את דו, שלא ירא משלג, דהיינו מהגיהנם.

ולכאורה, נשאלת השאלה: הלא נאמר על הקדוש ברוך הוא (דברים י, יז): "אשר לא ישא פנים ולא יקח שחד", ואם כן, אפוא, איך אפשר על ידי מצות צדקה להנצל מן הגיהנם? ובאר רבי נסים קרליץ זצוק"ל שאין המדבר בהצלה מן הגיהנם של מי שמגיע לו עֵנֶשׂ מן השמים, אלא שהקדוש ברוך הוא אינו מזמן לו את הצד הרע שיתפתח, וממילא אין הוא נכשל, ואין צורך כלל להענישו!

ומכאן רואים אנו עד כמה גדול כחה של הצדקה, שהיא מסוגלת למלטנו מן הצד הרע, ולמנוע מאתנו להכשיל.

בכל עניני הגליון נא לפנות למיכאל 0504-147001

כניסת שבת: 18:31
צאת שבת: 19:28
רבנו תם: 20:04

לקבלת העלון במייל:
sagifrenkel@gmail.
com
לתגובות והערות:
שגיא 054-6868199

זה השער לה' צדיקים
יבואו בו

ראש השנה - גמר תתימה מובח!

הגאון רבי שלמה לוונשטיין שליט"א - לצאת זכאי בראש השנה

כל אדם מתפלל ומייחל לעבור את הדין בראש השנה ולצאת בו זכאי, אך יתכן מצב שבו אדם יוצא זכאי בראש השנה במשך כל חייו, ולמרות זאת, כאשר יבוא לעולם הבא, מצבו יהיה ביש. בהקשר לכך יש משל נאה ששמעתי פעם מפי יהודי ירושלמי:

ראובן ושמעון, שני חברים, רכשו בעת ובעונה אחת רכב חדש. כעבור עשור הם נפגשו, ועיני שמעון נפערו מתדהמה: בעוד שרכבו שלו נראה כמו גרוטאה, רכבו של ראובן נראה כאילו יצא זה עתה מפס הייצור. "מה, כבר קנית עוד אחד?" שאל את ראובן. "לא", השיב ראובן. "זהו הרכב שקנינו ביחד". שמעון לא האמין למשמע אוזניו. "כיצד ייתכן שהרכב שלי נראה כמו גרוטאה ושלך נראה חדש לחלוטין?", אמר ראובן: "אני עושה לו 'טסט' מדי שנה".

"אז מה?", התפלא שמעון. "גם אני עושה לרכב שלי 'טסט'!" כן, אבל אתה יודע מה אני עושה כשאני מעביר אותו 'טסט'? אני בא למוסכניק ואומר לו: אל תבדוק רק את המנוע, אלא תבדוק את כל המערכות, ותתקנו את הטעון תיקון!", כששמע זאת ראובן, שתק ולא הוסיף לומר מאומה. היטב ידע כיצד בכל שנה הוא משלם ל'מאכער' שיעביר את הרכב טסט כדי שלא יצטרך לתקן את הליקויים שברכב. את הפירות הוא קוצר אפוא עכשיו...

והנמשל: יש יהודי שמגיע לראש השנה ואומר: "מה עושים? איך עוברים את הדין בשלום? ניתן קצת צדקה, נעשה קצת מעשים טובים". ואמנם הוא עובר את הדין אך לא מתקן את נפשו תיקון יסודי, וכך לאחר אריכות ימיו ושנותיו הוא מגיע לעולם העליון כשהוא 'גרוטאה'. לעומתו אדם בעל שכל, אינו מסתפק רק במעבר הדין גרידא, אלא הוא עושה שיפוצים, עורך חשבון נפש, ובודק מה אפשר לשפר. הוא מנסה לעלות ולהתקדם. ואמנם העולם הבא שלו נראה אחרת לגמרי.

בגמרא (יומא פו עא) מובא שישנם ארבעה חלוקי כפרה, ואחד מהם הוא: כאשר אדם עשה עבירה שיש בה כרת או מיתת בית דין, כגון חילול שבת או אכילת חמץ בפסח, תשובה ויום הכפורים תולים את העוון, והייסורים שבאים עליו ממרקים את העוון.

כיצד ניתן לכפר על העוון ללא ייסורים? אומר רבינו יונה בספרו "שערי תשובה" (שער ד) שהרוצה להימלט מן הייסורים יעסוק בצדקה, שהרי נאמר (משלי י): "וצדקה תציל ממות", ואם כוחה גדול להציל ממוות, על אחת כמה וכמה שהיא יכולה להציל מן הייסורים. מי שאין לו כסף לתת לצדקה, יעסוק בגמילות חסדים שמעלתה גדולה מן הצדקה, משום שצדקה היא רק עם העניים, ואלו גמילות חסדים היא גם עם העשירים, ובנוסף לכך צדקה היא מצוה שהאדם עושה בממונו וגמילות חסדים היא מצוה שהוא עושה בגופו, ועל כן חשיבותה גדולה יותר.

כאשר למדו את דברי רבינו יונה אלה אצל רבי נסים קרליץ, שאלוהו: אדם המפרנס את בני ביתו והוא עושה חסד עם אשתו וילדיו, האם זה נחשב לצדקה? כתשובה הביא רבי נסים את דברי הגמרא (כתובות נ) על הפסוק (תהילים קו): "עושה צדקה בכל עת" – "זה המפרנס את בניו ובנותיו כשהם קטנים". אם כן, משמע שזה נחשב כצדקה.

אמנם – המשיך רבי נסים – מסופר שאחד מן הרבנים בא לבקש צדקה ממאן דהו. אמר לו אותו אדם: "איני נותן צדקה! יש לי כבר חמישה-עשר ילדים שאני מפרנס אותם, ואם כן אני כבר בגדר 'עושה צדקה בכל עת'". אמר לו הרב: "על כך נאמר (ויקרא טז): 'ואל יבוא בכל עת אל הקודש'. אם רוצים לקיים מצוות צדקה כדבעי, צריך לתת צדקה גם מחוץ לבית!".

ביאר רבי נסים: אמנם הזן ומפרנס את בני ביתו נחשב לעושה צדקה, אך אין זו צדקה בנקיות, משום שיש לו אינטרס בכך. אם רוצים לזכות למצוות צדקה בדרגתה הגבוהה – צריך לתת צדקה גם כשאינן נותן כל נגיעות.

ממשיך רבינו יונה: "וכנגד כולן מצוות תלמוד תורה לשם שמים. וכל המועצות שזכרנו הן בכלל מה שאמר שלמה המלך עליו השלום (משלי טז): 'בחסד ואמת יכופר עוון', כי קניין התורה נקרא קניין האמת, כמו שנאמר (משלי כג) 'אמת קנה ואל תמכור'". ואכן אנחנו אומרים מדי בוקר: "אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה והקדש קיימת לו לעולם הבא, ואלו הן: כיבוד אב ואם וגמילות חסדים וכו' ותלמוד תורה כנגד כולם". עסק התורה הוא הדרך הטובה ביותר להינצל מן היסורים.

אחד ממקורבי רבי חיים קנייבסקי סיפר לי שפעם בא אליו ראש כולל והביא עמו את אחד מבכירי המשק הישראלי. אמר אותו בכיר לרבי חיים: "כבוד הרב, אני הולך לעשות עסק שלפי העסק אני אמור להרוויח בו עשרות מיליונים. אני רוצה לקחת את הרב כשותפי, ולתת לרב חצי מהרווחים". שאל הרב: "ומה אני אמור לעשות במסגרת השותפות?", "הרב לא צריך לעשות מאומה", אמר הבכיר. "אני רק צריך את התפילות והברכות של הרב". "תגיד, אתה קובע עתים לתורה?" שאל אותו רבי חיים.

הבכיר לא הבין את השאלה ופלפל בעיניו במבוכה. "הרב שואל אם אתה לומד תורה", מיהר ראש הכולל להסביר. זיק הבנה נדלק בעיני הבכיר. "בהחלט, אני לומד ביארצייט של אמא שלי..."

אך רבי חיים לא הרפה: "ומה באשר לכל יום? האם יש לך לימוד קבוע?" "לא, איני לומד תורה בכל יום", השיב הבכיר. "אם כן, איני מעוניין להיות שותף שלך", אמר רבי חיים בפסקנות. "אין בעסק כזה ברכה!".

ואם ישאל השואל: רק רגע, כבוד הרב, יש לך הזדמנות פה להרוויח עשרות מיליונים בלי שום מאמץ ובלי לבטל רגע אחד של תורה, לא חבל? בא רבי חיים ופסק: אם האדם שעושה את העסק לא יושב ולומד תורה, אין בעסקיו ברכה! כשאדם לומד תורה הוא משפיע ברכה על העולם כולו, אך בראש ובראשונה הוא משפיע ברכה על עצמו, והדבר הראשון שהוא מרוויח בכך הוא תוספת זכויות ליום הדין. מה, בסך הכל, רוצה כל אחד מאיתנו?

לחיות, לראות קצת נחת מהילדים, קצת פרנסה, וקצת בריאות, אך האמת היא שגם עבור זה צריך זכויות רבות. הדבר החזק ביותר שאדם יכול לעשות לקראת יום הדין הוא: להוסיף בלימוד תורה, ועל כן ממשיך רבינו יונה ואומר: "אם היה רגיל לקרוא פרק אחד ביום – יקרא שני פרקים, אם היה רגיל לקרוא פרשה אחת – יקרא שתי פרשיות".

שאלו על כך את רבי נסים: "כל זה טוב ויפה באדם שלא לומד כל היום, אך מה יעשה אדם שהוא אברך כולל וממילא לומד כל היום? במה הוא יכול להוסיף?" **אמר רבי נסים:** "עליו ללמוד בעיון ובהתמדת המחשבה, ללא מחשבות צדדיות. אם ינהג כך – תהיה זו זכות גדולה ליום הדין!".
(ומתוך האור' סדר תפילתנו)

מגיד המישרים הגאון רבי ברוך רזנבלום שליט"א – על כתבנו בספר החיים
"זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים וכתבנו בספר החיים למענך אלהים חיים" (מתוך התפילה)

בראש השנה ובעשרת ימי תשובה אנו מבקשים מהקב"ה: "זכרנו לחיים, מלך חפץ בחיים, וכתבנו בספר החיים". יאמר הקב"ה לאדם: כדי שאקבע אם להיענות לבקשה שלך ולגזור לך שנות חיים, יש לבחון אותך, האם אתה עצמך יודע על מה אתה מבקש? לשם מה אתה צריך חיים? מה המבט שלך על החיים? מהו סוד החיים?

רבי איצ'לה מוולוז'ין זצ"ל, בנו של רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל, כותב על אביו בהקדמה לספרו "נפש החיים": "וכה היה דברו אלי תמיד, שזה כל האדם לא לעצמו נברא, רק להועיל לאחרים (לאחרים) ככל אשר ימצא בכוחו לעשות".

כדי להבין את העומק המונח בדבריו, נקדים ונגע במשנתו של הסבא מקלם זצ"ל: מצד אחד האדם הוא נזר הבריאה, אך מצד שני, הוא היצור האומלל ביותר בתבל. ולמה? כי הוא איננו מסוגל לעשות שום דבר בכוחות עצמו. מהרגע שהוא נולד ועד לרגע שבו הוא עוזב את העולם, הוא נזקק לחסדי אחרים.

נולד התינוק – מהרגע הראשון הוא תלוי בזולת וזקוק לעזרה בכל צרכיו וענייניו. אמו מטפלת בו, מאכילה אותו, מנקה אותו, מרגיעה את בכיו... ברוך ה', התינוק גדל, וכבר הגיע לגיל שנה, הוא עדיין איננו מסוגל ללכת בכוחות עצמו. לאט לאט, בהדרגתיות, עוזרים לו ללכת, מחזיקים בידו.

בתחילה הוא פוסע כמה פסיעות ומועד ונופל, ועם הזמן הוא לומד לפסוע בכוחות עצמו. התינוק איננו מסוגל ללעוס, אין לו שיניים. רק לאחר שהוא גדל מעט, מתחילות לצמוח שיניים בפיו. החניכיים כואבות, והוא ממרר בבכי, ושוב הוא זקוק לאמו שתשאהו בחיקה ותרגיע את בכיו.

כל שנות גידולו נתון הילד לחסדי אמו. היא דואגת לכל צרכיו, מכינה ומבשלת את מאכליו ודואגת שהמאכלים יהיו נקיים ובריאים, שלא יקלקל את קיבתו. היא מלבישה אותו בבגדים חמים, שלא יצטנן, וכשאינו בקו הבריאות, היא דואגת לבריאותו ולהחלמתו, הולכת אותו לרופא ועוקבת באהבה ובדאגה אחר מצבו.

לאורך כל שנות ילדותו של הילד הוא זוכה לחינוך על ידי הוריו. הם מדריכים ומחנכים אותו בכל דבר, קטן כגדול. מלבד החינוך לתורה, יראת שמים ומידות טובות, הם מלמדים אותו איך לדבר ואיך לאכול, ואפילו איך לחצות את הכביש בבטחה. בכל דבר הוא זקוק להוריו ולרבותיו, ללמודיהם ולהדרכתיהם.

כשילד גדל ומגיע לפרקו, הוא זקוק לעזרתם של שדכנים. ולאחר שמקים את ביתו ונהיה בעל משפחה, הוא נזקק לגמ"ח השכונתי... וכשהוא זוכה לחתן את ילדיו ולהזדקן בכבוד, עם הזמן כוחותיו נחלשים, ושוב הוא זקוק לעזרתם של אחרים. בכל דבר ודבר, במשך כל ימי חייו, נזקק האדם לעזרת הזולת.

בלעדי העזרה הזו הוא לא יוכל להתקיים. האם ראינו תופעות כאלה אצל בעלי החיים? לא! בעל חי מיד לאחר שנולד נפרד מאמו והוא עצמאי לגורלו. לא מצינו אצל בעלי החיים שיתלוננו על כאבי שיניים ולא על הצטננות... הם אינם שומרים על היגיינה, אינם מקפידים על אורח חיים בריא, ובכל זאת מעולם לא נזקקו לשירותי 'קופת חולים'... אף אחד לא מדריך אותם איך לחצות כביש, וכמעט שלא נדרסים. הם גדלים פרא, מוצאים את מזונם בכוחות עצמם.

למה אצל בני אדם כל תהליך הגדילה שונה? מדוע הקב"ה ברא את האדם באופן כזה שהוא זקוק כל העת לחסדי הזולת? **אומר הסבא מקלם: יסוד הדבר הוא – כדי להשריש בנו את יסוד המוסר, יסוד הטוב, שהאדם נברא לא כדי לקבל, אלא כדי לתת ולהועיל לאחרים!**

כאשר האדם מתבונן בכל פרק מפרקי חייו הוא רואה שקיומו מתנה בעזרתם של אחרים. זה יסוד האדם! ומכאן יטביע האדם בתכונת נפשו את העזרה לזולת, בכל עת ובכל מצב יחפש איך יוכל להושיט ידו לעזרה ולחסד, בכל מאודו, עד שכל מהות חייו תהיה – "להועיל לאחרים". (נעימות יאמרו)

אחד מהסימנים שאוכלים בראש השנה הוא דג, ואומרים עליו: "שנהיה לראש ולא לזנב". ראיתי הסבר יקר על דרך המוסר: האריה והשועל, הנמר והצב, ושאר בעלי החיים, הולכים כשראשם מופנה קדימה, אבל הם מפנים את המבט גם לאחור, לראות מה קורה בזנב. יש בעל חיים אחד שלא יכול אף פעם להסתכל אחורה – הדג. הוא תמיד רואה רק מה שלפניו.

ויש כגון רמז חשוב: יהודי צריך להסתכל קדימה, כמו הדג, ולא להתבוסס בטעויות ובכישלונות של העבר. אם אדם מסתכל על "הזנב", הוא אומר לעצמו: 'איזו קופה של שרצים הולכת אחרי! כל כך הרבה חטאים עשיתי בימי חיי, כל כך הרבה נפילות נפלות! די, אין לי סיכוי! ומה קורה אז? האדם מתייאש.

וכשהוא מתייאש – הוא חוסם לעצמו את הדרך, הוא לא יכול להתקדם. המבט של האדם צריך להיות באופן של "שנהיה לראש ולא לזנב" – אל תדשדש במה שהיה בעבר. תלמד מהטעויות של העבר, אבל תסתכל תמיד קדימה. תדע תמיד שיש לך כוח לשוב, תתרומם ותמשיך להתקדם הלאה והלאה.

היצר הרע רוצה לגרום לאדם להמשיך לבוסס בנפילות, ולכן הוא מכניס לו לראש מחשבות של ייאוש: כל כך הרבה פעמים ניסיתי, ולא הצלחתי... אני כזה כלומניק... לפני ראש השנה שעבר קיבלתי על עצמי להתפלל יותר בכוונה ולברך יותר בכוונה. ומה קרה? החזקתי מעמד בקושי שבועיים. קיבלתי על עצמי להיות ותרן, ולא לכעוס, ושוב ושוב אני נופל. די, אין לי סיכוי להצליח... זאת עצת היצר. זאת הטעות הקשה ביותר. דע לך, "שבע יפול צדיק וקם" (משלי כד) גם אם נפלת שוב ושוב, אל תתייאש.

תלמיד חכם אחד פגש את הרב אורי זוהר זצ"ל, ואמר לו: "אתה מגדולי בעלי התשובה בדור האחרון. אולי תלמד אותנו איך עושים תשובה?", אמר לו הרב אורי זוהר: "בארצות הברית פועלת רשת ענקית של רכבות תחתיות, המשרתת עשרות אלפי נוסעים. אדם שלא מכיר את הרשת הזאת של המטרו, יסתבך לחלוטין בין מאות המסילות והרכבות. מה עליו לעשות כדי שיוכל להגיע למחוז חפצו? הוא ניגש למפה. כתוב בה 'אני עומד פה'. יפה, הוא יודע איפה הוא. זהו השלב הראשון.

עכשיו הוא מגדיר לעצמו את היעד שלו, ובוחן את החץ המוביל אל היעד. בדומה לזה, אמר הרב אורי זוהר, "הדבר הראשון שתמיד הייתי שואל את עצמי הוא – איפה אני עומד? אני רוצה לדעת מה המצב האמיתי שלי, לא עם דמיונות.

אם אדם חושב שהוא במעלה גבוהה ממה שהוא באמת, או בדרגה פחותה מהדרגה שלו, הוא לא יוכל להתקדם באופן נכון. לכן, קודם כול אדם צריך לשאול את עצמו – איפה אני עומד? אחרי שהוא יודע איפה הוא עומד, הוא צריך לבדוק איפה החיצים שיכולים להוביל אותו לשלב הבא.

הוא שואל את עצמו – מה היעד שאליז אני רוצה להגיע? מה אני צריך לעשות עכשיו כדי להגיע ליעד? צריך לעשות צעד אחרי צעד. החכמה היא – גם אם נפלת, תמשיך לנסוע! אל תישאר באותו מקום. אל תאמר 'נתקעתי, ואני עכשיו לא יודע מה לעשות'. צא מהבור!". ('שש באמרתך')

אופק חדרה

הדלקת הנר	יציאת החג	רבינו תם
18:23	19:27	20:07
18:33	19:21	20:06

באה התורה ונותנת לנו עצה לקראת ראש השנה יום הדין: קיבלת קבלה - "ניצבים"! תשמור בעקשנות על הקבלה שקיבלת על עצמך, אל תפר אותה! גם אם זה לא נעים, גם אם יכעסו עליך, גם אם יורידו לך במשכורת - הכל מתגמד לעומת הקבלה שלך. אתה תשמור עליה - והיא תשמור עליך ביום הדין.

מבקשים חיים ובריאות טובה, ונחת ופרנסה טובה... מבקשים מהקב"ה שימחול לנו על כל עוונותינו.

מבקשים ומבקשים, אך מה אנחנו נותנים בתמורה? נכון, כולנו מקבלים על עצמנו קבלות, מנסים לתקן ולשפר, אבל "לב יודע מרת נפשו", ויודעים אנו עד כמה איננו מושלמים במידות ובמעשים טובים, עד כמה אנחנו קטנים...

ועל אף זאת, מאחר שחפצים אנו באמת ובתמים לחזור בתשובה, ועושים כל שביכולתנו כדי להתקדם ולהשתפר - הקב"ה מקבל את תשובתנו באהבה וברצון.

נחמד את הדברים באמצעות סיפור נפלא, שסופר על ידי בעל המעשה עצמו:

בבעלותו של אותו אדם היתה חנות לתכשיטי זהב. יום אחד נכנסה לחנות ילדה כבת עשר. הוא די התפלא. מאחר ובדרך כלל לא באות ילדות לקנות תכשיטי יקר, בלי שיהיה עימם אדם מבוגר.

"כן, מה את מחפשת?"
"אני רוצה לקנות שרשרת זהב".

הילדה סקרה את התכשיטים המוצגים לראווה מתחת לזכוכית העבה, והצביעה על שרשרת זהב מרשימה, מעוצבת להפליא.
"את השרשרת הזאת אני רוצה".

יש לך טעם טוב. זו שרשרת יקרה במיוחד, אבל היא לא מתאימה לילדה קטנה.

"עבור מי את קונה את השרשרת?"
היא סיפרה לבעל החנות, שאביה ואמה נפטרו. אחותה הגדולה מטפלת בה ובאחיה הקטנים, והיא שמחזיקה את כל הבית שלא יתפרק.

"אני והאחים שלי רואים כמה האחות הגדולה שלנו טורחת למעננו, במסירות כל כך גדולה, רצינו לעשות משהו בשבילה, שהיא תשמח. כבר הרבה זמן שאנחנו חוסכים כסף. כל שקל וכל עשר אגורות שיש לנו אנחנו שומרים בשביל לקנות לה שרשרת".

בעל החנות הוציא את השרשרת ממקומה המוגן.
"כמה כסף יש לך?"

הילדה פתחה את הארנק הוורוד הקטן שלה, ושפכה את מטבעות הכסף על הדלפק. היו שם הרבה מטבעות של עשר אגורות, ודי הרבה מטבעות של שקל. היו מספר מטבעות של עשרה שקלים. בהערכה שטחית, הסכום הכולל לא עובר את המאה. מחירה של השרשרת - כמה אלפי שקלים.

"בסדר", אומר לה האיש. "אני אעטוף את השרשרת בעטיפה יפה, ואת תכתבי בינתיים ברכה לאחות שלך".

הילדה יצאה מאושרת, מחזיקה בעדינות בשקית עם המתנה לאחותה.

בערב, לקראת שעת הסגירה, הגיעה בחורה מבוהלת. היא הושיטה לבעל החנות את השרשרת, ואמרה: "אני ממש מתנצלת. אחותי באה לכאן היום בלי לשאול אותי. אני לא מבינה איך היא לקחה את השרשרת הזאת בלי לשלם. היא ילדה טובה, היא רק רצתה לשמח אותי. לא היו לה כוונות רעות, היא האמינה באמת שהיא קנתה את השרשרת... אני ממש מתנצלת".

"היא באמת קנתה את השרשרת", אמר בעל החנות.
"מה?"

היא הביטה בו מבולבלת. "זאת שרשרת של זהב אמיתי, נכון? זה לא 'הכל בשקל'. אמרה שהיא שילמה, אבל היו לה בארנק רק כמה עשרות שקלים, אז איך...?"
עיניו של בעל החנות הרצינו. "היא שילמה לי מה שאף אחד לא שילם לי".

"כן, אף אחד לא שילם לך כמה עשרות שקלים תמורת תכשיט ששווה אלפי שקלים..."

"כדלים וכרשים דפקנו דלתיך"

"אתם ניצבים היום כולכם לפני ה' אלוהיכם" (כט, ט). "היום" - זה ראש השנה, שבו כל באי עולם ניצבים לפני ה' לדין ולמשפט על כל מעשיהם.

אנו אומרים בסליחות: "כדלים וכרשים דפקנו דלתיך". מדוע משווים אותנו ל"כדלים ורשים"?

ביאר רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: מה עושה אדם שמוזמן לחתונה? מגיע לאולם, תופס לו מקום באחד השולחנות וממתין בנחת למלצר שיגיש לו את המנה הראשונה. אם אחד המלצרים יגש אליו עם מגש של קינוחים, הוא ידחה אותו בנימוס ויאמר: "לא, תודה. עוד לא התחלתי לאכול את הסלטים וכבר אתה מגיש לי קינוח?... יש סדר לאוכל: סלט, מנה ראשונה, מנה עיקרית, ורק לבסוף מגיע הקינוח"... אבל כשעני בא לחתונה, הוא אינו מוזמן כמו שאר האורחים. הוא מתיישב באחד השולחנות הצדדיים ומחכה למלצר הראשון שיעבור עם מגש אוכל. לא משנה לעני מה יש במגש - סלט, בשר, קינוח... העיקר להכניס משהו לפה ולהשקט את הרעב...

עם ישראל מתכווננים ליום הדין ועושים תשובה. אולם יש סדר לתשובה: חרטה, עזיבת החטא, ווידוי, קבלה לעתיד. הקדוש ברוך הוא שואל את עם ישראל: עשיתם תשובה? והם משיבים לו: "כדלים וכרשים דפקנו דלתיך". אנחנו כמו העניים הבאים לאולם שמחות ואוכלים מכל הבא ליד. אנחנו לא פועלים 'לפי הספר'. עשינו משהו, התחרטנו קצת, קיבלנו איזו קבלה - תקבל את מה שעשינו, גם אם זה חלקי ומועט.

אכן, הקדוש ברוך הוא מקבל אפילו חלקיקי תשובה שלנו, כי אנו באים לפניו כעניים בפתח. לכן, אם אדם הביע שמץ של חרטה על חטא שחטא, או שקיבל על עצמו איזו קבלה טובה, אל יאמר בליבו: "איזה ערך יש לך, הרי לא עשיתי תשובה שלמה". לא ולא! כל פיסת תשובה היא עולם ומלואו. הקדוש ברוך הוא בוחן כליות ולב ורואה את הרצון שלנו, הוא רואה את הקבלה שקיבלנו על עצמנו - ושש ושמה על כך, אפילו אם עשינו רק צעד ראשון עד להשלמת כל תהליך התשובה.

סיפר לי אברך חשוב על קרובת משפחתו, מורה בבית ספר בית יעקב בירושלים: היא מתגוררת בשכונת רמות בעיר. מידי בוקר היא נוסעת בשעה קבועה באוטובוס מביתה לבית הספר, מלבישה את הילדים הקטנים, מכינה להם סנדוויצ'ים...

יש מורות שבגלל מגבלת הזמן נאלצות להתפלל בנסיעה באוטובוס. אך אותה מורה קיבלה על עצמה להתפלל בבית בנחת. לשם כך היא קמה בשעת בוקר מוקדמת, כדי להספיק להכין את הילדים ולהתפלל בבית.

בוקר אחד היא התעוררה מאוחר. היא מיהרה לשלוח את הילדים למסודות הלימוד, אך לא נשאר לה זמן לתפילה בבית. היא התלבטה כיצד לנהוג. אם תתפלל בבית כהרגלה, היא תאחר לבית הספר. כיתה שלמה מחכה לה. מה עושים?

היא החליטה שלא לחרוג ממנהגה. התקשרה לבית הספר והודיעה שהיא נאלצת לאחר, בלי לפרט את הסיבה. זו הפעם הראשונה שהיא מאחרת, בהחלט לא נעים. אבל הקבלה שקיבלה על עצמה חזקה יותר מחוסר הנעימות. אפילו אם הדבר כרוך בקיזוז של כמה שקלים מהמשכורת - תפילה בנחת ובכוונה שווה יותר!

היתה לה קבלה נוספת: כשהיא מתפללת היא רוצה להיות מרוכזת בתפילה עם ריבונו של עולם, לכן היא מנתקת את הטלפון הנייד.

כך היא נהגה גם באותו בוקר. היא העבירה את הטלפון למצב שקט, הניחה אותו על השולחן ושקעה התפילה.

באותו יום היה פיגוע קשה באוטובוס שנסע מרמות לעיר. אמה של המורה שמעה על הפיגוע. היא ידעה שזה הזמן שבייתה נוסעת מדי בוקר בקו האוטובוס הזה מביתה לבית הספר. היא התקשרה אליה בבהלה, אך לא היה מענה. גם בעלה התקשר בהיסטריה - ואין מענה. אין צורך לתאר מה עבר בליבם באותם רגעים שנדמו כנצח.

האשה לא ידעה מכלום, היא סיימה את התפילה, לקחה את הטלפון וביטלה את 'מצב שקט'. היא ראתה עשרות שיחות שלא נענו. כל בני המשפחה ניסו ליצור איתה קשר. היא התקשרה לבעלה, הוא היה היסטרי: "מה איתך? הכל בסדר? לא שמעת? היה פיגוע באוטובוס שאת נוסעת בו מידי בוקר".

בזכות ההקפדה שלה לשמור על הקבלה שקיבלה על עצמה - היא קיבלה את חייה במתנה.

אנשים חייכו בהקלה, והאשה המבוגרת מסוף התור אמרה "זה בסדר... זה בסדר... אין דבר, צריך ללמד זכות, ימי הרחמים והסליחות ערב ראש השנה עכשיו..."

ערב ראש השנה עומד בפתח. כולנו נניח בעגלה שלנו בקשות. קופסה גדולה של בריאות, מארו של ילדים טובים ומחונכים. חבילה גדולה של הצלחה, קרטון 'אחד פלוס אחד' של אושר זוגי, ופרנסה טובה, רצון להתחזק בתורה ויראת שמיים. המוצרים יעברו על מסוע הקופה, אנחנו נחייך, ואז יגישו לנו אחר כבוד את החשבון...

לא תמיד יהיה לנו את הסכום בכיסנו, לעיתים נמצא שם רק כסף קטן, ולא לכולם יהיה צ'ק אפילו לא כזה שנשכח בבית. אבל אם נרגיש כדלים ורשים, נחוש את חוסר האונים ונזיל דימעה - יש סיכוי שאבא יופיע בפתח, יאחז את זרוענו הקטנה, ימחה את דמעותינו... והעגלה תהיה שלנו.

אבינו מלכנו! חדש עלינו שנה טובה!

(דורש טוב/עלון צוהר)

הלכות

הלכות תשובה

- בעשרת ימי תשובה יפשפש במעשיו לשוב בתשובה שלמה ממעשיו הרעים שעשה בכל ימות השנה, וישתדל להרבות במצוות ובצדקות ובמעשים טובים, כדי להכריע את הכף לזכות.

- טוב להרבות בימים אלו בלימוד ספרי מוסר, יותר מכל השנה. וכן ראוי לכל אדם לקבל על עצמו סייגים וגדרים בעשרת ימי תשובה כפי יכולתו.

- כשם שצריך האדם לשוב בתשובה מעברות שיש בהן מעשה, כך הוא צריך לחפש בדעות רעות שיש לו, ולשוב מן הכעס, ומן האיבה, ומן הקנאה, ומן ההיתול, ומרדיפת הממון והכבוד, ומרדיפת המאכלים, וכיוצא בהן.

- אל ידמה אדם בעל תשובה שהוא מרוחק ממעלת הצדיקים, מפני העוונות והחטאים שעשה - שאין הדבר כן, אלא אהוב ונחמד הוא לפני הבורא כאילו לא חטא מעולם, ולא עוד, אלא שכרו הרבה, שהרי טעם החטא ופרש ממנו וכבש יצרו.

- עיקר התשובה היא עזיבת החטא, דהיינו, שיעזור החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו, ויגמור בליבו שלא יתנחם על העבר, שנאמר: "כי אחרי שובי נחמתי". ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם, שנאמר: "ולא נאמר עוד אלוהינו למעשה ידינו" וכו'.

ומכל מקום נכון שמלבד זאת יקבל בעל תשובה על עצמו תיקון לכפר חטאותיו.

- שבעת הימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים הם כנגד שבעת ימי השבוע, ובכל יום ויום יעשה תשובה כפי כוחו, ויכוון לכפר בזה כל מה שחטא באותה שנה כנגד אותו היום. למשל, ביום הראשון בשבת יכוון לתקן כל מה שחטא ביום ראשון בשבת שבמשך כל אותה שנה, וביום השני יכוון לתקן כל ימי שני באותה שנה, וכן על זה הדרך.

- אם חטא לחברו בממון, כגון שגזל ממנו או לקח ממנו ריבית שלא כדין, וכיוצא בזה, ישיב לו תחילה את הממון שלקח ממנו שלא כדין, ואף כל פי שהשיב לו, אינו נמחל לו עד שיפייסנו. ואפילו אם לא הקניט את חברו אלא בדברים, צריך לפייסו.

- אם ביקש מחילה מחברו ואין חברו מוכן להתפייס עימו ולמחול לו - יחזור וילך פעם שניה ושלישית, ובכל פעם יקח עימו שלושה אנשים, ובכל פעם ישמעע באוזניו דברי ריצוי אחרים, ואם אינו מוכן להתפייס עימו אחר שלוש פעמים - אינו חייב להמשיך ולבקש ממנו מחילה.

- במה הדברים אמורים? כשחטא אדם לחברו, אבל כשחטא לרבו - אפילו רבו שאינו מובהק - צריך ללכת לפייסו אפילו אלף פעם עד שיתפייס.

- אמרו חז"ל: כל המעביר על מדותיו, מעביריו לו כל על פשעיו. ולכן המוחל לא היה אכזרי מלמחול לחברו, שהרי אם אינו רוצה למחול לחברו, אף לו לא ימחלו מן השמים, אלא ימחל בלב שלם ובנפש חפצה.

- חייב אדם לבקש סליחה ומחילה בערב יום הכיפורים מאביו ומאמו על כל מה שחטא להם ופגע בכבודם, ומי שאינו עושה כן, נקרא חוטא ומזלזל בכבוד אביו ואימו.

- אם הן לא ביקש מאביו ומאמו מחילה, או שהוא אנוס, ימחלו לו שלא בפניו, ויאמרו בפיהם בפירוש: "הרי אנו מוחלים לבננו פלוני על כל מה שחטא לנו במשך ימות השנה, ולא יענש, חס ושלום, בסיבתנו.

- ראוי ונכון שכל אדם יאמר בערב יום הכיפורים שהוא מוחל וסולח לכל מי שחטא כנגדו, בין בגופו בין בממונו. ויש נוהגים שהשליח ציבור מכריז בליל יום הכיפורים קודם "כל נדרי" ואומר: "רבותי, תמחלו זה לזה", וכולם עונים: "מחלנו", ומנהג יפה הוא.

(אורות ההלכה)

שבת שלום ושנה טובה ומתוקה

לעילוי נשמות: יואב בן מנחם בן סימון, שושנה שירה ח'ג'י בן סעדיה, לזכות אריה ח'ג'י בן שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בן סעדיה הינדי, ציון נר בן סעדיה, אסתר תוהמי בת סעדיה, מיטל ודיקלה בנות אסתר וישראל, חנה מנצור בת יוסף, רחל שני בת שלמה, חנוכה סמורס בן סלרה, אופיר בן יצחק, איוור נר בן זכריה, חוראל בן דוד, חיים כלאפו בן אסתר, אליעזר בן זולה, ציון בן רחל, אריאל בן זילפה, בניהו בן יהודית, איל בן צדוק, כרמלה בת גורל'ה, כוכבה בת אורה, אחרון בן חיים, שלמה בן רוזינה ואחרון, רוט רייזל בת יהודית, זכריה בן יפת חסן יעקב, שושנה שמעת בת ישראל, שושנה קמר בת עזרא.

לרפואת: נוי בת חילה, חנה בת סין-שרה שפירנצ, רונית בת זרבה, מארק בן רחל, אילן בן רומית, שושנה בת מזל, אסתר בת מרים, ליאת בת אסתר, מאיר רפאל בן מסעודה, שירן בת אילנה, נעמי בת אורלי, צבי כהן בן אמירה.

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.

"נכון, אבל היא שילמה לי במטבעות מאוד מיוחדים. ואם להפסיק לדבר בחידות, אז זה ככה: בדרך כלל, נכנסים לחנות שלי אנשים בעלי אמצעים. תכשיטי זהב זה דבר בהחלט לא זול, והחנות הזאת ידועה כחנות יוקרתית. שום אדם שנכנס לחנות לא קונה אצלי בכל הכסף שיש לו. אדם שנכנס לכאן משקיע כמה אלפים או כמה עשרות אלפים, מתוך מיליונים שיש לו. הוא מוכן להשקיע מעט, יחסית, מתוך ההון הרב שברשותו.

הילדה הזאת קנתה את השרשרת בכל מה שיש לה, ועשתה זאת מכל הלב. זה נגע לליבי. מאחר שהיא עשתה מאמץ גדול עבורך, אני עשיתי מאמץ עבורה. נכון, השרשרת שווה הרבה יותר, בלי השוואה בכלל, אבל קיבלתי עבורה תשלום של 'לב'. על כן, השרשרת ניתנה לה בלב שלם, ועכשיו היא שלך".

אף אנו דומים לאותה ילדה קטנה.

ביום הדין באים אנו לפני הקב"ה עם כל ה'פרוטות' שאספנו במשך השנה. ניסינו לקבל על עצמנו קבלות, התאמצנו ללמוד עוד קצת בהתמדה, השתדלנו להימנע מלכעוס, התאפקנו לא לדבר לשון הרע. וזהו! עם זה אנחנו באים, מבקשים להיכתב בספרם של צדיקים גמורים!?

נכון, עדיין לא זכינו להגיע למעלות גבוהות, ואנחנו מנסים להתקדם ולהתעלות. נכון, הקבלות שלנו לא מי-יודע-מה גדולות, ואפילו אותן לא תמיד הצלחנו לקיים. אבל אם אנחנו רוצים באמת ובתמים לתקן ולהתעלות, הקב"ה מקבל את 'הפרוטות' שלנו באהבה וברחמים. הן אנחנו נותנים את כל מה שיש לנו, את כל מה שאנחנו יכולים. בתמורה לכמה מטבעות קטנות ניתנה שרשרת זהב אומנותית ויקרה.

בזכות הקבלות הקטנות שלנו, נותן לנו הקב"ה חיים ושפע של ברכה.

סיפר יהודי שהיה עד למעשה שקרה: לקראת החג המתקרב, ערכתי את קניוני בסופרמרקט השכונתי שלנו, מקום לא גדול בשכונה לא גדולה. כולם מכירים את כולם.

בין המדפים העמוסים ומודעות המבצעים לחג, הבחנתי בילדה קטנה, בת תשע אולי עשר לכל היותר, עורכת קניות, כנראה את קניית החג.

התפעלתי מהזריזות ומהיעילות שלה. מכניסה מוצרים בזה אחר זה לפי רשימה שהייתה בידה האחת, ובידה השנייה דוחפת מעט בקושי את העגלה. כשהיו מוצרים שהונחו במדפים העליונים, היא לא התביישה לבקש עזרה, והעגלה התמלאה אט אט במוצרי החג: יין, סלסלת רימונים, דבש ועוד.

הגעתי אל התור בקופה, נעמדתי מאחורי הילדה הקטנה שחיכתה בסבלנות לתורה. שמעתי אנשים המחמיאים לה. פשפש כל הכבוד, כזו קנייה גדולה וערכת אותה לבד! - אמרה בקול רועם אשה מבוגרת מקצה התור.

הקטנה הסמיכה כאש ולא השיבה, רק סידרה במבוכה איזו קופסה הפוכה וחייכה בביישנות.

בין כך ובין כך הגיע תורה של הילדה - "את לבד?" שאלה הקופאית בטון של פליאה והתפעלות בעירובייה. "איזה יופי!" - הוסיפה הקופאית לאחר שהקטנה הנהנה לאות הן, "איזה חמודה, כל הכבוד שהסתדרת ככה לבד." הקופאית העבירה בזריזות את המוצרים בקול צבצוץ חד, תוך כדי שהיא שואלת את הקטנה על הכמויות המדויקות והילדה עונה. ואז הגיע תורו של החשבון.

"אמא שלחה צ'ק? מזומן? או הביאה כרטיס אשראי?" שאלה הקופאית. הילדה השיבה במבוכה "אני לא יודעת..." לחשה בגמגום. שקט כבד ומביך השתרר בתור. זה היה מפליא, האם היא אינה יודעת שאחרי חשבון משלמים? אומנם נכון שקטנה היא הילדה, אך כרגע היא ערכה קנייה שלמה לבדה.

הקופאית ניסתה לעזור "את איבדת את הכסף? דברי חמודה אני לא יכולה להמשיך לעשות חשבון לאחרים ואני רוצה לעזור לך..."

הילדה האדימה ושתקה במבוכה מחפשת בכיס חולצתה איזה משהו, מוציאה כסף קטן ומחזירה אותו שוב לכיס. רטינות החלו להישמע מכיוון התור.

הנשים שקודם החמיאו לה על הבגרות והאחריות, אמרו בקול "נוו מה יהיה?" ואף המבוגרת מקצה התור רטנה בקול רם "זה ערב חג... למי יש זמן?"

ואז פרצה הקטנה בבכי קורע לב, בקושי הצלחנו להבין מה היא אומרת מתוך היבבות הקטועות, "אני לא יודעת..." היא בכתה. "היה לי פח... הצ'ק... איפה זה?"

האנשים בתור הבינו שהיא כנראה איבדה את הצ'ק, ולא יכלו שלא לרחם אך מצד שני הזמן דוחק.

ואז הופיע בפתח הסופרמרקט אדם גבה קומה, שרץ במהירות לכיוון הקופות. הקטנה רצה אליו בדמעות "אבא... אבא אני שכחתי את הצ'ק שאמא נתנה לי בבית ואנשים פה כועסים ומחכים..." האבא אחז בזרועה הקטנה של הילדה הרעף מילים מנחמות, מחה את דמעותיה ומיהר אל הקופה לשלם, תוך שהוא ממלמל התנצלויות לעבר התור שהשתרך.

בריה חדשה

התבוננות עצמית היא דבר שרבים מאיתנו אינם עוסקים בו לצערנו במהלך השנה. החיים מלאים בזירות רבות של התמודדות - כוחות פנימיים, חיי משפחה, קהילה ופרנסה. מרוץ החיים גורם לאנשים רבים להימנע מלעצור לרגע ולהתבונן על חייהם, אך התבוננות זו היא קריטית, שכן דרכה ורק באמצעותה ניתן לזהות הזדמנויות חדשות ולגלות את השאיפות החבויות בתוכנו.

בחודשי אלו ותשרי ניתנת לנו דווקא הזדמנות מיוחדת ליצור שינוי, כפי שמובא בספר חסד לאברהם: **"בראש השנה הקב"ה יורד למטה אל כל אחד ואחד ושואל אותו 'איכה'. הקב"ה פותח את כל השערים ביום זה כדי לעזור את האדם לתשובה"**.

ראשית כול, עלינו להתחזק באמונה חזקה בהקב"ה. במהלך השנה עשוי אדם לחשוב שהוא המוביל, המנהל, המנווט והמכריע בחייו. אך כאשר מגיעים ימי הרחמים והסליחות, כשספרי חיים וספרי מתים פתוחים לפנינו, עומד האדם מול מלך מלכי המלכים ומבין עד כמה הוא קטן. או אז הוא מתבטל לגמרי, כי מבין שכל הכוח והיכולת בידי של הקב"ה בלבד, ואליו נשואות עינינו.

תחילת מעשיך - זהו היום שבו מתחילים מחדש. יש משהו מיוחד בהתחלות - כמו היום הראשון ביישיבה או בנישואין. תחילת השנה היא זמן שבו הכול מתחיל מבראשית, כפי שמבאר השל"ה הקדוש:

"מאחר שהוא זמן הבריאה שבו חידש השי"ת עולמו, על כן בכל חזרת השנה פוקד הקב"ה עולמו, וגוזר מראשית השנה ועד אחרית השנה, ובזה מחדש הבריאה, והאדם שמתקן מעשיו ויוצא בדימוס אז הוא נעשה בריה חדשה".

זה הזמן לשוב ולחוות את ראשית הווייתנו, לשוב אל המקור הפנימי של חיינו - אל המקום שבו כולנו יכולים להתחיל מחדש.

בחודשי אלו ותשרי מקבל כל אחד מאיתנו הזדמנות לחזור ולהתבונן בחייו, לבטל את עצמו לגמרי בפני הקב"ה ולהתחבר אליו מחדש, מתוך תחושה עמוקה שהוא המנהיג והמכוון את עולמו.

האדם יוצא למסע ההתחדשות האישית כשהוא מבין את מקומו בעולם - את היותו נברא על ידי הקב"ה, ושהכוח האמיתי של חידוש והשפעה מגיע ממנו יתברך. זוהי ההזדמנות שלנו להרגיש כיצד כל יום וכל רגע נושאים עימם כוח של התחלה חדשה. כל אחד מאיתנו נברא מחדש ביום זה, וכל יום בחיינו הוא מתנה מהקב"ה, המחכה שנפתח את הדלת ונזמין אותו להיכנס לחיינו.

שנה טובה ומבורכת
הרב אלחנן רייזמן

הנפש והחינוך

ע"פ התורה

סימנים לשנה טובה

בראש השנה עד הושענא רבה - עושים אותם עגולים. כי דבר עגול אין לו קץ וסוף - והוא לסימן טוב לאריכות ימים בלי קץ ובלי סוף. דברים אלו הנאכלים - המה לעשות פועל דמיון שמחזק העניין לטובה.

"פועל דמיון" - הפעולה יוצרת דמיון - והדמיון מחזק את המציאות! אכילה עגולה - דמיון של אין סוף - חיזוק של אריכות ימים.

והחת"ס מביא את הרמב"ן (בראשית יב, ו) שמגלה את היסוד:

כל מה שאירע לאבות - סימן לבנים.

ודע כי כל גזירת עידן - כאשר תצא מכוח גזירה אל פועל דמיון - תהיה הגזירה מתקיימת על כל פנים.

ולכן יעשו הנביאים מעשה בנבואות - כמאמר ירמיהו שציווה לברוך: **"תקשור עליו אבן והשלכתו אל תוך פרת ואמרת: ככה תשקע בבל"**.

הרמב"ן מגלה: **"כאשר תצא מכוח גזירה אל פועל דמיון - הגזירה מתקיימת!" הנביאים עשו מעשים - לא סמלית - כדי שהגזירה תתקיים!** ירמיהו השליך אבן לפרת, אלישע ציווה לירות - הפעולה הפיזית מממשת את הגזירה.

ברכת לשנה טובה

ויש כוח נוסף - ברכת **"לשנה טובה"**. ידוע: **"כל המתפלל על חברו - הוא נענה תחילה"**. וכאשר אדם מברך את חברו **"לשנה טובה, תכתב ותחתם לאלתר לחיים טובים ולשלום"** - הרי הוא נענה תחילה.

וזוכה להרבות שלום ורעות. ובודאי הקב"ה ממתיק את הדין - כי רואה שיש אחדות בין בני ישראל, שכל אחד מברך את חברו. וזה גורם שהקב"ה יליץ ישר בעדנו.

לסיכום:

הסימנים הם לא **"דבר קטן"**. הם שלוש שכבות של עומק:

סימנא מילתא היא

סימן - דבר של ממש. **"העיקר הוא ההתעוררות והתפילה"** (השל"ה).

הסימן מעורר את הלב. **"פועל דמיון מחזק העניין"** (החת"ס והרמב"ן).

הפעולה ממשיכה את הגזירה.

וברכת **"לשנה טובה"** לחברך - **"המתפלל על חברו נענה תחילה"**. האחדות ממתיקה את הדין.

"סימנא מילתא היא". הסימנים הם לא מנהג בלבד - הם סוג של תפילה, של התעוררות, ושל המשכת הטוב. שזוכה לשנה טובה ומתוקה!

בכנס הכנה לראש השנה שוחחו על גדלותו של היום, על הזכות של המלכת המלך מחדש וכל העניינים הגדולים. ואחר כך עלתה שאלה: **"מה עניין הסימנים? זה נראה דבר קטן - לאכול מאכלים של סימנים. מה העניין? ומה הגדלות?"**

האמת היא שהאדם הפשוט יכול לחשוב: מה עוזרים הסימנים הללו? הרי **תשובה, תפילה וצדקה מעבירים את רוע הגזירה!** אבל חז"ל גילו שיש בסימנים עומק שאינו נראה לעין:

הגמרא: **"סימנא מילתא היא"**

הגמרא (כריתות ו.) דנה: האם סימן ופעולה שאדם עושה יש לה השפעה? ומסקנת הגמרא:

אמר אביי: **השנתא דאמרת סימנא מילתא היא -**

יהא איניש רגיל למיכל בריש שתא: רוביא, כרתי, סילקי, ותמרי.

"סימנא מילתא היא" - סימן שאדם עושה - יש לו תועלת והשפעה! לא סתם מנהג - **"מילתא"** - דבר של ממש.

והטור (אורח חיים תקפג) מביא: **"ומזה רבו המנהגים, כל מקום ומקום לפי מנהגו"** - כמו תפוח מתוק בדבש לומר **"תתחדש עלינו שנה מתוקה"**, ראש כבש - **"נחיה לראש ולא לזנב"**. והמהרש"א מבאר: **"לסימן שיצמח ויגדל מזלו ושנה טובה ומתוקה"**.

השל"ה: **"העיקר הוא התפילה"**

השל"ה הקדוש (מסכת ראש השנה) מגלה את העומק:

אין שום רמז באכילת הפרי.

רק הפרי הוא סימן שיזכור האדם ויתעורר בתשובה ויתפלל על הדבר הזה.

רצוני לומר: כשמשלים רוביא על שולחנו ואוכלו - אז הוא לו למזכיר שיתפלל על שירבו זכויותינו.

וכשרואה כרתי - אז הוא למזכיר ורמז שיתפלל על הכרת שונאינו.

נמצא: **העיקר הוא ההתעוררות והתפילה.**

ולאחר שהתפלל ואוכל דבר זה - אז הוא רושם שתתקיים תפילתו.

הפרי עצמו לא עושה כלום! אין שום רמז באכילת הפרי. הפרי הוא רק **"מזכיר"** - שיתעורר ויתפלל. **"העיקר הוא ההתעוררות והתפילה"**. ולאחר שהתפלל - האכילה היא **"רושם"** שהתפילה תתקיים.

החת"ס והרמב"ן: **"פועל דמיון"**

והחת"ס סופר (בתורת משה) מגלה שכבה נוספת - שהפעולה עצמה יוצרת מציאות:

נראה לי טעם על מנהג בני ישראל שהלחמים שאופים

השמחה בראש השנה

השנה.

באשר שהוא ראשית וכללות השנה. והגם שהוא יום הדין - מכל מקום יום קדוש וטהור הוא, ובוודאי יש בו שמחה גם כן וזכרוננו שאמור'ר זצלה"ה בראש השנה היה שמח מאוד. ולכאורה - ביום ההוא ולשמחה מה זו עושה?

אמנם הוא הדברים אשר דברנו: מחמת שהוא ראשית השנה - יורד בו קדושה וטהרה וכל טוב לכל ימי השנה.

הדעת משה מגלה: "הגם שהוא יום הדין - מכל מקום" - שתי מילים שמשנות הכל. כן, יום דין. "מכל מקום" - יום קדוש וטהור. "נמשך ממנו קדושה לכל השנה" - כי הוא "ראשית". והראשית קובעת את הכל. ומביא עדות אישית: "אמור'ר בראש השנה היה שמח מאוד". לא "קצת שמח" - "שמח מאוד"! כי הבין שהקדושה של היום הזה - שמחה. "העושה בשמחה, שכר פי אלף".

והאורחות צדיקים (שער השמחה) מגלה את העומק: בעת שיעשה המצוות - ישמח בלבו על שזכה להיות עבד למלך עליון, אשר בני מעלה ישתחוו לו. וכל העושה המצוות בשמחה - יש לו שכר אלף ידות יותר ממי שהמצוות עליו למשא.

אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה. וכל הנביאים לא היו מתנבאים בכל עת שירצו - אלא מכוונים דעתם ויושבים שמחים וטובי לב ומתנבאים. שאין הנבואה שורה מתוך עצלות ולא מתוך עצבות - אלא מתוך שמחה. ומוסיף האורחות צדיקים דברים שנוגעים ללב: תפארת הנשמה שתתפאר בתפארת השמחה, אשר תשמח באלוקים. ותהיה נהמת גלגל גיל עליונותה לידידה - ידיד עליון.

ותתקשר בקישור חיבה, ותהיה דורשת וחוקרת אחר המעלות - לאור באור החיים.

באותה שעה מתקדשת קדושת קודש

הקדשים.

ואז מתאווה ונושאת חן לפני מלך מלכי המלכים.

ואז העליון יסגלנה להצהיר זיוה, להכניסה בחדרי זוהר, ולצורה בצורה החיים.

והרחמן ישימנו מאנשי עבודתו השמחים.

למה שמחה בראש השנה:

א. הביטחון הוא השמחה. (תורת אמת) "כמה שיש ביטחון - כן יוכל להתענג." השמחה אינה מצוה - היא תוצאה של ביטחון.

ב. הקדושה היא השמחה. (דעת משה) "יום קדוש וטהור - בוודאי יש בו שמחה." השמחה באה מהקדושה.

ג. השמחה משרה את השכינה. (אורחות צדיקים) "אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה." בראש השנה רוצים שהשכינה תשרה - אז צריך שמחה!

ד. אלף ידות. "כל העושה המצוות בשמחה - אלף ידות יותר." הדין של ראש השנה בשמחה - אלף פעמים יותר מדין בעצב. לסיכום:

כאשר עצבים? לחוצים? "אין הנבואה שורה מתוך עצבות - אלא מתוך שמחה." אם אתם רוצים שראש השנה יפעל - תהיו בשמחה. שמחה של ביטחון. "כמה שיש בנפש ביטחון - כן יוכל להתענג."

ו"הגם שהוא יום הדין - מכל מקום יום קדוש וטהור הוא." הקדושה של היום הזה - היא עצמה השמחה. "ובוודאי יש בו שמחה" - "נמשך ממנו קדושה וטהרה וכל טוב לכל ימי השנה".

ובלשון האורחות צדיקים: "תפארת הנשמה שתתפאר בתפארת השמחה... ותתקשר בקישור חיבה... ואז העליון יסגלנה להכניסה בחדרי זוהר ולצורה בצורה החיים."

"והרחמן ישימנו מאנשי עבודתו השמחים." שזכה לשמוע את הבת קול הפרטית שלנו: "לך אכול בשמחה" - כי כבר רצה אלוקים את מעשיך.

שאלה?

אני מאוד מפחד לפני ראש השנה - איך אוכל להרגיע את עצמי?

תשובה!

בתפילת ראש השנה אנו אומרים: "אם כבנים רחמנו כרחם אב על בנים". כאשר אדם אכן מרגיש שהוא בן של הקב"ה, הוא חווה את הקב"ה כאב אהב. במצב כזה מתמלא הקשר עם הקב"ה ברחמים ובחמלה, כרחמיו של אב על בניו.

תחושת קרבה זו משנה את כל מהותו של ראש השנה, וכאשר יחסנו אל הקב"ה הוא כיחס של בן אל אביו, מקבלת כל משמעותו של יום הדין אור חדש ונפלא.

הבה נראה את מה שמבאר הקדושת לוי (ראש השנה) על הפסוק (תהלים מז, ז) "זמרו לאלהים זמרו, זמרו למלכנו זמרו":

"לבאר, כי בראש השנה וביום הכפורים שאז הוא המתקת הדין צריך האדם לחתוך את הדינים ולעבד את הבורא במידת הרחמים ולא במידת דין ששופט את עמו, רק לאחוז במידת הרחמים, וכמו האב שופט את בנו. והנה ידוע שאלוקים, מרמז על דין. וזהו 'זמרו', כלומר, תראו לחתוך זה המידה שלא ישב במידת דין ששופט את עמו, רק כאב את הבן והוא יציל אותנו מכל דופי".

כלומר, אף שראש השנה ויום הכיפורים הם ימים של דין, על האדם לעבור ממידת הדין למידת הרחמים, ולפנות אל הקב"ה לא רק כאל מלך שופט אלא כאל אב רחמן - וכך ניתן להמתיק את הדינים ולזכות לרחמים.

וממשיך שם הקדושת לוי לבאר את ההנהגה הנכונה בראש השנה, וכיצד יש ליישב את הדינים הפנימיים במידת הרחמים, וזו לשונו:

"אם האדם מיישב עצמו אין לו פחד, כי הבורא ברוך הוא אב, ואב בודאי שופט בנו לרב טוב לכל הטובות. והנה בשעה שאדם עובד ה' אז אינו מתיירא משום דבר ואינו צריך לעשות שום פעולה".

מלמד אותנו הקדושת לוי שחרדת הדין היא טבעית, אך כאשר האדם מיישב את עצמו ומבין שהקב"ה הוא אב רחום - שוב אין לו כל סיבה לפחד, שכן בוודאי אב שופט את בנו לכל הטובות. עבודת ה' במידת הרחמים מחברת את האדם לבורא בדרך של אהבה ולא מתוך פחד, וכך זוכה האדם לשפע ולכל הטובות.

לב הבחור

משפיעים אישיים וקבוצתיים

להתאמת משפיע פל' - 053-3120261

לב הילד

מרכזי קידום אישי בתתי"ם

פל' - 050-4150217

ייעוץ וליווי חינוכי גיהולי

למערכות חינוך, תתי"ם וישיבות

פל' - 053-3101081

י"ל ע"י מפעל האירה בראשות המחנך הרב אלחנן רייזמן - לקבלת העלון, תגובות, הארות נא לשלוח מי"ל: m025667066@gmail.com

אתר: ahira.org

טלפון: 02-566-7066 דוא"ל: info@ahira.org

האירה
אור לכל אחד

נר ליואל

סיפור לפרשת השבוע
לע"נ יואל בן ברוך
גליון 65 ראש השנה תשפ"ז

סיפור לראש השנה

הציר שלא תוקן

אז היה מנמיך את קולו ומזמר שורה בלשון יהודית, שיר ערש קצר. "כך היתה שרה כשהייתי חולה. רק איני זוכר את הסוף." והוסיף, כמעט בכעס, "הסוף אינו העיקר בכל דבר."

באותם ימים למדתי שלעצירים המסורתיים ברוז'ניצק יש זיכרונות, אלא שהם מבקשים לפעמים להיפטר מהם.

אריק וולף, בן ארבעים ואחת, בעל בית מלאכה לעצים, היה הראשון שאמר לי שאין צורך בבית הכנסת. בעל קומה, שערך מתחיל להאפיר ברוקטיו, נשוי ואב לשלושה, ידיו ידעו להעמיד ארון עקום על מכונן ובפיו היתה תיבה קבועה: "ומה יוצא מזה, רבי?" היה אומר, כאילו קיבל את השאלה בירושה עם המחרטה. אריק נתן בסתר עצים לעניים בחורף, והיה מתרעם בפרהסיא על כל פרוטה שמבקשים ממנו. פחדו הגדול היה שיצחקו עליו. את זה לא אמר.

מאיר פיישר, בעל מכולת בן ארבעים ושש, נשוי ואב לשתי בנות, ספר כל מטבע פעמיים מפני שאביו איבד חנות בחוב רע. "בית תפילה צריך קהל", היה אומר, "וקהל צריך אנשים. יש לנו אנשים לראש השנה וליום הכיפורים. בשביל ארבעה ימים צבע חדש?" דוד ברנר, בן שלושים ושמונה, נשוי ואב לתינוק, מוביל סחורות והחזיק מחלוקת ישנה עם משפחת הגבאי האחרון מחמת מקום ישיבה שניתן פעם לדודו. שניהם אנשים הגונים, ובכל זאת ידעו לגדל טענה קטנה עד שנעשתה אילן.

אריק אספם ערב אחד בבית הקפה של פיוטר ואמר, "הרב בחר טוב. שישב, ילמד, ייתן שיעור. אבל גג? חלונות? צבע? וכי אנחנו קופה של מלכות?"

הלכתי לשם. "שומע אני שעושים כאן אסיפה בלעדי."

"לא אסיפה", השיב אריק, "קהל. ועל קהוה אני משלם רק על הכוס שלי."

צחקו. גם אני, והפסדתי.

לא היו ימים מרובים עד שנתנמכה רוחי. פקיד המועצה דרש אישור מן המחוז, המחוז ביקש חוות דעת של מהנדס, המהנדס ביקש תשלום שלא היה בידו. גביר אחד מוורשה הבטיח מעות אם ייקרא האולם על שם אביו. אחר ביקש שלט גדול, וקמצן אחד דרש ארבעים דקות במעלת ההסתפקות במועט, ובסופה הסתפק הוא עצמו באפס.

בלילה הייתי לן בחדר קטן אצל יהודי בשם צבי הורניק. הסיזור שלי על השולחן, תרמילי תחת הכיסא, וטופס החזרה לישיבה מקופל בתוך הספרייה. רק חתימה חסרה. לחזור. ללמוד. מה לי לגג, לאריק, לפקידים שאינם גומרים דבר. מחר. בבוקר.

בבוקר מצאתי את יהודה בבית הכנסת. ישב מתחת לדליפה והזיז את קערת הפח שתי אצבעות ימינה, בדיוק למקום שהטיפה הבאה פגעה בו.

"מה אתה עושה כאן?"

"עוזר לרב."

כמעט כעסתי. "כך אתה עוזר?"

"אם לא אזיז, יירטב הספסל."

הבטתי בו וראיתי את עיניו הטובות. קיפלתי באותו ערב את טופס החזרה עוד קיפול אחד והכנסתי עמוק יותר.

השינוי בא מן המקום שלא חיפשנו. אושרת, אלמנת שמואל גרינבוים שנפטר שלוש שנים קודם לכן, ביקשה להעמיד דבר לזכר בעלה. שמואל היה מן הצעירים שבאו לבית הכנסת בימים הנוראים וידע תמיד להשלים מניין כשחסר. אושרת אמרה

דחפתי. הדלת, עשויית שתי כנפיים של אלון שנאכלו שנים מרובות מן הגשם ומן הצינה, פתחה לי כדי שיעור אדם והחזירה חריקה ארוכה, כמי ששואל מיהן באת ומפני מה נזכרת בי עכשיו. נכנסתי.

בן שלושים ושלוש הייתי אז, נשוי ואב לשני קטנים. למדתי שנים בישיבה, ואחר כך קיבלתי עלי רבנות זו מפני שהייתי סבור שעיר קטנה צריכה רב שאינו חושש להתחיל מן ההתחלה. יפה סברתי. רק לא ידעתי עד כמה התחלה יכולה להיות ישנה.

טיפין נפלו מן הגג לתוך קערת פח שהניח מי שהניח לפני שנים. חלון אחד היה חסר שתי שמשות, והקור נכנס דרכו בבעל בית. הספסלים עמדו עקומים, אחד על שלוש רגליים ואחד נשען על חברו. נגעתי בגב הספסל הקרוב. אבק נדבק באצבעותי. אמרתי, רבונו של עולם, כאן אמרו פעם "אמן יהא שמיה רבא", וכאן עומדת השממה, ומשרתת לה עכשיו קערה לקבל מי גשמים.

מאחורי שמעתי שיעול.

זקן צנום עמד בפתח, חבוש כובע פרווה שחוק, ומקל דובדבן בידו. "פתחת?" אמר.

"פתחתי."

"מי נתן לך רשות?"

נסתפקתי אם בעל הבית לפני או שומר. "שמי נחום פרובין. שלחו אותי לשמש כאן ברבנות."

הזקן נתקרב אצל הספסלים והעביר אצבע על אחד מהם. "אם כן, רשות יש לך יותר ממני. אני יהודה קופרברג. בן שמונים ותשע. רשות אין לי, זיכרון יש לי."

כך הכרתי את יהודה.

לימים סח לי שאבות משפחתו נשאו בעול הבניין, ושנים רבות היה המקום מרכז תפילה ולימוד. בימי המלחמה נבזז הבית ונפגע, ולאחריה פתחוהו השרידים לזמן קצר, עד שעקרו רובם את דירתם מן העיירה.

אם אתם מבקשים לשמוע על רוז'ניצק שלפני המלחמה, אל תשאלו את ספרי העירייה. יהודה היה ספר העירייה, רק שדפיו היו מתחלפים אצלו בלי סדר. באמצע סיפור על אביו, ר' שמחה קופרברג, שהיה מן הגבאים ובני משפחתו השתתפו בבניין הבית, היה הזקן מפסיק ומספר על סוס קטן מעץ שאחיו לייבל גילף לו בסכין מטבח. אחר כך היה חוזר אל התקרה, אל מנורות הנחושת, אל שיעור משניות שבין מנחה למערב, ופתאום שר שתי תיבות מן הניגון שהיו אומרים ב"קל אדון".

פעם שאלתי, "ומה היה אחר כך?"

יהודה מלל בידו את ראש המקל. "אחר כך? אחר כך יש הרבה אחר כך."

כל בני ביתו ניטלו ממנו במלחמה: אביו, אמו, לייבל ואחיותיו. מששבתה חרב נשאר יהודה בפולין, תחילה מפני שסבר שמי שהוא מן האחרונים מוכרח לשמור על משהו, ואחר כך מפני שיצאו השנים ואין אדם יודע אימתי החלטה נעשית לגורל. לא נשא אישה. עבד כחיט, אהב מרק שעורים סמיך ושנא שמזיזים כלי ממקומו. מיום שעמד על דעתו פחד מדבר אחד: שיגיע יום שבו יזכור ניגון ולא יהא לפניו אדם שיוכל למסור לו.

"ואמך?" שאלתי פעם.

לנשים שאם ממילא מוציאים מעות על מצבה ועל נר נשמה, אפשר ליתן גם לחלון שדרכו יתפללו בניו. לא עשתה אסיפה, ואף על פי כן בתוך שבוע נשתנה הדיבור בבתי.

אריק החזיק אחרון.

ערב אחד, לאחר שכולם נפטרו והלכו להם, מצאתיו מודד את הספסל השלישי.

"אתה מתנגד לשימוש במידה של מטר?" שאלתי.

"צריך להחליף את הרגל."

"חשבתי שאין צורך."

שתק. אחר כך העביר אגודל על חריץ ישן בעץ. "פה זה היה."

לא שאלתי.

"חתן היה. כל המקום מלא. אני בן תשע, אולי עשר. נדחקתי לראות. אחד הזקנים... דחף אותי. חזק. נפילתי פה. כולם צחקו, כך נדמה לי. אולי לא צחקו. מאז בכל פעם שנכנסתי ראיתי את הרצפה."

אמרתי, "ואת האיש?"

"מת מזמן."

"אם כן, עם מי אתה רב?"

אריק בעט קלות ברגל הספסל המרועעת. "אמרתי לך. צריך להחליף."

למחרת הביא נסרים.

מכאן ואילך באו הדברים מעצמם. מאיר הביא מסמרים ואחר כך התווכח שעה על מחירים אף שנתנם בחינם. דוד טיפס על הגג, ירד מכוסה עטרן ואמר שמחלוקת על מקום ישיבה היא דבר יקר מדי בשביל אדם שמתקן רעפים. נערים הוציאו שברי זכוכית. אחרים שפשפו צבע ישן. אריק עמד על הריהוט ולא הניח מן האומן שהיה בו. לפעמים רבו. פעם השליך מאיר מברשת לתוך דלי מפני שדוד צבע על מקום שכבר צבע. לסוף אכלו יחד פת וגבינה על מדרגות הכניסה.

יהודה ישב בצד והיה מזמר. פעם "קל אדון", פעם ניגון של "ממקומך", ופעם אותו שיר של אמו, עד המקום שאינו זוכר.

באחד הימים הזיז אריק ארון צדדי שהיה מובלע בקיר. מאחוריו נתגלה פתח צר. בפנים עמד ארון נוסף, סגור במסמר חלוד. פתחנו בזהירות. שלושה ספרי תורה נמצאו שם, עטופים במעילים דהויים. איש לא הוציא הגה מפיו.

יהודה נתקרב. קרא את הרקמה שעל אחד המעילים: "לעילוי נשמת ר' בעריש פיינר, נדבד בניו." פניו השתנו. "פיינר... אבא היה יושב עמו ליד התנור. זה, ר' מנדל שטרן, היה נותן לי תפוח בשמחת תורה."

הזקן נגע בשולי המעיל בקצה אצבע, כאילו מבקש רשות מן המתים לזכור אותם. הסופר שהבאנו אחר כך מצא ששניים טעונים תיקון רב, והשלישי ניתן לתקון. באותה מגירה נמצא גם פנקס הקהל.

עד ערב ראש השנה גמרנו כדי שיעור שאפשר ליכנס ולהתפלל. הגג חדל מלטפטף. החלונות עמדו שלמים. הספסל השלישי קיבל רגל חדשה. רק ציר אחד בדלת הוסיף לחרוק. אריק בא עם שמן, ויהודה אמר, "עזבו אותו לעת עתה." מפני מה, לא פירש.

בשחרית ראש השנה, תפילה ראשונה זה שנים, היה הבית מלא מששיערת. לפני התקיעות עמדתי ליד הבימה. ראיתי את אריק, את מאיר, את דוד, את בניו של שמואל, ואת יהודה שישב במקומו הישן.

אמרתי: "אמרו רבותינו, זכרונות כדי שיעלה זכרונכם לפני לטובה, ובמה, בשופר. והרמב"ם כתב: 'אף על פי שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב רמז יש בו כלומר עורו ושינים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם'."

"יש ששומע שתי לשונות ושואל: אנו מבקשים שהבורא יזכור אותנו, או שאנו מצווים לזכור אותו? דומני ששתי הזכירות תלויות זו בזו. אדם פונה אל בוראו ממקום

עמוק מכפי שמגעת אליו דעתו בכל יום. ושם, במקום שבו הזיכרון אינו סיפור שסיפרו לו כי אם דבר החקוק בנפש, נעשה הוא עצמו ראוי לזיכרון. מידה כנגד מידה. אדם אומר 'זכרני', והשמים משיבים לו: זכור."

רציתי להוסיף. לא הוספתי.

יהודה פתח את מחזורו וביסה בו את פניו. אחר רגע נשמע ממנו קול קטן, משונה, כקול ילד שמבקש את אמו מתוך שינה. המחזור נרטב במקום אחד. אחר כך התחיל הזקן לזמר, כמעט בלי קול, את שיר הערש ההוא. עד המקום ששכח. דווקא שם נסתתמו דבריו.

נטלתי את השופר.

התקיעה הראשונה יצאה צרה מעט ואחר כך נפתחה. הדפנות החזירו אותה. החלון החדש החזיר אור, הדלת החזירה חריקה, ויהודה הרים פתאום אצבע כאילו שמע בתוך הקול עוד קול.

לאחר התפילה אמרתי להם שגם בי עשה הקול את שלו. סבי היה בעל תוקע, ותקיעותיו בימי ילדותי היו משאירות את הבית שקט שעה ארוכה. שנים לא נזכרתי בזה כך.

עמד אריק ליד הספסל השלישי ולא מיהר לצאת. שאל אותי מהיכן לומדים הלכות תפילין. מאיר ביקש לדעת היכן ישב סבו. דוד אמר שיבוא למחרת לתקן את המדף האחרון, אף שכבר היה יום טוב ולא התכוון למלאכה אלא לאחר החג. כל אחד דיבר על דבר אחר. כך טוב.

בימים שבאו אחר כך נדלקו המאורות בבית הכנסת גם בערבים. היו שבאו להתפלל, היו שבאו לשיעור, ויש שבאו תחילה מפני שהיה חם בפנים ונשארו מפני שמצאו פסוק שהכירו מאיזה מקום. יהודה התחיל ללמד את נערי המקום את הניגונים הישנים. מאיר העמיד קופה לעניי העיר. אריק הביא את בנו. מאיר, להפתעת עצמו יותר מהפתעתנו, חדל לפתוח את חנותו קודם תפילת שחרית.

שבוע אחר ראש השנה נכנסתי בערב ומצאתי את אריק עומד אצל הדלת, בקבוק שמן בידו.

"נו?" שאלתי.

הוא הסתכל בציר, אחר כך בבקבוק. מן האולם נשמע יהודה מלמד ילד את תחילת "קל אדון".

אריק תחב את הבקבוק לכיסו.

הדלת חרקה.

עד היום איני יודע אם ביקשה תיקון, או שבירכה אותנו לשלום.

ידוע תדע - ידיעות מעניינות ממרחבי הש"ס

- * בעירובין (כא): כתוב 'משל', ופירש"י - טעם.
- * המרחק בין המשואות שהשיאו לשם קידוש החדש היה ח' פרסה (ר"ה כג:).
- * ברש"י (יומא יד:) מבואר ש'פייס' פירושו אסיפה.
- * בגמרא (יומא ל.) מוזכר 'סרך טבילה', ופירש"י 'לסרך ולתפוש בשם טבילה'.

כיצד מחנכין

עלון מס' 147

ותקרא את שמו שמואל. (שמואל א א כ, מתוך ההפטרה ליום א' של ראש השנה)

כל אחד יכול להיות שמואל הנביא! / כיתה של 'שמואל'ים

שנאמר "משה ואהרן בכהניו ושמואל בקראי שמו קראים אל ה' והוא יענם". (יוסף תהילות)

וצריכים להבין, איך מועילה קריאת שם 'שמואל' לבד, שע"י זה יהיו כולם נביאים? ברור שתפילותיהן של אותן אמהות סייעו לכך, אבל יש כאן עומק נוסף. היות שכל אם חשבה שמא בנה יהיה הנביא המיועד, התייחסה אליו בהערצה, בחשיבות ובזהירות עצומה, כראוי ל"ילד שעתידי להיות נביא". בן שהתחנך באופן כזה, אפילו אם לא נועד מתחילה לגדולות, אין פלא שבגישה כזו יהפוך להיות גדול בישראל - ואף נביא!!!

כל ילד בעולם, אם מחנכיו מעריכים אותו כמי שעתידי לגדולות ונצורות ומתנהגים איתו בחשיבות יתירה, ודאי היה ילד זה גדל לאילנא רברבא!

נאמר בתהלים (צט, ו): "משה ואהרן בכהניו ושמואל בקראי שמו קראים אל ה' והוא יענם".

מביא החיד"א בשם הרב המובהק רבי מאיר מזרחי בעל "פרי הארץ", שפירש את הדברים ע"פ מ"ש חז"ל (רש"י על שמואל א א כג מביא מדרש זה) שארבעים שנה לפני שנולד שמואל, הייתה בת קול מכרזת ואומרת "עתיד צדיק אחד להוולד ושמו שמואל". כל הנשים היולדות באותן שנים קראו לבנם שמואל. ומשהייתה הבת קול ממשיכה, היו יודעים שעדיין לא נולד. וכשנולד שמואל בן חנה, פסקה אותה בת קול וידעו הכל כי נולד שמואל הנביא.

ואמרו חז"ל כי כל אותם שנקראו שמואל בשל אותה בת קול, זכו לנבואה, והם אותם 'חבל נביאים' המתנבאים בזמן שמואל. וזהו

מושך ומרתק, נבר בספרי שו"תים וחיפש נושאים שירתקו אותם יותר. כך התחילו השיעורים להיות מעניינים יותר והשתתפות התלמידים בתוכן הנלמד גברה והלכה. אמנם הוא לא חשב מראש שזו הדרך ללמד את גדולי הדור הבא, אך ההכרח עושה את שלו...

עברו הימים, התלמידים התחברו היטב לתוכן הנלמד, וחופץ ממספר תלמידים שובבים, כולם החלו עולים על דרך המלך. אבל המלמד שלנו לא ויתר לקבוצה שעדיין לא התחברה. הוא הבין שלא כל גדולי ישראל יכולים להתחנך בדיוק באותה הדרך. לכן הוא הכין להם פרסי עידוד יחודיים וערך מבצעים שונים ומגוונים כדי למשוך את ליבם. הוא החל קונה להם דברים ומוציא אותם לטיולים, עד שבסופו של דבר גם הם באו לידי שיפור ניכר.

תוך חצי שנה כל הכיתה הייתה בעלייה עצומה. ההתמדה הייתה לחם חוקם וניצני הגדלות ניכרו כבר אצל כולם. בהפסקות, המלמד לא יצא לפוש בחדר המורים, כנהוג. הוא נשאר עם התלמידים להשלים פערים. מי יכול לנטוש את גדולי הדור בשיא פריחתם וצמיחתם, עבור כוס קפה?...

בקץ, כל התלמידים התקבלו לשיבות הטובות והמוצלחות ביותר והצליחו במבחנים באופן שראשי הישיבות עצמם התפעלו מרמת הידיעות הגבוהה שלהם ומעומק הבנתם. מנהל הת"ת עקב בהתפעלות אחר השינוי המבורך שעברה הכיתה, וציין כי גם שמו של הת"ת קיבל תדמית גבוהה וייחודית ועלה הרבה בזכותם, והרעיף על המלמד ועל התלמידים מחמאות רבות, ובצדק.

בסיום השנה, כל תלמידי הכיתה סיימו מעצמם את המסכת הנלמדת, והנהלת הת"ת הכריזה על מבחן פומבי שיערך בשילוב מסיבת סיום המסכת וסיום שנות לימודיהם בת"ת.

מעשה באברך שביקש להשפיע על אחרים, וכששמע שהתפתנה משרת 'מלמד' בכיתה ח' בת"ת מצוין, ניגש לראיון והתקבל. כהקדמה, פנה למלמד של כתה ז', ואמר לו: "אני אמור לחנך את תלמידיך בשנה הבאה, אבקשך להנחות אותי כיצד הדרך הנכונה להצליח איתם".

השיבו הלה: "חמשים שנה אני כבר מחנך ילדי ישראל, והשנה אני כבר יוצא לפנסיה ופורש לגימלאות. מימיי לא נפגשתי בכיתה כזו. בדרך כלל יש בכל כיתה מצויינים, בינוניים וחלשים. אך בכיתה זו יש לך ריכוז של ארבעים מצויינים! יש לך כאן ארבעים גדולי הדור! הם לומדים בהתמדה, מכבדים את המחנך, מתפללים באופן מיוחד ומברכים כל ברכה בכוונה. דבר שאינו מצוי... קיבלת ארבעים נפשות שכל אחד מהם יכול להיות גדול הדור. אבקש ממך לא לאבד אף אחד מהם כדי שימשיכו בדרכם זו!"

המלמד החדש התחיל מיד להכין את שיעוריו במשנה מרץ ובהשקעה רבה במיוחד, תוך תחושת אחריות עצומה. משך כל ימי בין הזמנים הכין עצמו בסילודין ללמד את ארבעים גדולי הדור הבא!

בראש חודש אלול, משרק נכנס לכיתה, הכל היה נראה לו להיפך. כל הכסאות היו עם הרגלים למעלה, חפצים פזורים על הרצפה, והתלמידים - רחוקים מכל קשב ולימוד...

אך הוא נזכר שסיפרו לו שרבים מגדולי ישראל, בילדותם היו שובבים גדולים, ולבסוף ניתבו את כוחותיהם לגדול ולהתמיד ולעמול בתורה וכך זכו להאיר את שמי עולם התורה עד שהפכו לגדולי ומאורי הדור. לכן התעלם מכל הנתונים, והתחיל בריצנות את שנת הלימודים.

בימים הבאים ראה שעדיין אחוזי ההקשבה נמוכים והמרץ לא נגמר. הוא אמר איפוא לעצמו: "אין הדבר תלוי אלא בי"! ...אולי אני לא מספיק מעניין בשביל גדולי הדור הבא. מה עשה? התחיל להביא תוכן

פעם אחת בשעות אחה"צ, אבל ברחתי משם. זו הכיתה הקשה ביותר שהכרתי מימי... האם אתה בטוח שהם סיימו את המסכת?!

אבל מול המציאות לא ניתן להתכחש. ארבעים ילדים צעירים שעדיין לגדולות הצליחו להפתיע את כל מי שהכיר אותם בעבר.

הן הן הדברים: אם נאמין שכל אחד יכול להיות גדול הדור - הוא יהיה! ("כיתה של שמואלים", מאמרו של הרה"ג אברהם ארלנגר שליט"א, ראש ישיבת נחלת שלמה, מוסף שבת קדש, י"ז בטבת תשפ"ה)

למלמד של הכיתה היה חשוב מאוד להזמין באופן אישי את המלמד הקודם להשתתף במעמד הגדול. סוף סוף הוא זה שכיוון אותו והנחה אותו בדרך העולה להצלחת כל התלמידים אחד לאחד.

האולם כבר היה מלא מפה לפה, והנה נכנס המלמד של כיתה ז'. המלמד החדש יצא לקראתו והציג בפניו את הנתונים. הלה התבונן בפני התלמידים, והפטיר: "אינני מכיר אותם בכלל. הייתה כאן טעות. אני הייתי המלמד של הכיתה המקבילה... את ילדי הכיתה הזו לימדתי

המילה שהאירה את העולם

שבוע לאחר מכן הוא נכנס לכיתה עם המבחנים. 'לפני שאחלק את המבחנים הבדוקים', פתח ואמר, 'אני רוצה שמישהו יגש ללוח ויוכיח את 'משפט פיתאגורס'. יעקב, גש ועשה זאת'.

היה ברור לי מדוע המורה בחר דווקא בי. הוא יודע שהעסקתי... אמנם כשרוני לא הייתי, אבל גם לא הייתי טיפש. כיון שידעתי שהמורה ראה שהעסקתי, שיננתי את ההוכחה ל'משפט פיתאגורס' היטב עד שידעתי על בורייה בעל פה. לכן נגשתי מיידית ללוח ללא היסוס, וכתבתי בצורה רהוטה את ההוכחה המבוקשת.

המורה חיך אלי והחמיא לי בפני כל הכיתה. על המבחן היה רשום 100 בעט אדום. זה ציון המאה הראשון שקבלתי בחיי. כאילו להצדיק את האמון שנתן בי, למרות שזה לא היה מגיע לי!!! אותו מורה שיבח אותי גם בפני שאר המורים ושאר הכיתות במ לימד בנוסף. באופן פלאי, ככל שהמחמאות זרמו, ההישגים שלי גדלו. עכשיו כבר היה לי מעמד, שהייתי חייב לעמוד בו. את כיתה ח' סיימתי בהצלחה מסחררת, והמשכתי את לימודי במוסד מבוקש.

לימים התחזקתי בעבודת ה' וכיום אני מקדיש את האמון שקבלתי, ללימוד התורה.

(מאמרו של הרב משה לנדאו, עלון ערכים, י"ז בטבת תשפ"ה)

סיפר הרב משה לנדאו שליט"א: בסוף הרצאה בפני קהל יראי ה' בנושא 'חינוך ילדים', ניגש אלי יהודי מבוגר. הוא הציג את עצמו בשם 'יעקב' ובקש לספר לי את סיפור חייו.

למדתי בבית ספר ממלכתי דתי, הייתי תלמיד חלש מאוד ובעל כישורים דלים. בתחילת כיתה ח' הוצע להוריי שאמשיך בשנה הבאה ללימוד מקצוע.

יום אחד המורה למתמטיקה ערך מבחן פתע. הסיכויים שלי להצליח במבחן זה היו אפסיים. אבל כשקבלתי את הדף וראיתי שיש בו שאלה יחידה - 'הוכח את משפט פיתאגורס' - ידעתי שהפעם ידי על העליונה. אמנם אין סיכוי שאדע דבר וחצי דבר אודות 'משפט פיתאגורס', אבל במחברתי העתקתי מן הלוח, כמו כל התלמידים, את ההוכחה למשפט זה. אני יושבתי בשורה הראשונה. המורה עבר לעמוד בחלקה האחורי של הכיתה צמוד לקיר, כדי להשקיף עלינו בשעת המבחן. וכאן הגיע שעתי המזהירה.

הוצאתי בדממה את המחברת מן הילקוט, הנחתיה בזהירות על ברכיי, פתחתיה בעמוד הנכון והעתקתי בעקביות את כל ההוכחה ל'משפט פיתאגורס'. כמובן הכל נעשה בהנחה שהמורה לא מבחין בי ובמעשיי.

אבל... הרגשתי את מבטו הדוקר של המורה בגבי. למעשה - הוא לא אמר כלום.

איך מענישים?

הוא שאל אותי אם לא הגזמתי, והשבתי לו שמיעטתי, כי טיול שנתי לילד הוא פסגת החלומות, וביטולו לא נמצא בכלל באופציית הענישה...

ענישה צריכה להיות הגיונית ומתיישרת על לב הילד. לדוגמא: "מכיון שאתה מאוד עייף בבוקר ומתקשה מאוד לקום בזמן, לא תלך בערב להשתעשע עם חבריך עד שעה מאוחרת. תחזור שעה אחת יותר מוקדם ותלך לישון". הדברים צריכים להאמר ברגיעה, והאווירה בבית תהיה חיובית וחיונית. חשוב גם להיות עקבי ולא להיפרך...

(מתוך מאמרו של הרב צביאלי בן צור, עלון ערכים, י"ז בטבת תשפ"ה)

סיפר ידידי הרב צביאלי בן צור שליט"א: צלצל אלי הורה בשאלה דחופה. מחר בבקר אמר בנו לצאת לטיול שנתי כיתתי. היום הוא התנהג באופן מאוד מאוד גרוע ולא ראוי. האם נכון יהיה להענישו בביטול השתתפותו בטיול מחר?

עניתי לו: על הצד שכן, כדאי לקחת את הכסף שתחסוך מביטול השתתפותו בטיול, ותניח אותו בבנק לכמה שנים, כדי לממן את הטיפולים הנפשיים שהוא יזדקק להם בעקבות הביטול...

הוספתי ואמרתי לו: מסתבר שתצטרך להכפיל את הסכום פי כמה וכמה, וסיכויי ההצלחה של טיפולים אלו, בינוניים מינוס.

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל

לתרומות / הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

הדלקת נרות שבת וחג

י-ם-----6:15
ב"ב-----6:30

צאת שבת וי"ט

י-ם-----7:26
ב"ב-----7:28
ר"ת-----8:07

—פניני משה—**דברי תורה לראש השנה**

א { **"יום תרועה יהיה לכם"** כידוע כאשר השטן שומע את תקיעות השופר הוא מתבלבל וחושב אולי משיח בא עכשיו, לכאורה קשה והרי כל שנה השטן שומע את תקיעת השופר ומשיח לא בא אם כן מדוע עדיין הוא נבהל? ותיירץ ר' יצחק בלאזר שהשטן נבהל מהחשש אולי יחזרו בני ישראל חזרו בתשובה ובזכות זה יזכו לביאת המשיח, והוסיף ר' יצחק שיש ללמוד מזה מוסר השכל שלפעמים אדם חושב כל כך הרבה שנים עברו ועדיין לא חזרתי בתשובה אולי חס ושלום אין לי תקווה אז אומרים לו חס ושלום אדרבה תתחזק ותחזור בתשובה וה' יקבל אותך באהבה.

ב { **"ויקרא אליו מלאך ד' בן השמים"** מדוע נצטוו אברהם אבינו לשחוט את יצחק בנו מפני השם יתברך עצמו, ואילו המצוה שלא לשחוט נאמרה ע"י מלאך? ללמדך שכדי לשחוט יהודי או לעשות רע ליהודי צריך לשמוע מהשי"ת לבדו אבל למנוע רע מיהודי אפשר ודי לשמוע ממלאך. {דבש השדה}

ג { סוף קריאת התורה של היום השני בר"ה מסתיים בפסוק "ואת תחש ואת גחם ואת מעכה". ויש לרמז שמילים אלו קשורים לראש השנה כי תחש ר"ת תקעו חודש שופר גחם הוא ר"ת גמילות חסדים ומעכה ר"ת מלך על כל הארץ שכל הדברים האלו קשורים לר"ה {אבי מורי זצ"ל}

ד {טעם נפלא מדוע מטבילים את התפוח בדבש שמעתי בשם המשפיע רבי אהרן טויסיג שליט"א דהנה אנו יודעים שטבעו של התפוח, שאחרי זמן שמקלפים את קליפתו מתחיל צבעו להשחיר. אך יש עצה אחת איך בכל זאת לשמור על מראהו: למרוח דבש על הפרי, והדבש בכח סגולתו הטבעי שומר ומגן על מראהו. ולכן אנו לוקחים בליל ראש השנה דווקא "תפוח בדבש" כי אנו אומרים להקב"ה: הרי עם ישראל שנמשל לתפוח כנ"ל עבר ועובר כל כך הרבה צרות וייסורים, ולפעמים מרוב צרות, בלבולים ודחקות אנחנו עושים מעשים נגד רצונך, ובכך אנו משחירים את פנינו לבלתי הכר בעבירות ומעשים לא טובים, אך רבש"ע תמרח ותציף אותנו בדבש ואך טוב וחסד תרדפינו, ותראה איך פתאום אנו שומרים על מראנו, ומתחילים להכיר במתיקות של הטוב שנתת לנו ואנו משתדלים להיות כמה שיותר ויתר טובים אליך!

כתיבה וזתימה טובה**גוט שבת, שבת שלום**

ידידכם

משה יוסף סער

זרע שמשון

רבי שמשון חיים
ב"ר נחמן מירבא נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמאי ועיניכם תראנה בני
ובני בנים כשתלי זיתים סביב
לשולחנכם, חמשים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין זצ"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוד"גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איה מזורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לטוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכיו.

מלליצי יושר

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסיע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמנטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הורבמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הולמוד בספרי יזכה ליר"ש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

תקעו בחדש שופר בכסא ליום חגיגו. דרשו חז"ל (ר"ה ח:): שהכוונה לר"ה שזהו חג שבתחילת החודש שהלבנה מכוסה. ויש להקשות על פשט דברי הגמרא שר"ה הוא בעת שהלבנה מכוסה, הרי אדרבה בזמן שביהמ"ק היה קיים וקידשו את החדשים על פי הראיה, רק מתי ששני עדים ראו את הלבנה קבעו שיהיה ר"ה, וא"כ בודאי שאין ראוי לתת סימן ולומר שר"ה הוא חג שהלבנה מכוסה בו. ועוד קשה, דלמה כתוב 'בכסא ליום חגנו', דהיה צריך לומר 'בכסא ביום חגנו'. ויש לבאר על פי מה שמובא בזוהר (פ' בשלח מד.) עה"פ במעשה של השונמית (מלכים ב' ד:א) 'ויהי היום' שהכוונה ליום ר"ה. וגם הפסוק (איוב א:ו) 'ויהי היום' שנכתב לגבי איוב, מובא בזוהר (פרשת בא לב:), שג"כ היה בר"ה. וצריך להבין למה הפסוק קורא לר"ה בלשון 'ויהי היום' סתם. ויש לבאר על פי מה שמובא במדרש (ב"ר יא:ב) שביום השישי של בריאת העולם לא היה לילה אחריו, אלא היום נמשך עד הבוקר של שבת, ולכן לא כתוב 'ויהי ערב ויהי בוקר יום השביעי', לפי שאכן לא נעשה ערב. וידוע (זוהר אמור ק:): שאותו יום השישי יום בריאת אדם הראשון, היה זה יום ר"ה, ומכיוון שבעת בריאת העולם היה ר"ה יום ארוך שלא נעשה לילה, לכן כל מקום שכתוב 'ויהי היום' הכוונה ליום של ר"ה, שהיה יום ארוך בעת בריאת העולם. ובודאי שבאותו לילה הלבנה כסתה את עצמה, שהרי אם יש את אור החמה, אין צורך לאור הלבנה. וידוע שהיום מרמז למדת החסד, והלילה מרמז למדת הדין. ואכן לכך האריך הקב"ה בר"ה את היום, להראות לנו שרוצה לבטל את מדת הדין ולדון את העולם במדת הרחמים. ולכן גם כן צוה עלינו לתקוע בשופר ביום ר"ה כדי לעורר את הרחמים ולבטל את הדין. ומעתה כך מתבאר הפסוק, 'תקעו בחודש שופר' - שנצטוונו לתקוע בשופר בכלי לעורר את מדת הרחמים, וכדי שלא נאמר מה תועיל לנו התקיעה בשופר, שהרי בשנים שאחרי בריאת העולם הלבנה אינה מתכסית בר"ה, אלא יש בה לילה ויש למדת הדין שליטה. על כך אומר לנו הקב"ה שלא נמנע מלעורר את מדת הרחמים בשופר, שהרי 'בכסא ליום חגנו', והיינו שביום ר"ה

לע"נ הג"ר אליעזר בלום ב"ר אורי זצ"ל יא"צ כ"ז אלול

יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה. ומפרש בגמ' שמא יטלנו בידו וילך אצל הבקי ללמוד ויעבירונו ד' אמות ברשות הרבים. ויש לעיין וכי משום חשש של טלטול יבטלו דבר גדול כזה, הלא ידוע מאמרם ז"ל שע"י תקיעת שופר הקב"ה עומד מכסא הדין ויושב על כסא רחמים, וא"כ איך נבטל דבר גדול כזה שהוא טובת כל ישראל. ונראה, דהנה ידוע שכל התקיעות הן להזכיר עקידתו של יצחק, וא"כ צריך להיות דומיא דעקידת יצחק, והנה בזמן העקידה היה אז יצחק בן ל"ז שנה

וכן גבי תקיעת שופר נמי אע"פ שישראל עם קדושים יודעים שתקיעת שופר היא טובה גדולה לישראל שעל ידה עומד הקב"ה מכסא דין ויושב על כסא רחמים, אע"פ כן כיון שחז"ל אמרו שלא לתקוע, נשמע לדבריהם, והוי דומיא דעקידת יצחק, וא"כ אדרבה, באמת עי"ז זוכר הקב"ה עקידת יצחק ומתמלא עליהם רחמים,

וכן גבי תקיעת שופר נמי אע"פ שישראל עם קדושים יודעים שתקיעת שופר היא טובה גדולה לישראל שעל ידה עומד הקב"ה מכסא דין ויושב על כסא רחמים, אע"פ כן כיון שחז"ל אמרו שלא לתקוע, נשמע לדבריהם, והוי דומיא דעקידת יצחק, וא"כ אדרבה, באמת עי"ז זוכר הקב"ה עקידת יצחק ומתמלא עליהם רחמים,

והבן מאד. (נאות הדשא ח"א עמוד קנ"ד). ותשליך במצולות ים כל חטאתם. הנה יש ב' מיני תשובה: (א) האדם חוזר מחטאו, אבל עדיין נושא ונותן אם לעשות החטא אם לאו. (ב) החטא נמאס בעיניו ומשליכו מעליו, וזה הוא עיקר התשובה. וזה כוונת הכתוב "ותשליך במצולות", בכוח השליכו גלולכם מעליכם, השלכה פירושו כמו בן המלך אם מגיע אליו דבר שאינו לפי כבודו, משליכו מעליו [ואינו נושא ונותן

אם להתעסק בזה]. ואיתא בכתבי האריז"ל כי בעשרת ימי תשובה, מגיעים למדריגת בני מלכים, אף דבכל השנה יש לישראל מדריגת בני מלכים, אכן בעשרת ימי תשובה נתגלה זאת המדריגה, משום זה נקל בימים אלו לבוא לתשובה. כי עבור בן המלך אינו לפי כבודו דברים גרועים כנ"ל, וזה הוא עיקר התשובה להשליך מעליו החטא כנ"ל, כי אם האדם נושא ונותן בחטאו, אף שחוזר בו מלעשותו, אם אינו נמאס בעיניו להשליך מעליו כנ"ל, אזי בכל פעם יוכל לבוא לחטא. (נאות הדשא ח"ג עמוד קע"ט).

'שמן המאור'

להגה"ק רבי מנחם מנדל אפרים פישל ב"ר דוד טרייבר זצ"ל, המגיד מסאמבור

תלמידו של הרה"ק ר' מאיר מפרמישלאן ורבי צבי הירש מדזיטשוב זי"ע כתב בהקדמת ספרו

וכל מי שילמוד בספר הזה בכלל אחינו בני ישראל, יפתח להם ארובות השמים ברכה עד בלי די מפתח הפרנסה והצלחה ורחמים וחיים ושלוש ממגד תבואות שמש וממגד גרש ירחים וכו'. והשי"ת יעזור לכל מי שיעיין בזה הספר, יזכה לזכך לבבו, ויזכוכו כל אבריו, ויהיו כולם אהובים וכולם ברורים לעשות רצון בוראם, ויזכה לשתי שולחנות כשורה, בהצלחה וטובה חיים ושמחה בתפארה, ויגבה מזלו למעלה בגזירת הבורא, ויזהר כזהר הרקיע כשמש ברה

מקרא קודש יהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו. נראה לי לרמז דהנה אמרו חז"ל דרשב"י ס"ל דאין לו לאדם אלא ללמוד תורה, ואם זוכה אז מלאכתו ופרנסתו נעשית ע"י אחרים, כמו שכתבו 'עמדו זרים ורעו צאנכם'. וזה שאמר 'מקרא קודש יהיה לכם', שאם יהיה לכם 'מקרא קודש', שתקראו להשי"ת בקדושה בתורה ובתפילה, אז 'כל מלאכת עבודה לא תעשו', דלא תצטרכו לעשות שום מלאכה, כי מלאכתן נעשית ע"י אחרים.

כידוע, ומן הסתם ידע שאין אדם יכול להיעשות קרבן, ואף שאפשר שיארע לפעמים הוראת שעה, מכל מקום זה לא עלה בלבו, והאריה שבאמת לא נקרב, וא"כ ממילא ידע שאי אפשר שאדם יהיה קרבן, ואעפ"כ אמר כיון שאברהם אבי מצווה, אשתוק ואקבל באהבה.

לארץ ישראל, הוא אמר, דהא דתניא יוה"כ שחל להיות ערב שבת, לא היו תוקעין לפני כניסת שבת את ששת התקיעות שתוקעים בכל ערב שבת, לפי שתקיעות אלו באים להבטיל את העם ממלאכה, ואילו ביוה"כ אין עושין מלאכה. ואם היה יוה"כ חל במוצ"ש, לא היו מבדילין בו בתפילה, לפי שגם יוה"כ נקרא 'שבת',

בעת בריאת העולם כיסיתי את הלבנה, שיום החג התארך גם בלילה שאחריו שנשאר יום, ולכן דקדק לומר 'ליום חגנו' לרמז על ענין זה שנתכסה אותו הלילה ונעשה יום, ומאריכות היום בבריאת העולם אנחנו למדים שהקב"ה רוצה לדון את העולם במידת הרחמים, וא"כ גם בזמנינו היום אף שיש לילה בר"ה, אפשר לעורר את מדת הרחמים ע"י תקיעת שופר. (זרע שמשון וילך אות ח).

לכות ש.ה.ב.מ.ר. להצלחה בכל ענין ונחת דקדושה מכל יו"ח

שמה יעבירנו. אמרו בשבת (דף קיד:), אמר ר' זירא לפני שעליתי

לארץ ישראל, הוא אמר, דהא דתניא יוה"כ שחל להיות ערב שבת, לא היו תוקעין לפני כניסת שבת את ששת התקיעות שתוקעים בכל ערב שבת, לפי שתקיעות אלו באים להבטיל את העם ממלאכה, ואילו ביוה"כ אין עושין מלאכה. ואם היה יוה"כ חל במוצ"ש, לא היו מבדילין בו בתפילה, לפי שגם יוה"כ נקרא 'שבת', וחישבתי דברייא זאת דברי הכל היא. אבל כשעליתי לארץ ישראל, אשכחתינה מצאתי ליהודה בריה דר' שמעון בן פזי, דיתיב וקאמר דברייא זאת ר' עקיבא היא, דסובר דיוה"כ ושבת שוים בחומרתן, ולכן אין צורך להבדיל ביניהם בתקיעות. אבל לפי ר' ישמעאל, כיון דאמר חלבי שבת קריבין ביוה"כ, נמצא שיוה"כ קל משבת, וא"כ צריך ליתקע ביוה"כ שחל בערב שבת, לפני כניסת השבת, כדי להבטיל את הכהנים מלהקריב את חלבי יוה"כ שחל להיות ערב שבת, בשבת. ועוד, דצריך ליתקע כי היכי דלהוי ידעי לשנים אחרות, שכאשר יחול יוה"כ במוצ"ש, ואז לא יתקעו בשבת לפני כניסת יוה"כ, שידעו הכהנים מכך שלא תקעו בשבת לפני כניסת יוה"כ, דחלבי שבת קריבין ביוה"כ, ע"כ. וכתב בגור אריה (שבת שם), וז"ל: וקשה לי הא חזינן דעקרו חכמים תקיעות דאורייתא ביו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת, דרק במקדש היו תוקעין אבל

לא במדינה, דגזרינן שמא יעבירונו ד' אמות ברה"ר, וכן לולב ביו"ט ראשון דאורייתא דחינן משום שמא יעבירונו, וא"כ מאי קשיא ליה הכא שיתקעו בשביל דנדע דחלבי שבת וכו'. וצריך לומר דקושיות הש"ס שיתקעו במקדש משום ד'אין שבות במקדש'. עוד אפשר, דלא שייך 'שמא יעבירונו' רק בלולב ושופר דהכל חייבין בו, משא"כ בתקיעות אלו, שאין תוקעין רק חזן הכנסת, ולא שייך בהו בקיאות, דהא איתנייהו בכל ערב שבת, לכן לא שייך לגזור 'שמא יעבירונו' וכו'. ושבות דתקיעות פשיטא לן דדחינן כמו ביו"ט שחל להיות ערב שבת שתוקעין, להכי פריך שפיר ליתקע.

יום א' כ"ד אלול

יומא דהילולא של בעל החזון יחזקאל זצ"ל

אם לא עכשיו אימתי?

עכשיו הזמן לזכות לברכת והבטחת בעל החזון יחזקאל זצ"ל
"אמליץ טוב לכל מי שילמוד ספרי, וכן אמליץ טוב לכל מי שיפרסם את דברי תורתו !!"

והבן מאד. (נאות הדשא ח"א עמוד קנ"ד).

כדי להבטיל את הכהנים מלהקריב את חלבי יוה"כ שחל להיות ערב שבת, בשבת. ועוד, דצריך ליתקע כי היכי דלהוי ידעי לשנים אחרות, שכאשר יחול יוה"כ במוצ"ש, ואז לא יתקעו בשבת לפני כניסת יוה"כ, שידעו הכהנים מכך שלא תקעו בשבת לפני כניסת יוה"כ, דחלבי שבת קריבין ביוה"כ, ע"כ. וכתב בגור אריה (שבת שם), וז"ל: וקשה לי הא חזינן דעקרו חכמים תקיעות דאורייתא ביו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת, דרק במקדש היו תוקעין אבל

לא במדינה, דגזרינן שמא יעבירונו ד' אמות ברה"ר, וכן לולב ביו"ט ראשון דאורייתא דחינן משום שמא יעבירונו, וא"כ מאי קשיא ליה הכא שיתקעו בשביל דנדע דחלבי שבת וכו'. וצריך לומר דקושיות הש"ס שיתקעו במקדש משום ד'אין שבות במקדש'. עוד אפשר, דלא שייך 'שמא יעבירונו' רק בלולב ושופר דהכל חייבין בו, משא"כ בתקיעות אלו, שאין תוקעין רק חזן הכנסת, ולא שייך בהו בקיאות, דהא איתנייהו בכל ערב שבת, לכן לא שייך לגזור 'שמא יעבירונו' וכו'. ושבות דתקיעות פשיטא לן דדחינן כמו ביו"ט שחל להיות ערב שבת שתוקעין, להכי פריך שפיר ליתקע.

יום א' כ"ד אלול יא"צ של מרן החפץ חיים זי"ע

כדאי לילך לקברו של בנו הרב אהרן בן הג"ר ישראל מאיר ז"ל

שנפטר בבחרותו ולא השאיר אחריו זש"ק

קברו נמצא בקווינס סמוך להציון של הרה"ק בעל שיח אליעזר מיאמפלא זי"ע (בצד ימין) המתפלל שם ונותן צדקה לעילוי נשמתו, ועושה שליח שיודיע בקשתו לאביו החפץ חיים זצ"ל, בטח שיעשה תפילתו פירות

הכתובת

81-14 Cypress Avenue

Ridgewood, NY 11385

תפרסם ע"י ש.ה.ב.י.

אם להתעסק בזה].

ואיתא בכתבי האריז"ל כי בעשרת ימי תשובה, מגיעים למדריגת בני מלכים, אף דבכל השנה יש לישראל מדריגת בני מלכים, אכן בעשרת ימי תשובה נתגלה זאת המדריגה, משום זה נקל בימים אלו לבוא לתשובה. כי עבור בן המלך אינו לפי כבודו דברים גרועים כנ"ל, וזה הוא עיקר התשובה להשליך מעליו החטא כנ"ל, כי אם האדם נושא ונותן בחטאו, אף שחוזר בו מלעשותו, אם אינו נמאס בעיניו להשליך מעליו כנ"ל, אזי בכל פעם יוכל לבוא לחטא. (נאות הדשא ח"ג עמוד קע"ט).

כדי להבטיל את הכהנים מלהקריב את חלבי יוה"כ שחל להיות ערב שבת, בשבת. ועוד, דצריך ליתקע כי היכי דלהוי ידעי לשנים אחרות, שכאשר יחול יוה"כ במוצ"ש, ואז לא יתקעו בשבת לפני כניסת יוה"כ, שידעו הכהנים מכך שלא תקעו בשבת לפני כניסת יוה"כ, דחלבי שבת קריבין ביוה"כ, ע"כ. וכתב בגור אריה (שבת שם), וז"ל: וקשה לי הא חזינן דעקרו חכמים תקיעות דאורייתא ביו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת, דרק במקדש היו תוקעין אבל

לא במדינה, דגזרינן שמא יעבירונו ד' אמות ברה"ר, וכן לולב ביו"ט ראשון דאורייתא דחינן משום שמא יעבירונו, וא"כ מאי קשיא ליה הכא שיתקעו בשביל דנדע דחלבי שבת וכו'. וצריך לומר דקושיות הש"ס שיתקעו במקדש משום ד'אין שבות במקדש'. עוד אפשר, דלא שייך 'שמא יעבירונו' רק בלולב ושופר דהכל חייבין בו, משא"כ בתקיעות אלו, שאין תוקעין רק חזן הכנסת, ולא שייך בהו בקיאות, דהא איתנייהו בכל ערב שבת, לכן לא שייך לגזור 'שמא יעבירונו' וכו'. ושבות דתקיעות פשיטא לן דדחינן כמו ביו"ט שחל להיות ערב שבת שתוקעין, להכי פריך שפיר ליתקע.

מליץ יושר מול מגיד פשע

אם לא עכשיו אימתי?

עכשיו הזמן לגמור המקח עם צדיקים מליצי יושר
'מקח בלייבט מקח'

הגליון בארץ ישראל נתנדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א זכות הצדיקים מליצי יושר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

לע"נ הגר"ר יעקב משה ב"ר אברהם אייזיקאוו זצ"ל יא"צ
כ"ה אלול

אם יש מספר למלאכים. כתב הרמב"ם (פ"ב מהלכות יסודי התורה ה"ז), וז"ל: שינוי שמות המלאכים על שם מעלתם הוא, ולפיכך נקראים 'חיות הקדש', והם למעלה מן הכל, ואופנים ואראלים וחשמלים ושרפים ומלאכים ואלהים ובני אלהים וכו' וכו'. כל אלו עשרה השמות שנקראו בהן המלאכים על שם עשר מעלות שלהן הן, עכ"ל. והגאון יעב"ץ בבירת מגדול עוז שלו (אוצר הטוב מוסד ב') כתב על זה, וז"ל: היות המלאכים עשרה בלבד, הוא דעת הפלסופים המניחים לכל גלגל שכל נבדל המנהיגו, ואין זה דעת חז"ל האלהיים ההולכים בתורת ה', סמוכים באמת על הכתובים 'היש מספר לגדודיו אלף אלפין' ישמשוניה ורובא רבבן קדמוהו יקומו', עכ"ל.

ואני אומר כי גם הרמב"ם ידע מקרא מפורש 'כי אין מספר לגדודיו', אבל רבינו חשב הכתוב בכללם ואמר שהם עשרה, אבל מי לא ידע כי בכל כת מאלו יש אלפי אלפים ורובא רבבות גדודי מלאכיו עושי רצונו. ובודאי גם בכל כת מהנה, יש אותם העשרה בחינות שחשב הרמב"ם, הא כיצד, בחיות הקודש יש בחינה החיות שבחיות והוא הראש מאותו הכת הסמוך לכסא הכבוד, ויש בחינת אופנים שבחיות והוא אחריו באותו הכת, וכן כולם עד האחרון בחינת אישים שבחיות, והוא הסוף ורגל אותו הכת, ועם כל זה הוא גדול מראש הכת שאחריו, והוא מבחינת החיות שבאופנים וכן כולם. ובח"ל אישים שבאישים היא הקטנה מכל מעלות המלאכים, ועם כל זה גדולה כמעלות האדם הגדול. (אוצר המלך פ"ב יסודי התורה ה"ז).

ליזכות ח.ב.י. להצלחה בכ"ע נחת דקדושה מכל יו"ח

אשרי העם יודעי תרועה ה' באור פניך יהלכון. י"ל דהנה בר"ה שחל בשבת גזרו חכמינו ז"ל שלא לתקוע בשבת, ועקרו מצות עשה של תקיעת שופר, משום שמה יעבירונו. וי"ל טעם נוסף לדברי חז"ל, כי עיקר תקיעת שופר אעפ"י שחוק הוא, רמז יש בו לעורר ישינים ולהקיצם מתרדמתם, כמש"כ הרמב"ם בה"ל תשובה פ"ג ה"ד, והוא מעורר תשובה מיראה.

אבל יש בחינה יותר גדולה לשוב בתשובה מאהבה, וע"ז רומז שב"ק, כי ע"י יום זה נבחרנו מכל האומות ונקדשנו לעם סגולה, ולכן בשב"ק שאנו במדרגה גדולה אין אנו צריכין לשופר לעורר אותנו לתשובה, כי השב"ק מלמד אותנו למדרגה יותר גדולה. והנה ידוע דתשובה מאהבה נובע משם הוי"ה ב"ה, ותשובה מיראה משם אלקים, וזה כוונת 'אשרי העם יודעי תרועה', ולא כתיב 'תוקעי תרועה', כי אם רק יודעים והיינו זכרון תרועה, אף שלא תוקעים והיינו

חדש
מבית מכון מליצי יושר

הגדרות צפנת פענח

על התורה ומועדים
עם ביאורים הערות והארות

הפצה ראשית:
גריןפעלד
718.633.8103

אפשר להשיג הספר
ברחובות הספרים
המבחרות.

ליתר פרטים ולקנות
הספרים 'הגדרות אבן'
מר עה"ת, 'הגדרות אבן'
מר עניי מילה,
'הגדרות חזון יחזקאל'
ערה"ת וכן להקבלת גיליון
'מליצי יושר' בכל שבוע.
gilyonmy@gmail.com

הספר שמסוגל לרפואה

יצא לאור הספר

מנחה חדשה

שהמחבר הרה"ק מופת הדור

מו"ר רבי ברוך פינחס מסקאלצ' זי"ע,

כתב בהקדמתו

**'אקוה לה', מי שחזיק
ספר זה בביתו, ובפרט מי
שילמוד בו, כי זכות של
חיבת בראשית ברא יין
עליו שיהיה לו רפואה לכל
אבריו'**

יצא לאור ע"י מכון טל אורות,
מחזירות כ"ס נוחה במיוחד
אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים
ליתר פרטים אפשר לתקשר ל
minchachadush@gmail.com

קח לך סניגור

מתכוננים אנו להוציא לאור עולם ספר

'הגדרות רבי צדוק על התורה'

(ענייני הלכה)

אם לא עכשיו אימתי?

עכשיו הזמן לזכות לברכתו והבטחתו!

"אהיה מליץ יושר למי שידפיס דבריי!!"

מי שרוצה להנציח שמו בהספר יתקשר למערכת
gilyonmy@gmail.com 732-510-0560

בשבת, וה' עושין תשובה מאהבה הנובע משם
הוי"ה ב"ה, בזה פועלים ש'באור פניך יהלכון'.

ליזכות ח.ב.ש.ה. להצלחה בכ"ע ולזוה"ג בקרוב ובניקל

דבר אל בני ישראל לאמר וגו' שבתון זכרון תרועה. בבעל הטורים מביא רמז 'תקעו שופר בציון', ר"ת 'שבת', שבציון תוקעין אפילו בשבת. עוד מביא מסורה 'זכרון תרועה' הכתוב כאן, ואידך 'אין זכרון לראשונים', ואידך 'כי אין זכרון לחכם עם הכסיל'. ונראה לי, דהנה אמרו (ר"ה כט:): אחד יבנה ואחד כל מקום אשר יש בו ב"ד קבוע, תוקעין אפילו בשבת. וכן עשה הרי"ף מעשה בב"ד שלו (כמ"ש הרא"ש והר"ן שם). ובזה אפשר לומר כוונת הפסוק 'תקעו בחודש שופר', ר"ת 'שבת', היינו שפעמים שדוחה שבת ג"כ אע"פ שגזרו שמה יעבירונו, וזה 'בכסה ליום חגיגנו', אפילו בעת כי חג הזה אשר עיקרו בשופר הוא מכוסה והיינו כשחל להיות בשבת שאין תוקעין, מ"מ תקעו, כי 'חק' קבוע 'לישראל הוא' במקום 'משפט לאלקי יעקב', אשר שם ב"ד קבוע, שם תוקעין לעולם, דעל ב"ד לא שייר גזרה שמה יעבירונו.

והנה לפי פשיטת הגמ' נתבטל התקיעה אם חל ר"ה בשבת משום גזירה שמה יעבירונו, וזה 'שבתון זכרון תרועה' בלבד, ולכן 'אין זכרון לראשונים', נשתכח כל מעשה שופר בר"ה שחל בשבת, ואין שופר בו אשר תכליתו לעורר זכרון ראשונים, כדאמרו (ר"ה טז:): למה תוקעין בשופר של איל וכו', כדי שאזכור לכם עקידת יצחק בן אברהם. אמנם הני מילי בסתם, משא"כ במקום ב"ד קבוע 'אין זכרון לחכם עם הכסיל', אשר בו גזרו שמה יעבירונו, משא"כ בחכם במקום ב"ד קבוע 'אין' לדמות, ובזה נרמז תוכחה רבה על בני ציון שלא יבטלו תקיעת שופר בר"ה שחל בשבת וכמבואר אצלינו בתשובה באורך. [כידוע דעתו של רבינו שגם בזה"ז אפשר לתקוע בירושלים בר"ה שחל להיות בשבת].

לע"נ הגר"ר גרשון אברהם ב"ר ישראל משה ויזנפלד זצ"ל יא"צ כ"ה אלול

שמה יעבירונו. העירו האחרונים (שער המלך שופר פ"ב ה"ו, שאגת אריה סימן ק"ז) דלכ"ש דלית ליה 'מתוך', א"כ מדוע גזרו רבנן אתקיעה בשבת משום שמה יעבירונו, הא גם ביו"ט ההעברה אסורה, ואי דאין כח לחכמים לגזור לבטל מצוה לגמרי, מ"מ גם בשבת לא היה להם לגזור כיון שאין שם סברא לאסור בשבת יותר מביו"ט, כמבואר כזה בפרי חדש (או"ח סימן תקפ"ח ס"ק ה') דהיינו טעמא דלא גזרו על התקיעה משום תיקון כלי שיר, דהוא משום דגזירה זאת שייכא גם ביו"ט, ואי אפשר לבטל מצוה לגמרי, ושיגזרו בשבת לבד ולא ביו"ט, ג"כ אי אפשר, דא"כ מיחזי מילי דרבנן כחוכא, כיון דטעם הגזירה שייך ביו"ט כמו בשבת, ע"ש. וא"כ הכי נמי לענין העברה לב"ש דהעברה אסורה ביו"ט כמו בשבת, א"כ ג"כ הא אין לגזור בשבת יותר מביו"ט.

ואולם לכאורה הא שפיר יש סברא לחלק בין יו"ט לשבת בפשיטות, ולומר דביו"ט דהחשש הוא רק עבור חילול יו"ט, וא"כ

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא זי"ע אמר: כל מי שידליק נר לעילוי נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה.

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספתות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתא וכיצא בהן ומדרשי רשב"י (-זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאוד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובוה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקרן לעוה"ב

נתפרסם לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל י"ח

אהנאי, היינו שאין הדבר כסברת המקשן דמוספי השבת אין להם קדושת ר"ח, ומפאת זה הוקשה לו דמדוע לא יוקדמו מוספי הר"ח למוספי השבת, כיון דהם מוספי קדושה הגדולה טפי, דר"ח איקרי 'מועד', דאין הדבר כן, רק דקדושת ר"ח למוספי שבת נמי אהנאי, דגם מוספי השבת יש להם קדושת הר"ח כי מתאחדות הקדושות ונעשות אחת וכו', דו"ק היטב מאוד.

והנה אם נאמר כן דשתי קדושות שבזמן אחד מתחברות ונעשות קדושה אחת גדולה, א"כ הרי בטלה איפוא סברתנו הנ"ל דיו"ט של ר"ה שחל בשבת יש לאסור בו התקיעה טפי מכשהוא חל בחול, משום דכשחל בשבת הוי ליה עמוד וחטא בקדושת השבת בשביל שתזכה בקדושת היו"ט, משא"כ כשחל בחול, דהחטא והזכות בקדושה אחת וכו', דזה אינו, דהרי גם כשחל בשבת אין כאן שתי קדושות נפרדות כלל, שהרי נעשו שתי קדושה אחת לגמרי האוסרת עשיית המלאכה ומחייבת היא עצמה מצות התקיעה, וכך דבזכרים הנ"ל דאמרין דר"ח שחל בשבת נעשות הקדושות קדושה אחת המחייבת היא עצמה מוספי השבת ומוספי הר"ח גם יחד, וא"כ גם בנידון דידן דכוותה, אין כאן כלל איפוא עמוד וחטא בקדושה זו בשביל שתזכה בקדושה אחרת, כיון שאין הקדושות נפרדות, רק מתאחדות יחד, והם קדושה אחת לגמרי אשר בה החטא וגם בה הזכות.

ומעתה אומר דדבר זה אם שתי קדושות בזמן אחד מתאחדות להעשות קדושה אחת, יש לומר דהוא פלוגתא דב"ש וב"ה (ביצה יז). בנוגע יו"ט שחל להיות בשבת, דב"ש אומרים מתפלל שמונה ואומר של שבת בפני עצמה, ושל יו"ט בפני עצמה, וב"ה אומרים מתפלל שבע, מתחיל בשל שבת ומסיים בשל שבת ואומר קדושת היום באמצע, [דמתפלל ברכה אחת ליו"ט ולשבת], ע"כ הגמרא. ומוכן ממילא על פי דרכנו הנ"ל דלומר דב"ש וב"ה בהי

סברא קמיפלגי, דב"ש סבירא להו דאין הקדושות מתחברות יחד, רק עומדות כל אחת בפני עצמה, וקדושת היו"ט לחוד, וקדושת השבת לחוד, ולכן ראוי לומר ברכה בפני עצמה לכל קדושה וקדושה. וב"ה סבירא להו דהקדושות מתאחדות ונעשות קדושה אחת, ולכן אין צריך לומר רק ברכה אחת לשתיהן.

והנה פלוגתא דבית שמאי ובית הלל הנ"ל מצינו גם לענין ר"ה שחל בשבת (עירובין מ). דב"ש אומרים מתפלל עשר, שלש ראשונות ושלש אחרונות, ושל שבת בפני עצמה, ושלש דר"ה היינו קדושת היום וכולל עמה מלכיות, ועוד שתיים זכרונות ושופרות. וב"ה אומרים מתפלל תשע, דכולל שבת ור"ה בברכה אחת, ע"ש. הרי שנחלקו איפוא בזה ב"ש וב"ה להדיא לדרכנו בענין ר"ה שחל בשבת אם קדושת הר"ה והשבת מתאחדות להעשות קדושה אחת או לא, דב"ש סבירא להו דאין מתאחדות ועומדות כל אחת בפני עצמה, ולכן מצרכי לכל אחת ברכה

מה שאין גוזרין גזירה דשמא יעבידנו, או דשמא יתקן כלי שיר, הרי החטא בזה בקדושת היו"ט, ועל כן שפיר אין לגזור כדי שלא לבטל מצות שופר, דהוא ג"כ מצוה המחויבת מפאת היו"ט, ואמרין עמוד וחטא בקדושת היו"ט לעשות מעשה התקיעה (שאפשר שיבא לידי העברה או תיקון כלי שיר) כדי שתזכה בקדושת היו"ט (בקיום מצות תק"ש). משא"כ בשבת דאם יבא לידי העברה או תיקון כלי שיר, הרי יחלל שבת ויחטא בקדושת השבת, וא"כ ממילא גם עשיית

מעשה התקיעה שאפשר לבא על ידה לידי העברה או תיקון כלי שיר הוא חטא בקדושת השבת, ואילו הזכות דקיום מצות התקיעה, הרי הזכות רק בקדושת

היו"ט, דקדושת השבת הרי אין מחייבת את התקיעה, ועל כן עמוד וחטא בקדושת השבת בשביל שתזכה בקדושת היו"ט לא אמרינן, ושפיר יש לגזור אתקיעה בשבת אף דאין גוזרין אתקיעה ביו"ט, ולא מיחזי כחוכא כלל, דהא יש טעם וסברא אלימתא לחלק בזה בין שבת ליו"ט. ואולם לפ"ז הא הדרא קושיית הפרי חדש לדוכתה, דלמה ליה לגמרא לטעמא דשמא יעבידנו, תיפוק ליה משום תיקון כלי שיר, ואי דטעם זה שייך גם ביו"ט, מ"מ ביו"ט הא הוי ליה עמוד וחטא בקדושת היו"ט בשביל שתזכה בקדושת היו"ט, ועל כן שפיר לא גזרו, משא"כ בשבת וכו'.

ונראה בזה, דאמרנו בזבחים (דף צא): איבעיא להו תדיר ומקודש איזו מהם קודם, ת"ש מוספי שבת קודמין למוספי ר"ח, ואע"ג דמוספי ר"ח מקודשין טפי דאיכרי 'מועד', אטו ר"ח למוספי דידיה אהנאי, למוספי שבת לא אהנאי, ת"ש מוספי ר"ח קודמין למוספי ר"ה אע"ג דר"ה קדשה טפי מר"ח, אטו ר"ה למוספי דידיה אהנאי למוספי ר"ח לא אהנאי, עכ"ל הגמרא. ונראה כוונת הגמרא דהמקשן והתורץ נחלקו פה בסברא היכא דיש ליום אחד שתי קדושות, כגון ר"ח שחל בשבת, דיש בהיום קדושת ר"ח וקדושת השבת, אם שתי הקדושות האלה של היום עומדות כל אחת בפני עצמה, או דילמא אינן עומדות כל אחת בפני עצמה, רק הם מתחברות ומתאחדות ונעשות קדושה אחת

עצומה וגדולה. וסבירא ליה להמקשן כסברא הראשונה הנ"ל דהקדושות עומדות כל אחת בפני עצמה, וא"כ ממילא מוספי ר"ח באין רק בשביל קדושת ר"ח אשר אל היום, ומוספי שבת באין בשביל קדושת שבת אשר לו, וכיון דקדושת ר"ח יש לה מעלת מקודש, וקדושת שבת יש לה מעלת תדיר, א"כ מדמוספי שבת קודמין למוספי ר"ח, לכן שפיר דייק מזה דתדיר ומקודש תדיר קודם.

ועל זה חזית ליה התורץ דאין הדבר כסברתו, רק דכשיש שתי קדושות ליום אחד, אין עומדות כל אחת בפני עצמה, אך מתחברות ומתאחדות ונעשות קדושה אחת עצומה וגדולה, ועל כן ממילא המוספי שבת האלה גם הם מוספי ר"ח, שהרי אין כאן שתי קדושות כלל, רק קדושה אחת הגעשית משתי קדושות שהיו מחייבות כל אחת מוסף אחד, ועתה שנתאחדו הקדושות ונעשו אחת ממש, הנה יש כאן קדושה אחת גדולה המחייבת שתי המוספין גם יחד, וזהו שאמר 'אטו ר"ח למוספין דידיה אהנאי למוספי שבת לא

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהרצת הרה"צ מאראד זצ"ל

אריינגענוען ידאת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח וירש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן, וועט עס טוהן פאר אייער יעושה פרויוואט, בנאמנות, קאנפידענעל.
- יעדע נאמען איז א באווענדע שטיין, באווענדע עבודה און תפלות פאר א לעבעדיג צייט, אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעבענקייט, מיט כוונה, במחיות, אויף האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אויף ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם אויוועג פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.

דורך אויך דעם מקובלדיגע אופן פון מכן דורות ישרים ווערט מען ווי עס ווערט דורש ווערט פון אריה"ק אויפן אידן יעדע הלל (אנצייגן ווי הארץ צו אריינשריטן), שיתקבל לב לשמים (לשם טוב) (סעודת מנוחה), וזאת מלאה (החטא וזאת וואונדער), מקען עס געבען פון מעשה.

פאר פרטים וופט-טקסט מכן דורות ישרים

917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!
732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

הרה"ק בעל מגן אברהם מטריסק זי"ע, כתב בהקדמת הספר למי שילמוד ספרו 'מגן יהיה לכל ההוגים בו'

ספרים מבית מכון מליצי יושר

הפצה ראשית: גרינפלד 718.633.8103
אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
ליתר פרטים, וכן לקבלת גיליון 'מליצי יושר' בכל שבוע: gilyonmy@gmail.com

בשביל עונש, ואז הם יסורין שיש בהם ביטול תורה, אבל יסורין של אהבה הם, אדרבה לזכר להתיש חומר ולהוסיף דעה, עכ"ל.

ולפ"ז הכי פירושו: 'טוב' - השי"ת שהוא 'טוב האמיתי', 'לגבר' ראשי תיבות 'לפידים גדולים ברקים רשפים', היינו שיש לו כל אלה המלאכים לזכר בהם את בני ישראל, ואימתי? 'כי ישא עול', כשבני ישראל יהיה עליהם עול הקשה 'בנעוריו' שיגלו ויתערו מארץ ישראל לארצות גלות, וישיעם ה', ואז 'זמלאה הארץ דיעה את ה', 'אמן כן יהי רצון במהרה בימינו.

לע"נ הג"ר יהודה זאב ב"ר יחיאל צבי לינבין זצ"ל
יא"צ כ"ז אלול

עלה אלקים בתרועה ה' בקול שופר. אמרו בר"ה (דף טז): אמרו לפני מלכויות זכרונות ושופרות, מלכויות כדי שתמליכוני עליכם, זכרונות כדי שיעלה זכרוכם לפני, ובמה בשופר, ע"כ. והכוונה הוא, דרך אחר שתקבלו עליכם עול מלכות שמים, אז יעלה זכרוכם לפני הקב"ה לטובה ע"י השופר.

והנה מבואר בגמ' דאמירת שופרות הוא כדי שיעלה 'זכרוכם' לטובה. אבל בתוספתא (פ"א ר"ה ה"א) הגירסא כך: 'אמרו לפני שופרות כדי שתעלה תפלתכם בתרועה'. והיינו דאמירת שופרות בא כדי שתעלה התפילה לפני הקב"ה בשופר.

והנה בפסיקתא אמרו: בשעה שהקב"ה עולה ויושב, על כסא דין הוא עולה, וכשישראל תוקעין בשופר, הקב"ה עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים, שנאמר ה' בקול שופר, ע"כ. והיינו

דמפרש הכתוב 'עלה אלקים בתרועה', דהכוונה דבשעה שהקב"ה עולה ויושב, על כסא דין הוא עולה, ד'אלקים' מושגו מנהיג ודיין, כמו 'ונקרב בעל הבית אל האלהים', והיינו בתחילה הקב"ה עולה ויושב בבחינת דיין על כסא דין. אבל כשישראל תוקעין בשופר, הקב"ה עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים, שנאמר 'ה' בקול שופר', כלומר מ'ה' בקול שופר', בזכות השופר הוא מבין אל מעשיהם במדת שמו הוי"ה, שהוראתו שהוא הוא המהווה את העולם, ויען שהוא הבורא המהווה את כל הוויית העולם, הוא חס על מעשי ידיו ומרחם על הבריות כרחם אב על בנים.

ודברי הפסיקתא האלה מתאימים לדברי התוספתא, דאמירת שופרות בא כדי שתעלה התפילה לפני הקב"ה בשופר, דתפילה הוא בקשת רחמים, וע"י השופר הקב"ה עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים. ולכן תקנו שהתקיעות תהינה על סדר התפלה.

'אמרות טהורות' להג"ר בנימין ב"ר לוי חזקוני זצ"ל מג'רבה כתב בהקדמת ספרו, וז"ל:

"והני מברך בברכה המשולשת בני חיי ומזוני לכל הלומד בספרי זה אפילו פעם אחת בשבוע, ברך ה' חילו להיות מוצלח בנכסיו בזכות הרבנים הנזכרים פה, יאריך ימים ושנים ביראת ה', וכל ימיו יהיה דשן ורענן וינצל מכל צרה וצוקה, אמן כן יהי רצון."

כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו. אפשר לומר לפי מה שאמרו חז"ל 'לעולם ירגיז אדם יצה"ט על היצה"ר וכו', נצחו מוטב ואם לאו יעסוק בתורה וכו' יקרא ק"ש וכו' יזכיר לו יום המיתה'. וזה שאמר 'כי קרוב אליך הדבר מאד', ואל יקשה בעיניך קיום התורה והמצוות מצד היצה"ר, כי הוא מאש ואתה בשר ודם, יען כי 'בפיך ובלבבך לעשותו' ולתקנו להיות נהפך לך לעזר ולהועיל, והיינו ע"י התורה והק"ש שהיא 'בפיך', וע"י זכירת המצוות שהיא 'בלבבך', ובא הרמז 'לעשותו' נוסריקון 'לעשו ת', דהיינו לתקן היצה"ר שהוא מצד 'עשו', ו'ת' איש עמו, גונדא דיליה.

דמפרש הכתוב 'עלה אלקים בתרועה', דהכוונה דבשעה שהקב"ה עולה ויושב, על כסא דין הוא עולה, ד'אלקים' מושגו מנהיג ודיין, כמו 'ונקרב בעל הבית אל האלהים', והיינו בתחילה הקב"ה עולה ויושב בבחינת דיין על כסא דין. אבל כשישראל תוקעין בשופר, הקב"ה עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים, שנאמר 'ה' בקול שופר', ע"כ. והיינו

דמפרש הכתוב 'עלה אלקים בתרועה', דהכוונה דבשעה שהקב"ה עולה ויושב, על כסא דין הוא עולה, ד'אלקים' מושגו מנהיג ודיין, כמו 'ונקרב בעל הבית אל האלהים', והיינו בתחילה הקב"ה עולה ויושב בבחינת דיין על כסא דין. אבל כשישראל תוקעין בשופר, הקב"ה עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים, שנאמר 'ה' בקול שופר', ע"כ. והיינו

'שמן רוקח' להרה"ק רבי אלעזר לעוו זי"ע

כתב בצוואתו, וז"ל:

"כל מי שיזכה אותי וישים עין עיונו בחיבורים שלי יתברך מן השמים וכו', ואם ירצה אחד להדפיס ספרים שלי, הנני להחזיק לו כל ימי מלא חפנא טיבואת ויבורך בברכת השמים ממעל, ויחולו עליו כל הברכות הכתובים בתורה."

כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלקיך בידך. בדרך מליצה אמרתי בזה דהנה ידוע כי מנימוסי המלחמה, כל אחד מהצדדים מזרז כגבור חלציו להיות זריז נשכר, ואכן אם האחד מזרז כגבור חלציו, והשני מתעצל, אזי זה העצל נופל ולא יוכל קום, אחרי שלא הכין לעצמו כלום, ופתאום יבוא עליו השונא. והנה עיקר מלחמת היצה"ר הוא בראש השנה, כי אז השטן עומד ומקטר, וכמו שאמרו חז"ל בפסוק 'יהי היום ויבוא בני אלהים ויבוא גם השטן בתוכם', דמה שכתב 'יהי היום' היינו בר"ה, והכתוב מזרז אותנו שלא נמתין עד ר"ה, אלא נזרז עצמינו קודם ר"ה להכין כלי קרב דהיינו תשובה ומעשים טובים דמהמה כתרס לפני פורעניות. וזה שאמר הכתוב 'כי תצא למלחמה על אויבך', כלומר שתקדים עצמך לצאת נגדו למלחמה, ולא תמתין עד שיתחיל הוא עמך, אזי 'ונתנו ה' אלהיך בידך', כי אז יצליח הש"י את מעשיך.

לעצמה, וב"ה סבירא להו דנעשות קדושה אחת ולכן לא מצרכי רק ברכה אחת לשניהם.

ומעתה ב"ש לטעמייהו דסבירא להו דקדושות הר"ה והשבת הם כל אחת קדושה לעצמה בר"ה שחל בשבת, א"כ שוב שפיר הא קמה הסברא הנ"ל דעמוד וחטא בקדושת השבת בשביל שתזכה בקדושת ר"ה לא אמרינן, ועל כן שפיר אסרינן לדידהו תקיעת שופר בר"ה שחל בשבת מחשש העברה, אע"ג דלא אסרינן ליה בר"ה שחל בחול, דשאני ר"ה שחל בחול דהוי החטא והזכות בקדושה אחת וכו"ל.

וב"ה דסבירא להו דגם בר"ה שחל בשבת נעשות הקדושות קדושה אחת, ולא שייך לדידהו חילוק זה שבין ר"ה שחל בשבת, לר"ה שחל בחול, הרי לב"ה לטעמייהו בלאו הכי ניחא הא דחיישינן אהעברה רק בחל בשבת ולא בחל בחול, דב"ה לטעמייהו דאמרינן 'מתוך', א"כ כשהחל בחול הרי אין ההעברה אסורה כלל, וא"כ הא שפיר קאמר הש"ס טעמא דשמא יעבירונו, דשפיר יכון הטעם בין לב"ש ובין לב"ה כל חד לטעמייהו וכמובן, ודו"ק היטב כי הוא כפתור ופרח בסייעתא דשמיא. (ציונים לתורה כלל ח"ח).

לע"נ הג"ר ישראל ב"ר ברוך פנחס רבינובין זצ"ל כ"ט אלול

טוב לגבר כי ישא עול בנעוריו. יש לפרש על פי המדרש (שוחר טוב תהלים ב'): גוג מגוג עתיד לומר כן, שוטים היו הראשונים שמעקיפין עצה על ישראל, ולא היו יודעים שיש להם פטרון בשמים, אני איני עושה כן, אלא בתחלה אני מזדווג לפטרונן, ואחר כך אני חוזר על ישראל, הדא הוא דכתיב 'על ה' ועל משיחו'. והקב"ה אומר להם: גוג מגוג לי אתם באים להזדווג, כמה גדודים יש לי לפני, וכמה רשפים וברקים ולפידים, ואני יוצא עמך במלחמה, שנאמר ה' כגבור יצא כאיש מלחמות יעיר קנאה, מה כתיב שם 'והיה ה' למלך על כל הארץ', ע"כ.

וכתב השל"ה (פרשת שמות), וז"ל: הרשעים הגדולים הנזכרים אע"פ שהיו רשעים גדולים, מ"מ היו חכמים גדולים, אבל היו חכמים להרע ולא להטיב, והם ידעו דבקות ישראל לאביהם שבשמים, וכל מגמתם להפריד הדבקות, ועל מרכז זה יסוב המאמר וכו', גוג מגוג אמר הכל שוטים, ואני אינם יודעים שיש להם פטרון וכו', דיש תקנה בתשובה להחזיר העטרה והוא מקבלם בתשובה וכו', ואיך המן הגביל זמן לשנה, וכי לא ידע כי בתוך זמן הזה יעשו תשובה וכו', על זה אמר אדונו לפטרונן, רצה לומר, שלא יעשו תשובה החביבה לו, דהיינו אייגע אותם מיד וכו'.

והקב"ה משיב גדודים רשפים ברקים לפידים, כל אלה היו במתן תורה, גדודי מלאכי צבאות, וברקים ולפידים קולי קולות, ואדרבה כולם לזכר חומרים. כן יהיה הענין במלחמות גוג מגוג הכל לזכר, ולא כמו בנבוכדנצר שהיה היראה

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יוסף מרימנוב זי"ע אמר:
בעודי בחיים אני מנענע עם כל העולמות, ולאחר פטירתי אחזיק טובה למי שידליק נר לטובת נשמותי (ספר מנחם ציון).
נתפרסם ע"י הרה"ח המפורסם ר' מרדכי יצחק סאמעט שליט"א

ואשרי האיש שמחזיק את עצמו תמיד שהוא בן לאביו שבשמים ותולה בטחונו בו, כקטן התולה את בטחונו באביו ואמו, וכל צרכיו הוא דורש ומבקש מהם, ומפני מעלת יחסו שהוא בן לאביו שבשמים, הוא הולך ומשפר תמיד את מעשיו ומזכך את מחשבתו מכל מחשבת פגול.

לע"נ הג"ר אברהם אריה רוזין ב"ר נחמן צבי זצ"ל אבד"ק פאלטישאן יא"צ ב' תשרי

כוונות שיש לכוין בברכת כהנים. הרבה כוונות מצינו שטוב שיכוונו הכהנים וישראלים בשעת ברכת כהנים, ואמרנו לבארן. כשיש חולה, אז יש לכוין ב'וישמרך', דמבואר במדרש פרשת נשא ד'ברכה ה' בנסיך, ו'וישמרך' בגופך, ולכן צריך לכוון ב'וישמרך' שהקב"ה ישלח רפואה שלמה לפלוני, והכהן וכן המתברך צריך לכוין זה.

ומי שצריך הצלחה ופרנסה, יכוון ב'ברכה ה' שיהיה הצלחה ופרנסה טובה והצלחה בנכסים, ויזמין לו הקב"ה פרנסה טובה.

מי שצריך בנים יכוונו הכהן והוא ב'ברכה ה' בבנים, ו'וישמרך' בבנות שצריכים שמירה.

מי שמתחיל להיות עיניו כהות וראייתו מתחיל להתקלקל, יכוין ב'אר ה' פניו אליך', שיתן לו הקב"ה מאור עינים.

אם יש לאדם צרות שנפל תחת יד קשה ומשעבדים עמו יותר מדי ואין מרחמין עליו, יכוון 'ברכה ה' שה' יברך אותך, ו'וישמרך' שלא ישלטו אחרים עליך, 'אר ה' פניו אליך' שהשכינה יהיה עמך, ואז לא יוכלו לעשות לך צרות, ו'יחנך' להוציאך מהשיעבוד, ו'ישם לך שלום' בכניסתך ויציאתך עם כל אדם.

מי שרוצה להצליח בתורה ורוצה ללמוד תורה לשמה, יכוין 'ברכה ה' בברכה זו תורה לשמה, ו'וישמרך' מן המזיקים שלא יחטפו ממך, 'אר ה' פניו אליך' זהו מאור התורה שיאיר עיניך ולבך בתורה, ו'יחנך' יחנה ה' אצלך בתלמוד תורה, 'ישא ה' פניו אליך' יהפוך פניו אליך להצליח אותך בתורה, ו'ישם לך שלום' בתורה ומצות לשם שמים.

מי שרוצה שביום אחרון יהיה שלם באמונה, ושהיציצה"ר לא יכשילו ואין שלטון ביום המות, וזה ודאי מי כל ימיו היה ירא ושלם, אי אפשר להיציצה"ר לפתותו, אבל מי שלא היה כל כך חזק, ואם יכשל ביום יציאת נשמתו, יכול ח"ו לאבד עולמו. ראיתי בספר חסד לאלפים שמבואר בדברי חז"ל שיוכוון כך: 'ברכה ה' באמונה שלמה בהקב"ה ובתורתו ובמצוותיו, ו'וישמרך' ישמור את נפשך בשעת מיתה, וישמור רגליך מן הגיהנם. 'אר ה' פניו אליך' שהשכינה יהיה עמך, ו'יחנך' יתן חינו עליך בכל מקום שאתה הולך בין בחיך ובין לאחר מיתה, כמו שאומר דוד המלך 'גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי'. וגם ראיתי בספה"ק שצריכים להתפלל הרבה שלא נצטרך ושלא נסכים בשום אופן להתגלגל עוד פעם בזה העולם, כיון שזה יותר גרוע מגיהנם, וגם בעוה"ב יכולים לעמוד על זה [להתעקש שלא רוצים לבוא בגלגול], אבל צריכים כאן להתפלל שנדע אז מה לעמוד ולהתעקש.

'ישא ה' פניו אליך' יכבוש כעסו, ו'ישם לך שלום' מלאכים קדושים ומליצים טובים יבואו לקראתך ויאמרו 'בוא שלום ינוחו על משכבותם'.

עוד מבואר בספרים לכוין כך, 'ברכה ה' בעושר, ו'וישמרך' מן הלסטים, 'ברכה ה' בעושר, ו'וישמרך' שתעשה ממנו מצות, ו'וישמרך' מן היציצה"ר שלא יוציאך מן העולם, ו'וישמרך' ישמור רגלך מן הגיהנם, 'ברכה ה' בבנים, ו'וישמרך' בבנות

פנים יפות' לבעל הפלא"ה

בעל הפלא"ה בהקדמה לספרו כתב, וז"ל:

'כל המעיין ועוסק בספרי, יתברך מקל עילאה, בברכת ה' הרחבה והמלאה, וינצל מכל עמל ותלאה'

זכרון תרועה. אמרו חז"ל שכל תרועה הוא תקיעה לפניו ותקיעה לאחריו, ויש לרמז מפני שתורעה ג' קולות, ועם קול שלפניו וקול שלאחריו הם חמשה קולות, וחמשה פעמים 'קול' הוא מספר 'תרועה' עם הכולל, והוא מספר עשר פעמים 'חיים', והיינו דכתיב 'אשרי העם יודעי תרועה ה' באור פניך יהלכו', דכתיב 'באור פני מלך חיים'. וענינו כי הנשמה חלק אלהי ממעל הוא אור פשוט, דכתיב 'אשר עשה האלהים את האדם ישר', וע"י מעשה האדם הוא בחינות 'תרועה' שהוא גנוחי גנח וילולי ילל, וע"י התשובה חוזר לקול פשוט, וכן הוא בכללות ישראל, ורמז בזה הכתוב 'קול ברמה נשמע' שהוא בהיות בהמ"ק קיים על מכונו שהקול נשמע למעלה ברמה, דכתיב 'מרום מראשון מקום מקדשינו', ובחורבנו נעשה הקול 'נהי בכי תמרורים', 'נהי היינו שברים גנוחי גנח, ו'בכי תמרורים' הוא תרועה שהוא ילולי ילל, ואמר ע"ז 'כה אמר ה' מנעי קולך מבכי' דהיינו לעתיד בבנין בית מקדשנו שיחזור ויהיה קול פשוט.

שצריכים שמירה, 'אר ה' ויביט בך בפנים מאירות ולא בפנים זעומות. עוד ביאור: 'אר ה' זהו מאור התורה שיאיר עיניך ולבך בתורה, ויתן לך בני תורה, ו'יחנך' בדעת ובבינה. או: 'יחנך' יתן בכך דעת שתהיה חוננים זה את זה, ומחכימים זה את זה. או: 'יחנך' יחון אותך בבנים. או: 'יחנך' יחנך במשאלותך. או: 'יחנך' שנה רבי חייה הגדול יחנה ה' אצלך. או: 'יחנך' יתן חנו עליך בכל מקום שאתה הולך. או: 'יחנך' בתלמוד תורה, או: 'יחנך' במתנת חנם. או: 'יחנך' לגאול אותך, 'ישא ה' פניו אליך' יכבוש כעסו ויהפוך פניו אצלך, דכתיב 'ופניתי אליכם והפריתי אתכם וישם לך שלום' בכניסתך, שלום ביציאתך, שלום עם כל אדם כמבואר במדרש פרשת נשא.

'דרכי האמונה' להרה"ק רבי יוסף דוד ב"ר אפרים זי"ע אבד"ק זוואלוב

כתב בהקדמת הספר, וז"ל:

ועיני לשמיא נטלית וכפי פרישות בתפלה, ועיני בלב נשבר ונדכה, נפשי

בשאלתי נועם עליהם תבקשו בזה ובבא, די יתאמר מילי דשמיא מספרי אשר כתבתי

רשי התורה והעבודה שבלב הוא תפלה, כאמרם איזו עבודה שבלב זו תפלה, כי 'הנסתרות להו"ה אלהינו', אינן לבא ומוחא, הו"ה, במוח, ואלהינו, שהוא המשכת יחודו ואחדותו יתברך על נפשות כלל ישראל ועל עצמו בפרט בחשק ובחפיצה, הוא בלב, במלת אלהינו, היינו כשזוכה למסור נפשו ורוחו ונשמתו להבורא ב"ה באמת בכדי להדבק החלק בכל. ואין הקב"ה מייחד שמו על מי שהוא דבר נפרד ח"ו, וכאמרם ז"ל שנתייחד שמו על יצחק אבינו מחמת שהיה חשוב כמת, וכידוע שע"י העקידה לא ראה מעוה"ז כלום, ולא היה דבר בעוה"ז שיעמוד לגד עיניו ולהחשיך לפניו שלא נראה כח הפועל בנפעל, ויחודו ואחדותו ית"ש בכל העולם. וזהו 'יצחק בא מבוא באר לחי רואי', שדבר זה היה נובע לפניו, כי 'באר' הוא דנביעי מיא כידוע, 'לחי רואי', שהיה תמיד רואה החיות של כל דבר, ולא היה מסתכל על הגשם, ולכן יכול לייחד שמו יתברך עליו, מחמת שנעשה סומא בכל מיני גשם, והיה דבוק לחי עולמים.

וזהו שורש עבודת התפלה שהוא בלב, היינו על כל פנים בשעה שעומד להודות ולשבח ולהתפלל לפני הבורא ב"ה, אשר ממלא כל עולמן וסובב כל עולמן, שבשעת מעשה יהיה בבחינה זו שיסלק ראייתו מכל דברי עוה"ז מכל מיני גשם שבעולם, ולהמשיך יחודו ואחדותו על כלל ישראל, ובפרט על נפשו ורוחו ונשמתו, וזהו עבודה בלב שהוא בחינת 'אלהינו', למסור נפשו לרצונותיו לקבלת עול מלכותו בלב שלם. וזהו 'המתפלל צריך שיתן עיניו למטה', היינו שיסלק ראייתו מכל דברי העוה"ז, ו'לבו למעלה', בחינת 'ויגבה לבו בדרכי ה' / שיגביה לבו מכל תאוותיו הגשמיים ומדויותיו הרעים, ושיהיה דבוק בדרכי ה', ולקיים 'והלכת בדרכיו', מה הוא רחום אף אתה רחום, ועיקר ושורש המדות הוא בלב, וזהו בחינת 'למען ישוה ה' מחרון אפו ונתן לך רחמים ורחמך'.

כי שורש התפילה הוא אמונה שהכל בידו יתברך לגדל ולחזק לכל, היפך מבחינת המינים האומרים וכו' דהכל ביד אותות השמים והמזלות, כחשו בה' ויאמרו שאינו משגיח בשפלים ח"ו, והם בבחינת כל אומות העולם, אשר חלק אותם לכל העמים תחת כל השמים, ולא כאלה חלק ה' עמו, ברוך ה' אלהי ישראל מהעולם ועד העולם, שכל הברכות נמשכו מהאלהי ישראל, מהעולם דלעילא עד לתתא, מי כה' אלהינו המגביה לשבת המשפיל לראות בשמים ובארץ.

והנה לב בחינת כפירה ח"ו באים מטומאת ארץ עממים, מחמת שכל חלק מהאקלימים הוא תחת שר אחר, וכל השפע הולך ע"י השר דמדינה ההוא, וכל הדר בחוץ לארץ **דומה** כמי שאין לו אלוה, כי כח הדמיונות שבחו"ל הוא מלא קליפות, ולכן אין הנבואה שורה בחו"ל וכו', וכאמרם ז"ל (ב"ר כזא:) גדול כח הנביאים שמדמין כח צורה ליצירה, והדר בחו"ל דומה, ר"ל כח הדמיונות שלו כמי שאין לו אלוה, ולכן אמרו ז"ל (נדרים כב.) עה"פ 'ונתן לך שם לב רגז', כי מי שאין בו דיעה אסור לרחם עליו, וידוע אמרם ז"ל אף הרחמים ניתן במתנה, שנאמר 'ונתן לך רחמים ורחמך'.

ושורש הדיעה הוא הכרה אמיתית במוח ובלב, ובכח כל חושי הפנים והחיצונים שאין עוד מלבדו, דכתיב 'אתה הראית לדעת כי ה' הוא אלהים אין עוד מלבדו', וכשהוא בבחינת חו"ל שעדיין דומה לו שאין לו אלוה ח"ו, ועדיין לא המשיך הדעת שהוא החוש המשותף על כל חושי הפנים והחיצונים וכו', ומחמת שהוא עדיין בחו"ל דומה כמי שאין לו אלוה, הוא חסר דיעה, וכל מי שאין בו דיעה אסור לרחם עליו, ואי אפשר ליתן לו הרחמים במתנה, על כן אמרו רבותינו ז"ל 'ונתן לך שם לב רגז' בבבל כתב.

וכל הדר בארץ ישראל דומה כמי שיש לו אלוה, כי ארץ ישראל הוא תחת יד השי"ת, דכתיב 'ארץ אשר ה' אלהיך דורש אותה תמיד עיני ה' אלהיך, כי אינו מושגח משום שר בעולם בלתי מה' לבדו, 'מרשית השנה ועד אחרית שנה', שדרשו רבותינו ז"ל (ר"ה טז:) על זה כל שנה שרשה בתחלתה מתעשרת בסופה, ופירש"י שרשה, שישראל עושים עצמם כרשים בתפלתם, שהוא בחינת תפלה לעני דלית ליה מגרמיה כלום, מחמת דאזירא דארץ ישראל מחכים, ושם שורה האמונה הקדושה שהכל בידי שמים, ולכן כל התפלות נשלחו לארץ ישראל, וכן אמרו רבותינו ז"ל (מגילה טז.) שעתידין בתי כנסיות ובתי מדרשות להקבע בארץ ישראל, כי מקומות התפלות שם השראת אמונה, בבחינת כל בי עשרה שכינתא שריא.

כו אלול יא"צ של הרה"ק ר' חיים ב"ר שלמה פינטו זי"ע, אמר קודם פטירתו: כל מי שיהיה בדוחק ובצער ידליק נר לעילוי נשמתו ומיד אלמד עליו זכות

זמני השבת והחג בגב העלון

העלון טעון גניזה

בלון ההליום של הכוונות הטובות

שנים של כישלונות עלולות לשכנע אותנו שיש מחסומים שאי אפשר לפרוץ. אבל לפעמים כל מה שנדרש הוא אדם אחד שיוכיח שהבלתי אפשרי היה רק תקרה שציירנו לעצמנו

ומה קורה כשלא מדובר במחסום דמיוני אלא במחסום אמיתי לחלוטין? כאן מתחיל סיפורו המופלא של דניאל קיש.

גבולות העולם

קשה לחשוב על מגבלה משמעותית יותר ביכולותיו של האדם מאשר אובדן כוח הראייה. לא בכדי אמרו חז"ל כי "סומא חשוב כמת". גם בזמננו, המשופע ברוך ה' באמצעי עזר, היעדר הראייה הוא עדיין מגבלה קשה ומשמעותית.

דניאל קיש איבד את ראייתו בילדותו. אבל במקום לקבל כמובן מאליו את גבולות העולם שהוכתבו לו, הוא פיתח יכולת יוצאת דופן להתמצא במרחב באמצעות הד - שיטה המזכירה את הדרך שבה עטלפים ודולפינים מזהים את סביבתם.

זה נשמע כמעט בלתי אפשרי - עד שרואים מה הוא מסוגל לעשות.

קיש רוכב על אופני הרים, נע בשבילים ובמרחבים פתוחים, מטפס על עצים ויוצא לטיולים בכוחות עצמו. באמצעות ההד הוא מסוגל לזהות עצמים ומכשולים, להבחין בין סוגים שונים של כלי רכב ולזהות הבדלים בין קיר, שיח וגדר. היכולת הזאת הגיעה אצלו לרמת מיומנות כה גבוהה, שבמקומות מסוימים, כמו חניונים תת-קרקעיים, הוא מסוגל להתמצא יותר טוב מאדם בעל יכולת ראייה תקינה.

את השיטה שלו לימד קיש עיוורים רבים אחרים. אנשים שגדלו מתוך הנחה שיש דברים שלעולם לא יוכלו לעשות, גילו לפתע שהגבול נמצא במקום רחוק יותר מכפי שחשבו. קיש לא ביטל את המגבלה. העיוורון היה עובדה; השאלה מה אפשר ומה אי אפשר לעשות למרות העיוורון - הייתה פתוחה לבדיקה מחדש.

זו הנקודה החשובה ביותר עבורנו בחודש אלול. יש בחיים מגבלות אמיתיות, נסיבות שאינן בשליטתנו וקשיים שאי אפשר להעלים באמצעות כוח רצון בלבד. אבל לצד אלה קיימת קטגוריה נוספת של מחסומים: אלה שהתרגלנו אליהם כל כך עד שהפסקנו לבדוק אם הם עדיין קיימים; "אני כזה", "כבר ניסיתי", "בגיל שלי אנשים לא משתנים", "זה חזק ממני", "ככה אני רגיל". דניאל קיש הוא עיוור אבל הוא ראה דבר שהרבה פיקחים אינם רואים: שהמחסומים שבעזרתם אנחנו מסבירים ומצדיקים את מצבנו העכשווי הם פחות מוחלטים מכפי שנדמה לנו.

השנה החדשה שבפתח מזמינה אותנו לא להסתפק בשחזור של השנה שחלפה. הגיע הזמן לפרוץ לפחות מחסום אחד של הרגל, להזיז גבול אחד שנראה קבוע, ולתת מקום לאפשרות שאולי אנחנו מסוגלים ליותר ממה שהתרגלנו לחשוב, וכך לכוון, בעזרת ה', שנה חדשה באמת.

תחילת השנה מציבה בפנינו את הצורך לחשב מסלול מחדש, כדי שהשנה הבאה עלינו לטובה לא תהיה בסך הכול חזרה על קודמתה. אנחנו רוצים להיות טובים יותר, אמיתיים יותר, גרסה משודרגת יותר של עצמנו.

אלא שמול השאיפות הללו ניצבת בעיה קטנה. ראש השנה הרי אינו מגיע אלינו בפעם הראשונה. כבר עמדנו כאן אשתקד. גם אז רצינו להשתנות, גם אז קיבלנו החלטות, וגם אז היינו משוכנעים שהפעם זה יהיה אחרת. אז מדוע שנאמין שהשנה יקרה משהו שונה?

השאלה הזאת נוטה לפנצ'ר את בלון ההליום של הכוונות הטובות עוד לפני שהספיק להמריא.

אחת הדרכים להתמודד איתה היא להציב לנגד עינינו אנשים שעשו את מה שנדמה היה כבלתי אפשרי, חרגו מאזור הנוחות, והגיעו להישגים שהם עצמם לא האמינו שיהיו מסוגלים להם. איך זה עוזר לנו? מפני שעצם הידיעה שמישהו אחר הצליח לפרוץ מגבלה שנראתה מוחלטת, משנה את האופן שבו אנחנו תופסים את המגבלות שלנו. היא מלמדת שלפחות חלק מהחומות שאנחנו רואים סביבנו, מוצקות פחות מכפי שנדמה.

המחסום שנשבר

עד שנת תשי"ד המהירות המרבית בה מסוגל האדם לרוץ עמד על מייל (1.6 ק"מ) בארבע דקות. מומחים טענו כי המחסום הזה אינו ניתן לפריצה, והיו להם שתי ראיות לכך. ראשית, עובדה שבמשך שנים אצנים מקצועיים ניסו לפרוץ את המחסום ללא הצלחה. שנית, ניתנו הסברים גופניים לכך שקצב צריכת החמצן בשרירים מציב רף מוחלט שאי אפשר לחצותו.

ואז, בשנת תשי"ד, התרחש מה שנחשב עד אז לבלתי אפשרי.

ספורטאי בריטי השלים ריצת מייל בפרק זמן של 3 דקות, 59 שניות וארבע עשיריות השנייה. לכאורה, מדובר היה בפער אפסי של שבירי שנייה. אבל המשמעות הייתה עצומה: הוכח שהמחסום שנחשב במשך שנים לקו גבול מוחלט ניתן לפריצה.

מה שקרה לאחר מכן היה מפתיע עוד יותר. בתוך זמן קצר החלו אצנים נוספים לרדת אף הם מתחת לגבול ארבע הדקות. מאז עשו זאת אלפי רצים, והשיא העולמי בריצת מייל כבר נמוך משמעותית מהרף שפעם נחשב לבלתי עביר.

מה השתנה פתאום? השרירים לא השתנו, הריאות לא גדלו והחמצן לא נעשה יעיל יותר. מה שהשתנה היה משהו אחר: גבול האפשרי. עד פריצת הדרך, האצן שהתקרב לדקות האחרונות של הריצה נשא איתו לא רק את עייפות השרירים, אלא גם את הידיעה ש'אי אפשר'. ברגע שאדם אחד הוכיח שאפשר - המחסום נשבר. לפעמים צריך רק אדם אחד שעובר דרך חומה כדי שכולם יבינו שהיא לא הייתה עשויה מבטון.

לפעמים צריך רק אדם אחד שעובר דרך חומה כדי שכולם יבינו שהיא לא הייתה עשויה מבטון

ערכים לילדים
משל ותבונה

הניצוץ היהודי
התחנה הבאה: ירושלים

הרב דניאל נשיא
חשבון נפש

הרב אהרן לוי
התקווה

תורה חיים

הרב אהרן לוי

"אני מוכרח להיפגש איתך עוד לפני ראש השנה", אמר לי האיש מעבר לקו. "זה ממש פיקוח נפש. אני חרדי לשעבר, ואני מאוד מבקש שלא תסרב לי".

למחרת נפגשנו. "שמי מאיר", סיפר. "נולדתי למשפחה חרדית ועברתי מסלול לימודים רגיל. למדתי

בתלמוד תורה ולאחר מכן בישיבה. נחשבתי בחור מצוין. למדתי טוב, היו לי חברים, וההורים שלי שמעו מהמחנכים: 'תשמרו על הילד שלכם, הוא נועד לגדולות'.

"עד גיל שמונה עשרה הכול התנהל על מי מנוחות, אלא שלפתע התחלתי להרגיש מחנק. לא הבנתי למה. יש לי כל מה שבחור יכול לחלום עליו, אז למה אני מרגיש שאין לי כלום? 'הגעתי למסקנה שאני עסוק בלרצות. שאני עבד למותג שנקרא 'מאיר'. הרגשתי שאני חי בשקר, ושם כולם היו יודעים מי אני באמת, הבלון הזה היה מתפוצץ.

"לאט לאט הפסקתי ללמוד. הצוות החל להעיר לי. אחר כך גם ההורים שלי הצטרפו, ואני, שלא הייתי רגיל להערות, התחלתי להתמרד. ואז הגיעו המחשבות, 'האם רק בגלל שנולדתי למשפחה חרדית אני צריך להיות כזה?' אחרי הרבה עליות וירידות, ולא מעט ויכוחים עם ההורים, יום אחד קמתי ועזבתי. את הכול.

תחזור הביתה

"ההורים שלי ניסו לתת לי להרגיש שהם איתי ומקבלים אותי כמו שאני, וזה רק תסכל אותי יותר. רציתי שיכעסו, שיגרשו אותי, כדי שאוכל להצדיק את עצמי ואת הצער שאני גורם להם. הייתי אוכל לידם בלי לברך ומעשן בשבת בחדר כשהדלת פתוחה. אבל גם אם הם בכו בתוך הלב, הם לא הראו לי את זה. הם לא נתנו לי את ההזדמנות לעזוב בגללם.

"בסופו של דבר עזבתי גם את הבית והתגייסתי לצבא. לאחר השחרור עברתי לתל אביב. האמנתי שהנוצץ שנמצא שם יצדיק את המחיר ששילמתי, אבל זה לא קרה. פגשתי עולם שמציע חופש והנאות, אבל לא יותר מדי תוכן, ובטח שלא משמעות.

"מי שגרם לי להגיע אליך", המשיך מאיר, "הוא האדם האחרון שהייתי מאמין שבגללו

התקווה

האם באמת אפשר לתקן?

אגיע לכאן. המפקד שלי במילואים. באחד הימים ישבנו יחד בג'יפ, אחרי פעילות מבצעית. סיפרתי לו על עצמי, והוא הקשיב.

"תחזור הביתה, מאיר", הוא אמר לי. "אין כלום בחוץ. גם אני עברתי בדיוק את המסלול שתיארת. אבל אני כבר נשוי ויש לי ילדים ולא פשוט לחזור במצב כזה. אתה עדיין רווק, מאיר. אם אתה יכול לחזור אחורה, תעשה את זה עכשיו. בעוד עשר שנים יהיה קשה הרבה יותר." "לכן הגעתי אליך. כי הוא נגע בנקודה אמיתית. מאז שעזבתי, לא מצאתי את הדבר שבשבילו היה שווה לעזוב."

אנו אומרים סליחות לפני ראש השנה כדי להזכיר לעצמנו, שלמרות הכל יש תקווה

סליחות מאבא

"יש לי בעיה. אני רוצה לחזור, אבל לא מאמין שאפשר. אני בחור ישיבה לשעבר. אני יודע אילו עונשים אמור לקבל מי שעשה עבירות כמו שעשיתי. אני זוכר איך נראה אלול בישיבה, ובאיזה לחץ הייתי בתקופה הזאת. ואם על עבירות של צדיקים כל כך קשה לשוב, על עבירות של רשעים, לא כל שכן?"

"אז למה בכל זאת הגעת אליי?", שאלתי.

"אם תוכיח לי שבאמת אפשר לתקן, אני חוזר הביתה."

"אני יכול רק לנסות", עניתי. "אבל קודם כל - שאלה."

ראש השנה, יום הדין, חל לפני יום כיפור, יום הסליחה. האם לא היה ראוי שיהיה הפוך?

להגיע ליום הדין אחרי שכבר התנקינו ביום הכיפורים? ואם הסליחה מגיעה אחרי הדין, מדוע אומרים סליחות עוד לפני ראש השנה?

התשובה פשוטה. ראש השנה הוא באמת יום הדין. ולכן אנחנו מקדימים לו סליחות, כדי להזכיר לעצמנו עם מי יש לנו עסק. הקב"ה הוא דיין ולכן הוא דן אותנו, אבל הוא גם אבא. ואבא שאוהב את ילדיו אינו מחפש להעניש אותם. ואם הוא רואה שהילד מתחרט, גם כשהוא דן אותו - הוא דן אותו ברחמים.

לכן אנחנו אומרים סליחות לפני ראש השנה. לא רק כדי לבקש סליחה, אלא כדי להזכיר לעצמנו שתמיד יש תקווה. שגם אם המלאכים אומרים, "כי לא יזכו בעיניך בדין" זה רק בגלל שהם מלאכים ולא בני אדם. זה רק כי אין להם בחירה חופשית, ולכן אין אצלם סליחה על חטאים.

כי אם אנחנו בעלי בחירה, הרי שגם החרטה שלנו שייכת לנו, בדיוק כמו העבירות. ואם על עבירות שעברנו בעזרת הבחירה החופשית ה' מעניש, את התשובה שאנחנו עושים בעזרתה, הוא לא יקבל?

ראש השנה קודם ליום כיפור כי הדין מחייב אותנו לקחת אחריות על מעשינו. אבל אחרי הדין מגיעים הרחמים, והם שמאפשרים את התשובה.

"אז למה בכל זאת אומרים סליחות לפני ראש השנה?" שאל מאיר.

"בשביל אנשים כמוך", עניתי. "כדי להזכיר לנו שגם אם חטאנו, אסור להתייאש. מי שדן אותנו הוא לא רק מלך, הוא גם אבא. ואתה ההוכחה.

"סיפרת שחיללת שבת ליד ההורים שלך רק כדי להכעיס אותם, ובכל זאת לא הצלחת לגרום להם להפסיק להיות אבא ואימא שלך. תגיד לי, אם תחזור עכשיו הביתה, הם יחבקו אותך, או יעשו איתך חשבון על כל הצער שגרמת להם?

"ואם ההורים שלך, שהכעסות אותם בכוונה, יחבקו אותך - הקב"ה, שידוע את תעלומות ליבך, ויודע שלא כדי להכעיס עזב את אותו, לא יחבק אותך?"

מאיר לא ענה.

ככה זה כשבוכים. המילים מתבלבלות.

"אתה יודע מה ההוכחה שאין עבירה שמונעת את התשובה? הבכי שלך, מאיר. אתה לא בוכה בגלל מה שאמרתי. אתה בוכה כי הקב"ה מדבר איתך. כי הוא אומר לך שהוא מחכה לך למרות הכול.

אז תגיד אתה: אם כזה אבא מחכה לך - שלא תחזור הביתה?"

כתיבה וחתימה טובה.

000-90-50-02 | חייגו עכשיו

להקשיב. להתחבר. להעמיק.

לתגובות והערות-מערכת: 072-3303580 alon@arachim.org

© כל הזכויות שמורות // העלון הופק ע"י מחלקת דיגיטל ערכים בשיתוף מחלקת בוגרים
עורך ראשי: הרב משה לנדאו // עורך משנה: יהודה פרידמן // עריכה לשונית: נ. בן צבי // עיצוב גרפי: ג. קוט

לרכים

נקדת מבט

הרב משה לנדאו

העוקץ

השקעת פונזי רוחנית

"יש פה השקעה שווה, עשרים אחוז תשואה חודשית בערבות מלאה". סיפר אברך אחד לחברו. "מישהו משלנו", לחש כממתיק סוד. תוך שעה השכונה הייתה כמרקחה. אחרי יום או יומיים

התגלגל מכתב של 'רב פוסק' ש'בדק' את ההשקעה, ומכאן דרכו של המשווק הייתה פתוחה. מאות ואולי אלפי משפחות הצטרפו למעגל ההצלחה.

בחודש הראשון המזומנים זרמו. גם חודש אחרי, ועוד תקופה. רק שנה או קצת יותר תחלוף, וכולם יגלו שמדובר בעוד תרמית 'פונזי'.

צ'ארלס פונזי 'קנה' את שמו ב'ישר'. אחרי מלחמת העולם הראשונה האינפלציה באיטליה הייתה גבוהה במיוחד. פונזי גילה שאפשר לרכוש באיטליה שובר למשלוח דואר תגובינא חזרה מארה"ב, במחיר נמוך במיוחד. את השובר היה אפשר לפדות בארה"ב במחיר גבוה.

הוא החל לגייס כספים בארה"ב כדי לרכוש שוברים באיטליה, אותם יפדה בארה"ב. לטענתו הרווח מפערי המחירים, אחרי ניכוי ההוצאות מניב למעלה מ-400%. עוד ועוד אנשים הצטרפו לחגיגת הארביטראז' - ניצול פערי מחירים בין שווקים.

פונזי הבטיח למשקיעים 50% רווח בתוך 45 ימים. חלק מהמשקיעים אכן קיבלו את כספם וגרמו לעוד ועוד משקיעים להצטרף לחגיגה. מי שהשאיר את הכסף בחברה כדי לרכוש עוד שוברי תגובינא, הגדיל את הרווח. אנשים שיעבדו את בתייהם ונטלו הלוואות כדי להצטרף להשקעה המדהימה.

הקריסה

אלא שעם הזמן, צצו תהיות. התברר שפונזי עצמו לא היה מושקע כלל בחברה שהקים. איש כלכלה ידוע חישב שכדי לממש את השקעותיהם של כולם ולהעניק להם את הרווחים, צריך לקנות ולמכור 160 מיליון שוברי תגובינא בינלאומיים. אלא ששירות הדואר האמריקאי דיווח שנרכשו רק 27,000 שוברים.

מאות משקיעים צבאו על משרדי החברה בדרישה לקבל את כספם חזרה. פונזי חילק להם קפה ועוגה וגם... כשני מיליון דולר להרגעת הרוחות. אלא שעוד ועוד משקיעים ביקשו את כספם, והכסף אזל.

השיטה פשוטה. הכסף שהמשקיעים מכניסים לחברה לא באמת עושה רווחים. ה'רווחים' משולמים מעוד פראירים שקנו את הבלוף, ומשקיעים כסף נוסף בחברה. כל עוד כולם משאירים את הכסף, החברה יכולה לשרוד שנים רבות. אבל ברגע שהמשקיעים דורשים את כספם ואין משקיעים חדשים, ה'השקעה' קורסת.

ההיסטוריה חוזרת

שנים רבות מאוחר יותר, ברנרד מיידוף שהיה יו"ר דירקטוריון הנאסד"ק בארה"ב, ניהל את התרמית הגדולה בהיסטוריה, בהיקף של כ-64 מיליארד דולר, בשיטת פונזי.

מעט לעת השיטה לובשת צורות חדשות. מטבעות דיגיטליים, נדל"ן במזרח אירופה, מסחר באלגוריתמים. וכדי ממש לגוון... מכרות זהב באתיופיה.

הממציא

אבל האמת היא, שהראשון שהמציא את השיטה הוא... היצר הרע שלנו.

בימי התשובה רבים מתחזקים לבלי היכר. אפילו רשעים של ממש באים לבית הכנסת, שבים בתשובה ומתחזקים בעבודת ה'.

אלא שמייד אחרי הימים הנוראים... הם חוזרים לסורם. על התופעה המוזרה הזו תמה גם הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל בספרו 'עירות דבש' (ח"א דרוש א) ותשובתו בציודו.

האדם מורכב מגוף-חומר ורוח. אבל גם כוחו הגשמי נובע מהרוחניות שבו.

להבדיל, גם כוחו של היצר הרע נובע מהקדושה שבישראל, וממנה חיותו. אבל כאשר יבשה נפשו של האדם ואין בו לחלוחית קדושה, סוללת הרוחניות שלו עומדת על אחוזים בודדים.

לכן, היצר הרע משכנע את האדם לעשות עוד ועוד מצוות כדי שייטען רוחנית. ואז... כשהסוללה טעונה הוא מבקש לשאוב ממנו חיות, ומפיל אותו בעבירות.

במילים פשוטות, השבים בתשובה שנופלים פשוט משקיעים במקום הלא נכון. היצר הרע בעצמו משכנע אותנו לעשות עוד ועוד מצוות ולהשקיע בעולם הרוחני. אלא ש... כשההשקעה היא השקעת פונזי, היא עתידה לקרוס.

לדעת רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל, זהו ביאור מילות הפיוט שיש האומרים במוצאי שבת 'אדיר איום ונורא'. 'פדה עמך מעיזים, צאנך מיד גוזזים'. גוזזי הצמר מן העיזים מלעיטים אותם מלח, המגדל את הצמר, רק כדי שבסוף יגזזו את צמרם.

היצר הרע הוא ה'גוזז'. מלעיט אותנו מלח, דוחף אותנו לשוב בתשובה וממלא אותנו במצוות. ואז... מוצץ את דמנו וגוזז את המצוות שלנו.

כיצד תזהו את ההבדל בין השקעה בטוחה להשקעת פונזי של היצר הרע?

אם אתם מבקשים לשוב בתשובה באופן מבורך והגיוני, צעד אחר צעד, ההשקעה שלכם תניב עוד ועוד אחוזים. אבל אם מישהו דוחף אתכם להסתער בלי היגיון, כנראה נפלתם למשרד ההשקעות של היצר הרע.

לעוקץ הזה אל תיפלו.

המשל והאחרונה

יש אשר היצר חטפם לשקו... ומאמינים שאין כמותם צדיקים... מתהלכים הם לבושים שק שבו עטפם היצר.

(בעל הדגל מחנה אפרים)

3

מתוך הפרשה

הרב ישי וליס

1 "יום תרועה יהיה לכם" (במדבר כט, א).

להלכה, מעדיפים בראש השנה שופר של איל, שצורתו כפופה. האם הכיפוף הוא פרט טכני בלבד, או שיש בו מסר לעבודת היום?

הגמרא מסבירה: "בראש השנה, כמה דכייף איניש

דעתיה - טפי מעלי"; ככל שאדם כופף את דעתו, הרי זה משובח. השופר אינו רק משמיע קול, אלא גם מצייר את העמדה הנפשית הנדרשת מן האדם: לא זקיפות של מי שבטוח בצדקתו, אלא נכונות להתכופף, להקשיב ולהשתנות. עם זאת, ההתכופפות אינה שבירה. דווקא הקרן הכפופה מפיקה קול חזק החודר למרחקים. הענווה אינה משתיקה את האדם - היא מאפשרת לקולו האמיתי להישמע (ראש השנה כו, עב).

2 "וה'פקד את שרה" (בראשית כא, א), "ויזכרה ה'" (שמואל א' א, יט).

בקריאת התורה ובהפטרה אנו פוגשים בראש השנה את שרה ואת חנה, לאחר שנים ארוכות של עקרות: מדוע נבחרו דווקא סיפורים אלו ליום הדין?

חז"ל (ראש השנה יא, א) מלמדים, שבראש השנה נפקדו שרה, רחל וחנה. בכך הם חושפים פנים נוספות של הדין: הקב"ה אינו בוחן רק את מה שכבר נעשה, אלא פותח אפשרות למה שעוד עשוי להיוולד. שרה וחנה הגיעו אל היום הזה כשהמצאיות נראתה חתומה, ודווקא אז נפתח עבורן עתיד חדש. ראש השנה מזכיר שגם כאשר העבר אינו ניתן למחיקה, הוא אינו מוכרח לקבוע את ההמשך. הדין יכול להיות גם רגע של פקידה, התחדשות והתחלה.

3 בראש השנה נהגו לאכול סימנים המרמזים על דברים חיוביים: שנהיה לראש ולא לזנב, שירבו זכויותינו כרימון, ועוד. אך אדם שלא ניצל כראוי את זמנו, ולא קיים מצוות, כיצד אכילת רימון תעזור לו להרבות את הזכויות?

רבנו המאירי מבאר, שחלילה לנו להתייחס לאכילת הסימנים בדרך ניחוש, שאותו אסרה התורה, אלא, אלו הן פעולות שנועדו להשפיע על הנפש פנימה, לפי העקרון הידוע של "אחר הפעולות נמשכים הלבבות".

כאשר האדם נמצא בסעודתו, עלול הוא לשכוח את עוצם קדושתו של יום ראש השנה, "שהשובע משכח כוונת היום". משום כך, השכיל חז"ל להכניס תזכורות לגודלו של היום הזה אל תוך הסעודה עצמה. כמו סימנייה בספר, המזכירה לאדם באיזה עמוד הוא נמצא, כך סימני ראש השנה מזכירים לנו, בעיצומו של איזה יום אנחנו נמצאים.

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליס)

תורת הבית

הרב מיכאל לסרי

תרועות ושברים בבית

כשראש השנה חל בשבת

והשבת עושה בדיוק את אותו הדבר, מבטאת את הפנימיות הטהורה ומתחברת לקדושה. ולכן כשראש השנה חל בשבת, כבר אין צורך בשופר.

שלום בית הוא דבר עמוק ויסודי ביהדות, שדוחה פעמים רבות אפילו מצוות שונות. לעומת זאת, ה'שופר' יש בו תרועה ויש בו שברים. הוא מבטא קולות שונים, ממש כמו שלום בית שיש בו עליות ומורדות, אתגרים שצריך לעבור ולהתגבר עליהם. אבל השבת היא כל כולה שלום ושלווה בתוך הבית, ולכן בה, כבר לא צריכים לשופר.

אדם שיש לו שלום בית אמיתי, יצליח בכל תחומי חייו. כי כשיש את העיקר, את ה'ויפח באפיו' של שלום הבית, לא צריך שום דבר אחר. לא תרועות ולא שברים. רק בית שלם, שמשפיע אור וכוח על כל תחומי החיים.

הבורא מתוך הפנימיות, בזעקת הנשמה, בלי שום מילה, זוהי פנייה אמיתית, צלולה ונקייה. לכן השטן מתבלבל. הוא לא שומע מילים, משפטים ודיבורים שהוא יכול לקטרג עליהם. הוא רואה רק אנשים שמדברים מתוך הנשמה, זה מחזיר אותו לרגע של 'ויפח באפיו', עוד לפני שהאדם נולד. ובמקום ההוא, השטן מתבלבל, ואינו יכול לקטרג.

שבת ושלום בית

כשחל ראש השנה בשבת, כבר לא צריך שופר. השבת מסמלת שלום בית. לכן מדליקים נרות בשבת, כי הדלקת הנר היא משום שלום בית. השבת מביאה את השלום לתוך הבית, את החיבור האמיתי, את הדבקות. החיבור הפנימי העמוק, נובע מהשבת עצמה.

כי הרי, השופר והשבת עושים את אותו הדבר. השופר מוציא את הפנימיות של האדם החוצה,

כולנו יודעים, כי בראש השנה שחל בשבת אין תוקעים בשופר. ולכאורה, מדוע? הגמרא אומרת, שמא יטלטל אדם את השופר ארבע אמות, או שמא לא יידע לתקוע וילך ללמוד, ואז יתקע. (ראש השנה ט, א) אלו הן הסיבות ההלכתיות. אבל מלבדן, טמון כאן גם סוד עמוק הרבה יותר.

כוחו של השופר

כל עניין השופר קשור לפסוק 'ויפח באפיו נשמת חיים' (בראשית ב, ז). דרך השופר אנו מבטאים, מוציאים את מה שיש בפנים. בתקיעת השופר אנחנו פונים אל הקדוש ברוך הוא דרך הנשמה, לא דרך הדיבור. הדיבור נושא עימו לפעמים דבר שקר, אבל כשפונים אל

חשבון נפש

על ערך עצמי בתקופת התשובה

חשבון הנפש הופך אז ממכשיר של תיקון למנגנון של ענישה פנימית. האדם חוזר שוב ושוב אל הכישלון, מאשים את עצמו ומעמיק את תחושת האכזבה. מבחוץ הדבר עשוי להיראות כחריטה עמוקה, אך בפועל אין בו תמיד תנועה קדימה. הוא מביט לאחור, אך אינו בונה דרך לעתיד.

התורה אינה מבקשת מן האדם לשבת על ספסל הנאשמים ולשכנע את עצמו שאין בו טוב. היא מבקשת ממנו לעמוד לפני הקב"ה כאדם בעל ערך, אשר משום ערכו הוא מחויב לקחת אחריות.

התנאי לחשבון נפש

המשנה אומרת: "חביב אדם שנברא בצלם". ערכו הבסיסי של האדם איננו פרס שהוא מקבל לאחר שהצליח, אלא נקודת המוצא של חייו. הוא אינו בעל ערך מפני שמעולם לא נכשל, אלא מפני שנברא בצלם אלוהים וקבל נשמה, בחירה ושליוחות. התורה מפרידה בין ערך האדם לבין הערכה מעשיו. האדם יקר, אך לא כל מעשה שהוא עושה ראוי. הוא נושא נשמה גבוהה, אך עשוי לבחור בחירה נמוכה. הוא יכול להיות טוב ביסודו ועדיין להזדקק לתיקון עמוק. אין כאן סתירה. להפך, ההפרדה הזאת היא תנאי לחשבון נפש אמיתי.

להכיר בטעות בלי לזהות את עצמנו עם הטעות, לקבל אחריות בלי למחוק את ערכנו. לא כדי להשתחרר מן החובה לתקן, אלא כדי לקבל את הכוח לתקן באמת.

הדרך השלישית

יש הבדל גדול בין אמירה כמו: "עשיתי מעשה לא נכון", לבין אמירה: "אני אדם לא טוב". במשפט הראשון האדם בוחן את התנהגותו. במשפט השני הוא חורץ דין על זהותו כולה.

לעיתים ההבדל נראה קטן, אך מבחינה נפשית הוא מכריע. כאשר אדם אומר לעצמו שעשה טעות, נשאר בידו מרחב פעולה: הוא יכול להבין מה אירע, להתחרט, לתקן ולבחור אחרת בפעם הבאה. אך כאשר הוא מגדיר את עצמו באמצעות הכישלון, נדמה לו שאין סיכוי לתיקון. אם "כזה אני", מה כבר יכול להשתנות?

זו אחת הסיבות שביקורת עצמית חריפה אינה תמיד מובילה לצמיחה. האדם מדמה לעצמו שאם יעסעע על עצמו מספיק, הוא יאלץ להשתפר. אולם פעמים רבות קורה ההפך. הכעס העצמי מכלה את הכוחות הדרושים לשינוי. במקום לעסוק בשאלה "מה עלי לעשות מעתה?", הוא שקוע בשאלה "איך יכולתי להיות אדם כזה?"

אחת מנקודות המתח העמוקות בעבודת ה', היא העובדה שמצד אחד, התורה דורשת מן האדם לערוך חשבון נפש אמיתי, להכיר בחסרונותיו, להתוודות על טעויותיו ולקבל אחריות על מעשיו. מצד שני, אותו אדם מצווה להכיר בערכו, לזכור שנברא בצלם אלוהים ולהאמין בכוחות שהקב"ה נתן בו.

כיצד ניתן לקיים את שני הדברים יחד? לכאורה, ככל שאדם בוחן את עצמו לעומק, כך הוא מגלה יותר פגמים. וככל שהוא מגלה יותר פגמים, כך הוא עלול להרגיש פחות ראוי, פחות מוצלח ופחות בעל ערך. ואם ינסה לשמור על הערכתו העצמית, הוא עלול להעדיף שלא לבדוק את עצמו כראוי, להמעיט בחומרת הטעויות ולהסביר לעצמו מדוע למעשה לא היה יכול לנהוג אחרת.

כך נוצרת לעיתים בחירה שגויה בין שתי דרכים: או חשבון נפש חריף שמוביל להקטנה עצמית, או הערכה עצמית שמתעלמת מחסרונות. אולם התורה אינה מקבלת אף אחת משתי האפשרויות. היא מציעה דרך שלישית:

תורת הנפש פסיכולוגיה יהודית

הרב דניאל נאיסי

הַיִּצּוּץ
הַיְּהוּדִי

התחנה הבאה: ירושלים

קריירה בינלאומית בהולנד, חיים מסודרים ועתיד מבטיח לא הצליחו להשתיק את השאלה הפשוטה: לאן בעצם החיים שלי נוסעים? מסע שהתחיל על ספסל באמסטרדם והסתיים מול אבני הכותל

חלב עבור אחד הילדים. לדבריה, אישה יהודייה עזרה לה ונתנה לה חלב בתקופה שבה לאנשים עצמם לא היה כמעט מה לאכול. "אני לא שוכחת את זה", היא אמרה.

יצאתי משם עם תחושה מוזרה. חשבתי לעצמי איך מעשה קטן של יהודייה אלמונית, עשרות שנים קודם לכן, עדיין ממשיך לייצר טוב בעולם - עד כדי כך שאני עצמי נהנה ממנו עכשיו. בפעם הראשונה בחיי התחלתי להרגיש שהיהדות היא לא רק דת או מסורת. יש כאן משהו עמוק יותר. שרשרת ארוכה של אנשים שמחזירים זה לזה, גם אחרי עשרות שנים ויבשות שלמות.

באחת השבתות הוזמנתי לבית של הרב בנט. במהלך הסעודה רעייתו שאלה אותי על המשפחה שלי, וסיפרתי לה שהסבא והסבתא שלי ניצלו מהשוואה. היא הסתכלה עליי ואמרה בפשטות: "אם כך, צריך לצאת ממך משהו גדול. לא סתם המשפחה שלך ניצלה". המשפט הזה נכנס לי ללב.

הסמינר

בינתיים, החיים שלי התחילו להסתדר גם מבחינה מקצועית. מצאתי עבודה מצוינת במטה האירופי של חברת CANON בהולנד. אלו היו השנים שבהן מצלמות דיגיטליות נמכרו בכמויות מטורפות, והחברה הצליחה מאוד.

מבחוץ הכול נראה מושלם: קריירה בינלאומית, אירופה, עתיד פתוח. אבל במקביל, משהו אחר התחיל לקרות לי מתחת לפני השטח. המשכתי להגיע לשיעורים של הרב בנט אחר הצהריים. בהתחלה זה היה מתוך סקרנות אינטלקטואלית. עם הזמן מצאתי את עצמי מחכה לשיעורים האלה.

יום אחד, באמצע אחד השיעורים, הרב בנט הודיע שמתארגן סמינר של ערכים. הוא הסתכל עליי ושאל כבדרך אגב: "נו, אתה נרשם?" ניסיתי להתחמק. "לא נראה לי שזה בשבילי", אמרתי. "אני לא יכול".

לא באמת רציתי ללכת. היה לי נוח במקום שבו הייתי. מצד אחד, כבר נוצר אצלי חיבור מסוים ליהדות וללימוד. מצד שני, עדיין חייתי לגמרי בתוך העולם הרגיל שלי. עבודה טובה, חיים מסודרים, בלי טלטלות גדולות.

חוץ מזה, הייתי בטוח שאין להם מה לחדש לי. חשבתי שאני כבר מכיר את כל הטיעונים. הרי גדלתי בישראל. מה כבר אפשר לחדש לי בסוף שבוע אחד?

אבל הרב בנט לא ויתר. "אני רושם אותך", קבע בפשטות. עד היום אני חושב על זה לפעמים. אם הוא היה לוחץ יותר מדי כנראה שהייתי בורח. אם היה מוותר, אולי לא הייתי

הוא הסתכל עליי במבט רציני, ואמר משפט שלא יצא לי מהראש: "אתה צריך להתבייש. אני קורא בזה כל יום".

זה היה רגע מביך. לא רק בגלל הטון שלו, אלא בגלל העובדה שגוי מקוריה מכיר את הספר שלי יותר ממני.

בדרך לרכבת הוא הוסיף משפט מוזר: "דרך אגב, במקדונלד'ס אתה לא יכול לאכול. זה לא כשר".

עמדתי שם המום. בחור קוריאני מסביר לי מה מותר ליהודי לאכול.

באותם ימים עוד לא חשבתי במונחים של 'השגחה פרטית'. אבל משהו במפגש הזה טלטל אותי. כאילו מישהו מבחוץ ניסה להזכיר לי משהו ששכחתי מזמן.

כשהגעתי להולנד, הופיעו עוד ועוד רגעים כאלה.

יום אחד שמעתי שיש שיעור בבית כנסת בעיר אמסטרדאם.

כך פגשתי את הרב יורם בנט, רב בית כנסת

הופתעתי. לא בדיוק ציפיתי לשיחה כזאת באמצע שיעור באוניברסיטה בלונדון.

באמסטרדם, וראש ארגון 'אור ישראל', העובד בשיתוף פעולה עם ארגון 'ערכים' לחינוך היהדות בהולנד. הוא לא ניסה לשכנע. לא לחץ, לא הטיף. למרות החזות החרדית, הרגשתי בנוח.

באותה תקופה עדיין לא מצאתי עבודה, והרב הזמין אותי להגיע לשיעורים בכולל אחר הצהריים. חשבתי לעצמי שאין לי הרבה מה להפסיד. במקרה הכי גרוע אשב קצת, אשמע משהו חדש.

במקביל חיפשתי מקום לגור בו, וזה לא היה פשוט בכלל. שוק השכירות בהולנד קשוח מאוד. באחד הימים הגעתי לראות יחידת דירה אצל אישה מבוגרת. היא ביקשה לראות דרכון הולנדי, ושאלה למה אני לא מדבר הולנדית.

אמרתי לה שנולדתי בישראל. היא שתקה לרגע ואמרה: "היו כאן הרבה מועמדים. אבל אני אתן את הדירה דווקא לך". הופתעתי, ושאלתי למה. ואז היא סיפרה לי סיפור מעניין. בזמן המלחמה, אימא שלה לא הצליחה להשיג

אמסטרדם נראתה בדיוק כמו בתמונות. תעלות מים שקטות, רחובות נקיים, בתים עתיקים שנראים כאילו מישהו סידר אותם בקפידה עבור גלויה אירופאית, ואנשים שנעים בלי הפסקה על אופניים. הכול רגוע, מסודר, עובד. ואני? ישבתי לבד על ספסל והרגשתי לא שייך.

הייתי אז בן 24. אחרי שירות צבאי ולימודים באנגליה לתואר ראשון בניהול מידע, החלטתי לעבור להולנד. עוד מילדות הרגשתי קשר למקום הזה. סבא וסבתא שלי גרו שם, והביקורים אצלם הותירו בי רושם.

על הגייר, החיים שלי היו בכיוון הנכון. למדתי באוניברסיטה יוקרתית, העתיד המקצועי נראה מבטיח. אבל דווקא שם, בתוך הפסטורליה, התחילה לנקר בי תחושה מוזרה שלא ידעתי להסביר.

אני זוכר את אותו רגע. ישבתי על ספסל בעיר אמסטרדאם, והבטתי באנשים חולפים על אופניים. כולם נוסעים לאנשהו, כאילו ברור להם לאן הם הולכים. אז עלתה בי המחשבה: לאן אני בעצם נוסע?

עד לאותו שלב, חשבתי שאני מבין את החיים די טוב. אבל בפנים התחיל להיווצר חלל קטן, כזה שאי אפשר להשתיק בעזרת הצלחות או תוכניות לעתיד.

בדיעבד אני מבין שהמסע שלי התחיל ברגע ההוא, על הספסל בהולנד, כשהבנתי שלמרות שכל העולם סביבי נוסע, אני עדיין לא יודע לאן.

סימני דרך

עוד לפני שהתחלתי להתקרב ליהדות באמת, היו רגעים קטנים שנחרטו בי בלי שהבנתי למה. באותו זמן הם נראו כמעט חסרי משמעות, ורק הרבה אחר כך הבנתי שהם היו כמו אבני דרך קטנות שמישהו מניח לך לאורך הדרך, שלא תלך לאיבוד.

אחד הרגעים האלה התרחש עוד בתקופת הלימודים באנגליה. באחד השיעורים באוניברסיטה ישב לידי סטודנט מקוריהא. במהלך ההרצאה שמתי לב שהוא קורא משהו מתחת לשולחן, כאילו מסתיר את הספר.

בשלב מסוים הוא פנה אליי פתאום ושאל: "Are you a Jew?" [האם אתה יהודי?]

אמרתי לו שכן.

הוא הרים מעט את הספר, ואמר: "זה ספר תהילים".

הופתעתי. לא בדיוק ציפיתי לשיחה כזאת באמצע שיעור באוניברסיטה בלונדון.

ואז הוא שאל אותי: "אתה קורא בתורה?" עניתי לו בחצי גמגום: "כן... בשבת קוראים בתורה".

מגיע בכלל. אבל הייתה לו החוכמה לדעת בדיוק איפה לעצור.

בסמינר קרה משהו שלא ציפיתי לו בכלל. כבר מהפתיחה הרגשתי שזה אולי האירוע הכי משמעותי שהשתתפתי בו בחיים שלי. קשה להסביר את זה למי שלא היה שם. זה לא היה רק 'הרצאות'. היה שם משהו הרבה יותר רחב. פתאום כל מיני שאלות שפיזרתי במשך שנים, התחילו להתחבר לתמונה אחת.

דיברו שם על משמעות החיים, על מציאות הבורא, על משפחה, חינוך ילדים, שבת, זהות יהודית. אבל יותר מהתוכן עצמו, טלטלה אותי התחושה שיש כאן עולם שלם שמעולם לא עצרתי באמת לבדוק. הרגשתי כאילו מישהו פתח דלת לחיים אחרים לגמרי, ואני עומד בכניסה, ומבין שבמשך שנים בכלל לא ידעתי שהיא קיימת.

מה שהיה מוזר הוא, שלא הרגשתי צורך להתווכח. באופן טבעי אני אדם רציונלי. למדתי באוניברסיטה, עבדתי בחברה בינלאומית, הייתי רגיל לחשוב בצורה ביקורתית. אבל כאן, לא הרגשתי שמנסים 'למכור' לי משהו. להפך. ככל שהקשבתי יותר, כך הרגשתי שאני פשוט שומע דברים שהנשמה שלי כבר ידעה מזמן, ורק שכחתי.

כשחזרתי מהסמינר לא הייתי אותו אדם. התורה כבר לא נראתה לי כמו עוד תחום עניין, אלא משהו שנוגע בשאלה הכי בסיסית ששאלתי את עצמי מאז אותו ספסל באמסטרדם: בשביל מה אני חי?

נקרע לשניים

אחרי הסמינר החיים שלי התחלקו לשניים. בבוקר הייתי מגיע למשרד, עובד מול אנשים מכל אירופה, משתתף בישיבות, מתקדם מקצועית. אחר הצהריים הייתי נוסע לשיעורים בכולל של הרב בנט.

בהתחלה עוד ניסיתי להחזיק את שני העולמות במקביל. ביום איש עסקים אירופאי לכל דבר, בערב יושב עם גמרא ומנסה להבין מושגים שבחיים לא הכרתי באמת. אבל ככל שעבר הזמן, הפער בין שני העולמות התחיל לגדול.

אני זוכר רגע אחד במיוחד. ישיבתי בשיעור והבטתי באברכים סביבי. הם היו שקועים לחלוטין בלימוד. מתווכחים, חושבים, מנתחים סוגיה מכל כיוון. ואני? הרגשתי שאני עדיין עומד בחוץ. מקשיב, נהנה, אפילו מתרגש, אבל לא באמת בפנים.

זה הציק לי. הבנתי שאי אפשר להישאר כל החיים על יד הדלת. אם התורה היא באמת הדבר הכי משמעותי שפגשתי, אני לא יכול להסתפק רק בלשבת בצד ולהקשיב לשיעור שעה-שעתיים ביום. הייתי כבר בן 27 ועדיין רווק. לראשונה בחיי התחלתי לשאול את עצמי: איך ייראו החיים שלי בעוד עשר שנים, אם אמשיך באותו מסלול?

פתאום עלתה בי מחשבה: אולי אני פשוט תקוע באמצע. מצד אחד, כבר לא הייתי האדם שהגעתי להולנד. מצד שני, גם לא באמת בניתי חיים חדשים. כאילו אני חי בין שני עולמות, ולא שייך לגמרי לאף אחד מהם.

הבנתי שאם אני רוצה להתקדם באמת, אני חייב לעשות צעד קיצוני. המילה 'ישיבה' בכלל לא הייתה אז חלק מהעולם שלי. אם מישהו

היה אומר לי כמה שנים קודם, שאעזוב קריירה בינלאומית כדי לשבת וללמוד תורה, הייתי צוחק עליו. אבל ככל שהזמן עבר, הרגשתי שאין לי ברירה.

יום אחד ניגשתי לרב בנט, ואמרתי לו שאני חושב ללכת לישיבה. להפתעתי, הוא לא התלהב מידי. "צריך לחשוב על זה", הוא אמר. גם בזה היה אצלו משהו מיוחד. הוא התייחס להחלטות כאלה בכובד ראש.

אחרי כמה ימים הוא אמר לי: "אני חושב שכדאי שתלך ללמוד בניו יורק". כבר עברתי מישראל לאנגליה, מאנגליה להולנד. ועכשיו לעזוב שוב הכול? להתחיל מחדש במדינה רביעית? ועוד בשביל ללמוד תורה?

זה היה צעד שנראה לי כמעט חסר היגיון, אבל עמוק בפנים כבר ידעתי שאין דרך חזרה. עזבתי את העבודה, ארזתי את החיים שלי פעם נוספת, וטסתי לניו יורק.

הגעתי למונסי והתחלתי ללמוד בישיבה. בהתחלה הכול היה זר לי. שפת הלימוד, הסגנון הישיבתי, צורת החשיבה. אבל לצד הקושי,

זה היה צעד שנראה לי כמעט חסר היגיון... עזבתי את העבודה, ארזתי את החיים שלי פעם נוספת, וטסתי לניו יורק

הייתה גם תחושה חזקה מאוד של גילוי. כאילו בפעם הראשונה בחיים אני לא רק מתקדם מקצועית, אלא מתקדם בתור יהודי.

אחרי תקופה בניו יורק הגעתי לישראל, והמשכתי ללמוד בישיבת 'אש התורה' מול הכותל המערבי. הייתי שם הישראלי היחיד. כל הלימודים התנהלו באנגלית, אבל מבחינתי זה כבר היה טבעי, אחרי השנים בחו"ל.

יש משהו מיוחד בלשבת מול אבני הכותל וללמוד תורה. לפעמים הייתי עוצר באמצע הלימוד, מביט החוצה, ולא מצליח להבין איך החיים שלי התהפכו בצורה כזאת. הרי רק כמה שנים קודם לכן ישיבתי על ספסל באמסטרדם ושאלתי את עצמי לאן אני נוסע. הרגשתי, שבפעם הראשונה בחיי אני מתחיל לדעת.

תמרוך דרך

התורה שינתה אצלי משהו עמוק באופן החשיבה. קשה להסביר זאת למי שלא חווה את זה. אנשים חושבים שלימוד תורה זה רק לציבור ידע, אבל אצלי

הרגשתי שזה משנה את האדם עצמו. את צורת ההסתכלות. את הרגישות. את היכולת להבין אנשים, להבין את עצמך, להבין מה באמת חשוב, ומה סתם רעש רקע.

כאשר הגיע הזמן להקים בית, נפגשתי בשידוך עם רופאה צעירה מארגנטינה, שהגיעה לארץ ישראל לתקופה קצרה. ההחלטה התקבלה במהירות מפליאה. בעולם המערבי מלמדים אותך שלקבלת החלטות צריך אינסוף בדיקות, ניתוחים, זמן, ספקות. אבל כאן הרגשתי משהו אחר לגמרי.

המהירות הזאת גרמה לי להבין עד כמה התורה שינתה אותי. לפני כן הייתי אדם שחי בעיקר דרך הראש: שיקולים, קריירה, תוכניות. אבל בשנים של לימוד גיליתי משהו אחר. כשאדם לומד תורה, הוא מתחיל להכיר את עצמו בצורה הרבה יותר עמוקה. החושים נעשים חדים יותר. אתה לומד להקשיב לא רק לפחדים ולבלבול, אלא גם לאמת הפנימית.

וכמובן, יש גם סייעתא דשמיא. שלושה חודשים אחר כך כבר עמדנו מתחת לחופה בירושלים. לפעמים גם היום זה נראה לי כמעט לא מציאותי. רק לפני שנים ספורות עוד הסתובבתי באירופה ושאלתי את עצמי מה הכיוון של החיים שלי, ופתאום אני עומד בירושלים, מקים בית יהודי. רעייתי עלתה לארץ והמשיכה את קריירה הרפואית שלה כמנתחת בבית החולים 'שערי צדק'.

זכינו לשבעה ילדים בלע"ה. לפעמים, כשאני מסתכל עליהם סביב שולחן השבת, אני חושב על כל התחנות שעברתי בדרך - אנגליה, הולנד, ניו יורק, ירושלים. על כל אותם רגעים קטנים שבזמן אמת נראו כמעט מקריים: הסטודנט הקוריאני עם ספר התהילים, בעלת הבית ההולנדית, המשפט של אשת הרב, הסמינר שלא רציתי ללכת אליו.

בדיעבד אני מבין ששום דבר לא היה מקרי. הקב"ה הוביל אותי צעד אחרי צעד, גם כשאני בכלל לא הבנתי לאן הדרך הולכת.

היום, כשאני חושב על אותו צעיר שישב פעם על ספסל באמסטרדם, והביט באנשים מדווחים בלי סוף על אופניים, אני מבין שהשאלה האמיתית מעולם לא הייתה, איך להצליח בחיים.

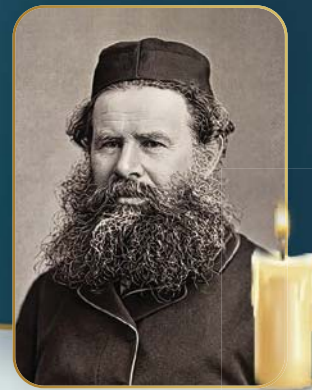
ה ש א ל ה הייתה: לאן נוסעים.

בעקבות

הגאון הרידב"ז זי"ע

יומא דהלולא - א' תשרי

מתולדותיו

- נולד תר"ה
- נפטר תרע"ד
- פעילות ליטא, ארה"ב וישראל
- מקום קבורה צפת
- חיבורים פירוש על התלמוד ירושלמי, שו"ת, 'קונטרס השמיטה', ועוד

"אבי", המשיך הרידב"ז, "היה בעל מלאכה פשוט, בונה תנורים. הוא עבד קשה, אך התפרנס בדוחק עצום. למרות העוני, לא היה אצלו שמץ של ספק - עבור המלמד הטוב ביותר משלמים כמה שיירדש. כך התחלתי ללמוד אצל המלמד הטוב ביותר, ושקדתי על התורה בשמחה רבה. "אלא שהחורף הגיע, והפרוטות לא היו מצויות. עברו שלושה חודשים, ואבי לא הצליח לגייס את הכסף. המלמד המתין בסבלנות, אך לבסוף שלח אותי הביתה עם פתק: 'אינני יכול להמתין עוד. אם לא ישולם החוב, הילד לא יוכל להמשיך ללמוד'. כשהגשתי את הפתק לאבי, פרצה בכייה נוראה בבית. מניין ייקחו שלושה רובלים!?"

"באותו בוקר שמע אבי בבית הכנסת שגביר העיר מקים בית חתנות לבנו, ומחפש בדחיפות פועל שיבנה בו את התנור. בשל מחסור בלבנים, הציע הגביר סכום אגדי של שישה רובלים למי שיצליח להשיג לבנים ולבנות את התנור. אבי חזר הביתה, ואמר לאימיו: 'יש לנו את התנור הפרטי של הבית שלנו. נפרק אותו, ומהלבנים שלו אבנה לגביר את התנור!'"

"וכך היה. אבי פירק במו ידיו את התנור, הלך אל הגביר, עבד שעות ארוכות וקיבל את ששת הרובלים. הוא חזר הביתה בשמחה עצומה, מסר לי את כל ששת הרובלים ואמר: 'יעקב דוד, קח! שלושה רובלים עבור העבר, ושלושה עבור העתיד. לך ללמוד בהתמדה!'"

קולו של הרידב"ז נשבר. "במשך כל אותו חורף נורא וקפוא, נותר ביתנו ללא תנור. אבא, אימא, אני ואחיי קפאנו מקור אימים. התקרבלנו בסמרטוטים ישנים ולא נרדמנו מרוב קור, והכל - כדי שיעקב דוד יוכל ללמוד תורה אצל המלמד הטוב ביותר.

"ועכשיו", סיים הרידב"ז בבכי, "לפני שיצאתי מביתי לתפילת מנחה, הרגשתי צינה קלה בגופי. מייד עלתה בליבי מחשבה, שאולי מוטב שאשאר בבית ואתפלל ביחידות בגלל הקור. באותו רגע נזכרתי בהוריי ובאחיי, שסבלו חורף שלם של קור מקפיא עצמות עבור התורה שלי... על זה בכיתי, ועל כך דאגתי - האם אני ראוי למסירות הנפש הגדולה שלהם?"

מחיר התורה של הרידב"ז

סמטאותיה הצרות של עיר הקודש צפת טבלו בגווני בין הערביים. השמש נטתה מערבה, שולחת קרני אור זהוב על פני בתי האבן העתיקים. על רצפות האבן החלקות נשמעו פסיעותיו המדודות של גאון הדור, מרן רבי יעקב דוד וילובסקי זצ"ל, הנודע כהרידב"ז. בשנותיו האחרונות קבע הגאון את משכנו בעיר המקובלים, ונודע כגאון מופלג בצפת ובארץ הקודש.

היה זה יום היארצייט לפטירת אביו. הרידב"ז, שביקש להקדים לתפילת מנחה, נכנס אל בית הכנסת. המקום היה עדיין ריק מאדם, ואווירה של קדושה אפפה את החלל. הגאון ניגש אל הסטנדר שלו, הניח עליו את ידיו, ועמד שקוע בהרהורים עמוקים. אלא שתוך כדי מחשבה, הבחין אחד המתפללים, שהשתחל פנימה, במחזה מרעיש: דמעות חמות החלו לזלוג מעיניו של הרידב"ז, והוא החל לבכות בכי חרישי, שטלטל את כל גופו.

אותו מתפלל, שהיה מתושביה החריפים והממולחים של צפת, לא יכול היה לעצור את סקרנותו. הוא המתין מספר רגעים, ואז ניגש ביראת כבוד אל הרב. "רבי", תמה, "מבין אני את הבכי שלכם. הרי היום חל יום הזיכרון לפטירת אביכם. אך הלוא אביכם נפטר כשהוא בשנות השמונים לחייו, וכבר עברו למעלה מחמישים שנה מאז נסתלק לגנזי מרומים! מה ראה הרב דווקא כעת לבכות כבזה צער עמוק?"

הרידב"ז הרים את עיניו המפיקות חוכמה, מחה את דמעותיו והביט ביהודי שלפניו. "צודק אתה בשאלתך", השיב הרב בקול רך, "אך אפרש לך את אשר בליבי, ותבין מדוע לא יכולתי לעצור את הדמעות".

הרב התיישב, והחל לספר: "כאשר הייתי ילד צעיר בקוברין, הכיר אבי בכישרונותיי. הוא חזר ואמר לאימיו: 'יעקב דוד נתברך בראש טוב ובהתמדה, ואנו מחויבים להעניק לו את החינוך הטוב ביותר כדי שיצמח לתלמיד חכם'. בעיר כיהן מלמד דרדקי מופלא ומבוקש, אלא ששכר הלימוד אצלו היה יקר להחריד - רובל שלם לכל חודש. עבור משפחתנו, מדובר היה בהון עתק.

הגאון רבי יעקב דוד וילובסקי זצ"ל (הרידב"ז) נולד בשנת תר"ה בעיר קוברין לאביו, ר' זאב. במהלך שנות רבנותו במזרח אירופה כיהן בקהילות חשובות, ובהן איזאבלין, בבוריסק, וילנה וסלוצק. בסלוצק ייסד ישיבה גדולה והוציא לאור את מפעל חייו - פירושו המקיף לתלמוד הירושלמי, שהפך לנכס צאן ברזל בעולם התורה. כן חיבר את הספרים 'מגדל דוד', 'חנה דוד' וקובץ שו"ת.

בשנת תרס"ג היגר לארצות הברית, שם הוכר כ'זקן הרבנים' וכיהן כרב בשיקגו, תוך שהוא מוסר את נפשו לביצור חומות הכשרות והחינוך. בשנת תרס"ה עלה לארץ הקודש והתיישב בצפת, בה הקים את ישיבת 'תורת ארץ ישראל'. בארץ הנהיג מערכה נחושה למען שמירת השמיטה כהלכתה, ללא היתרים. חיבר פירוש על 'פאת השולחן', וייסד קרן לתמיכה באיכרים משבתי שדותיהם בשמיטה. נלב"ע בצפת, בראש השנה תרע"ד.

מוסר השכל

מסירת הנפש לא מהווים אמצע תורה והמצוות נשקפות בלב ולידיהם אדם.

דיון מסביב לשולחן

רכישת מקומות בבית הכנסת מכספי מעשר

שאלה

הרב לוי ביקש להתפלל בימים הנוראים באחד מבתי המדרשות בהם יצא שמעם של בעלי התפילה. אך כשפנה לברר את העלות של מקום, התברר שהמחיר יקר בשבילו. לפתע נצנץ בראשו רעיון. הרי בלאו הכי הוא רגיל לתרום את כספי המעשר שלו לבית הכנסת. מדוע שלא ישלם על המקום מכספי מעשר, וכך יזכה להתפלל במניין המיוחד? האם מותר לקנות מקומות ישיבה לימים הנוראים מכספי מעשר?

תשובה

הפוסקים דנו האם חייבים לתת כספי מעשר דווקא לעניים, דעת הרמ"א (יורה דעה רמט, א) שכסף מעשר הוא ככסף צדקה וצריך לתתו דווקא לעניים. אולם כמה מהאחרונים חלקו וכתבו שיש יכול לתת את הכסף עבור כל מצווה ולא דווקא לעניים. ורבים נוהגים כדעה זו שאפשר לתת את הכסף גם לקיום מצוות. על כך מסתמכים כשתורמים כספי מעשר לבתי כנסת, ישיבות וארגוני חסד שאינם עוזרים דווקא לעניים.

עם זאת, מבואר בפוסקים שאף שמותר לקיים מצווה מכספי מעשר, זה דווקא במצווה שאינו מחויב בה, כגון שתורם נר למאור או שקונה עלייה (פתחי תשובה ב).

לכן, אין לקנות מכספי מעשר ספרי קודש או תפילין לשימוש האישי, וכן אינו יכול לעשות כפרות או לתת מתנות לאביונים בפורים מכסף מעשר, למרות שהכסף ניתן לעניים, מכיוון שיש חובה לעשות זאת משום מצווה או מנהג. אבל יכול לקנות תפילין וספרי קודש ולעשות מהם גמ"ח לציבור, ואז מותר גם לו להשתמש בהם [כאחד מהציבור].

כמו כן, יכול לשלם את עיקר המצווה מכספו, ואת התוספת יכול לשלם מכספי מעשר, מכיוון שהיא אינה חובה (משנה ברורה תרה, ו. תרצד, ג).

לאור זאת, כיוון שהאדם חייב להתפלל בבית הכנסת, והמנהג שבתי הכנסת גובים תשלום מיוחד עבור תפילות הימים הנוראים, אם כן, זו מצווה שהאדם חייב בקיומה ואינו יכול לשלמה מכספי מעשר. אומנם, במקרה שהמחיר בבית הכנסת שבו הוא רוצה להתפלל יקר מהמחיר במקומות אחרים, הוא יכול לשלם את ההפרש מכספי מעשר.

כל זאת בתנאי שכשהזמין את המקומות והתחייב בתשלום היה בדעתו לשלם את ההפרש מכספי מעשר, אבל אם התכוון לשלם מכספו על המקום, לא יכול אחר כך לשנות ולשלם את התוספת מכספי מעשר, כיוון שבמעשה זה הוא פורע את חובו (שהחליט לשלם מכספו) לבית הכנסת מכספי מעשר (פתחי תשובה שם).

סיכום

את המחיר שרגילים לשלם עבור מקום בבית הכנסת צריך לשלם מכספו. אם המחיר יקר יותר, אפשר לשלם את ההפרש מכספי מעשר, ובתנאי שחשב כן בשעה שהתחייב.

נכתב על ידי הרב יעקב דהן שליט"א
מו"צ בבית ההוראה של הגאון רבי עמרם פריד שליט"א

המדור נועד לעורר את לב המעיינים ואינו נועד לפסוק הלכה. בשל ריבוי הפרטים והשוני בכל מקרה, למעשה יש לשאול מורה הוראה.

גמ"ח הילדים האבודים | ניצול גמ"ח ילדים לבייביסיטר

שאלה

"באחת השבתות", סיפרה אישה, "הוזמנתי להשתתף בשמחת שבת 'שבע ברכות'. יש לי בן קטן, בן שנתיים וחצי, שובב ובעל מרץ, ולא עלה על דעתי להביא אותו עימי לסעודת השמחה, כי הוא מן הסתם יפריע לי ולשאר המשתתפים, אלא שלא הצלחתי למצוא שמרטפית שתשמור עליו.

"לפתע הבריק רעיון במוחי... בשכונתנו קיים בשבת קודש 'גמ"ח ילדים אבודים', כלומר, כאשר ילד הולך לאיבוד חלילה, המוצאו מביאו למשפחת הגמ"ח, וכאשר הוריו מגלים שילדם נעלם, הם ממהרים אל דירת הגמ"ח ולוקחים אותו משם.

"ובכן, הגעתי עם בני אל בניין הגמ"ח, ופניתי לנערה עוברת אורח בבקשה: 'מצאתי את הילד הזה משוטט לבדו ברחוב, התוכלי בבקשה להעלותו לדירת הגמ"ח?'. הנערה ניאותה לבקשתי, העלתה את הילד והודיעה כי נמצא נטוש.

משם הלכתי לשמחה רגועה ושלווה, בודעי כי ילדי נמצא בידיים טובות...

"כעבור מספר שעות, כשהשמחה נגמרה, חזרתי לדירת הגמ"ח. כשנפתחה הדלת וראיתי את בני משחק בדירה, אמרתי לבעלת הבית בהתרגשות מעושה: "כמעט שיצאה נפשי מחרדה... אני מודה לכם מקרב לב!". נטלתי את בני בזרועותי, תוך שאני מרעיפה על בעלת הגמ"ח צרור ברכות והודאות...

"כעת, עם התקרב הימים הנוראים, ערכתי חשבון נפש, ונזכרתי במעשה שעשיתי באותה שבת. התחרטתי על כך ושבתי בתשובה על עוון השקר שהוצאתי מפי, ועל עוון גניבת דעתה של בעלת הגמ"ח.

"כעת ברצוני לשאול: האם עליי לשלם לבעלת הגמ"ח עבור שעות השמירה על בני?"

תשובה

לשם הבהרת הדיון, נציג תחילה מעשה נוסף: ראובן הלך ברחוב והבחין באדם היושב על כיסא גלגלים בסמוך לרכב מלא רהיטים. האיש פנה אליו בבכי ובתחנונים: "האם תוכל לעזור לי להעלות את הרהיטים אל דירתי שבקומה הרביעית?". ראובן, בחפצו לעשות חסד, טרח ועמל במשך שעותיים בהעמסת הרהיטים הכבדים. בתום העבודה, הודה הנכה לראובן התשוש, והשניים נפרדו.

כעבור מספר צעדים, הסתובב ראובן, והבחין באיש קם לפתע מכיסא הגלגלים ורץ לביתו... האם ראובן רשאי לדרוש כעת שכר עבור ההובלה, או שמא יכול הנוכל לטעון: 'הרי לא עבדת על מנת לקבל שכר'?

התשובה היא, שמחילתו של ראובן על שכר העבודה נחשבת למחילה בטעות, ומכיוון שדרך הבריות ליטול על מלאכה שכר סבלות, צריך בעל הדירה לשלם לראובן מדין 'נהנה', הגם שהשניים לא התנו על כך (ראה רמ"א חו"מ סי' רסד ס"ד).

וכעין זה היה נראה שגם בענייננו, יש לשלם לבעלת הגמ"ח, או לכל הפחות להציע לה תשלום. ואף על פי שהיא שמרה על הילד על דעת עשיית חסד, ולא לשם קבלת גמול כספי, היא מסכימה לשמור בחינם רק על 'ילדים אבודים', ולא על ילדים שהוריהם מביאים אליה כדי שתשמר עבורם כשמרטפית...

אולם, למעשה טען הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, שהואיל ובעלת הגמ"ח הקימה מפעל של חסד, ומוכנה להכניס לדירתה ילדים ולדאוג לשמירתם, יש להניח שבדיעבד אינה מקפידה על השכר המועט יחסית של השמירה על הילד הלזה (מה שאין כן ראובן הנ"ל, שבוודאי מקפיד שלא לעסוק בעבודת סבלות לרמאי שמתחזה לנכה). ובפרט, שבקבלת הילד אכן קיימה בעלת הגמ"ח מצוות חסד, לנוכח מצוקת אימו שלא מצאה היכן להניחו...

סיכום

לאם הילד היה אסור לנהוג כפי שנהגה, ובדיעבד היא אינה צריכה לשלם לבעלת הגמ"ח.

נכתב ע"י הרב ארז חזני שליט"א

אורטים **לראש השנה**

הטעם שראש השנה הוא בא' תשרי, כתוב בפסיקתא שהוא משום שהעולם נברא בכה' אלול והאדם הראשון נברא בא' תשרי ובאותו היום הוא חטא והקב"ה דן אותו באותו היום ויצא זכאי בדימוס, לכן כל שנה הקב"ה דן אותו באותו היום להוציאנו זכאים בדימוס. והדברים תמוהים הם אדם הראשון לא יצא זכאי, שהרי הוא נענש קשה מאוד שנגזרה עליו מיתתו ובמזעט אפיק תאכל לחם והקב"ה גירשו מגי'ע? ועו"ק הרי אנחנו ג"כ לא יוצאים זכאים בדין ובקושי מקבלים שנה נוספת והיא בדרך כלל מלאה בתלאות ויסורים? וי"ל שהדבר דומה לאדם שהיה לו מפעל משגשג ומצליל מאוד, באחת השנים הוא שם שם מנהל עבודה וסמך עליו בכל אך בסוף השנה הוא גילה שהמנהל הוזיח הכל וכל טיפל בכלום והמפעל היה בקריסה מוחלטת, אז מה אמור לעשות בעל הבית? לתת מכתב פיטורים מייד. אבל כשהמנהל הוא בנו של של הבעל הבית אזי הבעה"ב לא זורק אותו לגמרי אלא מעביר אותו לתפקיד אחר שאולי הוא כן יכול להצליח בו. וכך היה עם אדם הראשון עשר למותו שמעל לגמרי בתפקידו, הקב"ה לא גילגל אותו מהמדרגות אלא הביא לו תפקיד שונה בעולם שברא והעביר אותו למשבצת אחרת. וזאת בקשתינו מהקב"ה שידון אותנו וישאיר אותנו כאן בעולם למרות שמעלנו בתפקיד ויתן לנו חיים להצליח בתפקיד לפי יכולתנו.

האם יש רמז כלשהו בתורה שראש השנה הוא יום הדין.
הנה כל המועדים והרגלים הכתובים בתורה נאמר בהם יום המשימה עשר יום וביום הביכורים וכדו' לבד מרג"ה וי"כ שלא נאמר בהם יום, אלא נאמר בהם בחודש השביעי באחד לחודש ובששור לחודש בלי יום, והיינו רמז מה שאמר דוד למשפט עמדו היום והיינו שבמי המשפט עמדו - לשון שתיקה מהמילה היום. ורוחק.

אימתי ראש השנה. במדר"ר דברים ב יד איתא: שאלו מלאכי השרת לפני הקב"ה אימתי ראש השנה ויום הכיפורים, אמר להם הקב"ה אני ואת נרד למטה. ולכאורה צריך להבין מהי התשובה שענה להם הקב"ה? מבאר רבי יהודה אסאד הסבר נפלא: ידוע הכלל של ילא אדו ראש' ראש השנה אינו חל בימים א ד ו. וידוע המדר"ר בשופטים שכשיש דין למטה בעוה"ז אז אין דין למעלה. ומכיוון שזמן ישיבת ב"ד כאן הוא בב' וחי' (מגילה ובכתובות ועוד) ממילא בימים האלו לא דנים למעלה. וא"כ אז מה ששאלו מלאכי השרת מתי יהיה ראש השנה, הרי בימים א ד ו לא משום לא אדור ראש, ובבימים ב וחי' לא משום דאין דנים למעלה כי דנים למטה. וגם ביום ג וחי' משום דאין יחול יו"כ ביום ה' ואין דנים למעלה בה'. וכן בשבת לא, משום דיו"כ יחול בשני ואין דנים למעלה בב'. אז מתי דנים? לכן אמר להם הקב"ה אנו נרד למטה, וא"כ יכול להיות בב' ג ה ז.

באין מליץ יושר מול מגיד פשע. יש להקשות האם אכן אין שום מליץ יושר מול מגיד פשע? האם אין לנו שום זכות מכל השנה האחרונה הא כתוב בחז"ל אפי' אחד מיני אלף יגיד לאדם יושר? וי"ל שלעצרתו דין העבירות והתאוות שלנו כאמירת לשחי' וכי' אנו עושים זאת בזאת עסיסיות שה בורא מלאך רע ונורא, בשביל כזה דבר צריך גם מצווה שתהיה באותה רמה שתברא ג"כ מלאך כזה גדול ורם שיוכל להתחרות במלאך המשחית שנברא מהעבירה, וכזה מליץ יושר שתהיה מצווה בשלימות כמו העבירה זה אין לנו לעצרו.

באין מליץ יושר מול מגיד פשע תגיד ליעקב דבר חק ומשפט וצדקנו במשפט. יש ע"ז ביאור מאוד יפה: הנה בגלל שבאין מליץ יושר היינו שאף אחד לא מליץ עלינו יושר וכולם דנים אותנו לחוב. אזי תגיד ליעקב דבר חק ומשפט, ומהו החוק והמשפט? שסנהדרין שכולם חייבו הר"י פטור. לכן וצדקנו במשפט.

ונתראה לפניך עקדה שעקד אברהם את יצחק על גבי המזבח.
למה כתב שנקעד ע"ג המזבח וי"ל שמסתבר שהמזבח היה י טפחים ורחב ד"א ואברהם קיים כל התורה, והמעשה הזה נעשה ביו"כ ובודאי אברהם לא עקד לפני המזבח כי היה עובר על איסור הוצאה מרה"ר לרה"י, לכן דייק שעקד על המזבח. ולכן הוצרך גם לומר שהאיל שמצא נאחו בסבך בקרניו כי בלאו הכי יש בעיה של צידה וכעת הוא ניצוד ועומד.

לפני התקיעות אנחנו אומרים למנצח לפני קרח מזמור.
הטעם שנתבר המזמור הזה בדווקא בשנת השיא, ברגע הנשגב והמרומם ביותר בר"ה, (למרות שיש הרבה מזמורים אחרים שמוזכר בהם שופר), אומר רבי דוד פוברסקי, שהמזמור הזה מלמד את כולנו איך צריך להתנהג בזאת שעה גורלית. כי הנה רוב בני"א יש להם הרבה חטאים, וכשמגיע ראש השנה יש להם כזאת הרגשה רעה, האם אני אחזור שוב, הרי אני סו"ס רואה שאני לא עומד בזה, מה אני, שקרן?! והתשובה לזה היא מבעשה דבני קרח, שהיו

חיוב הזריזות בעשית תשובה

כותב רבי אהרן קוטלר בספר משנת אהרן, מה נוראה חמורו התביעה עלינו, אם אנו מתאחרים מן התשובה אשר כל הנביאים תובעים עליה, והתורה הזמירה מאד עליה, וביחוד בימי הדין, וכל מה שיזדרזו כן יעשה הכל בנקל יותר. (משנת אהרן מאמרים ח"יב עמ' ריב).
כותב החפץ חיים: ודע עוד, דבעניי תשובה אין מספיק לו במה שלא

מראשי המרד במשה ובתורת ה', והם סחפו אחריהם בשיא רשעויות את קהל ה', והם, שעברו עוון הכי חמור בהיסטוריה (שהקב"ה לא מחל להם אף על יונק שדיים) שבו בתשובה ברגע האחרון ונצלו מאסון כבד ונורא, יש כאן עידוד גדול לחזור בתשובה אפי' כשנראה שהסיכויים אפסו וכבר מאוחר. ולכן אומרים דווקא מזמור זה.

לשמוע קול שופר:
הנה מציינו בהלכה שצריך לכסות השופר בשעת הברכה (א"ר: מטי"א ועוד) והטעם בה, ואומר האבני נזר, משום שבברכה על השופר מברכים לשמוע קול שופר ולא לתקוע בשופר, ואפשר שהוא בושט השופר שהברכה היא על הקול, ונעין שמצינו שמכסים החלות בשעת הברכה על היין משום בושט החלות.
אבני נזר.

בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה'.
יש לדקדק מה טעם נכתבה בשופר המילה **קול** שופר בשונה מבחצוצרות שהזכיר רק הכלי בלבד? וי"ל שהשך הפסוק הוא לפני המלך ה', והנה השופר רק מעורר זכות אילו של יצחק וזה לא נצרך בבית המקדש לפני ה' כי שם היה מקום העקידה ואין לך תזכורת יותר מזה, ואילו קול שופר מעורר זכות קבלת התורה (רס"ג הובא בחכמת שלמה תקפו) ולכן צריך להזיין משום בושט החלות.
חתם סופר.

והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.
יש לפשט ד"ע ע"פ ר"ה ז שני' מידות של רחמים נפתח ב- ה' ה', כי ה' הראשון הוא על קודם החטא, ולמה צריך כפרה על קודם החטא כי הוא כפרה על ע"י שהקב"ה מצרף בזה מחשבה למעשה, ולכן כשיהיה ה' למלך על כל הארץ ויתבטל הע"ז אז ה' יהיה אחד ושמו אחד כי אין חטא של ע"ז אז היג מידות יורקו ר ה' אחד. עיני שמואל.

מלך מוחל וסולח לעוונות ומעבד עמו בית ישראל ומעביר אשמתיו וגו'.
יש להקשות מדוע נבדלים בין האשם לעוון, היה צריך להיות כתוב לעוונות ולאשמות בית ישראל, ולמה הבדיל ביניהם? וי"ל, אומר המשך חכמה, שמצינו ברמב"ם מעשה הקרבות א ד שכתב שאשם אינו מכפר בציבור אלא ביחיד כי אין אשם בציבור ולכן לא הזכיר אשמתנו ביחד עם העוונות שאינו בציבור.

הגמ' ברה"ב אומרת למה תוקעין ומריעין כשהם יושבים, ואח"כ כשהם עומדים שוב תוקעים ומריעים. מתרצת הגמ' כדי לערבת את השטן ואומר שם רש"י שלא יטטין. וכשישמע שישראל מחבבין את המצוות מסתתמין דבריו.
ויש להבין האם בגלל שישראל מחבבים את המצוות מסתתמים דבריו אין לו אפשרות לקטרע על עם ישראל? מתרץ הרע"א ע"פ חז"ל (ניומא פו:) שבתשובה מאהבה זדונות הנפכים לזכויות. וע"כ כשהשטן רואה שישראל מחבבין את המצוות היינו שמקיימים את המצוות מאהבה מסתתמים טענותיו כי הוא לא רוצה לומר את פשעי עם ישראל כי זה הנפך לזכות.

הגמ' ברה"ב לב: אומרת מפני מה אין ישראל אומרים שירה ברה"ב ויו"כ, כיוון שאפשר שמלך יושב על כסא דין וספרי חיים וספרי מתיים פתוחים לפניו וישראל אומרים שירה?!
וקשה הא קי"ל להלכה שאוכלים ושותים ושמחים ברה"ב וכן מסתפרים בער"ה כדי להראות שאנחנו בטוחים בחסדו ית', וד"ז הוא שירה לעניין זה ששירה אנוח לא אומרים וי"ל, אומר הרב אלישבי, ע"פ הפסוק ואני בחסדך בטחתי יגל ליבי בישועתך, היינו שאנחנו בוטחים בקב"ה, אבל 'אשירה לה', מתי אנחנו שרים לה' כי גמל עלי, רק כשהגיעה הישועה. ולפי"ז הכל מיושב אנוח צריכים לעשות הכל כדי להראות שאנחנו בטוחים בחסדו, לאכול, לשתות, לשמוח, להסתפר, ולכבס את הבגדים. אבל השירה תהיה רק אחרי הישועה.

וארטים פרשת האזינו

לב ג. כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלוקינו.
וברש"י מכאן אגרו שעונים ברוך שם במקדש וכו"ה בימות ל"ו. ויש להקשות שבתענית טו. וכן הוא בסוטה מ: איתא לדעת רבי דילפינן שאומר ברוך שם בידך מנחמיה ט ה ויברכו שם כבודך ומרומם וגו', שבי"מ צריך פסוק זה, כשכאן נאמר בתורה להדיא ללמוד ד"ב? וי"ל דרבי יהודה בברכות כ. וליף דברכות התורה מהתורה ילפינן מכאן כי שם ה' אקרא, ולכן בשביל ברוך שם הוצרך ללמוד מנחמיה. והנה נחלקו הרמב"ם והרמב"ן בספר המצוות אי ברכת התורה מהתורה או מדרבנן, ונראה דנחלקו בדעת רבי ורבי יהודה הנ"ל.

לב ג. כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלוקינו.
איתא בחז"ל (מדר"ר כאן) שכאן משה ברוך ברכת התורה. ויש להקשות למה רק קעת הוא ברך ברכת התורה? וי"ל שעד כאן התורה שאמר הדיאן דיבור השכינה מתוך גרונו של משה, ואילו פרשת האזינו אמרה משה מפי עצמו, ולכן כאן שאמר מפי עצמו הוצרך לברכת התורה.
אבני נזר.

לב ד. קל אמונה ואין עוול.
אומר רש"י קל אמונה לשלם לצדיקים צדקות לעולם הבא, ואין עוול לשלם לרשעים צדקתם בעוה"ז. ויש להקשות הא הטעם שאין משלמים **מאמרי מוסר וסיפורים מענייני היום**

יעשה העבירה עוד הפעם, אלא צריך לשוב לפני ה', דהיינו להתודות לפניו, ולהתחרט על העבר ולקבל על להבא שלא ישוב לכסלה עוד, ויזרז עצמו לזה, ולא יאחר אי קול יזמון אחר כך איזה סיבה שלא יוכל לשוב. ב' על איחור התשובה גופא יהיה עונש בפני עצמו. וראיה ממה דאיתא בגמרא (עבמות מח:) מפני מה גרים מענייני בזמן הזה מפני ששהו עצמן להכנס תחת כנפי השכינה. הרי אפילו עובד כוכבים,

ימים נוראים תשפ"ז

לצדיקים בעוה"ז הוא מפני ששכר מצווה בהאי עלמא ליכא יושכר הכהו הוא גבוה מאוד ואין אפשרות כלל לשלם כאן בעוה"ז וא"כ איך לרשעים מאד ואין אפשרות כלל להיח' ע"פ פסחים נ: רבא רמי כתיב כי גדול עד שמים חסדך וכתוב כי גדול מעל שמים חסדך הא כיצד כאן בעושים שלא לשמה כאן בעושים שלא לשמה, וא"כ רשעים שעושים שלא לשמה השכר שלהם הוא מתחת השמים ושויק לשלם להם כי עושים בשביל צרכי מתחת השמים, משא"כ הצדיקים.

לב ז. זכור ימות עולם בינו שנות דור ודור.
שאל אבין ויגדך זקינד ויאמרו לך.
יש לדקדק למה זכור ימות עולם אמר בלשון יחיד, ואילו בינו שנות דור ודור הוא בלשון רבים. וכן שאל אבין ויגדך הוא בלשון יחיד, זקנד ויאמרו לך הוא בלשון רבים. וי"ל, אומר רבי יונתן דייוד, ע"פ חגיגה יא: דאין דורישין במעשה בראשית בשניים רק ליחיד, וא"כ זכור ימות עולם הוא מעשה בראשית ונכתב ביחיד, וע"ז נאמר שאל אבין ויגדך ביחיד, ואילו שנות דור ודור זה על המשך הדורות, וזה שרי ברבים לכך כתב ויאמרו לך.

לב מא. אשיב נקם לצרי.
אומר רש"י שמכאן ילפינן שאפי' אחרי שהקב"ה זרק את החץ הוא יכול להשיבו. ובשונה ממידת בשר ודם. וההסבר הוא דהנה איתא תנענית כט. ששריפת בית המקדש התחילה בשלהי תשעה באב ועיקר הדליקה היתה ב'י אב. ואמר רבי יוחנן אילו הייתי באותו הדור הייתי קובע את הצום ל'י באב. ויש להקשות ע"ז שמו ר"י בעצמו ס"יל אשו משום חציץ, ובמאר הנימוק"י שכמו חץ ברגע שיצא מידו נגמרה המלאכה ה"ה באש ברגע שהדליק נגמרה מציודו כל פעולת הדחלקה. וא"כ אילולי דברי רש"י היה קשה על רבי יוחנן מדוע היה קובע את הצום לעשירי הרי אשו משום חציץ, וממילא התחלת הדליקה כבר קבעה שהמלאכה נגמרה בתשיעי וא"כ הזמן לצום הוא בתשיעי? ולפי רש"י כאן ניחא, כיוון שרק בבשר ודם נאמר הדין כשהחץ יוצא מידו אי"ל להשיב, משא"כ אצל הקב"ה אפי' כשחץ יוצא מידו הוא יכול להשיב, והרי את ביהמ"ק הקב"ה שרף בעצמו כדאיתא בב"ק ס: לפיכך אמר ר"י אני הייתי קובע זאת לעשירי. האדמו"ר רבי משה מבואיאר הי"ד.

וארטים ליום כיפור

מלך מוחל וסולח לעוונותיו ולעוונות עמו בית ישראל ומעביר אשמתיו בכל שנה.
וקשה מדוע אין כוללים הכל יחד מוחל וסולח לעוונותיו ולאשמתיו? וי"ל דכתב הרמב"ם (מעשה הקרבות א ד) שאין קרבן אשם בציבור אלא ביחיד ולכן באשמותיו לא הוסיף בית ישראל. משך חכמה.

הנה ידוע שמצוות תשובה היא מצווה גדולה ונשגבה וע"י מחללים כל עוונות האדם והוא נזהר לנקי.
ולפי"ז תמה הנובי"א (אורח קהל לה) למה לא מנהיגה התשובה לחוטא ששב, גם כדי לפטור אותו מעונשי ב"ד של מטה, שהרי הדין הוא שאדם שמחלל שבת לא יעזרו כמה סיגופים ותעניות תשובה שיעשה, בכל מצב יסקלו אותו, ולמה? הרי נתנפר לו הכל בתשובה ויש דין שנקי וצדיק לא תהרג. כי הרהב תרוצים לשאלה הזאת, נביא כאן את תשובת רבי צדוק הכהן ואלו דבריו, שמטרת העונש היא לא רק לכפר, אלא גם להרעיע אנשים שלא יעשו עבירות. ואם התשובה תפטור גם מעונש ב"ד, אזי לא תהיה לחוטא מספיק הרתעה, בשל הדיעה שיש דרך להיפטר מהעונש ע"י תשובה.

נאמר לגבי יו"כ (ויקרא כג לא) כל מלאכה לא תעשו, חוקת עולם לדורותיכם.
ובפסוק לב. לגבי צום כתוב **וענייתם אנושיתכם ולא כתוב חוקת עולם לדורותיכם.**
אומר האור שמח שזה מרמז לגמ' במו"ק ח. שבעת חנוכות בית המקדש ע"י שלמה המלך באותה השנה לא צמו ביו"כ משום חנוכת בית המקדש אבל מלאכה לא עשו. וזה מרומז בפסוק שלפינו לעניין מלאכה לא לחוקת עולם, אך לעניין צום זה לא לחוקת עולם.

וסלחת לעוונות כי רב הוא.
יש להקשות האם בגלל שעוונותינו רבים לכן וסלחת לעוונות, ריבוי העוונות הוא סיבה לסלוח? וי"ל, אומר רבי יונתן איבשיץ, שנהג נפסק בשו"ע כמו ש' שפדמה בקנס ואח"כ באו עדים פשוט, והרי מבואר בגמ' (חגיגה טז.) שכשאדם מתוודה על מעשיו יש שני מלאכים שמעידים ע"ז, ואי"ל זה נקרא מודה בקנס ואח"כ באו עדים, ולפי רב צ"ל פטור, דאם נאמר כשמואל אז צריך להיות חייב. וזה אנחנו אומרים כי **רב** הוא, כי נפסקה הלכה **כרב** שפטור ולכן תחוס עלינו ותפטור אותנו.

על חטא שחטאנו לפניך בידועים ובלא יודעים.
לכאורה היה צריך קודם לבקש על העבירות הקלות והיינו בלא יודעים שהוא שוגג, ורק אח"כ לבקש על החמורות שהוא יודעים והיינו מזיד? ותירץ ע"כ בעל הקיצע"ש שמובא בגיטין ז. שלצדיק אין הקב"ה מביא תקלה גם לא בשוגג, ולכן הסדר שנכתב הוא לפי סדר עשיית החטאים. קודם נכתב החטא של יודעים שהוא חטא מבזיד משום שרק לאחריו נעשה החטא של הלא יודעים שהוא בשוגג.

אף שאינו מחוייב מן התורה להתגייר, מכל מקום משעלה בדעתו להיות שומרי תורת ה' להיות נלוח אליה, לא היה לו להתאחר, על אותו כמה וכמה איש הישראלי שעמד על הר סיני ואמר כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע, על אחת כמה וכמה שאין לו לאחר לשוב לפני ה'. רבי יצחק בלאזר כותב אם האדם אינו חוזר בתשובה עשרת מני תשובה, אם כן הרי הוא במרד בביכול לבנו יתברך, שעומד בחטאו אף

שהקב"ה פותח בעצמו כביכול לפניו את דלתי התשובה. ולפי זה מובנים דברי הרמב"ם מדוע הבינוני רק אם יעשה תשובה יכתב לחיים, ולא יעזור לו שיעשה מצוה אחרת, אף שבאמת אם יעשה מצוה אחת ולא יעשה תשובה יהיו זכויותיו יותר מעונותיו, אבל יהיה לו עון על כך שלא עשה תשובה, ועון זה יותר חמור מכל המצוות שיעשה, משום שהוא כמורד במלך, שחרי המלך המציא את עצמו אליו כמיישדרו ה' בהמצאו קראוהו בחיותו קרוב ולכך חיבה הוא לעשות תשובה, שאם לא כן ודאי שיהיו עונותיו מרובות מזכויותיו, כי אין אפשרות שעל ידי עשיית המצוות יגדלו זכויותיו, כיון שיש לו את האון החמור של אי עשיית תשובה, ומי שאינו שב עתה הוא ודאי פושע גמור ולא תעזור לו שום תחבולה אחרת להנצל מן הדין רק על ידי תשובה.

החתם סופר היה מעורר בדרשותיו על אותם אלו האנשים שבימי חודש אלול, מריבים בתפילה באמירת תהלים בלימוד תורה ובקיום מצוות ומנהגים שונים, אך את עיקר העיקרים אינם עושים הם אינם חוזרים בתשובה. והביא על כך משל למה הדבר דומה, לאדם שביקש לנפוש במקום מרגוע, ושם את פניו לעיריית נופש, הוא הגיע לפאתי העירייה ומצא שם בקתה רעועה, דירה סרוחה ומעופשת, ושכר בה ללד במחיר יקר, עד מהרה נחל מפח נפש נורא, החום היה חלל נשוא, הזוהבים גדשו את החדר, והפשפוש עטפו את המהטה בהמוניהם, המים לא היו ראוים לשתיה, והאוכל זוועה. נס האיש מהבקתה המחניקה לשאוף אויר צח, הגיע אל מרכז העירייה, ואורו ענינו, היו שם שבילים טובלים בירק, בתים נאים ומרווחים הפנויים להשכרה, הוא פגש בנושפים שהחילו את החדרים המאוררים את השירות האדיב, וסיפרו על ארוחותיהם מעדני מלכים. שב הלה אל הבקתה בהחלטה נחושה ואמיצה לטוול את צרותיו ולשכור דירה במרכז העירייה, נבהל המשכיר וחרד לרווח הנאה העומד לחמוק ממנו, ושאל אותו אמור נא לי, מה מצאת שם שאין לך כאן? סיפר לו האורח על המעדנים שהאורחים מקבלים בכפר במחיר שהוא מקבל כאן את ארוחות העוני התפלות. לא ידעת שאתה אוהב אוכל כזה, קרא המשכיר, מעתה הוא יושג לך בשפע, לא עמד האורח בהפצרות ונשאר שם, והמארח עמד בהבטחתו, אבל איזה טעם היה לאוכלים בחום הנורא והמבהיל? בקרב ענני הזוהבים הטורדים, לריח הביוס העולה על גדולתו וריקבון העובש הנודף מהקירות. זהו המשל. והנמשל אמר החתם סופר' מרמז הוא לאותם האנשים שנפלו בפח היצר הרע, והם מתאכסנים בדירתו העתיקה והמעופשת, כאשר עניינם נפקותו בחודש אלול בימים של חשבון הנפש, והם נוכחים לדעת שבחרו לעצמם מקח רע, הם רואים במדורם של הצדיקים כמה רבה השמחה במעונם, אשריהם ואשרי חלקם, ומתאווים לעקור לשם את דירתם, אבל היצר הרע אינו מסכים לשלוט את טרפו מיד, והוא מפתה אותם בלשון חלקלקות שימשיכו להתגורר בביתו, והוא יביא להם מטוב מאכלי הצדיקים, היינו שניחם להם לומר תהלים ובקשות, ללמוד תורה ולקיים מצוות, ומנהגי ישראל, אך אותם השוכרים לא מעלים על דעתם, שהם עדיין מתגוררים באותה בקתה עלובה ומעופשת, את העיקר הם זנחו, הם לא ענינו בדברי הרמב"ם בהלכות תשובה שיעקר תחילת התשובה לקבל את לשפר את מעשיו להבא.

מעשה זה היה רגיל רבי משה גלאנטי לספר בעשרת ימי תשובה כדי לעורר הלבבות לתשובה וזה לשונו: סיפר לי הרב שלמה אלקבץ בשם זקן אחד מאנשי קשטיליאה שהיה שם אחד רשע פרץ מעמנו, שלא הניח עבודה רבי שלא עבד, ותושבע שלא עשה, ורצח וגנב וגזל ונאף ואכל נבילות ומאכלות אסורות, והלשין, והיה עשיר, וידו תקיפה עם האומות. והיה היום ויצא הרב הגדול המקובל רבי משה דיליאון מבית מדרשו ותלמידיו הלכו אחריו, ופגע בו אותו רשע, ואמר לו: שלום עליך אדוני החכם, אמר לו הרב: אין שלום אמר ה' לרשעים, ולא רצה להסתכל בפניו. באותה שעה נכנס בו רוח טהרה, ותפס בכנף גדול של הרב, ואמר לו, אדוני החכם, אם אני חוזר בחשובה יש לי כפרה? אמר הרב: אוי לך, רשע, מה תשובה תסיפק לך שנתחייבתי ד' מיתות בית דין לאין מספר, אמר לו: ואם אני מקבל עלי אחת מהארבע מיתות בית דין יש לי כפרה? אמר לו כן. אמר לו אדוני החכם השבעה לי בהשי"ת שכבודך בעצמו יבוא

אחרי להביאני לגן עדן, ונשבע לו הרב, ואמר לו תקבל עליך מיתת שריפה, שאשליך לתוך עדן פתילה של עופרת רותחת, אז אני ערב כל שאביאך עלך עמי במחיצתי, וקבל עליו היהודי לעשות כן. מיד הלך לבית המדרש של הרב, ולא חזר לביתו, ועזב את אשתו ובניו וכל הונו שקיבץ באיסור, ועמד שם בבכייה ותענית ובשק ואפר, ולא הסתכל עוד בפני אדם שלושים יום. לאחר השלושים יום צוה הרב שביבאו לפניו מטע שמוציאין בו את המתים, וכל כלי הקבורה ויעמידוהו לפני הבעל תשובה וכן עשו, וצוה הרב שביבאו לו תכריכין ויביאו אותם, ואחר כך ירד הבעל תשובה לטבול את עצמו במי מקוה, והתוודה שם בבכייה ועלה ונסתפג ולבש אותם, והושיבו על המטה וכלי הקבורה מונחים לפניו. אחר כך נכנס רבי משה דיליאון ואמר לו: עדיין אתה עומד במחשבתך הראשונה? וצוה החכם ר' משה שביבאו עופרת והביאו, והיה מנפח תחתיו במפוח של אש עד שהותך העופרת היטב ואחר כך לקח את זה האיש והושיבו על ספסל קטן, ולקח מטפחת קטנה וקשר אותה על גבי עיניו, ואמר לו: התוודה על כל עוונותיך לאלקינו, וקבל עליך עול מלכות שמים בלב שלם, ואמור: שמע ישראל וקבל עליך המיתה, חלף עוונותיך שהכעסת כל ימיך לבוראך, ועשה הבעל תשובה ככל אשר צוה הרב, ובכה בכיה גדולה ומרה עד מאד, והיו עומדים שם סביביו קיבוץ גדול מזקנים ותלמידי חכמים. ואחר כך אמר לו הרב: פתח פיו והאשליך בתוכה את העופרת הרותחת ותמות על קדושת שמו הגדול, מיד פתח הבעל תשובה את פיו והטת את עצמו לאחוריו ופער פיו לבל יח, וכל העם עומדים סביביו, אז לקח הרב כף מלאה דבש והשליך אותה לתוך פיו, ואמר: וסר עונך וחסאתך תכופר. מיד התחיל הבעל תשובה לצעוק בקול מר, רבי... למען השם, מה זאת עשית לי? למה זה רמיתני? הרגני אל הרוג ואל אראה ברעתי באבוד נפשי. למה אתה עוד אל החיים מאחר שעשית כל כך עבירות. אי"ל הרב אל תירא ואל תחת כי כבר רצה האלקים את מעשיך, מאותה פעם והלאה לא זו מבית המדרש, וכל מיה היה יושב בתענית ובתשובה גדולה, ולא פסק פומיה מנרסא.

איאת בנא דבי אליהו שהקב"ה יושב ומצפה להם לישראל שיעשו תשובה יותר ממה שמצפה האב לבנו, והאשה לבעלה כדי שיגאל אותו ויבנה להם בית המקדש. וכתב על זה רבי חיים פלאגיי בזה הלשון: האמתני כי אדבר, שבכל פעם שאני קורא המאמר הנכבד הזה, עיני עיני יורדה מים, שאין יתכן שמלך הכבוד אלקי עולם ה' הוא יושב ומצפה לנו שנחזור בתשובה, כדי לעשות עמונו כל טובות שבעולם, ואין איש שם על לב, ואם בבנו החביב לו, יארע לעת ערב שאחרי לבא, אזי האב עיניו כיונים, משגיח מן החלונות מצוץ מן הצריכים, מתי יבוא בנו, וכן אשה שהלך בעלה למדינת הים, כמה צער יש לה עד שתראה פני בעלה, וזה צער השמים. ואם הקדוש ברוך הוא סובל שיעור זה הצער לעיניו, על מה אנחנו ישנים בתרדמה גדולה כזאת ואין אנו חוזרין בתשובה שלימה? אהה!! ה' אלקים תן בלב עמד ישראל לשוב בתשובה שלימה לפינך, ולכן צריך לנצל מימים אלו לחזרה בתשובה, להתקרב לאביו שבשמים ואפילו יהודי שאכן ירד מטה מטה רח"ל, שיידע שגם אליו באה הקריאה של חיבה בימים אלו מאת הקב"ה, אשר כביכול פושט את ידו לכל יהודי אפילו אם נתדרדר כבר למטה, ואומר לו בני אהובי חזור אלי, ותקרב אלי כי ימינך פשוטה לקבל שבים. ואדם המנצל הזמנה זו ומיד תופס ואוחז ביד אביו שבשמים הפשוטה לקבלו באהבה, אין ד' מילים לתאר השמחה גשורם אדם זה בשמים, ואיך שהקב"ה שמח עמו, והוא נעשה אהוב לאביו שבשמים כבן יחיד החביב לאביו אהובו. וכדי להבין ולקבל קצת השגה איך שיהיה, ויעכשו יהודי אשר הכעיס את אביו שבשמים שנים הרבה, ועכשו ברעג אחד יכול להיות אהוב להקב"ה כבן יחיד, אשר דבר זה לכאורה אינו מובן בהשקפה ראשונה, ביאר זאת רבי מנחם נחום ליברון אבי"ד יאס מחשובי חסידי שטטנשט בויאן: הנה כותב הרמב"ם גדולה תשובה שמקרבת את האדם לשכינה וכו' ואמר אשה זה שואב לפני המקום, משוקץ ומרוחק ותועבה, והיום הוא אהוב ונחמד, קרוב וידיד, וממשיך שם הרמב"ם אמש היה זה מובדל מה' אלקי ישראל צועק ואינו נענה, עושה מצוות וטורפני אותו בפניו וכו' והיום, הוא מודבק בשכינה וכו' צועק ונענה מיד וכו' ועושה מצוות ומקבלין אותו בנחת ושמחה, ולא עוד אלא

הארות בענייני ימים נוראים והעבודה בימים אלו. ערוך בדרך שאלות ותשובות

זה החרדה הרצויה אלא יפנה לדברים הגורמים לשמחה, ומכוחם יכנס מחדש לתרדת יום הדין מתוך צלילות הדעת ושמחה פנימית ואמיתית.

שאלה: בימים נוראים כשהשליח ציבור מגיע בקדושה של מוסף למילים איה מקום כבודו ומאריך בתיבת איה ישנה תפילה שמבקשים שהקב"ה יתן לנו אחד משלושה דברים, עושר, בנים צדיקים, רוח הקודש, האם בקשות אלו אומרים בפה או רק בהרהור: **תשובה:** כתבו הפוסקים שאין לומר תפילה זו בפה, אלא רק בהרהור ומחשבה, והביאו שהטעם הוא ממה שכתב הבית יוסף שארבעה מלאכי חבלה עושים דין כשפוסקים בין קדוש לברוך, ולכן אין לומר תפילה זו אלא בהרהור.

שאלה: מה אפשר לעשות כדי שנוכל לגשת לראש השנה עם הרגשה שאנו מסוגלים לבוא לדין ולזכות בו כי הרי לא יצדק לפינך כל חי? **תשובה:** המשגיח רבי משה אהרן ברוורמן כתב במכתב לבנו שמקובלנו מרבותינו שעל אף שבאמת אין לנו את היכולת לעמוד לפניו בדין, אך כשאדם מגיע עם הבנה שהוא לא מרצה מהמצב שלו, וזה לא רצונו, לא עצמו יכול לשמש בשבילו לצד זכות לזכות בדין.

שמתאווים להם. והקשה רבי נחום שאינו מבין איך זה יכול להיות. תאור בעצמכם הנה עומד כאן מצד אחד יהודי צדיק, עובד השם ששיביר כל עצמותיו עבור עבודת השם יתברך כל ימי חייו, ומצד שני עומד בעל עבירה גדול שרח"ל כבר עבר על כל עבירות שבעולם, כל ימיו, ובסוף ימיו חזר בתשובה ועליו אומרים לשונות מופלגים כאלו כמו הראשון, ועוד יותר אהוב נחמד, קרוב וידיד, ומקבלים מצוותיו ומתאווים להם, איך זה יתכן אתמהא? אכן המשיך רבי נחום ואמר: הרי אתם יודעים מה שהיה עם בני, (יהיה לו בן ברוסאף שבמים הים נאבד ונחטף בין העמים רח"ל הוא הושפע מהקומניסטיזם והלך בעקבותיו וסר מן הדרך.) הנה חשבתי אודות בני אשר צער עמוק יש לי ממנו והגעגועים הצעומים שיש לי עליו שיחזור בתשובה יבוא אל, והנה דמיתי בעצמי, אלו היה הוא עומד עתה כאן מחוץ לביתי, ודופק על הדלת, ואני שואל מי דופק? ושומע, אבא זה אני... בנך... ואני פותח את הדלת ורואה אותו, והוא ניגש אלי ואומר רק מילים אלו אבא אני רוצה לחזור הביתה ולהיות טוב איהז שמחה והתרגשות איוו אהבה וחבה היה מתעורר בלבי אל בני, איך הייתי מחבקו ומנשקו, והמשיך ותיאר בהפלגה יתירה כמה וכמה ביטויים של אהבה וחביבות שהיה לו אל בנו, והמשיך חשבתי בעצמי של אדם חדר כן בנן אדם, שהוא בסך הכל רק בשר ודם שאע"פ שנאמר כרחם אב על בנים, אבל מקום סוף סוף גם זה הוא בהגבלה, כי הלא בשר ודם הוא כולו מוגבל, אם כן ק"ו וכל שכן אצל השי"ת שהוא ללא גבול ומידה, ודאי אם יהודי שב אליו ואומר לו אבא אני רוצה להיות מעכשיו טוב, איהז שמחה עצומה נעשית על ידי זה בשמים וממלא מובן איך נעשה יהודי כזה בין רגע אהוב נחמד קרוב וידיד וכו'.

סיפר הרב אורי זוהר שבתחילת דרכו בחזרה בתשובה, התנייעץ עם רבו כיצד ינהג בשבת הראשונה לחזרתו בתשובה, האם ללך לתפלה בבית כנסת וכו' הרב אל הניח לו ללכת לבית כנסת, כיון שבשבת התפילה ארוכה ואינו רגיל בתפילות, אלא יעץ לו להשאר בבית כל השבת, וכך עשה. לפני שבת קנה פיגמיה חדשה ופיצוחים גרעינים שסיטוקים וכו' ובשבת לבש את הפיגמיה החדשה וישב ופצח גרעינים וכו' ובשבת שניה הלך לבית הכנסת לשעה אחת בלבד, ובשבת השלישית הלך לבית הכנסת לשעתיים, וכו' ובי"ה לאט לאט עלה ונתעלה בתורה במצוות, אך התנאי החשוב בדרך זו היא שכל צעד וצעד בחזרה בתשובה יהיה יציב וחזק לא רופף ומתנדנד פעם כך, פעם כך, כפי שאמרנו חז"ל פתחו לי פתח כחודו של מחט ואפתח לכם פתח כפתחו של אולם חז"ל לא תדגמנו של פתח של מחט ולא דבר אחר, ללמדנו שהפתח צריך להיות יציב וחזק, כדוגמת המחט העשויה מברזל ופלדה. כל אחד בימים הנוראים מקבל על עצמו קבלות התחזוק, והנה כל שנה אנו מקבלים קבלות, וכשמגיע הימים הנוראים אנונו שוב נמצאים באותו מקום ובאותו מצב היכן שעמדנו שנה שעברה וגם שנה שלפניה לא השתנינו כלל מדוע ?

מי שלא שם על לבו וחוזר בתשובה בימים אלו דומה הוא לסיפור שסיפר הרב נסים יגן, שביקר פעם במחלקת ילדים בבית חולים וראה ליד קטן שהיה רץ משחק ומשתולל כל הזמן והיה נראה יותר בריא מכל הרופאים והאחיות יחד. הוא ניגש בשקט אל האחיות ושאל מה הילד הזה עושה כאן הוא נראה בריא יותר מכלום, עוד מעט כל הנוחכים יהיו חולים בגללו, הוא העיר בחיוך. אבל האחיות הביטה בו בעיניים עצובות ואמרה בשקט אילו היית יודע ממה הוא סובל היית בוכה יחד עם האחיות שלו, והיא המשיכה הילד סובל ממחלה נדירה שהיא מזור ותרופה כשהילד והוא בסכנה מיידית. כעת מספר הרב יגן הוא התבונן על הכל בצורה שונה, הוא ראה את ההורים עומדים בצד עצובים מאוד הוא ראה את הדאגה על פני הרופא כל פעם כשראה את משובותיו של הילד, היחיד שלא נראה מודאג כלל ועיקר היה הילד, והשאלה היא למה? התשובה פשוטה למדי. הרופא, האחיות וההורים מבינים את המצב, אבל הילד שעוד תקופה קצרה כבר לא יהיה בין החיים לא מבין. הדברים אמורים לעורר אותנו לא להיות נשכחים כאותו ילד אלא להבין את התסבוך בו אנו נמצאים.

שאלה: הנה ידועים דברי הגר"ח מוולאז'ין שבר"ה יש לבקש רק על מלכות ה', וכדברי הוזהר שאלו המבקשים חיים ומזונות הם ככלב האומר הב הב ושוכחים את שמו המחולל של ה': השאלה היא האם גם בזמנינו כך צריך לנהוג? **תשובה:** מתפקידנו בר"ה הוא להמליך עלינו את הקב"ה, והיינו שכל מטרותינו בעולם זה לעשות רצונו יתברך, ואני כלום, וכל הצרכים שלי מתגמדים כשזה מתגשגש ברצון ה'. רבי ישראל משלנט חידש לנו שדברי הוזהר נאמרו רק בדורות הראשונים, אבל בדורינו שאחד שיש לו קצת קשיים בפרנסה הוא כולו טורד בזה, אפי' אם נבקש על דברים גשמיים כפרנסה ובריאות זה המלכה של הקב"ה, כי אנחנו מרגישים שהקב"ה יהיו קובע את עתידנו וזה גופא המלכה. משא"כ בדורות ראשונים שאנשים היו יכולים להתרכז במלכות שמיים ולשכוח מכל העולם. וברור שצריך לבקש שה' ימלוך ולשמוח במלכותו אבל החידוש הוא שגם בקשה על צרכים פרטיים היא מלכות, משום שמבטיח בזה את ההכרה שרק הקב"ה יכולו לעזור לנו. **ומותר וצריך לבקש בקשות פרטיות אפי' בפה ובשבת**, כל פסקו החזו"א והרב אלישיב. וכותב רבי שלמה קלוגר

שהדרך לקבל שנה טובה ומתוקה זה ע"י שאנו נאמין בכל לב שהקב"ה יכתובנו לטובה.

שאלה: מתי האדם מבקש בקשות פרטיות? **תשובה:** לבד מהמקומות בהם מוזכר להדיא יזכרנו לחיים' וכי' יבקש לפני יהיו לרצון הנאמר בסוף אלוקי נצור. ולפני שמבקש יודה על מה שקיבל כל השנה, ויבקש שהקב"ה יחון אותו במנתת חינם ויתן לו לעשות את תפקידו בעולם הזה גם השנה, ללא בעיות של פרנסה, בריאות, וצער גידול בנים, ושיכול לעבוד את ה' בלי הפרעות. עוד זמנים מסוגלים מאוד לקבלת התפילות הבאנו בשבוע שעבר: ברכת כהנים שאז התפילה מתקבלת אפי' שלא הולך בחוקות ה'. וכן בתפילת הארון, ובהגהת התורה.

שאלה: האם בתקיעות זה זמן לבקש? **תשובה:** תקיעות הוא זמן מסוגל מאוד, שזהו הזמן שבו דנים את האדם וזה זמן של וידוי ותשובה והוא עת רצון גדול לשוב בתשובה, ואפשר אז לשוב בתשובה גם על דברים שבזמן גיל קשה מאוד לשוב עליהם כגון מחסיתא הרבים. החסידים נהנו אז לומר יהי' המודפס, אך בישיבות (הלטיאיות) לא נהנו לומר בפה כי אם להרהר בתשובה להתוודות בלב. וכמובן שלאחר כל זה יכול להרהר בקשות בלבד. ויש להוסיף שעיקר התיקון בתקיעת שופר הוא התשובה של האדם.

שאלה: במה יש להרבות בימים אלו? **תשובה:** מפורסם שכל גדולי הדורות האדמוריים הרבנים והחכמים מנצלים כל רגע לאמירת תהילים. הגרייז' במריסק היה נוהג לומר תהילים במשך כל היום ברי". ובאר שבינו הזה הדבר דומה לאדם שהתברר לו כי בנו שאך אתמול היה בריא, כעת הוא נמצא במצב סכנה, וכן כל עניין פרסתו ושאר הדברים כהוא נמצא כעת על כף המאזנים, ובכזה זמן אומרים התהילים. ובעשיית מי שיכול להספיק מחוץ לסדריו בזמנים הפנויים וודאי ראוי להוסיף עוד פרק, כי כל מעשה קטן שעושים בימים אלו משפיע המון על כל השנה. וכתבו הקדמונים שהוכח שיש לחיד בעשייתו הוא ככוח הצבבור. (ורבי אלימלך בידרמן מביא בספרו באר הפרשה סגולה גדולה לכל העניינים בלילה הראשון של ראש השנה לומר ב' ספרי תהילים ברצף ויבקש מה שרוצה ויראה ישועות). ויש להוסיף בפעמים עדיף מעט בכוונה מהרבה של כוונה, וישנם פרקים מיוחדים שאפשר לכוון בהם יותר ולהתחבר למילים: אם זה פרקים ששופכים בהם את לבנו ואם זה פרקי יהוה שיאמרם לאט ובכוונה.

שאלה: מובא בשם האריז"ל שמי שמוריד דמעות סימן הוא שנפשו טובה ושלמה. ומי שלא, סימן שנפשו אינה שלמה. יש להקשות האם אכן נפסק שמי שלא יוצאים לו דמעות, האם נפשו אינה שלמה? **תשובה:** ירצית בשם הסטפילנר דברי האריז"ל הולכים על אנשים מבוגרים שיש להם גרש, אבל אצל צעירים דמעות הכוונה היא המקסימום שהם מגיעים ודמעות הם רק כמשל, יש כאלו שאצלם גרש ורוממות זה כמו דמעות. (ור"ח ויטל הביא מרבו האריז" שיש איזה רגע של התעוררות באמצע ר"ה וזה הזמן שבו דנים אותו למעלה ואז יקבל ע"ע קבלה שיכול לעמוד בה וזה ישפיע על גור דינו לטובה).

שאלה: איך אדם יכול לבוא לראות פני המלך כשהוא מלא בחטאים מכל השנה, ואיך מקיים תשובה מאהבה? **תשובה:** רבינו יונה באגרת התשובה אומר שבראש השנה אדם צריך לשכוח מכל העבר ולהרגיש כאילו היום הוא נולד, היינו שאין יחס לעבר כלל, וכעת הכל מתחיל מחדש כתינוק שנולד וכך רואה אותו הקב"ה. והרגש צריך להיות אהבת ה' גדולה, שיש לנו אבא שנותן לנו מתנות בלי גבול, וישחזר לעצמו מתנות שה' נתן לו במשך השנה ויגרום שהוא דורש לו שנקיים את הוראותיו. וכעת אתה יכול להמליך על עצמך את הקב"ה יותר מהעבר להשתדל להיות עבד יותר נאמן, ועושים זאת ע"י קבלה אפי' קטנה, ובלבד משהו שהוא יודע שלא יגמר תוך יום יומיים. ותשובה מתוך הכרת הטוב, אז חסדי ה' בקבלת התשובה הם עד אין קץ. וזוהי תשובה מאהבה.

שאלה: לפי מה דנים את האדם? **תשובה:** הירושלמי אומר שכדינת את האדם ברי"ה דנים אותו **לפי ההתנהגות של יום ראש השנה ולא לפי מה שהתנהג כל השנה.** (ראה בהרחבה עלי שור א' מד) אז אפי' אם כל השנה הייתי רע, כיוון שכעת אני מתנהג כרצון ה' אז אני אזכה בדין. אמנם זה ברור מי שהוא רע כל השנה בדרך כלל הוא לא יכול להתגבר על היצחק'י לומר איזו מילה של לשח"י או על החזן, או על זה שתפס לו את המקום, או מי שהזיז את המזון, או אשתו שלא הכינה את הדג שהוא אוהב וכדו'. אבל מי שיש לו ימים ישר טובים ופחות טובים, יש לו מדריי הירושלמי הנ"ל פתח תקוה שיוכל היום להיות יותר טוב.

שאלה: מה צריך להרגיש בעשיית? **תשובה:** ידימין לעצמו את הבן שלו או משהו אחר שהוא הכי אוהב אז את עצמו נמצא על חבל תליה, ואוטוטו שמשיט את הקרקע מתחת לרגליו ואם יעשה פעולה כל שהיא איז מחזיריז אותו לחיים, בוודאי יעשה ככל שביכולתו למנוע את מיתתו. אנחנו בעשיית תלויים ועומדים וע"י פעולה של תשובה אנחנו יכולים להינצל. פשוט שנעשה כך בטרם יהיה מאוחר.

שאלה: איך להתפלל בעשיית? **תשובה:** כתוב בחת"ס בשם הקדמונים שכל התפילות של כל השנה שנפסלו מחמת שלא כיוון טוב תלויים ועומדים עד עשיית, ואם בעשיית האדם מתחזק בתפילה, אזי הוא זוכה שכל תפילה מכפרת על אותו התפילה באותו היום של כל השנה. כגון שחרית של יום ראשון מכפר על השחריתים של ימי ראשון של השנה.

לכן היצר מתאמץ להכשיל, אבל הידיעה שיכול להשיג שתפילה אחת שלו מצילה מאות תפילות עושה את זה שווה להתאמץ. ושבט שובה כתוב האריז" הנזהר בשמירתה בכבודה ובעניוגו מוחלים לו על חטאיו בכל שבתות חייו מיום היוולדו.

שאלה: מה זה תשובה? **תשובה:** כל זמן שאדם לא עושה תשובה יש חציצה בינו לקב"ה, ותשובה זה דבר שמוחק את פשעי העבר, ובכך מסלק את החציצה. ועיקר התשובה הוא ג' דברים חרטה, וידוי ועזיבת החטא (והיינו קבלה לעתיד). ונפרט: דבר ראשון צריך להתחרט על מה שעשה, וכמו אדם שעשה עסקה לא טובה שמתחרט עליה, דבר שני לבקש סליחה מהקב"ה על מה שעשה והיינו וידוי. דבר שלישי והוא הקשה מהכל והוא מעלב כמבואר בראשונים. והיינו שיקבל ע"ע לעתיד לא לשוב לזה העוון לעולם, ואם היה ברור לו בשעת הקבלה שלא ישוב, אז אפי' שאח"כ שב על קיוא התשובה מועלת. ואמנם הדבר קשה אך רבינו יונה אומר רעיון קל יותר שמספיק להיות 'מתייצב על דרך טוב', העיקר זה הדרך ברגע שאתה בכיוון הכוון והיינו שאתה יודע את הבעיה, ומעוניין להפסיק עם הלשח"ר והדיבור בחזרת השח"י ויש לך רצון ושאפיף להגיע ליעד איז אפי' שהוא עדיין רחוק אבל הוא בכיוון חיובי זה מועיל. וכשאדם מתחיל להשתנות אז נקרא שחזר בתשובה, אפי' שיועד שיקשה עליו להחזיק מעמד. זו מטרות התשובה היא לומר לקב"ה איך אני באמת רוצה להתנהג, וזה תפקיד להראות לקב"ה בעשרת ימי תשובה שאני רוצה להתנהג כך, ובמקביל יקבל ע"ע'י משהו שיוכל להחזיק בו הלאה אפי' מעשה קטן ועיני לקב"ה מקבל את התשובה.

שאלה: האם יש יום בעשייתו שהוא מיוחד משאר ימים? **תשובה:** כן. כתוב במטה אפרים שיום ח' בתשרי הוא יום מיוחד מכיון שהוא יום שאומרים בו גי' מידות. ובאלף המגן כתב שיש המתענים ביום זה. וכתוב בספרים (בני יששכר ועוד) שהוא יום סגולה והתעוררות רחמים, והוא יום מסוגל ביותר לתפילה. וכן כתוב בספרים הקדושים השומר שבת שובה להכלתה מתכפר לו כל מה שחילל במשך כל שבתות השנה.

שאלה: סגולה ליו"כ? **תשובה:** כתב רב האי גאון שהאומר אדון עולם לפני התפילה בכוונה תפילתו נשמעת ואין השטן מטרטרג עליו ובפרט ביו"כ.

שאלה: מה מיוחד ביו"כ? **תשובה:** יום כיפור הוא יום של רחמים וה' מוחל בו על כל העוונות (ע"י תשובה והוא מכפר רק למי שמאמין בכפרתו) וכל השקעה הכי קטנה בדיבור ובמעשה מזכה אותו בשכר עצום. הנה אם יום אחד אתה מגיע עם המשפחה שלך לפארק, ואתה רואה לצאת וכל הילדים עיפיים ועצבים ואין להם סבלנות וכל אוטובוסים, ופתאום בא אליך אדם ואומר לך אני נוסע לכיוון הבית שלך, ולוקח אותך עם כל המשפחה. מדוע זכית לכך? זה בגלל שביו"כ בין מוסף למנחה אמרת עוד פסוק תהילים. אז למשל הבן שלך לא מסתדר עם התברים בכיתה, כמה צער ועגמני' יש לך מזה ואתה יכול לפתור זאת בקלות, ע"י עוד מעשה טוב של הארת פנים ביו"כ לבני הבית, או למישהו שצריך את זה בספסל בביכ"ו, וכל דבר הכי קטן ביו"כ, פועל הרבה מאוד במשך כל השנה כולה.

שאלה: מבואר ברוב הראשונים שדרך התשובה לבד מוידוי וחרטה היא קבלה לעתיד. השאלה היא מה לקבל לעתיד? **תשובה:** ידוע שרבי ישראל נטלר היה מדבר כל האלול על הקבלה שצריך לקבל בשעת ילולו ולחשוב כל הזמן איזה קבלה יוכל לקיים. והורונו רבותינו שצריך לקבל קבלה קטנה שיוכל להחזיק בה, ולא כדא שהיה דבר גשמי כיוון שאתה תמיד אפשר להרגיש, אלא דבר מעשי. הרבן שך בשיחה ידועה בערי"ה אמר שיקבלו ע"ע ברכת המזון מתוך סידור. ורבי מיכל יהודה אמר שיקבלו אשר יצר מתוך הכתב. ומה התועלת בדברים קטנים? י"ל שאם אדם מתגבר על דבר קטן בדרך כלל הוא מתחזק בעוד דברים. וברור שהדבר הרצוי לפני יתברך שהאדם יתחזק בדבר שהוא חלש בו כגון אדם שרגיל לדבר דיבורים אסורים יקבל ע"ע קבלה בזה הדבר, כגון שיש שעה ביום שיהיה מה שיהיה הוא לא מדבר לשח"ר, שקר וכו'. כי מי שמשנה טבעו אז זה בגדר תשובה וזוכה להארת פנים מיוחדת מאיתו יתברך.

שאלה: אדם שדרך אותו כל השנה והרס לי את החיים במזיד, פשוט העלל בי לאורך זמן, בייש אותו ברבים וירד לי לחיים האם אני מצווה לסלוח לו? **תשובה:** כדאי לא מאוד לסלוח לו, כי כמה שיותר השפיל אותך, במחילה שלך אתה יותר מעביר על המידות והקב"ה יותר מעביר לך על הפגעים ונותן לך שנה יותר מתוקה, ומה שלא תמחול לו לא יעזור לך שום דבר לשנה הקרובה ומה שתמחול לו הרווח הוא נקי לך ותזכה לישועות אדירות אפי' נגד הטבע. **ויש להוסיף** מה שכתב האליהו רבה. מי שאינו מעביר שנה מילבו ביום הכיפורים אין תפילתו נשמעת.

שאלה: החיי אדם מביא שצריך בוידוי להתוודות על עוד מאות עבירות (והוא מפרט אותם שם). האם צריך לומר הכל ואי"כ הרי זה קשה מאוד? **תשובה:** הסטפילנר היה מיינע לומר בכל תפילה חלק. היינו במעריב יאמר את כל החיי אדם על האותיות א-ה. בשחרית יאמר ו-י. וכן הלאה. וכך עד נעילה יאמר הכל. וכך יוכל גם לכוין יותר.

שאלה: אדם שהורגל לדבר לשח"ר ופעג בהרבה אנשים ואינו יודע או שאינו מסוגל לבקש מחילה, כיצד יוכל לפייס אתו בחרו? **תשובה:** דבר ראשון לומר בפה משהו שמחול לכולם (תפילה זכה). דבר גרשון אדלשטיין נוהג להביא ע"כ את דברי החוה"ל שהאדם צריך להשתדל מה שיכול ולבקש

מה' שיתן בלב הנפגע למחול לכל מי שהכעיס אותו אפי' בלא ידיעים. והוא עצמו שיתדל ככל יכולתו לעשות את כל דרכי התשובה והקב"ה יסייע בידו שאכן ימחלו לו.

שאלה: אישה שמתופלת בילדים והיא לא יכולה להתפלל בבית כנסת, וכמובן אין לה התעוררות שמפכת בימים הגדולים בראש השנה ויום כיפור, מה היא יכולה לחזק עצמה? **תשובה:** רבי אליהו לויאם אמר מקובל אצלי מרבותי: נשים המצאות בלביתן בפינים הנוראים ומטפלות בילדים אינן צריכות לרוממות של בית הכנסת כדי שתפילותיהן יעלו למעלה אלא שהן יש צינור ישיר עד כסא הכבוד ובמעט הזמן והכוונה שיש להן הן מתקרבות לעולמות העליונים ומה שיוקח לציבור שעות ארוכות הן משיגות ברגע קצר. והרב שטינמן זצ"ל היה אומר המטפלת בילדיה ובקושי מצליחה לפתוח מחזורו אין לה מה לדאוג לחשוש, על השנה שתהיה לה אחרת זכות המצווה של טיפול בילדים זו מה שיוכה אותה בשנה טובה. והדברים אמורים גם על מי שלא יכול להתפלל בבית כנסת בגלל שהוא בבידוד או קשה לו לצום וצריך להיות בבית וכדו' ולא יכול להתעורר מספיק, אז אותם אנשים צריכים לדעת שכיון שהקב"ה סובב שבוה הדרך תעבור את יום כיפור וראש השנה אז זה התפקיד שלך וכמה שאתה מתאמץ זה רצוי לפני ה' מאוד מאוד. ויש להוסיף כמה שמובא במטה משה נעשים לא תעמודנה בתפילות הימים נוראים כי הן אינן דמות למלאכים, ואין תועלת בזה, וזה לא מנהג, הן סתם מצטערות, וזה עלול לפגוע בהן בכוונת התפילות.

שאלה: מה העצה הטבעית לעבור את צום יום הכיפורים בקלות שיוכל באותו יום להתעסק רק בעבודת ה' ולא להרגיש חלש שלא יוכל לעבדו כראוי? **תשובה:** שבוט לפני הצום ימעט ככל שיכול משתיית משקים עם קפאין כקפה וקולה, ומיומיים לפני הצום ירבה בשתייה כמעט כפול מהנצרך לו, בערב הצום יאכל ארוחת בוקר מסודרת, ארוחת ביניים קלה, ובארוחת צהריים יאכל דברים מקומח מלא וכן יוסיף הרבה ירקות לתפריט, בסעודה מפסקת יאכל חלה עם טחינה וירקות וכו', אך לא יאכל במשך היום דברים מלוחים חמוצים ומטוגנים ולא אכילה גסה וכן לא יאכל רוגלך ודברים מרובי סוכר למיניהם במשך היום. כמיו"כ לא יעמים ע"ע יותר מידי אוכל. וכך יהווה הדבר כהשתדלות ראויה שלא יצטרך כל היום הגדול להיות בחולשה גדולה, והחכם עיניו בראשו. **ב. עיה מהנפץ חיים להקל התענית.** ציטוט מדרך שיחה עמוד שפא': רבי אליהו דושינצר סיפר ב"ינעד" כי ה"יחפץ חיים" היה תולה פתק בישיבתו בראדקין לפני תשעה באב, ובו היה כתוב ב' דברים: **א' עצה להקל התענית** - לשתות כוס תה מתוק מאד, ואח"כ כוס שני בלא סוכר כלל.

שאלה: כידוע אין יום הכיפור מכפר על עבירות שבי"א לחבירו עד שירצה את חבירו, ממיו הכי צריך לקבל סליחה? **תשובה:** מכל מי שפגע בו, ובפרט מוטל על האדם לפייס את אשתו כי המצער את אשתו גורם ר"ל שיתקצרו ימיו כך כותב הרמ"ק, והרבה פעמים מרוב שאדם הוא צדיק הוא ממעט מחובתו לדיבור עם אשתו גם במקום הצורך, והאדם חושב עם אשתי אני אסתדר, אבל לא לך את רוחיביב לכה"פ בעיו"כ לבקש סליחה, ולבאר היטב שהדברים שעשה וציערו אותה לא נבעו מרוע אלא מחוסר שימת לב, וברור שבענה החדשה היא שיתדל ביתר שאת לחשוב מה מפריע, ועי"כ ודאי שתמחל לו.

שאלה: מהי הסגולה הגדולה לישועה שהנהיג רבי אריה לוי' וכן נהג הרב אלישיב? **תשובה:** במוצאי יום כיפור מיד אחר התפילה יש כח לכל יחיד ועל כן נהג להושיב ג' יהודים 'ירגילים' [חי',] אין דבר כזה... והם 'פוסקים' ישועות, ואומרים כשם שגורנו בב"ד לא מטה כך יגזרו בב"ד של מעלה, ורבים רבים נושעו מזה.

שאלה: האם מוטל על האדם מדין חינוך לקחת בנו לבית הכנסת? והשאלה היא בפרט בימים נוראים שנמצאים הרבה בבית הכנסת, מה מווייב בזה? **תשובה:** הדבר ידוע שיש ילדים שליבם נמשך יותר לביהכ"נ והם אוהבים לבוא להתפלל מתחילה ועד הסוף, אבל יש הרבה מאוד ילדים (וידוע שזאת בעייה נפוצה) שהדבר מעיק עליהם ויש להם מזה הרגשה לא טובה, ואם האבא יקח אותם לביהכ"נ אז הם יפתחו סלידה לעניין, וכשיגדלו בית הכנסת לא יהיה מקום החביב עליהם וזה שלוקח אותם לשם בצעירותם יכול לגרום רק נזק לעתיד, ובלאו ילדים החכם עיניו בראשו, יחכה בסבלנות עד שייגיע מצב שהילד מעצמו ירצה לבוא ולא יכריח אותו כלל לזה. פעם שמעתי את רבי גרשון אדלשטיין אומר בתקפיות לחורה על ילדו של 11 שנים יכריח כלל וכשהילד יגדל זה יבוא לבד וחזר ע"כ כמה פעמים. מה שכן יכול לעשות לדבר ע"כ הרבה בבית, כמה גדול הוא בית ה' וכמה תועלת יש למי שמכבד את הקב"ה ומגיע להתפלל ובפרט בבית הכנסת וכו' והדברים חודרים ללביב אט אט. וכמובן מדובר רק על ילדים שלא מפריעים בתפילה. אבל ילדים שמפריעים לאחרים להתפלל, אין להביא כלל.

חידות בענייני היום וכן להג הסוכות: וחידות שונות לשאל לילדים - מלוקט משנים קודמות

חידות לפי הא' ב' לימים הנוראים: א. ... שפתינו יערב לפניך [ארשת]. **ב.** איזה עבירות יום כיפור אינו מכפר [בין אדם לחבירו]. **ג.** אחד מהכינטיים של הקב"ה [גיבור – אתה גיבור]. **ד.** במה טובלים פרי בראש השנה [דבש]. **ה.** איזה עוד שם של חלודש תשרי [ירח האיתנים – משום שהוא חזק]. **ו.** באיזה מילה מתחיל הרבה מהקטעים בתפילה שמו"ע של ימים נוראים [ובכן]. **ז.** מה שמו של ראש השנה ב"יעלה ויבוא' [יום הזיכרון הזה]. **ח.** מהו הקטע הראשון

שבו החזן מתחיל חזרת השי"ץ בברכת ה'קל הקדוש' [נחמול על מעשיך]. **ט.** מה החזן צריך ללבוש בסליחות [טלית]. **י.** באיזה משכת כתוב דיני יום כיפור [יומא]. **כ.** איזה עוד שם יש לראש השנה (כסא) – ליום תינון]. **כז.** כמה פוסקים יש בפרשת וילך [ל]. **מ.** איזה פזמון ברי"ה ויו"כ מתחיל במילה יוכלי [מאמינים]. **נ.** איזה דבר 'מתיירים' בערב ראש השנה בפני שלושה [סדרים]. **ס.** מה אוכלים בתחילת הסעודה בראש השנה [נתינים]. **ע.** איזה תפילה אומרים אותה ליום בסוף התפילה, ובראש השנה בתוך שמו"ע [עלינו לשבח]. **פ.** איזה פעולה עושים בכל שבת פעמיים, ובראש השנה עשרות פעמים [תפוחת הארון]. **צ.** מעביר את רע הגזירה [צדקה]. **ק.** איזה בגד מיוחד מנגזרים לובשים ביום כיפור (ויש גם ברי"ה) [קטיל]. **ר.** על פי מה מקדשים את החודש והשנה [ראיה]. **ש.** מלכויות, זכרונות ו... [שופרות]. **ת.** איזו תפילה מיוחדת אומרים בראש השנה ברחוב [תשלך].

חידות תורניות: **א.** שתי מצוות שלפעמים יש עליהן 5 ברכות, לפעמים 4, לפעמים 3, לפעמים 2, ולפעמים 1: **ו.** ברכה שמברכים רק ביום רביעי? **ג.** היכן מצוינו מאמר חז"ל לדינא שנוהג רק בשבת שובה? **ד.** איך יכול להיות שיתקע בשופר ויקיים מצוות תקיעה ויעבור עבירה (לא בשבת)? **ה.** מה המכנה המשותף בין שירה רחל וחנוה לגבי ראש השנה? **ו.** לאיזה דין שופר ביום חמור משופר בשבת? **ז.** איך יתכן דבר הבא מטמא והוא טהור? **ח.** מה אסור כל השנה ומותר ביו"כ? **ט.** איזה בעל תוקע שתקע והוציא עצמו ואחריו, לא יכול לתקוע שוב להוציא אחרים? **י.** על מה כל השנה לא עונים אמן ואילו ברי"ה ובי"ט עונה? **יא.** איך יתכן שע"י אכילת גבינה יצול ממיתה? **יב.** כיצד יתכן אדם שיצטרך לשמוע פעמיים שופר ברי"ה? **יג.** איך יתכן חמישה ימים ברוצץ שלא קוראים בהם הלל וקוראים בתורה? **יד.** איך יתכן פרשה שלמים שקוראים אותה פעמיים בשנה? **טו.** איזה דבר נמצא בכל פינה, צומח ולא באדמה, ומברכים עליו ברי"ה? **טז.** איפה מוזכר בתורה פעם בפרשור ופעם ברמז שתשרי זה תחילת השנה (למרות שבתורה תשרי זה החודש השביעי)? **יז.** מניין הכבשים בחג הסוכות? **יח.** איך יתכן שבת בשחרית ובמנחה אותה הקריאה? **יט.** היכן ברי"ה תקנו בשופר אחד פלוס שתי הצטרפות? **כ.** איך יתכן חמש תקיעות שונות לגמרי אחר יום? **כא.** שני לילות רצופים שלוששים בהם סליט? **כב.** ביום כיפור אסורה מילה שלא בזמנה. מי בכל זאת נימול אף שלא היה בן שמונה ימים? **כג.** מה עושים בראש השנה להזכיר את ברכת יצחק ליעקב? **כד.** למה שישם פעם השופר חוץ מראש השנה? **כה.** מה משליכים בחודש תשרי? **כו.** מי מכשיר בגלגל שהוא עקום? **כז.** איך יתכן יום כיפור ביא יב תשרי? **כח.** היכן תוסי' בשבת מזכיר את שבת שובה?

חידון תשרי: כט. מה פירוש המילה "מורביות"? **ל.** מתי הלכו לקלפי בחודש תשרי? **לא.** איזו מצווה מקיימים עם פסולת? **לב.** איזה שוטה אינו ראוי למצווה? **לג.** איזה פשוט הוא חלק מהמצווה? **לד.** מתי מסתכלים על דמות הקשת בתוך הענן? **לה.** מתי יאיינם בחדר האוכל? **לו.** מה מוקצה גם לא בשבת ויו"ט? **לז.** איפה שומעים גם את השקט? **לח.** איזה חג אינו חג?

קצת חידות לסוכות: נ. כיצד יתכן שני בני אדם יושבים בסוכה אחד יצא ידי"ח, וחברו שעל ידו נחשב כאוכל מחוץ לסוכה לא כשוטה? הרבה תירוצים. **נא.** באיזה הלכה שווים סוכה ותפילין? **נב.** אתרוג פסול כיצד יתכן שאם ימצא בו נקודה שחורה יוכשר? **נג.** כיצד יתכן סוכה שיש ימים שהיא פסולה ויש ימים שהיא כשרה? **נד.** כיצד יתכן שאדם יאכל בסוכה כשרה כדי ויכין והוא לא מצטער ונחשב שאוכל מחוץ לסוכה? **נה.** כיצד שייך להכשיר סוכה פסולה ע"י דיבור? **נו.** אתרוג החסר פסול, איך יתכן שאם יתחסר ממנו עוד הוא יוכשר? **נז.** איזה אתרוג כשר רק במקום מסוים? **נח.** כשרוצה לשלות, מתי מחוייב לשלות דווקא בסוכה? **נט.** מתי בוים סוכה לצורך יו"כ? **ס.** איך יתכן שסוכה תוכשר ע"י סכך פסול?

חידות להגרים (מתוך ספר כי היא הכמתכם. ופיצוחים). **סא.** פעם הגיעו לרבה של ירושלים רבי שמואל סלטא אישה שתבעה את חברתה לדין תורה, וכן היא סיפרה. אני עמלתי קשה על עשיית כביסה, ובסיום הנחתי הכל בסלסלה ונכנסתי לביתי כשחזרת אני מגלה ששכנתי חמדה לא את כל הסלסלה ולקחה זאת לעצמה, ואילו חברתה טוענת להד"ם. הכביסה שלי והיא סתם מתנפלת עלי והמוציא מחבירו עליו הראיה. רבי שמואל שחיה חד עין ראה שניכרים דברי הראשונה כאמת, אך הדין לא מאפשר להוציא מידה של השנייה. מה עשה בשביל להוכיח לעין כל שהשנייה לא צודקת? **סב.** שאלה מהרב מבריסק: אדם נטטה למות בעוד אשתו מעוברת ר"ל כתב שבואתו לבניו כך, כך רכושני ניתן לאשתי ולולדו שיוולד, אם תלד בן הוא יקבל פי שניים ממנה. אם תלד בת היא תקבל מחצית ממנה. והנה ילדה אשתו תאומים ו... ובת איך יקיים הצוואה באופן שאם יסתור לרצון הבעל? **סג.** טבלת שוקולד המכילה 48 קוביות ורוצה לפרק להיבועים בודדים במקרה שיקח כל פעם חלק שיחלקו לשניים, כמה מהכלים יצטרך בשביל להשלים המשימה באופן הכי קצר?

חידות לשאלו את הילדים: סד. צירופים למילה ראשי? **סה.** איזה תפילה אומרים כל ראש חודש מלבד רי"ח תשרי? **סו.** איזה דברים הבאים מנבלי חיים משתמשים בהם בראש השנה? **סז.** מה צריך לאכול ביום ב' דרי"ה שאין אפשרות שיאכל ביום הראשון? **סח.** מה ראש השנה השנה שונה באופן משמעותי מאוד מהשנים האחרונות? **סט.** איזה שם

של בת הוא סימן בראש השנה? **ע.** מאיזה פרי אוכלים ממנו את מה שלא מצוינו שאוכלים בשאר הפירות? **עא.** איזה בעל חיים אכל יונה? **עב.** איזה פרות תוספת אחת נחפץ להיות עוף בערב יום כיפור? **עג.** מה עושים בערב יום כיפור וזה נחשב שעשיתי מעשה הפוך? **עד.** איזה תוספת מוסיפים בתפילה ובברכת המזון בחודש תשרי והוא משנתה ארבע פעמים? **עה.** איזה בית לובשים ביום כיפור? **עו.** איזה שתי מילים אומרים בשתיית בחול כמאה פעמים בערך? **עז.** מה יש פעמיים בחודש תשרי? **עח.** מה אומרים כל יום ג"פ וברי"ה מוסיפים עוד פעמיים? **עט.** מה מסיימים בחודש תשרי וחוגגים ע"י? **פ.** איזה מצווה עושים ע"י שופקים על הריצפה? **פא.** איזה תננים יש באחד מחגי תשרי?

תשובות לחידות: א. קידוש והבדלה- קידוש: חמש- יקנה"ז. ארבע-קידוש יו"ט סוכות (שהחינו ולישב בסוכה). שלוש-קידוש יו"ט (שהחינו). שתיים- קידוש רגיל. אחד- אם היו שותים יום מבעוד יום אינו אומר איך קידוש בלבד. (רע"א ס"ד) הבדלה: חמש- יקנה"ז. ארבע-הבדלה רגילה. שלוש-הבדלה במוצאי יוה"כ. שתיים-מוציא יו"ט. אחד- מבדיל מפלג המנחה באמצע הסעודה שכבר ברך הגוף (רצ"ג ס"ו) (רצ"ט ס"ב). ברכת חממה. **א.** שבת י. הונס לבקר את החולה אומר שבת היא מלועוק ואיתה (ע"ב) בתוסי' לחל המתרצים הדואר רק בשבת שובה עדדין וכן תתלו ועומד. **ב.** את תוקע ליד בהמה כדי להוליכה וכן בשביל לצאת ידי"ח שופר, חייב משום מחמר. **ה.** שלושתם כתוב בחז"ל שנפקדו ברי"ה. **ו.** לגבי להנות ממנו ע"י שסומך לו וכן וכדו', דבוי"ט אסור כי הוצקה למצוות, אבל בשבת שרי כי שרתי לצורך גופו ומקומו. **ז.** דבש הבא מדבורה בשבת בכורות ז: בטעם לזה. **ח.** קר"ש בעמידה. ברוך שם בקר"ש בקול. שמו"ע יח"פ. **ט.** גר אין לו ערבות. **י.** המתפלל תפילת לחש בקול אין עונים אחריו אמן מלבד ברי"ה וי"ח. **יא.** אסור סורר שנהרג על אכילת בשר זה דווקא על ר"ה איסור נוסף באכילתו. **יב.** חצי עבד שנשתחרר ברי"ה. **יג.** ר"ה שחל בחמישי. **יד.** השנה, (וכן היה בשנת תשי"ח) קראו וילך בשבת שובה. ושופ קראו בשבת לפני ר"ה. **טו.** קר"ש. **טז.** חג האסיף. לתקופת השנה, וברש"י תפילת שנה כי תשרי. **יז.** 114. **יח.** כששמחת תורה בשבת. **יט.** בבית המקדש. **כ.** ראש השנה ביום חמישי. **כא.** יו"כ מוצאי יו"כ. **כב.** אברהם נימול ביום כיפור. **כג.** רמ"א תקנא לאכול תפוח בדבש ובאר הגרי"א להזכיר ברכת יצחק ליעקב שאמר לו ר"ח בני כריח שדה תפוחים. **כד.** קריאה למלחמה (שמואל א ג) חרם על אדם ע"י ביד ("מו"ק טז) ליווי ארון הברית ומשיחת מלך (שמואל ב ט). **כה.** תשלך. הרמ"א כותב שנהוג להשליך מים של הכפרות על הגג. וכן יש שנהגו להשליך ערבות על הארון קודש. **כו.** דופן עקומה. **כז.** חז"ל דף קא שעת השמד. **כח.** תוסי' שבת יב: **כט.** טיעות (רש"י סוכה מג:). **ל.** "טורף בלפמי" ביוה"כ. **לא.** פסולת גורן ויקב לסוכה. **לב.** הדס שוטה. **לג.** תקיעה פשוטה. **לד.** "כדמות הקשת בתוך הענן - מראה כהן". **לה.** בסוכה. **לו.** עצי הסוכה הם מוקצה כל שבעה. **לז.** בב"ד של מעלה: "ויקול דמחל דקה ישמע". **לח.** איסור חג. **נ.** או שאחד מצטער ואחד דמה. או ששניהם מצטערים אחד יש לו מקום אחר שיכול ללכת שם ולא יצטער ולשני אין. או אחד כיוון ואחד היה בטוח שהוא בבית ולא כיוון כלל הוי כאוכל חוץ לסוכה. או אחד שולחנו בבית ואחד שולחנו בפנים. או ששניהם שולחנו בבית רק אחד זה אישה ואישה אין גזירה שמא תמשך כי זה חייבת בסוכה. או אחד קיבל ע"ת החג בשעה מוקדמת וחברו לא. **נא.** שבנים אסור שיער ארע. **נב.** מנומר, ונוסף נקודה שחורה שהפכה הנקודות לכתם הר"י כשר תרמי"ח ט"ו. **נג.** סוכה עם שתי פדנות ולחי, בשבת הסוכה מוכשרת מדין מיגו דהוי דופן לעניין שבת כמבואר בגמ'. **נד.** כשלא כיוון כלל ולא הרגיש שסוכה לכח"ע הוי כאוכל חוץ לסוכה שצריכה כוונה. **נה.** כשהיא גבוהה עשרים ונתמטע בעפר, אינו בטל עד שיאמר ויבטלנו בפה. **נו.** כשגשג בו עכבר אם יטול מקום הנגיפה יוכשר. **נז.** מעשר שני סוכה לד. **נח.** באמצע הסעודה. **נט.** מובא גיזמא כששלחו השעיר לעזאזל בנו סוכות כדי שהשליח ינוח שם. **ס.** אוויר פוסל בגי"ט, וסכך פסול פוסל רק בדי"א. **סא.** אמר הוציאו את שתי הנשים והשאירו כאן את הלכביסה, וביקש מבני ביתו שיוסיפו כמה דברים מביתו לסל הכביסה, והנה הוא קרא לראשונה שמדי זיהתה שיש דברים שהם לא שלה ואילו השנייה אמרה הכל שלה מדי גילה את רמאותה. **סב.** יחלק הירושה לשבעה חלקים שווים, יתן 4 לבן, 2 לאישה. אחד לבת, כי מטרת האיש היתה שלאישה יהיה חצי מחבן ופי שנים מהבת. **סג.** לעולם הוא יודקק ל-47 מהכלים. **סד.** ראש השנה. ראש של דג. ראש חודש. ראש שיבה. ראש כולל. ראש הממשלה. ועוד רבים. **סה.** ל"א הלל. **סו.** ראש של דג. שופר. **סז.** פרי חדש בשביל לצאת בשהחינו. **סח.** של תוקעים בשופר ביום הראשון. **סט.** תמר. **ע.** רגעניים של רימון לא אוכלים רגעניים של שאר הפירות. **עא.** יונה הנביא נבלע ע"י ח"ט. כפרות ע"י תרגולו. **עג.** כל האוכל בתשיעי ומתענה בעשירי כאילו התענה תשיעי ועשירי. **עד.** ועלה ויבוא ביום הזיכרון הזה, ביום הכיפורים הזה, ביום חל הסוכות הזה, ביום שמניי חג העצרת הזה. **עה.** נעלי בית. **עו.** אבינו מלכנו. **עז.** צום. **עח.** עלינו לשבח בלחש וזחזח"ש במוסף של ר"ה. **עט.** מסיימים את התורה בשמחת תורה. **פ.** תביטת ערבות. **פא.** חתן תורה וחתן בראשית.

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות שנשלחו השבוע ובהם פתרונות לבעיות שהובאו בשבועות קודמים. אין לנו אחריות על הנתבס כאן: א. צינון תקופה ממושכת: יתכן שזה נובע מאלרגיה ניתן לקחת תרסיס לאף

"אבאמיס" (דרוש מרשם) מחולל פלאים! **ועוד כתבו:** ויטמינ c עוצמתי שמאד עוזר 0527671073. שיטה מוכחת ובדוקה איך שומרים על ערבות טריות ורעננות לאורך חג הסוכות - לשים את הערבות עומדות במקרר בתוך שקית עם קצת מים (שקית של הערבות/הדסים/לובל), לפני התפילה מוציאים ולאחריה מחזירים. בהושענה רבא הלבלוב עדיין עומד זקוף וטרי! **ועוד:** להכניס כל יום למקרר וגם בתפילה להשתמש בנרטיק וואקום, ועוד עצה טובה שאני עושה כל שנה ובהושענה רבה הערבות נראים ממש כבירים הראשון לעטוף את הדסים והערבות במטלית בין לח לרטוב מראשם ועד סופם (שלא יציץ כלום), [יש להיזהר שהמטלית לא תיגע בתחתית הלובל שכן הלובל יכול ג"כ לקבל חיות מזה ולהתחיל להתפת, וכן אין להשתמש בקלישקלך זה יתרחק], ומעל המטלית לעטוף עם נייר כסף כפי שאין יראה את המטלית בכלל **ועוד כתבו:** הסניון שלי הוא בעזרת בקבוקוני מיהדרין ובתוך נרתיק נילון טוב כדי לשמור על לחות כללית **ועוד כתבו:** להוציא את הלובל מהקושילה כל יום אחרי השימוש, להרטיב את עלי הערבות בחלקן העליון במעט מים, להניס אותם עם הקושילה בשקית (אפשר בזו שקנו את הערבות), ולהניח במקרר למטה. כך יישאר טרי ורענן. (חשוב שהקושילה לא יהיה רטוב כדי שלא יקבל עובש). **ועוד כתבו:** כל יום לאחר התפילה לפרק ההלבלוב ולהשרות גיגיט עם מים (אם באמבטיית תינוק) עד למחרת בבוקר. מומלץ גם את הדסים באותה גיגיט **ועוד כתבו:** יש אפשרות לקנות בקבוקון קטן עם חור שמתלבש מתחת לעברה, כל יום צריך למלאות בו מים, זה מספיק עד הושענא רבה, בהושענא רבה צריך כבר לקנות חדש כך שמבחינה כספית אין הבדל, אבל זה שומר על טריות הערבות עד הושענא רבה. **ג. צליפת שוט-** אין לנו רעיון לטיפול אבל ידוע לנו שאפשר לקבל על זה כסף מביטוח לאומי אם נגרם ירידה בכופר בעודה. אפשר להתייעץ עם עזר מציון. **ועוד כתבו:** יש ספר, מאחורי כאב הגב, הספר מדבר על התוצאות הפסיכוסומטיות שביניהן גם תופעת צרפת שוט, ניתן לקנות את הספר שבהוצאת המודיע בחנויות אור החיים, קוראים פעם פעמיים את הספר ורואים פלאים. **בכל הקשור בכאבי גב וכאבים שהם תופעה גוף ונפש ז.** **תת פעילות בלוטת התריסי-** בי פרל מאד עוזר לאיזון תת ויתר פעילות 0527671073. לגבי שבר בשיניים קדמיות ממליץ מנסיון אישי ומסבל רב. לא להמתין עם זה כי זה עלול להביא בעיות נוספות. ב. בשום פנים ואופן לא לספל במרפאות ששיניים על קופות החולים טיפול מסוג זה ואם בכל זאת רוצים זול עדיף ללכת למרפאת הסטודנטים של הדסה עין כרם **ו. המלצות לחברת מעליית** עם היתר עסקא שנותנת שירות מצוין מבחיר הוגן אני ממליץ בחום על "יוסי מעליות". **ז. בעל תבואה איך להתאמן בלי להרעיש:** יש מוצר מיוחד לחיצורה וכדו' שמנמיך את הקול, והוא בצורת עיגול. תברר בחנות כלי גנינה אמנית האם יש משהו מתאים לצורה של השופר. **ועוד כתבו:** הכי רצוי להתאמן בחדר אטום לגמרי הקול בחוץ חלוש לגמרי וכן בחדר פנימי סגור היטיב ללא הרבה חלונות ועדיף לתוך חלל של ארון וכדו' ח. בנוגע לאוזניות שלא שומעים בהם טוב, כי היה אוזניות שניקראו "אנקר" עם אותה הבעיה, מסתבר שיש אתר במחשב שמחברים את האוזניות ואפשר לשנות את העוצמה בהגדרות. בחלק מהחברות האתר הוא באנגלית. בהצלחה. **ט.** רגשי יחזורו תנונים מברכטי יש תוכנה L-STUDIO ל-G7 שאתה יכול להשתמש לשיחזור י. ולגבי מצלמה G7 לעשות תפריט בעברית - לכאורה אם מעדכנים את הגרסה של המצלמה זה אמור להיות בעברית יש בקנון גירסא עדכנית להורדה עם הוראות

התורה חסה: בקשות עזרה וסיוע שנשלחו ע"י הקוראים, למי שיש פתרונות או רעיונות לשלוח ע"מ לסייע לציבור מתבקש לשלוח למייל שבוטף העלון והקב"ה יחזיר לו בכפלים: א. מחפש עצה על קריסה ברגליים (שהרגליים שוקעות באיזור הקרסול לכיוון פנימה ממש בצורה דרסטית) מדרסים לא עזרו והמצב רק מחמיר **ב.** מחפש מידע על ניתוח תניכיים. **ג.** העבירו לי את חשבון הפנסיה מקופה אחת לשנייה, האם זה פוגע בזכויות, צריך לבדוק ולעשות משהו? **ד.** מה הפתרון לעליפות גדולה במקרר מדי אחרי הקימה מהשינה עד כדי הירדמות כל הזמן אפילו בעמידה.

המדור הגיגים לתועלת לא יוצא בימים הנוראים היכן ניתן להשיג את העלון
לקבלת העלון באופן אוטומטי יש לשלוח מייל עם המילה 'הצטרפות' לכתובת alonalon+subscribe@googlegruops.com ולאחר מכן תקבלו הודעה, יש להשיב תשובה למייל שקיבלתם, ותקבלו אישור שצורפתם.
הודעות תגובות רעיונות פתרונות למערכת העלון יש לשלוח למייל זה alalon.com1 ניתן להשיג בכתב גדול במייל י"ל.
חדש ניתן לקבל את העלון בפקס לקבלת העלון בפקס יש להתקשר למס' 023132641 ולהקיש 1 ואז להקיש קוד עלון שמספרו 1010 ואז שוב 1
כמו"כ יהיה ניתן להשיג עלונים בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפניה בחצר ברחוב סוקולוב 23.
מקומות נוספים שבהם ניתן להשיג את העלון התפרסמו בשבועות קודמים

בחודש תשרי לא יוצא עלון. העלון הבא ייצא אי"ה לקראת פרשת נדח תשפ"ז

16/אח"י - 16/ספ"ד ראק הנה תלפ

{ אז נדברו }

ראש השנה תשפ"ז | גליון מספר: 746 | לסדר: "וכל מאמינים עושה טוב"

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל:

A8447168@gmail.com

--

לתגובות בפקס:

077-4448588

חדש!

ניתן לקבל את העלון
בפקס:

מערכת אוצר הגלינות:

02-3132641

קוד עלון: 1233

לתרומות ולהוראות

קבע לעלון:

באשראי:

"נדרים פלוס"

(קופה: עלון או נדבר)

בטלפון:

0799-654321

בבנק: בנק פארי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(מוכר להחזר מס)

למענה אנשי:

052-7683095

קטע משמירת הלשון שמומלץ לתלות על המקרר בימים אלו...

יש קטע בסוף ספר שמירת הלשון... ממש בסוף... (שהח"ח מלקט מפרשיות התורה בנושא של שמירת הלשון) זה קטע שלטעמי חובה לשנן אותו!!! ובפרט בימי התשובה... ואם בערב ר"ה מחפשים סגולות וישועות, אז תשמע לי... מי שיפרסם את הקטע הזה בח"ח... אני בטוח שיהיה לו איזה ישועה...

לא נכנס כעת לכל האריכות... אבל רק את הרקע מלמעלה: החפץ חיים מבאר שעיקר חטא המרגלים היה שהיו בכלל ישראל יהודים יראי שמים שמרוב יראת שמים והבנה בעומק החטא, הגיעו למסקנה שהקב"ה נורא כועס עלינו... ואם כעת התחושה היא שהכל טוב, כנראה שזה בסה"כ השקט שלפני הסערה... ולכן כעת, במצב הנוכחי מסוכן להיכנס לארץ ישראל כי מי יודע אם יש לנו את הזכות להינצל מהסכנות שיש שם...

ומתברר ש... ש... שהם קצת צדקו!!! הקב"ה באמת נורא נורא כעס!!! אבל דווקא לא על העבירות שלנו אלא על הניכור וחוסר ההבנה הבסיסית שחשבנו שמדובר בעוד איזה בוס עצבני שמעניין אותו רק שירות ונמאס לו שמגיעים מאוחר ולא עומדים בקצב העבודה... ויאלה... זהו... הוא מצא תירוץ לפטר את כולם... על זה!!! על זה הקב"ה באמת כעס... ואם משה מתחנן 'סלח נא לעוון העם הזה', וה' עונה לו: 'ויאמר ה' סלחתי כדברך!!! הסליחה המדוברת היא לא על חטאים עוונות ופשעים... אלא אני סולח על הניטוק וחוסר התקשורת... מתי תבינו כבר שאני לא בוס שכל היום עסוק בלפטר... מתי תבינו אני בסה"כ משתוקק לבנות איתכם מערכת יחסים של נישואין, שמורכבת בדינמיקה שלימה של חיים... יש רגעים נפלאים... וזה לא סתירה שיש גם כל מיני ניגודים קבועים שמדי פעם נופלים שם... והכל בסדר... זה חלק מהחיים... מתפייסים... משתדלים לנסות להתקרב ולהבין אחד את השני... העיקר לא להתמרד לגמרי... וחוף מזה ממשיכים הלאה... זהו!!! זה פחות או יותר הנושא שעליו מדבר הח"ח, וכאן אני רוצה להעתיק כמה משפטים מתוך שמירת הלשון: (ח"ב, פ"ט פרשת שלח) והנה על שתי הטענות האלו השיבו יהושע וכלב בקצרה... ועל הטענה שאתם אומרים שהבטחת הקב"ה בנתינת הארץ היא דווקא אם נהיה צדיקים, היא טעות מעיקרה, הקב"ה אינו מודקדק על האדם לומר 'אושיעך רק באופן שתהיה צדיק' רק אומר לו: 'לא אושיעך אם תהיה מורד חס ושלום!!! וכל זמן שאין אדם מורד בהקב"ה לעקור מצוותיו בכוונה יוכל לקוות לכל טוב... ועתה נבאר שמין יצה"ר של מרגלים נמצא גם אצלנו, דאם נבא לאיש הישראלי ונאמר לו: אתה מאמין שיש שכר גדול למקיימי התורה? ישיב לך: בוודאי אני מאמין... ואם תאמר לו: אם כן למה אתה מותרת מלימוד התורה וממילא גם בקיום המצוות?? יאמר לך, אמת, אבל מי יוכל לזכות לזה אם לא אנשים יחידים בעולם, כי לזה צריך להפקיר כל כוחות הגוף ולא יהיו חייו חשובים אצלו כלל ולהנהיגה כו צריך להיות איש קדוש ורק הוא זוכה לגן עדן, אבל לא אנשים פשוטים כמזוני.

אכן באמת זוהי טעות מעיקרה!!! לא חייבה תורה לבעל הבית שילמד כל היום וכל הלילה... אלא שיתעסק בעסק ויקבע עיתים לתורה, אלא שיהיה העסק באמונה ובלי תרמית, וכן לכל המצוות כאשר נתבונן היטב נמצא שלא החמירה התורה כלל על האדם!! ורק העיקר שלא להיות ח"ו מורד במלכו של עולם, דהיינו שלא לבטל בידיים מצוות עשה של תורה שלא לקיימן או לעבור בידיים על הלאוין שבתורה, אבל אם אינו מורד בוודאי יזכה למעלה באופן היותר נעלה' עד כאן לשונו של החפץ חיים!!!

עכשיו בינינו... כשמישהו הראה לי את הצטוט הזה... ברגע הראשון לא האמנתי שהח"ח כתב את זה... כי על פניו זה היה נראה לי יותר מידי 'מודרני' בשביל הח"ח... וכשהוא הראה לי את זה מבפנים הייתי בהלם!!! כי מבחינתי בשורות האלו החפץ חיים כאילו לקח טיפס ומחק את כל כתבי חפץ חיים... אתה מוזמן לעבור על ככככל כתבי הח"ח ותראה איך שהח"ח מייסר ותובעני ולא מרפה... הח"ח דורש מכל יהודי לנצל כל דקה פנויה לעסק התורה... והוא כל הזמן נוזף בנו שצריך להתאמץ כמה שיותר בחסד והלואות, ובהחזקת תורה ואם זה כל הדקדוק הלכה של המשנה ברורה, ועל כולנה לשון הרע שהח"ח שם מכה בשבט מוסר ומפליג בעוון החמור. ופתאום בבת אחת!!!! החפץ חיים בא בשורות בודדות אלו ושובר שמאלה!!! ר' ייד: תרגע... הכל בסדר... הקב"ה לא מאיים עליך שתהיה צדיק בכל מחיר!! אלא הוא בסה"כ מזהיר אותך שלא תהיה מורד... נו... איך זה מסתדר עם כל החפץ חיים שאנחנו מכירים?? נו... איך??

אז התשובה היא: שמתברר שבסוף בסוף יש תמיד את התמונת רקע הכללית שהיא נותנת את הטון העיקרי!! לא כ"כ משנה מה הח"ח יגיד... הכל מתחיל ממני... מאיזה נקודת תפיסה הגעתי. אם אני ניגש לספרי מוסר מתוך נקודת הנחה שהבוס הגיע לביקורת פתע ובמגמה של קיצוצים נרחבים במשכורות וגל פיסורים... אם זו נקודת ההנחה אני תמיד אפרש הכל בנימה של אימים. ולכן כשקראתי ח"ח, לא משנה מה נכתב שם, אבל הרושם שקבלתי מהדברים שלו היה מאיים!!! ואילו ברגע שנקודת ההנחה השתנתה שה: משתוקק לבנות מערכת יחסים של קשר... והוא בהחלט כועס... אבל על מה? על זה שאני לא מוכן להיות איתו במקום הזה. כאן בבת אחת כל הלציל משתנה, (זה פשוט מדהים!!! כשכתבתי מאמר על לשון הרע, היו תגובות מאוד מפתיעות, היו שהביאו לו רשימת ציטוטים מהח"ח שמשמע שמי שנכשל בלשה"ר אין לו עוה"ב אפילו לא בצחוק... והיו שהביאו לי ציטוטים לא פחות מפורשים מאותו ח"ח שזה מסוים בהרבה הסתייגויות והמדהים הוא ששניהם גילו בקיאות בשמירת הלשון, ותכל'ס, כל אחד ראה פה משהו אחר לגמרי... אחד ראה 'אני מאשים' והשני ראה דחף חזק לעודד אותנו לרדת מהריגוש המפוקפק של לשה"ר שלא 'משמח' את ה' במיוחד.) המשך בעמוד 2 בגיליון זה

“

קטע משמירת הלשון שמומלץ לתלות על המקרר בימים אלו...

(המשך מעמוד 1) כן... גם משה רבינו הטיל מרה בעם ישראל בברכות וקללות... אבל בשורה התחתונה היה רקע מאוד מאוד ברור: מה שיהיה ומה שלא יהיה!!! אתם ניצבים היום כולכם... לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שמים, הוריקן פניהם, ואמרו מי יוכל לעמוד באלו, התחיל משה לפייסם, אתם ניצבים היום, הרבה הכעסותם למקום ולא עשה אתכם כלל, והרי אתם קיימין לפניו, ניצבים היום - כיום זה שהוא קיים והוא מאפיל ומאיר, כך האיר לכם ועתיד להאיר לכם' בכל הברכות והקללות אנחנו בסה"כ חותרים לשיפור יעילות!!! כי בסוף אנחנו נהיה ביחד עם ה'!!! וכל עוד אתה עם ה' ביחד ובשיתוף פעולה... אנחנו נסתדר... החפץ חיים הירשה לעצמו לתבוע עם כל העוצמה רק בגלל שהוא היה משוכנע שיש פה כביש פנוי. יש פה יהודי שמבין את האירוע... יודע שה' רוצה אותו, וקדימה... בא נתייעל... נהיה טובים יותר... אבל מכאן ועד להגיע למסקנה שה' נורא כועס עלי ואין לי לאן לחתור. הרי לחפץ חיים ברור שזה בדיוק החטא של המרגלים!!!

ובינינו... עם היד על הלב... זה החטא של עובדי ה' בדורנו!! ותרגנו באהליכם!! אנחנו בטוחים שה' כועס עלינו כמו משגיח כשרות... ו... והאבסורד הוא שבסוף אנחנו גם צודקים... כי זה באמת מכעים מאוד!!! כשהקב"ה פוגש בן עליה בעש"ת שהמצב שלו בקרשים... והוא מרגיש שאוהו... לך תדע מה בורא עולם מבשל לי לשנה הקרובה... וכצפוי התוצאה הישירה היא שהמעידות הרוחניות הכי משמעותיות שזכורות לי בתור בחור בן עליה זה בימים האלו!!! תמיד זה היה סביב הלחץ מימים קדושים... כי הרי לא הצלחתי מספיק להתרגש בתפילה... וכמה שהתאמצתי ללמוד בהתמדה זה הרי היה פחות ממה מהמצופה בימים גדולים כאלו... (כן...) אני כבר החלטתי שבביל הרבש"ע מה הסטנדרטים שהוא מצפה ממני, וכשלא עמדתי בהם הרגשתי עניין הפנים... הרגשתי שאני לא מבין איתי שום בשורה מיוחדת לרבש"ע כדי לשכנע אותו לתת לי ניכוי שלישי... וצריך להיות מפגר לא לצפות מראש את הצלילה במיטה דוך... וחוסר תפקוד משועשע שמאפיין דווקא את הימים הכי קדושים ואת עשרת ימי תשובה...

וכאן זה באמת מכעים את הרבש"ע. למה אתה גונב לי את המיקרופון? מי ביקש ממך לדחוף לי לשולחן תיקים שלא תפרתי?? למה אתה חושב שאני מצפה ממך לביצועים מרהיבי עין?? מה... שכרתי אותך בתור פעלולן?? אני רוצה אותך או בתור בן!!!! או בתור בן זוג!! שתהיה איתי בסה"כ... ולכן אני חושב שהחפץ חיים הזה הוא חובה!!! זה לא משפטים של אז נדברו... זה חפץ חיים!! שלא חשוד אצלנו על חוסר רצינות ומודרניות...

אנא... תפיץ את זה... מצווה גדולה וחובה קדושה...

האמת היא שלמדתי לתומי רמב"ם הלכות תשובה ולפתע הפתעה!!! הרמב"ם אומר מילים מאוד מאוד פשוטות: **ישתדל אדם לעשות תשובה ולנער כפיו מחטאיו כדי שימות והוא בעל תשובה ויוכה לחיי העולם הבא!!!** שמת לב מה כתוב כאן??? יש לנו יעד!!!! היעד הוא שעד המוות תשתדל להיות בעל תשובה גמור!!! כלומר: יש דעד ליון... תשתדל עד המוות לסגור את כל הפניות... במילים אחרות: מצאתי את הגנב... מצאתי מי מהלך עלינו אימים... כי לנו תקוע בראש שיום כיפור הקרוב זה דעד ליון!!! עד אז אני מוכרח לסיים עם כל המידות רעות שלי ועם כל ההתפרצויות שלי...

אז זהו שלא!!! הדעד ליון זה המוות!!! עד אז תשתדל לעשות פניש... רק מה?? כמו שחברת סולל בונה שהתחייבו לסיים את הכביש עד שנת 2030... אז בכל רבעון מתכנסת ישיבת צוות והבוס רוצה לבדוק רצינות... ועד כמה אנחנו מתואמים בקצב העבודה כדי לעמוד ביעדים... אז ככה בכל עש"ת אנחנו עורכים ביקורת ביניים עד כמה זה מתקדם ועקבי מול הדעד ליון... (אלא שהרמב"ם רק מוסיף הערה אחת 'קטנה' שהיות וכן אדם לא באמת יודע מתי הוא ימות, ולכן 'מטעמי בטיחות' מומלץ 'פחות' לחלום.)

זאת אומרת: המפת ותמונת הרקע היא כזו: אנחנו כעת בפגישות שידוכים עם ה'!! אנחנו פה בתהליך של בדיקה והתאמה ונושאי שיחה משותפים... ו... ויתכן שזה אורך זמן... כן... תשאל את הליטאים... הם יודעים מה זה לסחוב את השידוכים... (אגב: החסידים אותו דבר... רק אצלם זה בבירורים ובהתלבטויות מאחורי הקלעים, תכלס, אותו רעיון) ומותר שלאורך התהליך יהיו תנודות פה ושם, העיקר שזה יתקדם כי עד יום המיתה צריך להספיק להגיע לפגישת סגירה... כי ברגע שיהודי עוצם את העיניים המשמעות היא שזהו!!! מכאן ואילך זו הילולא!!! הילולא זו חתונה... זהו!!! ביום הפטירה השידוך מוצא לטוב ולמוטב... וכל שנה בר"ה זה כמו אחרי פגישה. שני הצדדים אמורים לעדכן אחד את השני איפה זה אוחז... האם אנחנו ב: קח עט ותסמן בעיגול: א. נסיגה. ב. התקדמות. ג. צריך לברר. ד. פסק זמן. ה. תשובה שלילית! ו. אנחנו באמצע משהו... ז. עסוקים כעת. ח. לא מקוון!!

כן... אם תשאל שאלה במבחן: מה המאורע הראשון שהתרחש בר"ה?? הקב"ה ביום זה הציע שידוך לאדם הראשון והוא קיבל תשובה שלילית... לא מעוניין!!! הלאה... מה המאורע השני שהתרחש בר"ה (או ביו"כ)?? הקב"ה סגר שידוך עם אברהם אבינו... ומצאת את לבבו נאמן לפניו... הלאה... מה המאורע השלישי שהתרחש בר"ה?? כלתה עבודה מאבותינו במצרים!!! ו... ואז מה קרה??? שמונים אחוז סרבו באדיבות ונתנו לה' תשובה שלילית. הם הודיעו שאין בכוונתם להמיר את עבדי פרעה בעבדי ה'... ואילו עשרים אחוז הנהנו בחצי ראש ואמרו: ש... ש... שבסדר... אנחנו מוכנים להתקדם לפגישה הבאה... אולי בעוד חצי שנה נהיה בשלים לסגור... (כן) עשרת המכות היו למעשה עשר פגישות... בר"ה זה היה בערך הפגישה החמישית, ובר"ה הקב"ה כנראה רצה לשמוע כיוון כללי... לא פנינו מועדות... אבל האמת היא שאם קראתי לזה מאורע שלישי, אז דילגתי על כמה מאורעות שהיו לפני כן... אם זה התשובה החיובית והמפתיעה שה' נתן ליוסף בר"ה... כן... אצל יוסף מדובר היה בפגישות שידוכים אינטנסיביות אבל הקב"ה אף פעם לא נתן תשובה!! זה היה חד צדדי!! יוסף כל היום נפגש עם ה'... כל היום הביע נכונות להיות אשת איש של ה' ולא של אף אחד אחר... ואפס פידבק!! עד שהגיע אותו ר"ה שאדם הראשון נתן תשובה שלילית מוחצת... וכעת נסגר מעגל שהקב"ה בר"ה נתן ליוסף תשובה... ולא סתם אלא תשובה חיובית מוחצת!!! מבית האסורים יצא למלך!!! וגם שרה רחל ורחנה... כל אחד והפגישת שידוכים שלו עם ה' זה הרעיון של כל ראש השנה נוכחי!!! היעד הוא לסגור שידוך עם ה'!!! וכל ר"ה זו תחנה של... של או התקדמות או נסיגה... ויש לציין שאנחנו מתקדמים יפה... וצועדים לקראת סגירה... רק מה? בגרף הכללי תמיד נרשמים כל מיני עליות וירידות... וזה טבעי!!! אבל העיקר שבסופו של דבר בעקומה הכללית נרשמת התקדמות... שלכה"פ עד מאה ועשרים תמצא את עצמך ניצב במקום של נכונות שלימה לסגור עם ה'... אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבזו לו... כי אז שערי החדר יחוד נסגרים...

לקראת היום הקדוש ראש השנה והמלכת ה' הקרב ובא, ניתן לרכוש את החוברת המבוקשת:

אמנם נכון שר"ה יום הדין לכל באי עולם... אבל זה בדיוק כמו שבפסח נידונים על התבואה ובעצרת על האילן... אבל עדיין אף אחד לא חושב שמהותו של פסח זה דין על התבואה וגם אף אחד לא זוכר שחג השבועות הוא דין על האילן, אם ככה, מה באמת מהותו של ר"ה מעבר ליום הדין שבזה?? האם יש לך קצה חוט??

קצר ולעניין אחת ולתמיד: מה זה המלכת ה' בלי לשבור את השיניים ולהמחיש לי גינוני מלכות מופשטים ללא הצלחה... תכלס... מה זה אומר לי להמליך את ה' מעבר לכרוז 'יחי המלך'?

האם יש קשר בין הדרכת חתנים לעבודת הכנה לראש השנה??

מה עניינה של הקבלה הקטנה?? התשובה היא: קניין משיכה!!!

קנין משיכה זו פעולה קטנה, אבל היא מבטאת הוראת בעלות, ומה קורה עם מי שעשה רק משיכה ותו לא, וטוען שהוא קנה...

אם תשובה תפילה צדקה מעבירים וכו'... אז למה לא ידוע לי סטטיסטיקה שאלו שעושים תשובה החיים שלהם בהכרח יותר קלים??

מידי שנה כשמגיע ר"ה אני נכנס למערבולת רגשות, לחצים, אני מתאבן לגמרי, ואז הלב כבר לא לגמרי לא ברשותי, ואז אני בלחץ ובצדק, כי אני גם לא מצליח להתרכז בתפילה... מה עושים??

אני בלחץ... מה יקרה אם בדיוק ברגע ובשניה שה' דן אותי בר"ה... בדיוק אז נזכרתי באיזושהי בדיחה וצחקתי... ה' ירחם איזו שנה הולכת להיות לי שכסכה הייתי נראה ברגע הדין... אין מצליחים לשריין את רגע האפס הזה?? והתשובה היא: אין כזה רגע!!! פרטים נוספים בחוברת...

בפורים אמרו לי ש-פורים כפורים, האם זה נכון רק בשביל האוירה של פורים, או שזה תקף ועדכני גם באזור חיוג ימים הנוראים?? ואם כן, מה הקשר הנמרץ בין ימים הנוראים לפורים??

שנינו דתיים!! שנינו שהאידיים של הבורא!! אני ולהבדיל הערבי מבית חנון, שנינו קמים מוקדם לתפילה, אני לסליחות והוא למואזין, ואילו אני רץ לגן עדן והוא רץ לגהנום... תסביר לי בשם ההגינות!!! לא בשם האמת!! אלא בשם ההגינות... במה אני יותר טוב ממנו...? שאלת המיליון, תשובתה קשורה לראש השנה...

אני אפולסיבי, קשה לי עם התפילה הארוכה, האמה היא שכל השנה זה קשה לי, אבל בראש השנה בכלל... אני לא עומד באריכות הזו... מה עושים??

אלו חלק מהנושאים המוזכרים בחוברת... מומלצת מאוד!!!

מוקדי המכירה של החוברת בעמוד 5 בגיליון זה.

תודה על תשומת הלב --שנה זו...

כמנהג העיתונים מידי שנה לשחרר את כל האסונות שנגזרו בשנה האחרונה עם תמונות וצבע ודם וכל זה תחת הכיתוב מי יחיה ומי ימות מי בחניקה ומי בסקילה... **אז אני רוצה לשתף אותך בכמה דברים אישיים שנגזרו עלי בשנה האחרונה!!!**

אז בא נתחיל ככה: בעוד 8000 שנה... מי יתן ואזכה 'לראות בטוב ה' בארץ החיים', סו"ס כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב... ואני אשב שם יחד עם אבא שלי... וכבר 8000 שנים שאנחנו פה... יהיה לנו שם המון זמן לדבר ולהחליף נוסטלגיות... ותאר לעצמך שיום אחד נחליף נוסטלגיה על מה שנגזר באופן ספציפי בר"ה של שנת התשפ"ו... (-השנה שחלפה עלינו) נו... מה נגזר בשנה זו?? אז כמובן!!! מבחינתי מתבקש לומר שבשנה הזו נגזר שנפלה עטרת ראשי ואבא שלי נפטר מן העולם...

אבל לא... תתפלא לשמוע, אבל דווקא זה לא יהיה כ"כ מעניין...

כי זה שהוא נפטר בתאריך הזה, מסתמא זה כבר נגזר עוד לפני שהוא נולד!! רק מה? עדיין כואב לי הלב... הוא נפטר בגיל 71... ואולי היינו זוכים שיהיה איתנו פה עוד 20 שנה... נו באמת... 20 שנה?? מה זה בשבילנו 20 שנה?? להזכירך!!! אנחנו כבר 8000 שנה חיים באושר ועושר בעולם הבא... אז 20 שנה יותר או פחות... זה מזיד למישהו?? זה מדגדג למישהו?? זה שאבא שלי נפטר בשנה האחרונה, זה בהחלט אירוע דרמטי וטראומתי בשבילי **עכשיו!** אבל אם מדברים על סדר גודל ועל טווח של נצח נצחים... הרי לא זו הגזירה המשמעותית שנגזרה בשנה האחרונה... אז מה כן?? אתה יודע איזו גזירה משמעותית כן נגזרה עלי בשנה האחרונה? אז אני אספר לך בוידי אישי:

נגזר עלי בשנה האחרונה להפסיד **עשרות שעות בחיים** שכל שעה בודדת היא סדר גודל של 'יפה שעה אחת של תורה ומעשים טובים בעוה"ז' **מכל חיי העולם הבא!** והפסדתי לא שעה אחת כזו ולא שעותיים, אלא הרבה יותר... ואת כל השעות האלו הפסדתי... על מה? תן ניחוש על מה? על טראומה (לכל הרוחות)!!!! אתה קולט את ההפסד??

אבל האמת היא שאפשר להבין אותי... כל בוקר אני מתעורר לתומי... ונשיא ארה"ב מתעורר יחד איתי ויוצא בהצהרה דרמטית!!! זהו! תוך עשר שעות שערי הגהינם נפתחים בהורמז... ואני בן אדם נורמלי מבין שאם נשיא ארה"ב אומר כנראה שזה רציני... ואת ההמשך אתה כבר יודע... כל יומיים והוא יוצא בהצהרה בומבסטית אחרת... ותשמע... בהתחלה נכנסתי לזה... נכנסתי לריגוש... סו"ס אני אוהב עקשען... וזה הצליח לספק לי מילוי וריגוש נקודתי... שאוה אוה... לך תדע מה הולך להיות פה מחר... (תבין: אם היה עובר עלי סתם ערב משועמם ואפור... בשלב מסוים לא הייתי מסוגל להישאר ככה שומם... הייתי מוכרח לעשות עם עצמי משהו ובסוף זה היה איכשהו מפעיל אותי לתורה ומעש"ט והיה יוצא משהו מהערב הזה, אבל ברגע שטראמפ החליט לפתוח את שערי הגיהינם... זה הצליח להסיח את הריגוש שלי לשם... ושרפתי ימים שלימים שהתמלאתי בריגוש מרוקן...) ואורך לי זמן!! אורך לי די הרבה זמן

לקלוט עם מי יש לי עסק... וב"ה בסוף הבנתי!!! אבל לבנתיים!!!! לבנתיים הוא הספיק לשרוף לי שעות יקרות של 'יפה שעה אחת של תורה ומעשים טובים מכל חיי העולם הבא', והשעות האלו שהלכו לפח... זה משהו שנגזר בר"ה האחרון!!! ולצערי הרב השעות היקרות האלו נכתבו בספרי מתים!!! (בטח ספרי מתים... מה יצא לי מזה אם לא מוות...)

כנראה שלא הייתי מספיק ראוי שיהיה לי מספיק שכל ויעילות ואסרטיביות לקרא מפנה ולהבין עניין יותר מהר... אבל רגע רגע!!!

תוך כדי דיבור אני מוכרח להדגיש ש... שבאותה מידה אני גם מרוצה מעצמי!! כי נכון ששרפתי עשרות שעות על טראומה... אבל טוב מאוחר מכלום... בסוף הגיע רגע של התפכחות... ופתאום נפל לי האסימון וקלטתי שאני כל יום עושה 'יזכור' לטובת נשמתו של טראומפ... תבין: לטראומפ יש מחלה שהוא מוכרח שכל שעותיים יזכור אותו... ואני הפראייר ששעיתי לו כל יום 'יזכור' על חשבונות!!! ובשנה שקלטתי את זה... חתכתי!!! ההלו טראומפ... יש גבול... מה עם ה'יזכור' שלי... וכבר עברו מאז כמה חודשים ומידי פעם אני פותח את העיתון... ומה אני מגלה לתדהמתי??

טראומפ בתגובה: נגיב בעוצמה שאיראן לא הכירה מעולם... ואני אומר לעצמי: רבש"ע: הוא עדיין תקוע עם אותם משפטים בדיוק כמו לפני ארבע חודשים... איזה נס שיצאתי מזה בזמן!!! איזה סיעתא דשמיא...

אז זהו!!! שגם זה נגזר בר"ה... כי... כי יש כאלו שנגזר עליהם שטראומפ עדיין מספק להם מנת ריגוש יומית כדי לקבור להם עוד יום של נצח שהתבזבז... על מה?? על סבב נוסף של שיחות... אז ב"ה, בר"ה האחרון נגזר שתהיה לי סייעתא דשמיא להבין עניין לכה"פ מחג השבועות שאז החלטתי לעשות גם אנוכי לביתי... ולפחות על זה אני מאושר!!!

(כן... כל ישיבוחר שמתיישב על 200 גרם פיצוחים בשביל לקרא את הטראומפ היומית... שידע לו שזה לא סתם פיצוחים... זה ברכות של אזכרה לעי"ה... מה שנקרא 'תעשה העץ, תעשה אדמה'... אז אצל אשכנזים זה יזכור ואצל הספרדים זה אזכרה והשכבה... והצד השווה שביניהם... שיש גבול כמה יזכור אני יכול להקצות לטובת נשמתו של טראומפ... מה עם הנשמה שלי) אז הנה לך דוגמית ממה שנגזר בר"ה האחרון... **ואת זה העיתון לא יודע לכתוב...** ממש לא!!! העיתון עסוק בפיצי'פקס שקרו השנה... מי אכל השנה צ'לונט ברוגע ומי הפריעו לו באמצע... העיתון לא יודע את ההמשך של 'ונתנה תוקף' שזה העיקר ולשם חותר ר' אמנון ממגנצא!!! זה ש-אדם כחציר יבש כציץ נובל, כצל עובר... אבל!!!! יש לצל העובר הזה שליטה וכח לפעול נב-ואתה הוא מלך קל רם ונשא... שאני הציץ נובל זה שממליך אותו... ובשעה אחת שלי אני יכול להגיע לנצח נצחים!! ובאותה מידה אני יכול לשרוף שעות ארוכות על קריזות יומיות של טראומפ... ועל המשכורת של חברי הכנסת לקראת הבחירות הקרובות. האם מישהו מסוגל לגדול בשנה ולהבין שזה עיקר הדין בר"ה?

אז רגע רגע: אני מוכרח לעצור כאן ולהתנצל!!! אני מדבר כעת כמו בן אדם שיש לו שני הורים בשמים!! זה סוג של חוויה שלא כל אחד בגילי עובר אותה... אבל אני רק יכול לשתף שברגע שיש לך שני הורים בשמים, משהו שם מתאזן לך בפרופורציות של החיים... אתה פתאום קולט שההלו... זה רציני שאף אחד לא נשאר פה!! (זה לא המצאה של ה'ראשית חכמה', אלא יש לזה גם חתימה של משרד הפנים...) וממילא פתאום נופל לך האסימון שכשמדברים על יום הדין כי הוא איום ונורא ומלאכים יחפזו ואוי אוי... מי יחיה ומי ימות... **פתאום אתה שואל את עצמך:** רגע... בא ננסה רגע להבין... מה בדיוק האיום והנורא פה?? מי יזכה להמשיך לחיות ולאכול עוד כמה חתיכות קוגל והערינג?? על זה כולם נרעשים?? **תרשה לי לשחק ראש קטן:** כשנגזר על אבא שלי שהוא יפטר בשנה שעברה... אולי תסביר לי מה נגזר עליו...? שהוא לא ימשיך לחיות...?

נו... ו...?? נ... ומה קרה שהוא לא המשיך לחיות?? מה הוא הפסיד?? בא נשאל הפוך: לו יצויר שהוא היה מצליח לדחות את המוות בעוד כמה שנים, מה הוא היה מרוויח?? אולי את האזרחות ותיק באגד?? אולי את החטיף החלבי 'רבע לשבע'?? אולי את המצגת המרגשת של...?

אז מי שהבין את השאלה שלי והזדהה איתה... **אז הנה התשובה!** האיום ונורא שנגזר בר"ה לא ה'מי יחיה ומי ימות' מי בחניקה ומי בסקילה' ששם כולנו נוהגים להיתקע!!!! כי אליבא דאמת (כמובן למי שקיבל פרופורציות לחיים) האיום והנורא והמלאכים יחפזו זה ה'אדם כחרס הנשבר כענן פורח וכחלום יעוף', והכלום הזה מצליח לנענע את כסא הכבוד כי... כי עשה למען שמך וקדש את שמך **על מקדישי שמך!!!**

אבא שלי היה כחרס הנשבר וכענן פורח... אבל הוא הצליח לקחת אינספור רגעי ענן וחלום יעוף ולהמליך שם את ה'... הוא הפסיק לקרא עיתונים כי... כי אפשר לקחת אבק פורח ולהנציח אותו במשנית... ואילו אני המשכתי לקרא עיתון!!! הוא קיבל סייעתא דשמיא לקחת עוד שעה נוספת ולתרגם הווה לנצח לקדש את שמו יתב'... ואני הפסדתי את השעה הזו בטרומפיות... זה האיום והנורא שנגזר בר"ה!!!

רוצה עוד מדגם קטן של גזירה שנגזרה עלי בשנה האחרונה???

סו"ס תפסתי חיזוק... היות ואני 'חיוב' על אבי הכ"מ אז אני צריך לגשת ש"ץ ולהגיע בזמן, ואני מתפלל מתחילה ועד סוף התפילה... אבל תתנתמז!!! תמיד יש מישהו אחד מהמתפללים שנושף לי בעורף... פעם זה מישהו שרוצה 'יותר מהר' ופעם אחרת זה אחד שרוצה 'יותר לאט', ואין לי טענות עליהם, אבל יש לי טענות על עצמי!! כי במבט לאחור אני מגלה שהם גנבו לי את רוב התפילות!!! אני מסכם חצי שנה של תפילה מול העמוד ואני מגלה שרובם התבזבזו לי על כמה פרצופים שבמקום להתפלל הייתי עסוק ב'לרצות' אותם, (לא משנה שבסוף התברר שסתם דמיינתי) נו... תגיד לי: זה לא גזירה?? נגזר עלי לבזבז נתחים נצחיים על שטויות... האם יש עיתון שחשב על כזו גזירה שנגזרה בר"ה?? שבעוד מיליון שנה... כשאני אזכה לרב טוב הצפון לצדיקים על כל קדיש ועל כל יהא שמיא רבה

ה- מי ימות הכי טראגי בדור שלנו זה המון המון אנשים בריאים בגופם!! לא נחטפו, לא נדרסו, לא נפלו מקומה עשירית, והם בסה"כ בזבזו את החיים שלהם על כלום!!! לא פחות, ולא יותר, לא בערך ולא כמעט... אין פה צבעים עזים ולא דם על הידיים... שום דבר!! בן אדם שבזבז את החיים שלו על ציוצים ברשת... זה ה- מי ימות!!! ולא סתם אלא הוא בעצמו מלאך המוות של החיים שלו...

ותחשוב שאחר כך אנחנו עוד מתחננים לבורא עולם שיתן לנו חיים??

מה הקשר... זה כבר ממזמן ממזמן לא תלוי ברבש"ע... הוא כבר נתן לך חיים!!! יש לך חיים!! כעת הרבש"ע מתחנן לפניך... הההלו... תשאיר לעצמך קצת חיים. אל תהיה מלאך המוות. תשאיר לעצמך משהו בחיים

תכל'ס... מתחילים כעת שנה חדשה... והשנה בדף היומי יש מהפך!!! וחשוב לדעת שמשוהו חדש קורה... כי השנה האחרונה בדף היומי זו הייתה שנה הכי קשוחה... היו לנו שלוש מסכתות הכי כבדות בש"ס, זבחים מנחות וחולין... זה היה לרציניים בלבד!!! ואכן העייפות הטבעית השתלטה... **אז זהו!! שמכאן ואילך העסק מתחיל להיות עליז...**

תן ניחוש כמה סיומים הולך להיות לנו השנה?? זרוק מספר...

שמונה!!! שמונה סיומים... בכורות, ערכין, תמורה, כריתות, מעילה. תמיד מידות וקנים, ו... ובכורות (וחצי שבת)!!! ועל כולנה סיום הש"ס!!!

זה אומר שהולך להיות כאן שמח... כל מסכת והאופי שלה... משהו פה מתעורר לחיים... ו... וכמובן!! אתה תחליט!! האם אני אעשה לביתי וארויח את בכורות, או ששוב אתרום איברים מגופי לטובת הבחירות???

הגזירה הזו הולכת להיכתב בר"ה הקרוב... זה מאוד קצת תלוי ברבש"ע והרבה תלוי ברצינות שלי ושלך!! זה תלוי עד כמה הפנמת את סגנון המסר שנכתב כאן... עד כמה אני קולט שחיים ומוות זה עניין אישי שלי... אני אחליט האם להחיות ולהנציח את החיים, או לקבור אותם קבורת חמור... **בא נחליט להסתער על תורת חיים!!!** ואני מבטיח לך שיש לך מספיק כשרון להבין... אחריותי שאתה יכול להבין מסכת בכורות וערכין... תשאיר את המשקעים מהעבר... ותסתער על תורת חיים!!! הגיע הזמן לצאת במלחמה על החיים!!! אני נחוש להציל לעצמי לכה"פ כל רגעי נצח בחיים מידי יום... אני נחוש להדוף באפס סובלנות כל מי שיחמוד להמית לי נתחים מהחיים... היהודים אף פעם לא היו פראיירים!! הם אף פעם לא הגישו את הלחי השנייה. הגיע הזמן לצאת בקרב על החיים... חיי עולם נטע בתוכנו...

השנה הקרובה לרוחניות... אבל שזה יהיה ממקום בריא... לא כ-סוס כפרד אין הבין...

אבל לא משנה... בין כך ובין כך!! מותר לבן תורה להבין את הנתנה תוקף ברמה אחת יותר מהעיתון... לדעת שהקטעים בנתנה תוקף ששם כולם בוכים וצועקים... זו ההקדמה!!! כי המקום שבו ר' אמנון ממגנצא בכה זה דווקא בהמשך... הוא הוא איזה עוצמה יש לי בידיים!! ואנא ה', רחמנות עלי... שלא אבזבז את זה... (משום מה לנו תקוע בראש שזה שפעם אנשים היו מתעלפים ב-קדוש אלול... למה היו מתעלפים?? כי פחדו... או איו... מי יודע מה יקרה השנה... האם אני אזכה להמשיך לאכול צולנט עוד רבות בשנים... או ח"ו הקב"ה כבר לא יפרגן לי עוד צלחת... נו... ואם ככה, אז למה אנחנו פחות מתעלפים מהם?? כי פחות בוער לנו לאכול צ'לונט...??!! אז זהו שלא! כשיהודי פעם התעלף זה לא מרוב פחד למות... אלא מרוב פחד איך אני מגיע לשם!!! עם מה בדיוק!! מזה התעלפנו...)

מי שמאמר זה גדול עליו... יקבל שכר על הפרישה... הכל בסדר!! אף אחד לא צריך לסבול שיש לי שני הורים בשמים... העיקר תכבדו את ההורים...

בא נגיד את זה ככה: משום מה יש לנו רגש מאוד גדול לעצם החיים!!! (זה רגש נכון ואמיתי) אנחנו מאחלים אחד לשני מעומק לב שנזכה לחיות כמה שיותר הרבה שנים!!! אנחנו גם מאוד עצובים לשמוע על בן אדם שנפטר ל"ע... ולא הצליח לדחות את המוות בעוד כמה שנים... אבל הלאה... יופי, אתה חי, נו... מה עושים עם החיים האלו?? אז זהו!!! שלשרוף ולמחוק שנים שלמות מהחיים על שטויות?? **זה משום מה בכלל לא מזעזע אותנו!!!** אם אני אספר לך על בן אדם שדווקא לא מת בגיל צעיר!! הוא חי, אבל מבזבז את כל החיים שלו על כלום... זה יזעזע אותך? למה לא??? תחשוב שבבית קברות יש אנשים צעירים שנפטרו בגיל עשרים וזה עצוב... ולצידם קבור בן אדם בן תשעים שבזבז את כל החיים שלו על התיקים של ביבי... למה זה פחות עצוב?? מה ההבדל ביניהם?? למה התחושה הטבעית היא שמי שמת בגיל עשרים הפסיד יותר ממי שמת בגיל שמונים ובזבז את כל חייו ברשת?? למה מה שאני אומר עכשיו זה נשמע וורט מוסרי? למה השכל הישר לא מבין ככה??

אלא מאי?? זה שמת בגיל עשרים כמעט ולא הספיק לאכול פיצות!!! ואילו זה שמת בגיל שמונים... נכון שגם הוא לא עשה פה כלום!!! אבל לפחות הוא הספיק לדחוף פיצות ושוארמה לבטן... לפחות זה...

נו... אז מזה אנחנו כ"כ מרוגשים ב'ונתנה תוקף כי הוא נורא ואיום'??

זו הרמה שלנו?? תחליט!! אתה תחליט אם שם אתה אוחז!!

טיירע יידן... הגיע הזמן שכל אחד מאיתנו יוציא לעצמו עיתון עם תמונות עדכניות משלו על מה שקרה בשנה שעברה... כמה שעות שרפתי באתר הזה, וכמה בוואצפ הזה... כמה אנרגיות בזבזתי כדי לפרנס אחרים,

להבין ש-מי יחיה ומי ימות... זה לא בכביש... לא בחניקה ולא בסקילה... ה-מי יחיה ומי ימות האמיתי זה מי שעשה עם עצמו משהו ומי שלא!!!

שאמרת... יהיה נתח מסוים שהפסדתי אותו... ועל מה?? על כלום!!! על סתם דמיונות...?? אז הנה... הבאתי לך כעת שתי מדגמים אבל אל תתקע בהם... קח את זה הלאה... לחיים הפרטיים שלך...

אתה מבין לבד שהדוגמאות שהבאתי עד כה, הם הדוגמאות העדינות, כי הלוואי והבזבזי זמן שלנו זה היה המשיגאסען של טראמפ... הבזבז זמן היותר משמעותי שלי בחיים זה כל המשיגאסען שלי... תנסה פעם לעשות חשבון נפש כמה אנרגיות בזבזתי השנה לחשבן כל מיני אנשים... לעמוד בקצב החברתי של כל מיני שטויות שאני בעצמי לא מאמין בהם... לעשות דקדוק עניות מכל מיני דברים לא מהותיים... וביננו... לא תמיד זה לגמרי באשמתנו!! כי אמנם נכון שיש תמיד בחירה... אבל יש גם סייעתא דשמיא, יש ארגז כלים שצריך זכויות בשביל לקבל אותן... ולמעשה זה מה שנגזר בראש השנה!! כן... מותר לבן תורה מרומם לעלות קומה ולקלוט שלמייעשה עיקר הגזירה של ראש השנה זה כמה סייעתא דשמיא אני אזכה לנצל את השנה הזו לעבודת ה' ולחיי נצח עם מינימום בזבזים וחטאים... ואני יכול להגיד לך שהיו שנים שהייתה לי סייעתא דשמיא מאוד גדולה למצות את הזמן לעבודת ה'... אבל זה היה כרוך בהרבה מרירות... זו הייתה שנה מאוד קשה, שעשתה אותי רציני בכת, ומאידך: זכור לי (ומסתמא לכל אחד) שנה אחת מאוד מאוד שלושה... היה לי מאוד נחמד... הכל היה רגוע... מה שנקרא בפאנאן... שנה פשוט מתוקה, ישנתי טוב... ו... ותכל'ס לא זזתי מילימטר... האם יש לי מספיק שכל להבין שאותה שנה מקסימה הייתה שייכת לספרי מתיים??

כי... כי מה עשיתי בשנה הזו?? אכלתי צ'לונט... אמרתי בדיחות... נקרעתי מצחוק... לא נאבד לי ארנק, לא הפסדתי את האוטובוס... נו... ו... וזהו?? הייתה שנה... מתה שנה?? האם אתה כשיר להבין ששנה כזו היא בגדר 'ספרם של רשעים'?? מי שהפסיד שנה בחיים על צלחות צ'לונט וקוגלים ו-15.000 בחשבון בנק זה לא סתירה שהוא הורשע בדין...

אבל מאידך!!! אף אחד מאיתנו לא מאחל לעצמו להיות צדיק... ושזה יגיע ממערכת הפעלה של מרירות וסבל. לכן אנחנו מתפללים על שניהם!

זכרנו לחיים!!! ו... ו... וכתוב לחיים **טובים!!!**

זכרנו לחיים- נצחיים!!! (כפי שמוסיף השל"ה הק') בזכרנו לחיים אני מתפלל שאזכה לעשות משהו עם השנה הזו... שאזכה לנצל אותה לנצחיות... ומצד שני בסוף התפילה אני מוסיף ומתפלל שזה יגיע בקטע הטוב!!! שמערכת ההפעלה לא תהיה מרירית... שהקב"ה לא יצטרך לדפוק על שולחנות כדי 'לעודד' אותי להיכנס לרצינות... (כן... כל פעם שאתה שומע איזה אסון או חולה בסביבה הקרובה או כל דבר מזעזע אחר שזה בבית אחת מכניס אותך לרצינות, זה משהו שנגזר בר"ה ולא סתם אלא בספרם של חיים!! נגזר עליך שיהיה משהו שיזיז ויטלטל אותך לנצל את החיים) רק מה? אני מעדיף שהרצינות שלי לחיים תגיע משמחה וטוב לבב מרוב כל... כלומר: המצב האידיאלי ביותר שעובד ה' אמור להתפלל עליו... ש-אנא ה'... תזכה אותי לקחת את העניינים ברצינות ממקום של הבנה!! שמצד אחד אני אנצל את

שלחיך פרדס רימונים!!! הרימון הבודד שהסעיר את ירושלים בראש השנה.

מוצאי ר"ה בירושלים... כל העוילם בחצר בית יעקב משועשעים ומחוייכים... כן... ברה"ה הזה אירוע מאוד מעניין ומשעשע בירושלים!!! רימון אחד הצליח להסעיר את כל ירושלים... עוד יספרו על הרה"ה הזה...

הכל התחיל מר' ידותון... מדובר ביהודי מתוק שיש לו המון אהבת תורה וכבוד לתלמידי חכמים... וכמידי שנה יומיים לפני ר"ה ר' ידותון מגיע עם ביכורי רימונים... הוא לא היחיד... יש עוד אלפים חוץ ממנו... סו"ס ערב ר"ה זה בדיוק העונה של קטני הרימונים והתמרים... וממילא העזרה מלאה בביכורי רימונים... אבל עדיין! הרימונים של ר' ידותון זה ליגה אחרת! מדובר ברימוני בדרן!!! שמעת פעם על רימוני בדרן??

רימון בדרן זה מרדס!!! כל רימון אבטיח!!! עסיסי!!! אדום!!! כל גרעין גרעין!!! בקיצור: בחיים לא תראה רימוני בדרן סתם ככה בחנות ירקות... זה לא משהו שנמכר במשקל... גם לא ב-24 שקל לקילו... זה משהו שאתה יכול לראות אותו בחנויות לכלי כסף... מי שקונה דבשה מספיק יקבל שי רימון בדרן אחד בחינם... אולי גם אצל את מוכרי מחזורים מפוארים מעור עם כיתוב... שם אולי מצרפים רימון בדרן אחד... מקסימום עוד חצי... שיראה כמו הרימון בכורות של החרדים) אבל ר' ידותון... ככל שמתקרב ר"ה הוא נכנס לאקסטזה של אהבת תורה... ולכן בשנים האחרונות הוא התחיל במנהג חדש, הוא מגיע כרגיל עם כמה עשרות רימונים בתור ביכורים!!! והם ניתנים לאנשי משמר כדין... **אבל זה הסיפור הקטן!!! כי הסיפור היותר רציני** זה שלאחרונה ר' ידותון מצרף איתו עוד ארבע משטחים ענקיים עם אלפי רימוני בדרן משובחים... ואת זה משנעים היישר לחצר בית יעקב... ר' ידותון החליט לדבוב את זה לאורחים הרבים שמגיעים במשך הלילה לעדות החודש... סו"ס בליל ר"ה אוכלים סימנים!!! ור' ידותון טוען בתוקף: מי שטרח והלך מרחקים כאלו גדולים כדי להעיד עדות החודש... מגיע לו להגיד 'שירבו זכויותינו כרימון' על רימון בדרן...

וכעת מתחיל הסיפור!!! ערב ראש השנה... ארבע בצהריים... כבר כל הרימונים עומדים בתצוגה מעוצבת בכניסה לבית יעקב... ולפתע מופיע רץ דחוף והזעיק את ר' ידותון... מה קרה?? אל תשאל... הגיע מברק מהפרדס, שלאחר שסיימו את כל הקטין... נכנס הארס הותיק לסקירה שגרתית בפרדס... ואז לפתע 'משהו' נעלם לו בפרדס... ומה שהתברר זה שבתוך הפרדס יש בלע"ר מאות עצי מאכל... אבל יש נטיעה אחת קטנה וסוררת ש... שהיא מוקפת בקוזות אדמה... (בתור סימן והיכר שזה ערלה!!! זה מיועד בעיקר לאלו ש'לוקחים' בלי רשות... גם אם אתם לא מקפידים על גזל... לפחות לא תכשלו באיסור הנאה דערלה) ותכל"ס... אני מחפש את הסימון של הנטיעה ולא מוצא... בקיצור: אחרי שעה וחצי סו"ס מצאנו את הנטיעה!!!! ו... ומה מתברר?? שגם ממנה קטפו רימון אחד (לא היה שם יותר מרימון אחד בשל) ותכל"ס... קרוב לוודאי שהרימון ערלה הבודד הזה התערב עם ככלל רימוני הברדן הכשרים... **ר' ידותון קיבל את המידע... והחזיר כסיד!!!!** ר' ידותון קיבל צמרמורת והתכנס בתוך עצמו... אך לו כמה דקות לקלוט את הממדים וההיקף העצום של הנזק!!!

לא היה הרבה זמן... עוד חצי שעה כניסת יו"ט... התכנסה ישיבת חירום במעמד ב"ד מסנהדרין... ור' ידותון הציג בפניהם את הנתונים ואז יצא הפסק המרטיט... שכנע כל הסחורה!!! כל אלפי הרימונים היוקרתיים, כככולם אסורים... ולא סתם אלא בהנאה... מה לעשות!!! רימוני בדרן זכו לקבל מחז"ל את הקופלימנט שהם מז' דברים שחולקים חשיבות לעצמם כמו בעלי חיים שאם נתערב אפילו באלף לא בטל!!! (ולכן למרות שבדרך כלל ערלה בטלה לכה"פ באחד ממאתיים... אבל רימוני בדרן?? זה פיירמה!!! שכל רימון בדרן חולק מקום לעצמו!!! ואם יש רימון בדרן אחד שברור לנו שהוא ערלה ונתערב, כל אלפי הרימונים שממתינים שם בחצר בית יעקב אסורים בהנאה) כולם נעצו עיניים חוששות בתגובה של ר' ידותון!!! אבל ר' ידותון הפתיע בחיוך ואמר: הנה!!! הגיע ר"ה!!! יש לי כעת את הזכות להמליך את ה'!!! ואם ה' רוצה שאני אאבד במו ידי 2000 רימוני בדרן... הנני!!!!

הגיע ליל ראש השנה... תוך שעה וחצי כבר התחילו להופיע העדים הראשונים, ותוך שעתיים וחצי כבר הייתה נהירה של עשרות אלפים... השלחנות נפתחו וסעודות גדולות עושים להם... והגיע השלב של הסימנים... וכולם כבר מחכים לרימוני בדרן האהובים שהתרגלו אליהם מהשנים הקודמות...

ו... ור' ידותון הסתובב בין השולחנות והתנצל... תבינו... גם השנה השתוקקתי להביא רימוני בדרן כפי שאתם רואים, אבל קרה משהו מצער... והיום ר"ה!!! יש לי את הזכות יחד איתכם להרבות זכויות עם רימוני בדרן משובחים שמחר בעצה"ש בערב אנחנו נעשה פה הדלקה ונשרוף את כולם ונזכה להרבות זכויות לא בסימנים אלא בפועל בזכות הנאמנות לחז"ל שרצונו ית' שנשמע בקולם!!!! העוילים נפעמו מהדברים... ר' ידותון פשוט סחף את הציבור... רבותי: מה יכול להיות יותר נשגב מלהביא בער"ה ביכורי רימונים למקדש?? זה לשרוף ביכורים במוצאי ר"ה כי כך גזרה חכמתו ית', ע"י תקנת חכמים... היו שם ריקודים עד סוף הלילה אבל כצפוי... מתוך מגוון האנשים שהגיעו לעדות החודש... יש גם אפושטע יידן... והגיע יהודי שאצלו הסימנים של ר"ה זה יהרג ואל יעבור... והוא היה בלחץ להשיג רימון!!! אז ניסו להסביר לו שערלה... והתערב וכו'... אבל זה היה 'יותר מיד' בשבילו... אין לי זמן עכשיו לערלה... אני צריך רימון לסימנים!!!!

והיה שם גם את זונדל... יהודי פשוט שלא הצליח להירגע... מה... כככל הסחורה הזו הולכת לפח בגלל רימון אחד? אתם יודעים מה זה רימוני בדרן...? עם רימון אחד כזה הצלחתי לשחד את הקסדור הרומאי שלא יסגיר אותי לכלא עשר... ור' ידותון הסביר לו... כן... אני יודע... אוהו אני יודע מה זה רימוני בדרן!!!! אבל אתה יודע מה זה לשמוע בקול חז"ל?? אבל היהודי עם הסימנים לא הצליח להירגע... (הוא מצידי בטוח שאם לא יהיה לו רימון בליל ר"ה הוא לא ישלים את שנתו) והוא התייעץ בשקט עם כמה שמבינים ב'איסור והיתר' והם אמרו לו: שאם מישהו פותח את הרימונים והם כבר לא שלימים... אז זה כבר לא חשוב, ואז זה כבר כן מתבטל באחד ומאתיים... ואז באמצע הלילה... כשכולם שרו בהתלהות הוא הלך כולו חדור קנאות (שלא להפסיד מנהג ישראל) ופיצח בזריזות מאתיים רימונים... ואז הוא הופיע כולו גרשות קודש ואמר: רבותי: עשיתי 'עבויידת הביטול' וכעת יש לי 'רבו זכויותינו כרימון' להתברך בברכת השנים... ניתן להתכבד... בהתחלה כולם היו בהלם!!!! ואז מהר מאוד נישאו אליו שלוחי בית דין והודיעו לו חגיגת... ר' זונדל... טעית בחישוב! לא הרבית לעצמך שום זכויות!!! כי קי"ל שאין מבטלין איסור לכתחילה, ומי שעבר ובכל זאת ביטל... זה אמנם מותר לאחרים אבל חכמים קנסו אותו ש-לו זה אסור!!!! אז מה שבטוח: לך לא הרבית שום זכות... ואדרבה... לכולם היה זכות ששמעו לחז"ל ואת הזכות הזו אתה הפסדת במו ידיך... ואילו מהרימון אין לך רשות להשתמש... אבל לאחרים כן... בבקשה... רבותי: מי שרוצה להגיד 'שירבו זכויותינו', וכאן הייתה הפתעה... אף אחד לא הסכים!!! ר' ידותון הצליח כ"כ לסחוף ולרומם את העוילם... אף אחד לא רוצה להפסיד את הירבו זכויותינו של הזכות לפרוש מאיסור דרבנן!!! חביבים דברי סופרים...

תכל"ס... כעת מוצאי ר"ה... הסיפור הספיק להתפרסם בירושלים... וכעת אלפי אנשים נוהרים לחצר בית יעקב לקראת מעמד השריפה... (מה שכן, הגיעה בקשה מב"ד לעשות את השריפה במקום נמוך, כי בליל ב' בחודש, יש כאלו שעלולים לחשוב שזה משואות) וכעת הגיע השמועה שהכה"ג מאוד התרגש מהמעשה והודיע שהוא רוצה להשתתף במעמד השריפה (למרות שמחר בצהריים הוא כבר אמור לפרוש לז' ימים) ואכן אלפי אלפי רימוני בדרן... שמוערכים בקרוב למיליון שקל הושלכו היישר לדליקה בניגוני דבקות 'גן נעול אחותי כלה... שלחיך פרדס רימונים וגו'...

ניתן לרכוש את החוברת לנשים!!!
ה'מחזור' האהוב לר"ה לאמהות הצדקניות
שמבלות בגינה בדמעה בשליחותם עם הילדים
בשעת התקיעות.
מתורגם גם לאידיש ואנגלית...

להלן מוקדי המכירה מבית 'אז נדברו':

ירושלים:

רח' נחמיה 10 קומה ג'

גבעת שאול, רח' בן עזיאל - 054-8491554

בית וגן - משפחת נוישטט רח' הרב פראנק 29

רוממה - המ"ג 29 - 052-7682281

רמות ד' - רובין 47 - 054-8419684

ניה יעקב - 054-8500615

אופקים - משפחת שפירא: 053-4112035

אחינסמן - 053-4162979

אלעד - רחוב ר' יהודה הנשיא 81 - 03-9073067

אשדוד - הרב צור - 050-4120311

ביתר עילית - אזור רמי לוי - 054-8450998

בית שמש - נהר הירדן 9 ר"ב - 058-3294147

בני ברק - קיבוץ גלילות 9 - 055-6728458

חזו"א 34 - 052-7117271

רח' הרב קוק/ הרצוג - 0527603814

אזור גן ורשא - 0534166085

פרדס כץ אבוהצירא - 0548494663

פרדס כץ ביי"ט אילת השחר - 0548578226

חדש יכרון יעקב: 054-8439757

חיפה: חדש! גולדמן 054-8423047

נו"ש: זלושינסקי 0527121693

טבריה - 054-8441354

טלז - סטון - קפלן, הרי"ף 6 ק"ג - 052-7688584

כרמיאל - 0527136165

מודיעין עילית: קצות החושן 14, - 052-7174781

חפץ חיים 14 - דרבקין - 0527634753

גרין פארק - 0527644795

חדש גוף הגליל: הר יונה ג' - 053-4118642

נתיבות - רח' הרב גרשנוביץ - 0527644737

עפולה - 052-7686876

פתח תקוה - (מרכז העיר) 0504124235

צפת - 052-7181828

רכסים - 054-8415410

רחובות - 0583298126

תל ציון - 052-7150166

תפרח - לימן - 055-6705003

ניתן לקבל את החוברות גם בשליחת בקשה למייל
הרשום בעמוד הראשון.

בברכת כתיבה וחתירה לכל המפיצים...

וענה טובה ומבורכת לכל הקוראים

וגם מי שלא

בימים הקרובים תתקיים מכירה של כל
ספרי וחברות מבית אז נדברו בישיבת מיר
(חדר כביסה)

אבאלה... כל שנה שאין תוקעין לה בתחילתה וכו'...

כצפוי... היו כמה שהתקשרו אלי מבוהלים... מה קרה? ? היו כאלו שטורחים בימים אלו לזרוע פחד ובהלה שכל פעם שר"ה חל בשבת ולא תקעו... אח"כ הייתה שנה קשה... נו... מה עושים שהשנה לא תהיה רעה? אמרתי לאותו אחד: אם בשנת תשפ"ד שר"ה חל בשבת... היות ולא תקעו אז אח"כ הגיע הטבח בשמחת תורה, והרי מי גזר את זה? בורא עולם!! אם ככה זה אומר שכנראה לא היה בסדר שלא תקענו בשופר... אם ככה, אז מה הבעיה... אותי חינוכו שיש כזה דבר לחזור בתשובה... ואי לכך ובהתאם לזאת: אני מכריז בזאת שהשנה בר"ה שחל בשבת, אני מתכנן לתקוע בשופר!!! אה... מה דעתך? רוצה 'זמני תקיעות'? ? **לא לא!!! חס ושלום!!! אסור!!!** אסור השנה לתקוע בשופר... למה? כי אסור... מי אמר שאסור? ? בורא עולם!!! הוא הורה לנו לשמוע בקול חז"ל שאסרו לתקוע בר"ה שחל בשבת... אה... בורא עולם הורה לנו כך...?!! אז למה מגיע לנו עונש שעשינו בדיוק מה שהוא אמר? ? ? אה...

שאלתי פה שאלה!!!! האם למישהו יש תשובה על השאלה שלי??

בורא עולם הורה לי בר"ה תשפ"ד לא לתקוע בשופר!!!! שמעתי בקולו... לא תקעתי!!! ומה התוצאה? ? השביעי באוקטובר!!! ועל מה? ? ? שעשיתי בדיוק מה שהוא אומר...?!!?!!? **נו... תגיד לי: זה תקני? ? זה הגון? ?**

(תבין: מילא היית אומר שהקורונה ואירועי שמחת תורה זו הנהגת היחוד והקב"ה עושה כל מיני דברים שאין לה שום קשר למעשים שלנו לא לטוב ולא למוטב... עם זה אין לי בעיה, זה נקרא הנהגת היחוד... אבל להגיד שה' גזר שנה קשה מצד הנהגת המשפט, כיו...! כי עשינו רצונו ולא תקענו בשופר ולכן 'מריעים לה בסופה'... ראתי מלך אורב צדקה ומשפט שנותן דוח"ת לאזרחים החוקיים שלו שפעלו בדיוק לפי ההוראות שלו? ?) מי שככה חושב על בורא עולם... מסוגל להמליך אותו? ?

מי שכזה חוסר אימון יש לו בבורא עולם יכול להגיד 'לכל מאמינים'?

אז הנה!!! אנחנו שוב חוזרים לאותה נקודה של חוסר אימון!!!

לחשוב ככה על בורא עולם זה לא יהודי!!! ואין לי דרך איך לשכנע כזה אחד להתגייר... זה אימון בתחתית השפל... עד כאן מטח ריאות!!!

אבל רגע רגע... תרגע... אל תסמיך... זה בסדר... אל תרגיש לא נוח... כולנו באותו בוץ... תאמין לי שגם אני!!! (ובדיוק בגלל זה אני כ"כ חם ובובר בנושא הנרחב הזה, ולכן כתבתי חוברת שלימה 'הלוך להרגיע' בעניין זה) גם אצלי מתחוללת המערת שדים הזו... אוי אוי רבש"ע... שוב מלכדת אותנו? ? מצד אחד אתה לא מרשה לתקוע, ומצד שני 'כל שנה שאין תוקעין לה בתחילתה מריעין לה בסופה'? ? כן... המחשבות האלו מוכרות... והגיע הזמן שנשאל את עצמנו את השאלה שמרן הרב שך זיע"א שאל בגאומה המפורסם נגד הקיבוצים. הרב שך שאג מנהמת לבו **במה אתם יהודים!**

גם אנחנו צריכים לשאול את עצמנו, אז אם רמת האימון שיש לנו בבורא עולם... **אז במה אנחנו יהודים??** או יותר נכון... מי כבר נשאר לבורא עולם? ? מי כן יתן בו אימון? ? איזו כלה כן תסכים להיכנס איתו לחדר יחוד מתוך אימון שהוא לא הולך להחטיף לה שם מכות בלי סיבה? ? ?

ולכן חס וחלילה חס ושלום!!! הם מלהזכיר!!!

אם הייליגער באשעפער אמר שהשנה לא תוקעים בשופר!!!! שום דבר רע ה' לא יזמין לי בעקבות זה!!! למה? ? **כי עשיתי מה שצריך!!!** והקב"ה הגון!!! והוא לא הולך להעניש את מי שעשה את רצונו!!! וזה חייב להיות ברור כביעתא כבותהא וזהו!!! עקרונות אני אמור לעצור כאן, כי אין צורך להסביר עוד מילה אחת בנידון... כי אין אופציה לחשוב אחרת!!! (כלומר: איך צורך להסביר, לא איך זה מסתדר עם חז"ל ולא איך זה מסתדר עם העובדות) אבל רק בשביל לשבר את האוזן... סו"ס כדי להפיס את לבו השבור של ידידי המבוהל מהעובדה שבשנת תשפ"ד לא תקענו בשופר וקרה מה שקרה... אז סליחה על הביטוי... אבל מי שקצת זוכר... בשנת תשפ"ד לא רק ראש השנה חל בשבת... **היה עוד!!!! עוד יום אחד שחל בשבת**... תן ניחוש איזה יום? ? ההוא שמחת תורה!!!! גם הוא חל בשבת!! ו-99% ממי שהיו שם בזירה היו מחללי שבת גמורים! **אז מה אתה רוצה??** ואילו אותם אלו שבאותו ר"ה לא תקעו בשופר בגלל שבת... לא נפלה משערת ראשם ארצה בזכות השבת!!! **אז מה אתה רוצה??** סו"ס הרי לא סתם לא תקענו בשופר באותו ר"ה... לא תקענו כי- כן תקענו בעצם השמיטית שבת שלנו!!! ומי שתוקע בשמיטית שבת... אז תקיעת **שבת** שומרת עליו ו... והיא שמרה!!!! **אז מה אתה רוצה??**

רק מה כן? ? יש בכל זאת הבדל אחד בולט ומשמעותי בין ר"ה רגיל לר"ה שחל בשבת... שבר"ה רגיל יש לנו מבצע חד פעמי!! אתה לוקח שופר ואתה עושה טו טו טו... וזהו... לחצת על הבר קוד האלוקי ובבת אחת נפתחים שערי רחמים... ואשרי העם יודעי תרועה ה' באור פניך יהלכון... אבל בר"ה שחל בשבת... השופר הוא קצת יותר מסיבי! אנו לא תוקעים בשופר... אנו תוקעים בערכים הרבה יותר מערכתיים!! ג'! אפשרויות:

- א. אנחנו תוקעים ב-הכנעה לחכמים שכך גדור עלינו!!!
- ב. אנחנו תוקעים ב-חובת ערבות שיש לנו לכל יהודי...
- ג. אנחנו תוקעים ב--שמירת שבת שלנו בקנאות...

אבל המכנה המשותף בין כולם שאנחנו תוקעים!!!! (המלצה שלי: תבחר את אחד מג' ערכים אלו... קח אותו כנושא לחיזוק ושיטתן לאורך השנה הבע"ט... עצה טובה קמ"ל) אז הנה... זה ההבדל!! אם בכל ר"ה הוצאנו שופר מהבויידים, תקענו ומיד החזרנו לבויידים עד שנה הבאה. אז השנה אנו תוקעים עם שבת קודש ושבת זה לא משהו ששוכב בבויידים... זה השבת הזו שאנחנו הולכים לתקוע איתה כל שבוע מחדש ב'לכו נרננה'... בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה'... ואנחנו מביעים נכונות להמשיך לתקוע איתה לאורך כל שבתות השנה הבע"ט... אז בעוה"י, בשנת התשפ"ד השופר של שבת קודש הופיע ג' שבתות לאחמ"כ ו... ו... והוא חולל גינוחי גנח וילולי ליל... אבל היללות האלו לא הופיעו בשום בית כנסת שלפני שלוש שבועות, **לא!!!** לא תקעו שם בשבת כי...

כי... כי שבת היום לה'...

עכשיו בינינו: מה שאמרתי עכשיו... די קשה להוציא מהפה... כי מי אני שאומר שהטבח בשמחת תורה קרה כי ה' העניש על חילול שבת... ואני גם לוקח בחשבון שיהיו כאלו שיתרתחו עלי, מי אתה שנהיית הדובר של הרבש"ע... מאיפה אתה יודע להגיד שזה קרה בגלל חילול שבת? ? אז נכון!!! מי שיתעצבן ויעיר לי על זה, אני מקבל מראש את התוכחה! **אבל מה יכול להיות יותר גרוע** מלהגיד שבטבח בשמח"ת קרה כי ה' העניש על חילול שבת? מה כבר יכול להיות יותר מעצבן מכזה משפט? להגיד שבשמחת תורה ה' התכוין להעניש את מי **ש-כן!!! כן שמר את השבת** שלפני ג' שבועות ולא תקע בשופר ע"פ ההוראות של ה'!!!! אה... מה נראה לך יותר צורמני? ? מה יותר עקום?

אז זהו!!! שהגיע הזמן שנשאר טיפ טיפה כבוד גם לבורא עולם!!!

שיים לב: את כולם אנחנו מכבדים, על הנרצחים מהמסיבה בריות אסור לדבר, כי הם נהרגו על קדה"ש, הם נמצאים בהיכלות הכי גבוהים, אבל להגיד שהרבש"ע עשה את זה למי שעשה את רצונו? ? עם זה אין לנו בעיה!!! היד שלנו מאוד קלה על ההדק ללכלך ולהותיר אדמה חרוכה ותחושת חוסר אימון לכל מי שעושה רצון ה'... שאתה תהיה הכי בסדר עם הרבש"ע, ובסוף הוא יעניש אותך למרות שעשית הכי טוב... (אגב: זה לא סתירה שברגע שהם נהרגו על קדה"ש נתכפר להם הכל כפי שמבואר בשע"ה)

ואי לכך ובהתאם לזאת!!! אני רוצה לנצל את הבמה הזאת ולהכריז את הקבלה שלי לשנה הקרובה!!! (אני אומר בריבם כדי שיהיה לי מחיב) ובכן: אני מקבל על עצמי בלי נדר!!!! שבמוצאי שביעי של פסח הקרוב... שעתיים לאחר צאת החג, אני הולך בל"נ למכולת הקרובה וקונה חמץ שנמכר לנכרי כדיון!!! **הנה!!! זו הקבלה שלי!!!** אה... מה הקשר בירה נשר? ?

איך פתאום קפצתי מראש השנה למוצאי שביעי של פסח?

אז אני אספר לך: אני עד היום הקפדתי להימנע מלקנות חמץ שנמכר לנכרי... למה? כי יש לי נערווען מחמץ שעבר עליו הפסח... מה הבעיה בזה? ? אז ככה: האמת היא שאין בעיה!!! מדאורייתא חמץ שעליו הפסח מותר... רק מה? **חכמים קנסו!!!** חז"ל קנסו את אותו חוטא שהתעצל ולא ביער חמץ... שהחמץ שלו אסור גם לאחר פסח...

וכאן מגיע החזו"א וטוען טענה פשוטה: אני לא מבין: עומד לפנינו בעל מכולת, יהודי תם וישר וירא אלוקים, בערב פסח הוא הלך לרב ברצינות ובאחריות ושאל את הרב: מה אני צריך לעשות... והרב ענה לו: תמכור אצלי את החמץ... ואותו יהודי ירא ושלם עשה לפי ההוראות של השו"ע, הלך ומכר את החמץ כדיון... והנה!!!! הגיע מוצאי פסח ו... הופ!! אני לא רוצה לקנות ממנו... למה? לך תדע... אולי... אולי מגיע לו קנס של חמץ שעבר עליו הפסח... צועק עלי החזו"א: סליחה אדוני!!! **יהודי שעשה בדיוק מה שצריך ע"פ הלכה לא מגיע לו קנס!!!** יתהפך העולם!! גם אם נניח שבעוד 40 שנה יתברר שהגוי היה בכלל יהודי והמכירה בכלל לא חלה... זה לא משנה... כי קנס?!! קנס לא מגיע למי שעשה כדיון. ככה החזו"א טוען ביושר ובצדק!! **נו... החזו"א הצליח לשכנע אותי?**

לא... עדיין כל מוצאי פסח מחדש יש לי נערווען... מה הנערווען שלי? ?

שעדיין!!! אולי גם ליהודי שנסע לפי החוק! אולי גם לו מגיע דו"ח למרות שהוא נסע לפי כל כללי וחוקי התורה... אז הנה!!! כעת הגיע הזמן לעשות תשובה!! ולעשות סוף לעציות הזה!!! במוצאי שביעי של פסח הזה אתה תראה אותי אוכל בורקס עסיסי שהבצק שלו נמכר לנכרי כדיון!!! כי נכון, החמץ... אולי ח"ו עבר עליו הפסח... אבל יהודי?!! על יהודי לא עבר הקלח!!! יהודי לא מופקר לקנסות ועונשים על שהוא עשה מה שנכון... **את העלילת דם הזו אנחנו נחוששים ביחד לסקל!!!** ואנחנו נרשר את זה בכוחות משותפים... (תקבל על עצמך להצטרף למאבק הקריטי הזה) ואנא ממך... אם אתה מזדהה עם הקבוצת סיכון הזו, תקבל על עצמך לפעול במודעות בנושא המזעזע הזה... לעשות סוף לקצר הזה בינינו לבין ה'...

יהודים יהודים!!! בא נחליט בר"ה הזה שאנחנו מוציאים את השולחן ערוך וספרי היראה מהארון... מתבקשים אותם חזק חזק! ותננים להם את מלא הגיבוי... מקבלים על עצמנו להיות מחויבים לחוקי התורה ולהיות אנשי חוק!!! וזהו!!! מכאן ואילך אני משוריין ומעוגן בחוק!! אני בממ"ד!!! חוק התורה יגונן עליו... במילים אחרות קוראים לזה: תורה מגנא ומצאל!!! כי כל עוד אתה עושה בעבודת ה' מה שאתה רוצה לפי הרגשות אתה חי בסיכונים... אין לך שום ביטוח... אפילו לא ביטוח חובה, אבל ברגע שנדבקת לדצון ה'! יש לך ביטוח משלים!!! **ולא זו בלבד... אלא אפילו אותו יהודי רשע** שהבדיק פת לתנור בשבת במזיד והתראה... ועקרונות הוא כבר התחייב סקילה... אבל בשניה האחרונה!!! רגע לפני שקרמו פניה בתנור... הוא תפס את עצמו... רגע... לא מתחשק לי להיסקל מהר בבוקר... ולכן הוא רץ מהר מהר להביא מרדה כדי לרדות את הפת המתנחל רגע לפני שזה יגיע לשיעור אפיה... ואז לפתע חז"ל תופסים לו את היד! טטופ!!! לא לא!!! אל תרדה את הפת!!! מה... אתה לא יודע שתקיעת שופר ורדיית הפת הם צמד חמד!!! על שניהם נאמר: 'חכמה ואינה מלאכה' רק מדרבנן אסור לרדות פת מהתנור...

אותו רשע מנסה להתנער מחז"ל... סליחה חז"ל... תעזבו אותי... זה החיים שלי... אם אני הרגע לא רודה את הפת... הלך עלי... מחר סוקלים אות... מה חז"ל עונים לו? ? לא לא!!! תהיה רגוע... אם אתה כעת תשמע בקולנו ולא תרדה בגלל ההוראה שלנו! אנחנו פורשים עליך חסות!!!! אתה לא תהיה חייב סקילה... אנחנו נעדיך שעשית את זה בהוראתנו ולכן אתה פטור מסקילה, למרות שעשית מלאכה גמורה... כן!! ככה אומר תוס' בפירוש (שבת ד. ד"ה קודם שיבא) אתה קולט? ? גם רשע גמור שכבר חילל שבת במזיד, שיכול בדקה ה-90 להיפטר באמצעות איסור דרבנן, לרבנן יש גב לומר לו: עזוב!! שמע בקולנו, ולא יקרה לך כלום!!

אז זהו!!! צריך לדעת שכשיהודי עושה מה שצריך ע"פ תורה הוא משוריין!! מאובטח!! הוא בדיים טובות...

(רק מה? ? מול הנהגת היחוד אין לנו גישה... אבל מצד הנהגת המשפט הוא מסודר!!! סו"ס ר"ה זה נטו הנהגת המשפט!! היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים!) מצד הנהגת הדין והמשפט כל עוד אתה צמוד להוראות של התורה... אתה צח כשלג!! **וזה צריך להיות מאוד מאוד ברור!!!** ומי שחושב אחרת הוא התבלבל בין יהדות לג'ונגל... ועל זה אנחנו צריכים לחזור בתשובה!! על הטשטוש והחוסר אימון שיש לנו במרחב הכי בטוח והכי יציב שנקרא דרך התורה!!!! בר"ה זה קח שולחן ערוך! תחבק אותו חזק ותבטחי לה', אני מתחייב לקבל הוראות משו"ע ומכאן ואילך גם אם במשך השנה יתפתח אירוע ויכוח בנוקיע שכינים ויכרע בביור שש"ע שו"ע ח"מ זכותך לעמוד על שלך, אז גם אם השכן יקפיד עליך, וירעיף עליך קללות וחרמות ויעשה עין הרע, פולסא דנורא... אתה יכול לישון רגוע, כי אתה מעוגן בחוק! ובאותה מידה אם יש תקנת חז"ל או דינא דגמ' שהחלטת לצפצץ עליו... אתה בבעיה!!!

רק מה? ? יטען מי שיטען: שאחרי הכל קיי"ל שצריך גם להיות 'מעביר על מידותיו? ? כן!! מעביר על מדותיו זה נכון... אבל רק למי שכבר עושה מה שצריך... אבל מי שאין לו טיפת אימון בלעשות מה שצריך... אז בינינו... הוא חשוד בלפספס גופי תורה גמורים... כזה אחד צריך בראש ובראשונה בלהפסיק לפחד לעשות את מה שנכון לעשות! כולל מה שמותר ע"פ רשות. קודם שיפנים שיש"ע הוא מרחב בטוח שמשתלם לברוח אליו... ואח"כ יתפנה לתוספי תזונה כמעביר על מדותיו... ודו"ק היטב...

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת א' תשרי התשפ"ז

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
18:35	19:24	י-ם
18:33	19:22	ת"א
18:35	19:24	חיפה
18:34	19:24	ב"ש

כל הזכויות שמורות

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ" 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

כישלון יכול להיחשב גם כהצלחה אם לומדים ממנו...

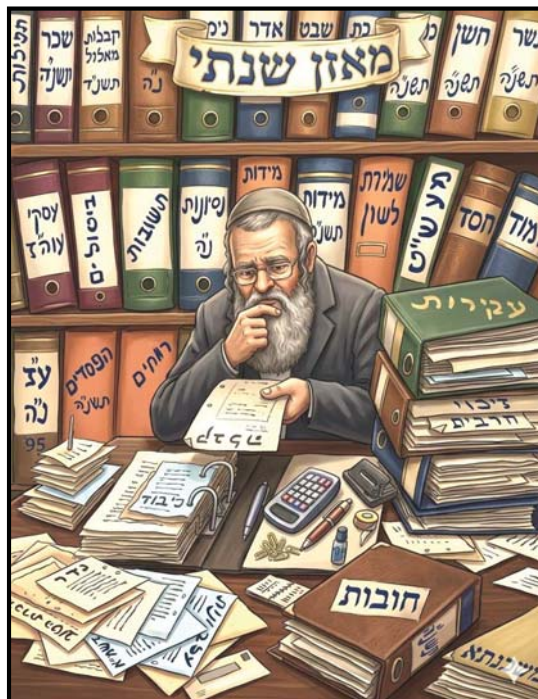
לא בשביל הטעם, אנו מקיימים את המצוות. זה בכלל לא תלוי בהבנתנו.

בעיצומה של מלחמה תש"ח, כאשר פגזים התעופפו בכל שכונותיה של ירושלים והתושבים שהו במקלט, לא אבה חכם **אברהם הכהן** זצ"ל לעזוב את ביתו ולשבת במקלט בגלל הערבובייה ששררה בו, אלא נשאר בביתו ולמד כל הזמן. באחד הימים לקח את תינוקות של בית רבן, הלבישם בשק ושם אפר על ראשם, נתן להם לולבים ושופרות ויחד עשה אתם הקפות בכל שכונות "מחנה יהודה".

הם סובבו את השכונה ואמרו סליחות בקול נשבר והומה. בא אליו מר צרפתי מתושבי השכונה והעיר לו **שסנת נפשות** להשהות בשעת הפגזה בחוץ עם הילדים. ענה לו חכם אברהם בביטחון "דע לך, בזכות תינוקות של בית רבן לא יפול פה שום פגז!" וכן היה שבמהלך ההפגזות לא נפגעה ולא ניזוקה השכונה.

בלי פניות "אמר רבי יוחנן משום רבי אלעזר: אין לו להקב"ה בעולמו אלא יראת שמים בלבד".
"בלבד" - גם יראת שמים נערכת ונמדדת אם היא 'לבד', בלי פניות צדדיות.

מספר תלמידו: של רבי **בן-ציון אבא-שאול** זצ"ל פעם נסענו לטייל, כל פני הנישיקה, והגענו לאיזו חרשה יפה. פתאום ראינו את הג"ר בן-ציון מטפס על גבעה ומפלס דרכו בין קוצים ובקנים, עד שהגיע **לפרח יפהפה** מרשים במראהו ובצורתו שצמח שם. פליאתנו גברה כשראינו אותו רוכן וקוטף את הפרח, ושוב מפלס דרכו חזרה לעבר בחורי הנישיקה שעמדו מתפללים ומשתאים למחזה אשר לפניו. כשהגיע ארץ בפשטות, שידע הוא **שאישה תשמח מאד** אם יביא לה את הפרח הזה, ולכן הטרים עצמו כל כך...

לע"נ רחל ושל אלה בת קלרה ואליה

על גדל רצונו לכבד את אשתו ולהוקיר לה טובה על טרחתה הרבה, ספר רבנו מרן **עובדיה יוסף** זצוק"ל בעצמו: "בשנות נשואיני הראשונות חיינו בפניות בוראה, ולא אסת רצייתי להביא לאשתו איזה ממק או מעדן ולא היתה בידי פרוטה לפקטה. אף ראה זה פלא, בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו. בכל פעם שהתעורר בי רצון לקה, הרי בדרך חזרה מהפול' המציאו לי **מן השמים** בדרך לא דרך את אותן פרוטות שהיו נחוצות לי למטרה זו".

מתי שאדם קשור לה בקשר קטן, יש תקווה 'משם יקבצך'.

סיפר ראש ישיבה חשוב מב"ב, כי בעת אשר בנה בניין ישיבתו, היה מוכרח להפסיק את הבנייה בגלל חוסר כסף. החליט לבוא אצל רבנו **הבבא סאלי** זצ"ל ולבקש ממנו עצה וברכה. כשבא אצל רבנו, סיפר לו את המצב. הצדיק חשב קצת ואמר לראש הישיבה: **תסע לצרפת** לילה אחד ותישן שם לילה אחד במלון פלוני (נקב לו שם המלון) ותבקש מספר חדר פלוני במלון, ו**מחר תחזור** לארצנו הקדושה וכל בעיית הכסף תיפטר.

ראש הישיבה קיים את דבריו רבנו, הגיע למלון בצרפת וכשנכנס לחדר שאמר לו הצדיק, ראה שם גוי גלמוד, מוטל מת ולידו מזוודה **מלאה דולרים**. הבין אז את רוח קדשו של הצדיק, לקח את המזוודה ולמחרת חזר לארצנו הקדושה ובנה את הבניין ברוב פאר והדר.

מי שנתרחש לו נס, מותר לו להרבות בשבחים ובהודאות בזמן ובמקום שהתרחשו.

נקודה פשוטה

שועל אחד נפל לתוך באר ולא יכול לצאת ממנה. תיש, שתקפו צמא, עבר על אותה באר ובראותו את השועל בתוכה, שאל אותו, אם טובים המים. שמח ליבו של השועל למקרה שבא לידו ופתח בשיר שבח למים, באמרו, שהם מצוינים ומועילים, והזמין אותו לרדת למטה. התיש שהיה צמא מאוד לא הרבה במחשבות וירד לתוך הבאר. לאחר ששבר צמאו נמלך בשועל על דבר היציאה. אמר לו השועל: "יודע אני דרך טובה, אם רק תסכים, שניצל גם שנינו. הואל אפוא, והשען את רגליך הקדמיות על הקיר, זקוף את קרניך, ואני אקפוץ למעלה ואמשוך גם אותך."

נשמע התיש ברצון לפיתויו, והשועל טיפס על גבו של התיש, על כתפיו ועל קרניו, עד שהגיע אל פי הבאר, ואז עלה ממנה והסתלק. וכשהוכיח אותו התיש על שהפר את ההסכם שביניהם, פנה אליו השועל ואמר: "תיש, תיש, אילו היה לך שכל במידה שיש לך שערות בזקנך, לא היית יורד למטה, לפני שחקרת לדעת, כיצד עולים משם"

הוא הדין גם לנו. שאין לנו לעשות מעשה בלי לחשוב מה יהיו תוצאותיו בעוד יום או יומיים ואיזה השפעות יהיו בעוד כמה שנים. (העורך)

ימים על ימי מלך העלון לברכת והצלחת מורנו ורבנו עט"ר הרה"ג **ראובן אלבו שליט"א** וקו"ה יזולפו כוז'

אחד מגיע לוועדה רפואית של ביטוח לאומי, נחוש בדעתו לקבל 100% נכות על סעיף נפשי. הוא נכנס לחדר על ארבע מול הרופא של הוועדה, מעקם את הידיים כמו כפות חתול ואומר בקול מסכן: "דוקטור, אני חתול". הרופא מסתכל כמה שניות במבט אדיש, פתאום, הרופא קם מהכיסא, יורד על ארבע ומסתכל לאזרח ישר בעיניים. ומתחיל לנבוח: "ווב ווב ווובוב!! האו האו!!" האזרח, מסתכל על הרופא ולא מבין מה נסגר. הוא בטוח שהרופא השתגע לגמרי מרוב תיקים. אחרי חצי דקה של נביחות, הרופא נעמד לאט, מנער את האבק מהמכנסים המחויטים שלו, מתיישב חזרה בכיסא, לוקח את העט וכותב בתיק: "התביעה נדחתה. אתה בריא לחלוטין. אם באמת היית חתול, כבר מזמן היית בורח."

העבודת ה' אינה ערי חכמה וידיעה, אלא ערי מידות של לא להיות כפוי טובה.

בסוף ימיו, בעת שהותו בעונת הקיץ במל אביב, הנה רגיל הגאון רבי **יחזקאל** זצ"ל לשאת שיחות מוסר בבית מלון בלילי שבתות בין השמשות לפני בני תורה ומלמדיה לשעבר. פעם נמשכה השיחה יותר מן הרגיל עד שהגיע זמן תפלת מעריב. והנה פתחה אשתו רבנית מעט את הדלת וקראה: "יש להם נשים". רנ"צ שהיה **עסוק בהסברת** רעיון עמק בשיא ההתלהבות, הפסיק מיד את שיחתו וצוה להתפלל מעריב. אחד הנזכרים העז ואמר: "הנשים שלנו אינן מקפידות". והשיב לו רנ"צ: "ראשית כל, אינני מאמין לכם ואין לכם רשות לומר על חשבוננו; שנית, הרי אשתי בנדאי רעבה ואין לי רשות לעצמה". ולא הועילו כל ההפצרות של הנזכרים **שהשתוקקו** לשמע את סוף הרעיון, הוא האזין בהם להתפלל מיד, ואחר התפלה מהר לקרר את פלם בכרפת "שבת שלום" ושלחם לביתם.

בוא וראה כל מי שאוחז ביד הרשע, ומשתדל שיעזוב את דוד הרע הוא מתעלה לדרגה כזו שאין אדם אחד יכול להתעלות בה.

יהודי אחד בא אל החפץ **חיים** זצ"ל לבקש ממנו ברכה שיהיו בניו יראים ושלמים. השיב לו החפץ חיים: בעזרת ברכה אתה מבקש להשיג זאת? על דברים כגון אלה יש לעמוד הרבה ומתוך **מסירות נפש** רבה מאוד. נחוצה התבטלות הקב"ה דורש מכל יהודי שיהיה בבחינת 'מה', **בחינת ביטול**, שכן אז לא יתאוה כלל לתענוגי העולם. וכמו שר גדול העומד לפני המלך, שמפני **אימת המלך** מתבטלת כל מציאותו, עד שגם אם יזדמן לו אז הגדול שבתענוגי העולם, לא יתאוה אליו כלל.

תשכח מכל הסיבות שזה לא יעבוד, ותאמין בסיבה אחת שזה יעבוד.

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

משולחן גבוה

אילו היו אנשים יודעים כמה תועלת חכות וזכים עי קירוב הרשעים,

היו הולכים ורודפים אחריהם כשם שרודפים אחרי החיים...

נמצאים אנו לפני יום הדין הגדול והנורא בו כל באי העולם עוברים לפניו כבני מרון, "זבריות בו יפקדו להזכירם לחיים או למוות", הכל נגזר ביום ראש השנה, הכל!

ביום ראש השנה נזכה אי"ה לקיים מצווה חשובה ביותר, מצוות תקיעת השופר, וכותב הרמב"ם אע"פ שתקיעת שופר גזירת הכתוב היא, רמז יש בה: עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם, אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן.

עלינו לקחת את הרמז שבתקיעת השופר, בתהילים נאמר **אשרי העם יודעי תרועה**, ומדייק חזו"ק לא נאמר שומעי תרועה או תוקעי תרועה, אלא יודעי תרועה, שיוודעים שזו לא סתם עוד תקיעה. הגמרא אומרת שאם שמע קול שופר יצא, בפשטות הכוונה ששמע את התקיעה, אך הכוונה העמוקה יותר של שמיעת קול שופר היא מלשון **"שמע ישראל"** התבונן והבין ישראל, אם שמע קול שופר דהיינו אם הבין את המוחות של תקיעת שופר – או אז יצא ידי חובתו.

תקיעת שופר זה לא סתם קולות, זו אזעקת אמת, "צבע אדום", כשיש אזעקה כולם מתחבאים ותופסים מחסה, בתקיעת השופר אנו נכנסים לעשרת ימי תשובה שבהם אנו מתחבאים בתוך נבכי הנפש וחוזרים בתשובה שלימה, נחפשה דרכינו ונחקרה ונשובה עד ה', ממך אברח אליך. **נתנו לנו** עשרה ימים גדולים בהם יכולים אנו לשנות ולהפך את כל גזר הדין לטובה, בכוחנו ליירט את כל הפעצות והטילים, על ידי שנרבה בתפילות מעומק הלב, בסליחות בבכיה ותחנונים, בשמיעת שיעורי תורה, בקריאת תהילים, בעשיית צדקות וחסד, זה הזמן, ננצל את הימים הגדולים שניתנו לנו.

יהי רצון שנזכה לשנת גאולה וישועה, שנת טובה וברכה שנכתב ונחתם בספר החיים והשלום, אמן.

גם לזוגות צעירים שלא זכו לזרע של קיימא, היה הרב שר זצ"ל מיינץ לקבל על עצמם ברכת המזון מתוך סידור, "ורבים נושעו" לאחר מכן בחסדי השם. כמו כן בהלוייתו של הרב הגאון רבי **יונה יוסף ארנשטיין** זצ"ל קרא מרן ראש הישיבה להתחזק בדברים "קטנים" שהאדם דש בעקביו, ובין השאר הזכיר את הענין הזה, **לברך ברכת המזון מן הסידור**.

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

הגרביש רחובסקי זצ"ל היה אומר: יש להבין מדוע מדגישים אנו: "המקום ינחם אתכם", הרי מצות הנחום מוטלת על המנחמים, ואם כן, מן הראוי היה לכאורה, שהמנחמים יאמרו שהם עצמם מנחמים את האבל. יש לומר שהדגשה זו ללמדנו באה שאכן דווקא "המקום ינחם", שכן בן תמותה אינו **מסוגל לאמוד** נכונה את גודל השבר והצער של הזולת לפיכך לעולם לא ידע במה לנחם וכיצד לרפא שבר לבו של חברו, על כן מדגישים אנו שהקב"ה, המקום, מקומו של עולם, שהוא נותן המכה ויודע נכונה מהו שיעור השבר וכובד היגיון, רק הוא יכול לנחם.

רבה של הקהילה החרדית **בפרנקפורט** אמר דברי תנחומים לצעיר שאביו ואמו נפטרו תוך פרק זמן קצר וכה היו דבריו: "חז"ל למדנו שלושה שותפים באדם אביו אמו והקב"ה מה קורה לאדם כאשר שני השותפים הראשונים מסתלקים לבית עולמם והוא נעשה יתום וחש עצמו בודד ועזוב?, תשובה לשאלה זו אנו מוצאים בדברי דוד המלך ע"ה "כי אבי ואמי עזבוני וה' יאספני". כלומר, כאשר האב ואם עוזבים את הבן, הוא **נאסף על ידי הקב"ה יד** ה' מושטת אליו, ובכך נפתח בפניו פתח לחזק ולהעצים את הקשר עם השותף השלישי.

שני עכברים הולכים ברחוב, פתאום מגיעה חתולה ורודפת אחריהם עכבר אחד תופס אומץ, ונובח על החתולה והחתולה ברח. אומר העכבר ה"אמיץ" לשני:

אתה רואה זה עוזר ללמוד 2 שפות

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשד, דינה בת וחב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, יחיא בן לוליה, נעימה בת עזיה, כרמלה בת סעדיה, מנחם מנחם בן יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, החסיד מנשה בן רחמה, רפאל ואברהם בני קלרה, חכם יהודה בן חנה פתייה, הרב אלעזר בן שמחה, הרב יורם אברגיל, יחזקאל ושמאלה בני שמחה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, מרים בת זוהרה, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, ישראל בן שמחה סגן, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמני הרב יהודה יאיר, יפה בת לאה, דוד בן איהו, יעקב בן שרה ברוסקה, **מרן הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

מותגים חזקים מתחילים באריזה מנצחת.

מותג נמדד כבר בשקית הראשונה!
Vidank מתמחה בייצור שקיות ומארזים
בסיטונאות, באיכות בלתי מתפשרת,
ובמראה שעושה את הרושם הראשוני.

בסיטונאות בלבד!

vidank
שקיות ומארזים בסיטיל

פיתוח קונספט
למארזים ממותגים

שקיות ממותגות
בעיצוב פרימיום

עיצוב וסטיילינג
למותג

 052-647-8000
office@vidank.com | www.vidank.com

כשכואב

מתפללים
גם עבור אחרים
שכואב להם

רק אחד שבאמת כואב לו, מבין ויודע
כמה חשוב להתפלל בכדי לזכות לרפואה
וזה בעצם כל הרעיון מאחורי המיזם המיוחד

קו התפילות

ולא לחינם כבר אמרו חז"ל
כל המתפלל בעד חברו הוא נענה תחילה

הרעיון פשוט מאוד:

אתם תתפללו עבור חולה אחר והוא יתפלל עבורכם

נא האזינו
להתפלל עבור
השם אותו הנכב
אקבלים לפחות
30 יוק!

מאוחדים
יחד למען עם ישראל

לפני החיזוק הכינו את השם לתפילה
חייגו עכשיו ל'קו התפילות' ופעלו לפי ההוראות:
02-6325070
לפניות בנוגע לפעילות מאוחדים חייגו: 054-845-8815

**שירות
ויחס
אישי**

**משלוחים
לכל חלקי
העיר**

תזקידים

לשירות המהיר של דפוס ספיד

**דפוס
מהיר
ומתקדם**

הצטרפו אלינו לחוות מכשירי למספרים מהמהירות ולשירות דפוס ספיד!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל So25004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 3, 9, 16, 51, 52, 57, 89 >>